

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Crichton_Michael-Park_dinosaurov.pdb

PDB Name: Park dinosaurov
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.4.2003
Modification Date: 24.4.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Michael Crichton - Park dinosaurov
(PocketPC version)

„Plazy odpudzujú svojím chladným telom, sinavou farbou, chrupkovitou kostrou, špinavou kožou, zlovestným vzhľadom, studeným pohľadom, odpudivým zápachom, neprijemnými zvukmi, odpornými skrýšami a hrôzostrašným jedom; preto sa Stvoriteľ ani nenamáhal, aby ich stvoril priveľa.“
LINNÉ, 1797

„Nemôžete vytvoriť novú formu života.“
ERWIN CHARGAFF, 1972

ÚVOD

„Prípad InGen“

Koniec dvadsiateho storočia priniesol vo vede priam neuveriteľnú zlatú horúčku: prenáhlené a divé preteky v komercializácii genetického inžinierstva. Toto odvetvie sa rozvíja tak rýchlo - a nezainteresovaní mu venujú tak málo pozornosti - že jeho rozsah a dôsledky si sotva niekto uvedomuje.

Biotechnológia je príslubom najprevratnejšej revolúcie v dejinách ľudstva. Do konca tohto storočia ovplyvní náš každodenný život väčšími ako jadrová energia a počítače. Istý pozorovateľ to vyjadril slovami: „Biotechnológia zmení všetky aspekty ľudského života: našu zdravotnícku starostlivosť, naše stravovanie, naše zdravie, našu zábavu, ba aj naše telo. Všetko sa zmení. Doslova aj tvár tejto planéty“

Biotechnologická revolúcia sa však v troch dôležitých aspektoch líši od predchádzajúcich vedeckých zmien.

Po prvé, má veľmi širokú základňu. Amerika vstúpila do jadrového veku prácou jediného výskumného ústavu v Los Alamos. Do veku počítačov sa zaradila vďaka úsiliu asi tucta spoločností. Biotechnologický výskum však teraz prebieha vo vyše dvetisíc laboratóriách len v samej Amerike. Päťsto spoločností investuje do tejto technológie päť miliárd dolárov ročne.

Po druhé, výskum je zväčša nepremyslený a nezodpovedný. Úsilie vypěstovať svetlejšieho, vo vode lepšie viditeľného pstruha, štvorcové, ľahšie spracovateľné kmene stromov a aromatické bunky, ktoré by sa dali aplikovať injekčným spôsobom, aby ste okolo seba širili vôňu svojho obľúbeného parfumu možno pôsobí ako vtip, iba to vtip nie je. Skutočnosť, že biotechnológia sa dá aplikovať v odvetviach, ktoré tradične podliehajú módnym vrtochom, ako kozmetika a aktivity voľného času, ešte zvyšujú záujem o využitie tejto novej dôležitej technológie podľa chvíľkového rozmaru.

Po tretie, výskumná činnosť nie je nijako koordinovaná. Nikto ju nekontroluje. Nijaké federálne zákony ju neusmerňujú. Neexistuje nijaká premyslená vládna politika, v Amerike, ani nikde inde na svete. A keďže biotechnológia produkuje všetko možné, od liekov cez poľnohospodárske plodiny po umelý sneh, rozumná politika je naozaj ťažká.

Najväčšmi však znepokojuje skutočnosť, že medzi samými vedcami nikto nedbá na dodržiavanie etiky. Je pozoruhodné, že takmer každý vedec v genetickom výskume zároveň pôsobí v komerčnej biotechnológii. Neexistujú nezaújatí pozorovatelia. Každý na niečo stavil.

Najohromujúcejšou udalosťou v dejinách vedy je komercializácia molekulárnej biológie, ktorá prebehla závažnou rýchlosťou. Po štyri storočia od čias Galilea bola veda vždy slobodným a prístupným skúmaním prírodných pochodov. Vedci vždy ignorovali štátne hranice, stáli nad momentálnymi politickými záujmami, ba aj nad vojnami. Vedci sa vždy búrili proti utajovaniu výskumu a dokonca len s nevôľou patentovali svoje objavy, lebo verili, že pracujú v prospech celého ľudstva. A po mnoho generácií sa vedecké objavy vyznačovali naozaj zvláštnou nezištnosťou.

Keď roku 1953 dvaja mladí anglickí výskumníci James Watson a Francis Crick rozlúštili štruktúru DNA, oslavovali ich prácu ako triumf ľudského ducha v stáročnom zápase o vedecké pochopenie vesmíru. Všetci s dôverou predpokladali, že ich objav bude slúžiť na prospech celého ľudstva.

To sa však nestalo. O tridsať rokov neskôr sa takmer všetci Watsonovi a Crickovi vedeckí spolupracovníci angažovali v celkom inej sfére. Výskum v oblasti molekulárnej genetiky sa zmenil na obrovské, mnohomiliardové komerčné podnikanie, ktoré sa rozbehlo až v apríli 1976.

Vtedy sa uskutočnila tá slávna schôdzka Roberta Swansona, kapitalistu-špekulanta, s Herbertom Boyerom, biochemikom na Kalifornskej univerzite. Dohodli sa, že vytvoria obchodnú spoločnosť na využitie Boyerových metód spájania génov. Ich nová spoločnosť, Genentech, sa čoskoro stala najväčšou a najúspešnejšou zo všetkých firiem,

ktoré sa zamerali na génové inžinierstvo.

Odrazu akoby všetci chceli zbohatnúť. Nové spoločnosti vznikali takmer každý týždeň a ponáhľali sa ťažiť z genetického výskumu. Roku 1986 najmenej 362 vedcov, z toho 64 z Národnej akadémie, zasadalo v poradných výboroch biotechnologických spoločností. Počet majiteľov akcií alebo konzultantov bol niekoľkonásobne vyšší. Treba zdôrazniť skutočný význam tohto zmeneného postoja. V minulosti sa vedci-teoretici stavali k podnikaniu snobsky. Honba za peniazmi bola podľa nich vhodná iba pre prospechárov, a nie intelektuálov. A priemyselný výskum, aj v renomovaných laboratóriách ako Bell, či IBM, bol len pre tých, ktorí sa nedostali na univerzitu. Teoretici sa preto kriticky pozerali na výsledky aplikovaného výskumu i na celú priemyselnú oblasť. Tento dlhodobý antagonizmus chránil univerzitných vedcov pred škodlivými prepojeniami s priemyslom, a vždy keď vznikol nejaký technický problém, mohli ho na najvyššej úrovni posúdiť nezávislí vedci.

Toto však už neplatí. Len veľmi málo molekulárnych biológov a veľmi málo výskumných ústavov nemá komerčné prepojenie. Staré časy sú preč. Genetický výskum pokračuje horúčkovitejšie ako kedykoľvek predtým. Robí sa však potajomky, náhlivo a pre zisk.

V tejto komerčnej atmosfére nevyhnutne vznikla aj taká ambiciózná spoločnosť ako International Genetic Technologies, Inc., v Palo Alto. Rovnako neprekvapuje, že genetická kríza, ktorú vyvolala, prešla bez povšimnutia. Nakoniec, InGen svoj výskum uskutočňovala v tajnosti a samotná príhoda sa odohrala v najodľahlejšej oblasti Strednej Ameriky za prítomnosti ani nie dvadsiatich ľudí. Zachránila sa z nich len hŕstka.

Dokonca ani keď bolo po všetkom a International Genetic Technologies požiadala 5. októbra 1989 odvolací súd v San Franciscu o ochranu v zmysle zákona o bankrote, tlač venovala súdnemu konaniu len malú pozornosť. Vyzeralo to celkom bezvýznamné: InGen bol toho roku už treťou malou americkou bioinžinierskou firmou, ktorá skrachovala, a od roku 1986 siedmou. Verejnosti sprístupnili len niekoľko súdnych materiálov, pretože veriteľmi boli japonské investičné konzorcii ako Hamaguri a Densaka, ktoré sa tradične vyhýbajú publicite. Aby sa zabránilo zbytočným odhaleniam, právny zástupca In-Genu, Daniel Ross z firmy Cowan, Swain a Ross, zastupoval aj japonských investorov. A dosť nezvyčajnú sťažnosť kostarického vicekonzula súd prerokoval za zatvorenými dverami. Neprekvapuje teda, že problémy InGenu sa za mesiac potichu a priateľsky urovnali. Jednotlivé strany, vrátane dôstojného vedeckého poradného výboru, podpísali dohodu o mlčanlivosti a ani jedna z nich neprezradí, čo sa stalo; mnohí z hlavných aktérov „Prípady InGen“ však dohodu nepodpísali a boli ochotní rozprávať o pozoruhodných udalostiach, ktoré vyvrcholili tými záverečnými dvoma dňami v auguste 1989 na odľahlom ostrove pri západnom pobreží Kostariky.

PARK DINOSAUROV

PROLÓG

Uhryznutie raptorom Husté privaly tropického dažďa bubnovali na zhrdzavenú strechu ambulancie, hučali v odkvapových rúrach a v prúdoch sa rozlievali na zem. Róberta Carterová si vzdychla a zahľadela sa von oknom. Z ambulancie ledva dovidela na pláž, či oceán za ňou, zahalený v hmle. Svoju dvojmesačnú lekársku stáž v rybárskej dedine Bahía Anasco na západnom pobreží Kostariky si predstavovala trochu inak. Bobbie Carterová sa po dvoch vyčerpávajúcich rokoch práce na úrazovom oddelení chicagskej nemocnice Michaela Reeseho tešila na slnko a oddych.

V Bahía Anasco už tri týždne vytrvalo lialo.

Všetko ostatné sa jej páčilo. Páčila sa jej odľahlosť Bahía Anasco i priateľskí dedinčania. Kostarické zdravotníctvo patrilo medzi dvadsať najlepších na svete a dokonca aj v takejto zastrčenej dedine mali dobre fungujúcu a bohato vybavenú ambulanciu. Manuel Aragón bol inteligentný a skúsený zdravotník. Bobbie tu mohla poskytnúť ošetrovanie prakticky na rovnakej úrovni ako v Chicagu.

Len ten dažď! Ten ustavičný, neprestajný dažď!

Na druhom konci ošetrovne Manuel naklonil hlavu nabok. „Počúvajte," povedal.

„Veď počujem," povedala Bobbie.

„Nie. Počúvajte."

Odrazu sa do šumu dažďa zamiešal akýsi hlbší, dunivý zvuk, ktorý ustavične silnel, až bol celkom zreteľný: rytmický hukot vrtuľníka. V takomto počasi sa predsa nedá lietať, pomyslela si.

Hukot však jednostaj rástol, napokon sa z hmly nízko nad oceánom vynoril vrtuľník, s revom preletel nad nimi a vrátil sa. Videla, ako opäť zavisol nad vodou pri rybárskych člnoch, potom bokom zamieril k labilnému drevenému mólu a opäť sa ocitol nad plážou.

Hľadal miesto na pristátie.

Bol to bruchatý Sikorsky s modrým pásom na bokoch a nápisom Stavenisko InGen. Tak sa volala stavebná firma, čo na jednom z odľahlých ostrovov budovala nové rekreačné centrum. Malo vraj byť veľkolepé a veľmi komplikované; už vyše dvoch rokov tam pracovalo veľa miestnych obyvateľov. Bobbie si to vedela predstaviť - jedno z tých obrovských amerických rekreačných centier s plaveckými bazénmi a tenisovými dvorcami, kde hostia môžu hrať a popíjať dai-quiri, a pritom vôbec neprídu do kontaktu s ozajstným životom v krajine.

Bobbie rozmýšľala, prečo sem z ostrova v takomto zlom počasi posielajú vrtuľník. Cez predné sklo kabíny videla, ako si pilot uľahčené vydýchol, keď vrtuľník dosadol na vlhký piesok pláže. Vyskočili z neho muži v uniformách a náhlivo otvorili široké bočné dvere. Začula naliehavé výkriky v španielčine a Manuel ju šťuchol.

Potrebovali lekára.

Dvaja čierni členovia posádky niesli bezvládne telo, beloch v žltom pršíplášti štekal rozkazy. Spod baseballovej čiapky s odznakom klubu Mets mu trčali ryšavé vlasy. „Je tu doktor?" zvolal, keď k nemu pribehla.

„Som doktorka Carterová," povedala. Ťažké dažďové kvapky jej búšili do hlavy a pliec. Ryšavec si ju zamračene obzrel. Mala na sebe odstrihnuté džínsy a tričko bez rukávov. Stetoskop, prehodený cez plece, už od slaného vzduchu trochu

zhrdzavel.

„Ed Regis. Ten muž je veľmi chorý, doktorka.“

„Tak ho radšej odveďte do San José.“ Hlavné mesto San José bolo odtiaľto vzdialené na dvadsať minút letu.

„Odviezli by sme, ale v tomto počasí nepreletíme ponad vrchy. Musíte ho ošetriť tu.“

Bobbie rýchlo kráčala popri zranenom, ktorého niesli do ambulancie. Bol to ešte chlapec, nemal viac ako osemnásť. Odhrnula krvou premočenú košeľu a zbadala dlhú otvorenú ranu na pleci a ďalšiu na nohe.

„Čo sa mu stalo?“

„Pracovný úraz,“ zakričal Ed. „Spadol pod bager.“

Chlapec bol bledý, triasol sa a nič nevnímal.

Manuel stál pri svetlozelených dverách ambulancie a kýval rukou. Muži vošli dnu a položili chlapca na stôl v prostriedku miestnosti. Manuel pripravoval injekciu, Bobbie si lampou posvietila na chlapca, zohľadila sa a prezrela si rany. Hneď jej bolo jasné, že je s chlapcom zle. Takmer určite zomrie.

Od pleca až na hrudník sa mu ťahala dlhá trzná rana. Na jej okrajoch viseli franforce mäsa. Uprostred vyčnievali bledé kosti vykúbe-ného pleca. Ďalšia rana pretínala mocný stehenný sval do takej hĺbky, že bolo vidieť pulzujúcu tepnu. Aj rana na nohe vyzerala ako trzná.

„Povedzte mi ešte raz, ako došlo k zraneniu.“

„Nevidel som to,“ odpovedal Ed. „Vraj ho ten bager kúsok vliekol.“

„Vyzerá to skôr, akoby ho napadlo nejaké zviera,“ povedala Bobbie Carterová, skúmajúc ranu. Ako väčšina lekárov na úrazových oddeleniach, aj ona si presne pamätala jednotlivých pacientov, hoci aj spreď rokov. Ošetrovala dvoch pacientov, ktorých napadlo zviera. Na prvého, dvojročného chlapčeka, zaútočil rovtajler. Druhého, opitého cirkusového zariadenca, zasa napadol bengálsky tiger. Obidve zranenia vyzerali podobne. Po útoku zvieratá zostávajú charakteristické stopy.

„Zviera?“ zopakoval Ed. „Nie, nie. Verte mi, bol to bager,“ obližol si Ed pery. Vyzeral nesvoj, správal sa previnilo.

Bobbie rozmýšľala prečo. Ak na stavenisku zamestnávajú neskúsených miestnych robotníkov, musí tam dochádzať každú chvíľu k úrazom.

„Mám ho umyť?“ spýtal sa Manuel.

„Áno,“ prisvedčila. „Ale najprv ho pripútajte.“

Sklonila sa nižšie a prstami sa dotkla rany. Keby ho bol prešiel bager, mal by hlboko v rane hlinu. Nevidela však nijakú hlinu, iba akúsi klzkú, slizkú penu. A rana akosi čudne hnľobné zapáchala, bolo z nej cítiť závan smrti a rozkladu. S podobným pachom sa ešte nestretla.

„Kedy sa to stalo?“

„Asi pred hodinou.“

Opäť si všimla, aký je Ed Regis napätý. Zrejme patril medzi tie netrpezlivé, nervózne typy. A nevyzeral na stavbárskeho predáka. Skôr na nejakého šéfa. Očividne bol nesvoj.

Bobbie Carterová sa znova zadívala na rany. Pochybovala, že sú mechanického pôvodu. Jednoducho na to nevyzerali. Rany neboli znečistené hlinou a chýbali aj pomliaždeniny. Pri akejkoľvek mechanickej traume - autonehoda, pracovný úraz - sa takmer vždy vyskytujú aj nejaké pomliaždeniny. Tu však neboli. Namiesto j toho mal chlapec pokožku na pleci i na stehne roztrhnutú, akoby preseknutú.

Naozaj to vyzeralo, že ho napadlo nejaké zviera. Inde na tele však nemal nijaké stopy, čo je v takomto prípade nezvyčajné. Znova pozrela na chlapcovu hlavu, ramená, ruky . . .

Ruky.

Pri pohľade na chlapcove ruky ju zamrazilo. Obidve dlane mal dodriapané a na zápästiach a predlaktiach podliatiny. Pracovala v Chicagu dosť dlho, aby vedela, čo to znamená.

„V poriadku,“ povedala. „Počkajte vonku.“

„Prečo?“ spýtal sa Ed znepokojene. Nepáčilo sa mu to.

„Tak mám mu pomôcť, či nie?“ spýtala sa, vytisla ho zo dverí a zavrela mu ich pred nosom. Nevedela, čo sa stalo, ale nepáčilo sa jej to. Manuel zaváhal. „Mám ho ďalej umývať?“

„Áno,“ prisvedčila. Siahla po svojom malom automatickom fotoaparáte Olympus. Urobila si niekoľko záberov rán, svietiac si lampou. Naozaj to vyzerá, akoby ho niečo pohryzlo. Chlapec zastonal; odložila fotoaparát a sklonila sa k nemu. Pery sa mu pohli.

„Raptor“ povedal nezreteľné. „Lo sa raptor...“

Manuel pri týchto slovách zmeravel a zdesene cúvol.

„Čo to znamená?“ spýtala sa Bobbie.

Manuel pokrútil hlavou. „Neviem, pani doktorka. Lo sa raptor -to nie je po španielsky.“

„Nie?“ Znelo jej to ako španielčina. „Umývajte ho teda ďalej, prosím.“

„Nie, pani doktorka.“ Pokrčil nos. „Smrad.“ Prežehnal sa.

Bobbie opäť pozrela na slizkú penu, ktorá pokrývala rany.

Dotkla sa jej, zošúchala ju medzi prstami. Pripomínala trochu sliny ...

Pery zraneného chlapca sa pohli. „Raptor,“ zašepkal.

„Pohryzlo ho,“ povedal Manuel zdesene.

„Čo ho pohryzlo?“

„Raptor.“

„Čo značí raptor?“

„Hupia.“

Bobbie sa zamračila, Kostaričania neboli ktovieako poverčiví, ale v dedine už slovo hupia počula. Nazývali tak nočné zjavenia, upírov bez tváre, ktorí kradnú malé deti. Podľa povery hupie sa kedysi zdržovali v kostarických horách, no teraz sa presťahovali na odľahlejšie ostrovy.

Manuel ustupoval dozadu, mrmľal si a prežehnával sa. „To nieje normálne, takýto smrad," povedal. „Bola to hupia" Bobbie mu práve chcela prikázať, aby sa pustil do práce, no zranený chlapec odrazu otvoril oči a posadil sa na stole. Manuel skríkol od hrôzy. Chlapec zakvíľil, vytreštenými očami sa poobzeral sem a tam a náhle mu z úst vyrazil prúd krvi.

Zmietal sa v kľčoch, Bobbie ho chcela zachytiť, ale spadol zo stola na betónovú dlážku. Opäť vracal. Všade bola krv. Ed otvoril dvere a spýtal sa: „Čo sa tu, dočerta, robí?" Keď zbadal krv, odvrátil sa a pritisol si dlaň na ústa. Bobbie schytila kolík, aby ho chlapcovi vopchala medzi zaťaté zuby, no uvedomovala si, že zbytočne. Chlapec sa naposledy kľčovito mykol a znehybnel.

Sklonila sa k nemu, aby mu dala umelé dýchanie z úst do úst, ale Manuel ju zdrapil za plecía a odtiahol. „Nie," povedal. „Hupia prejde do vás."

„Manuel, preboha..."

„Nie," zahľadel sa na ňu nástojčivo. „Nie. Vy tieto veci nechápete."

Bobbie pozrela na telo na dlážke a uvedomila si, že už je všetko márne; v nijakom prípade chlapca neoživí. Manuel zavolať mužov, ktorí vošli dnu a telo odniesli. Zjavil sa Ed, opakom ruky si utieral ústa a zamrmľal: „Som si istý, že ste spravili všetko, čo bolo vo vašich silách." Dívala sa, ako muži odnášajú telo do vrtuľníka a stroj s hukotom stúpa k oblohe.

„Je to tak lepšie," povedal Manuel.

Bobbie rozmýšľala nad chlapcovými rukami. Mal ich samý škriabanec a podliatinu, typické poranenia pri obrane. Bola si istá, že príčinou smrti nie je pracovný úraz; niekto ho napadol a on rukami odrážal útočníka. „Kde leží ten ostrov?" „V oceáne. Takých stopäťdesiat, stoosemdesiat kilometrov od pobrežia."

„Na rekreačné centrum dosť ďaleko," poznamenala.

Manuel hľadel za vrtuľníkom. „Dúfam, že sa už nikdy nevrátia."

Ešte dobre, že mám aspoň tie snímky, pomyslela si. Keď sa však obrátila k stolu, zbadala, že jej zmizol fotoaparát.

Neskoršie v noci dážď konečne ustal. Osamotená Bobbie si v spálni za ambulanciou listovala v ošúchanom paperbackovom španielskom slovníku. Chlapec povedal „raptor", a napriek Manuelovým námietkam predpokladala, že je to španielske slovo. A naozaj, našla ho v slovníku. Znamenalo „násilník" alebo „únosca".

Zarazilo ju to. Významovo bolo až podozrivo blízke slovu hupla. Prirodzene, na takéto povery nedá. A nijaké nočné zjavenie mu ruky tak nedodriapalo. Čo jej chcel ten chlapec povedať?

Zo susednej miestnosti počula stony. U jednej z vidiečaniek sa práve začínali pôrodné bolesti a Elena Moralesová, miestna pôrodná asistentka, bola pri nej. Bobbie vošla do ambulancie a kývla Elene, aby na chvíľku vyšla von.

„Elena..."

„Si, pani doktorka?"

„Viete, čo znamená slovo raptor?"

Elena bola sivovlasá šesťdesiatnička, praktická a vecná. V tme, osvetlená len svetom hviezd, sa zamračila a spýtala: „Raptor?"

„Áno. Poznáte to slovo?"

„Si," prikývla Elena. „To je ... tvor, ktorý prichádza za noci a odnesie dieťa."

„Únosca?"

„Áno."

Elenino správanie sa razom zmenilo. „To slovo ani nespomínajte, pani doktorka."

„Prečo?"

„Hupiu teraz nespomínajte," povedala Elena rázne a kývla hlavou k miestnosti, odkiaľ sa ozývali stony rodičky. „Nie je múdre spomínať to slovo teraz."

„Raptor svoje obete hryzie a škriabe?"

„Hryzie a škriabe?" zopakovala Elena zmätene. „Nie, pani doktorka. Nič také. Raptor je tvor, ktorý ukradne novorodená." Zdalo sa, že rozhovor ju podráždil a chce ho čím skôr skončiť. Pobrala sa späť do ambulancie. „Keď bude pripravená, zavolám vás, pani doktorka. Ešte takú hodinku, možno dve."

Bobbie sa zahľadela na hviezdy a počúvala tichý šplľachot príboja na pláži. V temnote sa črtali rybárske člny, zakotvené pri brehu. Celá scéna bola veľmi pokojná a taká normálna, že si prichodila ako bláznivá, keď sa tu rozpráva o upíroch a unesených deťoch.

Bobbie sa vrátila do izby a opäť si spomenula, ako Manuel nechcel pripustiť, že je to španielske slovo. Zo zvedavosti nazrela do anglického výkladového slovníka a na svoje prekvapenie tam to slovo našla: raptor podst. m (z lat. raptor ničiteľ, franc. raptus:) dravý vták, dravec.

PRVÁ ITERÁCIA Z počiatočného zobrazenia fraktálovej krivky možno len ťažko odhadnúť základnú matematickú štruktúru IAN MALCOLM Hotový raj Mike Bowman si veselo hvízdal, keď sa na landroveri viezol cez prírodnú rezerváciu Cabo Blanco na západnom pobreží Kostariky. V krásnom júlovom dopoludní bol z cesty vinúcej sa popri útese nádherný výhľad na džungľu i belasý Tichý oceán. Turistické príručky opisovali Cabo Blanco ako panenskú divočinu, hotový raj. Pri tomto pohľade Bowman cítil, že dovolenka sa napokon vydará.

Bowman, tridsaťšesťročný obchodník s nehnuteľnosťami z Dalla-su, prišiel s manželkou a dcérou na dva týždne do Kostariky. Vlastne si to vymyslela jeho žena; Elien mu celé týždne húdla o nádherných prírodných parkoch v Kostarike, kde by sa Tine páčilo. Keď sem však pricestovali, ukázalo sa, že Elien má dohodnutú návštevu u plastického

chirurga v San Jose. Mike Bowman vtedy po prvý raz počul o vynikajúcich a nie veľmi drahých plastických operáciách, ktoré sa robia v Kostarike, a o luxusných súkromných klinikách v San José.

Prirodzene, že sa strašne poškriepili. Mike mal pocit, že ho oklamala, a nemýlil sa. Plastickú operáciu jej zarazil. Veď je to smiešne, Elien má iba tridsať rokov a je krásna. Dočerta, veď v poslednom ročníku v Rice ju zvolili za kráľovnú krásy, a odvtedy neuplynulo ani desať rokov. Elien však chýbalo sebedovetie a robila si zo všetkého zbytočné starosti. Akoby ju v ostatných rokoch najväčšmi trápilo to, že stráca pôvab.

A okrem toho kadečo inšie.

Landrover nadskočil vo výmole a rozstrekol blato. Elien, sediaci vedľa neho, sa spýtala: „Mike, si si istý, že ideme správne? Veď sme celé hodiny nestretli ani živú dušu.“

„Pred pätnástimi minútami sme videli auto,“ pripomenul jej. „Nepamätáš, také modré...“

„Ale išlo opačným smerom...“

„Miláčik, žiadala sa ti opustená pláž, a práve tam ideme,“ vyhlásil.

Elien pochybovačne pokrútila hlavou. „Dúfam, že sa nemýliš.“

„Áno, ocko, dúfam, že sa nemýliš,“ ozvala sa Christina zo zadného sedadla. Mala osem rokov.

„Určite sa nemýlim.“ Chvilku mlčky šoféroval. „Je tu krásne, však? Pozrite ten nádherný výhľad.“

„Fakt,“ prisvedčila Tina.

Ellen si vybrala pudrenku, prezerala sa v zrkadielku a poklopkala si prstom pod očami. S povzdychom odložila pudrenku.

Cesta sa zvažovala a Mike Bowman sa sústredil na riadenie. Odrazu čosi malé a čierne bleskovo prebehlo cez cestu a Tina vykrikla: „Pozrite! Pozrite!“ Potom to opäť zmizlo v džungli.

„Čo to bolo?“ spýtala sa Elien. „Nejaká opica?“

„Možno saimiru,“ odpovedal Bowman.

„Môžem si ho pripísať?“ spýtala sa Tina, vyťahujúc ceruzku. Robila si zoznam všetkých zvierat, ktoré videla na dovolenke, aby ho ukázala v škole.

„Neviem,“ povedal Bowman pochybovačne.

Tina si prezerala obrázky v turistickom sprievodcovi. „Myslím, že to nebol saimiru, ale iba ďalší vrešťan.“ Cestou už niekoľkých vrešťanov videli.

„Počujte,“ ozvala sa veselšie. „Podľa tejto knižky pláže Cabo Blanco často navštevuje množstvo zvierat, vrátane vrešťanov, kos-máčov, leňochov trojprstých a nosáľov. Myslíš, ocko, že uvidíme aj leňocha trojprstého?“

„Určite.“

„Naozaj?“

„Len sa pozri do zrkadla.“

„Ale si vtipný, ocko.“

Cesta klesala cez džungľu k oceánu.

Mike Bowman sa cítil ako hrdina, keď napokon dorazili k pláži, trojkilometrovému kosáku bieleho piesku, kde nebolo živej duše. Zaparkoval landrover v tieni paliem, čo vrúbili pláž, a vybral škatule s jedlom. Elien sa preobliekla do plaviek so slovami: „Teda naozaj neviem, ako sa zbaviť tých kíľ.“

„Vyzeráš skvele, drahá.“ Zdala sa mu vlastne skôr chudá, ale vedel, že čosi také nesmie povedať.

Tina sa rozbehla po pláži.

„Nezabudni sa nakrémovať,“ zavolala za ňou Elien.

„Neskôr,“ zakričala Tina ponad plece. „Idem sa pozrieť, či tu niekde nenájdem leňocha.“

Ellen Bowmanova prešla pohľadom po pláži a stromoch. „Myslíš, že jej tu nič nehrozí?“

„Miláčik, na celé kilometre tu niet živej duše,“ povedal Mike.

„A čo hady?“

„Panebože,“ vzdychol si Mike Bowman. „Hady sa na pláži nezdržujú.“

„Ale možno nejaký...“

„Miláčik,“ ozval sa dôrazne. „Hady, ako všetky plazy, sú studenokrvné. Nemôžu si regulovať telesnú teplotu. Na tomto piesku je už aspoň tridsaťpäť stupňov. Had by sa tu uvaril. Naozaj. Nijaké hady na pláži nie sú.“ Pozoroval dcéru, ako uteká po pláži, tmavá škvrna na bielom piesku. „Nechaj ju. Nech sa zabaví.“

Objal ženu okolo pása.

Tina bežala, kým vládala, potom sa hodila na piesok a rozjarene sa odkotúľala k vode. More bolo teplé, takmer nijaký príboj. Chvilu tak sedela, lapajúc dych, potom sa obzrela za rodičmi a autom, aby zistila, ako ďaleko odbehla.

Matka jej kývala, nech sa vráti. Aj Tina jej veselo zakývala, akoby nepochopila. Nechcela sa nakrémovať. A nechcelo sa jej vrátiť a počúvať matkine reči o schudnutí. Chcela si tu posediť, možno zazrie aj leňocha.

Jedného videla pred dvoma dňami v zoo v San José. Vyzeral neškodne, ako vystrihnutý z kresleného filmu. V každom prípade bol veľmi pomalý; ľahko by mu ušla.

Matka na ňu opäť zavolala a Tina vyšla z vody a utiahla sa pred slnkom do tieňa paliem. Palmy sa tu klenuli nad hrčovitou spleťou mangrovových koreňov, ktoré nedovoľovali vojsť hlbšie do džungle. Tina si sadla do piesku a kopala do suchého mangrovového listia. Všimla si, že v piesku je veľa vtáčích stôp. Podľa turistických sprievodcov v Kostarike žilo tri razy toľko vtákov ako v celých USA spolu s Kanadou.

Niektoré odtlačky trojprstých vtáčích nôh boli celkom malé a sotva viditeľné. Iné, väčšie, boli v piesku celkom zreteľné.

Tina si ich pokojne prezerala a odrazu počula akési švitenie; vzápätí sa v mangrovovej húštine ozval šuchot.

Že by leňochy švitorili? Tine sa to nezdalo veľmi pravdepodobné, nebola si však istá. Možno zašvitoril nejaký morský vták. Tíško sedela a nehýbala sa. Šuchot sa ozval znova a napokon zbadala jeho pôvodcu. O pár metrov ďalej sa

spomedzi mangrovových koreňov vynoril akýsi jašter a úkosom si ju prezeral.

Tina zatajila dych. Nové zvieratko do jej zoznamu! Jašter stál na zadných nohách, podopieral sa hrubým chvostom a upieral na ňu pohľad. V tejto polohe bol vysoký asi tridsať centimetrov, na chrbte mal tmavozelenú kožu s hnedými pruhmi. Malé predné končatiny s drobnými prstami jaštera sa mu chveli vo vzduchu. Jašter sa na ňu díval s naklonenou hlavou.

Tina sa videl milý. Podobný veľkému mlokoví. Zdvihla ruku a pokývala prstami.

Jašter sa nezľakol. Pohlal sa k nej, vzpriamene kráčajúc na zadných nohách. Bol sotva väčší od kurčat'a, aj hlava sa mu pri pohybe tak kývala. Tina si pomyslela, že by z neho bolo perfektné domáce zvieratko.

Všimla si, že jašter zanecháva trojprsté odtlačky, presne ako vtáčie. Zviera sa priblížilo. Tina sa nehýbala, aby ho nevyplašila. Prekvapilo ju, že sa odvážilo tak blízko, ale uvedomila si, že je v prírodnom parku. Istotne všetky zvieratá v parku vedia, že sú chránené. Jašter je možno krotký. Možno dokonca čaká, že mu dá niečo pod zub. Škoda, že tu nič nemá. Tina pomaly vystrela ruku s otvorenou dlaňou, aby ukázala, že nemá preňho nič.

Jašter znehybnel, potom naklonil hlavu nabok a zašvitoril.

„Prepáč," povedala Tina. „Nič pri sebe nemám."

Vtom jašter znenazdajky vyskočil na jej vystretú ruku. Tina cítila, ako sa jej do dlane zarývajú drobné pazúrovité prsty a ako jej ruka klesá pod nečakanou váhou zvieraťa.

A potom jej jašter začal liezť po ruke nahor, k tvári.

„Radšej by som ju mala na očiach," povedala Ellen Bowmanova, žmúriac proti slnku. „To je všetko. Jednoducho ju chcem mať na očiach."

„Som si istý, že je v poriadku," povedal Mike, prezerajúc si škatuľu s jedlom, čo im nachystali v hoteli. Nelákavé grilované kurča a akési mäsové pirôžky. Elien si aj tak nevezme ani kúsok.

„Hádam len neodišla z pláže," povedala Elien.

„Nie, miláčik, nemyslím." „Cítim sa tu taká osamelá," povedala Elien. „Myslel som, že o to ti práve šlo," odpovedal Mike Bowman. „Áno."

„Tak kde je chyba?"

„Chcela by som ju mať na očiach, to je všetko," zopakovala Elien.

Vtedy k nim vietor doniesol z pláže hlas dcéry. Kričala.

Puntarenas „Myslím, že už je mimo nebezpečenstva," oznámil doktor Cruz a spustil chlopnú plastického kyslíkového stanu, pod ktorým spala Tina. Mike Bowman sedel pri posteli blízko dcéry. Zdalo sa mu, že doktor Cruz je zrejme veľmi schopný; vďaka strážam v zdravotníckych zariadeniach v Londýne a Baltimore hovoril bezchybnou angličtinou. Z doktora Cruza vyžarovala profesionalita a moderná klinika Santa Maria v Puntarenas pôsobila čisto a účelne.

Mike Bowman aj napriek tomu pociťoval nervozitu. Faktom totiž zostávalo, že jeho jediná dcéra je ťažko chorá a že sú ďaleko od domova.

Keď Mike vtedy pribehol k Tine, hystericky kričala. Na zakrvavenej ľavej ruke mala plno stôp po uhryznutiach, veľkých ako odtlačok palca. A kde-tu flaky lepkavej peny, pripomínajúcej sliny.

Odniesol ju naspäť k autu. Ruka jej takmer hneď očervenela a začala puchnúť. Mike tak ľahko nezabudne na šialenú jazdu späť do osady; terénne auto, s náhonom na všetky štyri kolesá, sa šmýkalo a driapalo hore blatistou cestou vedúcou cez kopce, jeho dcéra kričala od strachu a bolesti a ruka jej čoraz väčšími červenela a puchla. Dávno predtým, ako sa dostali k hraniciam prírodného parku, sa opuch rozšíril aj na krk a Tina začala ťažko dýchať...

„Teraz už bude v poriadku?" spýtala sa Elien, hľadiac cez plastickú stenu kyslíkového stanu.

„Dúfam," povedal doktor Cruz. „Dal som jej ďalšiu dávku steroidov, dýcha oveľa ľahšie. A edém na ruke sa tiež podstatne zmenšil."

„A čo ju to pohryzlo...?" spýtal sa Mike Bowman.

„Zatiaľ nevieme," povedal lekár. „Ja som ešte takýto druh uhryznutia nevidel. Ale všimnite si, ako tie stopy miznú."

Ledva ich vidieť. Našťastie som ich kvôli zdokumentovaniu odfotografoval. A zbral som jej z ruky aj niekoľko vzoriek lepkavých slín - jedna pôjde na analýzu tu, druhú pošleme do laboratória v San José a tretiu zmrazíme pre prípad potreby. Máte ten obrázok, čo sme od nej chceli?"

„Áno," prisvedčil Mike Bowman. Podal lekárovi obrázok, o ktorý Tinu požiadali na príjme.

„Toto zviera ju uhryzlo?" spýtal sa doktor Cruz, hľadiac na kresbu.

Mike Bowman prisvedčil. „Vravela, že to bol zelený jašter, veľký asi ako kurča alebo vrana."

„Takého jaštera nepoznám," povedal lekár. „Nakreslila ho, ako stojí na zadných nohách..."

„Správne," súhlasil Mike Bowman. „Vravela, že kráčal na zadných nohách."

Doktor Cruz sa zamračil a chvíľu si ešte prezeral obrázok. „V tomto sa nevyznám. Poprosil som doktora Guitierrezu, aby sem prišiel. Je vedúcim výskumným pracovníkom v Reserva Biológica de Carrara na druhej strane zálivu. Možno zviera identifikuje."

„Nije tu dakto z Cabo Blanco?" spýtal sa Bowman. „Tam sa to stalo."

„Ľutujem, nie," povedal doktor Cruz. „V Cabo Blanco nemajú stály personál a už dávnejšie tam nijaký výskumník nepracuje. Vy ste zrejme po pár mesiacoch prví, čo na tú pláž prišli. Určite sa však presvedčíte, že doktor Guitierrez je odborník."

Doktor Guitierrez bol bradatý muž v kaki šortkách a košeli. Prekvapilo ich, že je Američan. Keď ho predstavili Bowmanovcom, pozdravil ich mäkkým južanským prízvukom. „Pani Bowmanova, pán Bowman som rád, že vás poznávam. Ako sa máte?" Potom im vysvetlil, že je biológom v Yale a posledných päť rokov pracuje v Kostarike. Marty Guitierrez dôkladne prezrel Tinu, zopár ráz jej nadvihol ruku, na každú ranku si posvietil malou baterkou a premeral ju malým pravítkom. Po chvíli odstúpil dozadu, pokyvujúc hlavou, akoby na čosi prišiel. Potom si popozeral

polaroidové snímky a položil niekoľko otázok o tých slinách; doktor Cruz mu povedal, že ich ešte skúmajú v laboratóriu.

Napokon sa obrátil k Bowmanovcom, ktorí napäto čakali. „Myslím, že Tina bude v poriadku. Chcem si len ujasniť zopár detailov," pokračoval a robil si poznámky úhladným rukopisom. „Vaša dcéra vraví, že ju uhryzol asi tridsaťcentimetrový jašter, ktorý vzpriamene vyšiel na pláž z mangrovového močiara?"

„Správne."

„Vydával jašter nejaké zvuky?"

„Tina vraví, že pišťal, či škriekal."

„Podobne ako myš?"

„Áno."

„Tak teda viem, čo je to za jaštera," povedal doktor Guitierrez. Vysvetlil im, že zo šesťtisíc druhov jašterov len asi dvanásť sa pohybuje vzpriamene. A z nich sa v Latinskej Amerike vyskytujú iba štyri druhy. A podľa farby jašter patrila len k jednému z tých štyroch. „Som si istý, že to bol *Basiliscus amoratus*, bazilišok pruhovaný, vyskytujúci sa tu v Kostarike a v Hondurase. Keď stojí na zadných nohách, je vysoký asi tridsať centimetrov."

„Sú jedovaté?"

„Nie, pani Bowmanova. Vôbec nie." Guitierrez im vysvetlil, že opuch na Tininej ruke spôsobila alergická. „Podľa literatúry je štrnásť percent ľudí veľmi alergických na plazy," povedal, „a vaša dcéra je zrejme jednou z nich."

„Kričala, že ju to bolí."

„Dozaista ju to bolelo," prisvedčil Guitierrez. „Sliny plazov obsahujú sérotonín, ktorý vyvoláva hroznú bolesť." Obrátil sa ku Cru-zovi. „Po podaní antihistaminika sa krvný tlak znížil?"

„A rýchlo," povedal Cruz.

Ellen Bowmanovej to však nestačilo. „Ale prečo ju ten jašter vôbec uhryzol?"

„To je celkom bežné," odpovedal Guitierrez. „Ošetrovateľov zvierat v zoo každú chvíľu niečo uhryzne. Nedávno som počul, že v Amaloya, asi deväťdesiat kilometrov od toho vášho miesta, uhryzol jašter dojča v postieľke. Takže občas sa to stáva. Len neviem, prečo vaša dcéra bola až na toľkých miestach pohryzená. Čo robila?"

„Nič. Vraj sa ani nepohla, aby zvieratá neodplašila."

„Sedela celkom nehybne," zamračil sa Guitierrez. „Nuž, ťažko povedať, ako to vlastne bolo. Divé zvieratá sú nevyspytateľné."

„A čo tie spenené sliny na jej ruke?" spýtala sa Elien. „Ustavične musím myslieť na to, či nešlo o besnotu?"

„Ale kdeže," upokojoval ju doktor Guitierrez. „Plazy neprenášajú besnotu, pani Bowmanova. Uhryznutie baziliškom vyvolalo u vašej dcéry alergiu. Nejde o nič vážne."

Potom Mike Bowman ukázal Guitierrezovi Tininu kresbu. Guitierrez prikývol. „Vyzerá to na baziliška," povedal.

„Prirodzene, okrem niektorých detailov. Príliš dlhý krk, a na zadných nohách mu namiesto piatich prstov nakreslila iba tri. Chvost je prihrubý a zdvihnutý príliš dohora. Ale inak je to výstižný obrázok jaštera, o ktorom sme hovorili."

„Ale Tina zvlášť upozornila, že mal dlhý krk," nástojila pani Bowmanova. „A na nohách iba tri prsty."

„Tina je veľmi všímavá," dodal Mike Bowman.

„Nepochybujem," usmial sa doktor Guitierrez. „Napriek tomu si myslím, že vašu dcéru pohryzol bežný *basiliscus amoratus* a vyvolal u nej silnú herpetologickú reakciu. Liečenie trvá zvyčajne dvanásť hodín. Zajtra ráno bude v poriadku."

Do moderného laboratória v suteréne kliniky Santa Maria sa donieslo, že podľa zistenia doktora Guitierreza pohryzol americké dievča neškodný bazilišok. Analýzu slín okamžite prerušili, aj keď sa pri predbežnej frakčnej destilácii objavili proteíny s nezvyčajne vysokou molekulovou hmotnosťou a s neznámou biologickou aktivitou. Laborant však mal v noci veľa práce, a tak vzorky slín odložil do chladničky.

Na druhý deň ráno už iný laborant porovnával vzorky z chladničky s menami prepustených pacientov. Keď videl, že Bowmanovu, Christinu L. dopoludnia prepustia, vzorky slín vyhodil. V poslednej chvíli si na jednej zo skúmaviek všimol červený štítok s upozornením, že ju treba poslať do univerzitného laboratória v San José. Vybral ju z odpadkového koša a odoslal.

„No poď. A poďakuj sa pánu doktorovi," povedala Ellen Bowmanova a potisla Tinu.

„Ďakujem, pán doktor. Už mi je oveľa lepšie." Tina vystrela ruku a podala ju lekárovi. Potom dodala: „Máte inú košeľu."

Doktor Cruz sa zarazil, vzápätí sa však usmial. „Máš pravdu, Tina. Po nočnej v nemocnici si ráno vždy beriem čistú košeľu."

„Ale viazanku nie?"

„Nie. Len košeľu."

„Mike vám hovoril, že je všímavá."

„To teda je." Doktor Cruz sa usmial a vážne potriasol dievčatku rukou. „Nech sa ti zvyšok dovolenky v Kostarike vydarí."

„Ďakujem."

Keď sa Bowmanovci zberali preč, doktor Cruz sa zrazu spýtal: „Počuj, Tina, a pamätáš sa, ako vyzeral jašter, čo ťa pohryzol?"

„Mhm."

„Pamätáš si, aké mal nohy?"

„Mhm."

„Mal na nich prsty?"

„Áno."

„Kofko?"

„Tri."

„Ako vieš?"

„Lebo som ich videla. Napokon, vtáky na pláži zanechali v piesku odtlačky s tromi prstami." Zdvihla ruku a naširoko roztiahla tri stredné prsty. „A také isté narobil v piesku aj ten jašter."

„Jašter nechával stopy ako vták?"

„Mhm," prisvedčila Tina. „Aj tak kráčal. A takto mykal hlavou, nahor a nadol." S naklonenou hlavou urobila niekoľko krokov.

Keď Bowmanovci odišli, doktor Cruz sa rozhodol informovať o rozhovore doktora Guitierrezu z biologickej stanice.

„Priznávam, že ma rozprávanie toho dievčaťa zmietlo," povedal Guitierrez. „Aj sám som si ešte čosi overoval. Už nie som presvedčený, že dievča pohryzol bazilišok. Vôbec nie som o tom presvedčený."

„Tak čo to mohlo byť?"

„Nuž, nevymýšľajme predčasne. Mimochodom, vyskytli sa v nemocnici ďalšie podobné prípady?" spýtal sa Guitierrez.

„Nie, prečo?"

„Ak áno, milý priateľ, dajte mi vedieť."

Pláž Marty Guitierrez pozoroval západ slnka, ktorého lúče sa trblietali na hladine zálivu a prenikali pomedzi palmy na pláži Cabo Blanco, kde sedel medzi mangrovami. Predpokladal, že sa nachádza približne na mieste, kde pred dvoma dňami bolo to americké dievča.

Bowmanovcom povedal pravdu, uhryznutie jašterom bolo bežné, no ešte nikdy nepočul, že by niekoho pohryzol bazilišok. A rozhodne nikdy nepočul, že niekoho uhryzol jašter a museli ho preto hospitalizovať. Aj stopy po uhryznutiach na Tininej ruke sa mu videli priveľké na baziliška. Keď sa vrátil na stanicu do Carary, prezrel si tamojšiu malú odbornú knižnicu, no nenašiel nijaké údaje o uhryznutí baziliškom. Potom si prezrel americkú počítačovú databanku Medzinárodnej bioslužby. Nikde však nenašiel nijaké údaje o uhryznutí baziliškom, ani o hospitalizácii pacientov pohryzených jašterami. Zdravotník z Amaloya telefonicky potvrdil, že deväť-denné dojča, ktoré spalo v postieľke, uhryzlo do nohy akési zviera. Stará matka dieťaťa - jediná osoba, ktorá zviera videla - tvrdí, že to bol jašter. Noha dieťaťa okamžite napuchla a skoro zomrelo. Podľa starej matky bol jašter zelený s hnedými pásmi. Kým ho žena odohnala, stihol dieťa niekoľko ráz uhryznúť.

„Čudné," poznamenal Guitierrez.

„Ani nie, stalo sa to už viackrát," povedal zdravotník a dodal, že počul aj o iných podobných prípadoch: ďalšie spiace dieťa bolo pohryzené vo Vasqueze, susednej dedine na pobreží, a ešte ďalšie aj v Puerta Sotriere. Stalo sa to v posledných dvoch mesiacoch. Zakaždým išlo o spiace deti a dojčatá.

Táto nová a zreteľná stopa vyvolala v Guitierrezovi podozrenie, že sa zjavil doteraz neznámy druh jaštera. V Kostarike to bolo veľmi ľahko možné. Táto krajina, široká na najužšom mieste stodvadsať kilometrov, bola menšia ako štát Maine. Ale aj keď bolo územie Kostariky také malé, biologické prostredie bolo veľmi rôznorodé: atlantické i tichomorské pobrežia, štyri rozličné horské pásma vrátane štvrttisícových vrcholov a aktívnych sopiek, dažďové lesy, oblačné lesy, mierne pásma, močiare a vyprahnuté púšte. Vďaka tejto ekologickej rôznorodosti sa tu vyskytovali neuvěřiteľne pestré formy rastlinného i živočíšneho života. V Kostarike žilo trojnásobne viac vtáčích druhov ako v celej Severnej Amerike. Rástlo tu vyše tisíc druhov orchideí a vyskytovalo sa tu vyše päťtisíc druhov hmyzu.

Ustavične sa objavovali nové druhy, a v posledných rokoch oveľa častejšie. Dôvod bol neveselý - lesy v Kostarike mizli. Keď druhy z džungle prichádzali o svoje prirodzené prostredie, premiestňovali sa do iných oblastí, a niekedy sa menilo aj ich správanie.

Takže nový druh sa mohol objaviť veľmi ľahko. Radosť z nových druhov však kalili aj obavy z nových chorôb. Jaštery prenášali vírusové ochorenia, niektoré z nich mohli ohroziť aj človeka. Najväčším bol druh encefalitídy, ktorý u ľudí i koni vyvolával akúsi spavú chorobu. Guitierrez cítil, že tohto nového jaštera treba chytiť a aspoň otestovať, či neprenáša nejakú chorobu.

Sedel na pláži a pozoroval západ slnka. Vzdychol si. Možno Tina Bowmanová videla nový druh zvierat, možno nie.

On ho zatiaľ rozhodne nevidel. Dopoludnia si vzal vzduchovú pištoľ, nabil ju uspávacími strelami a plný očakávania sa vydal na pláž. Zabil tu celý deň. Čoskoro sa bude musieť vydať na spiatočnú cestu hore vŕškom a nerád by sa vracal potme.

Guitierrez vstal a vykročil po pláži. O kúsok ďalej zazrel tmavé obrysy vrešťana, pomaly sa pohybujúceho po okraji mangrovového močiara. Guitierrez zamieril k vode, aby sa s ním nestretol. Ak je tu jeden vrešťan, zrejme tu budú aj ďalšie, a vrešťany sa zvyknú zo stromov vymočiť na nevítaných návštevníkov.

Podľa všetkého tu bol iba jeden vrešťan; pohyboval sa pomaly a každú chvíľu si sadol. Čosi držal v papuli. Keď sa Guitierrez priblížil, videl, že vrešťan žerie jaštera. Spomedzi čelustí mu trčal chvost a zadné nohy. Guitierrez si aj z tejto vzdialenosti všimol hnedé pruhy na zelenej koži.

Čupol si a namieril pištoľ. Vrešťan, zvyknutý na prostredie chránenej rezervácie, ho iba zvedavo pozoroval. Neušiel, ani keď prvá strela neškodne zasvišťala popri ňom. Po druhej strele, ktorá sa mu zaryla do stehna, zlostne a prekvapene zavrešťal, pustil svoj úlovok a zmizol v džungli.

Guitierrez vstal a vykročil. O vrešťana si starosti nerobil; uspávacia dávka bola nízka, nanajvýš sa mu bude chvíľu krútiť hlava. Rozmýšľal, čo urobí so svojou korisťou. Predbežnú správu napíše sám, ale zvyšky jaštera pošle, prirodzene, do USA na definitívnu identifikáciu. Kam by ich mal poslať? Uznávaným expertom bol Edward H. Simpson, bývalý profesor zoológie na Kolumbijskej univerzite v New Yorku. Simpson, elegantný starší muž s dozadu začesanými bielymi vlasmi, bol najväčšou svetovou autoritou na taxonómiu jašterov. Marty si povedal, že jaštera pošle doktorovi

Simpsonovi.

New York Dr. Richard Stone, vedúci laboratória tropických chorôb na lekárskej fakulte Kolumbijskej univerzity, často vpravieval, že pod takýmto názvom si každý zrejme predstavuje oveľa väčšiu ustanovizeň. Začiatkom dvadsiateho storočia, keď laboratórium zaberalo celé tretie poschodie budovy biologického výskumu, pracovali v ňom celé skupiny laborantov, aby zlikvidovali rozličné plagi, ako žltú zimnicu, maláriu a choleru. Úspechy medicíny a výskumných laboratórií v Nairobi a Sao Paule však spôsobili, že laboratórium tropických chorôb stratilo svoj niekdajší význam. Ostalo z neho torzo, pracovali tu len dvaja laboranti na plný úväzok a zaoberali sa najmä diagnózou chorôb, ktoré si zo zahraničia doniesli Newyorčania. Pokojné pracovné tempo v laboratóriu narušila dopoludňajšia zásielka.

„Paráda," povedala laborantka pri pohľade na červenú colnú nálepku. „Čiastočne mastikovaný fragment neznámeho kostarického jaštera." Pokrčila nos. „Je váš, pán doktor."

Richard Stone prešiel cez laboratórium, aby si prezrel nový e-xemplár.

„Toto nám prišlo z laboratória Eda Simpsona?"

„Áno," prisvedčila. „Ale nechápem, prečo jaštera poslali práve nám."

„Jeho sekretárka nám oznámila," povedal Stone, „že Simpson bude celé leto na študijnom pobyte na Borneu, a keďže sa nevie, či ten jašter neprenáša nejakú infekčnú chorobu, požiadala ma, aby sme sa naňho pozreli. Tak ukážte, čo nám poslali."

Biely plastový valec, veľký asi ako dvojlitrová nádoba na mlieko so zatváracími kovovými sponami a skrutkovači m vrchnákom, bol označený nápisom: „Obal na medzinárodnú prepravu biologických vzoriek" a polepený výstražnými ceduľkami v štyroch jazykoch, ktoré upozorňovali podozrievavých colníkov, aby valec neotvárali.

Podľa všetkého výstraha zapôsobila; keď Richard Stone zažal veľké svetlo, videl, že pečate sú neporušené. Zapol ventilátory a natiahol si plastové rukavice a masku na tvár. Napokon, v poslednom čase tu identifikovali vzorky nakazené venezuelskou kónskou horúčkou, japonskou B-encefalitídou, kyasanurským lesným vírusom, Langatovým vírusom a horúčkou Mayaro. Potom odskrutkoval vrchnák.

Unikajúci plyn zasyčal, zjavila sa belavá para. Celý valec ochladol ako ľad. Vo vnútri bolo plastové vrecúško na zips, s akýmsi zeleným obsahom. Stone prestrel na stôl chirurgickú plachtu a vyprázdnil na ňu obsah vrecúška. Kúsok zmrazeného mäsa tupo kľopol na stôl.

„Hm, pekne obžrané," povedala laborantka.

„Máte pravdu," prisvedčil Stone. „A čo od nás chcú?"

Laborantka si prezrela priložené doklady. „Jašter hryzie miestne deti. Chcú, aby sme identifikovali druh jaštera, a majú obavy, či sa uhryznutím neprenášajú nejaké choroby." Ukázala obrázok, na ktorom bolo detskou rukou napísané TINA. „Jedno z detí toho jaštera nakreslilo."

Stone si pozrel obrázok. „Druh, prirodzene, nemôžeme určiť, no len čo z tohto fragmentu získame trochu krvi, ľahko zistíme, či neprenáša choroby. Ako pomenovali to zviera?" iJšasiliscus amoratus s trojprstovou genetickou anomáliou," prečítala mu. „Dobre," povedal Stone. „Dajte sa do práce. Kým sa to rozmrazí, urobte röntgenové aj polaroidové snímky kvôli evidencii. Keď získame krv, začnite so skúškami na protilátky, kým niečo nezistíme. Ak sa vyskytne nejaký problém, dajte mi vedieť."

Do obeda mali odpovedť: jašterova krv výraznejšie nereagovala na nijaký vírusový alebo bakteriálny antigén.

Toxikologické testy priniesli iba jeden pozitívny výsledok: krv mierne reagovala na jed indickej kráľovskej kobry.

Takáto reaktivita však bola medzi jednotlivými druhmi plazov celkom bežná a doktor Stone nepokladal za potrebné uvádzať ju vo faxe, ktorý jeho laborantka ešte v ten večer poslala doktorovi Martinovi Guitierrezovi.

O identifikácii jaštera nemohlo byť ani reči; s tým musia počkať na doktora, Simpsona, ktorý sa vráti až o niekoľko týždňov. Jeho sekretárka ich požiadala, či by fragment jaštera zatiaľ neuskladnili v laboratóriu. Doktor Stone ho vložil späť do plastového vrečka, za-zipsoval a dal do chladničky.

Martin Guitierrez čítal fax z laboratória tropických chorôb lekárskej fakulty Kolumbijskej univerzity. Bol krátky.

VEC: Basiliscus amoratus s genetickou anomáliou (postúpený z laboratória doktora Simpsona) MATERIÁLY: Zadná

časť? Zvyšok zožraného zvieraťa VYKONANÉ TESTY: Röntgenový, mikroskopický a imunologické na vírusové, parazitické a bakteriálne ochorenia NÁLEZ: V uvedenej vzorke Basiliscus amoratus sa nenašli nijaké histologické ani imunologické dôkazy o infekčných chorobách prenosných na človeka Podpis MUDr. Richard A. Stone Riaditeľ

Guitierrez si zo správy urobil dva závery. Po prvé, vedci Kalifornskej univerzity potvrdili jeho odhad, že ide o baziliška. Po druhé, absencia nákazlivých chorôb znamenala, že sporadické uhryznutia jašterom neznamenajú pre Kostariku nijaké zdravotné ohrozenie. Naopak, jeho pôvodné názory sa potvrdili: jednotlivé druhy jašterov boli z lesa vytlačené do nového prostredia a prichádzajú do styku s dedičanmi. Guitierrez bol presvedčený, že o pár týždňov sa jaštery aklimatizujú a prípady uhryznutia vymiznú.

Husté privaly tropického dažďa bubnovali na zhrdzavenú strechu ambulancie v Bahía Anasco. Blížila sa polnoc; búrka poškodila elektrické vedenie a pôrodná asistentka Elena Moralesová pracovala pri baterke, keď odrazu začula pišťavý, škreľavý zvuk. Pomyslela si, že to bude potkan, rýchlo priložila rodičke obklad na čelo a vošla do susednej miestnosti pozrieť novorodená. Položila ruku na kľučku, pišťavý zvuk sa znovu ozval a Elene sa uľavilo. Zrejme oknom vletelo do izby nejaké vtáča, aby sa schovalo pred dažďom. Kostaričania vraveli, že návšteva vtáčať a prináša novorodencovi šťastie.

Otvorila dvere. Novorodená ležalo v prútenej kolíske, zabalené do ľahkej prikrývky, iba tvár malo odkrytú. Po obvode košíka sa krčili tri tmavozelené jaštery ako obludy. Keď zbadali Elenu, neušli, ale s naklonenými hlavami ju zvedavo pozorovali. V svetle baterky zbadala, že im z pyskov kvapká krv. Jeden z jašterov zapišťal, naklonil sa, prudko mykol hlavou a odhryzol si z novorodeniatka.

Elena vykrikla, vrhla sa dopredu, a jaštery ušli do tmy. Ešte kým dobehla ku kolíske, zbadala tvár dieťaťa a pochopila,

že je mŕtve. Jaštery sa rozprchli do daždivej noci, škrekotali, pišťali a zanechávali za sebou iba trojprsté krvavé odtlačky ako vtáky.

Upresňovanie údajov Keď sa Elena Moralesová neskôr upokojila, rozhodla sa, že útok jašterov neoznámí. Napriek hrôze, čo zažila, mala obavy z výčitiek, že nechala dieťa bez dozoru. Matke povedala, že dieťa zomrelo na asfyxiu, a na formulároch, ktoré poslala do San José, uviedla ako príčinu smrti syndróm náhleho dojčenského úmrtia. Tento syndróm nevyjasneného úmrtia bol u novorodencov celkom bežný a hlásenie prešlo bez povšimnutia.

Univerzitné laboratórium v San José, ktoré analyzovalo vzorky slín z ramena Tiny Bowmanovej, urobilo niekoľko pozoruhodných objavov. Podľa očakávania obsahovali veľa sérotonínu. Medzi proteínmi v slinách však objavili aj ozajstné monštrum s molekulovou hmotnosťou 1980, jeden z najväčších známych proteínov. Biologická aktivita nebola ešte preskúmaná, zdalo sa však, že ide o akýsi neuro-toxín, príbuzný jedu kobry, ibaže s trochu jednoduchšou štruktúrou.

Laboratórium zistilo aj stopové množstvá gamma-aminometylioninovej hydrolázy. Keďže tento enzým je bunkovým znakom pri genetickom inžinierstve a u divých zvierat sa nevyskytuje, laboranti predpokladali, že ide o laboratórnu kontamináciu, a v telefonickom rozhovore s doktorom Cruzom z Puntarenas to nespomenuli.

Fragment jaštera odpočíval v chladničke na Kolumbijskej univerzite a čakal na doktora Simpsona, ktorý sa mal vrátiť najskôr o mesiac. A vec by sa nepohla z miesta, keby do laboratória tropických chorôb nebola prišla istá laborantka Alice Levinová. Zbadala kresbu Tiny Bowmanovej a spýtala sa: „Aha, čo za dieťa nakreslilo toho dinosaura?”

„Prosím?” spýtal sa Richard Stone a pomaly sa obrátil k nej.

„Tohto dinosaura. To je dinosaur, však? Môj syn ich kreslí ustavične.”

„Toto je jašter,” povedal Stone. „Z Kostariky. Nakreslilo ho tam nejaké dievča.”

„Nie,” pokrútila hlavou Alice Levinová, „Pozrite sa naň. Jasná vec. Veľká hlava, dlhý krk, hrubý chvost, stojí na zadných nohách. Je to dinosaur.”

„Vylúčené. Je iba tridsať centimetrov vysoký.”

„No a? Existovali aj malé dinosaury,” namietla Alice. „Verte mi, vyznám sa v tom. Mám dvoch chlapcov, a som v tom expert. Najmenší dinosaur nemal ani tridsať centimetrov. Tínyasaurus, či ako sa volal. Mali nemožné mená. Ak máte vyše desať rokov, nikdy sa ich nenaučíte.”

„Nepochopili ste ma,” povedal Richard Stone. „Toto je obrázok súčasného zvieraťa. Jeho fragment, ktorý nám poslali, máme v chladničke.” Stone vybral z chladničky vrečko a vytriasol ho.

Alice Levinová si pozrela zmŕznutú nohu a chvost a pokrčila plecami. Nedotkla sa ich. „Neviem, ale podľa mňa je to dinosaur.”

„Vylúčené,” pokrútil hlavou Stone.

„Prečo?” namietla Alice Levinová. „Môže to byť nejaký zabudnutý alebo neobjavený druh, či ako ich nazývajú.”

Stone neprestával krútiť hlavou. Alice nevie, o čo ide; je iba laborantkou z biologického laboratória na druhom konci chodby. A má príliš bujnú fantáziu. Stone si spomenul, ako si raz namýšľala, že ju sleduje jeden zo zriadenecov na chirurgii...

„Viete, Richard, ak je to naozaj dinosaur, bola by to senzácia.”

„Nieje to dinosaur.”

„Overoval to niekto?”

„Nie,” odpovedal Stone.

„Tak to zoberte do prírodovedného múzea, alebo kam,” navrhla Alice Levinová. „Naozaj by ste to mali urobiť.”

„Cítil by som sa trápne.”

„Mám to spraviť za vás?”

„Netreba,” odmietol Richard Stone.

„Takže neurobíte nič?”

„Vôbec nič.” Odložil vrečko späť do chladničky a zabuchol dvere. „Nieje to dinosaur, ale jašter. A nech je to čo chce, počká sa s tým na doktora Simpsona, kým sa nevráti z Bornea a neidentifikuje to. A koniec, Alice. Jašter zostane tu.”

DRUHÁ ITERÁCIA Pri ďalších zobrazeniach fraktálovej krivky sa odrazu môžu vynoriť zmeny.

IAN MALCOLM Pobrežie vnútrozemského mora Alan Grant kľučal s nosom kúsok od zeme. Teplota dosahovala vyše štyridsať stupňov. Kolená ho boleli, aj keď mal chrániče. V pľúcach ho páliť alkalický prach. Z čela mu kvapkal pot.

Grant však nedbal na nepohodlie. Všetku pozornosť sústredil na pätnásťcentimetrový štvorec hliny pred sebou.

Zubárskym špáradlom a maliarskym štetcom z ťavej srsti trpezlivo odkrýval dvaapolcentimetrový úlomok čeľuste v tvare L, nie hrubší ako jeho malíček. Rad drobných špicatých zubov vyrastal z čeľuste v typickom ostrom uhle. Keď odstraňoval hlinu, kosť sa drobila na malé kúsky. Grant pretrel kosť kaučukovým tmelom, a ďalej ju odkrýval. Čeľusť nepochybne patrila mláďaťu mäsožravého dinosaura. Zahynulo asi ako dvojmesačné pred sedemdesiatimi deťmi miliónmi rokov. Pri troške šťastia by Grant mohol nájsť aj celú kostru. Keby sa mu to podarilo, bude to prvá úplná kostra mláďaťa mäsožravého ...

„Hej, Alan!”

Alan Grant zdvihol hlavu a prižmúril oči proti slnečnému jas. Zložil si tmavé okuliare a opäť ruky si utrel čelo. Kľučal na vymletom úbočí v neúrodnej oblasti okolo Hadej vody v Montane. Pod obrovským belasým príkrovom oblohy bolo všade navôkol vidieť len vrstvy drobiaceho sa vápenca. Nerástol tu jediný strom či ker. Všade boli iba holé skaly, páliace slnko a hviezdajúci vietor.

Na návštevníkov táto neúrodná oblasť pôsobila deprimujúco a pochmúrno, no Grant pri pohľade na krajinu vnímal čosi celkom iné. Tento púšť kraj tu ostal po inom, veľmi odlišnom svete, ktorý zanikol pred osemdesiatimi miliónmi rokov. Grant sa v duchu videl stáť pri teplej močaristej rieke, pretínajúcej pobrežie veľkého vnútrozemského mora.

Toto vnútrozemské more, široké aspoň tisícšesťsto kilometrov, sa rozprestieralo od novovzniknutých Skalnatých hôr až k ostrým rozoklaným vrcholom Appalačských hôr. Celý americký Západ bol pod vodou.

Na oblohe sa vtedy beleli iba riedke mraky a černel dym neďalekých sopiek. Vzduch bol hustejší, bohatší na kyslík uhoľnatý. Na pobreží sa darilo rozličným rastlinám. Vo vode nežili ryby, iba las-túrniky a slimáky. Na hladinu sa za riasami strmhľav spúšťali ptero-saury. Po močaristých brehoch jazera sa pomedzi palmy zakrádalo zopár mäsožravých dinosaurov. Neďaleko od brehu sa nachádzal asi hektárový ostrovček. Ostrovček s hustou vegetáciou tvoril bezpečné útočisko pre čriedy hadrosaurov - bylinožravých vtákokypyskatých dinosaurov - ktoré kladli vajcia do spoločných hniezd a vychovávali vreštiace mláďatá.

Za milióny rokov bledozelené alkalické jazero pomaly vysychalo, až nakoniec celkom zmizlo. Odkrytá zemská kôra v horúčave praskala a deformovala sa. A pobrežný ostrovček s dinosaurími vajcami sa zmenil na vymleté úbočie vršku v severnej Montane, kde teraz Alan Grant robil archeologický výskum.

„Hej, Alan!“

Alan, bradatý robustný štyridsiatnik, sa vzpriam. Bolo počuť vrčanie mobilného generátora a vzdialený buchot zbijačky, zahrýzajúcej sa do tvrdej skaly na susednom vršku. Videl, ako mládenci so zbijačkou odnášajú nabok veľké kusy skál, keď sa presvedčili, že v nich nie sú nejaké fosilie. Na úpätí vršku stálo šesť vigvamo, v ktorých bývala výprava, jedálenský stan, knižnica sa vo vetre, a prives, kde mali poľné laboratórium. Zbadal Ellie, ako mu kýva z tieňa privesu.

„Návšteva!“ zvolala a ukázala na východ.

Grant zbadal oblak prachu, dvíhajúci sa za blížiacim sa modrým fordcom, ktorý nadskakoval na hrboľatej ceste. Pozrel sa na hodinky: presne podľa dohody. Aj mládenci na druhom vršku sa so záujmom prizerali. Hadiu vodu mnoho ľudí nenavštevovalo, a tak sa všetci dosť čudovali, prečo sa chce právnik z Agentúry na ochranu životného prostredia (AOŽP) stretnúť s Alanom Grantom.

Grant však vedel, že paleontológia, náuka o vyhynutom živote, sa v ostatných rokoch začala v modernom svete tešiť veľkej vážnosti. Moderný svet sa rýchlo menil a často sa zdalo, že na naliehavé otázky o počasí, odlesňovaní, globálnom otepľovaní či ozónovej vrstve, možno aspoň čiastočne odpovedať pomocou informácií z minulosti. Informácií, ktoré môžu poskytnúť paleontológovia. V posledných rokoch ho dva razy požiadali o znalecký posudok. Grant vykročil dolu úbočím k autu.

Návštevník zabuchol dvere auta v oblaku bieleho prachu a roz-kašľal sa. „Bob Morris z AOŽP,“ predstavil sa a vystrel ruku. „Som zo sanfranciskej pobočky.“

Grant sa tiež predstavil a spýtal sa: „Tuším je vám horúco. Nedáte si pivo?“

„Veľmi rád.“ Morrisovi išlo na tridsiatku, oblečenú mal košeľu s kravatou a nohavice od obleku. V ruke niesol aktovku. Keď kráčali k privesu, zašpicatené topánky mu škripali na kameňoch.

„Z diaľky to tu vyzeralo ako nejaká indiánska rezervácia,“ povedal Morris, ukazujúc na vigvamy.

„Rezervácia tu nie je,“ povedal Grant. „Ale vigvamy sa sem najlepšie hodia na bývanie.“ Vysvetlil mu, že roku 1978, keď začali s prieskumom, priviezli si najmodernejšie osemstenné stany, viator ich však zakaždým zvalal. Vyskúšali aj iné typy, no s rovnakým výsledkom. Napokon si postavili vigvamy, ktoré boli priestrannejšie, pohodlnejšie a lepšie odolávali vetru. „Toto sú vigvamy Čiernonožcov, so štyrmi žrdami,“ pokračoval Grant. „Vigvamy Siouxov majú iba tri žrde. Ale keďže je to niekdajšie územie Čiernonožcov, tak sme si povedali. ...“

„Aha, naozaj ideálne,“ súhlasil Morris. Prižmúrenými očami si poobzeral okolitú pustatinu a spýtal sa: „Ako dlho ste tu?“

„Asi šesťdesiat kartónov,“ odpovedal Grant. Keď sa Morris zatváril nechápavo, vysvetlil mu to: „My tu meriame čas pivom. Začali sme v júni so sto kartónmi. Už sme ich vypili asi šesťdesiat.“

„Šesťdesiat,“ upresnila Ellie Sattlerová, keď prišli k privesu. Granta pobavilo, ako na ňu Morris vyvaľuje oči. Ellie mala na sebe odstrihnuté džínsy a košeľu nad pásom vykasanú. Mala dvadsaťštyri rokov, dotmava opálenú plet' a plavé, dozadu začesané vlasy.

„Ellie na nás dozerá,“ podotkol Grant pri predstavovaní. „Je výborná odborníčka.“

„V ktorej oblasti?“ spýtal sa Morris.

„Paleobotanika,“ povedala Ellie. „A robím aj bežné terénne preparáty.“ Otvorila dvere a vošli dnu.

Klimatizácii v privese sa podarilo znížiť teplotu na tridsať stupňov, no po poludňajšej horúčave vonku sa zdalo, že je tu chladno. V privese stálo niekoľko dlhých drevených stolov, na ktorých boli pekne poukladané vzorky drobných kostí s označenými štítkami. Kúsok ďalej ležali keramické nádoby a črepy. Páchol tu ocot.

Morris pozrel na kosti. „Myslel som, že dinosaury boli veľké.“

„Veď aj boli,“ prisvedčila Ellie. „Ale všetko, čo tu vidíte, sú pozostatky mláďat. Hadia voda je známa najmä svojím množstvom dinosaurích hniezdisk. Kým sme tu nezačali pracovať, o mláďatách dinosaurov sa prakticky nič nevedelo.“

Dovtedy sa našlo iba jedno hniezdo, v púšti Gobi. My sme tu objavili tucet rozličných hniezd hadrosaurov, aj s vajcami a kosťami mláďat.“

Kým Grant zašiel ku chladničke, ukázala Morrisovi nádobky s kyselinou octovou, ktorú používali na rozpustenie vápenca a očistenie drobných kostí.

„Vyzerajú ako kuracie kosti,“ povedal Morris, hľadiac do jednej z nádob.

„Áno,“ prisvedčila. „Veľmi sa ponášajú na vtáčie.“

„A čo tamtie?“ ukázal Morris cez okno privesu na hľby veľkých kostí, zakrytých hrubou fóliou.

„Odpad,“ povedala Ellie. „Kosti, z ktorých sme zo zeme vybrali len nedefinovateľné úlomky. Kedysi sa jednoducho zahadzovali, ale dnes ich posielame na genetické testy.“

„Genetické testy?“ zopakoval Morris.

„Tu máte," povedal Grant a strčil mu do ruky pivo. Ďalšie podal Ellie. Zaklonila dlhý krk a schuti sa napila. Morris vyvaloval oči.

„My si tu na formality veľmi nepotrpíme," povedal Grant. „Ne-prejdeme do mojej kancelárie?"

„Dobre," súhlasil Morris. Grant prešiel na koniec privesu, kde stál ošúchaný gauč, deformovaná stolička a otľčený stolík. Grant sa spustil na gauč, ktorý zavŕzgol a vyletel z neho oblak bieleho prachu. Oprel sa dozadu, vyložil si nohy na stolík a kývol Morrisovi, aby si sadol na stoličku. „Urobte si pohodlie."

Grant bol profesorom paleontológie na denverskej univerzite a jedným z najvýznamnejších výskumníkov vo svojom odbore, na spoločenské formality si však nikdy nepotrpel. Sám sa pokladal za pracovníka v teréne a vedel, že všetky dôležité objavy v paleontológii možno urobiť iba v teréne, vlastnými rukami. Nemal veľa pochopenia pre akademikov a správcov múzeí, ktorých nazýval kaviarenskými lovcami dinosaurov. A dal si záležať, aby sa od nich odlišoval oblečením i správaním; dokonca aj prednášať chodil v džínsoch a teniskách.

Pozoroval Morrisa, ako si upäto očistil sedadlo stoličky, kým si na ňu sadol. Morris otvoril aktovku, prehľadal sa v papieroch, a pozrel na Ellie, ktorá na druhom konci privesu pinzetou vyberala kosti z kyseliny a nevšímala si ich.

„Zrejme sa čudujete, prečo som prišiel."

Grant prikývol. „Je sem kus cesty, pán Morris."

„Nuž," začal Morris, „aby som prešiel rovno k veci, AOŽP znepokojuje činnosť Hammondovej nadácie. Aj vás podporujú."

„Tridsaťtisíc ročne," prikývol Grant. „Posledných päť rokov."

„Čo o tej nadácii viete?"

Grant pokrčil plecami. „Hammondova nadácia je uznávaným zdrojom rozličných akademických dotácií. Financujú výskum po celom svete, vrátane výskumu dinosaurov na niekoľkých miestach. Viem, že podporujú Boba Kerryho z Tyrrellu a Johna Wellera na Aljaške. Asi aj ďalších."

„Viete, prečo Hammondova nadácia tak podporuje výskum dinosaurov?"

„Pravdaže. Lebo starý John Hammond je celý preč do dinosaurov."

„Poznáte ho?"

Grant pokrčil plecami. „Zo dva razy sme sa stretli. Zavše sa tu nakrátko zastaví. Viete, je už dosť starý. A výstredný, ako zvyknú byť boháči. Ale vždy veľmi zapálený. Prečo sa pýtate?"

„Nuž, Hammondova nadácia je totiž dosť záhadná organizácia." Morris vybral xerokópiu mapy sveta označenú červenými bodmi a podal ju Grantovi. „Toto sú miesta prieskumu, ktoré nadácia vlní financovala. Nevidíte na nich nič čudné? Montana, Aljaška, Kanada, Švédsko... Všetko na severe. Ani jedno miesto pod štyridsiatou piatou rovnobežkou." Morgan vytiahol ďalšie mapy. „A z roka na rok sa to opakuje. Nikdy nefinancovali takéto projekty v Utahu, Colorade alebo Mexiku. Hammondova nadácia podporuje iba archeologický prieskum v chladnom pásme. Radi by sme vedeli prečo."

Grant si rýchlo poprezeral mapy. Ak nadácia naozaj podporuje iba prieskum v chladnom pásme, je to čudné, pretože niektorí z najlepších expertov na dinosaury skúmali náleziská v teplom podnebí, a „Existujú aj ďalšie záhady," povedal Morris. „Napríklad, čo majú spoločné dinosaury s jantárom?" „Jantárom?"

„Áno. To je tá tvrdá žltkastá živica z vyschnutej miazgy stromov či „Viem," povedal Grant. „Ale prečo sa pýtate?"

„Pretože Hammond nakúpil v ostatných piatich rokoch obrovské množstvo jantáru v Amerike, Európe a Ázii, vrátane unikátnych šperkov. Nadácia zaplatila za jantár sedemnášť miliónov dolárov. Teraz patria najväčšie súkromné zásoby jantáru na svete."

„Nechápem," začudoval sa Grant.

„Nie ste sám," povedal Morris. „Podľa nás to nedáva nijaký zmysel. Jantár sa dá ľahko vyrábať aj synteticky. Nemá nijakú hodnotu pre obchod alebo obranu. Niet dôvodu skupovať ho. Ale presne toto robí Hammond už dlhé roky."

„Jantár," krútil hlavou Grant.

„A čo ten ostrov v Kostarike?" pokračoval Morris. „Pred desiatimi rokmi si Hammondova nadácia prenajala ostrov od kostarickej vlády. Údajne tam chcela vytvoriť prírodnú rezerváciu."

„O tom nič neviem," zachmúril sa Grant.

„Veľa sa mi nepodarilo zistiť," povedal Morris. „Ostrov leží asi stošesťdesiat kilometrov od západného pobrežia. Je veľmi členitý a vietor spolu s morskými prúdmi spôsobujú v tejto oblasti takmer ustavičnú hmlu. Volajú ho Oblačný ostrov. Isla Nublar. Kostaričanov zrejme ohromilo, že niekto mal oň záujem." Morris sa prehrabával v aktovke.

„Spomínam to preto, lebo máme doložené, že aj vám zaplatili za konzultácie v súvislosti s tým ostrovom."

„Naozaj?" spýtal sa Grant.

Morris mu podal list papiera. Bola to xerokópia šeku, vystaveného v marci 1984 spoločnosťou InGen Inc., Farallon Road, Palo Alto, Kalifornia, na Alana Granta a sumu dvanásťtisíc dolárov. V dolnom rohu stálo Konzultačné služby/Kostarika, Hyperpriestor juvenil-ných jedincov.

„Ach, pravdaže," povedal Grant. „Pamätám sa. Čertovsky čudná vec, ale pamätám sa. Nemalo to však nič spoločné s nejakým ostrovom."

Alan Grant našiel prvé hniezdo dinosaurích vajec v Montane roku 1979, potom v priebehu ďalších dvoch rokov ešte mnoho iných, ale k publikovaniu svojich nálezov sa dostal až roku 1983. Jeho článok o desaťtisícovom stáde vtákopyskatých dinosaurov, ktoré kedysi žili na brehu obrovského vnútrozemského mora, kladli vajcia do spoločných hniezd v bahne a spoločne vychovávali aj mláďatá, urobil z Granta zo dňa na deň osobnosť. Teória o materských inštinktoch u gigantických dinosaurov - a obrázky rozkošných mláďat, vystrkujúcich pa-puľky z vajec - zapôsobila na celý svet. Granta zaplavili žiadosti o interview, prednášky, knihy. Všetky do radu odmietal, lebo chcel pokračovať v archeologickom prieskume. V horúkovitých časoch v polovici osemdesiatych rokov ho však spoločnosť InGen

požiadala o konzultačné služby.

„Počuli ste o InGen aj predtým?“ spýtal sa Morris.

„Nie.“

„Ako sa s vami spojili?“

„Zatelefonovali mi. Akýsi Gennaro, či ako sa volal.“

„Donald Gennaro,“ prikývol Morris. „Právny zástupca InGen.“

„Chcel sa dozvedieť o stravovacích zvyklostiach dinosaurov a ponúkol mi honorár za písomnú správu.“ Grant dopil pivo a postavil plechovku na dlážku. „Gennara zaujímali najmä mladé dinosaury. Mláďatá a nedospelé jedince. Chcel vedieť, čo žrali. Myslel si, že to viem.“

„A vedeli ste?“

„Ani nie. Aj som mu to povedal. Našli sme množstvo kostrového materiálu, ale o ich potrave sme mali iba málo údajov. Gennaro bol však presvedčený, že sme si nechali niečo pre seba, a vymáhal to od nás. A ponúkal veľmi vysoký honorár. Päťdesiat tisíc dolárov.“

Morris vybral diktafón a položil ho na stolík. „Dovolíte?“

„Len pokojne.“

„Takže Gennaro vám roku 1984 zatelefonoval. Čo bolo ďalej?“

„Nuž, vidíte, ako sa tu pracuje,“ povedal Grant. „Päťdesiat tisíc by stačilo na dve celé letné sezóny prieskumu. Sľúbil som mu, že urobím, čo sa bude dať.“

„Takže ste súhlasili, že vypracujete tú písomnú správu.“

„Áno.“

„O stravovacích zvyklostiach nedospelých dinosaurov?“

„Áno.“

„Stretli ste sa s Gennarom?“

„Nie. Len sme spolu telefonovali.“

„Nepovedal, načo potrebuje tie informácie?“

„Ale áno,“ odpovedal Grant. „Chcel vybudovať akési múzeum pre deti, kde by mali aj mláďatá dinosaurov. Vymenoval mi aj vedeckých konzultantov, na ktorých sa chcel obrátiť. Boli to paleontológovia ako ja, potom laň Malcolm, matematik z Texasu, a zopár ekológov. A systémový analytik. Dobrá skupina.“

Morris prikývol a robil si poznámky. „Takže ste úlohu konzultanta prijali?“

„Áno. Prisľúbil som, že mu pošlem súhrnné poznatky z našej oblasti: všetko, čo vieme o zvyklostiach dinosaurov, ktorých sme vykopali.“

„A aké informácie ste mu poslali?“ spýtal sa Morris.

„Všetko: správanie pri hniezdení, vymedzenie vlastného teritória, spôsob kŕmenia, správanie sa v skupine. Všetko.“

„Ako Gennaro zareagoval?“

„Jednostaj mi vyvolával. Dakedy aj uprostred noci. Zožrali by dinosaury toto? Zožrali by hento? Má byť medzi exponátmi aj tanto? Nikdy som nepochopil, prečo z toho robí takú vedu. Rozumiete, aj ja pokladám problematiku dinosaurov za dôležitú, ale nie až takú dôležitú. Vyhnuli pred šesťdesiatimi piatimi miliónmi rokov. S tými telefonátmi hádam mohol počkať do rána.“

„Chápem, a tých päťdesiat tisíc dolárov?“ spýtal sa Morris.

Grant pokrútil hlavou. „Už som mal Gennara po krk a celú vec som odriekol. Dohodli sme sa na dvanásť tisíc dolárov. Bolo to niekedy v polovici roku 1985.“

Morris si urobil poznámku. „A InGen? Mali ste s nimi ešte ďalšie kontakty?“

„Od roku 1985 už nie.“

„A odkedy váš výskum financuje Hammondova nadácia?“

„Musel by som sa pozrieť,“ odpovedal Grant. „Ale tiež asi odvtedy. Od polovice osemdesiatych rokov.“

„A o Hammondovi viete len toľko, že je boháč a celý preč do dinosaurov.“

„Áno.“

Morris si urobil ďalšiu poznámku.

„Pozrite sa,“ začal Grant. „Ak AOŽP natoľko znepokojuje John Hammond a jeho činnosť - výskum dinosaurích lokalít na severe, skupovanie jantáru, ostrov v Kostarike - prečo sa ho na to jednoducho nespýtate?“

„Zatiaľ to nejde.“

„Prečo nie?“

„Lebo nemáme nijaké dôkazy, že robí niečo zlé,“ odpovedal Morris. „Osobne si však myslím, že John Hammond nepochybne porušuje zákon.“

„Najprv sa na mňa obrátil Úrad pre transfer technológie, ÚTT,“ vysvetľoval Morris. „ÚTT sleduje export americkej technológie, ktorá by mohla mať vojenský význam. Oznámili mi, že InGen podozrievajú z ilegálneho vývozu technológie spadajúcej do dvoch oblastí. Po prvé, InGen vyviezla do Kostariky tri Craye XMP. InGen to označila za transfer medzi jednotlivými divíziami spoločnosti s tým, že počítače nie sú určené na ďalší predaj, ÚTT si však nevie predstaviť, načo by takéto počítače niekto v Kostarike potreboval.“

„Tri Craye,“ zopakoval Grant. „To sú nejaké počítače?“

Morris prikývol. „Veľmi výkonné superpočítače. Aby ste mali lepšiu predstavu, tri Craye majú výkon, aký nemá k dispozícii nijaká iná súkromná spoločnosť v Amerike. A InGen ich poslala do Kostariky. Človek sa jednoducho musí spýtať prečo.“

„Vzdávam sa. Prečo?“

„To nevie nikto. A ešte viac starostí máme s tými Hoodmi," pokračoval Morris. „Hoody sú automatické génové sekvencery - zariadenia, ktoré samy vypracovávajú genetický kód. Absolútna novinka. Nestihli sa dostať do zoznamu zakázaných výrobkov. Ale každé genetické laboratórium, ktoré bude mať pol milióna dolárov, si zrejme také zariadenie zaobstará." Listoval vo svojich poznámkach.

„Zdá sa, že InGen poslala na svoj ostrov v Kostarike dvadsaťštyri takýchto zariadení. Opäť tvrdili, že ide o transfer medzi ich divíziami, a nie o export," pokračoval Morris. „ÚTT imprakticky v tom nemohol brániť. Využívanie týchto zariadení sa ich oficiálne netýka. Ale InGen očividne budovala v bezvýznamnej stredoamerickej krajine jedno z najvýkonnejších stredísk genetického inžinierstva na svete. V krajine, kde neplatia nijaké zákony. Raz sa už čosi také stalo."

Boli prípady, že sa americké bioinžinierske firmy presťahovali do iných krajín, aby ich doma ustavične neobmedzovali rozličné predpisy a pravidlá. Najkrikľavejším prípadom, vysvetľoval Morris, bola besnota, ktorú zaviniła firma Biosyn. Roku 1986 firma Genetic Biosyn z Cupertina testovala na istej farme v Chile vakcínu proti besnote, pripravenú bioinžinierskou technikou. Neinformovali čílsku vládu, ani pracovníkov na farme. Jednoducho vakcínu použili. Vakcína obsahovala živé vírusy besnoty, geneticky modifikované tak, aby neboli nákazlivé. Ich virulenciu však predtým neodskúšali; firma nevedela, či sú vírusy schopné vyvolať besnotu, alebo nie. A čo horšie, vírus bol geneticky modifikovaný. Besnota sa zvyčajne prenáša len uhryznutím nejakého zvieraťa. Firma však vírusy besnoty modifikovala tak, aby prenikali cez pľúcne mechúriky; mohli ste sa nakaziť jednoduchým nadýchnutím. Pracovníci firmy prileteli do Chile bežnou leteckou linkou, s vírusmi v športovom vaku. Morris často uvažoval, čo by sa bolo stalo, keby sa fľaštička počas letu rozbila. Všetci sa mohli v lietadle nakaziť besnotou.

Bolo to ohavné. Nezodpovedné. Vyslovene trestuhodné zanedbanie povinnosti. Proti firme Biosyn však nepodnikli nič. Čílski roľníci vo svojej nevedomosti ani netušili, že im ide o život; čílska vláda mala dosť starostí s hospodárskou krízou, a záležitosť nespádala do právomoci amerických úradov. A tak Lewis Dodgson, genetik zodpovedný za test, zostal pracovať vo firme Biosyn, ktorá sa aj naďalej správala rovnako nezodpovedne. A ďalšie americké firmy náhlivo zakladali pobočky v cudzích krajinách, kde nemali dostatočný prehľad o genetickom výskume. V krajinách, ktoré pokladali genetické inžinierstvo iba za ďalšie odvetvie vysoko náročných technológií, a teda ho vítali, nevedomujúc si možné nebezpečenstvá.

„A preto sme sa začali o InGen bližšie zaujímať," povedal Morris. „Asi pred tromi týždňami."

„A čo ste zistili?"

„Nie veľa," pripustil Morris. „Keď sa vrátim do San Franciscu, vyšetrovanie pravdepodobne uzavrieme. Myslím, že tu som už skončil." Začal si ukladať papiere do aktovky. „Mimochodom, čo značí ‚hyperpriestor juvenilných jedincov‘?" „Honosný názov mojej správy," povedal Grant. „‚Hyperpriestor‘ je označenie multidimenzionálneho priestoru - niečo ako trojrozmerný šach. Ak by ste zobrali do úvahy komplexné správanie zvierat, obstarávanie potravy, pohyb a spánok, mohli by ste zviera znázorniť v multidimenzionálnom priestore. Niektorí paleontológovia opisujú správanie zvierat, akoby sa odohrávalo v istom ekologickom hyper-priestore. Hyperpriestor juvenilných jedincov jednoducho opisuje správanie nedospelých dinosaurov - ak sa chcete vyjadrovať čo najbombastickejšie."

Na druhom konci privesu zadrmčal telefón. Ellie zdvihla slúchadlo. „Práve má poradu. Môže vám zavolať neskôr?" Morris zaklapol aktovku a vstal. „Ďakujem za pomoc a pivo."

„Niet za čo."

Grant vykročil s Morrisom k dverám na druhom konci privesu. „Nepožiadali vás Hammond niekedy o nejaký materiál z tohto náleziská? Kosti, vajcia, alebo niečo podobné?" spýtal sa Morris.

„Nie."

„Doktorka Sattlerová spomínala, že sa tu trochu zaoberáte aj genetikou..."

„Nuž, nie celkom," povedal Grant. „Keď objavíme nejaké fosílie, ktoré sú polámané, alebo z iných príčin nevhodné pre múzeum, pošleme kosti do laboratória, kde ich pomelú a pokúsia sa získať z nich vzorku proteínov. Identifikujú ich a oznámia nám výsledky."

„O ktoré laboratórium ide?"

„Zdravotnícke biologické služby v Salt Lake."

„Prečo ste si vybrali ich?"

„Vyhrali konkurz."

„Má toto laboratórium niečo spoločné s InGenom?"

„O tom nič neviem."

Prišli ku dverám privesu. Grant ich zastal, aby si založil tmavé okuliare. „Ešte čosi," spomenul si Morris. „Povedzme, že by InGen v skutočnosti nechystala múzejnú expozíciu. Mohli by informácie z vašej správy využiť na niečo inšie?"

Grant sa zasmial. „Pravdaže. Mohli by kŕmiť mláďatá hadrosau-ra."

Aj Morris sa zasmial. „Mláďa hadrosaura. To by stálo za pohľad. Aké boli veľké?"

„Asi takéto," Grant rukami naznačil dĺžku pätnástich centimetrov. „Ako veverička."

„A koľko im trvalo, kým dospeli?"

„Také tri roky. Plus mínus čosi."

Morris mu podal ruku. „Ešte raz ďakujem za pomoc."

„Šoférujte opatrne," upozornil ho Grant. Chvilu hľadel za Morrisom, ako kráča k autu, potom zavrel dvere privesu.

„Čo si o tom myslíš?" spýtal sa.

„Naivné," pokrčila plecami Ellie.

„Čo povieš na tú hlásku, že hlavným zloduchom je John Hammond?" zasmial sa Grant. „Podľa mňa asi takým ako Walt Disney. Mimochodom, kto volal?"

„Ach, nejaká Alice Levinová. Pracuje na lekárskej fakulte Kolumbijskej univerzity. Poznáš ju?"

„Nie," pokrútil hlavou Grant.

„Spomínala čosi o identifikácii akéhosi fragmentu. Máš jej hneď zavolať."

Kostrá Ellie Sattlerová si odhrnula z tváre prameň plavých vlasov a obrátila pozornosť na vaničky s kyselinou. Bolo ich šesť vedľa seba, o koncentrácii od 5 do 30 percent. Musela dozerať na silnejšie roztoky, aby po rozpustení vápenca nerozložili aj kosti. A mláďatá dinosaurov ich mali veľmi krehké. Zázrak, že sa po osemdesiatich miliónoch rokov vôbec uchovali.

Lahostajne počúvala, ako Grant telefonuje: „Slečna Levinová? Tu je Alan Grant. Čo ste to spomínali o ... Čo máte? Čože?" Rozosmial sa. „O tom naozaj pochybujem, slečna Levinová. . . . Nie, naozaj nemám čas, prepáčte. . . . Nuž, pozriem sa na to, ale ručím vám, že ide o baziliška. No. . . . dobre, môžete. V poriadku. Pošlite to hneď." Grant položil slúchadlo a pokrútil hlavou. „To sú nápady."

„O čo ide?" spýtala sa Ellie.

„Chce identifikovať akéhosi jaštera," odpovedal Grant. „Posiela mi faxom röntgenovú snímku." Podišiel k telefaxu a čakal. „Mimochodom, mám pre teba nový nález. A zaujímavý."

„Naozaj?"

Grant prikývol. „Natrafil som naň krátko predtým, než sem prišiel ten mládenec. Na južnom vršku, zóna štyri. Mláďa velociraptora: čeľuť s úplným chrupom, takže o identifikácii nemôžu byť pochybnosti. A miesto vyzerá nedotknuté. Možno získame aj kompletnú kosť."

„Fantastické! Aké staré?" spýtala sa Ellie.

„Mladé. Dva, najviac štyri mesiace."

„A je to určite velociraptor?"

„Zaručene," prisvedčil Grant. „Možno sa na nás konečne usmialo šťastie."

Ostatné dva roky v Hadej vode skupina vykopávala iba hadrosau-ry, vtákopyskaté dinosaury. Objavili dôkazy o obrovskom počte týchto bylinožravých dinosaurov, ktoré sa v období kriedy v desať až dvadsaťtisícových čriedach pohybovali po planinách ako neskôr bizóny.

Čoraz naliehavejšie sa však pred nimi vynárala otázka: a kde sú dravce?

Prirodzene, veľa dravcov nečakali. Štúdie o dravcoch v afrických a indických prírodných parkoch uvádzali, že jeden dravý mäsožravec pripadá približne na štyristo bylinožravcov. Znamenalo to, že črieda desaťtisíc vtákopyskatých dinosaurov by uživila iba dvadsaťpäť ty-ranosaurov. Ťažko sa teda dalo predpokladať, že nájdu zvyšky nejakého veľkého dravca.

Ale kde sú menšie dravce? Na Hadej vode našli tucty hniezdisk -miestami bola pôda doslova pokrytá škrupinami dinosaurích vajec - a mnoho malých dinosaurov tieto vajcia s obľubou žralo. Zvyšky zvierat ako Dromaeosaurus, Oviraptor, Velociraptor a Coelurus - dravcov vysokých od deväťdesiatich do stoosemdesiatich centimetrov -sa tu mali vyskytovať v hojnom počte.

Zatiaľ však nenašli ani jedného.

Možno táto kosť velociraptora naozaj napovedá, že sa na nich usmialo šťastie. Mláďa! Ellie vedela, že jedným z Grantových snov bolo skúmať starostlivosť o mláďatá nielen bylinožravých, ale aj mäsožravých dinosaurov. Možno je to prvý krok k splneniu tohto sna. „Iste sa strašne tešíš," povedala Ellie.

Grant neodpovedal.

„Vrávim, že sa iste strašne tešíš," zopakovala Ellie.

„Panebože," Grant uprene hľadel na fax.

Ellie nazrela ponad Grantovo plece na röntgenovú snímku a pomaly sa nadýchla. „Myslíš, že je to amassicusT' „Áno," povedal Grant. „Alebo triassicus. Kostra je dosť útla."

„Ale jašter to nie je."

„Nie. Jašter to nie je. Už dvesto miliónov rokov nechodí po tejto zemi nijaký trojprstý jašter."

Ellie v prvej chvíli napadlo, že sa díva na podvrh - dôvtipný a šikovný, no predsa len podvrh. Každý biológ vedel, že podvod hrozí všade. Najznámejší podvod, piltdownského človeka, odhalili až po štyridsiatich rokoch, a jeho páchatel bol doteraz neznámy. Prednedávnom zasa uznávaný astronóm Fred Hoyle označil fosílného krídlatého dinosaura, Archaeopteryx, vystaveného v Britskom múzeu, za podvrh. (Neskôr sa ukázalo, že je pravý.) Aby podvrh mal úspech, musel vedcom potvrdzovať, čo očakávali. A podľa Ellinho názoru je táto röntgenová snímka jaštera hodnoverná. Trojprsté chodidlo bolo súmerné, prostredný pazúr najmenší. Kostnaté zvyšky štvrtého a piateho prsta vyrastali vyššie, pri prie-hlavkovom kĺbe. Lýtková kosť bola mocná a omnoho dlhšia ako stehenná. Stehenný kĺb na boku bol kompletný. Chvost tvorilo štyridsaťpäť stavcov. Išlo o Procompsognatha.

„Môže byť tá snímka nepravá?"

„Neviem," odpovedal Grant. „Ale röntgenová snímka sa dá len veľmi ťažko sfaľovať. „A Procompsognatha, toto pomerne málo známe zviera, nepoznajú ani ľudia, ktorí sa v dinosauroch vyznajú."

Ellie prečítala poznámku. „Exemplár získaný na pláži v Cabo Blanco 16. júla ... Zo zvierat'a zostalo iba toto - vrešťan ho zrejme zožral. Aha ... a ešte píš, že jašter napadol dievčatko."

„Pochybujem," povedal Grant. „Ale možné to je. Procompsog-nathus bol taký drobný a ľahký, že sa istotne živil iba uhynutými zvieratami. Veľkosť sa dá odhadnúť." Rýchlo snímku zmeral. „Nohy po panvu majú asi dvadsať centimetrov, takže celé zviera bolo vysoké asi tridsať centimetrov. Približne ako kura. Zrejme by sa naľakalo aj dieťa'a. Pohryzlo by dojča, ale nie dieťa'a."

Ellie si zamračene prezerala röntgenovú snímku. „Myslíš, že ide o seriózný objav?" spýtala sa. „Ako pri latimérii čudnej?"

„Možno," pripustil Grant. O latimérii čudnej, poldruhametrovej rybe sa vedci domnievali, že vyhynula pred šesťdesiatimi piatimi miliónmi rokov, no roku 1938 vylovili z oceána živý exemplár. Existovali však aj iné príklady. Austrálsku horskú trpasličiu vačicu poznali iba z fosílií, a zrazu našli živý exemplár v smetiaku v Melbourne. Istý zoológ, ktorý uverejnil opis desaťtisícročnej fosílie plodožra-vého netopiera z Novej Guiney, dostal onedlho nato živý exemplár poštou.

„Je to možné? Aký starý?"

„To je dosť problematické," priznal Grant.

Väčšina znovuoobjavených zvierat predstavovala živé pokračovanie fosílií, starých desať, či dvadsaťtisíc rokov. Niektoré fosílie pochádzali spred niekoľkých miliónov rokov; latiméria čudná spred šesťdesiatich piatich miliónov rokov. Exemplár, ktorý mali pred sebou, predstavoval však oveľa, oveľa starší druh. Dinosauory vymreli pred šesťdesiatimi piatimi miliónmi rokov, koncom obdobia kriedy. Ako prevládajúca forma života sa rozšírili na zemi v období jury, pred 190 miliónmi rokov. A prvé dinosauory sa zjavili koncom obdobia nazývaného trias, asi pred 220 miliónmi rokov.

Procompsognathus žil práve začiatkom triasu, v takej dávnej minulosti, že naša planéta sa takmer vôbec nepodobala tej dnešnej. Všetky kontinenty boli spojené do jediného svetadielu zvaného Pan-gaea, rozprestierajúceho sa od severného až k južnému pólu - obrovského kontinentu pokrytého papradím a lesmi, medzi ktorými sa nachádzalo niekoľko veľkých púští. Atlantický oceán bol iba úzke jazero medzi neskoršou Afrikou a Floridou. Pôda bola teplejšia. Existovali stovky činných sopiek. A v tomto prostredí žil Procompsognathus.

„Nuž," začala Ellie, „vieme, že niektoré zvieratá prežili. Krokodíly sú v podstate zvieratá z obdobia triasu a žijú aj v dnešných časoch. Žraloky tiež pochádzajú z triasu. Nedá sa to teda vylúčiť."

Grant prikývol. „Napokon, ako inak si to vysvetliť? Buď je to podvrh - o čom pochybujem - alebo nový objav. Čo iné?" Zazvonil telefón. „Určite Alice Levinová," poznamenal Grant. „Uvidíme, či nám pošle aj skutočný exemplár." Zdvihol slúchadlo a prekvapene pozrel na Ellie. „Áno, počkám, kým ma spojíte s pánom Hammondom. Áno. Pravdaže."

„Hammond? Čo chce?" spýtala sa Ellie.

Grant pokrútil hlavou a ohlásil sa do telefónu. „Áno, pán Hammond. Áno, som rád, že vás znova počujem ... Áno ..."

Pozrel na Ellie. „Naozaj? Ale čo? Skutočne?"

Zakryl slúchadlo rukou a povedal: „Výstredný ako vždy. Počúvaj aj ty."

Stisol gombík na aparáte a Ellie počula starca, ako chrapľavým hlasom rýchlo hovorí: „...ma strašne rozčuľuje akýsi chlapík z A-OŽP, tuším mu preskočilo, behá kade-tade, vypytuje sa a robí rozruch. Dúfam, že tam za vami neprišiel nikto?"

„Pravdu povediac, niekto tu bol," pripustil Grant.

Hammond zavrčal. „Toho som sa práve bál. Mladý mudrlant Morris?"

„Áno, volal sa Morris," prisvedčil Grant.

„Navštevuje všetkých našich konzultantov," pokračoval Hammond. „Minule bol za lanom Malcolmom - poznáte toho texaského matematika? Vtedy som sa o tom dozvedel. Máme čertovské starosti, ako dať tú vec do poriadku, toto je pre vládu typické, nikto sa nesťažuje, nikto nás z ničoho neobviňuje, a nejaké chlapčisko, na ktorého nikto nedozerá, nás sekuruje a behá si hore-dolu na účet daňových poplatníkov. Otravoval vás nejaký? Brzdil vás v práci?"

„Nie, neotravoval."

„Nuž, aj to je svojím spôsobom chyba," povedal Hammond, „i-nak by som si obstaral súdny príkaz a zabránil mu v tom. Zatiaľ som kázal našim právnikom zavolať do AOŽP, o čo dočerta ide. Jeho šéf tvrdí, že o nijakom vyšetrovaní nevie. Len si predstavte. Prekliati byrokrati. Došľaka, myslím si, že to chlapčisko sa chce dostať do Kostariky, pchať tam do všetkého nos a dostať sa aj na náš ostrov. Viete, že tam máme ostrov?"

„Nie." Grant pozrel na Ellie. „O tom som nevedel."

„Ale áno, kúpili sme ho a rozbehli našu akciu asi pred takými štyrmi, piatimi rokmi. Už sa presne nepamätám. Volá sa Isla Nublar - veľký ostrov, asi stošesťdesiat kilometrov od pobrežia. Bude z neho prírodná rezervácia. Nádherné miesto. Tropická džungľa. Mali by ste sa ta ísť pozrieť, doktor Grant."

„Znie to zaujímavo, ale vlastne ..."

„Viete, všetko je už takmer hotové," pokračoval Hammond. „Poslal som vám o ostrove nejaké materiály. Dostali ste ich?"

„Nie, my sme tu dosť od ruky ..."

„Možno prídu dnes. Pozrite si ich. Ostrov je jednoducho nádherný. Je tam všetko. Výstavba beží už tridsať mesiacov. Viete si to predstaviť. Obrovský park. Otvoríme ho v septembri na budúci rok. Naozaj by ste sa ta mali ísť pozrieť."

„Znie to fantasticky, ale ..."

„Vlastne vás musím prinútiť, aby ste ta šli, doktor Grant. Viem, že si pridete na svoje. Fascinujúce, uvidíte."

„Som uprostred ..." začal Grant.

„Počujte, urobíme to takto," vyhlásil Hammond, akoby sa mu táto myšlienka len teraz zrodila v hlave. „Na tento víkend ta pozývam zopár našich konzultantov. Strávia tam pár dní a pozrú si to. Prirodzene, na naše trovy. Bolo by výborné, keby ste nám aj vy povedali svoj názor."

„Asi to nepôjde," namietal Grant.

„Samozrejme, len na víkend," pokračoval Hammond s rozjarenou, poburujúcou stareckou neodbytnosťou. „Viac od vás nežiadam, doktor Grant. Nechcem vás zdržovať od práce. Viem, aká je dôležitá. Verte mi, chápem. Človek sa nesmie dať vyrušovať. Ale keby ste na víkend skočili tam dolu, už v pondelok by ste mohli byť naspäť."

„Nie, nemôžem," odporoval Grant. „Práve som našiel novú kosť a..."

„Výborne, ale aj tak si myslím, že by ste mali prísť..." Hammond ho ani nepočúval.

„A práve sme získali dôkazy o veľmi záhadnom a pozoruhodnom náleze. Zdá sa, že ide o živého procompsognatha"
„Čože?" spýtal sa Hammond pomaly. „Tuším som dobre nerozumel. Vravíte živý procompsognathus? Ti „Správne,"
prisvedčil Grant. „Ide o biologický exemplár, fragment zvierat'a, pochádzajúceho zo Strednej Ameriky. Živého zvierat'a."
„Nehovorte. Živého zvierat'a? Naozaj čudné."
„Áno, aj my si to myslíme. Takže chápete, teraz nemôžem odísť..."
„Vravíte zo Strednej Ameriky?"
„Áno."
„A viete z ktorých končín?"
„Z akejsi pláže Cabo Blanco, neviem presne, kde ..."
„Rozumiem." Hammond si odkašlal. „A kedy ste ten, hm, exemplár dostali?"
„Práve dnes."
„Dnes, rozumiem. Dnes. Rozumiem. Áno." Hammond si znova odkašlal.
Grant pozrel na Ellie a zašepkal: „Čo sa robí?"
Ellie pokrútila hlavou. „Čosi ho tuším znepokojilo."
„Pozri, či je tu ešte Morris," zašepkal Grant.
Podišla k obloku a vyzrela von, ale Morrisovo auto už bolo preč. Obrátila sa.
V mikrofóne sa znova ozval Hammondovo zakašlanie. „Ehm, doktor Grant. Povedali ste už o tom niekomu?"
„Nie."
„Dobre, to je dobre. Aha. Áno. Priznám sa, doktor Grant, mám na tom ostrove menší problém. Tá záležitosť s AOŽP sa vynorila v najnevhodnejšom čase."
„O čo ide?"
„Nuž, mali sme určité problémy i časové sklzy . . . Povedzme, že som teraz pod určitým tlakom, a bol by som rád, keby ste si ten ostrov pozreli a vyjadrili svoj názor. Zaplatím vám zvyčajný víkendový konzultačný poplatok, dvadsaťtisíc na deň. Šesťdesiat tisíc za tri dni. A ak by ste mohli uvoľniť aj doktorku Sattlerovú, dostane rovnakú sadzbu. Potrebujeme aj botanika. Čo vy na to?"
Ellie pozrela na Granta, ktorý odpovedal: „Nuž, pán Hammond, z takejto sumy by sme pokojne mohli financovať naše expedície po najbližšie dve letá."
„Fajn, fajn," povedal Hammond neurčito. Zdalo sa, že je duchom neprítomný, akoby rozmýšľal nad niečím iným.
„Chcem, aby všetko klaplo... Pošlem vám náš firemný tryskáč, nech vás vyzdvihne na súkromnom letisku východne od Chateau. Viete, ktoré myslím? Od vás je to iba dve hodiny autom. Zajtra o piatej popoludní vás tam počkám a odveziem vás rovno tam dolu. Prídete teda aj s doktorkou Sattlerovou na letisko?"
„Áno."
„Fajn. A veľa si toho neberte. Pasy nepotrebujete. Teším sa. Do videnia zajtra" rozlúčil sa Hammond a položil.
Cowan, Swain a Ross Do kancelárií sanfranciskej advokátskej firmy Cowan, Swain a Ross svietilo poludňajšie slnko a vyvolávalo v miestnosti veselú atmosféru. Donald Gennaro ju však nepociťoval. Práve telefonoval a hľadel na svojho šéfa Daniela Rossa, ktorý v tmavom pásikavom obleku pôsobil chladne ako majiteľ pohrebneho ústavu.
„Rozumiem, John," povedal Gennaro. „A Grant prisľúbil, že príde? Dobre, dobre... Áno, zdá sa mi to rozumné. Gratulujem, John." Položil slúchadlo a pozrel na Rossa.
„Hammondovi už nemôžeme dôverovať. Je pod priveľkým tlakom. Vyšetruje ho AOŽP, s tým kostarickým rekreačným centrom mešká a investori začínajú byť nervózni. Koluje priveľa chýrov o problémoch, ktoré tam má. Už tam umrelo priveľa robotníkov. A teraz tá záležitosť so živým procompsognathom, či ako sa to volá, na pevnine..."
„Čo z toho vyplýva?" spýtal sa Ross.
„Možno nič," povedal Gennaro. „Firma Hamachi je však jedným z našich hlavných investorov. Minulý týždeň som dostal správu od ich zástupcu v San José, hlavnom meste Kostariky. Objavil sa nejaký nový druh jaštera, ktorý na pobreží hryzie deti."
„Nový druh jaštera?" zažmurkal Ross.
„Áno. S tým nie sú žarty. Musíme si ostrov ihneď prezrieť. Požiadal som Hammonda, aby na najbližšie tri týždne zorganizoval tri nezávislé inšpekcie ostrova."
„Čo na to Hammond?"
„Tvrdí, že na ostrove je všetko v poriadku. Postaral sa vraj o všetky bezpečnostné opatrenia."
„Lenže vy mu neveríte," povedal Ross.
„Nie. Neverím."
Donald Gennaro prešiel z investičného bankovníctva do firmy Cowan a Swain. Klienti firmy z oblasti high-tech často potrebovali kapitál a Gennaro im ho pomáhal zohnať. Jednou z jeho prvých úloh, ešte roku 1982, bolo robiť poradcu Johnovi Hammondovi, keď starec, vtedy takmer sedemdesiatročný, zhromažďoval prostriedky na založenie spoločnosti InGen. Napokon získali takmer miliardu dolárov, ale Gennaro si pamätal, aká to bola naháňačka.
„Hammond je rojko," povedal Gennaro.
„A potenciálne nebezpečný rojko," prisvedčil Ross. „Nemali sme sa do toho vôbec miešať. Aká je naša finančná situácia?"
„Firma vlastní päť percent."
„S obmedzeným, alebo neobmedzeným ručením?"
„S neobmedzeným."
Ross pokrútil hlavou. „Nemali sme sa do toho púšťať."
„Vtedy to vyzeralo rozumné," namietol Gennaro. „Dočerta, veď to bolo pred ôsmimi rokmi. Kompenzovali nám tým

niektoré poplatky. A ak sa pamätáte, Hammondov plán bol mimoriadne komplikovaný. Hotový vzdušný zámok. Nikto vlastne ani neveril, že sa mu to podarí."

„Zrejme sa mu to podarilo," povedal Ross. „V každom prípade súhlasím, že je najvyšší čas zísť ta na inšpekciu. Akí experti tam pôjdu?"

„Začnem s konzultantmi, ktorí na začiatku projektu pracovali pre Hammonda." Gennaro hodil Rossovi na stôl zoznam. „V prvej skupine je paleontológ, paleobotanik a matematik. Idú tam tento víkend. Pôjdem s nimi."

„Povedia vám pravdu?"

„Predpokladám. Nemali s ostrovom veľa spoločné, a jeden z nich - ten matematik laň Malcolm - sa k projektu stavал od začiatku vyslovene nepriateľsky. Tvrdil, že to nikdy nebude fungovať, nemôže fungovať."

„Kto ešte ide?"

„Technický špecialista: systémový analytik. Má skontrolovať počítače, ktoré riadia park, a vychytať zopár múch. Mal by tam byť v piatok ráno."

„Fajn. Vy to organizujete?" spýtal sa Ross.

„Hammond im chcel telefonovať sám. Zrejme sa chce tváriť, že je všetko v poriadku a ide len o spoločenské pozvanie. Akoby sa chcel iba pochváliť svojím ostrovom."

„Dobre," súhlasil Ross. „Postarajte sa však, aby sa tá inšpekcia uskutočnila. A majte situáciu pod kontrolou. Do týždňa potrebujem rozhodnutie, čo s tou kostarikou akciou." Ross vstal a vyšiel z miestnosti.

Gennaro vykrútil číslo a počul kvilivý piskot rádiotelefónu. Potom sa ozval hlas: „Tu Grant."

„Zdravím vás, doktor Grant, tu je Donald Gennaro. Som právny zástupca InGen. Pred pár rokmi sme spolu telefonovali, neviem, či sa pamätáte..."

„Pamätám," povedal Grant.

„Aha. Práve som dohovorel s Johnom Hammondom. Oznámil mi dobrú správu - vraj sa prídete pozrieť na náš ostrov v Kostarike ..."

„Áno," prisvedčil Grant. „Zrejme sa tam zajtra vyberieme."

„Chcel som vám len poďakovať, že ste sa tak rýchlo rozhodli. Všetci v InGene to oceňujú. Pozvali sme aj lana Malcolma, ktorý bol, podobne ako vy, jedným z prvých konzultantov. Je matematikom na Texaskej univerzite v Austine."

„John Hammond to spomínal."

„No fajn," povedal Gennaro. „Vlastne idem aj ja. Mimochodom, ten exemplár, čo ste objavili, ten pro... procom... ako sa len volá?"

„Procompsognathus."

„Áno. Máte ho so sebou? Skutočný exemplár?"

„Nie. Videl som iba röntgenový snímku. Exemplár je v New Y-orke. Volala mi istá žena z Kolumbijskej univerzity."

„Mohli by ste mi o tom porozprávať podrobnejšie?" spýtal sa Gennaro. „Možno ho potom získam pre pána Hammonda, ktorý má oň veľký záujem. Určite si aj vy budete chcieť prezrieť skutočný exemplár. Možno sa mi dokonca podarí zariadiť, aby ho dopravili na ostrov, kým tam všetci budete."

Grant ho poinformoval. „No výborne, doktor Grant," povedal Gennaro. „Pozdravujem doktora Sattlera. Teším sa, že sa s vami obidvoma zajtra stretnem." A Gennaro položil.

Plány „Práve to prišlo," povedala na druhý deň Ellie, kráčajúc s hrubou manilovou obálkou do zadnej časti privesu.

„Doniesol ju akýsi chlapec z mesta. Od Hammonda."

Grant otvoril obálku, pričom si všimol modro-biely znak spoločnosti InGen. Vnútri bola iba akási hrubá brožúra bez sprievodného listu. Keď ju vybral, zistil, že obsahuje zmenšené kópie rozličných technických výkresov. Na prednej strane stálo: REKREAČNÉ CENTRUM IŠLA NUBLAR. NÁVŠTEVNÍCKE ZARIADENIA (kompletné výkresy: hotel Safari).

„Čo je to, dočerta?"

Keď otvoril brožúru, vypadol z nej akýsi papier.

Drahý Alan a Ellie, ako iste viete, veľa oficiálnych propagačných materiálov zatiaľ nemáme. Ale tento by Vám mohol poskytnúť určitú predstavu o našom projekte na Isla Nublar. Myslím, že je veľmi zaujímavý!

Teším sa, že sa o tom s Vami pohovárám! Dúfam, že sa k nám pripojíte.

S pozdravom John „Nerozumím." Grant listoval v brožúre. „To je architektonické riešenie stavby." Vrátil sa na začiatok:

NÁVŠTEVNÍCKE STREDISKO/HOTEL. REKREAČNÉ CENTRUM IŠLA NUBLAR ZÁKAZNÍK InGen Inc., Palo Alto, Kalifornia ARCHITEKTI Dunning, Murphy a spol. New York. Richard Murphy, projektant; Theodore Chen, vedúci projektant. Sheldon James, koordinátor projektu.

HLAVNÍ INŽINIERI Harlow, Whitney & Fields, Boston, stavebná časť;

A. T. Misikawa, Osaka, technologická časť.

TERÉNNE ÚPRAVY Shepperton Rogers, London;

A. Ašikiga, H. Iejacu, Kanazawa.

ELEKTROTECHNICKÁ N. V. Kobajaši, Tokyo. A. R. Makasawa, ČASŤ hlavný konzultant.

VÝPOČTOVÁ Integrované výpočtové systémy, Inc., TECHNIKA Cambridge, Massachusetts.

Dennis Nedry, vedúci projektu.

Grant si začal prezeráť výkresy. Boli na nich pečiatky PRIEMYSELNÉ TAJOMSTVO - NEKOPÍROVAŤ a DÔVERNÉ - NEROZŠIROVAŤ. Každý list mal číslo a navrchu nápis: „Tieto výkresy sú duševným majetkom InGen. Ak ste nepodpísali dokument 112/4A, hrozí Vám trestné konanie."

„Vidí sa mi to riadne paranoické," poznamenal.

„Možno majú dôvod," povedala Ellie.

Na ďalšej strane bola topografická mapa. Isla Nublar na nej vyzeral ako prevrátená kvapka, na severe okrúhly, na juhu zúžený. Bol trinásť kilometrov dlhý a podľa mapy rozdelený na viacero veľkých častí.

Severná oblasť nazvaná Návštevnícka zóna zahŕňala jednotlivé sekcie označené ako „Príchod hostí", „Návštevnícke stredisko/Administrácia", „Elektrocentrála/Odsol'ovanie/Sklad", „Ham-mondova rezidencia" a „Hotel Safari". Grant hľadel na skicu plaveckého bazénu, obdĺžniky tenisových dvorcov a lesíky a krovie, znázornené kruhovými čmáranicami.

„Vyzerá to ako normálne rekreačné centrum," povedala Ellie.

Nasledovali podrobné výkresy hotela Safari. Pri bočnom pohľade vyzeral veľmi pôsobivo: dlhá nízka budova s pyramí do vitými výčnelkami na streche. O ostatných budovách v návštevníckej zóne tu nebolo takmer nič.

Zvyšok ostrova pôsobil ešte tajomnejšie. Grantovi sa zdalo, že zväčša ide o otvorený priestor. Videl iba spleť ciest, tunelov, osamelých budov a dlhé úzke umelé jazero s betónovými hrádzami a priehradnými múrmi. Zväčša bol však rozdelený na veľké oblúkovité sekcie, na ktorých nevidel takmer nijakú zástavbu. Každá sekcia bola označená kódom: /P/PROC/V/2A, D/TRIC/L/5 (4A + 1), LN/OTHN/C/4 (3A + 1) a /W/HADR/X/11 (6A + 3 + 3DB).

„Sú k tým kódom vysvetlivky?" spýtala sa.

Grant rýchlo prelistoval stránky, no nenašiel nič.

„Možno ich odtiaľ vybrali," povedala.

„Veď vravím, riadne paranoické," zopakoval Grant. Prezeral si veľké oblúkovité sekcie, oddelené od seba sieťou ciest.

Na celom ostrove bolo týchto sekcií iba šesť. Každú z nich oddeľovala od cesty betónová priekopa, pred ktorou bol ešte nakreslený plot s malými značkami blesku. Zmätlo ich to, no po chvíli usúdili, že ploty majú byť nabité elektrinou.

„Čudné," povedala. „Elektrinou nabité ploty v rekreačnom centre?"

„A tiahnú sa celé kilometre," doložil Grant. „Elektrinou nabité ploty a betónové priekopy. A pozdĺž nich zväčša aj cesta."

„Ako v zoo," poznamenala Ellie.

Znova si vyhľadali topografickú mapu a dôkladnejšie si prezreli vrstevnice. Komunikácie boli rozmiestnené akosi čudne. Hlavná cesta viedla zo severu na juh priamo cez centrálnu pahorkatinu ostrova; jeden úsek bol doslova vytesaný do útesu nad riekou. Akoby jednotlivé rozľahlé sekcie úmyselne od seba separovali; od ciest ich delila priekopa a elektrinou nabitý plot. A z ciest, vedúcich nad úrovňou terénu, bolo dobre vidieť ponad ploty...

„Počuj," povedala Ellie, „niektoré rozmery ma naozaj zarážajú. Pozri sem. Betónová priekopa je široká deväť metrov.

Ako pri vojenskom opevnení."

„A budovy takisto," súhlasil Grant. Všimol si, že vo vzdialenejšom rohu každej sekcie je zopár budov. Budovy s hrubými múrmi boli však celé z betónu. Zboku sa ponášali na nacistické betónové bunkre s úzkymi strieľňami zo starých vojnových filmov.

V tej chvíli začuli tmenú explóziu a Grant odložil papiere nabok. „Dajme sa do práce," povedal.

„Po!"

Obrazovka sa zachvela a zjavili sa na nej žlté vrstevnice. Tentoraz bol obraz perfektný a Alan Grant zazrel celkom zreteľne kostru s dlhým krkom, zakloneným dozadu. Nepochybne to bol nedospelý velociraptor a vyzeral dokonale za

...

Obrazovka stmavla.

„Neznášam počítače," zažmúril Grant oči proti slnku. „Čo sa zasa stalo?"

„Vypadol vstup integrátora," vysvetlil jeden zo študentov. „Minútku." Sklonil sa a prezeral si spleť drôtov vedúcich do zadnej časti prenosného počítača, napájaného z batérií. Počítač postavili na kartón od piva na vrchole pahorku číslo štyri, neďaleko od zariadenia, ktoré nazývali Buchar.

Grant si sadol na úbočie pahorku a pozrel na hodinky. „Treba postupovať tradičným spôsobom," povedal Ellie.

Jeden zo študentov ho počul. „Och, Alan."

„Pozrite, musím chytiť lietadlo," povedal Grant. „A kým odídem, chcem nález zabezpečiť."

Keď raz začnete s odkrývaním fosílie, nesmiete prestať, inak riskujete, že ju stratíte. Laici si často myslia, že neúrodná pôda sa nemení, no v skutočnosti ustavične prebieha erózia, priamo pred vašimi očami; celý deň počujete štrkot okruhliakov kotúľajúcich sa dolu zvetraným úbočím. A vždy existuje riziko búrky; aj krátka spfška môže odpáliť krehkú fosíliu. Čiastočne odkrytú kostru, ktorú Grant objavil, bolo teda potrebné do jeho návratu uchrániť.

Fosílie zvyčajne chránili plachtou, natiahnutou nad miestom nálezu, a priekopou po obvode, ktorá by odvádzala dažďovú vodu. Išlo len o to, akú veľkú priekopu treba okolo skameneliny velociraptora vykopať. Pri rozhodovaní si pomáhali systémom CAST, čo bol so-nický tomograf doplnený počítačom. Pri tomto novom systéme Buchar vypálil do zeme valček z mäkkého olova; otrasy zachytil počítač a vyprodukoval z nich akúsi röntgenovú snímku úbočia.

Používali ju celé leto so striedavými úspechmi.

Buchar, veľká strieborná debna na kolenách s roztvoreným slnečníkom navrchu, stál zo sedem metrov od nich. Vyzeral ako voziček pouličného zmrzlínara, absurdne zaparkovaný v pustatine. Obsluhovali ho dvaja mladí pracovníci, ktorí doň práve vkladali novú strelu z mäkkého olova.

Zatiaľ si pomocou systému CAST len identifikovali miesta nálezov, aby mohli kopať efektívnejšie. Študenti boli však presvedčení, že o pár rokov bude kopanie vlastne zbytočné, lebo sa pomocou systému získajú presné zobrazenia.

Dokonale trojrozmerné zobrazenie celej kostry by znamenalo prísľub novej éry archeológie - bez kopania.

Zatiaľ to však bola iba hudba budúcnosti. A zariadenie, ktoré tak bezchybne pracovalo v univerzitnom laboratóriu, sa v teréne ukázalo žalostne chúlостivé a nevypočítateľné.

„Ako dlho to bude trvať?" spýtal sa Grant.

„Už to je, Alan. Nie najhoršie."

Grant sa vrátil k obrazovke počítača. Díval sa na kompletnú kostru, zobrazenú jasnožltými čiarami. Naozaj išlo o nedospelého velo-ciraptora. Typický znak dospelého zvieratá - zakrivený, pätnásť-cen-timetrový pazúr na jednom prste, ktorým mohol rozpárať akúkoľvek korisť - nemalo toto mláďa väčší ako trň šípovej ruže. Na obrazovke ho takmer nebolo vidieť. Velociraptor aj tak patril medzi nevelké dinosaury s jemnými vtáčimi kosťami a akiste aj podobnou rozumovou úrovňou.

Kostra vyzerala v perfektnom stave, iba hlava a krk boli zaklone-né dozadu. Takýto napätý krk bol u fosílií natoľko bežný, že niektorí vedci sformulovali teóriu, podľa ktorej dinosaury vyhynuli na otravu alkaloidmi z nových druhov rastlín. Dozadu zaklonený krk pokladali za príznak smrteľnej agónie dinosaurov. Grant túto teóriu napokon vyvrátil, lebo dokázal, že u mnohých druhov vtákov i plazov dochádza k posmrtnej kontrakcii zadného krčného väziva, čo spôsobuje charakteristické zaklonenie hlavy. Príčina smrti nebola podstatná; záležalo skôr na tom, ako zdochlina vysychala na slnku.

Grant si všimol, že táto kostra je skrútená nabok, takže pravú zadnú končatinu a chodidlo mala vyššie ako chrbticu.

„Vyzerá akýsi pokrútený," povedal jeden zo študentov. „V počítači však chyba asi nebude."

„Zavinil to iba čas," prisvedčil Grant. „Strašne, strašne dlhý čas."

Grant chápal, že ľudia nemajú predstavu o čase z geologického hľadiska. Ľudský život prebiehal v celkom iných časových dimenziách. Jábíčko zhnedne za niekoľko minút. Strieborné príbory očernejú za pár dní. Hfba kompostu zhnije zajedno ročné obdobie. Dieťa vyrastie za desať rokov. Ani jedna z týchto každodenných skúseností neumožňuje človeku získať predstavu o tom, čo to je osemdesiat miliónov rokov - čas, ktorý uplynul odvtedy, ako zahynulo toto nevelké zviera.

Pri prednáškach Grant používal iné prirovnania. Keby sme si predstavili, že priemerná dĺžka šesťdesiat rokov ľudského života sa rovná jednej hodine, osemdesiat miliónov rokov by aj tak predstavovalo 3652 rokov, čo je viac ako vek pyramíd. Velociraptor zahynul ozaj strašne dávno.

„Nevyzerá veľmi nebezpečný," podotkol jeden zo študentov.

„Ani nebol," prisvedčil Grant. „Aspoň kým nedospel." Mláďa si zrejme zháňalo potravu ako vedelo a prižívovalo sa na zdochlinách zvierat, zabitých dospelými jedincami, keď sa dosýta nažraté vyvaľovali na slnku. Mäsožravce dokázali naraz zožrať dávku, rovnajúcu sa až štvrtine ich telesnej hmotnosti, a potom prišla na ne ospanli-vosť. Mláďatá švitorili, liezli po zhovievavých a ospanlivých dospelých jedincoch a trhali kúsky zo zabitého zvieratá. Mláďatá boli dozaista veľmi milé.

Dospelý velociraptor však bolo čosi celkom inšie, zrejme naj krvilačnej ši dinosaur, aký kedy žil. Pomerne malé, okolo stokilové velociraptory - veľké asi ako leopard - boli rýchle, inteligentné a zúrivé, vždy pripravené zaútočiť ostrými zubmi, pazúrami na mocných predných končatinách a strašným pazúrom na zadných nohách.

Velociraptory poľovali vo svorkách a Grant si pomyslel, že to musel byť nezabudnuteľný pohľad na tucet takýchto zvierat, ako uháňajú plnou rýchlosťou, ako skáču na chrbát oveľa väčšieho dinosaura, hryzú ho do krku a zatínajú sa mu pazúrami do rebier a brucha...

„Veľa času už nemáme," vrátila ho Ellie späť do prítomnosti.

Grant vydal inštrukcie, ako kopat' priekopu. Podľa počítačového zobrazenia vedeli, že kostra zaberá pomerne malý priestor; priekopa veľká zhruba dva krát dva metre bude stačiť. Ellie medzitým rozťahla nad miestom nálezu nepremokavú plachtu. Grant jej pomohol u-pevniť ju kolíkmi.

„Prečo mláďa zahynulo?" spýtal sa jeden zo študentov.

„Pochybujem, že sa to dozvieme," odpovedal Grant. „U divej zveri je úmrtnosť mláďat vysoká. V afrických parkoch dosahuje medzi niektorými mäsožravcami až sedemdesiat percent. Príčin mohlo byť veľa - choroba, odlúčenie od stáda, čokoľvek. Alebo aj útok dospelého jedinca. Vieme, že tieto zvieratá poľovali vo svorkách, ale nevieme, ako sa v skupine medzi sebou správali."

Študenti prikývli. Všetci už mali naštudované správanie sa zvierat a vedeli napríklad, že len čo si mladý lev vybojuje vo svorku vedúce postavenie, usmrtí všetky levičatá. Dôvod je očividne genetický: samec dospel, takže chce svoje gény čo najviac rozšíriť, a keď usmrtí levičatá, samice sa dostanú do ruje, takže ich môže oplodniť. Zároveň tým samiciam zabráni, aby vychovávali potomka iného samca.

Možno aj v poľujúcich svorkách velociraptorov vládol takýto samec. Veľa toho o dinosauroch nevieme, pomyslel si Grant. Po 150 rokoch archeologického výskumu po celom svete nevieme o dinosauroch takmer nič.

„Musíme ísť, ak chceme byť o piatej v Choteau," upozornila El-lie.

Hammond Gennarova sekretárka náhlivo vošla s novým kufrom. Ešte na ňom viseli cenovky. „Pán Gennaro," povedala rázne, „tuším sa vám na ten výlet nechce, keď ste sa zabudli pobaliť."

„Možno máte pravdu," prisvedčil Gennaro. „Prídem o oslavu dcériných narodenín." Amanda má v sobotu sviatok a Elizabeth pozvala dvadsať štvorročných krikl'úňov, šaša a kúzelníka. Manželku nepotešilo, keď sa dozvedela, že Gennaro nebude doma. Ani Aman-du.

„Urobila som, čo sa naráchlo dalo," povedala sekretárka. „Tu sú tenisky, kaki košeľe a krátke nohavice i holiaca súprava. Džínsy a bunda, ak by sa ochladilo. Dolu čaká auto, odvezie vás na letisko. Ak chcete stihnúť odlet, musíte už ísť."

Odišla. Gennaro vykročil po chodbe a cestou odtrhával z kufra cenovky. Keď prechádzal popri konferenčnej miestnosti so sklenými stenami, Daň Ross vstal od stola a vyšiel za ním.

„Šťastnú cestu," zaželel mu Ross. „Ale jedno nech je celkom jasné, Donald. Nevieť, či je situácia až taká naliehavá, ale ak sa na ostrove prejavia nejaké problémy, treba ho vypáliť do tla." „Preboha, Daň ... Veď tam ide o veľké peniaze."

„Neváhaj. Nerozmýšľaj nad tým. Jednoducho to urob. Počuješ?" Gennaro prikývol. „Počujem. Ale Hammond. . ."

„Kašľať na Hammonda," povedal Ross.

„Chlapče, chlapče," ozval sa známy chrapľavý hlas. „Ako sa máte, milý chlapče?"

„Výborne, pane," odpovedal Gennaro. Pohodlne sa oprel na koženom sedadle prúdového lietadla Gulf stream II, ktoré letelo na východ, k Skalnatým horám.

„Už ste mi dávno nezavolali," povedal Hammond vyčítavo. „Chýbate mi, Donald. A čo vaša pôvabná manželka?"

„Má sa dobre. Elizabeth sa má dobre. Máme dievčatko."

„Skvelé, skvelé. Deti prinášajú radosť. Iste by sa jej páčil náš nový park v Kostarike."

Gennaro už zabudol, aký je Hammond šťúply; na sedadle mu nohy nedočiachli na koberec a pri rozhovore nimi hompáľal. V Ham-mondovi bolo čosi detské, hoci už musel mať . . . koľko? Sedemdesiatpäť? Sedemdesiatšesť? Tak dáko. Vyzeral starší, ako si ho Gennaro pamätal, ale napokon, veď sa už takmer päť rokov nevideli.

Hammond si potrpel na efekt, bol rodený šoumen; v tisíc deväťsto osemdesiatom treťom všade nosil so sebou malého sloníka v kletke. Sloník bol vysoký asi dvadsaťpäť centimetrov, dlhý asi tridsať a dobre vyvinutý, iba kly mal trochu zakrpatené. Hammond si sloníka nosieval na rokovania o financiách. Gennaro ho zvyčajne doniesol do miestnosti v kletke s ozdobnou prikrývkou, a Hammond predniesol svoj zvyčajný prejav o perspektívach rozvoja odvetvia, ktoré nazýval „konzumnou biológiou". Potom s dramatickým gestom strhol prikrývku a odkryl sloníka. A žiadal peniaze. Sloník mal vždy veľký úspech; jeho drobné telo, sotva väčšie ako mačacie, bolo príslubom nevýslovných zázrakov, ktoré vyjdú z laboratória Normana Athertona, genetika zo Stanfordu, Hammondovho spoločníka v tomto novom podniku.

Hammond si však mnohé veci nechal pre seba, keď rečnil o sloníkovi. Napríklad to, že hoci chcel vybudovať novú genetickú firmu, sloník nebol výsledkom nijakých genetických zásahov. Atherton jednoducho vypestoval embryo trpasličieho slona v umelej maternici s určitými hormonálnymi modifikáciami. Aj toto bol síce úspech, no išlo o čosi celkom iné, ako naznačoval Hammond.

Každý, kto sloníka uvidel, mal oň záujem, Atherton však nebol schopný vytvoriť ďalšiu takúto miniatúru, hoci sa o to pokúšal. Sloník okrem iného ľahko prechladol, najmä v zime. Hammond mal úplnú hrôzu z kýchania, ktoré vychádzalo z drobučkého chobota. A sloník sa zavše zaprel klami do mreží kletky, podráždené frkal a usiloval sa vyslobodiť; zavše mal zapálené tkanivo okolo klov. Hammond sa jednoducho bál, že sloník zдохne prv, ako Atherton vypestuje náhradníka.

Hammond pred budúcimi investormi zatajil aj fakt, že miniaturi-zácia podstatne zmenila sloníkovo správanie. Zviera síce vyzeralo ako slon, ale správalo sa skôr ako dáky rýchly a podráždený divý hlodavec. Hammond nedovolil ľuďom, aby ho hladkali, obával sa, že ich uhryzne.

A hoci Hammond sebaisto hovoril o ročnom výnose sedem miliárd dolárov v roku 1993, bol jeho projekt veľmi riskantný. Hammond prekypoval nadšením a optimizmom, nebolo však isté, či jeho plán bude vôbec fungovať. Najmä preto, že Norman Atherton, mozog celého projektu, trpel nevyliciteľnou rakovinou - bola to posledná vec, ktorú Hammond zabudol spomenúť.

Ale aj tak s Gennarovou pomocou peniaze napokon zohnal. Od septembra 1983 do novembra 1985 John Alfréd Hammond a jeho projekt Hrubokožec získali prostriedky v hodnote 870 miliónov dolárov na financovanie novovytvorenej spoločnosti International Genetic Technologies. Mohli získať aj viac, Hammond však trval na absolútnej diskretnosti a výnos z investovaného kapitálu ponúkal najskôr po piatich rokoch. Tým si mnohých investorov odplašil. Napokon ostali v hre zväčša len japonské konzorciá. Japonci boli jedinými investormi, ktorí mali dostatok trpezlivosti.

V koženom sedadle prúdového lietadla Gennaro uvažoval, ako Hammond zatvára oči pred skutočnosťou. Starec celkom ignoroval skutočnosť, že k tejto inšpekcii ho donútila Gennarova advokátska kancelária. Namiesto toho sa správal, akoby išlo o čisto spoločenský výlet. „Škoda, že ste nevzali aj rodinu, Donald," povedal.

Gennaro pokrčil plecami. „Dcéra má narodeniny. Pozvala už dvadsať detí. Bude torta a šašo. Veď to poznáte."

„Chápem, pravdaže," prisvedčil Hammond. „Deti si na tom potrpia."

„A vôbec, dajú sa už do parku púšťať návštevníci?" spýtal sa Gennaro.

„Nuž, oficiálne nie," pripustil Hammond. „Ale hotel už stojí, takže bývať máme kde..."

„A zvieratá?"

„Prirodzene, už sú tam všetky. Všetky vo svojich priestoroch."

„Pamätám sa, že podľa pôvodných návrhov ich tam malo byť celkove dvanásť..."

„Ach, to sme už dávno prekročili. Máme dvestotridsaťosem zvierat, Donald."

„Dvestotridsaťosem?"

Starec sa zachichotal, natešený Gennarovou reakciou. „Neviete si to predstaviť. Máme ich celé čriedy."

„Dvestotridsaťosem... Koľko rodov?"

„Pätnásť rozličných rodov, Donald."

„Neuveriteľné. Fantastické. A čo tie ostatné veci, ktoré ste potrebovali? Vybavenie? Počítače?" spýtal sa Gennaro.

„Máme už všetko," povedal Hammond. „Všetko na ostrove je na špičkovej úrovni. Sám sa presvedčíte, Donald."

Jednoducho perfektné. Preto sú aj tieto... starosti... celkom zbytočné. Na ostrove nie sú absolútne nijaké problémy."

„Takže ani s inšpekciami nemôžu byť absolútne nijaké problémy," povedal Gennaro.

„Veď ani nie sú. Lenže to spomaľuje výstavbu. Počas oficiálnej návštevy zostane všetko stáť..."

„Aj tak už meškáte. Odložili ste otvorenie."

„Ach to." Hammond sa pohrával s červenou hodvábnou vreckovkou, čo mal v náprsnom vrecku tvídového saka.

„Tomu sa nedalo zabrániť. Nedalo."

„Prečo?“

„Pozrite, Donald, ak si to chceme vysvetliť, musíme sa vrátiť k pôvodnej koncepcii rekreačného centra. Ku koncepcii najmodernejšieho zábavného parku na svete, ktorý v sebe spája najnovšie elektronické a biologické technológie. Nehovorím o atrakciách. Atrakcie majú všade. Atrakcie majú na Coney Islande. A dnes sú tieto atrakcie čoraz rafinovanejšie. Strašidelný dom, pirátsky brloh, Divoký západ, zemetrasenie - všade ich majú. Tak sme sa zamerali na biologické atrakcie. Živé atrakcie. Také ohromujúce atrakcie, ktoré upútajú pozornosť celého sveta.“

Gennaro sa musel usmiať. Bola to takmer doslova tá istá reč, s ktorou sa pred mnohými rokmi Hammond obracal na investorov. „A nesmieme zabúdať na najdôležitejší cieľ nášho kostarického projektu - zarábať peniaze,“ pokračoval Hammond, hľadiac cez okienko lietadla. „Veľa, veľa peňazí.“

„Nezabúdam,“ povedal Gennaro.

„A tajomstvo, ako na takomto parku zarábať, sa skrýva v znižovaní nákladov na mzdy. Na krmáčikov, biletárov, pomocné sily a opravárov. Spočíva vo vytvorení parku, ktorý bude fungovať s minimálnym personálom. Preto sme toľko investovali do technológie riadenej počítačmi - automatizovali sme všetko, čo sa dalo.“

„Spomínam si...“

„Faktom však zostáva,“ pokračoval Hammond, „že keď dáte dokopy všetky zvieratá a počítačové systémy, vzniknú problémy. Komu sa kedy podarilo vybudovať a spustiť veľký počítačový systém podľa plánu? Nepoznám takého.“

„Takže išlo iba o normálny sklz pri výstavbe?“

„Správne,“ prisvedčil Hammond. „Normálny sklz.“

„Počul som, že pri výstavbe došlo aj k úrazom,“ povedal Gennaro. „Niekoľko robotníkov zahynulo ...“

„Pravda, mali sme zopár úrazov,“ pripustil Hammond. „A celkovo tri smrteľné. Dvaja robotníci pri stavbe cesty okolo útesu. Ďalší zomrel v januári, došlo k nehode s bagrom. Ale teraz sme už celé mesiace nijaký úraz nezaznamenali.“

Položil ruku na plece mladšieho muža. „Verte mi, Donald, všetko na ostrove pokračuje podľa plánu. Všetko na ostrove je v najlepšom poriadku.“

V interkome cvaklo. Pilot zahlásil: „Pripútajte sa, prosím. Pristávame v Choteau.“

Choteau Okolo nich až k vzdialeným tmavým vrchom sa rozprestierala vyprahnutá planina. Odpoľudňajší vietor prehánal po popukanom betóne prach a stonky láskavca. Grant stál s Ellie pri džipe a čakal, kým elegantný prúdový Grumman dokončí pristávací okruh.

„Neznášam čakanie na boháčov,“ zavrčal Grant.

Ellie pokrčila plecami. „To už patrí k veci.“

Hoci viaceré vedné odbory, ako fyziku a chémiu, financovala federálna vláda, paleontológia bola takmer výlučne odkázaná na sponzorov. Odhliadnuc od vlastnej zvedavosti na ostrov v Kostarike Grantovi bolo jasné, že keď ho John Hammond požiada o pomoc, musí mu vyhovieť. Tak to bolo so sponzorstvom vždy - s tým sa nedalo nič robiť. Malé prúdové lietadlo zosadlo a rýchlo rolovalo k nim. Ellie si prehodila cez plece vak. Lietadlo zastalo a letuška v modrej uniforme otvorila dvere.

Granta prekvapilo, že na také luxusné vybavenie je vnútri tak málo miesta. Musel sa prikrčiť, keď šiel podať Hammondovi ruku.

„Doktor Grant a doktorka Sattlerová,“ predstavil ich Hammond. „Som rád, že ste sa k nám pridali. Dovoľte, aby som vás zoznámil s mojim spoločníkom Donaldom Gennarom.“

Gennaro bol územčistý, svalnatý, asi tridsaťpäťročný muž v elegantnom obleku a s okuliarmi v kovovom ráme.

Grantovi sa znepáčil na prvý pohľad. Letmo mu podal ruku. Keď mu podávala ruku Ellie, Gennaro začudovane vyhlásil:

„Nevedel som, že budem mať dočinenia so ženou.“

„Aj to sa stáva,“ odpovedala, a Grant si pomyslel: ani jej sa Gennaro nepáči.

Hammond sa obrátil ku Gennarovi. „Iste viete, čím sa doktor Grant a doktorka Sattlerová zaoberajú. Paleontológiou. Výkopávajú dinosaury.“ A rozosmial sa, akoby mu to prichádzalo veľmi zábavné.

„Posadajte si, prosím.“ Letuška zavrela dvere. Lietadlo sa vzápätí pohlo.

„Musíte nám prepáčiť,“ povedal Hammond, „ale máme trochu naponáhlo. Donald sa nazdáva, že by sme tam mali prísť čo najskôr.“

Pilot ohlásil štvorhodinový let do Dallasu, kde natankujú a budú pokračovať v ceste do Kostariky, kam dorazia na druhý deň dopoludnia.

„Ako dlho sa zdržíme v Kostarike?“ spýtal sa Grant.

„To sa ešte uvidí,“ povedal Gennaro. „Potrebujeme si tam ujasniť zopár vecí.“

„Dávam vám svoje slovo, že sa tam nezdržíme dlhšie ako štyridsaťosem hodín,“ obrátil sa Hammond ku Grantovi.

Grant si zapol bezpečnostný pás. „O tom vašom ostrove, na ktorý ideme, som doteraz nepočul ani slovo. Má to byť dake tajomstvo?“

„Svojím spôsobom,“ pripustil Hammond. „Dali sme si veľmi, veľmi záležať, aby sa o ňom nik nedozvedel, kým ho nesprístupníme prekvapenej a potešenej verejnosti.“

Mimoriadna príležitosť Kalifornská spoločnosť Biosyn so sídlom v Cupertine dosiaľ nikdy nezvolala mimoriadne zasadnutie správnej rady. Jej členovia teraz sedeli v rokovacej miestnosti podráždení a netrpezliví. Bolo osem hodín večer. Už desať minút sa ticho bavili, ale postupne zmikli, šuchotali papiermi a významne sa dívali na hodinky.

„Na čo čakáme?“ spýtal sa ktosi.

„Na ďalšieho,“ odpovedal Lewis Dodgson. „Potrebujeme ešte jedného.“ Pozrel na hodinky. Z kancelárie Rona Meyera oznámili, že prileťí o šiestej lietadlom zo San Diego. Už by tu mal byť, aj s cestou z letiska.

„Potrebujete kvórum?“ spýtal sa ktosi iný.

„Áno, potrebujeme,“ prisvedčil Dodgson.

Na chvíľu sa uspokojili. Podľa všetkého sa od nich očakáva dôležité rozhodnutie. A nemýlili sa, hoci Dodgson by najradšej nijakú schôdzu nebol zvolával. Steingarten, šéf Biosynu, trval však na svojom. „Toto vám musia odsúhlasiť, Lew,“ zdôraznil. Ľudia, s ktorými ste sa o Lewisovi Dodgsonovi rozprávali, ho vykresľovali buď ako najagresívnejšieho, alebo najľahkomyselného genetika svojej generácie. Tridsaťštyriročného, plešivejúceho a ctižiadostivého Dodgsona s orlím profilom, kedysi vylúčili z postgraduálneho štúdia na baltimorskej univerzite, lebo chcel vyskúšať genetickú terapiu pacientov bez súhlasu Úradu pre potraviny a liečivá. Nastúpil do Biosynu a viedol diskutabilné testovanie vakcíny proti besnote v Chile. Teraz bol v tejto firme šéfom vývojového oddelenia, ktoré sa teoreticky zaoberalo „reverzným inžinierstvom“: obstaráť si výrobok konkurencie, rozobrať ho do najmenších detailov, zistiť, ako funguje a potom vyrobiť vlastnú verziu. V praxi však išlo aj o priemyselnú špionáž, zameranú najmä proti InGenu.

V osemdesiatych rokoch sa niektoré spoločnosti genetického inžinierstva začali zamýšľať nad otázkou: „Čo je biologickým ekvivalentom walkmana firmy Sony?“ Tieto spoločnosti sa nezameriavali na liečivá ani zdravotníctvo, zameriavali sa skôr na zábavu, šport, oddychové aktivity, kozmetiku a domáce zvieratká. V deväťdesiatych rokoch sa predpokladal veľký dopyt po „konzumnej biológii“. InGen i Biosyn v tejto oblasti usilovne pracovali. Biosyn už určité úspechy dosiaha; na zákazku Úradu pre rybárstvo a poľovníctvo štátu Idaho firma vypestovala nového svetlého pstruha. Pstruha bolo vo vode lepšie vidieť, a mal priniesť pokrok v rybárstve. (Prinajmenšom umlčal útoky na adresu Úradu pre rybárstvo a poľovníctvo, že v potokoch nie sú pstruhy.) Fakt, že svetlé pstruhy zavše uhynuli na úpal a ich vodnaté mäso nemalo nijakú chuť, sa nespomínal. Biosyn na tom ešte pracovala a ... Dvere sa otvorili, vošiel Ron Mayer a vkázol na svoje miesto. Dodgson už mal pokope potrebný počet účastníkov. Okamžite vstal.

„Páni,“ začal, „dnes večer máme posúdiť mimoriadnu príležitosť: InGen.“

Dodgson stručne zhrnul základné fakty. Vznik InGenu roku 1983 za účasti japonských investorov. Nákup troch superpočítačov Cray XMP. Kúpa ostrova Isla Nublar v Kostarike. Skupovanie jantáru. Nezvyčajné dotácie zoologickým záhradám po celom svete, od new-yorskej zoologickej spoločnosti po ranthapurský prírodný park v Indii. „Napriek všetkým týmto stopám,“ pokračoval Dodgson, „sme netušili, ktorým smerom sa InGen uberá. Očividne sa zamerali na zvieratá; najali si vedcov, zaoberajúcich sa minulosťou - paleobiológov, fylogenetikov DNA, a podobne. Potom roku 1987 kúpila InGen takmer neznámu texaskú firmu Porézne plastové výrobky so sídlom v Nashville. Táto firma si dala nedávno patentovať novú plastickú látku s podobnými vlastnosťami, aké má škrupina vtáčích vajec. Túto látku možno sformovať do tvaru vajca a použiť na vypestovanie kuracích embryí. Ďalší rok InGen odobrala celú produkciu tejto plastickej látky pre vlastnú potrebu.“

„Doktor Dodgson, to je síce veľmi zaujímavé...”

„Zároveň,“ pokračoval Dodgson, „firma rozbehla výstavbu na Isla Nublar. Išlo najmä o rozsiahle zemné práce vrátane vytvorenia plytkého, tri kilometre dlhého jazera uprostred ostrova. Plány jednotlivých častí rekreačného centra sú prísne dôverné, zdá sa však, že InGen vybuďovala na ostrove obrovské súkromné zoo.“

„No a čo, doktor Dodgson?“ naklonil sa dopredu jeden z členov správnej rady.

„Nejde o obyčajnú zoo,“ vysvetľoval Dodgson. „Je celkom unikátna. Zdá sa, že InGen vytvorila čosi výnimočné. Podarilo sa im klonovaním oživiť vyhynuté zvieratá z dávnej minulosti.“

„Aké zvieratá?“

„Zvieratá, ktoré sa liahnu z vajec a ktoré v zoo potrebujú naozaj veľa priestoru.“

„Aké zvieratá?“

„Dinosauory,“ odpovedal Dodgson. „Klonujú dinosauory.“

Zdesenie, ktoré zavládlo, bolo podľa Dodgsona absolútne nevhodné. Problém s finančníkmi bol v tom, že nesledovali vývoj; investovali síce do tejto oblasti, lenže nepoznali, aké sú tu možnosti.

O klonovaní dinosaurov sa v odbornej literatúre písalo vlastne už roku 1982. Manipulácia s DNA bola z roka na rok jednoduchšia. Podarilo sa získať genetický materiál aj z egyptských múmií a z kože africkej zebry kvagga, ktorá vyhynula v osemdesiatych rokoch 19. storočia. Roku 1985 to už vyzeralo, že sa podarí rekonštruovať reťazec jej DNA a vypestovať nové zviera. Keby sa to podarilo, bol by to prvý vyhynutý tvor vzkriesený z minulosti iba rekonštrukciou DNA. A čo by potom nasledovalo? Mastodont? Šablňozubý lev? Dronte, vyhynutý holubovitý vták? Alebo dokonca dinosaurus?

Prirodzene, zatiaľ nie je známe, že by niekde existovala dinosau-ria DNA. Z veľkého množstva rozomletých dinosaurích kostí by sa však azda dali extrahovať fragmenty DNA. Predtým sa predpokladalo, že fosilizácia zničila všetky molekuly DNA. Teraz sa zistilo, že to nieje pravda. Keby sa podarilo získať dostatočné množstvo fragmentov DNA, azda by bolo možné klonovaním vypestovať aj živé zviera.

Roku 1982 sa technické problémy zdali neriešiteľné. Teoreticky však nie celkom vylúčené. Bolo to iba zložité, nákladné a málo pravdepodobné. Keby sa do toho niekto pustil, mohol rátať aj s úspechom.

InGen sa o to zrejme pokúsila.

„Podľa všetkého,“ pokračoval Dodgson, „vybudovali najväčšiu turistickú atrakciu v dejinách. Ako iste viete, zoologické záhrady sú mimoriadne populárne. Vlni prišlo do zoo viac Američanov ako na všetky baseballové a futbalové zápasy profesionálov dokopy. A Japonci zoo priam zbožňujú - majú ich päťdesiat, a budujú ďalšie. InGen si za návštevu v tejto zoo zaráta, koľko sa jej zachce. Dvetisíc dolárov na deň, desaťtisíc na deň ... A potom sú tu ďalšie kšefty. Obrazové publikácie, tričká, videohry, čiapky, hračky, komiksy a domáce zvieratká.“

„Domáce zvieratká?“

„Pravdaže. Ak InGen dokáže vypestovať dinosaura v životnej veľkosti, dokáže vypestovať aj trpasličích dinosaurov ako domáce zvieratká. Ktoré dieťa by nechcelo mať doma malého dinosaura? Malé patentované zviera len pre seba?“

InGen ich bude predávať celé milióny. A tieto maličké dinosaury prispôsobí tak, aby sa mohli živiť iba špeciálnou stravou od InGenu ..."

„Preboha," vzdychol ktosi.

„Veru tak, zoo je kľúčovým projektom obrovského obchodu," povedal Dodgson.

„Vraveli ste, že dinosaury budú patentovať?"

„Áno. Geneticky vypestované zvieratá teraz možno patentovať. Roku 1987 rozhodol o tom Najvyšší súd v prípade Harvardu. Dinosaury budú majetkom InGenu, a nikto iný nebude mať právo zaoberať sa touto činnosťou."

„A čo nám bráni, aby sme vypestovali vlastných dinosaurov?"

„Nič, lenže majú pred nami päťročný náskok. Do konca storočia ich určite nedobehneme."

Odmlčal sa. „Prirodzene, keby sa nám podarilo získať od nich vzorky dinosaurov, mohli by sme ich geneticky analyzovať a vytvoriť si vlastných, s dostatočne modifikovanou DNA, aby sme obišli ich patenty."

„A môžeme získať vzorky ich dinosaurov?"

Dodgson sa odmlčal. „Myslím, že áno."

Ktosi si odkašlal. „Nebolo by to nezákonné. ...?"

„Kdeže," okamžite reagoval Dodgson. „Nič nezákonné. Mám na mysli legitímny zdroj ich DNA. Nespokojný zamestnanec, nedbanlivo uložený odpad, čosi také."

„Máte takýto legitímny zdroj, doktor Dodgson?"

„Áno," prisvedčil Dodgson. „Obávam sa však, že sa musíme u-rýchlene rozhodnúť, lebo InGen práve prekonáva menšiu krízu, a môj človek bude musieť konať v najbližších dvadsiatich štyroch hodinách."

V miestnosti zavládlo ticho. Muži pozerali na sekretárku, ktorá si robila poznámky, a na magnetofón pred ňou na stole.

„Myslím, že formálne uznesenie v tejto veci ani nepotrebujeme," povedal Dodgson. „Chcel som len zistiť váš postoj, či mám v tej veci pokračovať..."

Muži pomaly prikývli.

Neozval sa nikto. Do záznamu sa nedostalo nič. Len mlčky prikývli.

„Ďakujem vám za účasť, páni," povedal Dodgson. „Podľa toho sa zariadim."

Letisko Lewis Dodgson vošiel do espresa v odletovej budove sanfranciského letiska a rýchlo sa poobzeral. Jeho človek už čakal pri pulte. Dodgson si prisadol a aktovku položil na zem medzi nich.

„Meškáme, kamoš," povedal muž. Pozrel na Dodgsonov slamený klobúk a rozosmial sa. „Čo to má byť, maskovanie?"

„Človek nikdy nevie," odpovedal Dodgson, potláčajúci hnev. Už šesť mesiacov sa trpezlivo snažil získať si tohto muža, ktorý bol pri každom stretnutí čoraz nepríjemnejší a arogantnejší. Dodgson však nemohol proti tomu nič robiť - obidvaja presne vedeli, čo je v hre.

DNA získaná metódami genetického inžinierstva je podľa váhy najdrahším materiálom na svete. Jediná mikroskopická, okom neviditeľná baktéria, s génami enzýmu, ktorý chráni pred infarktom alebo streptikémiou, či pred namrznutím poľnohospodárskych plodín, môže mať pre niektorého kupca cenu aj päť miliárd dolárov.

Tieto skutočnosti vytvorili bizarný nový svet priemyselnej špiónáže. Dodgson sa v ňom vynikajúco vyznal. Roku 1987 presvedčil nespokojnú genetickú vo firme Cetus, aby prešla do spoločnosti Bio-syn, aj s piatimi kultúrami geneticky modifikovaných baktérií. Genetická si jednoducho kvapla z každej kultúry na nechty jednej ruky a odišla.

InGen však bola tvrším orieškom. Dodgson chcel viac ako bakteriálnu DNA - chcel zmrazené embryá, o ktorých vedel, že ich InGen chráni tými najkomplikovanejšími bezpečnostnými opatreniami. Získať ich mohol iba od zamestnanca InGenu, ktorý by mal k nim prístup a bol by ochotný ukradnúť ich, a zároveň schopný obísť bezpečnostný systém. Nájsť takéhoto človeka nebolo ľahké.

Nakoniec Dodgson začiatkom roka našiel vhodného zamestnanca InGenu. Hoci tento človek nemal prístup ku genetickému materiálu, Dodgson s ním udržiaval kontakt, mesačne sa s ním stretával u Car-losa a Charlieho v Silikónovom údolí, poskytoval mu drobné služby. A teraz, keď InGen pozývala na ostrov svojich kontrahentov a poradcov, nadišla chvíľa, na ktorú Dodgson čakal - jeho človek sa môže dostať k embryám.

„Podme na vec," povedal muž. „O desať minút odlietam."

„Neprejdeme si to ešte raz?" spýtal sa Dodgson.

„Dočerta, nie, doktor Dodgson," odbil ho muž. „Chcem vidieť tie prekliate peniaze."

Dodgson stisol uzáver aktovky a trochu ju pootvoril. Muž do nej nedbanlivo nazrel. „To je všetko?"

„Polovica. Sedemstopäťdesiat tisíc dolárov."

„Fajn." Muž sa otočil a dopil kávu. „Výborne, doktor Dodgson."

Dodgson rýchlo zatvoril aktovku. „Nezabudnite, to je za všetkých pätnásť rodov."

„Nezabúdam. Pätnásť rodov zmrazených embryí. A v čom ich mám preniesť?"

Dodgson mu podal veľký obal peny na holenie značky Gillette.

„V tomto?"

„V tomto."

„Čo ak mi budú kontrolovať batožinu..."

Dodgson pokrčil plecami. „Vyskúšajte si to."

Muž stlačil hornú dýzu a na dlaň mu vyírka biela pena na holenie. „Nie najhoršie," uznal. Utriel penu o kraj taniera. „Nie najhoršie."

„Nádobka je iba trochu ťažšia ako zvyčajne, to je všetko." Do-dgsonova technická skupina na tom posledné dva dni nepretržite pracovala. Napochytre mu ukázal, ako sa s ňou narába.

„Kofko je tam chladiaceho plynu?"

„Vystačí na tridsaťšesť hodín. Dovtedy musia byť embryá v San José."

„To už je starosť vášho chlapíka na lodi," povedal muž. „Postarajte sa radšej, aby tam mal chladničku."

„Postarám sa," prikývol Dodgson.

„Tak si ešte raz zopakujme podmienky..."

„Nemenia sa," povedal Dodgson. „Päťdesiat tisíc za každé embryo. Ak budú životaschopné, ďalších päťdesiat tisíc za každé."

„Fajn. Len sa postarajte, aby loď v piatok večer čakala vo východnom prístave ostrova. Nie v severnom, kam prichádzajú veľké nákladné lode. Východný je normálny malý prístav. Jasné?"

„Jasné," prikývol Dodgson.

„Kedy sa vrátite do San José?"

„Asi v nedeľu." Muž sa zdvihol.

Dodgson bol veľmi nervózny. „Viete určite, ako zaobchádzať s ..."

„Viem," povedal muž. „Spoloční sa."

„Okrem toho predpokladáme," pokračoval Dodgson, „že ostrov udržiava trvalé rádiové spojenie s riaditeľstvom InGen v Kalifornii, a teda..."

„Pozrite sa, mám to premyslené," povedal muž. „Len pokojne, a nachystajte peniaze. Všetky v hotovosti v nedeľu dopoludnia na letisku v San José."

„Budem vás tam čakať," povedal Dodgson. „Spoloční sa."

Malcolm Krátko pred polnocou pristúpil do lietadla na dallaskom letisku vysoký, chudý, asi tridsaťpäťročný plešivejší muž, celý v čiernom: čierna košeľa, čierne nohavice, čierne ponožky, čierne tenisky.

„Vitajte, doktor Malcolm," usmial sa Hammond so silenou vľúdnosťou.

Malcolm sa uškrnul. „Zdravím vás, John. Obávam sa, že už tu zasa máte svoju starú Nemezis."

Malcolm každému rýchlo podal ruku. „Dobrý deň, som laň Malcolm, matematik." Grantovi sa zdalo, že má z výletu väčšiu radosť ako ostatní.

Grant o ňom už, prirodzene, počul. Ian Malcolm bol jedným z najznámejších matematikov novej generácie, ktorí sa otvorene zaujímali, „ako funguje skutočný svet". Tito vedci vo viacerých dôležitých smeroch prelomili tradičnú izolovanosť matematiky. Po prvé, bežne používali počítače, na čo sa tradiční matematici dívali s nevôľou. Po druhé, v novovznikajúcej oblasti, nazývanej teória chaosu, pracovali takmer výlučne s nelineárnymi rovnicami. Po tretie, zdalo sa, že im záleží na tom, aby ich matematika odrážala javy skutočného sveta. A napokon, akoby chceli zdôrazniť svoj odklon od akademického sveta k reálnemu, obliekali sa a rozprávali spôsobom, v ktorom sa podľa istého staršieho matematika prejavovalo až „poľutovaniahodné zdôrazňovanie osobnosti". Často sa správali skôr ako rockové hviezdy. Malcolm si sadol na čalúnené sedadlo. Letuška sa ho spýtala, čo si dá. „Diétnu kolu."

Cez otvorené dvere prúdila do lietadla vlhký dallaský vzduch. „Nie je na tú čiernu farbu priteplo?" spýtala sa Ellie.

„Ste nezvyčajne krásna, doktorka Sattlerová. Na vaše nohy by som sa vydržal dívať celý deň. Ale nie, čierna farba je do horúčav vlastne ako stvorená. Ak si spomeniete na teóriu vyžarovania čierneho telesa, uznáte, že čierna farba je do horúčav najvhodnejšia. Efektívne vyžarovanie. Každopádne obľubujem iba dve farby, čiernu a sivú."

Ellie naňho užasnuto pozrela.

„Sú vhodné na každú príležitosť," pokračoval Malcolm, „a hodia sa k sebe, ak by som si napríklad omylom vzal k čiernym nohavičiam sivé ponožky."

„A nezdá sa vám fádne obliekať sa iba v dvoch farbách?"

„Vôbec nie. Pokladám to za oslobodzujúce. Verím, že môj život má určitú cenu, a nechcem ho premárniť úvahami o obliekaní. Odmietam rozmýšľať, čo si na druhý deň obliečim. Pravdu povediac, poznáte niečo nudnejšie ako móda?

Azda profesionálny šport. Dospelí muži trieskajú do loptičiek a celý svet platí za to, aby im mohol tlieškať. Celkovo mi však móda prichodí ešte otravnejšia ako šport."

„Doktor Malcolm má veľmi vyhranené názory," vysvetľoval Hammond.

„A načisto mu šibe," doplnil ho Malcolm veselo. „Ale musíte uznať, že nejde o triviálnosť. Žijeme vo svete strašných samozrejmostí. Je samozrejmé, že sa budete správať tak či onak, je samozrejmé, že vám bude záležať na tom či onom."

Nik nad tými samozrejmostami nerozmýšľa. Predpokladali sme, že zlikvidujeme používanie papiera, v skutočnosti sme však zlikvidovali myslenie."

Hammond sa obrátil ku Gennarovi a zdvihol ruky. „Vy ste ho pozvali."

„A dobre ste urobili," doložil Malcolm. „Lebo sa zdá, že máte vážne problémy."

„Nemáme nijaké problémy," namietol Hammond rýchlo.

„Vždy som tvrdil, že ten ostrov nebude fungovať. Predpovedal som to od začiatku." Malcolm siahol do mäkkej koženej aktovky. „A dúfam, že už je všetkým jasné, ako sa to s ním skončí. Budete musieť celú vec odtrúbiť."

„Odtrúbiť!" zopakoval Hammond zlostne. „Nebudte smiešny."

Malcolm pokrčil plecami nedbajúc, že Hammond vybuchol. „Doniesol som kópiu mojej pôvodnej správy, aby ste si ju pozreli," povedal. „Pôvodnej správy, ktorú som ako konzultant napísal pre InGen. Je v nej trochu komplikovaná matematika, ale pomôžem vám prehrýzť sa cez ňu. Vy odchádzate?"

„Musím si vybaviť nejaké telefonáty." Hammond odišiel do vedľajšej kabíny.

„Napokon, je to dlhý let," povedal Malcolm ostatným. „Aspoň si trochu skráťte chvíľu mojou správou."

Lietadlo sa rútilo nocou.

Grant vedel, že laň Malcolm má dosť neprajníkov, a chápal, že niektorým sa jeho správanie zdá priveľmi provokujúce a jeho aplikácia teórie chaosu príliš neuvážaná. Grant listoval v správe a pozeral si rovnice.

„Podľa vašej správy teda Hammondov ostrov nemôže fungovať?" spýtal sa Gennaro.

„Správne."

„Na základe teórie chaosu?"

„Správne. Presnejšie povedané vzhľadom na správanie sa systému vo fázovom priestore."

Gennaro odhodil správu nabok a spýtal sa: „Vysvetlili by ste nám to po ľudský?"

„Isteže," prisvedčil Malcolm. „Pozrime sa teda, odkiaľ začať. Viete, čo sú nelineárne rovnice?"

„Nie."

„Zvláštne atraktory?"

„Nie."

„V poriadku," povedal Malcolm. „Zoberme to od začiatku." Odmlčal sa, hľadiac na strop. „Fyzika dosiahla veľké úspechy pri opisovaní určitých druhov správania: planéty na orbite, kozmických korábov letiacich k Mesiacu, kyvadiel, pružín, kotúľajúcich sa gúl a podobne. Ide o rovnomerný pohyb predmetov. Vyjadrujete sa takzvanými lineárnymi rovnicami, ktoré matematici riešia bez problémov. Robí sa to po stáročia."

„Okej," povedal Gennaro.

„Existuje však aj ďalší druh správania, s ktorým má fyzika veľké ťažkosti. Napríklad všetko, čo súvisí s turbulenciou. Voda vytekajúca otvorom. Vzduch prúdiaci okolo krídel lietadla. Počasie. Krv pulzujúcu srdcom. Turbulentné javy sa opisujú nelineárnymi rovnicami. Ich riešenie je veľmi ťažké, vlastne väčšinou nemožné. Takže fyzika celú túto skupinu javov nikdy poriadne neosvetlila. Zmena nastala až pred desiatimi rokmi. Nová teória, ktorá ich opisuje, sa nazýva teória chaosu. Teória chaosu vznikla v šesťdesiatych rokoch pri pokusoch o vytvorenie počítačových modelov počasia. Počasie predstavuje veľký a komplikovaný systém, najmä vzhľadom na interakciu zemskej atmosféry so zemským povrchom a slnkom. Správanie tohto veľkého, komplikovaného systému sa nikdy nepodarilo pochopiť. Takže, prirodzene, nemohli sme predpovedať počasie. Ale už prví výskumníci z počítačových modelov zistili, že aj keď sú vám známe všetky deje, nemôžete počasie predpovedať. To je vyslovene nemožné. Správanie sa tohto systému veľmi záleží na vstupných podmienkach."

„Nerozumiem," povedal Gennaro.

„Ak vystrelím z kanóna strelu určitej váhy, určitou rýchlosťou a pod určitým uhlom námeru, a potom vystrelím druhú strelu pri takmer rovnakej váhe, rýchlosti a námere - čo sa stane?"

„Obidve strely dopadnú prakticky na to isté miesto."

„Správne. To je lineárna dynamika."

„Okej."

„Ale keď mám určitý systém počasia s určitou teplotou, určitou rýchlosťou vetra a určitou vlhkosťou - a potom ho zopakujem pri takmer rovnakej teplote, vetre a vlhkosti - druhý systém sa nebude správať celkom rovnako. Vzniknú odchýlky a čoskoro sa bude veľmi líšiť od prvého. Búrky namiesto slnečného jasu. To je nelineárna dynamika, veľmi citlivá na vstupné podmienky: malé rozdiely sa znásobujú."

„Myslím, že chápem," povedal Gennaro.

„Hovorí sa tomu aj ‚motýlí efekt'. Motýľ zamáva krídlami v Pekingu a v New Yorku sa zmení počasie."

„Takže celý chaos je náhodný a nepredvídateľný?" spýtal sa Gennaro. „Rozumiem dobre?"

„Nie," povedal Malcolm. „V skutočnosti v širokej škále správania sa systému nachádzame určité skryté pravidlá. Preto sa teraz teória chaosu veľmi rozšírila a študuje sa podľa nej kadečo, od burzových operácií cez davy demonštrantov po mozgové vlny pri epileptickom záchvate. Hocijaký zložitý systém, kde dochádza k zmätkom a nepredvídaným udalostiam. Aj tu môžeme nájsť určitý skrytý poriadok. Jasné?"

„Jasné," prisvedčil Gennaro. „Lenže čo znamená ten skrytý poriadok?"

„V podstate ho možno charakterizovať pohybom systému vo fázovom priestore."

„Preboha," povedal Gennaro. „Chcem vedieť len jedno - prečo si myslíte, že Hammondov ostrov nemôže fungovať?"

„Už sa k tomu dostávam. Teória chaosu naznačuje dve veci. Po prvé, že zložité systémy, ako napríklad počasie, majú svoj skrytý poriadok. Po druhé, že jednoduché systémy sa naopak môžu správať zložito. Napríklad biliardové gule. Ťuknete do biliardovej gule, a tá sa začne odrážať od bokov stola. Teoreticky je to pomerne jednoduchý systém, takmer newtonovsky. Keďže poznáte hmotnosť gule a silu, ktorou ste ju uviedli do pohybu, môžete si vyrátať uhly, pod ktorými sa bude odrážať od bokov stola a zároveň predpovedať jej správanie. Teoreticky môžete predpovedať správanie gule v dlhšom časovom úseku. Teoreticky môžete predpovedať, kde sa bude nachádzať napríklad po troch hodinách."

„Okej," prikývol Gennaro.

„V skutočnosti sa ukáže," pokračoval Malcolm, „že to dokážete predpovedať najviac na pár sekúnd. Pretože takmer okamžite sa začnú prejavovať rozličné nepatrné vplyvy - nedokonalosť povrchu gule, drobné nerovnosti na povrchu stola. Nepotrvá dlho, a prevládnu nad vašimi starostlivými kalkuláciami. Takže sa ukáže, že ani správanie takého jednoduchého systému, ako je biliardová guľa na stole, sa nedá predvídať."

„Okej."

„A Hammondov projekt je ďalší takýto zdanlivo jednoduchý systém - zvieratá v prostredí zoo - ktorého správanie sa ukáže nepredvídateľné."

„Toto viete na základe ..."

„Teórie," povedal Malcolm.

„A nebolo by lepšie, keby ste si najprv prezreli ostrov, aby ste sa presvedčili, čo sa tam v skutočnosti urobilo?"

„Nie. Pokladám to za zbytočné. Na detailoch nezáleží. Teória mi hovorí, že situácia na ostrove sa rýchlo začne vyvíjať nepredvídateľne."

„A vy ste si svojou teóriou istý?"

„Áno," prisvedčil Malcolm. „Celkom istý." Oprel sa o operadlo. „Tento ostrov má jeden háčik. Kedykoľvek sa tam

môže vyskytnúť nejaká nehoda."

Isla Nublar Nad ich hlavami sa začali s hvízdáním rozkrúcať rotory vrtuľníka, vrhajúc tieň na rolovaciu dráhu letiska v San José. Grant začul, ako sa pilot rozpráva s vežou.

V San José sa k nim pripojil ďalší cestujúci, istý Dennis Nedry, ktorý tam priletel samostatne. Bol tučný a neupravený, jedol akúsi čokoládovú tyčinku, prsty mal od čokolády, na košeli kúsok staniolu. Nedry zamrmľal čosi o tom, že mal niečo spoločné s počítačmi na ostrove, ale ruku im nepodal.

Grant cez plexisklové okienko pozoroval betónovú dráhu, strácajúcu sa v hĺbke pod nimi, a tieň vrtuľníka, uhaňajúci s nimi na západ, k vrchom.

„Let potrvá asi štyridsať minút," ozval sa Hammond zo zadného sedadla.

Grant zbadal prvé nízke pahorky, potom vleteli medzi riedke mraky a chvíľami sa vynárali do slnečného jasu. Vrchy vyzerali veľmi drsné, no prekvapilo ho, aké sú odlesnené - všade videl samé zvetrané, erodované úbočia. „Pôrodnosť je v Kostarike už oveľa lepšie regulovaná ako v iných stredoamerických krajinách," poznamenal Hammond. „Zato s odlesňovaním pôdy majú ešte stále problémy. Najmä v posledných desiatich rokoch."

Za horským hrebeňom klesli pod vrstvu mrakov a Grant zazrel pláže západného pobrežia. Preleteli nad malou pobrežnou dedinou.

„Bahía Anasco," povedal pilot. „Rybárska dedinka." Ukázal na sever. „Tamto ďalej na pobreží je rezervácia Cabo Blanco s krásnymi plážami." Vrtuľník zamieril nad oceán. Voda zmenila farbu na zelenú, potom na tmavú ultramarínovú. Hladinu zalievali slnečné lúče. Bolo asi desať hodín dopoludnia.

„O pár minút by sme už mali vidieť Islu Nublar," povedal Hammond.

Vysvetlil im, že Isla Nublar nie je ostrov v pravom slova zmysle. Ide skôr o vulkanický horninový masív. „Celý ostrov je vlastne sopečného pôvodu," povedal Hammond. „Na mnohých miestach ešte uniká cez sopúchy para a zem pod nohami je často horúca. Spolu s prevládajúcim morským prúdením spôsobuje, že Isla Nublar je zväčša zahalená hmlou. Sami uvidíte - aha, tanto je."

Vrtuľník sa rútil vpred nízko nad hladinou. Grant zazrel pred sebou drsné a ostré kontúry ostrova, strmo vyrastajúce z mora.

„Preboha, vyzerá to ako Alcatraz," poznamenal Malcolm.

Zalesnené úbočia zahalené hmlou dodávali ostrovu tajomnú podobu.

„Lenže je, prirodzene, oveľa väčší," povedal Hammond. „Trináť kilometrov dlhý a najviac päť kilometrov široký, takých šesťdesiatpäť kilometrov štvorcových. Prakticky najväčšia súkromná zvieracia rezervácia v Severnej Amerike." Vrtuľník začal stúpať; zamierili k severnej časti ostrova. Grant sa usiloval preniknúť zrakom cez hustú hmlu.

„Zvyčajne nebýva až taká hustá," zahlásil Hammond trochu znepokojene.

V severnej časti ostrova boli pahorky najvyššie, dvíhali sa až do výšky vyše šesťsto metrov nad morom. Vrcholky zakrývala hmla, Grant však zazrel pod sebou rozoklané útesy, do ktorých divo búšil oceán. Vrtuľník stúpал nad pahorky. „Bohužiaľ, musíme pristáť na ostrove," povedal Hammond. „Nemám to rád, plašia sa tým zvieratá. Občas to býva nervák ..."

Zmíkol, keď pilot oznámil: „Pristávame. Držte sa, priatelia." Vrtuľník klesol a vzápätí ich pohltila hmla. Grant počul elektronické pípanie, no nevidel nič; potom v hmle nejasne rozoznal zelené borovice, ktoré k nim vystierali konáre. Niektoré boli dosť blízko.

„Podľa čoho sa, došľaka, riadi?" spýtal sa Malcolm, ale nik mu neodpovedal.

Pilot vrhol pohľad doľava, potom doprava na borovicový les. Stromy boli ešte vždy blízko. Vrtuľník začal prudko klesať.

„Preboha," vzdychol Malcolm.

Pískanie zosilnelo. Grant pozrel na pilota. Vyzeral veľmi sústredene. Grant vrhol pohľad dolu a cez plexisklové okienko zazrel velíkánsky svetielkujúci kríž. Na koncoch jeho ramien blikali svetlá. Pilot trochu vyrovnal smer a dosadol na pristávaciu plochu pre vrtuľníky. Zvuk rotorov začal slabnúť, až nakoniec stíchol.

Grant si vydýchol a odpol bezpečnostný pás.

„Takto rýchlo musíme zosadnúť kvôli turbulenciám," vysvetlil Hammond. „Na tomto vrcholku bývajú často veľmi nepríjemné, a... no, ale už sme v bezpečí."

K vrtuľníku dobehol ryšavý muž s baseballovou čiapkou. Prudko otvoril dvere a prívetиво ich oslovil: „Ahojte, ja som Ed Regis. Vitajte na Isle Nublar. A pozerajte sa pod nohy, prosím."

Dolu úbočím sa vinul úzky chodník. Vzduch bol chladný a vlhký. Keď zostúpili nižšie, hmla zredla a Grant videl okolie zreteľnejšie. Trochu mu pripomínalo pahorky Olympského polostrova na tichomorskom pobreží štátu Washington.

„Správne," povedal Regis. „Primárne životné prostredie tvoria dažďové listnaté lesy. Dosť odlišné od vegetácie na pevnine, ktorá predstavuje skôr klasické dažďové lesy. Táto mikroklima sa však vyskytuje len v určitých výškach na severných svahoch. Na ostrove je zväčša tropická."

Pod sebou videli biele strechy veľkých budov, roztrúsených v zeleni. Granta prekvapilo, ako starostlivo sú vybudované. A keď zostúpili ešte nižšie a vyšli z hmly, pred očami sa mu vynoril celý ostrov, rozprestierajúci sa smerom na juh. Ako povedal Regis, pokrývali ho väčšinou tropické lesy.

Južne od nich vyčnieval spomedzi paliem osamelý kmeň stromu bez akéhokoľvek listia, iba veľký, akoby zakrivený kmeň. Kmeň sa však pohol a obrátil, aby si pozrel nových návštevníkov. Grant si uvedomil, že to nieje nijaký kmeň. Hľadel na pôvabný, klenutý krk obrovského tvora, dvíhajúci sa do výšky pätnástich metrov.

Hľadel na dinosaura.

Privítanie „Preboha," povedala Ellie potichu. Všetci uprene pozerali na zviera, týčiace sa medzi stromami. „Preboha." Ten dinosaurus je neuveriteľne krásny, bolo prvé, čo jej napadlo. V knihách ich zobrazovali ako obrovské, robustné

tvory, toto zviera s dlhým krkom sa však pohybovalo veľmi pôvabne, takmer dôstojne. A zároveň rýchlo - v jeho správaní sa neprejavovala nijaká ťažkopádnosť či tuposť. Sauropod sa na nich ostrážito pozrel a potichu zatrúbil, podobne ako slon. Vzápätí sa nad vrcholkami stromov zjavila druhá hlava, nato tretia a štvrtá.

„Preboha," zopakovala Ellie.

Gennaro sa nezmohol na slovo. Po celý čas vedel, čo má očakávať - vedel to už celé roky - no akosi nikdy neveril v úspech projektu, a teraz ohromene mlčal. Odrazu jasne pochopil nesmiernu silu novej genetickej techniky, ktorú dovtedy pokladal iba za prázdnu a bombastickú jarmočnú reklamu. Tie zvieratá sú strašne veľké! Obrovské! Ako dom! A koľko ich je! Ozajstné čertovské dinosaury! Naozaj živé!

Všetci na tomto zbohatneme, pomyslel si Gennaro. Zbohatneme.

Z celého srdca dúfal, že na ostrove je všetko v poriadku.

Grant stál na chodníku, ktorý sa vinul úbočím pahorku, tvár mal vlhkú od hmly; hľadel na sivé krky, skláňajúce sa k palmám. Krútila sa mu hlava, akoby sa chodník príliš prudko zvažoval. Ťažko dýchal. Nikdy by sa nebol nazdal, že čosi také v živote uvidí. A predsa na to teraz hľadel.

Zvieratá v hmle boli dokonalé exempláre apatosaura, stredne veľkého sauropoda. V ohromenej mysli sa mu vynárali odborné údaje: severoamerický bylinožravec, obdobie neskorej jury. Ľudovo nazývaný „brontosaurus". Prvý raz ho objavil E. D. Cope v Montane r. 1876. Spomína sa v súvislosti s tzv. Morrisonovou geologickou vrstvou v Colorade, Utahu a Oklahome. Nedávno ho Berman a McIntosh podľa tvaru lebky reklasifikovali ako diplodoka. O brontosaurom sa už tradične predpokladalo, že väčšinu času trávil v plytkej vode, ktorá mu nadľahčovala mohutný trup. Hoci toto zviera očividne vo vode nestálo, zdalo sa dosť rýchle, hlava a krk sa nad palmami svižne pohybovali - až prekvapivo svižne . . .

Grant sa rozosmial.

„Čo je?" spýtal sa Hammond ustarostené. „Niečo nie je v poriadku?"

Grant iba pokrútil hlavou a ďalej sa smial. Nemohol sa priznať, že mu je smiešne, ako zviera okamžite akceptoval - a už aj využíval svoje pozorovania na vysvetlenie niektorých doteraz nezodpovedaných otázok v tejto oblasti.

Ešte vždy sa smial, keď sa nad palmami zjavili piaty a šiesty krk. Sauropody hľadeli na približujúcich sa ľudí. Grantovi pripomínali veľikánske žirafy - mali práve taký prívetivý, trochu tupý výraz.

„Dúfam, že nie sú umelé," povedal Malcolm. „Vyzerajú naozaj ako živé."

„Veď aj sú," odpovedal Hammond. „Také predsa mali byť, či nie?"

Z dialky sa znova ozvalo trúbenie. Najprv zatrúbilo jedno zviera, potom sa pridali ostatné.

„Ako na pozdrav," povedal Ed Regis. „Vítajú nás na ostrove."

Grant na chvíľu zastal a očarene počúval.

„Iste ste zvedaví na ďalší program," povedal Hammond, kráčajúc po chodníku. „Naplánovali sme vám kompletnú prehliadku všetkých zariadení a neskôr odpoľudnia prehliadku dinosaurov v parku. Uvidíme sa pri večeri, kde zodpoviem na všetky vaše ďalšie otázky. A teraz keby ste šli s pánom Regisom..."

Skupina vykročila za Edom Regisom k najbližším budovám. Kostrbatý, rukou písaný oznam nad chodníkom hlásal:

„Vítajte v Parku dinosaurov."

TRETIA ITERACIA Po prekreslení fraktálovej krivky vystúpia detaily zreteľnejšie. IAN MACOLM Park dinosaurov Koruny paliem tvorili akýsi tunel, ktorý viedol k hlavnej budove pre návštevníkov. Množstvo starostlivo pestovaných rastlín zdôrazňovalo ilúziu, že zanechávajú za sebou normálny svet a vstupujú do iného, prehistorického tropického sveta.

„Vyzerajú fantasticky," povedala Ellie Grantovi.

Grant prisvedčil. „Chcem si ich poobzerať zblízka, preskúmať ich chodidlá a pazúry, ohmatať kožu, otvoriť im papuľu a pozrieť sa na zuby. Dovtedy si nebudem istý. Ale vyzerajú fantasticky."

„Myslím, že vo vašom odbore nastanú menšie zmeny," poznamenal Malcolm.

Grant pokrútil hlavou. „Všetko sa zmení."

Po celých stopäťdesiat rokov, odkedy v Európe objavili gigantické zvieracie kosti, štúdium dinosaurov si vyžadovalo najmä vedeckú dedukciu. Paleontológia sa v podstate nelišila od práce detektíva, pátrala po stopách - skamenených kostiach a cestách, kade sa kedysi pohybovali dávno vyhynutí giganti. Najlepší paleontológovia boli tí, ktorí vedeli naj dôvtipnejšie dedukovať.

A takýmto spôsobom sa viedli všetky rozsiahle diskusie v paleontológii, vrátane rozhorčeného sporu, v ktorom bol kľúčovou postavou Grant - boli dinosaury teplokrvné?

Vedci vždy klasifikovali dinosaury ako plazy, studenokrvné živočíchy, ktoré čerpajú zo svojho okolia teplo, potrebné na život. Cicavce, na rozdiel od plazov, si tepelnú teplotu vytvárajú metabolizáciou potravy. Napokon však hŕstka vedcov na čele s Johnom Ostromom a Róbertom Bakkerom z Yalovej univerzity prišla k záveru, že predstava o ťarbavých, studenokrvných dinosauroch neumožňuje uspokojivo vysvetliť fosílné nálezy. Klasickou dedukciou odvodili závery z rôznorodých dôkazov.

Po prvé, držanie tela: jaštery a plazy sa nemotorne pohybovali na krátkych krivých nohách, tisnúc sa k zemi, aby sa zohriali. Jaštery nevydržali stáť na zadných nohách dlhšie ako niekoľko sekúnd. Dinosaury však mali dlhšie končatiny a mnohé mohli vzpriamene kráčať na zadných nohách. Z dnešných zvierat majú vzpriamené držanie tela iba teplokrvné cicavce a vtáky. Podľa držania tela mohli byť teda dinosaury zaradené medzi teplokrvné.

Potom študovali ich metabolizmus a odhadovali tlak, potrebný na vytlačenie krvi hore päť a polmetrovým krkom brachiosaury; došli k záveru, že by to zvládlo iba štvorkomorové teplokrvné srdce.

Skúmali cesty, ktorými tiahli dinosaury, i skamenené odtlačky v bahne, a došli k záveru, že dinosaury vedeli utekať asi tak rýchlo ako človek; takáto pohyblivosť opäť naznačovala, že boli teplokrvné. Pozostatky dinosaurov sa našli aj za

polárnym kruhom, v mrazivom, pre plazy absolútne nevyhovujúcom prostredí. A nové štúdie o správaní dinosaurov, založené zväčša na Grantových vlastných prácach, ukázali, že žili v dobre organizovaných čriedach a spoločne vychovávali mláďatá, čo o plazoch nemožno tvrdiť. Krokodíly a korytnačky opúšťajú nakladené vajcia. Dinosauria to však zrejme nerobili.

Prudký spor o teplokrvnosc trval asi pätnásť rokov, až sa nakoniec akceptovalo, že dinosauria boli pohyblivé, aktívne zvieratá. Nevraživosť medzi vedcami však pretrvala. Na kongresoch sa ešte vždy našli jednotlivci, ktorí sa so svojimi kolegami nerozprávali.

No teraz, keď dinosauria možno vypestovať klonovaním, dôjde v Grantovom odbore k búrlivým zmenám. S paleontologickým výskumom dinosauria je koniec. S celou touto oblasťou - múzejné siene s gigantickými kostrami a hlúčkami začudovaných školákov, univerzitné laboratória s nádobami na kosti, výskumné správy, časopisy - s tým všetkým je koniec.

„Akoby vás to ani veľmi nevzrušilo," povedal Malcolm.

Grant pokrútil hlavou. „Už sa o tom medzi odborníkmi hovorilo. Viacerí predpovedali, že k tomu raz príde. Lenže nie tak rýchlo."

„To je pre nás typické," zasmial sa Malcolm. „Všetci vedia, že k tomu príde, no netušia, že tak skoro."

Kráčali ďalej po chodníku. Dinosauria už nevideli, no počuli z diaľky ich tiché trúbenie.

„Mám jedinú otázku - odkiaľ vzali DNA?" spýtal sa Grant.

Vedel, že laboratória v Berkeley, Tokiu a Londýne sa seriózne zaoberajú myšlienkou, ako klonovaním vypestovať nejaké vyhynuté zviera, napríklad dinosaura - pravda, ak by sa podarilo získať DNA dinosauria, s ktorou by sa dalo pracovať. Malo to háčik, všetky nájdené dinosauria už boli vlastne skamenelinami, a väčšina DNA bola fosilizáciou zničená a premenená na anorganickú hmotu. Prirodzene, zo zmŕznutého dinosaura, alebo uchovaného v rašelinisku, či mumifikovaného v púšti, by bolo možné DNA znovu získať.

Zatiaľ však nikto zmŕznutého alebo mumifikovaného dinosaura neobjavil. Klonovanie neprichádzalo do úvahy. Nebolo z čoho klonovať. Celá moderná genetická technológia sa ukázala bezmocná. Asi ako xeroxové zariadenie bez originálu.

„Nemôžete reprodukovať ozajstného dinosaura bez získania jeho DNA," povedala Ellie.

„Iba ak by existoval spôsob, na ktorý sme neprišli," pripustil Grant.

„Napríklad?" spýtala sa.

„Neviem," odpovedal Grant.

Za plotom sa nachádzal plavecký bazén, z ktorého odtiekala voda viacerými vodopádmi do menších skalnatých jazierok. Všade navôkol rástlo obrovské papradie. „Nádherne, však?" poznamenal Ed Regis. „Tieto rastliny najmä za hmlistého počasia vskutku pomáhajú vytvárať prehistorické prostredie. Prirodzene, je to pravé papradie z obdobia jury."

Ellie zastala, aby si lepšie pozrela papradie. Ozaj vravrel pravdu, bola to Serena veriformans, hojne sa vyskytujúca medzi fosíliami v období pred dvesto miliónmi rokov; teraz ju možno nájsť iba v brazílskych a kolumbijských močariskách.

Ten, kto prikázal vysadiť okolo bazéna práve toto papradie, zrejme nevedel, že výtrusy veriformans obsahujú smrteľne nebezpečný betakarbolínový alkaloid. Stačilo, aby sa človek dotkol pôvabných vejárovitých listov a mohol ochoreť; keby si dieťa kúsok strčilo do úst, takmer určite zomrie -toxin bol päťdesiatkrát jedovatejší ako toxin oleandra.

Ľudia sú veľmi naivní, pokiaľ ide o rastliny, uvažovala Ellie. Posudzujú ich podľa vzhľadu, ako obraz na stene. Ani na um im nezide, že aj rastliny sú živé organizmy, ktoré sa usilovne starajú o všetky svoje životné funkcie: dýchanie, prijímanie potravy, vylučovanie, rozmnožovanie a sebaobranu.

Ellie však vedela, že v histórii zeme rastliny bojovali o prežitie rovnako ako zvieratá - niekedy i tvrdšie. Jed vo výtrusoch Serenna veriformans bol iba malým príkladom zložitého arzenálu chemických zbraní, čo si rastliny vytvorili. Patríli doň terpény, ktorými rastliny otravovali okolitú pôdu, aby vyradili konkurenciu; alkaloidy, aby nechutili hmyzu, zvieratám a deťom; a feromóny, ktoré využívali na komunikáciu. Keď Douglasovu jedľu napadli chrobáky, začala vylučovať odpudzujúcu chemickú látku - a rovnako sa správali aj ďalšie Douglasove jedle vo vzdialených častiach lesa. Reagovali na výstrahu, ktorú im vylučovaním chemickej látky dávali napadnuté stromy.

Ľudia, podľa ktorých život na zemi predstavovali živočchy, pohybujúce sa uprostred zelene, vôbec nechápali, o čo išlo. Zelené pozadie žilo vlastným intenzívnym životom. Rastliny rástli, pohybovali sa, obracali a skrúcali, bojovali o miesto na slnku a nepretržite sa so zvieratami navzájom ovplyvňovali - niektoré zvieratá odrádzali kôrou a trnmi, iné trávili, a ďalším slúžili za potravu, aby urýchlili vlastné rozmnožovanie, aby prenášali ich peľ a semená. Tento zložitý, dynamický proces ju neprestával fascinovať. A pritom vedela, že väčšina ľudí mu jednoducho nerozumie.

Výsadenie nebezpečného papradia pri bazéne však jasne ukazovalo, že projektanti Parku dinosauria neboli dostatočne opatrní.

„Však je tu nádherne?" povedal Ed Regis. „Tamo vpredú vidíte náš hotel Safari." Ellie zazrela pôsobivú nízku stavbu so sklenými pyramídami na streche. „Tu budete teraz všetci bývať."

Grantov apartmán bol ladený do béžová, na nábytku z trstia sa opakovali motívy zelenej džungle. V ešte nedokončenej izbe boli v skrini naukladané latky, na dlážke pohodené elektrické vodiče. V kúte stál televízor s cedulčkou:

2. kanál: Vysočina hypsilophodonov

3. kanál: Teritórium triceratopsov

4. kanál: Močiar sauropodov

5. kanál: Kraj mäsožravcov

6. kanál: Planina stegosaurov

7. kanál: Údolie velociraptorov

8. kanál: Vrch pterosaurov Granta podráždili vyumelkované názvy. Zapol televízor, no obraz nenaskočil. Vypol ho, prešiel do spálne a hodil kufor na posteľ. Priamo nad posteľou bol veľký svetlák v tvare pyramídy. Človek mal pocit, že

spí dakde v stane pod hviezdami. Sklo však žiaľ chránili hrubé mreže, ktorých tieň vytváral na posteli pruhy. Grant sa zarazil. Nepamätal sa, že by bol na nákresoch budovy videl na svetlíkoch mreže. Zdá sa, že ich zvonku namontovali dodatočne a dosť primitívne. Okolo sklenených stien vytvorili železný rám, privarili naň tyče a natreli na čierne.

Zmätený Grant prešiel zo spálne do obývačky. Z obloka mal výhľad na bazén.

„Mimochodom, tie paprade sú jedovaté," upozornila ho Ellie, vchádzajúc do jeho izby. „Všimol si si niečo na týchto izbách, A-lan?"

„Trochu pozmenili plány."

„Aj ja si to myslím." Prechádzala popri stenách izby. „Okná sú malé, a sklo kalené, vsadené do oceľového rámu. Dvere sú pancierové, čo je hádam predsa len zbytočné. Všimol si si ten plot vonku?"

Grant prikývol. Celú budovu obklesoval plot, pozostávajúci z oceľových tyčí hrubých ako palec. Plot, dôvtipne situovaný do okolitého prostredia, bol natretý na čierne, aby vyzeral ako kovaný, no nijaká kozmetická úprava nevedela zamaskovať hrúbku mreží, ani tri a polmetrovú výšku.

„Myslím, že ani plot nebol na nákresoch," povedala Ellie. „Mám taký dojem, akoby z tejto budovy urobili hotovú pevnosť."

Grant pozrel na hodinky. „Rozhodne sa ich musíme spýtať na dôvod. Prehliadka sa začína o dvadsať minút."

Keď na zemi vládli dinosaury Stretli sa v jednoposchodovej budove pre návštevníkov, všade samé sklo a nezakryté čierne traverzy a nosníky. Na Granta zapôsobila ako posledný výkrik techniky.

Malej sále dominoval umelý *Tymmnosaurus rex*, zlovestne sa týčiaci pri vchode do výstavného priestoru s nápisom Keď na zemi vládli dinosaury. Boli tu aj ďalšie expozície: Čo je dinosaur? a Svet druhohôr. Expozície však neboli dokončené, všade po dlážke sa povalovali drôty. Gennaro vyšiel na pódium, odkiaľ oslovil Granta, Ellie a Malcolma; jeho hlas sa miestnosťou niesol ako ozvena.

Hammond si sadol dozadu, ruky skrížené na prsiach.

„Ideme na prehliadku našich zariadení," začal Gennaro. „Nepochybujem, že pán Hammond a jeho personál nám všetko ukážu v tom najlepšom svetle. Predtým ako vyrazíme, chcel by som znovu vysvetliť, prečo sme tu a v čom chceme mať jasno, kým odtiaľto odídeme. Ako všetci viete, z tohto ostrova v podstate budujeme turistickú atrakciu, kde budeme v prírodných podmienkach chovať geneticky vypestované dinosaury. O rok bude táto atrakcia sprístupnená aj verejnosti. Obraciam sa na vás s jednoduchou otázkou. Je tento ostrov bezpečný? Je bezpečný pre návštevníkov a máme záruku, že dinosaury odtiaľto neujdu?"

Gennaro stlmil svetlá v miestnosti. „Potrebujeme si ujasniť dva fakty. Po prvé, doktor Grant identifikoval na kostarickej pevnine doteraz neznámeho dinosaura, zachoval sa z neho iba fragment. Našli ho v júli tohto roku, keď zviaza údajne pohryzlo na pláži akési americké dievča. Doktor Grant vám o tom porozpráva podrobnejšie. Požiadal som, aby nám sem letecky dopravili na priame preskúmanie zvyšok zvieraťa, ktorý je v istom newyorskom laboratóriu. Okrem toho existuje aj ďalší fakt. Kostarika má výborné zdravotníctvo, ktoré zhromažďuje všetky možné údaje. Začiatkom marca začali prichádzať hlásenia o jašteroch, čo pohryzli dojčatá v postieľke - a aj starých ľudí v spánku. Hlásenia prichádzali sporadicky z pobrežných dedín od Ismaloya po Puntarenas. Od marca už nedošlo nijaké hlásenie. Z ministerstva zdravotníctva v San José som však získal diagram dojčenskej úmrtnosti v mestách na západnom pobreží za tento rok."

Dojčenská úmrtnosť: Január -júl fcfáj Jún Jfe M„Upozorňujem na dve zvláštnosti diagramu," pokračoval Genna-ro. „Po prvé, dojčenská úmrtnosť v januári a februári je nízka, v marci prudko vzrastie a v apríli je opäť nízka. Od mája je však znova vysoká až po júl, keď bolo pohryzené to americké dievča. Ministerstvo zdravotníctva sa nazdáva, že dojčenskú úmrtnosť teraz ovplyvňuje nejaký faktor, ktorý pracovníci v pobrežných dedinách zatiaľ neidentifikovali. Druhou zvláštnosťou sú záhadné dvojtýždenné výkyvy, ktoré naznačujú, že úmrtnosť ovplyvňuje aj nejaký ďalší fenomén."

Svetlá sa opäť rozsvietili. „Takže takto," uzavrel Gennaro. „Potrebujem tieto fakty objasniť. Ak sú nejaké ..."

„Ušetrime si zbytočnú námahu," ozval sa Malcolm. „Ja vám to vysvetlím hneď."

„Vážne?"

Malcolm prisvedčil. „Po prvé, je veľmi pravdepodobné, že zvieratá unikli z ostrova."

„Hlúposť," zavrčal Hammond zozadu.

„A po druhé, diagram ministerstva zdravotníctva takmer určite nemá nič spoločné s ujdenými zvieratami."

„Ako viete?" spýtal sa Grant.

„Všimnite si, že priebeh úmrtí kolíše medzi maximálnymi a minimálnymi hodnotami," vysvetľoval Malcolm. „Toto je charakteristické pre mnohé zložené systémy. Napríklad vodu kvapkajúcu z kohútika. Ak ho pootvoríte, kvapka pravidelne. Ale ak ho väčšmi otvoríte, vzniknú turbulencie a začnú sa striedať veľké kvapky s malými. Kvapkvap... kvapkvap... Čosi také. Môžete si to aj sám vyskúšať. Turbulencia spôsobuje oscilácie, čo je pre ňu typické. A takýmto oscilujúcim spôsobom sa bude šíriť akákoľvek nová choroba medzi populáciou."

„Ale prečo si myslíte, že to nemá nič spoločné s ujdenými dinosaurami?" spýtal sa Grant.

„Lebo diagram má nelineárny priebeh," odpovedal Malcolm. „Keby to boli zapríčinili dinosaury, museli by ich utiecť stovky. A tomu neverím. Usudzujem teda, že oscilácie na diagrame spôsobuje nejaký iný fenomén, napríklad nový druh chrípky."

„Ale napriek tomu si myslíte, že dinosaury z ostrova ušli?" spýtal sa Gennaro.

„Pravdepodobne."

„Čo vás k tomu vedie?"

„To, o čo sa na ostrove usilujete. Pozrite, pokúšate sa tu znova vytvoriť prírodné podmienky dávnej minulosti. Vytvoriť izolovaný svet, v ktorom by sa voľne potulovali dávno vyhynuté živočíchy. Správne?"

„Áno.“

„Podľa môjho názoru sa takýto zámer nemôže podariť. Je to jednoduchá matematika. Ako keby som sa vás spýtal, či musíte platiť daň z miliardového príjmu. Nepotrebuje si to prerábať na kalkulačke. Viete, že daň sa musí platiť. A práve tak i ja viem naisto, že nikto nemôže úspešne napodobniť prírodu, alebo dúfať, že sa mu ju podarí izolovať.“

„Prečo nie? Napokon, existujú zoologické záhrady ...“

„V zoologických záhradách nevytvárajú predsa nové prírodné podmienky,“ namietol Malcolm. „Hovorme jasne. V zoologických záhradách iba nepatrne modifikujú existujúcu prírodu, aby vytvorili priestor pre jednotlivé zvieratá. Ale aj tieto minimálne modifikácie často zlyhávajú. Zvieratá pravidelne utekajú. Pre tento park však nie je modelom zoo. Tento park si stavia omnoho ambicioznejšie ciele. Čosi také, ako vybudovať na zemi vesmírnu základňu.“

„Nerozumiem,“ pokrútil hlavou Gennaro.

„To je veľmi jednoduché. V tomto parku sa môže voľne pohybovať jedine vzduch, všetko ostatné musí byť izolované. Nič sa nesmie dostať dnu ani von. Zvieratá by nikdy nemali preniknúť z parku do rozsiahlejších ekosystémov zeme. Nikdy by nemali uniknúť.“

„Ved' ani neunikli,“ zavrčal Hammond.

„Takáto izolácia nie je možná,“ povedal Malcolm rozhodne. „Jednoducho sa nedá dosiahnuť.“

„Dá. Po celý čas sa o to usilujeme.“

„Prepáčte,“ povedal Malcolm, „ale neviete, o čom hovoríte.“

„Vy arogantný sopliak.“ Hammond vstal a vyšiel z miestnosti.

„Páni, páni,“ ozval sa Gennaro.

„Prepáčte,“ povedal Malcolm, „ale problém zostáva. To, čo nazývame prírodou, je v skutočnosti zložitý systém, oveľa citlivejší, než sme ochotní pripustiť. Vytvoríme si zjednodušenú predstavu o prírode a potom ju dáko zosmolíme dokopy. Nie som nijaký ochranca životného prostredia, ale musíte konečne pochopiť. Koľko ráz to treba opakovať? Koľko dôkazov ešte potrebujeme? Vybudujeme asuánsku priehradu a tvrdíme, že znovu oživi celú krajinu. Namiesto toho zničí úrodnú nílsku deltu, zapríčiní zamorenie rozličnými parazitmi a zruinuje egyptskú ekonomiku. Vybudujeme ...“

„Prepáčte,“ prerušil ho Gennaro, „tuším počujem vrtuľník. Asi vezie tú vzorku pre doktora Granta.“ Vykročil z miestnosti. Ostatní ho nasledovali.

Na úpätí pahorku prekrikoval Gennaro hukot vrtuľníka. Na krku mu nabehli žily. „Čože ste urobili? Koho ste pozvali?“

„Len pokojne,“ povedal Hammond.

„Čo vám načisto šibe?“ zreval Gennaro.

„Tak počúvajte,“ vystrel sa Hammond. „Myslím, že si musíme niečo ujasniť ...“

„Nie,“ prerušil ho Gennaro. „Vy si niečo ujasnite. Toto nie je nijaký výlet. Toto nie je víkendová prehliadka ...“

„Toto je môj ostrov,“ povedal Hammond, „a môžem si sem pozvať koho chcem.“

„Váš ostrov si musíme seriózne preveriť, lebo vaši investori majú obavy, že sa vám situácia vymkla z rúk. Podľa nás je to veľmi nebezpečné miesto a ...“

„Nezabránite mi pokračovať, Donald ...“

„Zabránim, ak budem musieť ...“

„Ostrov je bezpečný,“ povedal Hammond, „nech si ten prekliaty matematik vykladá čo chce ...“

„Nieje ...“

„Ja dokážem, že je bezpečný ...“

„Ja vám zasa hovorím, aby ste ich okamžite naložili späť na vrtuľník ...“

„Nemôžem,“ ukázal Hammond k oblohe. „Už odlieta.“ A naozaj, hukot rotorov slabol.

„Došľaka,“ povedal Gennaro, „nevidíte, ako zbytočne riskujete ...?“

„Dobre, dobre,“ povedal Hammond. „Dopovieme si to neskôr. Nechcem vyplašiť deti.“

Grant sa obrátil a zbadal dve deti, ako schádzajú dolu úbočím za Edom Regisom. Asi jedenásťročný chlapec v okuliároch a o čosi mladšie, asi sedem-osemročné dievča s plavými vlasmi, schované pod baseballovou čiapkou s odznakom Mets a s baseballovou rukavicou prevesenou cez plece. Deti svižko zišli dolu chodníkom od pristávacej plochy pre vrtuľníky a zastali kúsok od Gennara a Hammonda.

„Preboha,“ zašomral si Gennaro.

„Len pokojne,“ povedal Hammond. „Ich rodičia sa rozvádajú, tak im chcem urobiť pekný víkend.“

Dievča im nesmelo zakývalo.

„Ahoj, dedko, už sme tu,“ povedalo.

Prehliadka Tim Murphy hneď zbadal, že čosi nie je v poriadku. Starý otec sa práve škriepil s akýmsi mladším mužom, ktorý stál celý červený oproti nemu. Ostatní dospelí obďaleč vyzerali zmätení a nesvoji. Aj Alexis vycítila napätie - zastala a vyhodila do vzduchu baseballovú loptičku. „Pohni sa, Lex,“ potisol ju. „Ty sa pohni, Timmy.“

„Neondej sa,“ povedal j ej.

Lex naňho zazrela, Ed Regis však veselo vyhlásil: „Popredstavu-jem vás a môžeme začať s prehliadkou.“

„Musím si odskočiť,“ ozvala sa Lex.

„Najprv vás predstavím,“ povedal Ed Regis.

„Nie, musím si odskočiť.“

Ed Regis ich však už doviedol k dospelým. Najskôr k starému otcovi, ktorý obidvoch pobozkal, potom ich predstavil robustnému mužovi, ktorý sa s ním škriepil. Volal sa Gennaro. Ostatných si Tim celkom poplietol. Bola tam akási blondínka v šortkách a bradáč v džínsoch a havajskej košeli. Zdalo sa, že trávi veľa času na čerstvom vzduchu. Ďalej akýsi tučný študent, ktorý mal čosi do činenia s počítačmi, a napokon chudý muž v čiernom - ten im ani nepodal ruku, iba kývol hlavou. Tim sa usiloval utriediť si dojmy, díval sa blondínke na nohy, a odrazu mu napadlo, kto je ten bradáč.

„Máš otvorené ústa," upozornila ho Lex.
„Viem, kto to je," povedal Tim.
„Pravdaže vieš. Veď ste sa práve zoznámili."
„O to nejde," namietol Tim. „Mám jeho knihu."
„Akú knihu, Tim?" spýtal sa bradáč.
„Stratený svet dinosaurov." Alexis sa zachichotala. „Ocko vraví, že Tim má v hlave iba dinosaury."
Tim ju takmer nevnímal. Rozpamätával sa, čo vlastne vie o Ala-novi Grantovi. Alan Grant patril medzi hlavných zástancov teórie, že dinosaury boli teplokrvné. Prekopal celý Vajcový pahorok v Montane, kde bolo najznámejšie nálezisko dinosaurích vajec. Profesor Grant našiel najviac dinosaurích vajec vôbec. Vedel aj dobre kresliť a celú svoju knižku sám ilustroval.
„Má v hlave iba dinosaury?" spýtal sa bradáč. „Nuž, pravdu povediac, ja mám ten istý problém."
„Ocko vraví, že zaujímať sa o dinosaury je hlúposť," povedala Lex. „Vraví, že Tim by mal viac chodiť von a športovať." Tim prišiel do rozpakov. „Myslel som, že si chceš odskočiť."
„O chvíľku," povedala Lex.
„Zdalo sa mi, že máš strašne naponáhlo."
„Ja to musím lepšie vedieť, nemyslíš, Timothy?" Založila si ruky vbok, napodobňujúc matkinu pózu, ktorá ho vždy najväčšmi popu-dzovala.
„Voľačo vám poviem," ozval sa Ed Regis. „Hádám by sme sa už mali vydať do návštevníckeho strediska a začať s prehliadkou." Všetci vykročili. Tim začul, ako Gennaro šepká jeho starému otcovi: „Za toto by som vás vedel zabiť." Zdvihol pohľad a zbadal, že doktor Grant sa pridá k nemu.
„Koľko máš rokov, Tim?"
„Jedenásť."
„A odkedy sa zaujímaš o dinosaury?"
Tim preglgol. „Už dosť dlho." Trochu ho znervózňovalo vedomie, že sa rozpráva s doktorom Grantom. „Zavše si zájdeme do múzea, keď sa mi podarí prehovoriť našich. Hlavne otca."
„Otec nemá záujem?"
Tim prikývol a porozprával Grantovi, ako sa nedávno s celou rodinou vybrali do prírodovedného múzea. Otec si tam prezrel akúsi kostru a vyhlásil. „Tá je teda riadne veľká."
„Nie, ocko, to je iba priemerne veľký camptosaurus."
„No neviem. Mne sa vidí riadne veľká."
„Dokonca nebol ani celkom dospelý, ocko."
Otec si prižmúrenými očami prezeral kostru. „Z ktorého obdobia? Z jury?"
„Ale kdeže, z kriedy."
„Kriedy? A aký je rozdiel medzi jurou a kriedou?"
„Len takých sto miliónov rokov."
„Krieda je staršia?"
„Nie, ocko, jura je staršia."
„Nuž," odstúpil otec dozadu, „mne aj tak pripadá riadne veľká." Spýtavo pozrel na Tima. Tim vedel, že by mal s otcom radšej súhlasiť, preto iba čosi zamrmľal. Prešli k ďalšiemu exponátu.
Tim dlho stál pred kostrou - Tyrannosaurus rex, najväčší dravec, aký kedy na zemi žil. Napokon sa ho otec spýtal: „Čo si ho toľko obzeráš?"
„Rátam mu stavce."
„Stavce?"
„Na chrbtici."
„Viem, čo sú stavce," zareagoval otec podráždene. Chvíľu mlčky stál a potom sa spýtal: „Prečo ich rátaš?"
„Myslím, že ich neposkladali dobre. Tyranosaury by mali mať iba tridsaťsedem chvostových stavcov. Tento tu má viac."
„Chceš povedať, že prírodovedné múzeum vystavuje chybnú kostru? Tomu neverím."
„Je chybná," povedal Tim.
Otec rázne odišiel za dozorcom v rohu miestnosti. „Čo si zasa vyviedol?" spýtala sa matka Tima.
„Nič," bránil sa Tim. „Povedal som iba, že tamten dinosaur je chybné poskladaný."
Potom sa otec vrátil s čudným výrazom na tvári; dozorca mu potvrdil, že tyrannosaurus má naozaj priveľa chvostových stavcov.
„Odkiaľ to vieš?" spýtal sa otec.
„Čítal som o tom."
„Fantastické, synček." Otec mu položil ruku na plece a stisol. „Ty teda vieš, koľko stavcov má mať ten chvost. To som ešte nevidel. Naozaj máš v hlave iba dinosaury."
A potom vyhlásil, že chce stihnúť v telke druhú polovicu zápasu klubu Mets, a Lex sa pridala, tak z múzea odišli. Tim už nevidel ďalšie dinosaury, hoci kvôli tomu tam vlastne šli. Ale takto to v ich rodine chodí.
Takto to v našej rodine chodievalo, opravil sa Tim. Teraz, keď sa naši rozvádajú, mnoho vecí sa zmení. Otec sa už aj odsťahoval, a hoci to spočiatku bolo čudné, Timovi sa to nakoniec páčilo. Zdalo sa mu, že matka má priateľa, nebol si však istý, a prirodzene, pred Lex o tom ani necekol. Lex veľmi ťažko niesla odlúčenie od otca a v ostatných týždňoch sa s ňou nedalo vydržať...
„Bolo to číslo 5027?" spýtal sa Grant.

„Ako prosím?" povedal Tim.

„Ten tyranosaurus v múzeu. Mal číslo 5027?"

Tim prisvedčil. „Ako viete?"

Grant sa usmial. „Celé roky sa chystali chybu napraviť. Teraz už k tomu možno ani nedôjde."

„Prečo?"

„Vzhľadom na to, čo sa odohráva tu," odpovedal Grant, „na ostrove tvojho starého otca."

Tim pokrútil hlavou. Nerozumel, čo tým Grant myslí. „Mama vravela, že je tu obyčajné rekreačné centrum s bazénom a tenisovými kurtami."

„Nie celkom," povedal Grant. „Cestou ti to vysvetlím."

Dočerta, teraz tu dokonca robím aj varovkyňu, pomyslel si Ed Regis nešťastne, poklopkávajúc nohou na dlážku, kým čakali v návštevníckom stredisku. Tak mu to starý prikázal: Budete tie deti strážiť ako oko v hlave, cez víkend ste za ne zodpovedný.

Edovi Regisovi sa to vôbec nepáčilo. Ponižovalo ho to. Nie je predsa nijaká poondiata varovkyňa. A keď sa to tak vezme, nie je ani nijaký poondiaty sprievodca turistov, aj keď sú títo ľudia veľmi významní. V Parku dinosaurov mal na starosti styk s verejnosťou a do slávnostného otvorenia, ktoré má byť o rok, musí toho ešte veľa stihnúť. Veď už len koordinácia reklamných firiem v San Franciscu a Londýne, a agentúr v New Yorku a Tokiu, bola veľmi náročná -najmä preto, že agentúram doteraz nesmel prezradiť, čo bude hlavnou atrakciou rekreačného centra. Všetky pripravovali reklamu bez konkrétnych podkladov a boli z toho nešťastné. O tvorivých ľuďoch sa treba starať a povzbudzovať ich, ak majú podať čo najlepší výkon. Nemôže strácať čas sprevádzaním vedcov po parku.

Mať na starosti styk s verejnosťou prinášalo však aj takéto problémy - nikto vás nebral ako profesionála. Regis bol na ostrove s menšími prestávkami už sedem mesiacov, a ešte vždy mu prideľovali kadejaké nepríjemné roboty. Ako vtedy v januári. Tú záležitosť mal vybaviť Harding. Alebo Owens, zástupca generálneho dodávateľa. A namiesto nich to prischlo jemu. Čo už tak vie o tom, ako sa postarať o chorého robotníka? A teraz aby zasa robil poondiatego sprievodcu a varovkyňu. Obrátil sa a spočítal ich. Niektorý chýbal.

Potom vzadu zbadal Dr. Sattlerovú, ako vychádza z toalety.

„Okej, priatelia, prehliadku začneme na prvom poschodí."

Tim kráča s ostatnými za pánom Regisom po čiernom visutom schodišti na prvé poschodie budovy. Prešli popri tabuľke s nápisom:

UZAVRETÝ PRIESTOR NEZAMESTNANÝM VSTUP ZAKÁZANÝ Tima pri pohľade na tabuľku premklo vzrušenie. Prešli po chodbe na prvom poschodí. Jedna stena bola sklená, videli cez ňu na balkón s palmami, zahalenými riedkou hmlou. Na druhej strane boli dvere do jednotlivých kancelárií, s nápsmi podľa šablóny: DOZORCA PARKU ...

SLUŽBY PRE HOSTÍ ... GENERÁLNY RIADITEĽ... V polovici chodby na sklenej priečke bol nápis:

BIORIZIKO

POZOR

BIOLOGICKÉ

RIZIKO

Laboratórium zodpovedá genetickým predpisom vlády USA P4/EK3

Pod tým boli ďalšie nápisy:

POZOR

Teratogénne látky Tehotným ženám vstup do tohto priestoru zakázaný NEBEZPEČENSTVO Rádioaktívne izotopy Karcinogénne riziko Tim bol čoraz vzrušenejší. Teratogénne látky! Z nich vznikajú obludy! Celý sa chvel, a sklamalo ho, keď Ed Regis povedal: „Tie nápisy si nevšímajte, vyhovelí sme len predpisom. Môžem vás ubezpečiť, že všetko je tu absolútne bezpečné!" Prešli cez dvere. Z každej strany stál dozorca. Ed Regis sa obrátil ku skupine.

„Možno ste si všimli, že na ostrove máme minimum personálu. Celé rekreačné centrum sme schopní prevádzkovať s dvadsiatimi osobami. Prirodzene, keď prídu hostia, počet zvýšime, ale nateraz nám stačia dvadsiati. Tu je naša dozorná. Odtiaľto riadime celý park."

Zastali pri oknách dozorne a nazreli do tmavej miestnosti, ktorá vyzerala ako zmenšená verzia veliteľského stanovišťa raketovej základne. Oproti vertikálnej priehľadnej sklenej mape parku stáli rady tlmene žiariacich počítačových terminálov. Niektoré obrazovky prinášali rôzne údaje, no väčšinou rozličné videozábery z parku. Vnútri boli iba dvaja muži, ktorí sa postojacky rozprávali.

„Ten vľavo je náš hlavný inžinier, John Arnold," ukázal Regis na chudého muža v elegantnej košeli s krátkymi rukávmi a s viažankou, ktorý fajčil cigaretu, „a ten druhý je dozorca parku, pán Róbert Mul-doan, slávny lovec divej zveri z Nairobi." Muldoon bol zavalitý muž v kaki oblečení, z vrečka košele mu trčali tmavé okuliare. Kývol skupinke hlavou a opäť sa obrátil k obrazovkám počítačov. „Dozista si chcete dozornú prezrieť dôkladnejšie," povedal Ed Regis, „najprv vám však ukážem, ako získavame DNA dinosaurov."

Dvere s nápisom EXTRAKCIE sa rovnako ako všetky ostatné v laboratórnej časti budovy otvárali pomocou bezpečnostnej karty. Ed Regis ju zasunul do otvoru, svetlo bliklo a dvere sa otvorili.

Tim vošiel do menšej miestnosti, zaliatej zelenkavým svetlom. Štyria laboranti v pracovných plášťoch hľadeli do mikroskopov s dvojitým okuliárom, alebo si prezerali obrazce na obrazovkách s vysokou rozlišovacou schopnosťou. Miestnosť bola plná akýchsi žltých kameňov, uložených na sklených regáloch v lepenkových škatuliach a na veľkých vyklápacích policiach. Každý kameň mal štítok, popísaný čiernym atramentom.

Regis im predstavil Henryho Wu, štíhleho, asi tridsaťročného muža. „Doktor Wu je vedúci genetikov. Oboznámi vás s našou prácou."

Henry Wu sa usmial. „Aspoň sa o to pokúsím. Genetika je trochu komplikovaná veda. Ale asi vás zaujíma, odkiaľ máme

DNA dinosaurov."

„Práve som sa chcel na to spýtať," povedal Grant.

„V zásade existujú dva možné zdroje. Pri použití Loyovej metódy extrakcie pomocou protilátok zavše získame DNA priamo z dinosau-rích kostí."

„S akým výt'ážkom?" spýtal sa Grant.

„No, najlepšie rozpustné proteíny sa pri fosilizácii vylúhujú, takých dvadsať percent sa však dá ešte získať, ak kosti rozdrvíme a použijeme Loyovu metódu. Sám doktor Loy pomocou nej získaval proteíny vyhynutých austrálskych kengúr, ale aj krvinky z pozostatkov starovekého človeka. Jeho technika je taká dokonalá, že umožňuje pracovať len s päťdesiatimi nanogramami materiálu. Čiže s päťdesiatimi miliardami gramu."

„A vy ste tu použili jeho techniku?" spýtal sa Grant.

„Iba čiastočne," odpovedal Wu. „Iste chápete, že dvadsaťpercentný výt'ážok nám nestačí. Aby sme mohli klonovať, potrebujeme celý reťazec DNA dinosaurov. A ten získavame odtiaľto." Zdvihol jeden zo žltých kameňov. „Z jantáru - skamenelej živice prehistorických stromov."

Grant pozrel na Ellie, potom na Malcolm.

„Naozaj dôvtipné," pokýval hlavou Malcolm.

„Ešte vždy nerozumiem," priznal sa Grant.

„Hmyz často uviazol v živici," vysvetľoval Wu, „a uchoval sa nám takmer v dokonalom stave. V jantáre možno nájsť všetky druhy hmyzu, vrátane bodavého, čo cical krv väčších zvierat."

„Cical krv," zopakoval Grant užasnuto. „Chcete povedať, čo cical krv dinosaurov..."

„Podľa nášho názoru áno."

„A preto hmyz, ktorý sa uchoval v jantáre..." Grant pokrútil hlavou. „Dočerta, to by mohlo fungovať."

„Ubezpečujem vás, že funguje." Wu podišiel k jednému z mikroskopov, kde mal technik pripravený kúsok jantáru s uväznenou muchou. Na obrazovke sledovali, ako sa cez jantár vpichuje dlhá ihla do hrude prehistorickej muchy.

„Ak v muche nájdeme cudziu krvinku, môžeme ju extrahovať a získať tak paleo-DNA, DNA vyhynutého zvieraťa. Prirodzene, nebudeme si celkom istí, kým sa nám ju nepodari extrahovať, vytvoriť jej repliku a otestovať ju. Robíme to už päť rokov. Ide o zdĺhavý, pomalý postup, ale vyplatil sa. DNA dinosaurov sa týmto postupom extrahuje fakticky o niečo ľahšie ako DNA cicavcov. A to preto, že červené krvinky cicavcov nemajú jadrá, a teda neobsahujú ani nijakú DNA. Na klonovanie DNA cicavcov sú potrebné biele krvinky, ktoré sú oveľa zriedkavejšie. Červené krvinky dinosaurov však mali jadrá ako krvinky dnešných vtákov. Aj toto je jeden z mnohých faktov, ktoré napovedajú, že dinosaury nepatrili k plazom, ale boli to vlastne veľké neoperené vtáky."

Tim videl, že doktor Grant sa ešte vždy tvári skepticky. Dennis Nedry, neupravený tučniak, vyzeral strašne znudene, akoby to všetko už dávno vedel. Netrpezlivo upieral pohľad smerom k ďalšej miestnosti.

„Vidím, že pán Nedry pozná aj ďalšiu časť nášho postupu," povedal Wu. „Ako identifikujeme DNA, ktorú sme získali extrakciou. Používame na to vysokovýkonné počítače."

Posuvnými dvermi vošli do chladnej miestnosti. Ozývalo sa tu hlasné bzúčanie. V strede miestnosti stáli akési dve valcovité dvojmetrové veže a pri stenách rady skriniek z nehrdzavejúcej ocele, asi po pás vysoké.

„Toto je naša high-tech pracovňa," pokračoval Dr. Wu. „Skrinky pri stenách sú automatické sekvencery génov Hamachi-Hood. Sú riadené veľmi rýchlymi superpočítačmi Cray XMP, čiže týmito vežami v strede miestnosti. V podstate stojíte v samom srdci neuveriteľne výkonného genetického laboratória."

Bolo tam viacero obrazoviek, údaje sa menili tak rýchlo, že sa ani nedali sledovať. Wu stisol gombík a spomalil tok údajov. I GCOTTOCTOG CGTTTTTCCA TAGGCTCCGC CCCCCTGACG AGCATCRCAA AAATCGACGC

61 GGTGGCGAAA CCCGACRGA CTRTAAAGAT ACCAGGCGTT TCCCCCTGGA AGTCCCTCG

121 TGTTCCGACC CTCCGCTTA CCGGATACCT GTCCGCCTTT CTCCCTTCGG GAAGCGTGGC

181 TGCTCACGCT GTAGGTATCT CAGTTCGGTG TAGGTCGTTT GCTCCAAGCT GGGCTGTGTG

241 CCGTTCAGCC CGACCGCTGC GCCTTATCCG GTAACATATCG TCTTGAGTCC AACCCGGTAA

301 AGTAGGACAG GTGCCGGCAG CGCTCTGGGT CATTTTCGGC GAGGACCGCT TTCGCTGGAG

361 ATCGGCCTGT CGCTTGCGGT ATTCCGAATC TTGCACGCCC TCGCTCAAGC CTTCGTCAC

421 CCAAACGTTT CGGCGAGAAG CAGGCCATTA TCGCCGGCAT GGCGGCCGAC GCGCTGGGCT

481 GCGGTTTCGG ACGCGAGGCT GGATGGCCTT CCCCATTATG ATTCTTCTCG CTTCCGGCGG

541 CCCGCGTTGC AGGCCATGCT GTCCAGGCAG GTAGATGACG ACCATCAGGG ACAGCTTCAA

601 CGGCTCTTAC CAGCCTAACT TCGATCACTG GACCGCTGAT CGTCACGGCG ATTTATGCCG

661 CACATGGACG CGTTGCTGGC GTTTTTCCAT AGGCTCCGCC CCCCTGACGA GCATACAAA

721 CAAGTCAGAG GTGGCGAAAC CCGACAGGAC TATAAAGATA CCAGGCGTTT CCCCCTGGHA

781 GCGCTCTCCT GTTCCGACCC TGCCGCTTAC CGGATACCTG TCCGCTTTT TCCCTTCGGG

841 CTTTCTCAAT GCTCACGCTG TAGGTATCTC AGTTCGGTGT AGGTCGTTTCG CTCCAAGCTG

901 ACGAACCCCC CGTTCAGCCC GACCGCTGCG CTTTATCCGG TAACTATCGT CTTGAGTCCA

961 ACACGACTTA ACGGGTTGGC ATGGATTGTA GGCGCCGCC TATACCTTGT CTGCCTCCCC

1021 GCGGTGCATG GAGCCGGGCC ACCTCGACCT GAATGGAAGC CGGCGGCACC TGGCTAACGG

1081 CCAAGAATTG GAGCCAATCA ATTCTTGGCG AGAACTGTGA ATGCGCAAAC CAHCCCTTGG

1141 CCATCGCGTC CGCCATCTCC AGCAGCCGCA CGCGGCGCAT CTCGGGCAGC GTTGGGTCTT

1201 GCGCATGATC GTGCT <- CCTGTGTTG HGGACCCGGC TAGGCTGGCG GGGTTGCCCT

1281 AGAATGAATC ACCGATACGC GAGCGAA-GT GAAGCGACTG CTGCTGCAA ACCTCTGCGA

1341 AACATGAATG GTCTTCGGTT TCCGTGTTTC GTAAAGTCTG GAAACGCGGA AGCAGCGCC „Tu vidíte

skutočnú štruktúru malého fragmentu DNA dinosaurov," povedal Wu. „Všimnite si, že sa skladá zo štyroch

základných zlúčenín, takzvaných báz - adenínu, tymínu, guanínu a cytozínu. Táto časť DNA zrejme obsahuje inštrukcie na vytvorenie jediného proteínu - povedzme hormónu či enzýmu. Makromolekula DNA obsahuje asi tri miliardy párov báz. Keby sme si každý súbor údajov premietli na obrazovku iba na sekundu a pozerali si ich osem hodín denne, celý reťazec DNA je taký dlhý, že by nám to trvalo vyše dva roky."

Ukázal na obrazovku. „Vidíte typický príklad, že v usporiadaní DNA je chyba, tu dolu v riadku 1201. Väčšinou extrahujeme iba nekompletné molekuly DNA alebo ich fragmenty. V prvom rade ich teda musíme - či skôr počítateľ ich musí - opraviť. Rozdelí príslušnú časť DNA pomocou takzvaných reštrikčných enzýmov. Počítač vyberie celú škálu enzýmov, ktoré by sa na to hodili." I

```
GCGTTGCGJGGCGTTTTCCRTRGGCTCCGCCCCCTGACGRGCRTCACAAAAATCGACGC 6l
GGTGGCGAAACCCGACRGGACTRTAAAGATACCAGGCGTTTCCCCCTGGAAGCTCCCTCG Nsp04
121 TGTTCCGHCCCTGCCGCTTACCGGATACCTGTCCGCCTTTCTCCCTTCGGGAAGCGTGGC ISI
TGCTCHCGCTGTAGGTATCTCAGTTCGGTGTAGGTTCGTTCGCTCCAAGCTGGGCTGTGTG BrontIV
241 CCGTTCAGCCCGACCGCTGCGCCTTATCCGGTAACCTATCGTCTTGAGTCCAACCCGGTHA 30l
AGTAGGACAGGTGCCGGCAGCGCTCTGGGTCATTTTCGGCGHGGACCGCTTTCGCTGGAG
434 DnxTl AoliBn
```

```
361 ATCGGCCTGTGCTTTCGGTATTCGGAATCTTGACGCCCTCGCTCAPGCCTTCGTCACT 42l
CCAAACGTTTCGGCGAGAAGCAGGCCATTATCGCCGGCATGGCGGCCGACGCGCTGGGCT
481 GCGGTTTCGCGACGCGAGGCTGGATGGCCTTCCCCATTATGATTCTTCTCGCTTCCGGCGG 54l
CCCGCGTTGCAGGCCATGCTGTCCAGGCAGGTAGATGACGACCATCAGGGACAGCTTCAA 60l
CGGCTCTTACCAGCCTAACTTCGATCACTGGACCGCTGATCGTCACGGCGATTTATGCCG Nsp04
661 CACATGGACGCGTTGCTGGCGTTTTTCCATAGGCTCCGCCCCCTGACGAGCATCACAAN 72l
CAAGTCAGAGGTGGCGAAACCCGACAGGACTATAAAGATACCAGGCGTTTCCCCCTGGAA
924 Caolll DinoLdn
```

```
781 GCGCTCTCTGTTCGACCCCTGCCGCTTHCCGGATACCTGTCCGCTTTTCTCCCTTCGGG
841 CTTTCTCAATGCTCHCGCTGTAGGTATCTCAGTTCGGTGTAGGTTCGTTCGCTCCAAGCTG
901 ACGAACCCCCCGTTCHGCCCGACCGCTGCGCCTTATCCGGTAHCTATCGTCTTGAGTCCA
961 ACACGACTTAACGGGTGGCATGGATTGTAGGCGCCGCCCTATACCTTGTCTGCCTCCCC
1021 GCGGTGCATGGAGCCGGGCCACCTCGACCTGAATGGAAGCCGGCGGCACCTCGCTAACGG
1081 CCAAGAATTGGAGCCAATCAATTCTTGCGGHGAAGTGTGAATGCGCAAACCAHCCCTTGG
1141 CCATCGCGTCCGCCATCTCCAGCAGCCGCACGCGGCGCATCTCGGGCAGCGTTGGGTCTT
1416DnxTl SSpd4
```

1201 GCGCATGATCGTGCTSVQICCTGTCTGTGAGGACCCGGCTAGGCTGGCGGGGTGCCTTACT 1281
ATGAATCACCGATACGCGAGCGAACGTGAAGCGACTGCTGCTGCAAAACGTCTGCGACCT „Tu j e ten istý fragment DNA, ktorý sme lokalizovali použitím reštrikčných enzýmov. Ako vidíte v riadku 1201, každú stranu poškodeného bodu možno doplniť pomocou dvoch enzýmov. Zvyčajne sa spoľahneme na počítač, aby si vybral. Na opravu poškodeného miesta však potrebujeme vedieť, ktoré páry báz tam zaradiť. Na to si musíme zoradiť jednotlivé doplnkové fragmenty takto:

Usporiadanie reštrikčného enzýmu kód m = zhoda, e = rozšírená zhoda, v = overená zhoda, f = dokončené, l i 820 pb „Teraz nachádzame fragment DNA, ktorý prekrýva poškodené miesto a ukazuje nám, čo tam chýba. Vidíte, že to môžeme zistiť a urobiť opravu. Tamtie čierne čiarky sú reštrikčné fragmenty - malé časti DNA dinosaurov, rozštiepené enzýmami a neskôr analyzované. Počítač ich teraz rekombinuje a hľadá prekrývajúce sa časti kódu. Akoby sme dávali dokopy skladačku. Počítač to vie urobiť veľmi rýchlo." I

```
GCGTTGCTGGCGTTTTTCCATAGGCTCCGCCCCCTGACGAGCATCACAAAAATCGACGC
6l GGTGGCGAAACCCGACAGGACTATAAAGATACCAGGCGTTTCCCCCTGGAAGCTCCCTCG
121 TGTTCCGACCCTGCCGCTTACCGGATACCTGTCCGCCTTTCTCCCTTCGGGAAGCGTGGC
181 TGCTCACGCTGTAGGTATCTCAGTTCGGTGTAGGTTCGTTCGCTCCAAGCTGGGCTGTGTG
241 CCGTTCAGCCCGACCGCTGCGCCTTATCCGGTAACCTATCGTCTTGAGTCCAACCCGGTAA
301 AGTAGGACAGGTGCCGGCAGCGCTCTGGGTCATTTTCGGCGAGGACCGCTTTCGCTGGAG
361 HTCGGCCTGTGCTTTCGGTATTCGGAATCTTGACGCCCTCGCTCAAGCCTTCGTCACT
421 CCAAACGTTTCCGCGAGAAGCAGGCCATTATCGCCGGCATGGCGGCCGACGCGCTGGGCT
481 GCGGTTTCGCGACGCGAGGCTGGATGGCCTTCCCCATTATGATTCTTCTCGCTTCCGGCGG
541 CCCGCTTGCAGGCCATGCTGTCCAGGCAGGTAGATGACGACCATCAGGGACAGCTTCAA
601 CCGCTCTTACCAGCCTAACTTCGATCACTGGACCGCTGATCGTCACGGCGATTTATGCCG
661 CACATGGACGCGTTGCTGGCGTTTTTCCATAGGCTCCGCCCCCTGACGAGCATCACAAN
721 CAAGTCAGAGGTGGCGAAACCCGACAGGACTATHAAGATACCAGGCGTTTCCCCCTGGAA
781 GCGCTCTCTGTTCGACCCCTGCCGCTTACCGGATACCTGTCCGCTTTTCTCCCTTCGGG
841 CTTTCTCAATGCTCACGCTGTAGGTAT•TCAGTTCGGTGTAGGTTCGTTCGCTCCAAGCTG
901 ACGAACCCCCCGTTACGCCCGACCGCTGCGCCTTATCCGGTAACCTATCGTCTTGAGTCCA
961 ACACGACTTAACGGGTGGCATGGATTGTAGGCGCCGCCCTATACCTTGTCTGCCTCCCC
1021 GCGGTGCATGGAGCCGGGCCACCTCGACCTGAATGGAAGCCGGCGGCACCTCGCTAACGG
1081 CCAAGAATTGGAGCCAATCAATTCTTGCGGAGAACTGTGAATGCGCAAACCAACCCTTGG
1141 CCATCGCGTCCGCCATCTCCAGCAGCCGCACGCGGCGCATCTCGGGCAGCGTTGGGTCTT
1201 GCGCATGATCGTGCTAGCCTGTGCTTGAGGACCCGGCTAGGCTGGCGGGGTGCCTTACT
1281 ATGAATCACCGATACGCGAGCGHACGTGAAGCGACTGCTGCTGCAAAACGTCTGCGACCT
```

1341 ATGAATGGTCTTCGGTTCCGTGTTTCGTAAAGTCTGGAAACGCGGAAGTCAGCGCCCTG „A tu je už revidovaný reťazec DNA, čo opravil počítač. Operácia, ktorú ste videli, by v bežnom laboratóriu trvala celé mesiace, nám však stačí na ňu niekoľko sekúnd."

„Číže pracujete s celým reťazcom DNA?" spýtal sa Grant.

„Kdeže," odpovedal Wu. „To sa nedá. Od šesťdesiatych rokov, keď celé laboratórium potrebovalo štyri roky na dekódovanie takéhoto záznamu tuná na obrazovke, prešli sme už kus cesty. Dnes to počítače urobia za pár hodín. Ale aj tak, molekula DNA je priveľká. Sledujeme iba časti reťazca, ktoré sa líšia od zvierat'a k zvierat'u, alebo od súčasnej DNA. Rozličné druhy zvierat sa od seba líšia iba minimálnym percentom nukleotidov. Aj takáto obmedzená analýza je veľmi náročná."

Dennis Nedry zívól. Už dávno usúdil, že InGen sa zaoberá čímsi takýmto. Pred niekoľkými rokmi si ho najali, aby navrhol riadiace systémy parku, a ako jednu z hodnôt zadania uviedli súbory dát o kapacite 3 x 1 09 viet. Nedry si myslel, že sa jednoducho pomýlili, a tak zavolať do Palo Alto, aby si to overil. Potvrdili mu však, že zadanie je správne. Tri miliardy viet.

Nedry už mal do činenia s množstvom veľkých systémov. Preslávil sa vytvorením celosvetových telekomunikačných systémov pre multinacionálne spoločnosti. Tieto systémy často zaznamenávali milióny údajov. Na to bol zvyknutý. InGen však mala oveľa väčšie nároky...

Zmätený Nedry navštívil Barneyho Fellowsa, ktorý býval neďaleko areálu Massachussetiského technologického inštitútu - MIT v Cambridgei. „Aká databáza má tri miliardy viet, Barney?"

„To musí byť omyl," zasmial sa Barney. „Asi tam nedopatrením pridali jednu-dve nuly."

„Nieje to omyl. Overoval som si to. Majú také požiadavky."

„Hlúposť," povedal Barney. „Veď to nemôže poriadne fungovať. Aj s tými najrýchlejšími procesormi a bleskurýchlymi algoritmami by vyhľadávanie údajov trvalo celé dni. Možno aj týždne."

„Vieď hej," pripustil Nedry. „Viem. Našťastie odo mňa nechcú tie algoritmy. Požiadali ma iba, aby som pre celý systém rátať s takouto kapacitou pamäti. Ale aj tak... na čo im bude taká databáza?"

Barney zvrátil obočie. „Si viazaný mlčanlivosťou?"

Nedry prisvedčil. Väčšina jeho prác mala dôverný charakter.

„A môžeš mi vôbec niečo povedať?"

„Ide o bioinžiniersku firmu."

„Bioinžiniersku," zopakoval Barney. „Nuž, očividne pôjde..."

„O čo?"

„O molekulu DNA."

„Prosím ťa, nikto nemôže analyzovať molekulu DNA," namietol Nedry. Vedel, že biológovia uvažujú o projekte mapovania ľudského genómu, pri ktorom by analyzovali kompletný reťazec DNA. To by si však vyžadovalo desať rokov koordinovaného úsilia všetkých laboratórií na svete. Išlo by o obrovské podujatie, čosi ako projekt Manhattan na zostrojenie prvej atómovej bomby. „Toto je súkromná spoločnosť."

„Ak dali požiadavku na tri miliardy viet," povedal Barney, „potom neviem, na čo iné by to mohlo byť. Možno chcú svoj systém vybudovať veľkoryso."

„Naozaj veľkoryso," prisvedčil Nedry.

„Možno iba analyzujú fragmenty DNA, ale majú algoritmy, ktoré intenzívne využívajú pamäť s priamym výberom - RAM."

To znelo rozumnejšie. Určité techniky vyhľadávania v databáze vyžadovali veľkú kapacitu pamäti.

„Vieš, kto im robil tie algoritmy?"

„Nie. Všetko držia vo veľkej tajnosti."

„Nuž, podľa mňa to musí mať čosi spoločné s DNA," vyhlásil Barney. „Aký majú systém?"

„Multi-XMP."

„Mw/ft'-XMP? Chceš povedať, že viac ako jeden Cray? Fiha." Barney sa zachmúril, zvažujúc túto novú informáciu.

„Môžeš mi prezradiť viac?"

„Prepáč," odmietol Nedry. „Nemôžem." Vrátil sa domov a vyprojektoval im tie riadiace systémy. Spolu so svojím tímom programátorov na tom pracoval vyše roka, a bolo to mimoriadne náročné, lebo firma mu vôbec neprezradila, akú funkciu majú mať jednotlivé podsystémy. Inštrukcie boli jednoduché: „Vyprojektujte modul na ukladanie záznamov do pamäti," alebo „Vyprojektujte modul zobra-zovacej jednotky." Zadali mu parametre, ale o ďalšom použití ani slovo. Pracoval naslepo. A teraz, keď dali systém dokopy a spustili ho, neprekvapilo ho, že má muchy. A čo čakali? Celí vyjašení ho sem nakomandovali, aby na počkanie vychytil „svoje" muchy. Idú mi na nervy, pomyslel si Nedry.

Obrátil sa ku skupine, práve keď sa Grant spýtal: „A keď už počítač urobí analýzu DNA, ako viete, čo za zviera je v nej zašifrované?"

„Máme na to dve metódy," odpovedal Wu. „Prvou je fylogenetické mapovanie. DNA sa časom vyvíja, ako všetko ostatné v organizme - ruky, nohy alebo iný fyzický atribút. Takže vezmeme neznámu časť DNA a pomocou počítača približne určíme, do ktorej časti vývojovej postupnosti zapadá. Zdihavé, ale realizovateľné."

„A druhá metóda?"

Wu pokrčil plecami. „Jednoducho zviera vypestujeme a až dodatočne sa dozvieme, čo je zač. Je to bežná prax. Ukážem vám, ako funguje."

Tim bol pri prehliadke čoraz netrepezlivej ši. Aj keď ho technické detaily zaujímali, už ich mal dosť. Prišli k ďalším dverám s nápisom OPLODŇOVANIE. Doktor Wu ich otvoril bezpečnostnou kartou a vošli dnu.

Tim sa ocitol v ďalšej miestnosti, kde pri mikroskopoch pracovali laboranti. Zadnú časť osvetľovalo iba modrasté

ultrafialové svetlo. Dr. Wu im vysvetlil, že pri ich práci s DNA je potrebné prerušovať nepriame bunkové delenie v presne určených momentoch, a preto tu majú k dispozícii niektoré najpruďšie jedy na svete. „Helotoxíny, kolchicíny, beta-alkaloidy,“ ukázal na sériu injekčných striekačiek, uložených pod ultrafialovým svetlom. „Za sekundu alebo dve zabije hocikaké zviera.“

Tim by sa bol rád dozvedel o jedoch viac, ale Dr. Wu začal monotónne vysvetľovať čosi o neoplodnených krokodíľích vajíčkach a nahradzovaní DNA, a potom mu profesor Grant položil zopár zložitých otázok. Na jednej strane miestnosti stáli veľké nádrže s nápisom TEKUTÝ N2. Boli tu aj obrovské chladničky, do ktorých sa dalo vojsť, s regálmi mrazených embryí, každé bolo zabalené v jemnej striebistej fólii.

Lex sa nudila. Nedry zíval. Dokonca aj Dr. Sattlerová strácala záujem. Tim už mal tých zložitých laboratórií po krk. Chcel vidieť dinosaury.

Ďalšia miestnosť bola označená nápisom LIAHEŇ. „Tuje trochu teplo a vlhko,“ povedal Dr. Wu. „Udržujeme tu tridsaťsedemstupňovo-vú teplotu a stopercentnú relatívnu vlhkosť. A k tomu aj zvýšený obsah kyslíka, až do tridsaťtri percent.“

„Jurská atmosféra,“ poznamenal Grant.

„Áno. Aspoň dúfame. Keby niekomu prišlo nevoľno, ozvite sa.“

Doktor Wu vložil bezpečnostnú kartu do zámky a vonkajšie dvere sa so zasyčaním otvorili. „Nezabudnite - ničoho sa v miestnosti nedotýkajte. Niektoré škrupiny prepúšťajú kožné výlučky. A pozor na hlavu. Snímače sa ustavične pohybujú.“

Otvoril vnútorné dvere liahne a vošli dnu. Tim videl obrovskú miestnosť, zaliatu infračerveným svetlom. Vajcia ležali na dlhých stoloch, ich bledé obrysy sa strácali v riedkej syčiacej pare, ktorá siahala asi do výšky stolov. Všetky vajcia sa prevažovali zboka nabok.

„Vajcia plazov obsahujú veľa žítka, no nijakú vodu. Embryá si ju musia získavať z okolitého prostredia. Preto tá para.“

Dr. Wu im vysvetlil, že na každom stole je po stopäťdesiat vajec, ktoré predstavujú vždy inú várku extrahovanej DNA. Várky na jednotlivých stoloch mali svoje čísla: STEG-458/2 alebo TRIC-390/4. Pracovníci v liahni, po pás v pare, prechádzali od vajca k vajcu, každú hodinu ich rukami obracali a tepelnými snímačmi kontrolovali ich teplotu. Izbu monitorovali televízne kamery nad ich hlavami a snímače pohybu. Visutý tepelný snímač sa pohyboval od vajca k vajcu, pružnou tyčinkou sa ho dotkol, zapípal a posunul sa ďalej.

„Tu sa nám už vyliahlo vyše tucta várok rozličných extraktov, z ktorých sme získali dvestotridsaťosem živých zvierat. Podľa počítačovej analýzy pracujeme približne s päťsto premennými: stodvadsať ich zachytáva vplyvy okolia, ďalších dvesto vnútro vajcové procesy a zvyšok vplyv samého genetického materiálu. Škrupiny našich vajec sú z plastickej hmoty. Embryá sa do nich vkladajú mechanicky a tu sa vyliahnu.“

„Ako rýchlo rastú?“

„Dinosaury dospievajú rýchlo, za dva až štyri roky. Takže teraz máme v parku množstvo dospelých jedincov.“

„Čo značia tie čísla?“

„Tieto kódy identifikujú rozličné várky extraktov DNA,“ odpovedal Wu. „Prvé písmená identifikujú zviera, ktoré sa má vyliahnuť. Tamto TRIC znamená Triceratops. STEG - Stegosaurus a tak ďalej.“

„A tento stôl?“ spýtal sa Grant. Pod kódovým označením XXXX-0001/1 bolo načarbané „Zrejme Coelu“.

„To je nová várka DNA,“ vysvetľoval Wu. „Nevieme presne, čo sa nám z nej vyliahne. Keď urobíme prvú extrakciu, nie sme si istí, o aké zviera pôjde. Vidíte to označenie ‚Zrejme Coelu‘, takže pôjde asi o coelurosaura, menšieho bylinožravého dinosaura, ak sa dobre pamätám. Ťažko si tie mená zapamätať. Doteraz poznáme asi tristo druhov dinosaurov.“

„Tristoštyridsaťsedem,“ poznamenal Tim.

Grant sa usmial. „Teraz sa bude niečo liahnuť?“

„Momentálne nie. Každé zviera má inú dobu liahnutia, vo všeobecnosti však trvá asi dva mesiace. Usilujeme sa liahnutie načasovať tak, aby ošetrojúci personál nemal naraz priveľa roboty. Viete si predstaviť, keď sa nám v priebehu niekoľkých dní vyliahne takých stopäťdesiat zvierat - hoci väčšina, prirodzene, neprežije. Vlastne tieto vajcia s označením X prídu na rad v najbližších dňoch. Ďalšie otázky nie sú? Tak sa presunieme do ošetrovne, kde sú čerstvo vyliahnuté zvieratá.“

Vošli do bielej kruhovitej miestnosti. Niekoľko inkubátorov, aké sa používajú v nemocniciach, bolo teraz prázdnych. Na dlážke, chrbtom k nim, sedela mladá žena v bielom plášti.

„Čo tu dnes máme, Kathy?“ spýtal sa Dr. Wu.

„Dokopy nič,“ odpovedala. „Len mláďa raptora.“

„Ukážte nám ho.“

Žena vstala a odstúpila nabok. Tim počul, ako Nedry povedal: „Vyzerá ako jašter.“

Polmetrové zviera na dlážke veľkosťou pripomínalo menšiu opicu. Malo tmavožltú kožu s hnedými pruhmi ako tiger a jašteriu hlavu s predĺženou čeľusťou; vzpriamene stálo na mocných zadných nohách a rovnováhu udržiavalo rovným hrubým chvostom. Drobnými prednými končatinami kývalo vo vzduchu. Naklonilo hlavu nabok a uprene hľadelo na návštevníkov, ktorí si ho prezerali.

„Velocimptor,“ ozval sa Alan Grant potichu.

„Velociraptor mongoliensis“ prikývol Wu. „Dravec. Tento má iba šesť týždňov.“

„Jedného raptora som práve vykopal,“ povedal Grant a sklonil sa, aby si zviera pozrel zblízka. V tej chvíli jašter vyskočil ponad Grantovu hlavu Timovi do náručia.

„Oho!“

„Vedia skákať,“ povedal Wu. „Mláďatá skáču. Ale vlastne aj dospelé jedinec.“

Tim si pritisol velociraptora k sebe. Mláďa nevážilo veľa, nanajvýš kilo. Kožu malo teplú a celkom suchú. Drobná hlava bola iba pár centimetrov od Tímovej tváre. Tmavé, ligotavé očka si Tima prezerali, chvíľami sa z papuľky vystrkoval rozoklaný jazyk.

„Neublíži mi?“

„Nie. Je priateľský.“

„Viete to určite?“ spýtal sa Gennaro ustarostené.

„Celkom určite. Aspoň kým nebude trochu starší. A napokon tieto mláďatá nemajú zuby, dokonca ani vaječný zub.“

„Vaječný zub?“ spýtal sa Nedry.

„Väčšina dinosaurov sa liahne s vaječným zubom - drobným výrastkom na konci nosa, ako roh u nosorožca, ktorým prerazia škrupinu. Raptory ho však nemajú, robia to svojou zašpicatou papuľkou a potom im ošetrovatelky pomôžu dostať sa z vajca von.“

„Tak vy im musíte pomáhať z vajca?“ pokrútil hlavou Grant. „A čo potom vo voľnej prírode?“

„Vo voľnej prírode?“

„Keď sa rozmnožujú vo voľnej prírode,“ vysvetlil Grant. „Keď si robia hniezda.“

„Ale to nemôžu,“ povedal Wu. „Ani jedno z našich zvierat nie je schopné rozmnožovať sa. Preto tu máme liaheň. Len takto môžeme dopíňať stavy v Parku dinosaurov.“

„A prečo sa nemôžu rozmnožovať?“

„Iste chápete, že je dôležité, aby sme im v tom zabránili,“ povedal Wu. „A pri riešení takýchto zásadných problémov vždy použijeme viacero nezávislých systémov. Inými slovami, vždy použijeme aspoň dva riadiace postupy. V tomto prípade existujú dva na sebe nezávislé faktory, ktoré nedovoľujú, aby sa zvieratá rozmnožovali. Po prvé, sterilizovali sme ich röntgenovými lúčmi.“

„A po druhé?“

„V Parku dinosaurov máme len samice,“ povedal Wu s priateľským úsmevom.

„Rád by som si to trochu ujasnil,“ ozval sa Malcolm. „Zdá sa mi totiž, že ožarovanie je dosť nespoľahlivý spôsob. Dávka žiarenia môže byť slabá, alebo môže byť aplikovaná na nesprávnu anatomickú oblasť zvierat...“

„To je pravda,“ prisvedčil Wu. „My sme však presvedčení, že sme im vyradili pohlavné žľazy.“

„Vravíte, že máte iba samice,“ povedal Malcolm. „Skontrolovali ste si to? Pozrel sa niekto, tak povediac, dinosaurovi pod sukňu? Ako sa vlastne zisťuje pohlavie dinosaura?“

„Každý druh má iné pohlavné orgány. U niektorých sa dajú ľahko, u iných ťažšie rozlíšiť. Ale aby som odpovedal na vašu otázku: s určitosťou vieme, že všetky zvieratá sú samice, lebo doslova tak ich produkujeme. Usmerňujeme ich chromozómy a riadime aj ich vnútro vaječný vývoj. Z bioinžinierskeho hľadiska sa ľahšie pestujú samice. Asi viete, že embryá všetkých stavovcov sú v prvej fáze ženského rodu. Všetci takto vstupujeme do života. Až ďalšie vplyvy - napríklad hormóny v určitom okamihu vývoja menia vyvíjajúce sa embryo na samca. Ak je však embryo odkázané samo na seba, vyvinie sa, prirodzene, v samicu. Takže všetky naše zvieratá sú samice. Hovoríme o nich ako o samcoch - povedzme taký Tyrannosaurus rex; všetci o ňom hovoríme v maskulíne - v skutočnosti sú to ale všetky samice. A verte mi, nie sú schopné rozmnožovať sa.“

Malý velociraptor Tima oňuchal a potom si počúchal hlavu o Ti-mov krk. Tim sa zachichotal.

„Chce, aby si ho nakŕmil,“ povedal Wu.

„Čo žerie?“

„Myši. Pred chvíľou však žral, takže teraz nedostane.“

Malý raptor sa zaklonil dozadu, pozrel sa na Tima a opäť pokýval drobnými prednými labkami. Na troch prstoch predných končatín videl Tim malé pazúry. Potom si raptor zasa pritisol hlavu na Tímovu šíju.

Grant podišiel k nim a kriticky si obzeral malého tvora. Dotkol sa drobnej labky s tromi pazúrmí. „Dovoliš?“ spýtal sa a Tim mu podal raptora.

Grant prevrátil zviera naznak a prezeral si ho, kým sa malý jašter skrúcal a zmietal. Potom ho nadvihol, aby si ho prezrel zboku, a zviera prenikavo zapíšťalo.

„Nemá to rád,“ vysvetlil Regis. „Ustavične chce niekoho cítiť pri sebe...“

Raptor neprestajne píšťal, ale Grant na to nedbal. Opatrne mu stískal chvost, aby nahmatal jednotlivé kosti. „Doktor Grant, prosím vás,“ požiadal ho Regis.

„Veď mu neublížujem.“

„Doktor Grant, tieto tvory nie sú z nášho sveta. Pochádzajú z dávnych čias, keď ešte neexistovali ľudia, ktorí by im robili zle.“

„Ja mu nerobím zle a...“

„Doktor Grant, položte ho,“ prikázal mu Ed Regis.

„Ale...“

„Hneď.“ Regis začal byť podráždený.

Grant vrátil zviera Timovi. V tej chvíli prestalo píšťać. Tim cítil na hrudi búšenie malého srdca.

„Prepáčte, doktor Grant,“ pokračoval Regis. „Ale mláďatá sú veľmi chulostivé. O mnohé sme prišli následkom postnatálneho stresu, vyvolaného adrenokortikoidným syndrómom. Niekedy je za päť minút po nich.“

Tim pohladkal mláďa. „Už je dobre, maličký. Všetko je v poriadku.“ Zvieracie srdce ešte vždy prudko tiklo.

„Usilujeme sa k zvieratám správať čo najohľadupľnejšie,“ povedal Regis. „Sľubujem vám, že neskôr ich budete môcť skúmať koľko chcete.“

Grant sa však nevedel ovládať. Opäť sa priblížil k zvieratku v Tímovom náručí a obzeral si ho.

Malý velociraptor otvoril papuľku a zasyčal na Granta; vyzeral neobyčajne zúrivo.

„Fascinujúce," povedal Grant.

„Môžem sa tu zostať s ním hrať?" spýtal sa Tim.

„Teraz nie," pozrel Ed Regis na hodinky. „Sú tri hodiny, ideálny čas na prehliadku samého parku, aby ste videli všetkých dinosaurov v prostredí, ktoré sme im pripravili."

Tim pustil velociraptora, ktorý odskackal na druhú stranu miestnosti, schmatol do papuľky akúsi handru a mykal ju drobnými pazúrkami.

Dozorná Keď vykročili späť k dozorní, Malcolm sa spýtal: „Mám ešte jednu otázku, doktor Wu. Koľko rodov zvierat ste doteraz vypestovali?"

„Neviem presne," odpovedal Wu. „Ale momentálne ich bude zo pätnásť. Pätnásť rodov. Vy to viete, Ed?"

„Áno, je ich pätnásť," prikývol Ed Regis.

„Vy to nevíte presne?" spýtal sa Malcolm s predstieraným prekvapením.

Wu sa usmial. „Po prvom tucte som ich prestal rátať. Uvedomte si, občas máme pocit, že sme zviera navrhli správne - z hľadiska DNA, čo je naša základná úloha - zviera šesť mesiacov rastie a potom sa stane čosi nečakané. A my zistíme, že niekde sa stala chyba. Nefunguje uvoľňovací gén. Neuvoľňuje sa hormón. Alebo sa vynoril nejaký iný problém vo vývojovej postupnosti. Takže obrazne povedané, zviera sa znova dostane na rysovaciu dosku." Zasmial sa. „Raz som mal tuším vyše dvadsať rodov. Teraz ich je však iba pätnásť."

„A jeden z tých pätnástich rodov je aj..." Malcolm sa obrátil ku Grantovi. „Ako sa volá?"

„*Procompsognathus*" odpovedal Grant.

„Vypestovali ste aj nejaké *procompsognathy*, či ako sa volajú?" spýtal sa Malcolm.

„Pravdaže," prisvedčil Wu okamžite. „Sú to zvieratá s veľmi charakteristickými znakmi. A vypestovali sme ich mimoriadne veľa."

„Prečo?"

„Nuž, chceme, aby prostredie v Parku dinosaurov bolo čo najprirodzenejšie - čo najautentickejšie - a kompíky fungovali skutočne ako smetiari jurského obdobia. Čosi ako šakaly. Nasadili sme ich sem ako sanitárnu službu na udržiavanie čistoty."

„Máte na mysli likvidáciu zdochlín?"

„Áno, ak sa nejaké vyskytnú. Ale pri celkovom počte čosi vyše dvestotridsať zvierat tu veľa zdochlín nemáme," odpovedal Wu. „To nebolo našim hlavným cieľom. Fakticky sme ich potrebovali na likvidáciu celkom iného odpadu." „A to?"

„Nuž," začal Wu, „na ostrove máme aj zopár obrovských bylino-žravcov. Dali sme si záležať, aby sme nevypestovali najväčšie druhy sauropodov, ale aj tak sa nám tu poneviera niekoľko vyše tridsaťto-nových zvierat, a mnoho ďalších od päť do desať ton. S tým súvisia dva problémy. Prvý, kŕmenie, riešime tak, že každé dva týždne dovážame na ostrov krmivo. Tento malý ostrov nemôže zvieratá užiť ani krátkodobu."

„Ďalším problémom je trus," pokračoval Wu. „Neviem, či ste niekedy videli sloní trus, ale je to riadna kopa, prinajmenšom ako futbalová lopta. Predstavte si teraz trus desaťkrát väčšieho brontosaura. A predstavte si trus celej čriedy zvierat, ktoré tu máme. A najväčšie zvieratá svoju potravu ani ktovieako nestrávia, takže toho veľa vylučujú. A za šesťdesiat miliónov rokov, odkedy vyhynuli dinosaury, vyhynuli zrejme aj baktérie, ktoré sa špecializovali na likvidáciu ich trusu. Prinajmenšom trus sauropodov sa len tak ľahko nerozklaďa."

„To je teda problém," povedal Malcolm.

„Ubezpečujem vás, že vskutku je," povedal Wu bez úsmevu. „Čertovsky sme sa natrápili, kým sme ho vyriešili. Zrejme viete, že v Afrike sa sloním trusom živí zvláštny hmyz, lajniaky. Veľa iných veľkých druhov sprevádzajú zvieratá vývojom uspokojené na požieranie ich exkrementov. No, a ukázalo sa, že kompíky sú schopné žrať a znova stráviť trus veľkých bylinožravcov. A ich trus pohotovo rozkladajú aj dnešné baktérie. Takže vypestovaním dostatku kompíkov sa problém vyriešil."

„Koľko ste ich vypestovali?"

„Nepamätám sa presne, ale viem, že sme ich plánovali päťdesiat. A aj sa nám to podarilo, alebo ich azda bolo o niečo menej. V troch várkach. Každých šesť mesiacov sme pripravili jednu, až kým sme nedosiahli potrebný počet."

„Sledovať pohyb päťdesiatich zvierat nieje hračka," poznamenal Malcolm.

„Dozorná je upravená práve na takéto účely. Ukážu vám to na mieste."

„Isteže," povedal Malcolm. „Ale ak by sa niektorému kompíkovi podarilo uniknúť z ostrova niekam preč..."

„Nemôže sa im to podariť."

„Viem, ale povedzme, že by sa niektorému podarilo..."

„Máte na mysli zviera, čo našli na pláži?" zdvihol obočie Wu. „Čo uhryzlo to americké dievča?"

„Áno, napríklad."

„Neviem, čo to bolo za zviera," povedal Wu. „Viem však, že sotva bude jedno z našich, a to z dvoch príčin. Po prvé, ide o kontrolné metódy: počítač zratuje naše zvieratá každých pár minút. Hneď by sme zistili, keby jedno chýbalo."

„A po druhé?"

„Pevnina je odtiaľto vyše stošesťdesiat kilometrov. Cesta loďou trvá takmer celý deň. A naše zvieratá by v okolíťom svete do dvanástich hodín zahynuli."

„Ako viete?"

„Lebo som sa postaral, aby sa tak stalo," odpovedal Wu a v hlase mu napokon zaznel podráždený tón. „Pozrite sa, nie sme predsa hlupáci. Chápeme, že ide o prehistorické zvieratá, ktoré patria do vymiznutého ekologického systému - do zložitých podmienok života pred miliónov rokov. V dnešnom svete by ich možno neprenasledovali nijaké dravce, nič by neobmedzovalo ich vzrast. Nechceme, aby boli schopné prežiť vo voľnej prírode. Sú teda závislé na lyzíne."

Implantoval som im gén, ktorý v proteínovom metabolizme produkuje chybný enzým. Výsledkom je, že zvieratá si samy nevytvárajú aminokyselinu lyzín. Musia ju prijímať zvonku. Ak v potrave nedostanú dostatočné množstvo lyzínu - podávame im ho v tabletkách - za dvanásť hodín upadnú do kómy a zahynú. Zvieratá sú geneticky uspošobené tak, aby nevedeli prežiť v skutočnom svete. Môžu žiť iba tu, v Parku dinosaurov. A vôbec nie sú slobodné. V podstate sú našimi väzňami."

„Tak tu je dozorná," povedal Ed Regis. „Teraz, keď viete, ako dopestovávame zvieratá, iste si chcete pozrieť dozornú samého parku, kým vyrazíme na..."

Zmíkol. Miestnosť za oblokom z hrubého skla bola tmavá. Obrazovky vypnuté, iba na troch sa mihali akési čísla a obraz veľkej lode.

„Čo to má znamenať?" spýtal sa Ed Regis. „Aha, dočerta, zat'ahujú do prístavu."

„Do prístavu?"

„Každé dva týždne sem z pevniny prichádza loď so zásobami. Okrem iného tomuto ostrovu chýba poriadny prístav, alebo aspoň poriadna prístavná hrádza. Za búrlivého mora má loď ťažkosti s pristátím. Chvilku to ešte môže trvať." Zaklopal na okno, no muži vnútri mu nevenovali pozornosť. „Asi budeme musieť počkať."

Ellie sa obrátila ku doktorovi Wu. „Spomínali ste, že niekedy vypustíte zviera, a najprv sa zdá v poriadku, no neskôr, v priebehu rastu sa zistí, že kdesi je chyba ..."

„Ano," prisvedčil Wu. „Myslím však, že sa tomu nedá vyhnúť. Viete spraviť duplikát DNA, ale pri raste je veľmi dôležitý aj časový faktor, a tak sa vlastne nedá predvídať, či bude všetko správne fungovať, dokiaľ sa nepresvedčíme, že sa zviera vyvinulo správne."

„Ako spoznáte, či sa zviera vyvíja správne?" spýtal sa Grant. „Nikto predsa tieto zvieratá predtým nevidel."

Wu sa usmial. „Často som nad tým uvažoval. Myslím, že je to určitý paradox. Dúfam, že paleontológovia ako vy napokon porovnajú naše zvieratá so skamenelými nálezi a potvrdia, že sa vyvinuli správne."

„Ale zvieratá, čo sme práve videli, ten velociraptor - ... ako ste to vraveli. ... mongoliensis? Tí poznamenala Ellie."

„Podľa miesta, odkiaľ pochádza jantár," vysvetľoval Wu. „Z Či-ny."

„Zaujímavé, práve vykopávam mláďa antirrhopa. Máte tu aj dospelých raptorov?" spýtal sa Grant.

Ed Regis okamžite prisvedčil. „Osem dospelých samíc. Rodení poľovníci, viete. Poľujú vo svorkách."

„Uvidíme ich pri prehliadke?"

„Nie." Wu odrazu vyzeral nesvoj. Nastalo rozpačité ticho. Wu pozrel na Regisa.

„Zatiaľ ešte nie," povedal Regis nenútené. „Velociraptory sme do parku zatiaľ neumiestnili. Držíme ich vo zvláštnej ohrade."

„Mohol by som ich vidieť?" spýtal sa Grant.

„Samozrejme. Vlastne, kým tu čakáme," - Regis pozrel na hodinky - „azda by ste sa mohli medzitým na ne pozrieť."

„Ja rozhodne idem," povedal Grant.

„Bez debaty," pridala sa Ellie.

„Aj ja chcem ísť," vyhlásil Tim nadšene.

„Keď obidete stavbu zozadu a prejdete popri elektrocentrále, zazriete ohradu. Ale veľmi sa k nej nepribližujte. Aj ty chceš ísť?" spýtal sa dievčaťa.

„Nie." Lex skúmavo pozrela na Regisa. „Nechcete si trochu zahádzať baseballovou loptičkou...?"

„Jasné," povedal Ed Regis. „Čo keby sme sa my dvaja dolu zahrali, kým otvoria dozornú?"

Grant s Ellie a Malcolmom obchádzal zozadu hlavnú budovu, chlapec sa držal za nimi. Grant mal deti rád - nemohol si neobľúbiť nikoho, kto sa tak živo zaujímal o dinosaury. Grant v múzeu zavše pozoroval deti, ako si s otvorenými ústami obzerajú obrovské kostry, týčiace sa nad nimi. Rozmýšľal, prečo sú nimi také fascinované. Napokon usúdil, že dinosaury, tieto obrovské zvieratá, sú pre deti stelesnením neodškriepiteľnej a všemocnej autority. Symbolizujú rodičov. Fascinujúce i hrozivé, ako rodičia. A deti ich majú rady, rovnako ako rodičov.

Týmto si Grant vysvetľoval, že aj malé deti si ľahko zapamätali mená jednotlivých rodov dinosaurov. Zakaždým ho ohromilo, keď trojročné decko vykrikovalo: „Stegosaurus!" Vyslovovať takéto komplikované mená znamenalo pre deti získať nad týmito obrami určitú prevahu, svojím spôsobom ich ovládnuť.

„Čo vieš o Velociraptorovi?" spýtal sa Grant Tima, aby reč nestála.

„Je to menší mäsožravec, ktorý lovil vo svorkách, ako Deinonychus" odpovedal Tim.

„Správne," prisvedčil Grant, „hoci dôkazy o love vo svorkách nie sú celkom jednoznačné. Sčasti vychádzajú z fyzických daností týchto zvierat, ktoré boli rýchle a mocné, no na dinosaurov malé - vážili len od osemdesiat do stopäťdesiat kíl. Usudzujeme, že vo svorkách lovili väčšiu korisť. Existujú nálezy, kde je jedno veľké zviera, zrejme korisť, obklopené viacerými kostrami raptorov, čo potvrdzuje tento predpoklad. A, prirodzene, raptory mali pomerne veľké mozgy, čiže boli inteligentnejšie ako väčšina dinosaurov."

„Čo sa pod tým myslíš?" spýtal sa Malcolm.

„Záleží na tom, s kým sa o tom rozprávaš," odpovedal Grant. „Rovnako ako paleontológovia prišli k názoru, že dinosaury boli asi teplokrvné, mnohí z nás si teraz myslia, že niektoré z nich mohli byť aj celkom inteligentné. Ale tvrdiť to nikto nemôže."

Vyšli z priestoru pre návštevníkov a čoskoro začuli tlmený hukot generátorov a zacítili zápach nafty. Prešli cez palmový háj a zbadali veľkú, nízku betónovú stavbu s plechovou strechou. Zvuk zrejme vychádzal odtiaľ. Nazreli dovnútra.

„Určite sú to generátory," povedala Ellie.

„A riadne veľké," dodal Grant, obzerajúc si zariadenie.

Elektrocentrála zaberala aj dve podlažia pod zemou; rozľahlá spleť hučiacich turbín a potrubí, strácajúcich sa v zemi, osvetlená holými žiarovkami. „Rekreačné centrum predsa nemôže mať takú veľkú spotrebu," podotkol Malcolm.

„Tolko by stačilo pre celé mestečko.“

„Že by ju potrebovali pre počítače?“

„Možno.“

Grant počul mečanie a prešiel pár metrov k ohrade, kde boli zavreté kozy. Od oka odhadol ich počet na takých päťdesiat-šesťdesiat.

„Načo ich tu držia?“ spýtala sa Ellie.

„Nemám potuchy.“

„Asi nimi kímia dinosaury,“ povedal Malcolm.

Kráčali ďalej chodníkom cez hustý bambusový lesík. Napokon prišli k dvojitému, tri a pol metra vysokému plotu z hrubého pletiva, hore so špirálami ostnatého drôtu. Pozdĺž vnútorného plotu bolo počuť tiché bzúčanie elektrického napätia.

Za plotmi rástlo husté papradie, vysoké asi poldruha metra. Grant začul ťkanie, akoby vetrilo nejaké zviera. Potom praskot blížiacich sa krokov.

Nastalo dlhé ticho.

„Nič nevidím,“ zašepkal napokon Tim.

„Psst.“

Grant vyčkával. Uplynulo niekoľko sekúnd. Vo vzduchu bzúčali muchy. Ešte vždy nič nevidel.

Ellie ho poklopala po pleci a ukázala prstom.

Medzi papradím zbadal hlavu akéhosi zvieraťa. Nehybné stálo, skryté medzi vejárovitými listami, a chladne ich pozorovalo veľkými tmavými očami.

Hlava merala vyše pol metra. Končistú papuľu vrúbil dlhý rad zubov, ktoré sa tiahli až po otvor vonkajšieho zvukovodu. Hlava pripomínala veľkého jaštera, či azda krokodila. Oči ani nežmurkli, zviera sa nehýbalo. Hrubú šupinatú kožu malo v podstate rovnako sfarbenú ako mláďa: žltohnedú s tmavšími červenkastými škvrnami, ako pruhy u tigra.

Zviera veľmi pomaly zdvihlo prednú končatinu a odhrnulo si papradie spreď papule. Grant videl, že končatina je mocná a svalnatá. Každý z troch prstov bol zakončený zakriveným pazúrom. Pomaly, opatrne odhrnula papradie.

Granta zamrazilo. Strieha na nás, pomyslel si.

Človek ako cicavce pociťuje nedefinovateľný odpor k spôsobu, akým plazy lovia korisť. Nečudo, že ľudia neznášajú plazy. Ich pomalé pohyby, chladný pohľad, všetky reakcie sú akési čudné. Kroko-dily, či iné veľké plazy človeku pripomínajú celkom iný život, celkom iný svet, ktorý zmizol z povrchu zemskeho. Prirodzene, toto zviera si neuvedomuje, že ho zbadali, že ...

Útok prišiel nečakane sprava i zľava. Dva raptory prekonali de-sať metrovú vzdialenosť k plotu neuveriteľne rýchlo.

Grant iba matne zazrel mocné, skoro dvojmetrové telá, pevné, vystreté chvosty, končatiny so zakrivenými pazúrami, rozďavené papule plné špicatých zubov.

Zvieratá sa s vrčaním prihnali a vysoko vyskočili, vytŕčajúc dopredu zadné nohy s pazúrami ako dýky. Narazili však do plotu, ktorý ich privítal spŕškou žeravých iskier.

Velociraptory sa so syčaním zvalili na chrbát. Návštevníci fascinovane podišli dopredu. Až vtedy zaútočilo tretie zviera, ktoré skočilo na plot asi vo výške prs. Tim zdesene vykrikoval, keď okolo zvieraťa explodovala spŕška iskier.

Zvieratá znova zavrčali, ponášalo sa to na syčanie plazov, a odbehli späť medzi papradie. Vzápätí zmizli, nechávajú za sebou iba slabý pach hniloby a štiplavý závan zhoreniny.

„Doriti,“ zahrešil Tim.

„Zbehlo sa to tak rýchlo,“ povedala Ellie.

„Lovia vo svorkách,“ pokrútil Grant hlavou. „Lovia vo svorkách a inštinktívne prepádajú zo zálohy... Fascinujúce.“

„Nezdá sa mi, že sú ktovieako inteligentné,“ poznamenal Malcolm.

Spomedzi paliem za plotom začuli ťkanie. Zo zelene sa pomaly vystrčilo niekoľko hláv. Grant zbadal tri... štyri. . . päť.

Zvieratá ich pozorovali chladnými očami.

Dobehol k nim černochoch v kombinéze. „Ste v poriadku?“

„Všetko okej,“ povedal Grant.

„Zapla sa poplašná signalizácia.“ Muž pozrel na pokrivené a o-černeté pletivo. „Zaútočili na vás?“

„Áno, tri z nich.“

Černochoch pokýval hlavou. „Robia to ustavične. Skočia na plot a dostanú ranu. Zdá sa, že im je to fuk.“

„Nie sú teda bohvieako múdre, čo?“ poznamenal Malcolm.

Černochoch sa zarazil. V odpoľudňajšom svetle si prižmúrenými o-čami premeral Malcolma. „Buďte rád, že je tu ten plot, seňor“ povedal a pobral sa preč.

Celý útok od začiatku do konca netrval dlhšie ako šesť sekúnd. Grant sa ešte vždy usiloval utriediť si dojmy. Bola to ohromujúca rýchlosť, ledva stačil zvieratá zaregistrovať.

Vykročili naspäť. „Sú pozoruhodne rýchle,“ povedal Malcolm.

Grant prisvedčil. „Oveľa rýchlejšie než hociktorý plaz. Krokodil je tiež rýchly, ale iba na krátku vzdialenosť, také dva metre. Veľké jaštery, ako poldruhametrový varan komodský v Indonézii, vyvinú rýchlosť až štyridsaťpäť kilometrov za hodinu, čo stačí, aby dobehli človeka. A každú chvíľu niekoho zabijú. Podľa mňa však tie zvieratá za plotom boli aspoň dva razy rýchlejšie.“

„Ako gepardy,“ povedal Malcolm. „Takých deväťdesiatpäť až stodesať kilometrov za hodinu.“

„Presne tak.“

„Akoby z ničoho nič vystrelili dopredu,“ pokračoval Malcolm. „Ako vtáky.“

„Áno." V dnešnom svete majú takéto rýchle reakcie iba niektoré veľmi malé cicavce, napríklad mungo indický, úspešný lovec kobier.

Malé cicavce, a pravdaže vtáky. Napríklad africký hadožrút nohatý, ktorý sa živí zväčša hadmi, alebo kazuár. V podstate velociraptor vyvolal v Grantovi presne ten istý pocit nebezpečného, rýchleho zvieratá, ako kazuár, pštrosovi podobný novoguinejský vták, vyzbrojený ostrými pazúrami.

„Takže tieto velociraptory vyzerajú ako plazy, kožou a celkovým vzhľadom sa ponášajú na plazy, ale pohybujú sa ako vtáky, s rýchlosťou a loveckým inštinktom vtákov. Správne?" spýtal sa Malcolm.

„Áno," prisvedčil Grant. „Povedal by som, že sú zmiešaninou ich charakteristických znakov."

„Neprekvapuje vás to?"

„Ani nie," odpovedal Grant. „Paleontológovia v podstate už dávno prišli k podobnému názoru."

Keď sa v dvadsiatych a tridsiatych rokoch 18. storočia našli prvé gigantické kosti, vedci si pokladali za povinnosť označiť ich za zvyšky niektorého súčasného mimoriadne veľkého zvieratá. Neverili totiž, že by Boh dopustil, aby niektorý z jeho tvorov vyhynul.

Nakoniec sa jasne ukázalo, že takéto chápanie božej vôle je nesprávne a že kosti patrili vyhynutým živočíchom. Ale akým?

Roku 1842 ich Richard Owen, vtedajší najlepší britský anatóm, nazval Dinosauria, čiže „hrôzostrašné jaštery". Owen zistil, že v dinosauroch sa zdanlivo spájali charakteristické črty jašterov, krokodílov a vtákov. Najmä dinosaurie panvy boli vtáčieho typu, nie jašterieho. A na rozdiel od jašterov veľa dinosaurov sa podľa všetkého pohybovalo vzpriamene. Owen si dinosauria predstavoval ako pohyblivé, čulé tvory a tento jeho názor sa prijímal ďalších štyridsať rokov.

Keď však vykopali ozaj gigantické nálezy - zvyšky zvierat, ktoré zaživa vážili aj sto ton - začali si vedci predstavovať dinosauria ako hlúpe, ťarbavé giganty, predurčené na zánik. Obraz nemotorných plazov postupne prevládol nad obrazom pohyblivých vtákov. V ostatných rokoch sa niektorí vedci vrátane Granta opäť začali prikláňať k predstave aktívnejších dinosaurov. Grantovi kolegovia pokladali jeho názory na správanie dinosaurov za radikálne. Teraz však musel uznať, že jeho vlastná koncepcia ďaleko zaostáva za realitou, stelesnenou týmito veľkými, neuveriteľne rýchlymi dravcami.

„V podstate sa chcem spýtať," začal Malcolm, „zodpovedá to zviera vašim predstavám? Naozaj je to dinosaur?"

„Áno, povedal by som, že áno."

„A ten koordinovaný útok ..."

„Dal sa čakať," povedal Grant. Podľa archeologických nálezov bola svorka velociraptorov schopná usmrtiť poltonové zvieratá, ako napríklad Tenontosaura, ktorý vedel bežať rýchlo ako kôň. Koordinácia tu bola nevyhnutná.

„Ale ako sa dorozumievajú?"

„Na koordinovaný lov netreba reč," ozvala sa Ellie. „U šimpanzov je to odjakživa tak. Skupina si vy striehne nejakú opicu a zabije ju. Komunikujú očami."

„A tie dinosauria na nás fakticky zaútočili?" spýtal sa Malcolm.

„Áno."

„Boli by nás zabili a zožrali?"

„Myslím, že áno."

„Počul som totiž," vysvetľoval Malcolm, „že veľké dravce, ako lev a tiger, nie sú rodenými ľudožrútmí. Nemám pravdu? Tie zvieratá museli nejakú prísť na to, že človeka možno ľahko zabiť. Až potom začali naňho útočiť."

„Áno, myslím, že máte pravdu," povedal Grant.

„Nuž a tieto dinosauria by mali byť ešte kratšie ako levy a tigre. Napokon, pochádzajú z čias, keď ľudské bytosti - ba ani veľké cicavce - ešte neexistovali. Ktovie, čo si myslia pri pohľade na nás. Tak by ma zaujímalo, ako prišli na to, že človeka možno ľahko zabiť?"

Vkráčajúcej skupinke zavládlo ticho.

„Rozhodne sa mimoriadne teším na prehliadku dozorne," dodal Malcolm.

Verzia 4.4

„Boli s nimi nejaké problémy?" spýtal sa Hammond.

„Nie, vôbec nijaké," odpovedal Henry Wu.

„Akceptovali vaše vysvetlenie?"

„Prečo by nemali? V podstate som im všetko otvorene povedal. Iba niektoré detaily sú háklivé. A o nich sa dnes chcem s vami porozprávať. Berte to ako etický problém."

John Hammond pokrčil nos, akoby zacítil nejaký nepríjemný zápach. „Etický?" zopakoval.

Stáli v obývačke Hammondovho elegantného bungalovu, umiestneného medzi palmami v severnom sektore parku. Obývačka bola vzdušná a pohodlná, pol tucta obrazoviek ukazovalo jednotlivé zvieratá v parku. Na konferenčnom stolíku ležal fascikel s nápisom VÝVOJ ZVIERAT: VERZIA 4. 4, ktorý priniesol Wu.

Hammond naňho hľadel trpezlivým, otcovským pohľadom. Tridsaťtriročný Wu si jasne uvedomil, že vlastne po celú profesionálnu kariéru pracuje pre Hammonda. Prijal ho hneď po skončení školy.

„Prírodné, má to aj praktické dôsledky," pokračoval Wu. „Myslím, že by ste naozaj mali zvážiť moje odporúčania pre druhú fázu. Mali by ste prejsť k verzii 4.4."

„Chcete vymeniť všetky terajšie zvieratá?" spýtal sa Hammond.

„Áno, chcem."

„Ale prečo? Čo je na nich zlé?"

„Nič, iba že sú to ozajstné dinosauria."

„Ale veď taká bola vaša úloha, Henry," usmial sa Hammond. „A tú ste splnili."

„Viem," povedal Wu. „Lenže pochopíte ..." Odmĺčal sa. Ako to má Hammondovi vysvetliť? Hammond sa na ostrove takmer ani neukázal. A situácia, ktorú sa mu Wu usiloval objasniť, bola ozaj zvláštna. „Doteraz nikto na svete nevidel skutočného dinosaura. Nikto nevie, aké boli v skutočnosti."

„Áno..."

„Naše dinosaury zodpovedajú skutočným," ukázal Wu na obrazovky pri stenách, „ale svojim spôsobom nevyhovujú. Nie sú presvedčivé. Mohol by som ich vylepšiť."

„V akom zmysle?"

„Po prvé, pohybujú sa príliš rýchlo," odpovedal Henry Wu. „Ľudia nie sú zvyknutí, že sa veľké zvieratá pohybujú tak rýchlo. Bojím sa, že návštevníkom budú pripadať až príliš aktívne, ako keď sa pustí film zrýchlene."

„Ale, Henry, toto sú ozajstné dinosaury. Sám ste to povedali."

„Viem. Ale ľahko by sme mohli vypestovať menej rýchle, krotkej šie dinosaury."

„Krotké dinosaury?" zavrčal Hammond. „Nikto nestojí o krotké dinosaury, Henry. Ľudia si želajú vidieť ozajstné."

„To chcem práve povedať," začal Wu. „Pochybujem, že majú záujem o ozajstné. Chcú vidieť svoje oživené predstavy, a to je čosi celkom iné."

Hammond sa zachmúril.

„Sám ste povedali, John, že toto má byť zábavný park," pokračoval Wu. „A zábava nemá nič spoločné s realitou."

Zábava je protikladom reality."

Hammond si vzdychol. „No tak, Henry, hádam sa zasa nepustíme do abstraktných diskusií? Viete, že mám radšej jasnú reč. Teraz máme ozajstné dinosaury a..."

„Nuž, nie celkom," prerušil ho Wu, prechádzajúc sa hore-dolu po obývačke. Ukázal na obrazovky. „Nemali by sme klamať samých seba. My sme tu nevykriesili minulosť. Tá je v nenávratne. Nemožno ju znova vytvoriť. My sme ju rekonštruovali - alebo aspoň jej určitú verziu. A ja teraz vravím, že môžeme vypestovať aj lepšiu verziu."

„Lepšiu ako skutočnosť?"

„Prečo nie?" namietol Wu. „Napokon, tieto zvieratá sú aj tak modifikované. Pridali sme im gény, aby sme si ich mohli dať patentovať a aby boli závislé na lyzíne. A takisto sme urobili všetko, aby sa u-rýchľil ich rast, aby čo najskôr dospeli."

Hammond pokrčil plecami. „Iná možnosť nebola. Nechceli sme čakať. Musíme brať ohľad na investorov."

„Prirodzene. Pýtam sa iba, prečo sa s tým uspokojíte? Prečo nepokračovať a nevytvoriť dinosaury podľa našich predstáv? Prijateľnejších pre návštevníkov a zároveň také, s ktorými by sme si ľahšie poradili? Pomalšiu, krotkej šiu verziu pre náš park?"

„Potom by to však neboli ozajstné dinosaury," zamračil sa Hammond.

„Veď ani teraz nie sú ozajstné," trval na svojom Wu. „To vám chcem vysvetliť. Toto tu nie je realita." Bezmocne pokrčil plecami. Uvedomil si, že nepochodí. Hammonda technické podrobnosti nezaujímali, a pritom podstata ich sporu mala technický charakter. Ako má Hammondovi vysvetliť, ako to bolo v skutočnosti s chýbajúcimi fragmentmi DNA, s plátaním medzier v usporiadaní reťazcov, ktoré musel robiť len odhadom, síce odborne a zodpovedne, ale iba odhadom. DNA dinosaurov sa ponášala na starú fotografiu, v podstate zodpovedajúcu originálu, no miestami opravenú a retušovanú, čoho výsledkom...

„No tak, Henry," položil Hammond Wuovi ruku okolo pliec. „Prepáčte, že to hovorím, ale tuším dostávate strach. Dlhو ste veľmi tvrdo pracovali a odvieďli ste čertovsky dobrú robotu - čertovsky dobrú - a konečne nastal čas, aby ste prezentovali výsledky svojej práce. Je prirodzené, že ste trochu nervózni. Že máte pochybnosti. Som však presvedčený, Henry, že svet bude úplne spokojný. Úplne spokojný!"

Hammond ho medzitým odprevádzal k dverám.

„Ale, John," namietol Wu, „panätáte, sa na osemdesiaty siedmy rok, keď sme sa začali pripravovať na chytanie zvierat? Vtedy sme ešte nemali vyvinuté dospelé jedince, tak sme museli iba tipovať, čo budeme potrebovať. Objednali sme si zariadenia na silné elektrošoky, autá s namontovanými bodcami, elektrinou nabitú sieť. Všetko vyrobené podľa našich požiadaviek. Teraz máme tých zariadení plno, lenže nie sú dosť účinné. Musíme urobiť určité úpravy. Viete, že Muldoon požaduje vojenskú výzbroj: rakety TOW a pušky s laserovými zameriavačmi?"

„Muldoon z toho vynechajte," povedal Hammond. „Ten ma netrápi. Veď je to len zoo, Henry."

Zacengal telefón a Hammond šiel zdvihnúť slúchadlo. Wu sa usiloval vymyslieť ďalšie argumenty. Faktom však ostávalo, že po piatich dlhých rokoch je Park dinosaurov takmer hotový a John Hammond ho už nepočúva.

Boli časy, keď Hammond počúval Wu veľmi pozorne. Najmä keď ho prvý raz zavolať do svojich služieb; Henry Wu si vtedy ako dvadsaťosemročný absolvent univerzity robil doktorát v stanfor-dskom laboratóriu Normana Athertona. Athertonova smrť spôsobila v laboratóriu zármutok i chaos: nikto nevedel, či sa nájdu peniaze na ďalšie výskumy, alebo čo bude s doktorskými prácami. Zavládla veľká neistota a strach o profesionálnu kariéru.

Dva týždne po pohrebe prišiel Hammond za Wuom. Všetci vedeli, že Atherton mal určité kontakty s Hammondom, hoci nikto netušil, o čo išlo. Hammond sa však vyjadril tak priamo, že Wu na to nikdy nezabudol.

„Norman vždy vravieval, že najlepším genetikom v laboratóriu ste vy," začal Hammond. „Aké sú vaše ďalšie plány?"

„Neviem. Výskum."

„Myslíte tu na univerzite?"

„Áno."

„To je však chyba," vyhlásil Hammond rázne, „ak cítite aspoň trochu zodpovednosti za svoj talent."

„Prečo?" zažmurkal Wu.

„Prejdime si fakty," povedal Hammond. „Univerzity už nie sú intelektuálnymi centrami krajiny. Táto predstava je

absurdná. Univerzity stagnujú. Netvárite sa tak prekvapene. Nevravím vám predsa nič nové. Od druhej svetovej vojny sa všetky ozaj dôležité objavy zrodili v súkromných laboratóriách. Laser, tranzistor, vakcína proti obrne, mikročip, hologram, osobný počítač, magnetický záznam, testovanie pomocou počítačov - dalo by sa vyrátavať donekonečna. Univerzity sú z tejto hry jednoducho vonku. A trvá to už štyridsať rokov. Ak chcete urobiť niečo poriadne v oblasti počítačov alebo genetiky, vyhnite sa univerzite. Preboha, len to nie."

Wu sa nezmohol na slovo.

„Panebože," pokračoval Hammond, „čo všetko musíte podstúpiť, keď chcete rozbehnúť nový projekt? Koľko žiadostí o grant, koľko formulárov, koľko schvaľovačiek? Metodického výboru? Vedúceho katedry? Finančného výboru univerzity? Kde zoženiete ďalšie pracovné priestory v prípade potreby? Viac asistentov, ak by ste ich potrebovali? A koľko to potrvá? Vynikajúci muž nemôže márnir vzácny čas formulármi a výbormi. Život je príliš krátky, reťazec DNA príliš dlhý. Chcete si získať meno. Ak chcete čosi urobiť, vyhýbajte sa univerzitám."

Vtedy Wu zúfalo túžil získať si meno. Počúval Hammonda so zatajeným dychom.

„Hovorím o práci," pokračoval Hammond. „Ozajstnej robote. Čo potrebuje vedec k práci? Čas a peniaze. Ja vám ponúkam päťročnú zmluvu a desať miliónov ročne. Budete mať k dispozícii päťdesiat miliónov dolárov a nikto vám nebude zasahovať do toho, ako ich máte použiť. Rozhodovať budete vy. Všetci ostatní vás jednoducho budú poslúchať."

Až príliš lákavé, aby to mohla byť pravda. Wu dlho iba mlčal. Nakoniec sa spýtal: „A čo sa odo mňa očakáva?"

„Pokúsiť sa o nemožné," odpovedal Hammond. „Pustiť sa do niečoho, čo má minimálne vyhliadky na úspech."

„Ako mám tomu rozumieť?"

„Nemôžem vám prezradiť detaily, ale všeobecne pôjde o klonovanie plazov."

„Nepokladal by som to za nemožné. S plazmi by to malo ísť ľahšie ako s cicavcami. Éra klonovania nastúpi už o takých desať, pätnásť rokov. Ak sa podarí vyriešiť niektoré základné problémy."

„Mám na to päť rokov," povedal Hammond. „A dostatok peňazí pre toho, kto sa na to dá ihneď."

„Budem môcť výsledky svojej práce publikovať?"

„Neskôr."

„Hneď nie?"

„Nie."

„Neskôr áno?" nedal sa odbiť Wu.

Hammond sa zasmial. „Nerobte si starosti. Sľubujem, že ak sa vám to podarí, dozvie sa o vás celý svet."

A teraz sa zdalo, že sa o tom naozaj dozvie celý svet, uvažoval Wu. Po piatich rokoch nadľudského úsilia ich od sprístupnenia parku verejnosti delil iba rok. Prirodzene, tých päť rokov neprebehlo celkom tak, ako Hammond sľuboval. Našli sa ľudia, ktorí prikazovali Wuovi, čo má robiť, a často naňho vyvíjali neveriteľný nátlak. Aj sama práca sa trochu zmenila - len čo pochopili, nakoľko sú dinosaury podobné vtákom, nešlo už vlastne ani o klonovanie plazov. Šlo o klonovanie vtákov, čo bola celkom iná, oveľa ťažšia vec. A ostatné dva roky sa Wu venoval najmä organizačnej práci, viedol výskumné tímy vybavené počítačmi riadenými génovými sekvencermi. Organizačná práca ho veľmi nebavila. Ani ju nemal v zmluve.

Napriek tomu však dosiahol úspech. Podarilo sa mu čosi, čo vlastne nikto nepokladal za možné, aspoň nie v takom krátkom čase. A Henry Wu sa nazdával, že vzhľadom na svoju vysokú odbornosť a vynaložené úsilie by mal mať aj nejaké práva, a jeho slovo by malo zavážiť. Namiesto toho si všimol, že jeho vplyv zo dňa na deň slabne. Dinosaury už existovali. Postupy na ich vypestovanie boli natoľko prepracované, že sa mohli stať bežnou rutinou. Technologické zariadenia plne vyhovovali. A John Hammond už Henryho Wu nepotreboval.

„To by malo byť v poriadku," povedal Hammond do slúchadla. Chvíľu počúval a pritom sa usmieval na Wu. „Fajn. Áno. Fajn." Položil. „Kde sme prestali, Henry?"

„Hovorili sme o druhej etape," povedal Wu.

„Aha. Ale to sme už vybavili, Henry ..."

„Viem, lenže si neuvedomujete ..."

„Prepáčte, Henry," prerušil ho Hammond trochu netrepezlivým tónom. „Uvedomujem. A pravdu povediac, Henry, nevidím nijaký dôvod, aby sme tie zvieratá zdokonaľovali. Ku každej zmene v ich genóme nás donútil zákon alebo nevyhnutnosť. V budúcnosti možno uskutočníme ďalšie zmeny, napríklad, aby lepšie odolávali chorobám. Nemali by sme ich však zdokonaľovať len preto, že by sa nám tak väčšmi páčili. Teraz máme vonku ozajstné dinosaury. Také chcú ľudia vidieť. A také by aj mali vidieť. To je naša povinnosť, Henry. Myslím to celkom úprimne, Henry."

A Hammond mu s úsmevom otvoril dvere.

Dozorná Grant si s nevôľou obzeral množstvo počítačových obrazoviek v tmavej dozorní. Nemal rád počítače. Ako výskumník sa tým stal do úlohy staromódneho veterána, ale jemu to bolo jedno. Niektorí z mládenčov, čo s ním pracovali, mali na počítače ozajstný talent, priam inštinkt. Grantovi jednoducho chýbal. Počítače pokladal za nepriateľské, tajomné stroje. Dokonca aj základný rozdiel medzi operačným systémom a aplikáciou ho miatol a znechucoval, lebo sa doslova cítil stratený v cudzom svete, ktorému nerozumel. Všimol si však, že Gennaro je tu ako doma a Malcolm je vo svojom živle, dychtivo vetriac ako poľovnícky pes na stope.

„Chcete sa niečo dozvedieť o našich kontrolných systémoch?" spýtal sa v dozorní John Arnold a obrátil sa posediačky k nim. Hlavný inžinier bol chudý, nervózny, asi štyridsaťpäťročný muž, tuhý fajčiari. Prižmúrenými očami si premeral návštevníkov. „Máme neuveriteľné kontrolné systémy," povedal a zapálil si ďalšiu cigaretu.

„Napríklad?" spýtal sa Gennaro.

„Napríklad sledovanie zvierat." Arnold stisol tlačidlo na svojom termináli a na vertikálnej sklenej mape sa rozžiarila spleť kľukatých modrých čiar. „To je náš mladý T-rex. Všetky jeho pohyby v parku za ostatných dvadsaťštyri hodín."

Znova stisol tlačidlo. „Predchádzajúcich dvadsaťštyri hodín." Znova tlačidlo. „A ešte ďalších dvadsaťštyri." Čiary na mape zhustli, pripomínali detskú čarbanicu. Vyskytovala sa však len v jedinej oblasti, neďaleko juhovýchodného okraja lagúny.

„Časom si urobíte predstavu o jeho revíri," povedal Arnold. „Je mladý, zdržiava sa teda pri vode. A vyhýba sa veľkému dospelému rexovi. Keď si premietnete pohyby dospelého zvieraťa a mláďatá, uvidíte, že ich cesty sa nikdy neskrížili."

„Kde je teraz dospelý rex?" spýtal sa Gennaro.

Arnold stisol ďalšie tlačidlo. Mapa sa vyjasnila a v oblasti severozápadne od lagúny zažiaril červený bod s kódovým číslom „Presne tu."

„A malý rex?"

„Dočerta, ukážem vám každé zviera v parku," povedal Arnold. Mapa sa rozžiarila ako vianočný stromček desiatkami svetelných bodov, a každý bol označený kódovým číslom „V tejto chvíli je tu dvestotridsaťosem zvierať."

„S akou presnosťou sú lokalizované?"

„Do jeden a pol metra." Arnold si potiahol z cigarety. „Povedzme si to takto: ak sadnete do auta, nájdete všetky zvierať presne na miestach, znázornených na mape."

„Ako často sa údaje aktualizujú?"

„Každých tridsať sekúnd."

„Veľmi pôsobivé," povedal Gennaro. „Ako to robíte?"

„Po celom parku máme snímače pohybu," odpovedal Arnold. „Väčšina je pripojená pevnými vodičmi, niektoré fungujú rádiatele-metricky. Prirodzene, podľa snímača nezistíte, o aké zvierať ide, ale ukáže sa to na obrazovke. Aj keď práve nesledujeme obrazovku, počítač neprestajne všetko eviduje. A kontroluje, kde sa ktoré zviera zdržuje."

„A nikdy sa nepomýli?"

„Iba pri mláďatách. Niekedy si ich popletie, lebo sú primalé. Ale nerobíme z toho vedu. Mláďatá sa takmer vždy držia pri čriedach dospelých. A okrem toho máme súpis podľa rodov."

„Čo je to?"

„Každých pätnásť minút počítač zráta zvierať podľa jednotlivých rodov," odpovedal Arnold. „Takto."

Celkový počet zvierať 238

Rod	Predpoklad	Zistené	Verzia	Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaura	21	21	3.3				
Stegosaurus	4	4	3.9				
Triceratops	8	8	3.1				
Procompsognathus		49	49	3.9			
Othnielia	16	16	3.1				
Velociraptor	8	8	3.0				
Apatosaurus	17	17	3.1				
Hadrosaurus	11	11	3.1				
Dilophosaurus	7	7	4.3				
Pterosaurus	6	6	4.3				
Hypsilophodon	33	33	2.9				
Euoplocephalus	16	16	4.0				
Styrococaurus	18	18	3.9				
Callovosaurus	22	22	4.1				
Celkove	238	238					

„To, čo tu vidíte," vysvetľoval Arnold, „je výsledkom absolútne nezávislého procesu sčítania. Nevychádza z údajov pohybových snímačov, ale z iného aspektu. Počítač nemôže urobiť chybu, lebo porovnáva dve rozličné metódy získavania údajov. Do piatich minút sa dozvieme, keby sa nejaké zviera stratilo."

„Chápem," povedal Malcolm. „A máte to už vyskúšané?"

„Svojím spôsobom áno. Zopár zvierať nám uhynulo. Jedna ot-hnielia sa zaplietla do konárov stromu a zadusila sa. Jeden stegosau-rus zdochol na črevné ťažkosti, ktoré ich ustavične prenasledujú. Jeden hypsilophodont spadol a zlomil si väzy. Vždy, keď sa zviera prestane pohybovať, počítač preruší sčítavanie a vyšle poplašný signál."

„Do piatich minút."

„Áno."

„Čo značí ten pravý stípec?" spýtal sa Grant.

„Verzia vypestovaného zvieraťa. Posledné verzie sú 4.1 alebo 4.3. Uvažujeme prejsť na verziu 4.4."

„Tie verzie sú číslované? Ako software? Vy vylepšujete zvierať?"

„Áno. Do istej miery ako software. Keď v DNA objavíme nejaké poruchy, laboratóriá doktora Wua musia pripraviť novú verziu."

Granta znepokojila predstava, že živé tvory sú číslované ako výpočtové programy, že sa aktualizujú a opravujú.

Nevedel definovať, prečo sa mu to nepáči - priveľmi čerstvá informácia - ale inštinktívne ho znepokojila. Sú to predsa živé tvory...

Arnold si zrejmé všimol jeho výraz: „Pozrite sa, doktor Grant, nemá zmysel pristupovať k tým zvieraťám priveľmi romanticky. Nikto nesmie zabúdať, že ide vlastne o vypestované zvierať. Vypestované človekom. Zavše sa ukážu chyby. Keď chyby objavíme, laboratóriá doktora Wua musia pripraviť novú verziu. A potrebujeme vedieť, ktorú verziu práve v parku máme."

„Áno, áno, pravdaže," povedal netrpezlivo Malcolm. „Ale vráťme sa k tomu sčítaniu - zratúvanie sa zakaždým robí

podľa údajov snímačov pohybu?"

„Áno."

„A snímače sú po celom parku?"

„Sledujú deväťdesiatdva percent plochy parku," odpovedal Arnold. „Nedajú sa použiť iba na pár miestach. Napríklad v rieke tečúcej cez džungľu, lebo prúdenie vody a tepelné vplyvy hladiny znehodnocujú údaje snímačov. Ale máme ich takmer všade. A ak zvierá vojde do zóny, kde nie sú, počítač si to zapamätá a sleduje, či sa z nej dostalo von. Ak nie, vyšle poplašný signál."

„Dobre," povedal Malcolm. „Podľa údajov máte štyridsaťdeväť procompsognathov. A čo keby som zapochyboval, či ozaj zrátal správny rod zvierat? Ako mi dokážete, že sa mýlim?"

„Dvojako," odpovedal Arnold. „Po prvé, môžem sledovať pohyby jednotlivého kompíka v skupine ostatných. Sú to družné zvieratá, držia sa v čriedach. V parku ich máme dve čriedy. Takže jednotlivé zvieratá by mali byť v čriede A, alebo v čriede B."

„Áno, ale..."

„Druhým spôsobom je priama vizuálna kontrola," pokračoval Arnold. Stisol niekoľko tlačidiel a na jednej obrazovke sa začali rýchlo striedať snímky jednotlivých kompíkov, očíslované od 1 do 49.

„Tieto snímky sú..."

„Ich súčasné identifikačné zábery. Spreď piatich minút."

„Takže máte možnosť pozrieť si všetky zvieratá?"

„Kedykoľvek sa mi zachce."

„A ako im zabránite v úteku?" spýtal sa Gennaro. „Môžu sa dostať zo svojich ohrád?"

„Vylúčené," odpovedal Arnold. „Sú to drahé zvieratá, pán Gennaro. Dávame na ne veľký pozor. Vybudovali sme viacero bariér. Po prvé, vodné priekopy." Stisol tlačidlo a na mape zažiarila sieť oranžových čiar. „Hlboké sú najmenej tri-štyri metre, pre väčšie zvieratá až deväť metrov. Po druhé, elektrinou nabitú ploty." Na mape zasvie-tili červené čiary. „Postavili sme tri a pol metra vysoké ploty v celkovej dĺžke osemdesiat kilometrov, z toho tridsaťpäť kilometrov po obvode ostrova. Vnútorne ploty v parku sú pod napätím desaťtisíc voltov. Zvieratá rýchlo zistia, že sa k nim nemajú približovať."

„A čo ak niektoré predsa len ujde?" spýtal sa Gennaro.

Arnold zaľúčal a zahasil cigaretu.

„Iba hypoteticky," pokračoval Gennaro. „Povedzme, že by k tomu došlo?"

Muldoon si odkašlal. „Tak by sme ho išli chytiť," odpovedal. „Máme na to plno spôsobov - narkotizačné strely, elektrinou nabitú sieť, sedatíva. Všetko bez následkov, lebo ako vraví pán Arnold, zvieratá sú drahé."

Gennaro prikývol. „A ak by sa niektorému zvierat'u podarilo u-niknúť z ostrova?"

„Do dvadsaťštyri hodín by uhynulo," odpovedal Arnold. „Geneticky sme ich usposobili tak, aby v skutočnom svete neprežili."

„A čo samotný riadiaci systém?" spýtal sa Gennaro. „Nemôže ho niekto pokaziť?"

Arnold pokrútil hlavou. „Systém ráta aj s tým. Počítač pracuje celkom nezávisle. Má nezávislé napájanie a zálohové napájanie. Systém nekomunikuje s vonkajším svetom, takže ho ani nemožno ovplyvniť na diaľku modomom. Počítačový systém je bezpečný."

Na chvíľu zavládlo ticho. Arnold si potiahol z cigarety. „Bohovský systém," povedal. „Fakt bohovský."

„S takým dokonalým systémom zrejme nemáte problémy," povedal Malcolm.

„Problémov máme vyše hlavy," zdvihol Arnold obočie. „Ale nie takých, aké znepokojujú vás. Zrejme vás trápi, že zvieratá ujdú, dostanú sa na pevninu a narobia tam zmätko. S tým si starosti nerobíme. Podľa nás sú tie zvieratá veľmi chúlостivé a zraniteľné. Po šesťdesiatich piatich miliónoch rokov sme ich prinavrátili do sveta, ktorý sa veľmi líši od toho, na aký boli zvyknuté. Starat' sa o ne je čertovsky náročné."

„Musíte si uvedomiť," pokračoval Arnold, „že cicavce a plazy drží človek v zoologických záhradách už po stáročia. Vieme teda dosť o tom, ako sa starať o slona či krokodíla. No s dinosaurom to zatiaľ nikto neskúšal. Sú neznáme. A my o nich jednoducho nič nevieme. Najväčšie problémy nám robia choroby."

„Choroby?" spýtal sa Gennaro vyplašené. „Mohli by ich nejako dostať aj návštevníci?"

Arnold znova zaľúčal. „Pán Gennaro, už ste niekedy dostali nádchu od aligátora v zoo? Tam sa nad tým netrápia. A ani my. Skutočne nám robí starosti, ak zvieratá uhynú na nejakú chorobu, alebo nakazia ďalšie. Ale aj toto sledujeme pomocou zvláštnych programov. Chcete vidieť zdravotnú kartu dospelého tyranosaura? Koľko ráz sme ho očkovali? Záznam o jeho zubných prehliadkach? To už čosi je - mali by ste vidieť veterinárov, ako mu čistia tesáky, aby sa mu nekazili..."

„Azda neskôr," povedal Gennaro. „A čo vaše mechanické systémy?"

„Máte na mysli vyhliadkové jazdy?" spýtal sa Arnold.

Grant sa mykol: vy hliadkové jazdy 1 „Zatiaľ ešte nijaké nerobíme," odpovedal Arnold. „Plánujeme vyhliadkové jazdy po rieke v džungli, kde pod hladinou člny pôjdu po koľajniciach, plánujeme vyhliadkové jazdy cez voliér, ale zatiaľ to ešte nefunguje. Pri otvorení parku budeme ponúkať iba základnú prehliadku dinosaurov, na akú o pár minút pôjdete aj vy. S ostatnými vyhliadkovými jazdami začneme až po takých šiestich alebo dvanástich mesiacoch."

„Moment," ozval sa Grant. „Vy tu chcete robiť vyhliadkové jazdy? Ako v lunaparku?"

„Toto je zoologický park," odpovedal Arnold. „Pripravujeme prehliadky jeho jednotlivých častí pod názvom vyhliadkové jazdy. To je všetko."

Grant sa zachmúril. Opäť pocítil nepokoj. Nepáčila sa mu predstava, že dinosaury sú akousi lunaparkovou atrakciou.

„Z tejto dozorne môžete riadiť celý park?" položil Malcolm ďalšiu otázku.

„Áno," prisvedčil Arnold. „Pri toľkej automatike to zvládnem aj ľavou rukou. Počítač automaticky a samostatne sleduje všetky zvieratá, kŕmi ich a napúšťa im vodu na štyridsaťosem hodín."

„Systém navrhol pán Nedry?" spýtal sa Malcolm. Dennis Nedry sedel pri termináli v druhom kúte miestnosti, hrýzol čokoládovú tyčinku a písal čosi na počítači.

„Správne," prisvedčil Nedry, nezdvihnúc oči od klávesnice.

„Bohovský systém," povedal Arnold hrdo.

„Správne," súhlasil Nedry neprítomné. „Treba len odstrániť zopár chybičiek."

„Vidím, že prehliadka sa už začína," vyhlásil Arnold, „takže ak nemáte ďalšie otázky..."

„Vlastne už len jednu," povedal Malcolm. „Čisto odbornú. Ukázali ste nám, ako sledujete procompsognathov a ako si môžete individuálne prezerať ich snímky. Týka sa to aj celej skupiny? Dajú sa skúmať, alebo tak? Keby som chcel poznať ich výšku, alebo váhu, alebo..."

Arnold už stláčal tlačidlá. Rozsvietila sa ďalšia obrazovka.

Rozdelenie podľa výšky: Procompsognathus
26.0 27.0 28.0 29.030.0 31.0 32.0 33.0 34.0 35.0 36.0 37.0 38.0 39.040.0 41.0

VÝSKA {cm} O zvieratá „To všetko môžeme robiť, a veľmi rýchlo," odpovedal Arnold. „Pri sledovaní videozáznamu počítač sníma aj tieto údaje, takže sú hneď dostupné. Vidíte, že pre zvieraciu populáciu tu platí normálne Poissonovo rozdelenie. Väčšina zvierat dosahuje priemernú strednú hodnotu a iba zopár ich je väčších či menších.

„Takýto graf ste asi očakávali," povedal Malcolm.

„Áno. U zdravej populácie vyzerá takto. Sú, prosím, ešte nejaké otázky?" Arnold si zapálil ďalšiu cigaretu.

„Nie," odpovedal Malcolm. „Dozvedel som sa, čo som potreboval."

Keď vychádzali von, Gennaro poznamenal: „Podľa mňa je ten systém ozaj dobrý. Nezdá sa mi, že by sa nejaké zvieratá mohli dostať z ostrova."

„Nie?" zareagoval Malcolm. „A ja si zas myslím, že je to na prvý pohľad jasné."

„Okamih," povedal Gennaro. „Domnievate sa, že nejaké zvieratá unikli?"

„Ja viem, že unikli."

„Ale ako?" spýtal sa Gennaro. „Veď ste to videli na vlastné oči. Všetky zvieratá môžu zrátať. Všetky si môžu skontrolovať. Po celý čas vedia, kde sa zvieratá zdržujú. Ako by mohlo niektoré ujst'?"

„To je predsa dokonale jasné," usmial sa Malcolm. „Vychádzate len zo svojich predpokladov."

„Mojich predpokladov," zopakoval Gennaro zamračené.

Malcolm prisvedčil. „Pozrite sa. Základným faktom v Parku dinosaurov zostáva, že vedci a technici sa pokúsili vytvoriť nový, kompletný, biologický svet. A odborníci v dozorní očakávajú, že uvidia prirodzený svet. Ako na tom grafe, čo nám práve ukázali. Hoci keď sa nad tým zamyslite, také normálne rozdelenie musí v tomto prípade vyvolať vážne pochybnosti."

„Naozaj?"

„Áno. Podľa toho, čo nám predtým rozprával doktor Wu, takýto graf by sa tu nikdy nemal zjaviť."

„Prečo nie?" spýtal sa Gennaro.

„Takýto graf platí totiž pre prirodzenú biologickú populáciu. A práve takáto v Parku dinosaurov neexistuje. Park dinosaurov nie je skutočný svet. Tento umelý svet má byť iba imitáciou skutočného sveta. Z tohto pohľadu je to ozajstný park, čosi ako klasická japonská záhrada. Alebo ak chcete, príroda zmanipulovaná tak, aby bola skutočnejšia od skutočnosti."

„Obávam sa, že nechápem," povedal Gennaro s podráždeným výrazom.

„Som si istý, že po prehliadke vám bude všetko celkom jasné," vyhlásil Malcolm.

Prehliadka „Tadiaľto prosím, tadiaľto," povedal Ed Regis. Akási žena pri ňom rozdávala tropické prilby s obrázkom malého modrého dinosaura a nápisom „Park dinosaurov".

Z podzemnej garáže pod návštevníckym strediskom sa vynoril rad prázdných elektromobilov značky Toyota, ktoré potichu zastali pred nimi. Dvaja černosi v safari uniformách otvorili dvere vozidiel.

„Dvaja až štyria pasažieri do jedného vozidla, prosím, dvaja až štyria pasažieri do jedného vozidla," oznamoval hlas z magnetofónovej pásky. „Deti pod desať rokov musí sprevádzať dospelý. Dvaja až štyria pasažieri do jedného vozidla, prosím..."

Tim sa díval, ako Grant, Sattlerová, Malcolm a advokát Gennaro nastupujú do prvého elektromobilu. Obzrel sa na Lex, ktorá päsťou búchala do rukavice.

Tim ukázal na prvé vozidlo: „Môžem ísť s nimi?"

„Myslím, že si potrebujú niečo predebatovať," odpovedal Ed Re-gis. „Technické záležitosti."

„Technické záležitosti ma zaujímajú. Radšej by som išiel s nimi."

„Medzi vozidlami je rádiové spojenie, budeš počuť, o čom hovoria."

Prišiel ďalší elektromobil. Tim a Lex nastúpili, Ed Regis za nimi. „Vozidlá sú na elektrický pohon," povedal, „a ovládané cez káble na vozovke."

Tim bol rád, že sedí vpredu, lebo na prístrojovej doske boli dve počítačové obrazovky a akási škatuľa, podobná digitálnemu prehrávaču. Bola tu aj prenosná vysielačka a ešte ďalšia vysielačka. Na streche trčali dve antény a v bočnom vrecku na dverách boli akési čudné okuliare.

Černosi zatvorili dvere elektromobilu. Vozidlá sa s bzukotom pohli. Vpredu sa traja experti a Gennaro o čomsi dohadovali a gestikulovali, očividne rozrušení. „Vypočujme si, čo hovoria," povedal Ed Regis. Šťukol interkom.

„Čo si dočerta myslíte, načo ste tu?" ozval sa v reproduktore Gennarov hlas. Znel veľmi nazlostene.

„Viem to celkom presne," odpovedal Malcolm.

„Ste tu na to, aby ste mi poradili, a nie dávali mi nejaké poondiate hádanky. Vlastným päť percent tejto spoločnosti a zodpovedám za to, že Hammond odvedie dobrú robotu. A vy si sem doboha pridete ..."

Ed Regis stisol gombík interkomu. „Aby sme v Parku dinosaurov chránili životné prostredie, dali sme firme Toyota v Osake špeciálne zostrojiť tieto ľahké elektromobily. Dúfame, že neskôr budeme môcť jazdiť priamo medzi zvieratami - ako v afrických prírodných rezerváciách - ale zatiaľ len pohodlne sedíte a vychutnávaťe prehliadku s automatickým sprievodcom." Odmlčal sa. „Mimochodom, tu vzadu vás počujeme."

„Preboha," ozval sa Gennaro. „Potrebujem hovoriť otvorene. Nepozval som sem tie poondiate decká..."

Ed Regis sa bezvýrazne usmial a opäť stisol gombík. „Začneme s prehliadkou, dobre?" Zazneli fanfáry a na obrazovkách zažiarilo VI-

TAJTE V PARKU DINOSAUROV. Ozval sa zvučný hlas: „Vitajte v Parku dinosaurov. Vstupujete do strateného sveta prehistorickej minulosti, do sveta mohutných tvorov, ktoré už dávno vymizli z povrchu zemského. Máte možnosť prvý raz ich vidieť."

„To je Richard Kiley," povedal Ed Regis. „Na ničom sme nešetrili."

Elektromobil prechádzal hájom akýchsi nízkych mohutných pa-liem. Richard Kiley pokračoval: „Všimnite si najprv pozoruhodný rastlinný svet, čo vás obklopuje. Stromy okolo vás sa nazývajú cyka-sy, sú to prehistorickí predchodcovia paliem. Vidíte tu aj benetity a ginko. Vo svete dinosaurov však rástli aj novšie stromy, ako borovice, jedle a bahenné cyprusy. Aj tie uvidíte."

Elektromobil sa pomaly pohyboval medzi zeleňou. Tim si všimol, že aj ploty a oporné múry boli obrastené zeleňou, aby vyvolali u návštevníkov ilúziu skutočnej džungle.

„Svet dinosaurov si predstavujeme," pokračoval Richard Kiley, „ako svet obrovských bylinožravcov, potulujúcich sa pred sto miliónmi rokov v období jury a kriedy, po nedozerných močaristých lesoch. Väčšina dinosaurov však nebola taká veľká, ako si ich ľudia predstavujú. Najmenší dinosaurus nebol väčší ako mačka a priemerný dinosaurus asi ako poník. Najprv si pozrieme priemerne veľké zvieratá, nazývané hypsilophodony. Ak sa pozriete doľava, možno ich uvidíte."

Všetci obrátili pohľady doľava.

Elektromobil zastal na malom návrší, odkiaľ cez čistinu dovideli ďalej na východ. Zvažujúce sa zalesnené úbočie prechádzalo do roviny, porastenej žltou, asi meter vysokou trávou. Dinosaury nezazre-li.

„Kde sú?" spýtala sa Lex.

Tim pozrel na prístrojovú dosku. Svetlá vysielacky zablikali a digitálna platňa sa začala krútiť, zrejme ovládaná akýmsi automatickým systémom. Usúdil, že snímače, čo sledujú pohyb zvierat, ovládajú aj obrazovky vo vozidlách. Zjavili sa obrázky hypsilophodonov a údaje o nich.

Hlas pokračoval: „Hypsilophodony boli akýmisi gazelami dino-saurieho sveta: malé, rýchle zvieratá, ktoré sa kedysi vyskytovali na celej planéte, od Anglicka cez Strednú Áziu až po Severnú Ameriku. Podľa nášho názoru boli také životaschopné preto, lebo mali čeľuste a zuby lepšie prispôsobené rastlinnej potrave ako ich súčasníci. Slovo ‚hypsonotný‘ vlastne znamená ‚vysokokorunkový‘, charakteristický znak pre samobrusiace zuby týchto zvierat. Vidíte ich priamo pred sebou na planine, alebo možno aj v korunách stromov."

„Na stromoch?" začudovala sa Lex. „Dinosaury na stromoch?"

Tom si prezerál planinu ďalekohľadom. „Napravo," povedal, „asi v polovici toho veľkého zeleného kmeňa..."

V tónistej korune stromu stálo na konári tmavozelené zviera veľkosti paviána. Vyzeralo ako jašter na zadných nohách. Rovnováhu si udržiavalo dlhým ovisnutým chvostom.

„To je othnielia," povedal Tim.

„Malé zvieratá, ktoré vidíte, sa volajú othnielie," zaznel hlas, „na počesť skúmateľa dinosaurov Othniela Marsha, ktorý žil v devätnástom storočí v Yale."

Tim zbadal ešte dve zvieratá na horných konároch toho istého stromu. Boli približne rovnako veľké. Ani sa nepohli.

„Pekná nuda," vyhlásila Lex. „Veď sa vôbec nehýbu."

„Hlavná črieda je na trávinatej planine pred vami," pokračoval hlas. „Ľahko sa dá vyplašiť, keď počuje zabučanie ako pri ruji." Z reproduktora pri plote zaznelo dlhé zatrúbenie, pripomínajúce gága-nie husí.

Na ľavej strane sa z trávy pomaly a postupne vynorilo šesť jašterích hláv. Vyzeralo to komicky a Tim sa rozosmial.

Hlavy zmizli. Keď sa z reproduktora ozvalo ďalšie zatrúbenie, hlavy sa znova vynorili, presne ako predtým, jedna po druhej. Ich mechanické správanie až zarážalo.

„Hypsilophodony nie sú ktovieako bystré zvieratá," vysvetľoval hlas. „Približne také inteligentné ako domáce kravy." Tmavozelené hlavy a štíhle krky pokrývali tmavohnedé a čierne škvrny. Podľa veľkosti hláv Tim usúdil, že zvieratá sú dlhé ako srna, asi meter dvadsať.

Niektoré z hypsilophodonov pohybovali čeľusťami a prežúvali. Jeden zdvihol prednú končatinu s piatimi prstami a poškrabal sa na hlave. Gesto dodalo zvieraťu zádušný, melancholický výraz.

„Možno uvidíte, že sa škrabú, majú totiž kožné problémy. Naši veterinári to pokladajú za nejakú pliseň alebo alergiu. Zatiaľ to však presne nezistili. Napokon, ide o prvé dinosaury v dejinách, ktoré možno skúmať živé."

Elektromotor vozidla sa rozbehol, ozvalo sa škripanie prevodovky. Pri tomto nečakanom zvuku hypsilophodony vyskočili do výšky a odskákali ako kengury; v odpoľudňajšom slnku sa črtali ich telá s masívnymi zadnými končatinami a dlhým chvostom. Po niekoľkých skokoch zmizli.

„Za týmito očarujúcimi bylinožravcami si teraz pozrieme ďalšie dinosaury, ktoré sú trochu väčšie. Vlastne oveľa väčšie."

Elektromobily pokračovali v ceste Parkom dinosaurov na juh.

Dozorná „Škrípu prevody," povedal John Arnold v tmavej dozorní. „Keď sa vozidlá BB4 a BB5 vrátia, nech údržbári

skontrolujú spojky."

„Áno, pán Arnold," prisvedčil hlas v interkome.

„Bezvýznamná maličkosť," poznamenal Hammond, ktorý práve vošiel do miestnosti. Cez okno videl v parku dva elektromobily smerujúce na juh. Muldoon stál v kúte a mlčky ich pozoroval.

Arnold si odtisol stoličku od centrálného terminálu. „Bezvýznamné maličkosti neexistujú, pán Hammond," povedal a zapálil si ďalšiu cigaretu. Zvyčajne nervózny Arnold bol teraz vyslovene podráždený. Až pridobre si uvedomoval, že v parku sú vlastne prví návštevníci. Arnoldovi ľudia do parku ani veľmi nechodili. Zavše ta zašiel veterinár Harding. Ošetrovatelia zvierat chodievali do jednotlivých krmíkov. Inak park sledovali hlavne z dozorne. A teraz, keď tam boli návštevníci, trápilo ho aspoň sto maličkostí.

Systémový inžinier John Arnold pracoval do konca šesťdesiatych rokov na vývoji ponorkových rakiet Polaris, no potom sa mu narodilo prvé dieťa a práca na vývoji zbraní sa mu sprotivila. Medzitým začal Disney budovať technicky náročné zábavné parky, ktoré prijímali mnohých ľudí z kozmického priemyslu. Arnold pomohol vybudovať Disney World v Orlande a pokračoval v budovaní veľkých parkov na Magickej hore v Kalifornii, Starom vidieku vo Virgínii a v Astrosvete v Houstone.

Nepretržité pôsobenie v zábavných parkoch ho napokon poznačilo, realitu vnímal trochu skreslene. Položartom tvrdieval, že svet sa čoraz väčšmi ponáša na monotematické zábavné parky. „Paríž je ukážkou monotematického zábavného parku," vyhlásil raz po dovolenke, „hoci je príliš drahý a personál je tam nevľúdny a mrzutý."

Ostatné dva roky mal Arnold za úlohu rozbehnúť Park dinosaurov. Ako technik, zvyknutý na dlhodobé plánovanie, často spomínal „septembrový štart," čím myslel september budúceho roku - bol nešťastný, že septembrový štart sa blížil a tak málo sa zatiaľ urobilo. Zo skúsenosti vedel, že niekedy trvá celé roky, kým sa vyriešia problémy len pri jednej vyhlídkovej jazde - a niečo ešte dosiahnuť, aby bezchybne fungoval celý park.

„Vidíte všetko príliš čierne," vravel mu Hammond.

„Nezdá sa mi," oponoval Arnold. „Musíte si uvedomiť, že po technickej stránke je Park dinosaurov ďaleko najambicióznejším podujatím v dejinách. Návštevníkov to nemusí zaujímať, ale mňa áno."

Na prstoch začal vyratúvať jednotlivé body.

„Po prvé, Park dinosaurov zápasí s rovnakými problémami ako ostatné zábavné parky - údržba vyhlídkových vozidiel, organizácia prehliadok, strava, ubytovanie, manipulácia s odpadom, bezpečnosť. Po druhé, máme všetky problémy veľkej zoologickej záhrady - ošetrovanie zvierat, kŕmenie a čistenie, ich ochrana pred hmyzom, parazitmi, alergiami a chorobami, údržba bariér a iné. A nakoniec tu máme bezprecedentný problém - starať sa o zvieratá, s akými doteraz nie sú nijaké skúsenosti."

„Hádám to nieje také zlé," namietal Hammond.

„Aleje. Lenže to nevidíte, lebo sem nechodíte," povedal Arnold. „Tyranosaurus pije vodu z lagúny a zavše ochorie, a my nevieme prečo. Samice triceratopsov sa navzájom zabíjajú v súbojoch o nadvládu, a my nevieme prečo. Museli sme ich rozdeliť do skupín najviac po šiestich. Stegosaurom sa na jazyku často vyhadzujú pluzgiere a dostávajú hnačku, a nikto nepozná príčinu, hoci sme už o dvoch prišli. Hypsilophodony majú kožné vyrážky. A velociraptory..."

„S velociraptormi nezačínajte," prerušil ho Hammond. „Už dosť som sa napočúval, čo sú to za zúrivé bestie, o akých svet nepočul."

„Ved' aj sú," povedal Muldoon potichu. „Všetky by ich bolo treba zlikvidovať."

„Chceli ste im predsa namontovať obojky s vysielacami," povedal Hammond. „A ja som súhlasil."

„Áno. A ony si ich vzápätí strhli. Ale aj keď sa velociraptory nikdy nedostanú von," povedal Arnold, „musíme si uvedomiť, že Park dinosaurov má v sebe priam zakódované mnohé riziká."

„Hlúposti. Na čej strane vlastne ste?" spýtal sa Hammond.

„Máme tu teraz pätnásť rodov vyhynutých zvierat, z ktorých väčšina je nebezpečná," pokračoval Arnold. „Museli sme odložiť vyhlídkovú jazdu po rieke v džungli kvôli dilophosaurom, a prehliadku pterosaurov vo voliére, lebo pterodaktyly sú celkom nevypočítateľné. Nejde teda o technické zdržanie, pán Hammond, ale o problémy s kontrolou zvierat."

„Veľa ráz ste sa oneskorili aj z technických príčin," povedal Hammond. „Nevyhovárajte sa na zvieratá."

„Máte pravdu. Fakticky sa nám zatiaľ podarilo dosiahnuť, aby fungovala hlavná atrakcia, prehliadka celého parku, a inštalovať do vozidiel digitálne prehrávače, riadené pohybovými snímačmi. Trvalo celé týždne, kým sme vychytali všetky muchy - a teraz nám haprujú prevodovky vo vozidlách! Prevodovky!"

„Postavme sa k tomu konštruktívne," povedal Hammond. „Vy si dajte do poriadku technické problémy a zvieratá sa prispôbia. Napokon, dajú sa vycvičiť."

Z takejto predstavy sa vychádzalo od začiatku pri navrhovaní parku. Aj exotické zvieratá sa budú v podstate správať ako každé iné zviera v zoologickej záhrade. Osvoja si určité zákonitosti a prispôbia sa im.

„Mimochodom, ako to vyzerá s počítačom?" spýtal sa Hammond. Pozrel na Dennisa Nedryho, ktorý pracoval pri termináli v kúte miestnosti. „Ten prekliaty počítač nám vždy robil problémy."

„Už sa na tom pracuje," odpovedal Nedry.

„Keby ste ho boli od začiatku navrhli ako sa patrí," začal Hammond, Arnold mu však chlácholivo položil ruku na rameno. Arnoldovi bolo jasné, že nemá zmysel rozčuľovať Nedryho pri práci.

„Je to veľký systém," povedal Arnold. „Nedá sa celkom vyhnúť chybám."

Zoznam chýb fakticky obsahoval vyše 130 položiek, vrátane mnohých čudných aspektov, napríklad:

Program kŕmenia zvierat sa automaticky znovunastavoval každých dvanásť, a nie každých dvadsaťštyri hodín, a neregistroval nedeľňajšie kŕmenia. Ošetrovatelia vlastne nevedeli presne, koľko zvieratá zožerú.

Bezpečnostný systém, ktorý kontroloval všetky dvere, otvárané pomocou bezpečnostných kariet, zakaždým pri strate

hlavného napájania zlyhal, a nenabehol ani pri zapojení pomocného napájania. Bezpečnostný program fungoval len pri hlavnom napájaní.

Úsporný program, podľa ktorého sa mali po desiatej večer stlmiť všetky svetlá, fungoval iba každý druhý deň. Automatická analýza fekálií (prezývaná Autokako), ktorou sa mali sledovať parazity vo zvieracích výkaloch, ustavične vykazovala, že všetky druhy trpia parazitom Phagostomum venulosom, hoci ním netrpelo ani jedno. Program vzápätí automaticky nadávalo zvieratám do krmiva príslušný liek. Keď zriadení vysypali z násypníka liek, aby sa nedostal do krmiva, zaznel poplašný signál, ktorý sa nedal vypnúť.

A tak to išlo chyba za chybou na každej stránke.

Dennis Nedry si najprv myslel, že cez víkend odstráni všetky chyby sám. Keď si pozrel zoznam, zbledol. Hneď zavolať do kancelárie v Cambridgei a prikázal svojim programátorom, aby sa zriekli cez víkend voľna a pracovali nepretržite až do pondelka. A Johnovi Arnoldovi oznámil, že bude potrebovať všetky telefónne linky medzi Islou Nublar a pevninou na prenos programových dát do svojej kancelárie a naspäť.

Arnold si na obrazovku vyvolal nové okno, aby mohol sledovať Nedryho pri termináli v kúte. Nie že by Nedrymu nedôveroval. Jednoducho vždy rád vedel, čo sa robí.

Pozrel na obrazovku na pravej strane, kde bol graficky znázornený pohyb elektromobilov. Postupovali pozdĺž rieky, severne od voliéry a sektoru vtákoaných dinosaurů.

„Vľavo vidíte,“ pokračoval hlas, „kupu voliéry Parku dinosaurů, ktorá ešte nie je celkom dokončená.“ Tim zbadal, ako sa v diaľke na hliníkových rebrách zablýskalo slnko. „A priamo pod nami je naša rieka, tečúca cez mezozoickú džungľu. Pri troške šťastia tam možno uvidíte aj veľmi vzácneho mäsožravca. Dobré sa všetci pozerať!“

Na obrazovkách vnútri elektromobilu sa zjavila akási vtáčia hlava s ohnivočerveným hrebeňom. Všetci v Timovom vozidle sa však dívali von. Viezli sa po vystupujúcom hrebeni, odkiaľ mali dobrý výhľad na divokú riekku pod nimi. Rieka sa však takmer strácala v hustom poraste po obidvoch brehoch.

„Tam sú,“ povedal hlas. „Zvieratá, ktoré vidíte, sa nazývajú di-lophosaury.“

Tim však videl iba jedno zviera. Dilophosaurus sedel na zadných nohách a pil z rieky. Stavbou tela zodpovedal klasickému mäsožravcovi - hrubý chvost, mocné zadné nohy, dlhý krk. Tri metre vysoké telo mu pokrývali žlté a čierne škvrny, aké má leopard.

Tima však upútala hlava zvieraťa. Od očí až k nozdrám mu vyčnievali dva široké oblúkovité hrebene, ktoré sa v strede spájali do tvaru veľkého V. Hrebene s červenými a čiernymi pruhmi pripomínali papagája alebo tukana. Zviera ticho zahúkalo ako sova.

„Aký je pekný,“ povedala Lex.

„Dilophosaurus“ pokračoval hlas, „patrí medzi najstaršie mäsožravé dinosaury. Vedci podľa slabých čelustí usudzovali, že nemohol loviť korisť, a živil sa skôr zdochlinami. Teraz sa však ukázalo, že zvieratá boli jedovaté.“

„Fíha,“ uškrnul sa Tim. „No dobre.“

V odpoľudňajšom tichu sa k nim opäť donieslo zreteľné zahúka-nie dilophosaura.

Lex sa nervózne zahniezdila na sedadle. „Naozaj sú jedovaté, pán Regis?“

„Neboj sa,“ upokojoval ju Ed Regis.

„Ale sú?“

„Nuž, áno, Lex“

„Podobne ako v súčasnosti žijúce kônatce a štrkáče, dilophosau-rus má v papuli jedovaté žľazy, ktoré produkujú hematotoxín. Niekoľko minút po uhryznutí nastáva bezvedomie. Potom dinosaur pohodlne s obeťou skoncuje. Dilophosaurus je teda pekným, ale nebezpečným členom rodiny zvierat v našom Parku dinosaurů.“

Elektromobil odbočil a zanechal za sebou riekku. Tim sa obzrel, lebo dúfal, že ešte raz zazrie dilophosaura. Fantastické! Jedovaté dinosaury! Najradšej by bol elektromobil zastavil, ale všetko bežalo automaticky. Nepochyboval, že aj doktor Grant by sa tu ešte rád zdržal.

„Vpravo na útese vidíte Les Gigantes, našu vynikajúcu trojhviezdičkovú reštauráciu. Šéfkuchár Alain Richard sem prišiel zo svetoznámeho Le Beaumanière vo Francúzsku. V hotelovej izbe si môžete vykrútiť číslo štyri a rezervovať miesto pri stole.“

Tim na útese nevidel nič.

„Chvíľu to ešte potrvá,“ povedal Ed Regis. „Reštauráciu začnú stavať až v novembri.“

„Na našom prehistorickom safari prichádzame k bylinožravcom vtákoaným. Možno ich uvidíte na pravej strane.“

Tim zazrel dve zvieratá, nehybne stojace v tieni veľkého stromu. Boli to triceratopsy: veľkosťou a sivou farbou sa ponášali na slony, bojovým postojom na nosorožce. Nad očami im vyrastali poldru-hametrové rohy, trčiace do vzduchu ako slonie kly. Tretí roh, podobný nosorožcovmu, im trčal spomedzi nozdier. Papule mali zakončené úzkym rohovitým zobákom.

„Na rozdiel od ostatných dinosaurů,“ vysvetľoval hlas, „tricera-tops serratus dobre nevidí. Sú to krátkozraké zvieratá, ako dnešné nosorožce, a každý neznámy pohybujúci objekt ich podráždi. Keby nás postrehli, zaútočili by!“

Neznejpokojte sa, priatelia, sme tu v bezpečí. Triceratopsy majú za hlavou vejárovitý, veľmi pevný kostný golier. Vážia až sedem ton. Napriek svojmu výzoru sú pomerne krotké. Poznajú svojich ošetrovateľov a dajú sa im aj pohladkať. Najradšej majú škrabkanie po zadku.“

„Prečo sa ani nepohnú?“ spýtala sa Lex. Spustila si okienko. „Hej, vy sprosté dinosaury! Hýbte sa!“

„Neruš zvieratá, Lex,“ napomenul ju Ed Regis.

„Prečo? Nech tam nestoja ako prikované, veď je to hlúpe,“ namietala Lex.

Hlas pokračoval: „... tieto krotké monštrá zaniknutého sveta sa veľmi líšia od zvierat, ktoré teraz uvidíte. Najznámejší dravec v dejinách, hrôzostrašný jašter zvaný Tyrannosaurus rex“

„Preboha, Tyrannosaurus rex" zopakoval Tim.

„Dúfam, že bude zaujímavejší ako títo ťarbáci," povedala Lex a odvrátila sa od triceratopsov.

Elektromobil sa šinul vpred.

Veľký rex „Strašné tyranosaury sa v dejinách dinosaurov objavili pomerne neskoro. Dinosauri ovládali zem po stodvadsať miliónov rokov, no tyranosaury sa vynorili až v posledných pätnástich miliónoch rokov."

Elektromobily zastali na vrchole pahorku, odkiaľ bol výhľad na zalesnený terén, zvažujúci sa k okraju lagúny. Slnko sa skláňalo k západu a strácalo sa za zahmleným obzorom. Celý Park dinosaurov sa kúpil v mäkkom svetle, tieň sa predlžoval. Hladinu lagúny čerili ružovkasté vlnky. Ďalej na juhu zbadali pôvabné krky cama-rasaurov, stojacich pri okraji lagúny; obrysy ich tiel sa zrkadlili na zvlnenej hladine. V tichu zaznievalo iba mäkké cvrlikanie cikád. Pri pohľade na okolitú krajinu takmer uverili, že sa preniesli do sveta, ktorý zanikol pred miliónmi rokov.

„Nádhera, však?" začuli v interkome hlas Eda Regisa. „Rád si sem občas podvečer zájdem. Len tak si posediť."

Na Granta to až tak nezapôsobilo. „Kde je T-rex?"

„Správna otázka. Mladého často vidieť dolu pri lagúne. Už je hotová, a tak sme do nej nasadili ryby. Mladý sa ich naučil chytať. A robí to čudne - nie prednými končatinami, ale strčí do vody celú hlavu. Ako vtáky."

„Mladý?"

„Mladý T-rex. Nie je ešte dospelý, má iba dva roky a je o tretinu menší ako dospelý. Vysoký je dva a pol metra, váži asi poldruha tony. Ten druhý už celkom dospel. Len ho teraz nikde nevidím."

„Možno je na love camarasauru," poznamenal Grant.

Regis sa zasmial, jeho hlas znel v reproduktore plechovo. „Verte, že by to rád urobil. Niekedy postáva pri lagúne a zlostne trepe drobnými prednými končatinami. Jeho teritórium je však dôkladne ohradené priekopami a plotmi. Sú zamaskované, ale verte, odtiaľ sa nedostane."

„Tak kde je?"

„Skrýva sa. Je trochu plachý."

„Plachý?" začudoval sa Malcolm. „Tyrannosaurus rex je plachý?"

„Nuž, zvyčajne sa niekde ukrýva. Na otvorenom priestranstve sa takmer nikdy neukáže, najmä nie cez deň."

„Prečo?"

„Pravdepodobne má citlivú kožu a ľahko dostane úpal."

Malcolm sa rozosmial.

Grant si vzdychol. „Pripravujete nás o mnohé ilúzie."

„Nemyslím, že budete sklamaní," povedal Regis. „Len vyčkajte."

Zaznelo slabé bľachanie. Uprostred čistiny sa zjavila klietka, ktorú tam zrejme hydraulicky dopravili z podzemia. Mreže klietky sa spustili nadol, koza zostala uviazaná uprostred čistiny a nariekavo bľachala.

„Bude tu každú chvíľu," povedal Regis.

Uprene ju pozorovali cez okno.

„Pozrite na nich," upozornil Hammond, hľadiac na obrazovku v dozorní. „Sú takí zvedaví, až sa vykláňajú z okien. Už sa nevedia dočkať. Láka ich nebezpečenstvo."

„Toho sa práve bojím," povedal Muldoon. Sústredene pozoroval elektromobily a pohrával sa s kľúčmi zavesenými na prste. Po prvý raz umožnili návštevníkom prehliadku Parku dinosaurov a Muldoon chápal Arnoldove obavy.

Róbert Muldoon bol urastený päťdesiatnik s oceľovosivými fúzmi a sýtomodrými očami. Vyrástol v Keni a väčšinu života robil sprievodcu lovcom divej zveri, ako predtým jeho otec. Od roku 1980 však pôsobil výlučne ako konzultant pre ochrancov prírody a zoologické záhrady v tejto problematike. Bol uznávaným odborníkom; londýnske Sunday Times o ňom napísali: „Čím je Robert Trent Jones pre golf, tým je Róbert Muldoon pre zoologické záhrady: jeho odborné vedomosti a skúsenosti sú neprekonateľné."

Roku 1986 krátky čas pracoval pre istú sanfranciskú spoločnosť, ktorá budovala súkromnú prírodnú rezerváciu na ostrove v Severnej Amerike. Muldoon im vytýčil hranice medzi teritóriami jednotlivých zvierat, a určil územie a životné podmienky pre levy, slony, zebry a hrochy. Definoval, ktoré zvieratá možno držať pokope a ktoré treba oddeliť. Bola to viac-menej rutinná práca. Vtedy sa väčšmi zaujímal o indickú prírodnú rezerváciu v južnom Kašmíre, nazývanú Tigri svet.

A potom mu pred rokom ponúkli za skvelú mzdu miesto strážcu zveri v Parku dinosaurov. Práve chcel odísť z Afriky, a tak miesto na rok prijal. Ohromilo ho, že v parku bude mať na starosti geneticky vypestované prehistorické zvieratá. Prirodzene, bola to zaujímavá práca, no za dlhé roky v Afrike si Muldoon vypestoval triezvy, neromantický vzťah k zvieratám, pre čo sa často dostával do rozporov s vedením Parku dinosaurov v Kalifornii, a najmä s pomeňším pun-ktičkárom, ktorý teraz stál pri ňom v dozorní. Podľa Muldoona bolo klonovanie dinosaurov v laboratóriu jedna vec, a ich opatera vo voľnej prírode čosi celkom iné.

Muldoon sa nazdával, že niektoré dinosauri sú príliš nebezpečné, aby ich v Parku vôbec držali. Nebezpečenstvo sčasti pramenilo aj z toho, že zatiaľ o tých zvieratách vedeli len málo. Napríklad nikomu ani na um nezišlo, že dilophosaurus sú jedovaté, kým ich nepristihli pri love potkanov, ktoré sa tu zachovali z pôvodnej fauny - hlodavca uhryzli a čakali, kým zdochne. A až potom, keď jedného z ošetrovateľov takmer oslepili, prišli na to, že dilophosaurus svoj jed aj pľujú.

Po tejto udalosti Hammond súhlasil s rozborom ich jedu, v ktorom našli sedem rozličných jedovatých enzýmov. Okrem toho zistili, že dilophosaurus vedie pľuť až do vzdialenosti pätnástich metrov. Keďže hrozilo nebezpečenstvo, že by mohli oslepiť niektorého návštevníka v elektromobile, vedenie sa rozhodlo odstrániť im jedovaté žľazy. Veterinári sa o to pokúsili dva razy, na dvoch rozličných zvieratách, no neúspešne. Nikto nevedel, kde sa jed vlastne vytvára. A nikto to ani nebude vedieť, dokiaľ neurobia pitvu niektorého dilop-hosaura. Vedenie však nedovolilo ani jedno zviera zabiť. Ešte väčšie starosti robili Muldoonovi velociraptory. Títo rodení lovci si nikdy nedali ujsť nijakú korisť. Zabíjali nielen

od hladu. Zabíjali pre potešenie zo zabíjania. Boli to rýchli bežci a fantastickí skokani. Na všetkých štyroch končatinách mali nebezpečné pazúry; jediným švihnutím prednou končatinou mohli človeku rozpárať brucho a vytrhnúť črevá. Mocnými čelústami mäso skôr trhali, ako od-hrýzali. Boli aj oveľa inteligentnejšie ako iné dinosaury, a zdalo sa, že majú vrozený talent uniknúť z klieťok.

Každý odborník na zoologické záhrady vie, že podaktoré zvieratá utekajú z klieťok oveľa častejšie. Napríklad opice alebo slony si vedia otvoriť dvere klieťky. Divé svine sú zasa neobyčajne inteligentné, a rypákmi vedia nadvihnúť závoru na vrátkach. Kto by však povedal, že pásavec obrovský je známy expert na úteky z klieťky? Alebo los? A pritom los svojou papuľou dokáže takmer to isté, čo slon chobotom. Losy sa vždy dostali na slobodu; mali na to talent. A rovnaký talent mali aj velociraptory.

Raptory boli aspoň také inteligentné ako šimpanzy. A podobne ako šimpanzy, mali šikovné predné končatiny, ktorými si vedeli otvoriť dvere a manipulovať s predmetmi. Ľahko by mohli ujsť. Napokon sa Muldoonove obavy splnili, jeden z nich ušiel, zabil dvoch stavebných robotníkov a zmržal tretieho, kým sa ho podarilo chytiť. Po tejto príhode hotel pre návštevníkov vybavili oknami z kaleného skla, ťažkými zamrežovanými bránami a obohnali ho vysokým plotom. A na ohradu raptorov pripevnili elektrické snímače, ktoré by pri ďalšom pokuse o útek spustili poplach.

Muldoon žiadal aj zbrane. Aj ručné protitankové strely TOW. Lovci vedia, aké ťažké je zložiť štvortonového afrického slona - a niektoré dinosaury vážili až desaťkrát viac. Vedenie bolo zdesené a trvalo na tom, že nikde na ostrove nesmú byť zbrane. Keď im Muldoon pohrozil, že dá výpoveď a oboznámi s celou vecou tlač, uzavreli nakoniec kompromis. V zamknutej miestnosti v suteréne sa ocitli dve špeciálne laserom navádzané raketové strely. Kľúče od miestnosti mal iba Muldoon.

Práve s nimi sa teraz pohrával.

„Idem dolu," povedal.

Arnold prikývol, hľadiac na obrazovky kontrolného systému. Dva elektromobily učupené na vrchole pahorku čakali, kým sa zjaví T-rex.

„Počujte," zavolał Dennis Nedry od svojho terminálu v kúte. „Keď už ste na nohách, doniesli by ste mi kolu?"

Grant v elektromobile ticho vyčkával. Bľačanie kozy zaznievalo hlasnejšie a naliehavejšie. Pobehovala sem a tam a zúfalo mykala povrazom, na ktorý bola priviazaná. Grant cez reproduktor začul, ako sa Lex vyplašená pýta: „A čo sa stane s kozou? Zožerie ju?"

„Asi áno," povedal ktosi a Ellie vypla vysielaciu. Vtom zacitili nepríjemný pach hniloby a rozkladu, ktorý k nim stúpá hore úbočím.

„Už ide," zašepkal Grant.

Koza bola priviazaná uprostred čistiny, asi tridsať metrov od najbližších stromov. Dinosaur sa zrejme skrýval niekde medzi stromami, ale Grant ho spočiatku nevidel. Potom si uvedomil, že nepozereá dosť vysoko: hlava zvieratá, dopolovice schovaná medzi hornými konármi paliem, sa týčila šesť metrov nad zemou.

„Preboha," zašepkal Malcolm. „Je vysoký ako dom..."

Grant hľadel na obrovskú, hranatú, poldruhametrovú hlavu s čer-venohnedými škvrnami, na mohutné čelúste a tesáky. Tyranosaurus otvoril papuľu a zasa ju zavrel. Obrovské zviera však nevychádzalo z úkrytu.

„Ako dlho budete ešte vyčkávať?" zašepkal Malcolm.

„Možno také štyri minúty. Možno..."

Tyranosaurus sa tíško vrhol vpred a ukázal sa v celej svojej mohutnosti. Štyrmi skokmi sa priblížil ku koze, sklonil sa a zahryzol jej do krku. Bľačanie prestalo. Zavládlo ticho.

Tyranosaurus, sklonený nad korisťou, odrazu akoby znervóznel. Masívna hlava na svalnatom krku sa obracala na všetky strany. Uprene sa zahľadel na elektromobil na vĺsku.

„Vidí nás?" pošepky sa spýtal Malcolm.

„Áno," odpovedal Regis v interkome. „Ktovie, či korisť zožerie tu pred nami, alebo si ju odviečie preč."

Tyranosaurus sa zohol a oňuchával kozu. Začvirikal vták a ostražitý a nedôveryčivý tyranosaurus okamžite zdvihol hlavu. Krátkymi trhavými pohybmi sa obzeral sem a tam.

„Ako vták," poznamenala Ellie.

Tyranosaurus ešte vždy váhal. „Čoho sa bojí?" zašepkal Malcolm.

„Akiste iného tyranosaura," zašepkal Grant. Veľké mäsožravce, ako levy a tigre, často znervóznejú, keď zabijú korisť, správajú sa, akoby im čosi hrozilo. Zoológovia devätnásteho storočia sa nazdávali, že zvieratá cítia vinu za svoj čin. Moderní vedci však zistili, koľko námahy dá ulovenie každej koristi - celé hodiny trpezlivého sledovania pred definitívnym útokom - a ako často sa útok nevydarí. Predstava, že každý útok krvilačného dravca sa skončí úspešne, bola chybná, koristi sa zväčša podarilo ujsť. Keď mäsožravec nejaké zviera konečne ulovil, dával si pozor, aby naňho nezaútočil iný dravec a neuchmatol mu úlovok. Tento tyranosaurus sa zrejme obával ďalšieho tyranosaura. Obrovské zviera sa opäť sklonilo ku koze. Mohutnou zadnou končatinou pristúpilo zdochlinu a začalo ju trhať strašnými zubmi.

„Zostane tu," zašepkal Regis. „Vynikajúce."

Tyranosaurus zdvihol hlavu, z papule mu trčali kusy krvavého mäsa. Zahľadel sa na elektromobil a začal prežúvať. Počuli praskanie kostí.

„Fuj," ozvala sa Lex v interkome. „Odporné!"

Odrazu, akoby v tyranosauromi zvíťazila opatrnosť, zdrazil do čelústi zvyšok kozy a potichu si ju odniesol medzi stromy.

„Dámy a páni, Tyrannosaurus rex" zaznel hlas z pásky. Elek-tromobily sa pohli a cez hustý porast sa vydali na ďalšiu cestu.

Malcolm sa vzpriamil na sedadle. „Fantastické.“

Gennaro si utrel čelo. Bol bledý ako stena.

Dozorná Keď Henry Wu vošiel do dozorne, všetci sedeli v prítomí a počúvali hlasy z vysielacky.

„Preboha, ak sa raz takéto zviera dostane na slobodu,“ povedal Gennaro a jeho hlas nadobudol v reproduktore plechový tón, „nikto ho nezastaví.“

„Veru nie...“

„Obrovské, bez prirodzených nepriateľov...“

„Panebože, len si to predstavte...“

Hammond v dozorní povedal: „Čert aby ich vzal. Reagujú tak negatívne.“

„Ešte stále špekulujú, čo by sa stalo, keby nejaké zviera ušlo?“ spýtal sa Wu. „Nechápem ich. Ved' musia vidieť, že máme všetko pod kontrolou. My sme tie zvieratá vytvorili a vytvorili sme aj toto rekreačné centrum...“ Pokrčil plecami. Wu bol hlboko presvedčený, že park je v podstate v poriadku, rovnako ako jeho paleo-DNA. Akékoľvek potenciálne problémy s DNA mohli byť iba drobnými nepresnosťami v kóde, ktoré u fenotypu - vyvolávali špecifické poruchy: enzým, ktorý včas nezareagoval, alebo protein, ktorý sa nerozvinul. Všetky ťažkosti sa však dali vyriešiť pomerne drobnými úpravami v ďalšej verzii.

Zároveň vedel, že ani Park dinosaurov nemá nejaké zásadné problémy. Nejestvovali problémy s riadením. Do úvahy neprichádzala ani možnosť, že by nejaké zviera mohlo ujsť. Wua urážala predstava, že by ho niekto mohol pokladať za schopného podieľať sa na riešení systému, v ktorom by sa čosi také prihodilo.

„Zasa ten Malcolm,“ povedal Hammond zlostne. „Všetkému je na vine on. Viete, od začiatku bol proti nám. Vymyslel si teóriu, že zložené systémy sa nedajú riadiť a prírodu nemožno napodobniť. Neviem, čo ho k tomu vedie. Dočerta, ved' tu budujeme iba zoo. Po celom svete je ich mnoho, a všetky perfektne fungujú. Ale on bude chcieť svoju teóriu za každú cenu obhájiť. Dúfam, že Gennara nevystraší natoľko, aby dal park zavrieť.“

„Mohol by to urobiť?“ spýtal sa Wu.

„Nie, ale môže vystrašiť japonských investorov, a tí zastavia ďalšie financovanie. Alebo skúsiť nás nejako podraziť u vlády v San José. Môže narobiť nepríjemnosti.“

Arnold zahasil ohorok. „Počkáme a uvidíme,“ povedal. „My parku dôverujeme. Uvidíme, ako sa to vyvinie.“

Muldoon vystúpil z výtahu, kývol stráži na prízemí a zišiel dolu schodmi do suterénu. Zažal svetlá. Stáli tu dva tucty pekne zoradených elektromobilov. Tieto elektrické vozidlá sa budú pohybovať po uzavretom okruhu parkom a vracat' do návštevníckeho centra.

V kúte stál džíp označený červeným pruhom, jedno z dvoch vozidiel na benzín - druhý voz si vzal dopoludnia veterinár Harding - ktoré boli schopné dostať sa na akékoľvek miesto v parku, dokonca aj priamo medzi zvieratá. Šikmý červený pruh namaľovaný na džípoch z neznámych príčin odrádzal triceratopsy od útoku na auto.

Muldoon prešiel popri džípe dozadu. Ťažké železné dvere do zbrojnice nijako označené. Odomkol ich svojím kľúčom a naširoko roztvoril. Pri stenách stáli stojany s puškami. Vzal si ručnú raketnicu a kufrik s narkotizačnými strelami. Vybral dve sivé rakety a vopchal si ich pod druhú pazuchu.

Zamkol zbrojnicu a položil zbraň na zadné sedadlo džípu. Keď vychádzal z garáže, začul vzdialené zahrmenie.

„Tuším bude pršať,“ pozrel Ed Regis na oblohu. Elektromobily opäť zastali, teraz pri močiari, kde žili sauropody. Na kraji lagúny sa pásla veľká črieda apatosaurov, obžierajúcich listie z horných konárov paliem. Zdržovalo sa tu aj niekoľko vtákovys-katých hadrosaurov, ktoré vyzerali oveľa menšie.

Tim prirodzene vedel, že hadrosaury vôbec nie sú malé, ibaže a-patosauri boli oveľa väčšie. Ich drobné hlavy na dlhých krkoch sa pohybovali vo výške pätnástich metrov.

„Obrovské zvieratá, ktoré tu vidíte, sa zvyčajne označujú ako Brontosauri“ ozval sa hlas z pásky, „v skutočnosti však ide o Apa-tosaury. Vážia vyše tridsať ton, čiže jediné zviera váži toľko ako črieda dnešných slonov. A ako vidíte, ich obľúbené miesto pri lagúne nie je močaristé. Brontosauri sa močiarom vyhýbali, hoci v knihách sa tvrdí čosi iné. Dávali prednosť suchej pôde.“

^^Brontosaurus je najväčší dinosaur, Lex,“ povedal Ed Regis. Timovi sa nechcelo s ním polemizovať. Taký Brachiosaurus bol trikrát väčší. A podaktorí sa nazdávali, že Ultrasaurus a Seizmosaurus boli dokonca ešte väčší. Seizmosaurus mohol vážiť až sto ton!

Nedaleko apatosaurov sa menšie hadrosaury stavali na zadné nohy, aby dočiahli na listie. Na také veľké zvieratá sa pohybovali veľmi pôvabne. Medzi dospelými jedincami sa motali mláďatá a žrali listie, čo padalo z papúľ väčších zvierat.

„V našom parku sa dinosaury nerozmnožujú,“ pokračoval hlas. „Mláďatá, ktoré vidíte, sme sem vypustili pred pár mesiacmi, už vyľahnuté. Dospelé zvieratá sa však o ne aj tak starajú.“

Ozvalo sa vzdialené zahrmenie. Čierne, hrozivé mračná viseli celkom nízko.

„Áno, zdá sa, že bude pršať,“ povedal Ed Regis.

Elektromobil sa pohol a Tim sa obzrel na hadrosaury. Odrazu zbadal na okraji čistiny rýchlo prebehnúť akési svetložlté zviera s hnedastými pásmi na chrbte. Okamžite ho spoznal. „Hej!“ skríkol. „Zastavte!“

„Čo sa robí?“ spýtal sa Ed Regis.

„Rýchlo! Zastavte!“

„A teraz si pôjdeme pozrieť posledné z našich veľkých prehistorických zvierat, stegosaury,“ oznámil hlas.

„Čo je, Tim?“

„Videl som ho! Videl som jedného tamto na čistine!“

„Koho?“

„Raptora! Na tej čistine!“

„Stegosaury sa objavili v druhej polovici jury, asi pred stosemdesiatimi miliónmi rokov," pokračoval hlas. „Niekoľko týchto pozoruhodných bylinožravcov žije aj v Parku dinosaurov."

„Pochybujem, Tim," namietol Ed Regis. „To nebol raptor."

„Bol! Zastavte!"

V interkome zaprašťalo a Regis oznámil novinu Grantovi a Mal-colmovi. „Tim vraví, že videl raptora."

„Kde?"

„Tam na čistine!"

„Vráťme sa ta pozrieť."

„Nemôžeme sa vrátiť," povedal Ed Regis. „Musíme iba pokračovať v ceste. Elektromobily sú tak naprogramované."

„Nedá sa vrátiť?" spýtal sa Grant.

„Nie," odpovedal Regis. „Mrzí ma to, ale chápete, je to okružná jazda..."

„Tim, tu profesor Malcolm," prerušil ho hlas z interkomu. „Mám jednu otázku o tom raptorovi. Čo myslíš, aký bol starý?"

„Starší ako to mláďa, čo sme dnes videli," odpovedal Tim. „A mladší ako dospelé exempláre v ohrade, ktoré boli vysoké asi dva metre. Tento bol asi o polovicu menší."

„Dobre," povedal Malcolm.

„Zazrel som ho iba na okamih," doložil Tim.

„Som presvedčený, že to nebol raptor," zamiešal sa Ed Regis. „Nemohol to byť raptor. Musela to byť dáka othnielia. Ustavične preskakujú svoju ohradu. Máme s nimi kopec starostí."

„Bol to určite raptor," trval na svojom Tim.

„Som hladná," vyhlásila plačlivo Lex.

V dozorní sa Arnold obrátil k Wuovi. „Čo myslíte, koho ten chlapec videl?"

„Musela to byť othnielia."

Arnold pokýval hlavou. „Othnielie sa dajú len ťažko sledovať, pretože väčšinu času trávajú na stromoch." Na rozdiel od ostatných zvierat, ktorých pohyb počítač nepretržite sledoval, othnielie jedno-staj mizli, alebo sa zjavovali, podľa toho, či vyliezli na strom, alebo zišli dolu.

„Zlostí ma," vyhlásil Hammond, „že aj keď sa nám podarilo vytvoriť úžasný, fantastický park, prví návštevníci sa správajú ako dáki revízori, ktorí vidia iba nedostatky. Vôbec nevnímajú ten zázrak."

„Ich vec," odpovedal Arnold. „Nemôžeme ich donútiť, aby vnímali ten zázrak." V interkome šťuklo a Arnold začul ťahavý hlas: „John, tu Anne B, pristav. Vykladanie sme ešte neskončili, ale z juhu sa blíži búrka. Bol by som radšej, keby nás tu nezastihla."

Arnold sa obrátil k obrazovke, kde uvidel nákladnú loď, uviazanú lanami v prístave na východnej strane ostrova. Stisol gombík vyslačky. „Koľko ešte ostáva vyložiť, Jim?"

„Už len tri kontajnery s technickým zariadením. Nekontroloval som nákladný list, ale predpokladám, že dva týždne bez neho vydržíte. Viete, sme sto míľ od pobrežia a toto miesto nieje najbezpečnejšie."

„Žiadate o povolenie odplávať?"

„Áno, John."

„Potrebujem to zariadenie," vyhlásil Hammond. „Potrebujeme ho do laboratórií."

„Veď dobre," povedal Arnold. „Ale nechceli ste dať peniaze na vybudovanie prístavnej hrádze proti vlnobitiu. Takže teraz nemáme poriadny prístav. Ak príde búrka, môže loď tresnúť o mól. Videl som už lode, ktoré sa takto potopili. Potom vás čakajú ďalšie výdavky na novú loď a odstránenie potopenej... a prístav sa nebude môcť používať, dokiaľ..." Hammond odmietavo kývol rukou. „Pošlite ich preč."

„Povoľujeme odchod, Anne B" povedal Arnold do mikrofónu vyslačky.

„Uvidíme sa o dva týždne," ozvalo sa vo vyslačke.

Na obrazovke pozorovali posádku, ako odvažuje laná. Arnold sa obrátil k hlavnému terminálu. Na obrazovke videl elektromobily, pohybujúce sa medzi oblakmi pary.

„Kde sú teraz?" spýtal sa Hammond.

„Vyzerá to na južnú planinu," povedal Arnold. Južný výbežok ostrova bol vulkanicky aktívnejší ako severná časť.

„Čochvíľa zrejme príde k stegosaurum. Istotne tam zastavia a pozrú sa, čo robí Harding."

Stegosaurus Keď elektromobil zastal, Ellie Sattlerová zbadala medzi oblakmi pary stegosaura. Pokojne stál, nehýbal sa. Vedľa neho parkoval džíp s červeným pruhom.

„Musím priznať, to zvierat sa mi vidí smiešne," povedal Malcolm.

Stegosaurus bol dlhý asi šesť metrov, mal mohutný zaokrúhlený trup a na chrbte dvojité rad kostných plátov. Na konci chvosta mu trčali vyššie polmetrové kostené ostne, pôsobiace nebezpečne. Krk sa však zužoval v absurdne malú hlavu s tupým výrazom, ako u veľmi hlúpeho koňa.

Spoza zvierat sa ukázal muž. „To je náš veterinár, doktor Har-ding," ozval sa Regis v interkome. „Podal stegosauru anestetikum, preto sa nehýbe. Je chorý."

Grant už vystúpil z elektromobilu a ponáhlal sa k nehybnému zvierat'u. Ellie vyšla za ním a obzrela sa. Druhý elektromobil zastal za nimi a deti vyskočili von. „Čo mu je?" spýtal sa Tim.

„Nevedia," odpovedala Ellie.

Veľké kostné pláty pozdĺž stegosauru chrbta akoby trochu o-visli. Dýchal pomaly, namáhavo, a pri každom výdychu zachrčal. „Nie je to nákazlivé?" spýtala sa Lex.

Vykročili k malej hlave stegosaura, kde už Grant s veterinárom pokľakaličky pozerali zvierat'u do papule.

Lex pokrčila nosom. „Naozaj je veľký. A smradľavý."

„Máš pravdu." Ellie tiež zacítila zvláštny pach, pripomínajúci zahŕňajúce ryby. Nevedela si spomenúť, kde sa stretla s podobným zápachom. Napokon, stegosaura nikdy predtým neovoniavala. Možno je to jeho charakteristický pach, ale neverila tomu. Väčšina byli-nožravcov nijako výrazne nezapácha. Ani ich výkaly. Ozajstný zápach je výsadou mäsožravcov.

„To zato, že je chorý?" spýtala sa Lex.

„Možno. A nezabúdaj, že ho veterinár omámil."

„Ellie, pozri mu jazyk," povedal Grant.

Zvieraťu z papule ochabnuto visel fialový jazyk. Veterinár naň posvietil baterkou, takže Ellie si všimla drobučké striebřisté pľuzgieriky.

„Mikropľuzgiere," skonštatovala. „Zaujímavé."

„Stegosaury nám robia starosti. Každú chvíľu sú choré," sťažoval sa veterinár.

„Aké sú symptómy?" spýtala sa Ellie. Prešla zvieraťu nechťom po jazyku. Z popraskaných pľuzgierikov vytekala bezfarebná tekutina.

„Fuj," zašepkala Lex.

„Strata rovnováhy a orientácie, ťažké dýchanie a silná hnačka," odpovedal Harding. „Zhruba každých šesť týždňov opakované."

„A žerú pravidelne?"

„No pravdaže. Takéto veľké zviera musí denne zožrať minimálne tri metráky rôznej zelene, aby sa vládalo hýbať.

Jednotaj sa napchávajú."

„Zrejme teda nejde o otravu nejakou rastlinou," povedala Ellie. „Keďže zvieraťa sa v jednom kuse pasú, boli by od jedovatej rastliny choré neprestajne. Nie každých šesť týždňov."

„Presne tak," prisvedčil veterinár.

„Dovolíte?" Ellie si od neho požičala baterku. „To sedatívum má aj pupilárny účinok?" posvietila stegosaurom do oka.

„Áno, vyvoláva zúženie zreníc."

„Veď tieto sú rozšírené," namietla.

Harding sa lepšie prizrel. Naozaj, Stegosaurus mal rozšírené zrenice, nezúžili sa, ani keď mu baterkou posvietili do očí.

„Dočerta, veď toto je jasný farmakologický účinok."

„Áno." Ellie sa vzpriamila sa poobzerala. „Aký veľký revír majú?"

„Asi päť štvorcových míľ."

„Približne v tejto oblasti?" Na planine s osamelými balvanmi chvíľami vyrážali zo zeme obláčiky pary. Zapadajúce slnko sa ružovelo pod nízkymi sivými oblakmi.

„Zdržiavajú sa zväčša severne a južne odtiaľto. Ale ochorejú zvyčajne v tejto oblasti," povedal Harding.

Zaujímavý hlavolam, pomyslela si. Ale ako si vysvetliť periodicitu ochorení? Ukázala na druhú stranu planiny. „Vidíte tie nízke, pôvabné kríky?"

„Západoindický orgován," prikývol Harding. „Vieme, že je jedovatý. Zvieraťa ho nežerú."

„Viete to určite?"

„Áno. Sledujeme ich predsa na obrazovke a pre istotu som preskúmal aj výkaly. Stegosaury sa tých kríkov nikdy ani nedotknú."

Melia azedarach, nazývaná aj čínske bobule, či západoindický orgován, obsahovala množstvo toxických alkaloidov. Číňania ňou trávili ryby.

„Nežerú ho," povedal veterinár.

„Zaujímavé," povedala Ellie. „Lebo inak sa podľa mňa na zvieraťi prejavujú všetky klasické príznaky otravy meliou: strnulosť, pľuzgiere na jazyku, rozšírenie zreníc." Vykročila na lúku a sklonila sa ku kríkom, aby si ich pozrela zblízka.

„Máte pravdu, kríky sú nedotknuté."

„A nezabúdajte na ten šesťtýždňový interval."

„Ako často sem stegosaury prichádzajú?"

„Tak raz týždenne. Stegosaury chodia po svojom revíri pomaly dokola a cestou sa pasú. Okruh im trvá asi týždeň."

„Ochorejú však iba raz za šesť týždňov."

„Správne," prisvedčil Harding.

„Nudím sa," vyhlásila Lex.

„Psst," zasyčal na ňu Tim. „Doktorka Sattlerová rozmýšľa."

„Ale bezvýsledne," povedala Ellie a prešla ďalej na planinu.

Začula, ako sa Lex za jej chrbtom pýta: „Nechce sa niekto trochu zahrať s loptou?"

Ellie si prezerala pôdu. Na mnohých miestach planiny ležali kamene. Odkiaľsi z ľavej strany doliehal hukot príboja.

Medzi kameňmi rástli bobule. Možno zvieraťa žerú iba bobule. Nedávalo to však nijaký zmysel, bobule západoindického orgovátu sú strašne trpké.

„Našla si niečo?" pripojil sa k nej Grant.

„Iba kamene," vzdychla si Ellie. „Pláž je istotne neďaleko, lebo všetky kamene sú vyhladené. A ležia v akýchsi čudných kôpkach."

„V čudných kôpkach?" zopakoval Grant.

„Všade ich je plno. Aj tu je jedna," ukázala prstom.

A v tom okamihu si uvedomila, na čo sa díva. Kamene boli vyhladené, no oceán s tým nemal nič spoločné. Kamene vyzerali, akoby ich niekto nasypal na kôpku.

Boli to hrbky „žalúdočných kameňov".

Viacero vtákov a krokodílov prehíta drobné kamienky, ktoré sa im zhromažďujú vo svalnatom vaku zažívacieho traktu, nazývanom druhý žalúdok. Kamienky, stláčané svalmi druhého žalúdka, pomáhajú drviť tuhú rastlinnú potravu ešte predtým, ako sa dostane do žalúdka, čím napomáhajú tráveniu. Niektorí vedci sa nazdávali, že dinosaury používali takéto „žalúdočné kamene“. Dinosauri mali totiž primálne zuby a často veľmi obrúsené, preto nimi nemohli potravu prežúvať. Predpokladalo sa, že dinosaury svoju potravu jednoducho prehltali a rastlinné vlákna drvili pomocou žalúdočných kameňov. Našli sa aj kostry s hrbkou kameňov v brušnej oblasti. Teória sa však nikdy nepotvrdila, a...

„Žalúdočné kamene," povedal Grant.

„Myslím, že áno. Pohlcú ich, a keď sa po pár týždňoch kamene dohľadka ošúchajú, vyvrátia ich do takýchto kôpok a pohltajú ďalšie. A s nimi aj tie bobule, z ktorých ochorejú."

„Dočerta, máš istotu pravdu," prisvedčil Grant.

Pozrel si kôpku kameňov a podľa hŕnuc paleontologického inštinktu, rozhrabol ju rukou.

Zarazil sa.

„Pozri sem, Ellie."

„Sem mi ju hod! Rovno do rukavice!" kričala Lex a Gennaro jej hodil baseballovú loptičku.

Vrátila mu ju tak silno, až ho zaštipala ruka. „Len pomaly. Ja nemám rukavicu!"

„Babrák!" povedala pohľadovo.

Nazlostený po nej šmaril loptu, len tak plesla o rukavicu. „To je už lepšie," pochválila ho.

Gennaro stál pri dinosaurovi, hral sa s Lex a pritom sa rozprával s Malcolmom. „Ako tento chorý dinosaur zapadá do vašej teórie?"

„Rátala s tým," odpovedal Malcolm.

Gennaro pokrútil hlavou. „Existuje niečo, s čím vaša teória nerátala?"

„Pozrite sa, so mnou to nemá nič spoločné. Ide jednoducho o teóriu chaosu. Vidím však, že nikto nie je ochotný vypočuť si dôsledky matematickej teórie, lebo naznačujú veľmi vážne závery pre ľudský život. Celkom iné ako Heisenbergov princíp alebo Gödelova veta, o ktorej všetci jednoducho tárajú. Práve to sú dosť akademické úvahy. Filozofické úvahy. Ale teória chaosu sa týka každodenného života. Viete, prečo zostrojili prvé počítače?"

„Nie."

„Plesni ju sem," vrešťala Lex.

„Počítače skonštruovali v štyridsiatych rokoch, lebo matematici ako John von Neumann si mysleli, že s počítačom - strojom, ktorý simultánne sleduje množstvo premenných veličín - bude možné predpovedať počasie. Človek napokon rozlúšti jeho tajomstvo. A tomuto snu ľudia verili ďalších štyridsať rokov. Verili, že predpoveď záleží iba od sledovania dostatočného množstva údajov. Ak ich poznáš dosť, môžeš predpovedať čokoľvek. V tejto viere sa vedci utvrdzovali už od Newtonových čias."

„A teraz?"

„Teória chaosu ju vyhodila na smetisko. Vrávi, že niektoré fenomény sa nedajú predvídať. Aj počasie možno predpovedať len na pár dní. Všetky peniaze investované do dlhodobých predpovedí - za ostatné desaťročia asi pol miliardy dolárov - sú zbytočne vyhodené peniaze. Je to bláznovstvo, rovnako nezmyselné, ako usilovať sa zmeniť olovo na zlato. Smejeme sa nad úsilím alchymistov, budúce generácie sa však budú rovnako smiať nám. Pokúsili sme sa o nemožné, a premrhali na to kopu peňazí. Lebo v skutočnosti existujú veľké skupiny javov, ktoré sú inherentne nepredpovedateľné."

„To vraví teória chaosu?"

„Áno, a neverili by ste, ako málo ľudí to zaujíma," povedal Malcolm. „Všetky tieto informácie som Hammondovi poskytol ešte predtým, než sa tu začalo kopat'. Chcete vypestovať čriedu prehistorických zvierat a umiestniť ich na nejakom ostrove? Fajn. Krásny sen. Očarujúce. Lenže to nevyjde podľa plánu. Je to inherentne nepredpovedateľné, rovnako ako počasie."

„To ste mu povedali?" spýtal sa Gennaro.

„Áno. A ešte aj to, kde sa vyskytnú odchýlky. Jedným z problémov je zrejme prispôsobivosť zvierat miestnym podmienkam. Tento stegosaurus je starý sto miliónov rokov. Nie je prispôsobený nášmu svetu. Ovzdušie je iné, slnečné žiarenie je iné, pôda je iná, hmyz je iný, zvuky sú iné, vegetácia je iná. Všetko je iné. Obsah kyslíka v ovzduší sa znížil. Chúďa zviera je ako človek v tritisícmetrovej výške. Počujete preda, ako mu hvízda v prieduškách."

„A ďalšie problémy?"

„Všeobecne povedané, schopnosť parku kontrolovať šírenie jednotlivých foriem života. História evolúcie nás učí, že život prekoná všetky bariéry. Život sa oslobodí. Život sa rozširuje do ďalších oblastí. Namáhavo, možno je to spojené aj s nebezpečenstvom. Život si však nájde cestu." Malcolm pokrútil hlavou. „Nechcel som filozofovať, ale taká je pravda."

Gennaro sa obzrel. Ellie s Grantom boli na druhej strane planiny, kývali rukami a čosi kričali.

„Doniesli ste mi tú kolu?" spýtal sa Dennis Nedry, keď sa Muldoon vrátil do dozorne.

Muldoon sa neúnúval odpovedať. Podíšiel rovno k terminálu a pozrel na obrazovku. Z vysielacky začul Hardingov hlas:

„...ten problém - so stegosaurom - konečne vyriešený..."

„O čo ide?" spýtal sa Muldoon.

„Sú dolu na južnom výbežku," povedal Arnold. „Preto ich horšie počuť. Prepnem ich na iný kanál. Zistili, čo škodí stegosaurom. Žerú akési bobule."

Hammond prikývol. „Vedel som, že to skôr či neskôr vyriešime."

„Ktovieaký dojem to na mňa neurobilo," povedal Gennaro. V slabnúcim svetle držal na prste akýsi biely úlomok, nie väčší ako poštová známka, a obzeral si ho. „Ste si tým istý, Alan?"

„Absolútne," odpovedal Grant. „Vzorkovanie a zakrivenie vnútornej plôšky to jednoznačne potvrdzuje. Pozrite si ho z druhej strany a uvidíte jemne vystúpené žilkovanie približne trojuholníkového tvaru." r „Áno, vidím."

„Na mojom nálezisku v Montane som vykopal dve takto vzorkované vajcia."

„Vravíte, že je to kúsok dinosaurieho vajca?"

„Zaručene."

Harding pokrútil hlavou. „Tieto dinosaury sa predsa nemôžu rozmnožovať."

„Očividne sa môžu," namietol Gennaro.

„To je určite vtáacie vajce," povedal Harding. „Tu na ostrove máme doslova celé tucty druhov."

Grant pokrútil hlavou. „Pozrite sa lepšie na to zakrivenie. Úlomok je takmer plochý. Pochádza teda z veľmi veľkého vajca. A všimnite si aj hrúbku škrupiny. Ak tu na ostrove nemáte pštrosy, je to dinosaurie vajce."

„Ale veď je vylúčené, aby sa rozmnožovali," stál na svojom Harding. „Máme tu samé samice."

„Viem len toľko, že toto je dinosaurie vajce."

„Viete, o aký rod ide?" spýtal sa Malcolm.

„Áno," prisvedčil Grant. „Je to vajce velociraptora."

Dozornia „Úplne absurdné," vyhlásil Hammond v dozorni, počúvajúc hlásenie z vysielacky. „Musí to byť vtáacie vajce. Nič inšie."

Vo vysielacke zaprašťalo. Začul Malcolmov hlas. „Urobme si malú skúšku, dobre? Požiadajte pána Arnolda, nech spustí program celkového počtu zvierat."

„Teraz?"

„Áno, teraz. Predpokladám, že nám to môžete premietnuť aj na obrazovku v aute Dr. Hardinga. Išlo by to?"

„Bez problémov," odpovedal Harding. O chvíľočku sa na obrazovke v dozorni zjavil zápis:

Celkový počet zvierat 238

Rod	Predpoklad	Zistené	Verzia	Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaura	21	21	3.3				
Stegosaurus	4	4	3.9				
Triceratops	8	8	3.1				
Procompsognathus		49	49	3.9			
Othnielia	16	16	3.1				
Velociraptor	8	8	3.0				
Apatosaurus	17	17	3.1				
Hadrosaurus	11	11	3.1				
Dilophosaurus	7	7	4.3				
Pterosaurus	6	6	4.3				
Hypsilophodont	33	33	2.9				
Euoplocephalus	16	16	4.0				
Styracosaurus	18	18	3.9				
Callovosaurus	22	22	4.1				
Celkove	238	238					

„Dúfam, že ste spokojný," povedal Hammond. „Máte to tam na obrazovke?"

„Áno, vidím," prisvedčil Malcolm.

„So všetkým sa ráta, ako vždy." Nevedel potlačiť zadosťučinenie v hlase.

„A mohli by ste teraz počítaču prikázať, aby vyhľadal iný počet zvierat?" navrhol Malcolm.

„Napríklad?" spýtal sa Arnold.

„Skúste dvestotridsaťdeväť."

„Moment," zamračil sa Arnold. O chvíľu sa na obrazovke zjavilo:

Celkový počet zvierat 239

Rod	Predpoklad	Zistené	Verzia	Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaura	21	21	3.3				
Stegosaurus	4	4	3.9				
Triceratops	8	8	3.1				
Procompsognathus		49	50	??			
Othnielia	16	16	3.1				
Velociraptor	8	8	3.0				
Apatosaurus	17	17	3.1				
Hadrosaurus	11	11	3.1				
Dilophosaurus	7	7	4.3				
Pterosaurus	6	6	4.3				
Hypsilophodont	33	33	2.9				
Euoplocephalus	16	16	4.0				
Styracosaurus	18	18	3.9				
Callovosaurus	22	22	4.1				
Celkove	238	239					

Hammond sa pohniezdil na stoličke. „Čo to má dočerta znamenať?"

„Našli sme ďalšieho kompíka."

„Ale odkiaľ sa vzal?"

„Neviem!"

Vo vysielateľke zapraskalo. „Mohli by ste teraz počítaču prikázať, aby hľadal, povedzme, tristo zvierat?"

„O čom to rozpráva?" Hammondovi preskočil hlas. „Tristo zvierat? O čom to rozpráva?"

„Moment, chvíľku to potrvá." Arnold stisol niekoľko tlačidiel. Na obrazovke sa zjavil prvý riadok súčtu:

Celkový počet zvierat 239

„Nerozumiem, o čo mu ide," vyhlásil Hammond. „Obávam sa, že ja áno," Arnold pozoroval obrazovku. Čísla v prvom riadku súčtu sa menili.

Celkový počet zvierat 244

„Dvestoštyridsaťštyri?" spýtal sa Hammond. „Čo sa robí?"

„Počítač zratúva zvieratá v parku," odpovedal Wu. „Všetky zvieratá."

„Myslel som si, že to robil aj predtým." Zvrtol sa. „Nedry! Zasa ste niečo zbabrali?"

„Nie," zdvihol Nedry hlavu od svojho terminálu. „Počítač umožňuje operátorovi zvoliť si očakávaný počet zvierat, aby zratúvanie prebehlo rýchlejšie. To však nie je chyba, ale výhoda."

„Má pravdu," potvrdil Arnold. „Vždy sme brali za základ číslo dvestotridsaťosem, lebo sme predpokladali, že ich viac nebude."

Celkový počet zvierat 262

„Moment," povedal Hammond. „Tie zvieratá sa nerozmnožujú. Počítač istotne zratúva poľné myši, alebo čo."

„Tiež si myslím," pridala sa Arnold. „Určite ide o nejakú chybu pri vizuálnom sledovaní. Ale hneď uvidíme."

Hammond sa obrátil k Wuovi. „Nemôžu sa rozmnožovať, však?"

„Nie," povedal Wu.

Celkový počet zvierat 270

„Skadiaľ sa berú?" spýtal sa Arnold.

„Nemám potuchy," povedal Wu.

Dívali sa, ako sa čísla na obrazovke zvyšujú.

Celkový počet zvierat 283

„Doriti, koľko ich ešte bude?" zaznel z vysielateľky Gennarov hlas. A potom začuli dievča: „Začínam byť hladná. Kedy sa vrátíme?" „Onedlho, Lex." Na obrazovke sa rozblíkal oznam:

Chyba: hľadaný parameter: 300 zvierat nezistené „Chyba," pokýval Hammond hlavou. „Myslel som si to. Po celý čas som mal pocit, že je v tom dáka chyba." Vzápätí sa však na obrazovke zjavil výpis:

Celkový počet zvierat 239

Rod	Predpoklad	Zistené	Verzia	Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiaasaura	21	22	??				
Stegosaurus	4	4	3.9				
Triceratops	8	8	3.1				
Procompsognathus		49	65	??			
Othnielia	16	23	??				
Velociraptor	8	37	??				
Apatosaurus	17	17	3.1				
Hadrosaurus	11	11	3.1				
Dilophosaurus	7	7	4.3				
Pterosaurus	6	6	4.3				
Hypsilophodont	33	34	??				
Euoplocephalus	16	16	4.0				
Styracosaurus	18	18	3.9				
Callovoosaurus	22	22	4.1				
Celkove	238	292					

Vo vysielateľke zapraskalo. „Teraz vidíte, v čom ste robili chybu," ozval sa Malcolm. „Zist'ovali ste vždy len predpokladaný počet dinosaurov. Z obavy, aby vám zvieratá neušli, celý postup ste naprogramovali tak, aby ste okamžite zistili rozdiel medzi pravdepodobným počtom. V tom však nebol problém. Skôr v tom, že ste ich mali viac, ako bol predpokladaný počet."

„Preboha," vzdychol si Arnold.

„Nemôže ich byť viac," namietol Wu. „Vieme, koľko sme ich vypestovali. Viac ich nemôže byť."

„Bojím sa, že áno, Henry," povedal Malcolm. „Rozmnožujú sa."

„Nie."

„Ak vás nepresvedčila vaječná škrupina, čo našiel Grant, možno vás presvedčia vaše vlastné údaje. Pozrite si ten graf rozdelenia podľa výšky kompíkov. Arnold vám ho premietne."

Rozdelenie podľa výšky: Procompsognathus Ž6.0 27.0 SS,0 29,0 30,0 31.6 32,0 S3.0 34.0 35.0- 36.0 37.0 38,0 39.040,0

VÝŠKA (cm) O zvieratá „Nevidíte na ňom niečo čudné?" spýtal sa Malcolm.

„Normálne Poissonovo rozdelenie," odpovedal Wu.

„Nespomínali ste však, že ste kompíky vypestovali v troch várkach? V šesťmesačných intervaloch?"

„Áno..."

„Takže krivka by mala dosiahnuť určitý vrchol pre každú z troch várok, čo ste vypestovali." Malcolm zat'ukal na klávesnicu. „Mala by vyzerat' asi takto."

Rozdelenie podľa výšky: Procompsognathus

2S, Da6.027.02S.029.03L, 031.&32-033, 034.03S, 036, Q3?.i338.039 040, 041 O O zvieratá VÝSKA (cm) „Lenže vy ste takýto graf nedostali," pokračoval Malcolm. „Vaša krivka je prakticky krivkou rozmnožujúcej sa populácie. Vaše kom-píky sa rozmnožujú."

Wu pokrútil hlavou. „Nechápem ako."

„Rozmnožujú sa rovnako ako othnielie, maiasaury, hypsilopho-dony a velociraptory."

„Preboha," povedal Muldoon. „Tak raptory nám voľne behajú po parku."

„No, nie je to také zlé," vyhlásil Hammond, hľadiac na obrazovku. „Prírastok sme zaznamenali len pri troch - či vlastne piatich - kategóriách. V dvoch kategóriách veľmi malý..."

„Čo to vykladáte?" oboril sa naňho Wu. „Neviete, čo to znamená?"

„Pravdaže viem, Henry," odpovedal Hammond. „Znamená to, že ste to zbabrali."

„V nijakom prípade."

„Dinosaury sa vám rozmnožujú, Henry."

„Máme len samice," odpovedal Wu. „Vylúčené. Musí tu byť nejaká chyba. Pozrite na tie čísla. Malý prírastok pri veľkých zvieratách, maisauroch a hypsilophodonoch. A veľký prírastok pri viacerých menších zvieratách. Jednoducho to nedáva zmysel. Určite ide o nejakú chybu."

Vo vysielacke zapraskalo. „Nejde," povedal Grant. „Myslím, že tieto údaje potvrdzujú rozmnožovanie dinosaurov. V siedmich rozličných hniezdiskách po celom ostrove."

Hniezdiská Obloha čoraz väčšími temnela. V diaľke zahrmelo. Grant sa spolu s ostatnými nakláňali cez otvorené dvere do džípu a pozorovali obrazovku na prístrojovej doske. „Hniezdiská?" zopakoval Wu vo vysielacke.

„Hniezda," upresnil Grant. „Ak predpokladáme, že v hniezde býva priemerne osem až dvanásť vajec, zdá sa, že kompíky majú dve hniezda. Raptory takisto. A othnielie, hypsilophodony a maiasaury po jednom."

„Ale kde?"

„Musíme ich nájsť. Dinosaury si budujú hniezda na odľahlých miestach."

„Ale prečo je prírastok u veľkých zvierat taký nepatrný?" spýtal sa Wu. „Keď je priemerný počet osem až dvanásť vajec na hniezdo, mali by sme tu mať osem až dvanásť nových maiasaurov, nie iba jedného."

„Správne," potvrdil Grant. „Ibaže raptory a kompíky, ktoré behajú voľne po parku, pravdepodobne žerú vajcia väčších zvierat - a možno aj mláďatá."

„To sme nikdy nezbadali," ozval sa vo vysielacke Arnold.

„Raptory sú nočné zvieratá. Sledujete park aj cez noc?"

Nasledovalo ticho.

„Predpokladal som," povedal Grant.

„Aj tak to nedáva zmysel," namietol Wu. „Päťdesiat ďalších zvierat predsa nevyžije z niekoľkých vajec."

„Nie," prisvedčil Grant. „Nazdávam sa, že žerú aj čosi iné. Možno malé hlodavce. Napríklad myši a potkany."

Opäť nasledovalo ticho.

„Tipnem si," povedal Grant. „Spočiatku ste tu mali problémy s potkanni. Ale časom sa to akoby samo od seba vyriešilo."

„Áno. Máte pravdu..."

„A vám nešlo na um zistiť, čo sa vlastne stalo."

„Nuž, jednoducho sme predpokladali..." ozval sa Arnold.

„Pozrite," zasiahol Wu, „faktom ostáva, že všetky zvieratá sú samice. Nemôžu sa teda rozmnožovať."

Grant už nad tým uvažoval. Nedávno sa dozvedel o zaujímavej nemeckej štúdii, ktorá podľa neho prinášala odpoveď.

„Keď ste vytvárali dinosauriu DNA, pracovali ste s jednotlivými fragmentmi, však?"

„Áno," prisvedčil Wu.

„Na vytvorenie kompletného reťazca ste zavše museli použiť aj fragmenty DNA iných druhov?"

„Niekdedy," pripustil Wu. „Bol to jediný možný spôsob. Zavše sme použili DNA rozličných druhov vtákov, zavše DNA plazov."

„A čo DNA obojživelníkov? Konkrétne žiab?"

„Možno. Musel by som sa pozrieť."

„Preverte si to. Myslím, že tam nájdete odpoveď."

„DNA žiab? Prečo DNA žiab?" spýtal sa Malcolm.

„Počujte, toto všetko je veľmi zaujímavé, ale zabúdame na hlavný problém: unikli nejaké zvieratá z ostrova?" spýtal sa Gennaro netrpelivo.

„Z týchto údajov to nezistíme," povedal Grant.

„Tak ako to zistíme?"

„Poznáam iba jeden spôsob. Musíme nájsť jednotlivé hniezda, prezrieť ich a zrátať zvyšné škrupiny vajec. Podľa toho odhadneme, koľko zvierat sa vlastne vyliahlo. A potom môžeme povedať, či niektoré chýbajú."

„Aj tak nebudete vedieť, či chýbajúce zvieratá niečo zabilo, alebo uhynuli prirodzenou smrťou, alebo unikli z ostrova," ozval sa Malcolm.

„Nie, ale nejako treba začať," povedal Grant. „A možno sa dozvieme viac, ak si poriadne prezrieme populačné krivky."

„Ako hniezda nájdeme?"

„Vlastne som dúfal, že nám pritom pomôže počítač."

„Nevrátime sa už?" ozvala sa Lex. „Som hladná."

„Áno, poďme," usmial sa na ňu Grant. „Si veľmi trepzlivá."

„O takých dvadsať minút sa naješ," povedal Ed Regis a vykročil k elektromobilom.
„Ja sa tu chvíľu zdržím," oznámila Ellie, „a vyfotografujem si stegosaura aparátom doktora Hardinga. Tie pľuzgieriky v papuli mu do zajtra zmiznú."
„Ja s deťmi sa už vrátim," povedal Grant.
„Ja tiež," pridala sa Malcolm.
„Asi tu zostanem a prideme s Hardingom a doktorkou Sattlerovou džípom," vyhlásil Gennaro.
„Fajn, tak poďme."
Keď vykročili, Malcolm sa spýtal: „Prečo tu vlastne náš advokát zostal?"
Grant pokrčil plecami. „Možno kvôli doktorke Sattlerovej."
„Naozaj? Žeby tie šortky?"
„Aj to sa stáva."
Keď prišli k elektromobilu, Tim vyhlásil: „Tentoraz chcem ísť v prednom ja, s doktorom Grantom."
„Bohužiaľ, musíme sa s doktorom Grantom porozprávať," povedal Malcolm.
„Budem len sedieť a počúvať. Ani nemuknem," sľuboval Tim.
„Pôjde o súkromný rozhovor," povedal Malcolm.
„Vieš čo, Tim?" navrhol Ed Regis. „Nech si idú sadnúť spolu do zadného vozidla. My pôjdeme do predného a ty si môžeš vziať okuliare na nočné videnie. Už si ich niekedy vyskúšal, Tim? Je v nich zabudovaná veľmi citlivá elektronika, ktorá umožňuje vidieť aj v tme."
„Fajn," povedal Tim a pohol sa k prvému vozidlu.
„Aj ja sa chcem pozeráť," ozvala sa Lex.
„Nemôžeš," odvrkol Tim.
„To nieje fér! To nieje fér! Vždy všetko môžeš iba ty, Timmy!"
Ed Regis hľadel za nimi a povedal Grantovi: „Viem si predstaviť, aká bude spiatočná cesta."
Grant s Malcolmom nastúpili do druhého vozidla. Na prednom skle sa objavili prvé dažďové kvapky. „Podme," povedal Ed Regis. „Už sa teším na večeru. A nepohrdnem ani banánovým daiquiri. Čo vy na to, priatelia? Nedáte si tiež?"
Buchol rukou na kovovú karosériu. „Uvidíme sa v tábore." Rozbehol sa k prvému vozidlu a nastúpil.
Červené svetlo na prístrojovej doske zablikalo a elektromobily sa s tichým zabzučaním pohli.
Už sa stmievalo, keď sa vracali späť. Malcolm vyzeral akýsi zarazený. „Iste pocítujete zadosťučinenie, že sa vaša teória potvrdila," ozval sa Grant.
„Pravdu povediac, skôr sa trochu obávam. Myslím, že sme dospeli do veľmi nebezpečného štádia."
„Prečo?"
„Inštinkt."
„Veria matematici v inštinkt?"
„Absolútne. Inštinkt je veľmi dôležitý. Rozmýšľam vlastne nad fraktálmi," odpovedal Malcolm. „Počuli ste už o fraktáloch?"
„Ani nie," pokrútil hlavou Grant.
„Fraktály predstavujú určitý druh geometrického zobrazenia, objavil ho istý Mandelbrot. Na rozdiel od bežnej euklidovskej geometrie, ktorú sa všetci učia v škole - štvorce, kocky a gule - fraktálová geometria podľa všetkého opisuje reálne objekty v skutočnom svete.
Typickými fraktálovými útvarmi sú vrchy a oblaky. Takže fraktály zrejme nejako súvisia s realitou. No a Mandelbrot so svojimi geometrickými nástrojmi objavil pozoruhodnú vec. Zistil, že veci v rozličných mierkach vyzerajú takmer identicky."
„V rozličných mierkach?" spýtal sa Grant.
„Napríklad," pokračoval Malcolm, „veľký vrch pri pohľade z diaľky má určitý rozoklaný tvar. Keď prídete bližšie a pozriete si nejaký malý vrcholec tohto veľkého vrchu, bude mať ten istý tvar. Vlastne, ak takto postupujete ďalej až po drobný úlomok skaly, viditeľný len pod mikroskopom, aj uňho objavíte rovnaký základný fraktálový tvar ako u veľkého vrchu."
„Nechápem však, prečo vás to trápi," zívola Grant. Zacítil sírový pach sopečných výparov. Cesta sa teraz priblížila ku pobrežiu, mali výhľad na pláž a oceán.
„Ide o určitý spôsob nazerania," vysvetľoval Malcolm. „Mandelbrot objavil princíp podobnosti, ktorý platí od najmenejšej mierky po najväčšiu. A takáto podobnosť platí aj pre udalosti."
„Udalosti?"
„Vezmime si napríklad ceny bavlny," pokračoval Malcolm. „O cenách bavlny jestvujú aspoň posledných sto rokov spoľahlivé záznamy. Keď si preštudujete pohyb cien bavlny, zistíte, že kolísanie cien v priebehu dňa je v podstate rovnaké ako v priebehu týždňa, čo je zasa v podstate rovnaké ako kolísanie po celý rok, či za desať rokov. A tak je to vlastne so všetkým. Deň je podobný životu. Začnete niečo robiť, ale napokon robíte čosi inšie, chcete niečo vybaviť, ale nedostanete sa k tomu... A ku koncu života zistíte, že celá vaša existencia bola chaotická. Celý váš život prebiehal rovnako ako jediný deň."
„Existuje aj takéto vysvetlenie," povedal Grant.
„Nie," oponoval Malcolm. „Len také vysvetlenie, ktoré zodpovedá realite. Chápate, myšlienka fraktálovej podobnosti obsahuje aj aspekt rekurzie, znásobovania účinku vlastného vplyvu, čo znamená, že udalosti nemožno predvídať. Situácia sa môže odrazu a nečakane zmeniť."
„Okej..."
„My si však navrávame, že nečakané zmeny sa vymykajú zo zabehaného poriadku, napríklad autonehoda. Alebo

nezáležia od nás, napríklad smrteľná choroba. Nečakanú, radikálnu a nezmyselnú zmenu nepokladáme za nedeliteľnú súčasť našej existencie. A pritom ňou je. Ako nás učí teória chaosu," pokračoval Malcolm, „priama lineárnosť, s ktorou celkom samozrejme rátame vo všetkom, od fyziky po fikciu, jednoducho nejestvuje. Lineárnosť nám poskytuje umelý pohľad na svet. Skutočný život nie je sériou po sebe idúcich udalostí, navzájom pospájaných ako korálky na náhrdelníku. Život je skôr celý rad náhod, z ktorých každá môže ovplyvniť všetky nasledujúce udalosti celkom nepredvídateľným, ba až katastrofálnym spôsobom." Malcolm sa oprel dozadu a zahľadel sa na elektromobil pár metrov pred nimi. „Takáto je základná pravda o štruktúre nášho vesmíru. Z akýchsi príčin sa však ustavične správame, akoby to tak nebolo."

V tej chvíli vozidlá s myknutím zastali.

„Čo sa robí?" spýtal sa Grant.

V prednom elektromobile deti ukazovali na oceán. Neďaleko pobrežia Grant zbadal pod zatiahnutou oblohou tmavé obrysy zásobovacej lode, vracajúcej sa do Puntarenas.

„Prečo sme zastali?" spýtal sa Malcolm.

Grant zapol vysielaciu a začul vzrušený dievčenský hlas: „Pozri tam, Timmy! Vidíš, tam je!"

Malcolm sa prižmúrenými očami zahľadel na loď. „Hovorí o lodi?"

„Zrejme."

Ed Regis vyskočil z predného vozidla a dobehol k nim.

„Prepáčte," povedal im cez okienko, „ale deti sú celé preč. Máte tu ďalekohľad?"

„Načo?"

„Tá malá vraj na lodi čosi zbadala. Akési zviera."

Grant schmatol ďalekohľad a oprel si lakť o obločný rám. Pomaly si prezeral dlhý trup zásobovacej lode. V šere z nej videl iba siluetu, no v tej chvíli sa na lodi rozžiarili pozičné svetlá.

„Vidíte niečo?" spýtal sa Regis.

„Nie."

„Sú celkom dolu," ozvala sa Lex vo vysielacke. „Dívajte sa celkom dolu."

Grant sklonil ďalekohľad a skúmal loď hneď nad čiarou ponoru. Po celej dĺžke širokého trupu sa penila voda. Bolo už takmer tma, sotva rozoznával detaily.

„Nie, nič..."

„Ja ich vidím," povedala Lex netrepežlivo. „Vzadu. Pozerajte sa na zadnú časť!"

„Ako môže v takomto šere niečo vidieť?" spýtal sa Malcolm.

„Deti vidia," odpovedal Grant. „Ich zrkovú ostrosť sme už dávno stratili."

Pomaly zamieril ďalekohľadom na zadnú časť lode a odrazu zvieratá zbadal. Hravo tam pobežovali medzi siluetami zadnej nadstavby. Videl ich iba chvíľkami, no dokonca aj v hustnejšej tme rozoznal vzpriamené, vyše pol metra vysoké zvieratá, udržiavajúce si rovnováhu vystretými chvostami.

„Už ich vidíte?" spýtala sa Lex.

„Vidím."

„Čo sú to zač?"

„Raptory," odpovedal Grant. „Najmenej dva, možno viac. Mládťatá."

„Preboha," ozval sa Ed Regis. „A loď pláva k pevnine."

Malcolm pokrčil plecami. „Len pokojne. Jednoducho sa spojte s dozornou, nech privolajú loď späť."

Ed Regis sa načiahol dnu a z prístrojovej dosky schytil vysielaciu. Bolo počuť chrapčanie a šťukanie, ako náhlivo prehadzoval frekvencie. „Voľačo s tým je," povedal. „Nefunguje."

Odbehol k prednému elektromobilu a skočil dnu. Potom sa obzrel dozadu. „Obidve vysielacky haprujú," zakričal.

„Nemôžem sa spojiť s dozornou."

„Tak sa pohnime," povedal Grant.

V dozorní Muldoon zastal pri veľkom obluku s výhľadom na park. O siedmej sa zažali silné kremíkové lampy a ostrov, rozprestierajúci sa k juhu, sa zmenil na žiarivý drahokam. Túto chvíľu mal z celého dňa najradšej. Z vysielacky sa ozval praskot statickej elektriny.

„Elektromobily sa opäť pohli," oznámil Arnold. „Vracajú sa sem."

„Ale prečo zastali?" spýtal sa Hammond. „A prečo sa s nimi nemôžeme spojiť?"

„Neviem," odpovedal Arnold. „Možno si vypli vysielaciu."

„Možno je na vine búrka," poznamenal Muldoon. „Rušenie od búrky."

„O dvadsať minút sú tu," povedal Hammond. „Hádám by ste mali brknúť do jedálne, nech prestrú. Deti sú už iste hladné."

Arnold zdvihol slúchadlo a začul v ňom iba monotónny šum. „Čo to znamená? Čo sa robí?"

„Preboha, položte to," ozval sa Nedry. „Rušíte tok dát."

„Obsadili ste všetky telefónne linky? Aj domáce?"

„Obsadil som všetky linky, spájajúce ostrov s okolím," vysvetľoval Nedry. „Domáce by však mali fungovať." Arnold stláčal klávesu za klávesou na svojom termináli. Všade počul iba piskot.

„Zdá sa, že ste ich obsadili všetky."

„Prepáčte," povedal Nedry. „Po skončení prenosu, asi o pätnásť minút, vám zopár uvoľním." Zívot. „Podľa všetkého ma čaká dlhý víkend. Hádám si teraz zájdem po tú kolu." Zdvihol si plecniak a zamieril ku dverám. „Toho môjho terminálu sa nedotýkajte, dobre?"

Dvere sa za ním zavreli.

„Nechutný chlap," povedal Hammond.

„Hej," prisvedčil Arnold. „Ale svojej robote zrejme rozumie."

Oblaky vulkanickej pary po oboch stranách cesty hrali v jasnom svetle kremíkových lúčových dýchaviek. „Za aký čas príde loď k pevnine?"

„Za osemnásť hodín," odpovedal Ed Regis. „Približne. Vždy za ten istý čas." Pozrel na hodinky. „Mala by tam doraziť zajtra dopoludnia okolo jedenástej."

Grant sa zamračil. „Ešte vždy sa nedá spojiť s dozornou?"

„Zatiaľ nie."

„A s Hardingom sa dá?"

„Nie, už som to skúšal. Možno si vypoľ vysielaciu."

Malcolm pokrútil hlavou. „Tak sme jediní, ktorí vieme o tých zvieratách na lodi."

„Musíme niekoho zmobilizovať," povedal Ed Regis. „Preboha, tie zvieratá sa nesmú dostať na pevninu."

„Kedy sa vrátíme na základňu?"

„O takých šiestnásť, sedemdesiat minút," odpovedal Ed Regis. Cestu doďaleka osvetľovali silné lampy. Grantovi sa zdalo, akoby sa viedli akýmsi tunelom zo zelene. Na predné sklo dopadli veľké dažďové kvapky.

Grant zbadal, ako elektromobil spomalil a vzápätí zastal. „Čo sa robí?"

„Nechcem, aby sme stáli. Prečo zastavujeme?" ozvala sa Lex.

A odrazu všetky svetlá zhasli. Cestu pohltila temnota. „Čo je?" vykrikla Lex?

„Zrejme vypadol prúd, alebo čosi také," povedal Ed Regis. „Určite sa o minútku znova rozsvieti."

„Čo je, dočerta?" zvolal Arnold, hľadiac na obrazovky.

„Čo sa stalo?" spýtal sa Muldoon. „Vypadol prúd?"

„Áno, ale iba v parku. Tu v budove všetko funguje, ale v parku vypadol prúd - svetlá, televízne kamery, všetko."

Obrazovky v dozorní potemneli.

„A kde sú elektromobily?"

„Zastali niekde pri ohrade tyranosaurov."

„Tak brnkajte údržbárom, nech to dajú do poriadku," povedal Muldoon.

Arnold zdvihol jeden z telefónov a začul iba šum: Nedryho počítače sa medzi sebou dohovárať. „Telefóny nefungujú kvôli tomu prekliatemu Nedrymu. Nedry. Došľaka, kde je?"

Dennis Nedry otvoril dvere s nápisom OPLODŇOVANIE. Po výpadku prúdu prestali všetky zámky s bezpečnostnými kartami fungovať. Všetky dvere v budove sa dali otvoriť obyčajným stlačením kľúčky.

Na zozname problémov Parku dinosaurov zaujímal popredné miesto bezpečnostný systém. Nedry bol zvedavý, či vôbec niekomu zišlo na um, že nejde o chybu, ale že to tak naschvál naprogramoval. Vytvoril si klasické tajné dvere.

Len málo programátorov veľkých počítačových systémov vedelo odolať pokušeniu vytvoriť si akýsi tajný vstup.

Sčasti to bolo celkom logické, ak neskúsený užívateľ systém nejako zablokoval a zavolať si vás na pomoc, vždy ste mali možnosť preniknúť do systému a chybu napraviť. A sčasti to bol aj akýsi druh podpisu: bol tu Kilroy.

A sčasti to bola aj poisťka pre budúcnosť. Projekt Parku dinosaurov Nedryho rozčuľoval: v pokročilom štádiu rozpracovania InGen požadovala rozsiahle modifikácie systému, ale nebola ochotná za ne platiť, argumentujúc, že mali byť zahrnuté do pôvodného kontraktu. Vyhrážali sa mu žalobou, jeho klientom písomne naznačovali, že Nedry je nespoľahlivý. Bolo to obyčajné vydieranie a Nedry napokon musel potlačiť svoju nechť a urobiť všetky zmeny, ako ich Hammond požadoval.

A tak neskôr, keď ho vyhľadal Lewis Dodgson z Biosynu, Nedry ho pozorne počúval, a nakoniec mu potvrdil, že naozaj môže obísť bezpečnostný systém Parku dinosaurov. Môže preniknúť do každej miestnosti, do každého systému, kamkoľvek v Parku. Naprogramoval to tak. Pre každý prípad.

Vošiel do miestnosti. Laboratórium bolo opustené; ako predpokladal, všetci pracovníci boli na večeri. Odzipsoval pleciak a vybral z neho holiaci krém Gillette. Odkrútil spodnú časť plechovice a zbadal, že vnútrajšok je rozdelený na viacero valcovitých častí.

Natiahol si hrubé rukavice a vošiel do veľkého mraziaceho boxu s nápisom ŽIVÝ BIOLOGICKÝ MATERIÁL UDRŽUJTE PRI TEPLOTE NAJMENEJ - 10 °C. V boxe ako malá miestnosť boli od dlážky až po strop regály s rozličnými činidlami a tekutinou v plastických vreckách. Naboku zazrel menšiu chladničku s hrubými keramickými dverami. Keď ju otvoril, v oblaku bielych výparov kvapalného dusíka sa vysunula polička s drobnými rúrkami. Embryá boli usporiadané podľa rodov: Stegosaurus, Apatosaurus, Hadrosaurus, Tyrannosaurus. Každé embryo v malej skúmavke zabalenej do staniolu, so zátkou z umelej hmoty. Nedry z nich rýchlo zobral po dve a vsunul ich do plechovice s holiacim krémom.

Potom priskrutkoval naspäť spodnú časť a pokrútil vrchnákom. Vnútri zasyčal unikajúci plyn a plechovicu pokryl srieň. Dodgson povedal, že chladiaca náplň vydrží tridsaťšesť hodín. Dovtedy sa bez problémov dostane do San José.

Nedry sa z mraziaceho boxu vrátil do laboratórnej miestnosti. Vložil si plechovicu do pleciaku a zazipsoval ho. Vyšiel na chodbu. Krádež netrvala ani dve minúty. Vedel si predstaviť, akí budú hore v dozorní ohrození, keď zistia, čo sa stalo. Všetky bezpečnostné kódy sú popletené, všetky telefónne linky zablokované. Bez jeho pomoci by tento chaos odstraňovali celé hodiny - Nedry však o pár minút príde späť do dozorne a všetko napraviť.

A nikto ho nebude z ničoho podozrievať.

Uškŕňajúci sa Dennis Nedry zišiel na prízemie, kývol strážcovi a pokračoval dolu schodmi do suterénu. Popri usporiadaných radoch elektromobilov prišiel k džípu s benzínovým motorom, zaparkovaným pri stene. Keď nasadal, všimol si akúsi čudnú sivú rúru na vedľajšom sedadle. Vyzerá to skoro ako raketnica, pomyslel si, skrútol kľúčikom a naštartoval.

Pozrel na hodinky. Cez park sa do východného prístavu dostane za tri minúty. O ďalšie tri minúty bude spať v dozorní. Hračka „Došľaka!“ stláčal Arnold tlačidlá na svojom termináli. „Celé sa to poondialo.“

Muldoon stál pri okne a hľadel na park. Osvetlené boli len hlavné budovy, inak na celom ostrove zavládla tma. Niekoľko pracovníci sa náhlivo usilovali schovať pred dažďom, no podľa všetkého si nikto nevšimol, že sa niečo prihodilo. Muldoon pozrel k jasne osvetlenému hotelu pre hostí.

„Hmm, sme v peknej kaši,“ vyhlásil Arnold.

„O čo ide?“ spýtal sa Muldoon. Odvrátil sa od okna, takže nezbadal džíp, ktorý vykízol z podzemnej garáže a po obslužnej ceste zamieril cez park na východ.

„Ten idiot Nedry vypol bezpečnostný systém,“ povedal Arnold. „Celá budova je otvorená, ani jedny dvere nie sú zamknuté!“

„Výroziem strážcov,“ povedal Muldoon.

„O to ani tak nejde. Keď vypnete bezpečnostný systém, vypnú sa aj všetky ploty.“

„Ploty?“ zopakoval Muldoon.

„Elektrinou nabité ploty. Na celom ostrove zostali bez prúdu.“

„Chcete povedať...“

„Áno. Zvieratá môžu uniknúť z ohrád.“ Arnold si zapálil cigaretu. „Možno sa nestane nič, ale človek nikdy nevie ...“

Muldoon vykročil ku dverám. „Hádam radšej doveziem spať ľudí z tých dvoch elektromobilov. Pre istotu.“

Muldoon rýchlo zišiel dolu schodmi do garáže. To, že ploty nebudú pod napätím, ho veľmi netrápilo. Väčšina dinosaurov žila vo svojich ohradách už deväť mesiacov, i dlhšie; neraz sa už obtreli o plot a výsledky boli pozoruhodné. Muldoon vedel, že zvieratá sa rýchlo učia vyhýbať sa elektrickým šokom. Laboratórneho holuba možno vycvičiť už dvoma-tromi šokmi. Sotva by sa teda dinosaury práve teraz priblížili k plotu.

Väčšmi ho znepokojovalo, čo podniknú ľudia v elektromobiloch. Najlepšie by bolo, keby nevystúpili, lebo keď znova zapnú prúd, vozidlá sa rozbehnú, či plné alebo prázdne. Mohli by im ujsť. Pravda, v takom daždi z nich asi nevystúpia, ale aj tak ... Človek nikdy nevie. ...

Prišiel do garáže a náhlivo zamieril k džípu. Ešte šťastie, pomyslel si, že mu zišlo na um zobrať si tie rakety. Vydá sa hneď na cestu a bude tam o...

Auto tam nestálo!

„Čo to má, dočerta, znamenať?“ Muldoon ohromene hľadel na prázdne parkovacie miesto.

Džíp zmizol!

Čo sa to, dočerta, robí?

ŠTVRTÁ ITERÁCIA Nevyhnutne sa začínajú prejavovať skryté nestability. IAN MALCOLM Hlavná cesta Na strechu elektromobilu bubnoval dážď. Tim cítil, ako ho okuliare na nočné videnie tlačia na čele. Pokrútil gombíkom pri uchu a nastavil si svetelnosť. Pred očami mu preletel fosforeskujúci záblesk a potom v zelenavých a čiernych elektronických odtieňoch zbadal zadný elektromobil s doktorom Grantom a doktorom Malcolmom. Super!

Doktor Grant sa cez predné sklo díval smerom k nemu. Tim videl, ako z prístrojovej dosky berie vysielaciu. Ozval sa praskot statickej elektriny a žatým Grantov hlas: „Vidíte nás?“

Tim si od Eda Regisa vzal vysielaciu. „Ja vás vidím.“

„Všetko v poriadku?“

„Áno, doktor Grant.“

„Zostaňte vo vozidle.“

„Zostaneme, nerobte si starosti.“ Vypol vysielaciu.

„Veď leje ako z krhly. Pravdaže zostaneme vo vozidle,“ zahun-dral Ed Regis.

Tim si prezeral zeleň pozdĺž cesty. Cez okuliare mala bledozelený elektronický odtieň a za ňou sa črtali zelené obrysy plota. Elek-tromobily zastali na úbočí pahorku, sú teda niekde v blízkosti revíru tyranosaurů. Bolo by fantastické pozrieť si týmito okuliarmi tyrano-saura. Ozajstný nervák. Možno si ich tyranosaurus príde k plotu obzrieť. Ktovie, či mu oči začnú v tme svietelkovať, keď ich zbada. Bolo by to super.

Nevidel však nič a po chvíli ho to prestalo baviť. Všetci vo vozidle mlčali. Dážď bubnoval na strechu kabíny. Po okienkach stekali prúdy vody. Ani cez okuliare nebolo veľa vidieť.

„Ako dlho tu už stojíme?“ spýtal sa Malcolm.

„Neviem. Štyri či päť minút.“

„Ktovie, čo sa stalo.“

„Možno dážď niekde spôsobil skrat.“

„Veď sme zastali skôr, ako sa riadne rozpršalo.“

Opäť nastalo ticho. Lex sa stiesnene spýtala: „Ale blýskať sa nebude, však?“ Vždy sa bála bleskov a teraz nervózne stískala v rukách koženú baseballóvú rukavicu.

„Čo vravíte? Nerozumeli sme,“ ohlásil sa Grant.

„To iba sestra niečo povedala.“

„Aha.“

Tim si opäť prezeral zeleň pri ceste, no nevidel nič. Rozhodne nič také veľké ako tyranosaurus. Ktovie, či tyranosaury vychádzajú na lov v noci. Sú to nočné zvieratá? Nespomínal si, že by o tom niečo čítal. Mal pocit, že tyranosaury vychádzajú na lov vo dne i v noci za každého počasia. Na čase im nezáleží.

Lejak neprestával.

„Teda, hotová prietrž mračien,“ povedal Ed Regis.

„Som hladná,“ ozvala sa Lex.

„Viem, Lex," povedal Ed Regis, „ale momentálne sme tu zavržli. Vozidlá sú poháňané elektricky, pomocou kábla pod vozovkou." „Dokedy tu budeme trčať?"

„Kým opäť nezapnú prúd."

Šumenie dažďa Tima uspávalo. Zívol, obrátil sa, aby si pozrel palmy na ľavej strane cesty, a odrazu zacítil slabý záchvev zeme. Zvrtol sa dozadu a na okamih zazrel akýsi tmavý tieň, ktorý rýchlo prebehol po ceste pomedzi vozidlá.

„Bože!"

„Čo to bolo?"

„Čosi veľké, ako naše auto."

„Tim! Si tam?"

Zdvihol slúchadlo. „Áno, som tu."

„Videl si to, Tim?"

„Nie, nestihol som."

„Čo to, dočerta, bolo?" spýtal sa Malcolm. „Máš založené okuliare, Tim?"

„Áno. Budem v strehu."

„Bol to tyranosaurus?" spýtal sa Ed Regis.

„Nemyslím. Prebehlo to cez cestu."

„Poriadne si to nevidel, však?"

„Nie."

Tima mrzelo, že si nestihol obzrieť zviera, nech už bolo akékoľvek. Oblohu zrazu pret' al biely blesk a okuliarmi videl iba bledozelenú žiaru. Prižmúril oči a začal rátať: „Dvadsaťjeden . . . dvadsaťdva ... " Blízko nich ohlušujúce zarachotil hrom.

„Ach, nie..." rozplakala sa Lex.

„Neboj sa, zlatko, to je iba blesk," upokojoval ju Ed Regis. Tim si prezeral okolie cesty. Ťažké dažďové kvapky bičovali listie, všetko sa pod nimi akoby chvelo. Všetko akoby ožilo. Pohľadom prechádzal po zeleni... Zarazil sa. Za listím čosi zbadal. Zdvihol pohľad vyššie.

Za clonou listia za plotom zbadal akési mocné telo so šupinatou, hrčkovitou kožou, pripomínajúcou kôru stromu. Strom to však nebol... Zdvihol pohľad ešte vyššie...

Zbadal mohutnú hlavu tyranosaura. Zviera nehybne stálo a hľadelo ponad plot na dva elektromobily. Zasa sa zablyslo a zviera zaklo-nilo hlavu a zarevalo v oslepujúcom svetle. Potom opäť zavládla tma a ticho, prerušované iba bubnovaním dažďa.

„Tim?"

„Tu som, pán Grant."

„Rozoznáš, čo to je?"

„Áno, pán Grant."

Tim vycítil, že doktor Grant sa s ním usiluje rozprávať tak, aby nevyplašil sestru. „Čo teraz robí?"

„Nič," odpovedal Tim, pozorujúc tyranosaura svojimi okuliarmi. „Jednoducho stojí pri plote."

„Odtiaľto skoro nič nevidím, Tim."

„Ja vidím veľmi dobre, pán Grant. Len tam stojí."

„Okej."

Lex neprestajne posmrkávala.

Znova zavládlo ticho. Tim pozoroval tyranosaura. Hlava bola obrovská. Zviera si prezeralo raz jeden, raz druhý elektromobil. Akoby hľadelo priamo na Tima.

V okuliaroch na nočné videnie sa Timovi zdalo, že jeho oči bledozelené svetielkujú.

Tima zamrazilo. Od masívnej hlavy a čeľustí skízol pohľadom na drobnú, svalnatú prednú končatinu. Zakývala sa vo vzduchu a potom zovrela plot.

„Kristepane," Ed Regis uprene hľadel z okna.

Najväčší dravec, akého svet poznal. Naj strašnej ši útok v ľudských dejinách. Kdesi v kútiku jeho novinárskej duše sa Edovi Regisovi vynorili titulky nového článku. Cítil však, ako sa mu kolená neovládateľne trasú, nohavice mu plieskali ako zástavy. Bože, ale je vydesený. Najradšej by sa tu nevidel. Ed Regis, jediný spomedzi cestujúcich v obidvoch elektromobiloch vedel, čo znamená útok dinosaura. Vedel, čo sa už doteraz prihodilo. Videl dokaličené telá ľudí, na ktorých záutočil raptor. Dodnes si ich živo pamätal. A toto bol rex! O-veľa, oveľa väčší! Najväčší mäsožravec, aký kedy chodil po zemi!

Kriste.

Rev tyranosaura zaznel ako desivý výkrik z iného sveta. Ed Regis cítil, ako sa mu v nohaviciach rozlieva teplo. Pomočil sa. Bol vydesený a zároveň zahanbený. Vedel však, že niečo musí urobiť. Nemôže tu len tak sedieť. Niečo musí urobiť. Niečo. Ruky na prístrojovej doske sa mu triasli.

„Kristepane," zopakoval.

„Tak sa nehovori," pohrozila mu Lex prstom.

Tim počul, ako sa dvere elektromobilu otvárajú, rýchlo sa obzrel - obraz v okuliaroch na nočné videnie sa celkom rozmazal - a zbadal Eda Regisa, ako vyskakuje von z vozidla, krčiac sa pred dažďom.

„Hej, kam idete?" spýtala sa Lex.

Ed Regis sa bez slova obrátil a rozběhol preč od tyranosaura, až napokon zmizol v lesíku. Dvere elektromobilu ostali otvorené, do kabíny zatekalo.

„Utiekol!" vykřikla Lex. „Kam šiel? Nechal nás tu samých!"

„Zavri dvere!" prikázal jej Tim, no Lex sa rozplakala. „Nechal nás tu! Nechal nás tu!"

„Tim, čo sa robí?" ozvalo sa Grantov hlas z vysielacky. „Tim?"

Tim sa načiahol dopredu a usiloval sa zavrieť dvere. Zo zadného sedadla však nedočiahol na kľučku. Obzrel sa na tyranosaura práve vo chvíli, keď sa znova zablysko a proti žiariacej oblohe sa zjavila obrovská čierna silueta.

„Tim, čo sa robí?"

„Nechal nás tu, nechal nás tu!"

Tim zažmúril oslepené oči. Keď ich znova otvoril, tyranosaurus tam stál presne ako predtým, nehybný a obrovský. Z papule mu cícerkom stekala dažďová voda. Predná končatina zvierala plot...

A vtom si Tim uvedomil: tyranosaurus sa drží plota! Plot už nie je nabitý elektrinou! „Lex, zavri tie dvere!" Vo vysielacke zapraskalo. „Tim!"

„Tu som, pán Grant."

„Čo sa robí?"

„Regis ušiel," povedal Tim.

„Čože?"

„Ušiel. Asi zbadal, že plot nieje pod napätím."

„Plot nieje pod napätím?" spýtal sa Malcolm. „Vraví, že plot nie je pod napätím?"

„Lex, zavri tie dvere," prikázal Tim. Lex však iba jednotaj monotónne nariekala. „Nechal nás tu! Nechal nás tu!" a tak Timovi nezostalo inšie, ako vystúpiť zadnými dverami do šľahajúceho lejaku a zavrieť dvere sám. Znova sa zablysko, zaburácal hrom. Tim zdvihol pohľad a zbadal, ako tyranosaurus obrovskou zadnou nohou váľa plot. „Timmy!"

Skočil späť do elektromobilu a zaplesol dvere; zvuk zanikol v dunení hromu. „Tim! Si tam!" ozvalo sa z vysielacky.

Schmatol ju do ruky. „Tu som." Obrátil sa k Lex. „Zaisti dvere. Sadni si doprostriedka. A čuš."

Tyranosaurus pokrútil hlavou zboka nabok a nerozhodne vykročil dopredu. Pazúry na nohách sa mu zachytili v pletive zvaleného plota. Nakoniec zvierka zbadala aj Lex, stíchla a znehybnela. Pozorovala ho vytreštenými očami.

Vo vysielacke zapraskalo. „Tim"

„Áno, pán Grant."

„Ostaňte vnútri. Prikrčte sa. Buďte potichu. Nehýbte sa a ani muk."

„Dobre."

„Nič sa vám nestane. Dovnútra sa asi nedostane."

„Dobre."

„Len potichu, aby ste na seba zbytočne neupozorňovali."

„Dobre." Tim vypol vysielacku. „Počuješ, Lex?"

Sestra mlčky prikývla. Nespúšťala zo zvierat'a oči. Tyranosaurus zareval. V žiare blesku videli, ako sa vymotal z pletiva a urobil pružný krok dopredu.

Teraz stál medzi dvoma elektromobilmi. Obrovské telo zacláňalo Timovi výhľad na zadné Grantovo vozidlo. Dažďová voda cícerkami stekala po šupinatej koži svalnatých zadných nôh. Na hlavu mu nedoviedel, prekážala mu strecha.

Tyranosaurus prišiel zboku k ich elektromobilu, rovno k miestu, kde predtým vystúpil Tim. Kde predtým vystúpil Ed Regis. Zvierka zastalo. Veľká hlava sa sklonila k rozbahnenej pôde.

Tim sa obzrel na Granta a Malcolma v zadnom vozidle. Napäto ich pozorovali cez predné sklo.

Obrovská hlava s pootvorenou papulou sa zdvihla k bočným oknám vozidla. V žiare blesku videli, ako sa ligotavé, bezvýrazné oko veľjaštera pohlo.

Zvierka sa dívalo dovnútra.

Timova sestra prerývavo, vydesene dychčala. Načiahol sa a stisol jej rameno; dúfal, že bude ticho. Dinosaur dlho hľadel cez bočné okno. Možno ich ani nevidí. Napokon sa hlava opäť zdvihla a zmizla mu z dohľadu.

„Timmy..." zašepkala Lex.

„Už je dobre," pošepky povedal Timmy. „Asi nás nezbadal."

Obzrel sa dozadu na doktora Granta, keď elektromobilom otriasol mocný úder a predné sklo pokryla pavučina prasklín - tyranosaurus udel hlavou do strechy elektromobilu. Tima prevrátilo na sedadlo. Okuliare na nočné videnie mu skízli z očí.

Rýchlo si sadol, žmúril do tmy, v ústach teplá príchut' krvi.

„Lex?"

Nikde sestru nevidel.

Tyranosaurus sa týčil pred elektromobilom, hrud' sa mu pri každom nadýchnutí dvíhala, hrozivo kýval prednými labami.

„Lex!" zašepkal. Potom ju počul zastonať. Ležala kdesi na podlahe pod predným sedadlom.

Pred popraskaným predným sklom sa opäť zjavila obrovská hlava a celkom mu zaclonila výhľad. Tyranosaurus ňou zasa udel o prednú kapotu elektromobilu. Tim sa kŕčovito chytil sedadla, lebo celé vozidlo sa rozhojdalo.

Tyranosaurus udel hlavou ešte dva razy a plechová kapota sa preliačila.

Potom zvierka obišlo auto. Veľký zdvihnutý chvost Timovi zacláňal výhľad z bočných okien. Ozvalo sa hlboké, dunivé vrčanie, ktoré splynulo so zahrmením. Tyranosaurus zaťal zuby do rezervnej pneumatiky, pripevnenej na zadnej časti elektromobilu a jediným myknutím hlavy ju odtrhol. Zadná časť vozidla sa zdvihla do vzduchu, a vzápätí dopadla na zem, až to začvachtalo.

„Tim!" ozval sa doktor Grant. „Tim, si tam?"

Tim schytil vysielacku. „Sme v poriadku," prihlásil sa.

Ozvalo sa ostré kovové zaškrípanie - zvierka zaútočilo na strechu vozidla pazúrami. Timovi srdce div nevyskočilo z hrude. Na pravej strane bolo za oknami vidieť iba šupinatú, pevnú kožu. Tyranosaurus sa opieral o vozidlo, ktoré sa s každým jeho nadýchnutím kolísalo, kov a pružiny hlasno škrípali.

Lex opäť zastenala. Tim položil vyslačku a začal preliezať na predné sedadlo. Tyranosaurus zareval a kovová strecha sa preliačila dovnútra. Tim pocítil ostrú bolesť v hlave a skotúľal sa dolu na kryt prevodovky. Zbadal, že pri ňom leží Lex, a zhrozene si všimol, že jednu stranu hlavy má zaliatu krvou. Zdalo sa, že je v bezvedomí.

Vozidlo sa znova celé zatriaslo a Tima zasypali črepiny skla. Na tvári pocítil dážď. Pozrel hore a videl, že predné sklo je rozbité. Za rámom, z ktorého trčali iba kúsky skla, sa zjavila veľikánska hlava dinosaura.

Hľadel priamo naňho.

Tima zamrazilo od strachu, a vtom sa hlava s roztvorenou papuľou pohla k nemu. Zuby zaškrípali o kov, Tim zacítil horúci páchnuci dych zvierat'a a cez rozbité predné sklo sa dovnútra vopchal hrubý jazyk. Mľaskavo blúdl po vnútrajšku vozidla. Tim ucítil horúce, spenené sliny, a odrazu sa v kabíne rozľahol ohlušujúci rev tyranosaura.

Hlava sa zrazu prudko odtiahla.

Tim sa rýchlo pozbieral, vyhýbajúc sa preliačenému miestu na streche. Na prednom sedadle vpravo sa ešte dalo sedieť. Tyranosaurus stál v daždi pri prednom nárazníku. Vyzeral celý zmätený. Z čeľustí sa mu rinula krv.

Tyranosaurus naklonil hlavu nabok a pozoroval Tima veľkým okom. Hlava sa opäť sklonila k vozidlu a z boku nazrela dnu. Po preliačenej streche elektromobilu stekala krv zmiešaná s dažďom. Nedostane sa sem, pomyslel si Tim. Je priveľký.

Hlava sa odtiahla a v jase záblesku zbadal, ako sa dvíha zadná noha zvierat'a. Svet sa bláznivo naklonil, elektromobil sa prevrátil nabok a okná plesli do blata. Lex sa bezvládne skotúľala k bočnému oknu, a on tiež, pričom si udel hlavu.

Prišlo mu nevoľno. Potom tyranosaurus zovrel čeľusťami okenný rám, zdvihol celý elektromobil do vzduchu a zatriasol ním.

„Timmy!“ zvriskla mu Lex pri uchu, až ho to zbolelo. Prebrala sa. Objal ju práve vo chvíli, keď tyranosaurus tresol vozidlo o zem. Tim zacítil bodavú bolesť v boku a sestra padla naňho. Vozidlo sa opito naklonilo a zasa zdvihlo do výšky. Lex skríkla „Timmy!“, vtom sa pod ňou otvorili dvere a vypadla von do blata, ale Tim jej už nestihol odpovedať, lebo vzápätí sa všetko bláznivo zahojdalo, kmene paliem skízli kamsi dolu, auto sa akosi bokom vznášalo vo vzduchu, na okamih zbadal hlboko pod sebou zem, počul zúrivy rev tyranosaura, blúdiace oko - vrcholce paliem...

A potom, s prenikavým kovovým škripotom auto vypadlo tyranosaurovi z čeľustí, nasledoval strmhlavý pád, Timovi sa zdvihol žalúdok, no vzápätí sa celý svet ponoril do čierňavy a ticha.

„Ježiši! Kde sú?“ zalapal po dychu Malcolm v druhom vozidle.

Zablysko sa a Grant zažmurkal.

Prvé vozidlo zmizlo.

Grant neveril vlastným oči. Uprene hľadel dopredu cez predné okno, mokré od dažďa. Dinosaur je obrovský, možno ich iba začína...

Nie. V ďalšom záblesku zreteľne videl, že druhý elektromobil zmizol.

„Čo sa stalo?“ spýtal sa Malcolm.

„Neviem.“

V šumení dažďa Grant slabučko začul krik dievčatka. Dinosaur stál v šere na ceste pred nimi, ale ešte dosť dobre rozoznali, ako sa skláňa a oňucháva zem.

Alebo žerie čosi zo zeme.

„Vidíte niečo?“ žmurkal oči Malcolm.

„Skoro nič,“ odpovedal Grant. Dážď bubnoval na strechu vozidla. Chvíľu napínal sluch, no dievča už nezačul. Obidvaja muži sedeli vo vozidle a počúvali.

„Nekričala to tá malá?“ spýtal sa napokon Malcolm. „Znelo to tak.“

„Máte pravdu.“

„Bola to ona?“

„Neviem,“ odpovedal Grant. Cítil, ako ho premáha únava. Cez mokré predné sklo zbadali rozmazané obrisy blížiaceho sa dinosaura. Pomaly, zlovestne kráčal j rovno k nim.

„Viete, v takýchto chvíľach má človek pocit, že vyhynuté zvieratá, hm, azda mali radšej ostať vyhynuté,“ povedal Malcolm. „Nemyslíte?“

„Áno,“ prisvedčil Grant s búšiacim srdcom.

„Mali by ste, hmm, nejaký návrh, čo teraz?“

„Nemám potuchy,“ povedal Grant.

Malcolm stisol kľučku, kopnutím otvoril dvere a rozbehol sa preč. Grant však ihneď pochopil, že sa už nedá nič robiť, lebo tyranosaurus je priveľmi blízko. V ďalšom záblesku oslepujúceho bieleho svetla zdesene pozoroval, ako tyranosaurus zareval a vrhol sa vpred.

Grant nevidel celkom zreteľne, čo nasledovalo. Malcolm bežal, ťrkajúc okolo seba blato. Tyranosaurus ho niekoľkými rýchlymi krokmi dohonil, sklonil masívnu hlavu a Malcolm vyletel do vzduchu ako bábka.

Vtedy už aj Grant vyskočil z elektromobilu, studený dážď mu bičoval tvár a telo. Tyranosaurus stál k nemu chrbtom, mohutným chvostom švihal vo vzduchu. Grant sa práve chcel rozbehnúť do lesíka, keď sa odrazu tyranosaurus zvrhol k nemu a zareval.

Grant skamenel.

Stál pri dverách elektromobilu, celý premočený, nič ho nechráni-lo, a tyranosaurus bol od neho asi na dva a pol metra. Obrovské zviera znovu zarevalo. Z takejto blízkosti to znelo celkom ohlušujúce. Grant sa celý chvel od chladu a strachu. Oprel si ruky dozadu o kovové dvere, aby sa mu netriasli.

Tyranosaurus zareval ešte raz, ale nezaútočil. Naklonil hlavu nabok a najprv jedným, potom druhým okom si obzeral elektromobil. A nehybal sa.

Iba tam stál.

Čo to má znamenať?

Strašné čeluste sa otvorili a zavreli. Tyranosaurus zlostne zareval, potom zdvihol mohutnú zadnú nohu a dupol na strechu elektromobilu; pazúry sa po nej skízli s kovovým zaškrípaním a takmer zasiahli nehybne stojaceho Granta. Blato začľapotalo, keď sa zvieratko znovu postavilo na nohu. Pomaly sklonilo hlavu a s vrčaním si cez predné sklo prezeralo vnútro vozidla. Potom sa vydalo dozadu, narazilo do dverí, ktoré sa zaplesli, a blížilo sa rovno ku Grantovi. Od hrôzy mu prišlo zle a srdce mu išlo vyskočiť z hrude. Zviera bolo celkom blízko, cítil zápach skazeného mäsa z jeho papule, sladkastý pach krvi, odporný smrad mäsožravca...

Stuhol, očakávajúc neodvratný koniec.

Obrovská hlava prekĺzla tesne popri ňom a presunula sa k zadnej časti vozidla. Grant zažmurkal.

Čo sa stalo?

Žeby ho tyranosaurus nezbadal? Vyzeralo to tak. Ale ako je to možné? Grant sa opatrne obzrel a videl, ako zviera oňucháva rezervnú pneumatiku, pripevnenú na zadnej časti elektromobilu. Štuchlo do nej papuľou a hlava sa začala pohybovať späť. Zasa sa priblížila ku Grantovi.

Tentoraz pri ňom zastala, čierne široké nozdry iba pár centimetrov od neho. Grant cítil na tvári horúci dych zvieratka. Tyranosaurus však neňuchal ako pes. Jednoducho dýchal a Grantovi prichodil najskôr zmätený.

Nie, tyranosaurus ho nevidí. Aspoň dokiaľ sa nepohne. A v skrytom akademickom kútiku duše sa mu zrodilo vysvetlenie, dôvod, prečo...

Čeluste pred ním sa roztvorili, masívna hlava sa zdvihla do výšky. Grant zatľal päsť, zahryzol si do pery a zúfalo sa usiloval nepohnúť sa a ani nemuknúť.

Tyranosaurus opäť zareval do tmy.

Grantovi sa rozjasnilo. Zviera ho síce nevidelo, ale tušilo, že sa tu niekde skrýva a svojím revom ho chcelo vyplašiť, aby sa pohl a tak prezradil. Dokiaľ sa nepohne, zostane neviditeľný.

Napokon zviera sklamané zdvihlo mohutnú zadnú nohu a kopnutím prevrátilo elektromobil. Grant pocítil prenikavú bolesť a zároveň prekvapenie nad tým, že letí vzduchom. Pripadalo mu to veľmi dlho, takže mal dosť času vnímať, ako sa svet odrazu ochladil, a pozorovať zem, rútiacu sa v ústrety, aby ho udrela do tváre.

Návrat „Došľaka, pozrite sa na toto,“ povedal Harding.

Sedeli v Hardingovom džípe na benzín a hľadeli cez predné sklo, po ktorom rýchlo behali stierače. Žlté svetlo reflektorov zalievalo veľký strom, čo ležal krížom cez cestu.

„Zrejme blesk,“ poznamenal Gennaro. „Riadne stromisko.“

„Táto neprejdeme,“ usúdil Harding. „Hádám radšej zavolám Arnoldovi do dozorne.“ Zdvihol vysielaciu a pokrútil kanálovým voličom. „Haló, John. Si tam, John?“

Počul však iba nepretržitý piskľavý tón. „Nerozumiem. Zdá sa, že rádiové spojenie je v háji.“

„Asi tá búrka,“ povedal Gennaro.

„Zrejme.“

„Pokúste sa spojiť s elektromobilmi,“ navrhla Ellie.

Harding bezúspešne skúšal ďalšie kanály.

„Nič,“ oznámil. „Možno sú už naspäť v tábore, mimo dosahu nášho malého aparátu. Tak či onak, nemali by sme sa tu ďalej zdržiavať. Kým príde údržba opraviť ten strom, prejdú celé hodiny.“

Vypol vysielaciu a zaradil spiatocku.

„Čo robíte?“ spýtala sa Ellie.

„Vrátíme sa na križovatku a pôjdeme po obslužnej ceste. Našťastie tu máme dva cestné systémy,“ vysvetľoval Harding. „Jeden pre návštevníkov a druhý pre ošetrovateľov zvierat, nákladiačky s krmivom a tak. Vrátíme sa po obslužnej ceste. Je síce dlhšia a nie taká malebná, možno vás však zaujme. Ak prestane pršať, uvidíme aj nejaké zvieratá. O takých tridsať, štyridsať minút sme naspäť. Pravda, ak nezablúdím.“

Obrátil džíp a nocou zamieril znova na juh.

Na oblohe sa zablysko a všetky obrazovky v dozorní potemneli. Arnold sa zahniezdil na stoličke, celý meravý a napätý. Bože, len nie teraz. Nie teraz. Iné už nechýbalo, len aby teraz v búrke všetko vypadlo. Všetky hlavné prúdové obvody boli, prirodzene, chránenébleskoistkami, ale Arnold mal pochybnosti o modemoch, ktoré Ne-dry používal na prenos dát. Väčšina ľudí ani nevie, že cez modem možno vyradiť celý systém - napätový impulz od blesku môže preniknúť do počítača telefónnou linkou a bác! - základná doska počítača je ruč. Hlavná pamäť je ruč. Služba súborového systému je ruč. Počítač je ruč. Obrazovky zablikali, potom jedna po druhej opäť naskočili. Arnold si vzdychol a ochabnuto sa zhrbil v kresle. Znova sa zamyslel, kde je asi Nedry. Pred piatimi minútami rozoslal strážcov, aby ho pohľadali po budove. Ten tučný sviniar sedí najskôr niekde na záchode a prezera si komiks. Strážcovia sa však ešte nevrátili, ani ne volali.

Päť minút. Ak je Nedry v budove, už by ho boli našli.

„Niektorí si zobrali ten poondiaty džíp,“ vošiel do miestnosti Mul-doan. „Spojil si sa už s elektromobilmi?“

„Vysielaciu sa ich nemôžem dovolať,“ odpovedal Arnold. „Skúšam to týmto, lebo hlavný terminál je v háji. Aj keď je slabá, malo by to ísť. Vyskúšam som všetkých šesť kanálov. Viem, že vo vozidlách sú vysielacky, ale nehlásia sa.“

„Mrzuté,“ povedal Muldoon.

„Ak sa ta chceš pozrieť, vezmi si voz od údržbárov.“

„Rád by som šiel, ale všetky sú vo východnej garáži, skoro dva kilometre odtiaľto. Kde je Harding?“

„Predpokladám, že sa už vracia.“

„Takže cestou vyzdvihne ľudí z elektromobilov.“

„Zrejme.“

„Oznámil niekto Hammondovi, že deti nie sú tu?“

„Došľaka, nie,“ odpovedal Arnold. „Nepotrebujem, aby sa mi tu ten sviniar motal a nadával mi. Momentálne je všetko v poriadku. Elektromobily jednoducho ostali trčať v daždi. Harding ich potom privezie, chvíľu môžu počkať. Alebo nájdeme toho sviniara Nedryho a donútime ho oživiť všetky systémy.“

„Ty ich nevieš zapnúť?“

Arnold pokrútil hlavou. „Už som to skúšal. Lenže Nedry čosi porobil s celým systémom. Nevieť čo, no keby som mal sám liezť do programov, trvalo by mi to celé hodiny. Potrebujeme Nedryho. Musíme toho sviniara okamžite nájsť.“

Nedry Tabuľka na plote oznamovala NAPÄTIE 10 000 VOLTOV NEDOTÝKAŤ SA, no Nedry si holými rukami odhasproval bránu a doširoka ju otvoril. Vrátil sa k džípu, vyšiel z brány a pešo ju šiel zavrieť.

Teraz bol priamo v parku, asi poldruha kilometra od východného prístavu. Šliapol na plynový pedál a prihrbil sa nad volantom; uháňal s džípom po úzkej ceste a uprene hľadel cez predné sklo, bičované dažďom. Šiel rýchlo - až prirýchlo - musel však dodržiavať svoj časový plán. Zo všetkých strán ho obklopovala temná džungľa, ale čoskoro uvidí pláž a oceán po ľavej strane.

Prekliata búrka, pomyslel si. Ešte všetko pokazí. Ak totiž nebude naňho čakať vo východnom prístave Dodgsonov čln, celá akcia je v troskách. On sa ktovieako dlho zdržovať nemôže, pretože ho budú v dozorni zháňať. Kľúčovou myšlienkou plánu bolo doviesť sa do východného prístavu, odovzdať embryá a o pár minút sa vrátiť, kým si niečo všimnú. Tento dobrý, prefikovaný plán si Nedry starostlivo a do detailov premyslel. Vynesie mu to poldruha milióna dolárov. Čiže naraz získa desaťročný nezdanený príjem, čo celkom zmení jeho život. Nedry bol čertovsky opatrný, v poslednej chvíli donútil Dodgsona, aby sa s ním stretol na sanfranciskom letisku pod zámienkou, že chce vidieť peniaze. V skutočnosti si chcel nahradiť s Dodgsonom rozhovor, v ktorom ho osloví menom. Len preto, aby Dodgson nezabudol, že mu dlží zvyšok peňazí, Nedry priložil k embryám aj kópiu pásky. Nedry jednoducho pamätal na všetko. Len nie na túto prekliatu búrku.

Niečo bleskurýchle prebehlo cez cestu, v svetle reflektorov zazrel iba akúsi svetlú šmuhu. Akoby veľký potkan. Zmizlo to v kroví, ťahajúc za sebou chvost. Vačica. Neuveriteľné, že tu prežila. Človek by si myslel, že dinosaury takéto zvieratá zlikvidujú.

Kde je ten prekliaty prístav?

Pohol sa pred piatimi minútami a šiel ozaj rýchlo. Už mal byť pri východnom prístave. Vari niekde zle odbočil? Sotva. Veď ani nijakú odbočku nezbadal.

Tak kde je prístav?

Za zákrutou si zrazu zdesene všimol, že cesta končí dvojmetrovým sivým betónovým múrom s čiernymi ťlakmi od dažďa. Dupol na brzdu, džíp dostal šmyk a spravil hodiny. Nedry sa zdesil, že vpáli do múru - vedel, že doň vpáli - a zúfalo krútil volantom, až nakoniec džíp kízavo zastal, reflektory tridsať centimetrov od betónového múru.

Chvíľku sedel a vnímal rytmické bzučanie stieračov. Potom sa zhlboka nadýchol a pomaly vydýchol. Obzrel sa na cestu za sebou.

Zrejme niekde nesprávne odbočil. Môže sa vrátiť k bráne, ale to by ho zdržalo.

Radšej by mal zistiť, kde dočerta vlastne je.

Vystúpil z džípu a na hlavu ucítil ťažké dažďové kvapky. Zúrila skutočná tropická búrka, prudký lejak ho bolestivo šľahal. Stisol gombík na svojich digitálkach, aby si posvietil na ciferník. Prešlo už šesť minút. Došľaka, kde je vlastne?

Obišiel betónovú prekážku a na druhej strane postrehol v šumení dažďa nový zvuk - zurčanie vody. Žeby oceán?

Nedry náhlivo vykročil, zrak si už trochu privykol na temnotu. Všade navôkol hustá džungľa. Na listie bubnuje lejak.

Zurčanie znelo hlasnejšie a lákalo ho dopredu. Odrazu bol vonku z porastu, nohy sa mu zabárali do mäkkej pôdy, a zbadal tmavé víry rieky. Rieka! Je pri rieke!

Dočerta, zakľal v duchu. Ale kde pri rieke? Je dlhá niekoľko kilometrov. Opäť pozrel na hodinky. Uplynulo už sedem minút. „Máš problémy, Dennis,“ povedal nahlas.

Akoby v odpoveď sa z džungle ozvalo tlmené húkanie sovy.

Nedry ho takmer nevnímali; lámal si hlavu, čo ďalej. Je neodškriepiteľné, že stratil čas. Nemá už na výber. Musí sa zrieknuť pôvodného plánu. Neostáva mu nič iné, iba vrátiť sa do dozorne, uviesť počítač do pôvodného stavu a pokúsiť sa skontaktovať s Dodgsonom, aby si s ním na budúcu noc dohodol odovzdanie embryí vo východnom prístave. Dá mu to zabráť, ale azda to zvládne. Počítač automaticky registruje všetky telefonické rozhovory; ak sa spojí s Dodgsonom, musí záznam rozhovoru vymazať. Jedno je však isté - musí sa okamžite vrátiť, lebo si jeho neprítomnosť všimnú.

Vykročil naspäť k svetlám automobilových reflektorov. Bol celkom premočený, cítil sa mizerne. Znovu sa ozvalo tlmené húkanie a tentoraz spozornel. Sova to asi nebude. Húkanie zaznelo celkom blízko, kdesi v džungli po pravej strane.

Zaprašťalo krovie, potom nastalo ticho. Vyčkával. Znovu zaprašťanie. Čosi veľké sa nepochybné pomaly približuje k nemu. Čosi veľké. A dokonca veľmi blízko. Veľký dinosaur.

Vypadni odtiaľto.

Nedry sa rozbehol. Narobil pritom poriadny hluk, ale aj tak začul, ako sa zvieratá s praskotom prediera cez porast. A húka. Približovalo sa.

Potkýnal sa v temnote o kmene stromov, chytal sa mokrych konárov, a zrazu vpredu zbadal džíp. Svetlá reflektorov zalievajúce betónovú prekážku mu razom zlepšili náladu. O chvíľu bude v aute a zmizne odtiaľto. Obehol betónový múr a zmeravel.

Dinosaur tam už stál.

Nebol však príveľmi blízko, asi dvanásť metrov od neho, na okraji svetelného kužeľa z reflektorov. Nedry ešte

neabsolvoval prehliadku parku, takže jednotlivé rody dinosaurov nepoznal, tento však vyzeral ozaj čudne. Tri metre vysoké telo žltej farby s čiernymi fľakmi a na hlave sa do akéhosi V zbíhali dva červené hrebene. Dinosaur sa nehýbal, iba znovu mätko zahúkal.

Nedry vyčkával, či zviera nezaútočí. Nezaútočilo. Možno ho svetlá džípu vystrašili, a tak sa drží obďaleč, ako od ohňa. Dinosaur naňho upieral pohľad a odrazu jediným rýchlym pohybom švihol hlavou. Nedry ucítil, ako mu čosi mľaskavo dopadlo na hrud'. Pozrel dolu a na dažďom premočenej košeli zbadal akúsi roztekajúcu sa penu. Zvedavo a nechápavo sa jej dotkol.

Sliny.

Dinosaur naňho napľul.

Odporné, pomyslel si. Obzrel sa na dinosaura a všimol si, že dinosaur zasa švihol hlavou a opäť mu čosi mľaskavo pleslo na krk, tesne nad golierom košele. Utrl si to rukou.

Bože, aké odporné. Pokožka na krku ho však odrazu začala svrbieť a páliť. Aj ruka ho začala svrbieť. Akoby ho postriekali kyselinou.

Nedry otvoril dvre džípu, obzrel sa, či dinosaur náhodou neútočí, a odrazu pocítil v očiach trýznivú bolesť, zapichávajúcu sa ako ihly až do mozgu, a zažmúril oči, lapajúc dych od jej intenzity. Zakryl si oči a zacítil slizkú penu, stekajúcu mu po obidvoch stranách nosa.

Sliny.

Dinosaur mu napľul do očí.

Sotva si to stihol uvedomiť, bolesť ho celkom omráčila; klesol na kolená, strácal orientáciu a ťažko dýchal. Prevrátil sa nabok, líce pritísnuť na mokrú zem, a hvízdavo lapal dych pod neutíchajúcim náporom žeravej bolesti; za tuho zavretými viečkami mu tancovali jagavé svetelné škvrny.

Zem pod ním sa zachvela a Nedry vedel, že dinosaur sa pohol k nemu, začul jeho mäkké húkanie a napriek bolesti sa prinútil otvoriť oči, no v úplnej tme videl iba akési svetelné záblesky. Nakoniec pochopil.

Je slepý.

Húkanie zaznelo hlasnejšie. Nedry sa tackavo pozbieral a oprel chrbtom o bočnú stranu džípu, lebo ho opäť zaliala vlna nevoľnosti a slabosti. Dinosaur bol už blízko, cítil, že je blízko, nejasne vnímal jeho vrčivý dych.

Ale nevidel.

Nevidel celkom nič; zmocnil sa ho nevýslovný strach.

Vystrel ruky a začal sa prudko oháňať, aby odrazil útok, ktorý bude dozaista nasledovať.

Potom ním prenikla nová, páľčivá bolesť, akoby mu do brucha vrazili žeravý nôž, zatackal sa, oslepené nahmatal rozdrapenú košeľu, potom akúsi mäkkú, klzkú, prekvapivo teplú masu a odrazu si s hrôzou uvedomil, že v rukách drží vlastné vnútornosti. Dinosaur mu rozpáral brucho a črevá mu vyhľkli von.

Nedry sa zrútil na zem, na čosi šupinaté a chladné, bola to noha zvieraťa a potom zacítil novú bolesť po obidvoch stranách hlavy. Bolesť prudko vzrástla, a keď opäť stál na nohách, uvedomil si, že dinosaur v čeľustiach zviera jeho hlavu a hrôzu z tohto poznania vystriedalo posledné želanie, aby sa už všetko čím skôr skončilo.

Bungalov „Ešte kávu?“ spýtal sa Hammond zdvorilo.

„Nie, ďakujem,“ oprel sa Henry Wu pohodlne dozadu. „Už viac nevládzem.“ Sedeli v jedálni Hammondovho bungalovu v izolovanej časti parku neďaleko laboratórií. Wu musel uznať, že bungalov, čo si dal Hammond postaviť, je veľmi elegantný, v striedmom, takmer japonskom štýle. A večera bola vynikajúca, najmä ak sa uváži, že v kuchyni zatiaľ nemajú dosť personálu.

Wu však čosi na Hammondovi znepokojovalo. Starec sa akosi zmenil... trochu zmenil. Wu sa po celý večer usiloval prísť na to, v čom. Sčasti sa uňho prejavoval akýsi sklon k táravosti, opakoval sa, znovu rozprával staré historky. Sčasti akási emociálna nevyrovnanosť, v jednej chvíli ozajstná zúrivosť, v nasledujúcej sebaľútosti-vá sentimentalita. Ale to všetko sa dalo vysvetliť ako sprievodný znak staroby. Napokon, John Hammond mal takmer sedemdesiatse-dem rokov.

Prejavovalo sa však uňho aj čosi iné. Tvrdohlavo sa bránil realite. Vždy muselo byť všetko podľa jeho vôle. A napokon, celkom odmietol riešiť situáciu, do ktorej sa v Parku dostali.

Wu ohromili dôkazy (hoci im aj tak nechcel uveriť), že dinosaury sa rozmnožujú. Keď sa Grant spýtal na DNA obojživelníkov, Wu chcel ísť rovno do laboratória a skontrolovať si počítačové evidencie o rozličných modifikáciách DNA. Ak sa totiž dinosaury naozaj rozmnožujú, možno celkove spochybniť Park dinosaurov - metódy genetického vývoja, metódy genetickej kontroly, všetko. Otázna je aj závislosť zvierat na lyzíne. A ak sú naozaj schopné rozmnožovať sa, a navyše prežiť vo voľnej prírode...

Henry Wu si chcel tieto údaje okamžite preveriť. Hammond však zanovito trval na tom, aby mu Wu robil spoločníka pri večeri.

„A teraz, Henry, musíte si nájsť ešte trochu miesta na zmrzlinu,“ oprel sa Hammond pohodlnejšie. „Maria robí najfantastickejšiu zá-zvorovú zmrzlinu.“

„Dobre.“ Wu sa pozrel na krásne, mlčanlivé dievča, ktoré ich obsluhovalo. Sledoval ju pohľadom, kým nevyšla z izby, potom pozrel na jedinú obrazovku na stene. Bola tmavá. „Nefunguje vám obrazovka,“ povedal Wu.

„Naozaj?“ obzrel sa Hammond. „Asi tá búrka.“ Siahol dozadu po telefónnom slúchadle. „Spýtam sa Johna v dozorní.“

Wu počul praskot elektrických výbojov v slúchadle. Hammond pokrčil plecami a položil slúchadlo na vidlicu. „Zrejme sú linky vyradené,“ povedal. „Alebo možno Nedry ešte vždy prenáša údaje. Cez tento víkend má vychytať riadnu kôpku múch. Nedry je svojím spôsobom génus, ale ku koncu sme ho museli dosť pritlačiť, aby urobil čo treba.“

„Azda by som mal zájsť do dozorne zistiť, o čo ide,“ povedal Wu.

„Nie, nie,“ nesúhlasil Hammond. „Niet príčiny. Ak by sa nejaký problém vyskytol, informovali by nás. Aha.“

Do miestnosti opäť vošla Maria s dvoma pohármi zmrzliny.

„Musíte aspoň ochutnať, Henry," naliehal Hammond. „Pridáva do nej čerstvý zázvor z východnej časti ostrova.

Zmrzlina, typický starecký zlovyk. Ale aj tak..."

Wu si poslušne nabral na lyžičku. Vonku sa zablysko a zaznel prenikavý úder hromu. „To bolo riadne blízko,"

poznámeneal Wu. „Dúfam, že búrka nevyľaká deti."

„Nemyslím si," odpovedal Hammond. Ochutnal zmrzlinu. „Nemôžem si však pomôcť, Henry, mám v súvislosti s týmto parkom aj určité obavy."

Wuovi sa uľavilo. Možno sa starac nakoniec postaví zoči-voči realite. „Aké obavy?"

„Viete, Park dinosaurov je naozaj určený deťom. Deti na celom svete obľubujú dinosaury a tu ich čaká potešenie, veľké potešenie. Tváre im budú žiariť od radosti, že konečne vidia tieto nádherné zvieratá. Ale bojím sa... Možno sa toho nedožijem, Henry. Možno sa nedožijem, aby som videl tú radosť na ich tvárach."

„Myslím, že máme aj iné problémy," zamračil sa Wu.

„Ale ani jeden ma tak netrápi ako to, že sa možno nedožijem ich žiariacich, natešených tvárí. Tento park je naším triumfom. Uskutočnili sme, čo sme si predsavzali. Ako sa iste pamätáte, naším pôvodným zámerom bolo, aby nám najmodernejšie technológie génového inžinierstva prinášali zisk. Veľký zisk."

Wu videl, že Hammond sa práve chystá predniesť jeden zo svojich starších prejavov. Zdvihol ruku. „Viem, John..."

„Keby ste si založili bioinžiniersku spoločnosť, čo by ste vyrábali? Azda niečo, čím by ste pomohli ľudstvu, čím by ste bojovali proti chorobám? Bože môj, len to nie. Hrozný nápad. Mizerné využitie novej technológie."

Hammond smutne pokrútil hlavou. „Ako sa iste pamätáte, prvé firmy, zaoberajúce sa génovým inžinierstvom, ako Genentech a Ce-tus, začali s výrobou liečiv. Nových liekov pre ľudstvo. Šľachetný, skutočne šľachetný cieľ.

Nanešťastie takáto výroba naráža na všemožné prekážky. Len testy Úradu pre potraviny a liečivá trvajú päť až osem rokov - pri troške šťastia. A čo horšie, na trhu pôsobia všelijaké sily. Povedzme, že by ste vyvinuli zázračný liek proti rakovine alebo srdcovým chorobám - ako Genentech. Povedzme, že by ste chceli jednu dávku predávať za tisíc alebo dvetisíc dolárov. Nazdávali by ste sa, že máte na to nárok. Napokon, vy ste liek vynášli, financovali jeho vývoj a skúšky, môžete si teda zaň účtovať, koľko sa vám zachce. Ale myslíte, že to vláda dovolí? Nie, Henry, nedovolí. Chorí nebudú platiť tisíc dolárov za jednu dávku potrebného lieku - nebudú vďační, ale pobúrení. Zdravotná poisťovňa im ho neuhradí. Všetci budú nadávať, že je to zbojstvo. Takže čosi sa stane. Zamietnu vám patentovú prihlášku. S povoleniami budú prietahy.

Čosi vás prinúti dostať rozum a predávať liek za nižšiu cenu. Pomáhať ľudstvu je z obchodného hľadiska veľmi riskantné. Ja o-sobne by som ľudstvu nikdy nepomáhal."

Wu tento argument už počul. A zároveň vedel, že Hammond má pravdu: pri niektorých nových liečivách, získaných bioinžinierskymi metódami, naozaj došlo k nevysvetliteľným prietahom pri schvaľovaní a patentovaní.

„A teraz si všimnite," pokračoval Hammond, „ten rozdiel, ak produkuje zábavu. Nikto zábavu nepotrebuje. Vláda nemá dôvod zasahovať. Keby som si účtoval za jednodňový pobyt v parku päťtisíc dolárov, kto mi v tom zabráni? Napokon, nikto sem nemusí chodiť. A na rozdiel od vysloveného zbojstva, masťná cena fakticky urobí park prístupnejším. Jeho návšteva sa stane symbolom určitého postavenia, čo všetci Američania zbožňujú. A rovnako aj Japonci, ktorí majú pravdaže aj oveľa viac peňazí."

Hammond dojedol zmrzlinu a Maria potichu odniesla jeho pohár. „Viete, ona nieje tunajšia," pokračoval. „Pochádza z Haiti. Matka je Francúzka. Ale tak či onak, Henry, vy sa iste pamätáte, že hlavný dôvod, prečo som svoju spoločnosť orientoval najmä týmto smerom, bola túžba vyhnúť sa zasahovaniu vlády, tu i kdekoľvek na svete."

„Keď hovoríme o ostatnom svete..."

Hammond sa usmial. „Prenajali sme si rozsiahlu oblasť na Azor-ských ostrovoch, kde vybudujeme Európsky park dinosaurov. A ako viete, už dávno sme získali istý ostrov pri Guame, kde vybudujeme Japonský park dinosaurov. Výstavba týchto dvoch parkov sa rozbehne začiatkom budúceho roka. O štyri roky budú v prevádzke. Priame výnosy vtedy prekročia desať miliárd dolárov a obchodné, televízne a pridružené práva by to mali zdvojnásobiť. Nevidím nijaký dôvod trápiť sa so zvieratkami pre deti, čo vraj podľa Lewy Dodgsona plánujeme."

„Dvadsať miliárd dolárov ročne," pokrútil Wu hlavou.

„Pravda, pri triezvom odhade," usmial sa Hammond. „Niet dôvodu na nejaké špekulácie. Ešte trochu zmrzliny, Henry?"

„Našli ste ho?" vyštekol Arnold, keď strážca vstúpil do dozornej.

„Nie, pán Arnold."

„Tak ho nájdite."

„Myslím, že v tejto budove nieje, pán Arnold."

„Tak sa pozrite do hotela pre návštevníkov, do elektrocentrály, do budovy pomocných prevádzok, kamkoľvek, len ho nájdite."

„Je tu taká vec..." Strážca zaváhal. „Nedry je ten tučný pán?"

„Správne," potvrdil Arnold. „Je tučný. Tučný bordelár."

„Jimmy dolu v hlavnej hale vraví, že videl toho tučniaka ísť do garáže."

Muldoon sa zvrhol. „Do garáže? Kedy?"

„Asi pred desiatimi, pätnástimi minútami."

„Preboha," vzdychol Muldoon.

Džíp so zaškrípaním zastal. „Prepáčte," povedal Harding.

Ellie v svetle reflektorov zbadala čriedu apatosauru, ťarbavo prechádzajúcich cez cestu. Šesť dospelých zvierat, každé veľké ako dom, a jedno mláďa veľkosti dospelého koňa. Apatosaury sa pohybovali mlčky a nenáhľivo, džíp s rozsvietenými reflektormi si vôbec nevšimá. Mláďa na chvíľku zastalo, nachlípalo sa vody z kaluže na ceste a opäť

nasledovalo čriedu.

Podobné stádo slonov by príchod auta znervóznil a s trúbením by obkolesili mláďa, aby ho chránili. Tieto zvieratá však neprejavovali najmenší strach. „Vari nás nevidia?“ spýtala sa Ellie.

„Skôr si nás nevšímajú,“ odpovedal Harding. „Prirodzene, že nás vidia, len pre nich nič neznamenáme. Autá v noci veľmi nepoužívame, takže s nimi nemajú nijaké skúsenosti. Pre nich sme iba neznámy, páchnuci objekt, čo sa im sem priplietol. Nepredstavujeme pre nich nijakú hrozbu, a teda sme nezažívaví. Keď zavše v noci idem pozrieť nejaké choré zviera, títo dobráci mi zablokujú cestu aj na hodinu, alebo dlhšie.“

„A čo vtedy robíte?“

Harding sa uškrnul. „Púšťam im z magnetofónu rev tyranosaura. To s nimi trochu pohne. Niežeby si z neho veľa robili. Apatosaury sú také veľké, že sa nemusia báť nijakého dravca. Tyranosaurovi môžu zlomiť väzy jediným švihnutím chvosta. Sú si toho vedomé. A takisto aj tyranosaurus.“

„Ale vidia nás. Chcem povedať, keby sme vyšli von z auta ...“

Harding pokrčil plecami. „Najskôr by nijako nereagovali. Dinosauria majú výborný zrak, ibaže je, ako u obojživelníkov, prispôsobený na vnímanie pohybu. Nepohyblivé predmety nevidia dobre.“

Zvieratá pomaly prešli, koža sa im v daždi ligotala. Harding zaradil rýchlosť. „Myslím, že môžeme pokračovať.“

„Zrejme zistíte, že aj na váš park sa budú vyvíjať rovnaké tlaky ako na lieky firmy Genentech,“ ozval sa Wu. Prešli s Hammondom do obývačky a pozorovali, ako lejak šľahá do veľkých okenných tabúl.

„Nechápem ako,“ povedal Hammond.

„Vedci vás budú chcieť všelijako obmedzovať. Možno dokonca celkom zastaviť.“

„To teda nemôžu urobiť,“ pohrozil Hammond Wuovi. „Vieš, prečo by sa o to mohli pokúsiť? Lebo chcú, samozrejme, pokračovať vo výskume. Jediné, čo ich zaujíma, je výskum. Ale nie aby niečo aj dokončili. Nie aby dosiahli nejaký pokrok. Len výskum. Nuž, čaká ich prekvapenie.“

„Tak som to nemyslel,“ povedal Wu.

Hammond si vzdychol. „Isteže by bolo pre vedcov zaujímavé venovať sa výskumu. Ale napokon zistia, že tieto zvieratá sú príliš drahé, aby sa dali použiť na výskumné účely. Toto je fantastická technológia, Henry, ale aj strašne drahá. A faktom zostáva, že ju možno financovať, len ak ju použijeme na zábavné účely.“ Hammond pokrčil plecami. „Tak sa veci majú.“

„Keď sa však vyskytnú pokusy zastaviť...“

„Došľaka, držte sa reality, Henry,“ povedal Hammond podráždene. „Toto nieje Amerika. Dokonca ani Kostarika. Toto je môj ostrov. Moje vlastníctvo. A nič mi nezabráni otvoriť Park dinosaurov pre všetky deti sveta.“ Zasmial sa. „Alebo aspoň pre tie bohaté. A uvidíte, bude sa im to istotne páčiť.“

Ellie Sattlerová sa na zadnom sedadle džípu pozerala von oknom. Viezli sa cez dažďom bičovanú džungľu už asi dvadsať minút. Okrem tých apatosaurov na ceste nevideli už nič zaujímavé.

„Teraz sme blízko rieky,“ ozval sa Harding. „Bude niekde na ľavej strane.“

Zrazu znova skočil na brzdu. Auto šmykom zastalo pri krdli malých zelených zvierat. „Dnes večer sa tu odohráva hotová šou,“ povedal. „Toto sú kompíky.“

Procompsognathy, pomyslela si Ellie a zatúžila, aby tu bol Grant a videl ich. Kostru tohto zvieraťa si obzerali na faxe v Montane. Malé, tmavozelené procompsognathy rýchlo odbehli na druhú stranu cesty, tam si čupli na zadné končatiny, obzreli si auto, krátko zašvito-rili a náhlivo odbehli do tmy.

„Čudné,“ poznamenal Harding. „Kam majú namierené? Viete, kompíky nie sú nočné zvieratá. Vyškriabu sa na strom, kde vyčkávať na denné svetlo.“

„Tak prečo sú teraz hore?“ spýtala sa Ellie.

„Nemám potuchy. Viete, kompíky sú zdochlinožrúty, ako šupy. Majú neuveriteľne jemný ňuch, priťahujú ich skapínajúce zvieratá. Zacítia zdochlinu na celé kilometre.“

„Vybrali sa teda za nejakým zdochýnajúcim zvieraťom?“

„Alebo už zdochnutým.“

„Nemali by sme ísť za nimi?“

„Aj mňa to zaujíma,“ prisvedčil Harding. „Prečo nie? Poďme pozrieť, kam idú.“

Obrátil auto a zamieril späť za kompíkmi.

Tim Tim Murphy ležal v elektromobile, líce pritisnuté o kľučku dverí. Pomaly sa prebral z bezvedomia. Veľmi sa mu chcelo spať. Trochu sa pohol a ucítil bolesť v lícnej kosti, ktorou sa opieral o kovové dvere. Bolelo ho celé telo. Ruky, nohy a takmer celá hlava - strašne mu v nej búšilo. Od všetkej tejto bolesti sa mu chcelo spať.

Podoprel sa o lakeť, otvoril oči a zvracal; znečistil si celú košeľu. Zacítil pachut' žľe a spakruky si utrel ústa. V hlave mu trešľalo a dvíhal sa mu žalúdok, akoby sa s ním krútil celý svet, akoby sa hojdal na nejakom člene.

Tim zastonal a prevrátil sa na chrbát, ďalej od zvratkov. Bolest' v hlave mu dovoľovala iba krátko a trhane lapať dych. A ešte vždy cítil v žalúdku ťažobu, akoby bol na kolotoči. Otvoril oči a poobzeral sa, aby sa zorientoval.

Zistil, že je v elektromobile. Vozidlo sa však zrejme prevrátilo nabok, lebo ležal na chrbte na pravých bočných dverách, nad sebou videl volant a za ním konáre stromu, knišuce sa vo vetre. Dážď už takmer ustal, no cez rozbité predné sklo naňho ešte vždy kvapkalo.

Zvedavo si prezeral sklené črepiny. Nevedel si spomenúť, ako sa sklo rozbilo. Nepamätal si nič, iba že zastali na ceste a on sa rozprával s doktorom Grantom, keď sa k nim priblížil tyranosaurus. To bolo posledné, čo si pamätal.

Opäť mu prišlo zle; zažmuril oči, kým nevoľnosť nepominula. Uvedomil si rytmické výzvanie, ako šum v plachtoví lode. Hlava sa mu krútila, žalúdok zdvíhal, a tak mal naozaj pocit, že sa s ním celé vozidlo hýbe. Keď otvoril oči, zbadal, že je to pravda - elektromobil sa naozaj hýbal, ležal na boku a hojdal sa hore-dolu.

Celé vozidlo sa pohybovalo.

Tim sa neisto zdvihol na nohy. Stojac na bočných dverách vyzrel ponad prístrojovú dosku cez rozbité predné sklo. Sprvu videl iba husté lístie, vlniace sa vo vetre. Miestami však pomedzi zeleň zbadal zem...

Zem bola šesť metrov pod ním.

Nechápavo sa poobzeral. Elektromobil ležal na boku v korune veľkého stromu, šesť metrov nad zemou, a knísal sa vo vetre.

„Doriti," zammlal. Čo teraz? Postavil sa na prsty, aby lepšie videl von, a chytil sa volantu, ktorý sa mu odrazu vyšmykol z ruky. Elektromobil sa s hlasným praskotom zošuchol pomedzi konáre stromu o kus nižšie. Cez popraskané sklo bočných dverí pozrel dolu na zem.

„Doriti, doriti," opakoval ustavične. „Doriti, doriti."

Ďalšie hlasné zapraskávanie a elektromobil sa zošuchol ešte nižšie.

Musí stadiaľto preč.

Pozrel sa pod nohy. Stál na kľúčke dverí. Spustil sa na kolená a lakty, aby si kľučku obzrel. Ktovie ako v tme nevidel, no bolo zrejmé, že dvere sú preliačené smerom von, takže kľučkou ani nepohne. Tie dvere neotvorí nikdy. Skúsil spustiť okno, tiež bolo zaseknuté. Potom si spomenul na zadné dvere. Možno sa mu ich podarí otvoriť. Naklonil sa cez predné sedadlo a elektromobil sa prudko prevážil.

Tim sa opatrne načiahol a stisol kľučku na zadných dverách.

Aj tá bola zaseknutá.

Ako sa odtiaľto dostane?

Začul akési za vrčanie a pozrel sa dolu. Prechádzal tadiaľ akýsi tmavý tieň. Mal zaokrúhlené brucho a pri nemotornej chôdzi ručal. Švihal chvostom sem-tam a Tim na konci zazrel dlhé ostne.

Bol to stegosaurus, podľa všetkého sa už cítil lepšie. Tim rozmýšľal, kde sú ostatní: Gennaro, Sattlerová a veterinár. Naposledy ich videl pri stegosaurom. Kedy to vlastne bolo? Pozrel na digitálne hodinky, ale na popraskanom displeji nevidel nijaké čísla. Odopol si ich a odhodil nabok.

Stegosaurus zaľúčal a odišiel. Teraz už zase bolo počuť iba šumenie vetra v korunách stromov a vízvanie elektromobilu, ktorý sa kolísal hore-dolu.

Musí odtiaľto preč.

Tim schmatol kľučku, skúsil ju nasilu otvoriť, ale nepovolila. Ani sa nehla. Potom si uvedomil, čo je vo veci: zadné dvere boli zaistené! Vytiahol poistný kolík a stisol kľučku. Zadné dvere sa rozleteli a zachytili sa o akýsi konár pod nimi.

Otvor bol dosť úzky, Timovi sa však zdalo, že by sa cezeň prepchal. So zatajeným dychom pomaly preliezol k zadnému sedadlu. Elektromobil zavŕzgol, ale nehýbal sa. Tim sa pevne chytil verají na obidvoch stranách a pomaly sa spúšťal dolu do pootvorených dverí. Čoskoro ležal bruchom na dverách a nohy mu viseli z vozidla. Kopal hore-dolu, až nohou narazil na čosi pevné, zrejme konár, a zaprel sa oň.

Konár sa vzápätí zohol, dvere sa otvorili naširšie a vyklopili ho z elektromobilu; padal, lístie mu škriabalo tvár, telom narážal na konáre, ďalší náraz - prenikavá bolesť, prudký záblesk v hlave.

Tvrdo na čosi dopadol, nevládal polapiť dych. Visel križom cez hrubý konár, v žalúdku mal palivu bolesti.

Počul nové zaprašťanie a pozrel hore na elektromobil, veľkú tmavú masu poldruha metra nad ním.

Ďalšie zaprašťanie. Vozidlo sa ešte väčšmi naklonilo.

Tim sa donútil pohnúť, aby zliezol dolu. Kedysi sa rád škriabal po stromoch, bol ozaj šikovný. A po tomto strome sa aj dobre liezlo, mal husté konáre, hotové schodište. ..

Nový praskot.

Vozidlo sa opäť o kúsok zošuchlo.

Tim náhlivo zliezol dolu, kízal sa po mokrých konároch, na rukách cítil lepkavú miazgu. Spustil sa sotva meter, keď elektromobil naposledy zavŕzgol a potom sa pomaly, veľmi pomaly prevážil. Tim zbadal, ako veľká zelená maska chladiča a reflektory zamierili rovno naňho a elektromobil padal, naberal rýchlosť, narazil na konár, kde bol Tim iba pred sekundou. ..

A zastavil sa.

Tim mal tvár iba pár centimetrov od masky, preliačenej dovnútra v diabolskom úškrne, reflektory sa ponášali na oči. Do tváre mu kvapkal olej.

Ešte vždy bol asi tri-štyri metre nad zemou. Načiahol sa dolu, nahmatal ďalší konár a začal zliezať. Videl, ako sa konár nad ním pre-hýba pod ťarchou elektromobilu, potom sa zlomil, a elektromobil sa rútil rovno naňho, a Tim vedel, že mu neunikne, že nestihne tak rýchlo zliezť, preto sa jednoducho pustil.

A potom už len padal.

Letel, udieral sa, cítil bolesť v celom tele a zároveň počul, ako elektromobil nad ním láme konáre ako zviera, ktoré ho prenasleduje; potom narazil plecami na mäkkú pôdu, bleskové sa prevrátil a pritisol ku kmeňu stromu práve vo chvíli, keď na zem s hlučným kovovým zarinčaním dopadol aj elektromobil. Timovu pokožku popálila sprška elektrických iskier, ktoré prskali a syčali aj na mokrej pôde okolo neho.

Tim sa pomaly zdvihol. V tme počul ručanie a zbadal, že stego-saurus sa vracia, zrejme ho prilákal rachot padajúceho elektromobilu. Dinosaur sa pohyboval nemotorne, hlavu držal nízko pri zemi a z vypuklého chrbta mu trčali dva rady veľkých rohovinových platní. Pripomínal obrovskú korytnačku, bol rovnako tupý a pomalý.

Tim zdvihol kameň a hodil ho do zvieraťa.

„Chod' preč!"

Kameň sa s tupým klepnutím odrazil od chrbtovej platne. Stego-saurus sa ustavične približoval.

„Chod' preč! Zmizni!"

Ďalším kameňom zasiahol stegosaura do hlavy. Zviera zaľúčalo, pomaly sa obrátilo a ťažkopádne sa šinulo preč.

Tim sa oprel o preliačený elektromobil a obzeral sa v tme. Musí za ostatnými, ale nesmie zablúdiť. Teraz je zrejme niekde neďaleko hlavnej cesty. Keby sa len vedel zorientovať. V tej tme síce veľa nevidí, ale...

Vtom si spomenul na okuliare na nočné videnie.

Cez roztlčené predné okno vliezol do elektromobilu a našiel okuliare i vysielacčku. Rozbitá vysielacčka však nefungovala, tak ju nechal tam, ale okuliárom sa nič nestalo. Zapol ich a z tmy vystúpili uspokojujúce a známe zelenkavo fosforeskujúce obrysy.

Cez okuliare zbadal na ľavej strane zvalený plot a vykročil k nemu. Takmer štyri metre vysoký plot tyranosaurus poľahky vyvalil. Tim po ňom náhlivo prešiel, predral sa hustým porastom a dostal sa na hlavnú cestu.

Druhý elektromobil ležal prevrátený nabok. Dobehol k nemu a so zatajeným dychom nazrel dnu. Vozidlo bolo prázdne.

Po doktorovi Grantovi a doktorovi Malcolmovi ani stopy.

Kam zmizli?

Kam všetci zmizli?

Odrazu ho pochytila panika, že zostal sám v tmavej džungli pri prevrátenom elektromobile; rýchlo sa poobzeral dookola, v okuliároch mu pred očami zavíril svetlozelený svet. Na kraji cesty upútal jeho pozornosť bledý predmet.

Lexina baseballová loptička. Utrel z nej blato.

„Lex!"

Tim zakričal na plné hrdlo, nedbal, či ho začujú zvieratá. Odpoveďou mu bolo iba šumenie vetra a šuchot dažďových kvapiek padajúcich zo stromov.

„Lex!"

Nejasne si spomínal, že keď tyranosaurus zaútočil, bola s ním v elektromobile. Ostala vnútri? Alebo utiekla?

Podrobnosti útoku sa mu celkom poplietli. Vlastne ani poriadne nevedel, čo sa stalo. Už len spomienka na to mu bola nepríjemná. Stál na ceste a vydesene lapal dych.

„Lex!"

Noc akoby ho obklopovala čoraz hrozivejšie. Zmocnila sa ho se-baľútosť, sadol si do studenej mláky na ceste a chvíľu fňukal. Keď napokon prestal, fňukanie pokračovalo. Znelo celkom slabo a prichádzalo odkiaľsi z cesty pred ním.

„Odkedy je preč?" spýtal sa Muldoon, keď opäť vošiel do dozorne. Niesol čiernu kovovú škatuľu.

„Pol hodiny."

„Už sa mal vrátiť Harding s džípom."

Arnold zahasil cigaretu. „Určite prídu každú minútu."

„Po Nedrym ešte vždy ani stopy?"

„Nie. Zatiaľ nie."

Muldoon otvoril škatuľu, v ktorej bolo šesť prenosných vysieláčiek. „Rozdám ich ľuďom v budove." Podal jednu Arnoldovi. „Vezmi si aj nabíjačku. Toto sú naše núdzové vysielacčky, ale prirodzene, nemajú nabité batérie. Nabíjaj ich zo dvanásť minút, potom sa pokús spojiť s tými elektromobilmi."

Henry Wu otvoril dvere s nápisom OPLODŇOVANIE a vošiel do potemneného laboratória. Nebol tu nikto, všetci technici zrejme ešte večerali. Wu prešiel rovno k terminálu počítača a vyťukal si zloženie DNA jednotlivých exemplárov. Museli ich uložiť do počítača, pretože molekuly DNA sú také veľké, že pre každý rod na zaznamenanie podrobností o všetkých iteráciách bolo potrebných desať giga-bytov kapacity optického disku. Chcel skontrolovať všetkých pätnásť rodov. Znamenalo to preveriť si nesmierne množstvo informácií.

Ešte vždy mu nebolo jasné, prečo Grant pokladá žabiú DNA za dôležitú. Wu zavše ani nerozlišoval jednotlivé druhy DNA. Napokon väčšia časť DNA u živých tvorov je prakticky totožná. DNA je neuveriteľne stará substancia. Ľudia, prechádzajúci sa po uliciach moderného sveta s ružovolicími bábätkami v kočíkoch si ani neuvedomujú, že látka, ktorá je základom všetkého, látka, ktorou sa začal kolobeh života, je chemická zlúčenina stará takmer ako sama Zem. Vývoj molekuly DNA sa v podstate skončil už pred vyše dvoma miliardami rokov. Odvtedy sa skoro nič nezmenilo. Iba nedávno došlo k nepatrným kombináciám starých génov.

Z porovnania DNA človeka a jednoduchších baktérií vyplýva, že iba desať percent reťazcov je odlišných. Táto vrodená konzervatívnosť DNA posmelila Wu používať ľubovoľné druhy DNA. Pri pestovaní dinosaurov Wu zaobchádzal s DNA ako sochár s hlinou či mramorom. Voľne tvoril.

Spustil vyhľadávací program, ktorý mal trvať dve až tri minúty. Vstal, prešiel sa po laboratóriu a z dlhoročného zvyku kontroloval jednotlivé prístroje. Všimol si zapisovač na dverách mraziaceho boxu, ktorý registroval vnútornú teplotu. Na vodorovnom grafe bol značný výkyv. Čudné, pomyslel si. Zrejme bol niekto v boxe. A ani nie tak dávno - asi pred pol hodinou. Ale kto by tam teraz večer chodil?

Počítač signalizoval, že prvé vyhľadávanie údajov sa skončilo. Wu podišiel bližšie, aby sa dozvedel výsledky. Pri pohľade na obrazovku okamžite zabudol na mraziaci box i výkyv na grafe.

LEITZKEHO ALGORITMUS VYHĽADÁVANIA DNA DNA: Vyhľadávacie kritérium: RANA (všetky fragmenty > 0)

DNA obsahujúca fragmenty RANA Verzie Maiasaura 2.1-2.9

Procompsognathus 3.0-3.7

Othnielia 3.1-3.3

Velociraptor 1.0-3.0

Hypsilophodon 2.4-2.7

Výsledok bol jasný: organizmus všetkých dinosaurov, ktoré sa rozmnožovali, obsahoval ranu, čiže žabiú DNA. Ani v jednom z ostatných zvierat sa nevyskytovala. Wu ešte vždy nechápal, prečo to dinosaurom umožňuje rozmnožovať sa.

Musel však uznať, že Grant mal pravdu. Dinosauria sa rozmnožujú.

Náhľivo vykročil do dozornej.

Lex Sedela schúlená v širokom, meter dlhom odvodňovacom potrubí, čo prechádzalo pod cestou. V ústach držala baseballovú rukavicu a kývala sa dopredu a dozadu, narážajúc hlavou o potrubie. Bolo tma, ale svojimi okuliarmi ju videl celkom zreteľne. Zdalo sa, že nieje zranená, a Tima zaplavil pocit úľavy.

„Lex, to som ja, Tim.”

Neodpovedala, iba si ďalej búchala hlavu o potrubie.

„Pod’ von.”

Odmietavo pokrútila hlavou. Videl, že je na smrť vydesená.

„Lex, ak vylezieš, požičiam ti nočné okuliare.”

Iba pokrútila hlavou.

„Pozri, čo mám,” zdvihol ruku. Nechápano naňho hľadela, zrejme v temnote nič nevidela. „Tvoja loptička, Lex. Našiel som ju.”

„No a čo.”

Skúsil to inak. „Musí tam byť nepohodlne. A zima. Nechcela by si vyjsť von?”

Opäť si začala búchať hlavu o potrubie.

„Prečo nie?”

„Vonku sú zvieratá.”

Na chvíľu sa zarazil. Už celé roky nepoužila výraz „zvieratá”.

„Zvieratá sú preč,” povedal.

„Je tam ten veľký. Tyrannosaurus rex.”

„Už odišiel.”

„Kam?”

„Neviem, ale už sa tu nemota,” upokojoval ju Tim, a dúfal, že ju neklame.

Lex sa nehýbala. Počul, ako si znova búcha hlavu o potrubie. Tim si sadol do trávy, kde naňho mohla dovidieť. Zem bola mokrá. Oblapil si kolená a čakal. Nič iné nevedel vymyslieť. „Budem tu len tak sedieť,” oznámil. „A oddychovať.”

„Vonku je aj ocko?”

„Nie,” odpovedal a premohol ho čudný pocit. „Ostal doma, Lex.”

„A mama?”

„Aj mama, Lex.”

„Si tam s nejakým dospelým?”

„Nie. Ale určite príde čo nevidieť. Akiste sú už na ceste sem.”

Začul šramot v potrubí a po chvíli Lex vyliezla von. Triasla sa od zimy, na čele mala zaschnutú krv, ale inak bola v poriadku.

Prekvapene sa poobzerala a spýtala: „Kde je doktor Grant?”

„Neviem.”

„Ale predtým tu bol.”

„Bol? Kedy?”

„Predtým. Videla som ho z potrubia.”

„Kam išiel?”

„Ako to mám vedieť?” pokrčila nos Lex a začala kričať: „Haló! Haalóó! Doktor Grant? Doktor Grant!”

Tima znervózňovalo jej volanie - mohlo znovu prilákať tyranosaura - ale po chvíľke začul výkrik, ktorým im ktosi odpovedal. Prichádzal sprava, od elektromobilu, odkiaľ Tim pred pár minútami odišiel. Tim cez okuliare s úľavou zbadal, že k nim kráča doktor Grant. Košeľu na pleci mal rozdrapenú, ale inak vyzeral v poriadku.

„Chvalabohu,” povedal doktor Grant. „Celý čas vás hľadám.”

Ed Regis roztrasený vstal a poutieral si z tváre a rúk studené blato. Prežil veľmi ťažkú polhodinu skrčený medzi balvanmi na úbočí pod cestou. Vedel, že to nieje ktovieaká skrýša, ale podľahol panike a neuvažoval triezvo. Ležal tu v studenom bahne a usiloval sa vzchopiť, ale pred očami mal ustavične toho dinosaura, ako sa k nemu blíži. Ako sa blíži k elektromobilu.

Ed Regis si presne nepamätal, čo sa potom zbehlo. Spomínal si, že Lex čosi vykrikla, ale nezastal, nedokázal zastať, jednoducho bežal a bežal. Na druhej strane cesty sa potkol a skotúľal dolu svahom a zastal pri akýchsi balvanoch; zazdalo sa mu, že je medzi nimi dosť miesta na ukrytie, a tak sa ta vplazil. Zadychčaný a vydesený, nemyslel na nič, iba že musí preč od tyranosaura. A nakoniec, schúlený medzi balvanmi ako potkan, trochu sa upokojil a zmocnila sa ho hrôza a hanba, že opustil deti, že jednoducho ušiel, jednoducho myslel len na seba. Vedel, že by sa mal vrátiť hore na cestu a pokúsiť sa zachrániť ich, pretože si o sebe vždy myslel, že v nebezpečenstve si vie zachovať chladnokrvnosť a odvahu, ale zakaždým, keď sa chcel vzchopiť a donútiť sa vrátiť hore, jednoducho nemohol. Zmocňoval sa ho strach, sťažka dýchal a nevládal sa pohnúť.

A napokon je to aj tak beznádejné, hovoril si. Ak deti zostali hore na ceste, rozhodne neprežili a on by pre ne určite nemohol nič urobiť, takže môže rovno zostať, kde je. Nikto okrem neho sa nedozvie, čo sa stalo. Nemôže nič urobiť. A nič ani nemohol urobiť. A tak Regis medzi balvanmi pol hodiny zápasil so svojím strachom a starostlivo sa vyhýbal úvahám, či sú deti naozaj mŕtve, alebo čo mu povie Hammond, keď sa to dozvie.

Až zvláštny pocit v ústach ho napokon prinútil pohnúť sa. Kútik úst mal čudne stŕpnutý a zároveň ho trochu štipal, akoby si ho bol poranil pri páde. Dotkol sa tváre a nahnatal si tam akúsi hrču. Čudné, ale vôbec ho nebolela. Potom si uvedomil, že opuchlina je vlastne pijavica puchnúca od krvi, ktorá mu cicia pery. Prakticky ju má v ústach. Trasúc sa

odporom odtrhol si ju od pier a do úst mu vystrekla teplá krv. Vypľul ju a pijavicu zhnusené odhodil preč. Na predlakti zbadal ďalšiu, odtrhol ju, ostala po nej tmavá krvavá šmuha. Preboha, veď ich možno má všade plno. To pri tom páde dolu svahom. Pahorky v džungli sú samá pijavica. A takisto aj tmavé skalnaté pukliny. Čo vraveli tí robotníci? Pijavice sa ti vopchajú pod bielizeň. Obľubujú tmavé teplé miesta. Radi ti vylezú až k ...

„Ha-a-lóó!”

Zbystril pozornosť. Vietor k nemu priniesol akýsi hlas.

„Ha-a-lóó! Doktor Grant!”

Ježišmaria, veď volá to malé dievča.

Ed Regis pozorne počúval, aký tón znie z jej hlasu. Neozýval sa v ňom strach, ani bolesť, iba jej zvyčajná naliehavosť. A pomaly mu svitlo, že sa veci zrejme odohrali inak, že tyranosaurus asi odišiel -alebo aspoň nezaútočil - a že ostatní sú možno ešte nažive. Grant a Malcolm. Všetci sú možno nažive. A pri tomto pomyslení sa okamžite vzchopil ako vytriezvený človek, keď ho zbalia poliši, a hneď sa cítil lepšie, lebo už vedel, čo má urobiť. A keď vyliezol spomedzi balvanov, už si pripravoval ďalší krok, zvažoval, čo povie a ako situáciu zvládne.

Poutieral si z tváre a rúk chladivé blato, dôkaz, že sa skrýval. Nehanbil sa za to, ale teraz musí prevziať velenie. Začal sa štverať hore úbočím k ceste, ale keď sa vynoril z porastu, na chvíľu stratil orientáciu. Elektromobily nikde nevidel.

Zrejme bol ešte vždy na úpätí pahorku. Elektromobily budú hore.

Pustil sa úbočím za nimi. Panovalo hlboké ticho. Nohy sa mu čvachtavo zabárali do bahnitých mlák. Dievča už nepočul. Prečo prestala kričať? Možno sa jej niečo stalo, pomyslel si. V tom prípade by tam nemal chodiť. Možno sa tu ešte vždy poneviera tyranosaurus. A on je ešte len na úpätí pahorku. Odtiaľto má oveľa bližšie domov.

Vládne tu také ticho. Zlovestné ticho.

Ed Regis sa obrátil a vykročil smerom k základni.

Alan Grant rukami prešiel po jej končatinách, zbežne prehmatá-vajúc ruky a nohy. Zdalo sa, že ju nič nebolí.

Neuveriteľné: okrem rany na čele bola v poriadku. „Vravela som vám, že som okej.”

„Chcel som sa o tom presvedčiť.”

Chlapec tak dobre neobišiel. Mal napuchnutý, boľavý nos, a Grantovi sa zdalo, že ho má zlomený. Právě plece doškriabané a spuchnuté, nohy však vyzerali zdravé. Obidve deti mohli kráčať. To bolo dôležité.

Aj Grant bol v poriadku až na škrabanec od pazúra na pravej strane prs, kde ho kopol tyranosaurus. Pri každom nadýchnutí cítil pálenie, ale nevyzeralo to vážne a mohol sa hýbať.

Rozmýšľal, či po tom kopnutí nestratil vedomie, lebo si iba hmlisto spomínal, čo sa odohralo tesne predtým, ako sa so stonaním posadil v kroví asi desať metrov od elektromobilu. Spočiatku mu hrud' krvácala, tak si tam priložil listie, a po chvíli rana zaschla. Potom chodil hore-dolu a hľadal Malcolma a deti. Nevedel uveriť, že je vôbec nažive, a usiloval sa nejako usporiadať útržkovité obrazy, čo sa mu vynárali v mysli. Tyranosaurus ich všetkých mohol poľahky zabiť.

Prečo to nespravil?

„Som hladná,” zaľnukala Lex.

„Aj ja,” povedal Grant. „Musíme sa dostať späť na základňu. A musíme im povedať o tej lodi.”

„Iba my o tom vieme?” spýtal sa Tim.

„Áno. Musíme sa dostať naspäť a upozorniť ich na to.”

„Tak poďme po ceste k hotelu,” ukázal Tim dolu svahom. „Ak nám pôjdu naproti, aspoň ich stretneme.”

Grant sa zamyslel. Ustavične sa mu vynárala spomienka na tmavý obrys, čo prebehol medzi elektromobilmi chvíľku predtým, ako zaútočil dospelý tyranosaurus. Čo to bolo za zviera? Ukazovalo sa jediné vysvetlenie: mladý tyranosaurus.

„Nemyslím, Tim. Cesta je z obidvoch strán ohradená vysokým plotom,” povedal Grant. „Ak by bol jeden z tyranosaurov niekde nižšie na ceste, sme v pasci.”

„Takže počkáme tu?” spýtal sa Tim.

„Áno, počkáme, kým po nás niekto nepríde.”

„Som hladná,” zopakovala Lex.

„Dúfam, že to nebude dlho trvať,” povedal Grant.

„Nechcem tu zostať,” protestovala Lex.

Vtom k nim od úpätia pahorku doľahlo mužské zakašľanie.

„Zostaňte tu,” prikázal im Grant a odbehol, aby sa pozrel dolu úbočím.

„Zostaň tu,” povedal Tim sestre a schytil sa za ním.

Lex sa rozbehla za nimi: „Nenechávajte ma tu, nenechávajte ma tu, chlapi...”

Grant jej pritisol ruku na ústa. Začala sa brániť. Pokrútil hlavou a ukázal jej, nech sa pozrie dolu úbočím.

Na úpätí pahorku zbadal Grant meravo stojaceho Eda Regisa. Džungľa okolo nich odrazu zlovestne stíchla.

Monotónne nepretržité cvrlikanie cikád a kŕkanie žiab zrazu zmizlo. Bolo počuť iba slabé šumenie listia a kvílenie vetra.

Lex chcela čosi povedať, ale Grant ju pritiahol ku kmeňu najbližšieho stromu a čupol si s ňou medzi hrčovitú korunu.

Vzápätí ich nasledoval Tim. Grant si priložil prst na pery, aby im naznačil, že majú byť potichu, a pomaly vystrčil hlavu spoza kmeňa.

Cesta pod nimi bola tmavá a mesačné svetlo, ktoré prenikalo cez konáre veľkých stromov, hojdajúcich sa vo vetre, vytváralo na nej škvrnité, meňavé obrazce. Ed Regis zmizol. Grant ho objavil až po chvíli. Šéf reklamy obľápal kmeň veľkého stromu a tisol sa k nemu celým telom. Ani sa nepohol.

Les zostával tichý.

Lex netrepezlivo poľahala Granta za košeľu; chcela vedieť, čo sa robí. Potom, odkiaľsi veľmi zblízka, začuli mäkký chrapľavý výdych, len o niečo hlasnejší ako šum vetra. Počula ho aj Lex a prestala sa brániť.

Zvuk k nim doľahol znova, tichý ako vzdych. Grantovi pripomínal odľukovanie koňa.

Grant sa pozrel na Regisa a zbadal na kmeni stromu hru tieňov a mesačného svitu. A potom si všimol iný, nehybný tieň, ktorý zablňal ostatné: mocný klenutý krk, podlhovastá hlava.

Opäť sa ozval výdych.

Tim sa opatrne predklonil, aby lepšie videl. Lex takisto.

Začuli prasknutie zlomeného konára a na cestu vyšiel mladý ty-ranosaurus. Vysoký bol asi dva a pol metra a pohyboval sa ťarbavo ako mladé zviera, takmer ako bábka. Ťarbavo sa pustil dolu cestou a pri každom kroku sa zastavil a vetril. Prešiel popri strome, za ktorým sa ukrýval Regis, ale nijako nedal najavo, že ho zbadal. Grant videl, ako sa Regisov meravý postoj trochu uvoľnil. Obrátil hlavu a pozoroval tyranosaura spoza stromu.

Tyranosaurus zišiel dolu cestou a stratil sa z dohľadu. Regisovi odľahlo a pustil sa stromu. V džungli však naďalej panovalo ticho. Regis ešte chvíľu stál tesne pri strome. Potom sa zvuky džungle ozvali znova: najprv nesmelo zakrkala rosnička, nato zacvrlikala cikáda a vzápätí sa rozoznal celý chór. Regis odstúpil od stromu a zakružil plecami, aby si ich rozhýbal. Vyšiel doprostred cesty a hľadel smerom, kam zmizol tyranosaurus.

Útok prišiel zľava.

Mláďa s revom švihlo hlavou a zrazilo Regisa na zem. Zvrieskol a chcel vstať, no tyranosaurus zaútočil znova, zrejme zasiahol Regisa zadnou končatinou, lebo sa odrazu prestal hýbať a len sedel na ceste, kričal na dinosaura a mával rukami, akoby ho chcel odohnať. Zdalo sa, že mláďa ohromili zvuky a pohyby tejto drobnej koristi. Sklonilo hlavu, zvedavo ho oňuchalo a Regis ho začal päsťami tlačiť po papuli.

„Choď preč! Zmizni! Tak už odpáľ, zmizni!“ kričal Regis z plných pľúc, dinosaurus cúvol a Regis mohol vstať. „Áno! Počuješ? Zmizni? Choď preč?“ reval Regis a usiloval sa uniknúť. Mláďa si zvedavo obzeralo túto čudnú, hlučnú korisť, ale keď Regis urobil pár krokov, znovu sa naňho vrhol a zrazilo ho na zem.

Pohráva sa s ním, pomyslel si Grant.

„Hej!“ zrieskol Regis, no mláďa mu opäť dovolilo vstať. Vyskočil na rovné nohy a cúval pred ním. „Naspäť, ty hovädo! Naspäť! Počuješ, naspäť!“ kričal ako krotiteľ levov.

Mláďa zarevalo, ale nezaútočilo a Regis sa už priblížil k stromom a vysokému porastu na pravej strane. Ešte pár krokov a schová sa. „Naspäť! Počuješ! Naspäť!“ reval, no mláďa v poslednej chvíli znova zaútočilo a zrazilo Regisa na chrbát.

„Prestaň!“ zavyl Regis a mláďa sklonilo hlavu a Regis začal kričať. Neboli to už slová, iba prenikavý vresk.

Odrazu stíchol, a keď mláďa zdvihlo hlavu, Grant mu v papuli zbadal kus zakrvaveného mäsa.

„Ach, nie,“ zastenala Lex. Tim vedľa nej sa odvrátil, prišlo mu zle. Okuliare na nočné videnie mu skízli z čela a s kovovým klepnutím dopadli na zem.

Mláďa okamžite zvrátilo hlavu a zahľadelo sa na vrchol pahorku.

Tim si ledva stihol zdvihnúť okuliare, keď Grant schmatol obidve deti za ruky a rozbehol sa.

Dozorná Kompíky sa v temnote náhlili po okraji cesty. Harding ich s džípom v nevelkej vzdialenosti nasledoval. Ellie ukázala dopredu na cestu. „Nieje tam nejaké svetlo?“

„Môže byť,“ povedal Harding. „Akoby svietili reflektory auta.“

Vo vysielacke odrazu zabzučalo a zapraskalo. Začuli hlas Johna Arnolda: „Ste tam?“

„Aha, už sa ozval,“ povedal Harding. „No konečne.“ Stisol gombík. „Áno, John, sme tu. Sme neďaleko rieky, sledujeme kompíky. Celkom zaujímavé.“

Opäť praskot. Potom: „... bujeme vaše auto...“

„Čo vraví?“ spýtal sa Gennaro.

„Čosi o aute,“ odpovedala Ellie. Pri Grantovom prieskume v Montane mala Ellie na starosti rádiové spojenie. Po rokoch praxe získala veľké skúsenosti s lúštením nezrozumiteľných rádiových správ. „Tuším vraví, že potrebujú vaše auto.“

Harding stisol gombík. „John? Si tam? Nerozumieme dobre.“

Zabyslo sa, z vysielacky sa ozval pukot a piskot a potom Arnoldov napätý hlas: „... kde ste?“

„Asi poldruha kilometra na sever od ohrady hypsilophodonov. Neďaleko rieky, sledujeme zopár kompíkov.“

„Ne... dočerta... vráťte sa sem... eď!“

„Zdá sa, že má nejaký problém,“ zamračila sa Ellie. V hlase sa nepochybne ozývalo napätie. „Azda by sme sa mali vrátiť.“

Harding pokrčil plecami. „John máva často problémy. Poznáte inžinierov. Chcú, aby všetko išlo podľa predpisu.“ Stisol gombík vysielacky. „John? Prosím ťa, zopakuj...“

Ďalší praskot.

Ďalší šum statickej elektriny. Dunivý úder hromu. Potom: „... Muldoon... buje vaše ... to ... eď...“

Gennaro sa zachmúril. „Vraví, že Muldoon potrebuje naše auto?“

„Také čosi,“ odpovedala Ellie.

„To predsa nedáva nijaký zmysel,“ namietol Harding.

„... ďalšie... blokovanie... Muldoon chce... auto.“

„Ďalšie vozidlá zrejme búrka zablokovala na ceste a Muldoon sa k nim chce dostať.“

Harding pokrčil plecami. „Ale prečo si Muldoon nevezme druhé auto?“ Stisol gombík vysielacky. „John? Povedz Muldoonovi, nech si vezme druhé auto. Stojí v garáži.“

Vo vysielacke zapraskalo. „... ne... počujete... idioti... auto...“

Harding stisol gombík vysielacky. „John, vravel som, že auto je v garáži. Auto je v garáži“

Opäť pukot. „... edry... o... al...“

„Takto sa nikam nedostaneme,“ vyhlásil Harding. „Okej, John. Vraciame sa.“ Vypol vysielacku a obrátil džíp. „Rád by som vedel, čo má také naliehavé.“

Harding zaradil rýchlosť a džíp sa v temnote s hučaním pustil dolu cestou. O ďalších desať minút ich privítali svetlá hotela Safari. Keď Harding zastavil pred návštevníckym centrom, Muldoon im rýchlo vyšiel naproti. Čosi kričal a mával rukami.

„Doboha, Arnold, vy sviniar! Doboha, dajte ten park znova do poriadku! A hneď! A dovedte mi sem vnúčatá! A hneď!“ John Hammond chodil po dozorní, kričal a dupkal drobnými nohami. Vyvádzať takto už zo dve minúty, kým Henry Wu stál ohromene v kúte.

„Nuž, pán Hammond,“ povedal Arnold, „práve kvôli tomuto sa Muldoon už vydal na cestu,“ Arnold sa odvrátil a zapálil si ďalšiu cigaretu. Hammond bol taký istý ako všetci šéfovia, ktorých Arnold poznal. Či už u Disneyho, alebo pri námorníctve, šéfovia sa vždy správali rovnako. Technickým otázkam nikdy nerozumeli a mysleli si, že problémy sa najlepšie vyriešia krikom. A možno to aj zabralo na sekretárky, keď bolo treba rýchlo pristaviť limuzínu.

Problémy, pred ktorými stál teraz Arnold, nijaké ziapanie nevyrieši. Počítaču je ľahostajné, či naň niekto ziapa.

Silnoprádovej sieti je ľahostajné, či na ňu niekto ziapa. Na technické systémy výbušné ľudské emócie vôbec neplatia. Ziapanie vecí skôr škodilo, pretože Arnold si bol prakticky istý, že Nedry sa nevráti, čiže Arnold musí sám vniknúť do počítačového programu a pokúsiť sa zistiť, čo zlyhalo. Bude to strašná robota; potrebuje byť pokojný a pozorný.

„Nezašli by ste si dolu do jedálne na kávu? Keď sa niečo dozvieme, zavoláme vás.“

„Nechcem tu nijaký Malcolmov efekt,“ vyhlásil Hammond.

„S Malcolmovým efektom sa netrápte,“ povedal Arnold. „Tak necháte ma už pracovať?“

„Čert aby vás vzal,“ zavrčal Hammond.

„Keď budem mať nejaké správy od Muldoona, zavolám vám, pane,“ povedal Arnold.

Stisol tlačidlá na svojom termináli a na známych obrazovkách naskočil nový obraz.

```
*/Jurassic Park Main Modules/ */*/Call Libs Include: biostat. sys Include: sysrom. vst Include: net. sys Include: pwr.
mdl */*/Initialize SetMain [42J2002/9A {total CoreSysop %4 [vig. 7*tty]} if ValidMeter (mH) (**mH). Meter Vis return
Term Call 909 c. lev {void MeterVis $303} Random (3 # * MaxFid) on SetSystem (!Dn) set shp_val. obj to lira (Val(d)
Sum Val it Set Meter (mH) (**mH). ValdidMeter (Vdd) return on SetSystem (ITelcom) set mxcpl. obj to lim (Val{pd})
NextVal Arnold už dávno nepracoval s počítačom. Teraz sa pokúšal preniknúť do zákulisia a pozrieť si program-
jednotlivé príkazy, ktoré riadok za riadkom počítaču určovali, ako sa má správať. Arnold si celý nešťastný uvedomoval,
že kompletný riadiaci program Parku dinosaurov obsahuje vyše pol milióna riadkov programu, väčšinou
nedokumentovaných, bez akýchkoľvek vysvetliviek.
```

Wu podošiel k nemu. „Čo robíš, John?“

„Kontrolujem program.“

„Takto vizuálne? To bude trvať večnosť.“

„To hovoríš mne?“ povedal Arnold.

Cesta Muldoon vybral zákrutu veľmi rýchlo, džíp sa skĺzol na blete. Gen-naro sediaci vedľa neho zaťal päsť. Uháňali popri útese vysoko nad riekou, teraz zahalenou v tme. Muldoon pridral plyn. Tvár mal napätú.

„Koľko ešte?“ spýtal sa Gennaro.

„Nejaké tri-štyri kilometre.“

Ellie a Harding ostali v návštevníckom stredisku. Gennaro sa ponúkol, že pôjde s Muldoonom. Vozidlo sa zakolísalo.

„Prešla už hodina,“ povedal Muldoon. „Už hodinu sa neohlásili.“

„Veď majú vysielacky.“

„Nevedeli sme sa s nimi spojiť.“

Gennaro sa zamračil. „Keby som ja sedel celú hodinu v elektromobile v daždi, určite by som skúsil vysielackou niekomu zavolať.“

„Ja takisto,“ povedal Muldoon.

Gennaro pokrútil hlavou. „Naozaj si myslíte, že sa im niečo stalo?“

„Možno sú celkom v poriadku, ale budem spokojnejší, keď ich uvidím. Malo by to byť už každú chvíľu.“

Cesta sa skrútila a začala stúpať hore úbočím. Na úpätí pahorku Gennaro zbadal medzi papradím pri ceste čosi biele.

„Zastavte,“ povedal a Muldoon zabrzdil. Gennaro vyskočil a v svetlách reflektorov džípu sa rozbehol pozrieť, čo to je.

Akoby kus oblečenia, ale...

Gennaro zastal.

Už na dva metre to zreteľne rozoznal. Váhavo vykročil.

Muldoon sa vyklonil z auta. „Čo to je?“

„Ľudská noha,“ odpovedal Gennaro.

Modrastobiela noha mala namiesto kolena roztrhaný krvavý kýpeľ. Pod lýtkom videl bielu ponožku a hnedý sandál, aký nosieval Ed Regis.

Muldoon už bol vonku z džípu, predbehol ho a čupol si k nohe. „Preboha.“ Zdvihol ju z papradia do svetla reflektorov a ruku mu zaliala krv z kýpt'a. Gennaro bol od neho asi poldruha metra. Rýchlo sa predklonil, oprel sa rukami o kolená, tuho zažmúril oči a zhlboka dýchal, aby potlačil nevoľnosť.

„Gennaro,“ oslovil ho Muldoon ostro.

„Čo je?“

„Uhnite. Zacláňate mi.“

Gennaro sa nadýchol a odstúpil nabok. Keď otvoril oči, videl Muldoona, ako si skúmavo prezerá ranu. „Odtrhnuté v kibe,“ vyhlásil Muldoon. „Neodhryzol ju, len ju skrútol a odtrhol. Jednoducho mu odtrhol nohu.“ Muldoon vstal, držiak zmračenú nohu za členok, aby krv kvapkala na papradie. Na bielej ponožke pritom vznikli krvavé škvrny.

Gennarovi opäť prišlo zle.

„Niet pochybností, čo sa stalo," povedal Muldoon. „Dostal ho T-rex." Pozrel hore svahom, potom na Gennara. „Ste v poriadku? Môžeme ísť ďalej?"

„Áno," prisvedčil Gennaro. „Môžeme ísť ďalej."

Muldoon kráčal späť k džípu a niesol nohu. „Hádam ju radšej vezmeme so sebou. Asi by nebolo správne nechať ju tu. Bože, riadne si ňou zašpiníme auto. Pozrite sa, či vzadu niečo nemáme, dobre? Nejakú plachtu, alebo noviny..." Gennaro otvoril zadné dvere a prehľadával priestor za zadným sedadlom. Bol vďačný, že chvíľu sa môže zapodievať niečím iným. Všetky myšlienky sústredil len na problém, ako zabaliť odtrhnutú nohu. Našiel plachtovinové puzdro s nástrojmi, lepenkovú škatuľu a...

„Dve plachty," oznámil. Ležali tam dve pekne zložené igelitové plachty.

„Dajte mi jednu," požiadal ho Muldoon, ktorý ešte vždy stál vonku. Zabalil nohu a podal Gennarovi beztvárny balík. Gennaro ho chytil a začudoval sa, aký je ťažký. „Položte ju dozadu," kázal mu Muldoon. „A rozumiete, uložte ju dáko, aby sa nekotúľala..."

„Okej." Gennaro položil balík dozadu a Muldoon si sadol za volant. Pridal plyn, kolesá sa prekízlili v blate a potom zabrali. Džip vybehol hore svahom, reflektory na chvíľu osvetlili koruny stromov, vzápätí však zamierili dolu a Gennaro videl na cestu pred nimi.

„Panebože," vzdychol si Muldoon.

Gennaro zbadal osamelý elektromobil prevrátený nabok uprostred cesty. Druhý elektromobil chýbal. „Kde je ten druhý?"

Muldoon sa rýchlo poobzeral a ukázal smerom doľava. „Tamto." Druhý elektromobil ležal celý pokrivený pod akýmsi stromom o šesť metrov ďalej.

„Kde sa tam vzal?"

„Odhodil ho T-rex."

„Odhodit'!" zopakoval Gennaro.

Muldoon vyzeral zachmúrené. „Najprv si prezrieme tento," povedal a vystúpil z džípu. Náhlivo vykročili k druhému elektromobilu. Lúče ich bateriek v tme poskakovali hore-dolu.

Keď prišli bližšie, Gennaro videl, že elektromobil je veľmi zdemolovaný. Radšej počká, aby dovnútra nazrel prvý Muldoon.

„S tým by som si nerobil starosti," povedal Muldoon. „Sotva tam niekoho nájdeme."

„Nie?"

„Nie." Muldoon mu vysvetlil, že za dlhé roky v Afrike preskúmal aspoň pol tucta miest v buši, kde zvieratá zaútočili na človeka. Napríklad leopard roztrhal stan a odniesol trojročné dieťa. V Amboseli zaútočil na kohosi byvol; dvoch ľudí zabili levy; na severe, neďaleko Meru niekoho napadol krokodíl. V každom jednotlivom prípade zostalo priamo na mieste až prekvapivo málo dôkazov.

Laici sa nazdávajú, že po útoku zvieratá zostanú hrôzostrašné stopy - odtrhnuté končatiny niekde za stanom, chodníček zaschnutej krvi, strácajúci sa v buši, zakrvavené šatstvo neďaleko tábora. Zvyčajne však na mieste útoku nezostávalo vôbec nič, najmä ak bolo obeťou dojča alebo dieťa. Človek jednoducho zmizol, akoby si vyšiel na prechádzku do buša a nevrátil sa. Dravec mohol dieťa zabiť už len tým, že ním zatriasol a zlomil mu väzy. Zvyčajne sa tam nenašli krvavé stopy.

A väčšinou sa po obeti nenašli ani nijaké iné predmety. Zavše gombík z košeľe, či kúsok gumovej podošvy z topánky. No väčšinou vôbec nič.

Dravce unášali deti - predovšetkým deti - a nezanechávali za sebou nič. Muldoon teda pokladal za veľmi nepravdepodobné, že by našli nejaké stopy po deťoch.

Keď však nazrel dovnútra, čakalo ho prekvapenie.

„Doparoma," povedal.

Muldoon sa usiloval predstaviť si, čo sa stalo. Predné sklo elektromobilu bolo rozbité, ale nablízku veľa črepín nebolo. Všimol si ich až na ceste. Predné sklo sa teda muselo rozbiť ešte tam, kým ty-ranosaurus zdvihol vozidlo a odhodil ho sem. Bolo strašne zdemolované. Muldoon si posvietil dovnútra.

„Je prázdny?" spýtal sa Gennaro napäto.

„Nie celkom," odpovedal Muldoon. Svetlo baterky sa odrazilo od rozbitej vysielačky, a na dlážke vozidla zbadal ešte čosi, skrútené a čierne. Prevalené predné dvere sa nedali otvoriť, ale vliezol dnu zadnými, prepchal sa ponad sedadlo a predmet zdvihol.

„Hodinky," oznámil, prezerajúc si ich v svetle baterky. Lacné digitálky s čiernym gumovým remienkom. Display s tekutými kryštálmi bol rozbitý. Zdalo sa mu, že také mal na ruke chlapec, no nevedel to určite. Boli to však typické chlapčenské hodinky.

„Čo je to, hodinky?" spýtal sa Gennaro.

„Áno. Je tu aj vysielačka, ale rozbitá."

„Dokazuje to niečo?"

„Áno. A je tu ešte čosi..." Muldoon zavetrl. Vnútri vozidla cítil akýsi kyslý pach. Posvietil si dokola, až zbadal zvratky kvapkajúce z bočných dverí. Dotkol sa ich: ešte čerstvé. „Možno jedno z detí zostalo nažive," povedal Muldoon.

Gennaro prižmúril oči. „Prečo myslíte?"

„Hodinky. Hodinky to dokazujú." Podal hodinky Gennarovi, ktorý si na ne posvietil baterkou a obracal ich v ruke.

„Kryštály sú rozbité," povedal Gennaro.

„Správne. A remienok je nepoškodený."

„Čo to znamená?"

„Že si ich chlapec odopol."

„To mohol spraviť hocikedy," namietol Gennaro. „Hocikedy pred útokom."

„Nie. Tieto tekuté kryštály sú veľmi odolné. Na ich rozbitie treba ozaj silný úder. Ciferník sa rozbil pri útoku."

„A tak si chlapec hodinky odopol."

„Pouvažujte nad tým. Keby na vás zaútočil tyranosaurus, zdržovali by ste sa odopínaním hodínok?"

„Možno sa mu odtrhli."

„Odtrhnúť niekomu hodinky zo zápästia je takmer vylúčené, iba ak by ste mu chceli odtrhnúť aj ruku. Napokon, remienok je neporušený. Nie," vyhlásil Muldoon, „chlapec si ich odopol sám. Videl, že sú rozbité, tak si ich dal dolu. Mal na to čas."

„Kedy?"

„Jedine po útoku," vysvetľoval Muldoon. „Chlapec musel byť vtedy ešte vo vozidle. A vysielacia bola rozbitá, tak ju tu tiež nechal. Je to bystrý chlapec, vedel, že mu je zbytočná."

„Ak je taký bystrý, kam šiel? Ja by som totiž zostal rovno tu a čakal, kedy po mňa prídu," povedal Gennaro.

„Hej," prisvedčil Muldoon. „Ale možno tu nemohol zostať. Možno sa tyranosaurus vrátil. Alebo nejaké iné zviera. V každom prípade ho niečo donútilo odísť."

„Ale kam šiel?"

„Skúsme to zistiť," Muldoon rázne vykročil k hlavnej ceste.

Gennaro hľadel na Muldoona, ako si svieti baterkou na zem. Zaujato skúmal blatistý povrch iba z pár centimetrovej vzdialenosti. Muldoon naozaj veril, že na čosi narazil, že aspoň jedno z detí je ešte nažive. Na Gennara to však nijako nepôsobilo. Šok z nálezu zmrazenej nohy uňho vystriedalo chmúrne odhodlanie park zatvoriť a zlikvidovať. Muldoon si mohol rozprávať, čo chcel, Gennaro ho podozrieval z nepodloženého optimizmu a nádeje, že...

„Vidíte tieto odtlačky?" spýtal sa Muldoon, neodtrhávajú pohľad od zeme.

„Aké odtlačky?"

„Tieto stopy topánok - vidíte, prichádzajú sem od cesty. A sú to stopy dospelého. Dáke gumové podrážky. Všimnite si túto zreteľnú vzorku..."

Gennaro videl iba blato. V kaluži sa odrážali svetlá bateriek.

„Pozrite," pokračoval Muldoon, „stopy dospelého vedú sem, a tu sa k nim pridávajú ďalšie. Malé a stredne veľké. . . vytvárajú kruh a križujú sa... akoby stáli spolu a rozprávali sa... Teraz však idú tadeto, akoby utekali..." Ukázal prstom. „Tamto. Do parku."

Gennaro pokrútil hlavou. „Z toho blata môžete vydedukovať, čo sa vám zachce."

Muldoon sa zdvihol a odstúpil dozadu. Znovu si popozeral zem a vzdychol. „Hovorte si, čo chcete, stavím sa, že jedno z detí to prežilo. A možno aj obidve. Možno aj nejaký dospelý, ak tieto stopy nepatria Regisovi. Musíme prehľadať park."

„Teraz v noci?"

Muldoon ho však nepočúval. Podišiel k hlinenému násypu neďaleko odvodňovacieho potrubia. Zasa si čupol. „Čo malo to dievča oblečené?"

„Preboha, neviem," odpovedal Gennaro.

Muldoon pomaly postupoval k okraju cesty. Odrazu sa ozval sipľavý zvuk. Určite ho vydávalo nejaké zviera.

„Počujte," začal Gennaro, potláčajúc paniku, „azda by sme radšej mali..."

„Psst," zahriakol ho Muldoon.

Mlčky načúval.

„To iba vietor," povedal Gennaro.

Sipenie zaznelo znova, tentoraz celkom zreteľne. Nebol to vietor. Vychádzalo z porastu na okraji cesty, priamo pred ním. Na zviera to nevyzeralo, ale Muldoon aj tak postupoval dopredu veľmi opatrne. Zamával baterkou a vykrikol, no sipenie pokračovalo. Muldoon odhrnul vejárovitý palmový list.

„Čo je to?" spýtal sa Gennaro.

„Malcolm," odpovedal Muldoon. Iañ Malcolm ležal na chrbte, plet' mal sivobiely, ústa ochabnuté otvorené. Sipľavo lapal dych. Muldoon podal baterku Gennarovi, sklonil sa a prezeral ho. „Nevidím nijaké zranenie," povedal. „Hlava je okej, hrudník, ruky takisto..."

Gennaro posvietil baterkou na nohy. „Spravil si turniket." Malcolm mal pravé stehno pevne stiahnuté opaskom.

Gennaro si posvietil baterkou nižšie. Pravý členok bol čudne vykrútený von, nohavica potrhaná a presiaknutá krvou. Muldoon sa opatrne dotkol členka a Malcolm zastonal.

Muldoon odstúpil dozadu a rozmýšľal, čo ďalej. Malcolm môže mať aj iné zranenia. Môže mať poškodenú chrbticu, a keď ním pohnú, hrozí mu smrť. Ale keď ho tu nechajú, zomrie následkom šoku.

Nevykrvácal len preto, že mal toľko duchapritomnosti a spravil si ten turniket. A možno je aj tak odsúdený na smrť. Takže ním môžu pohnúť.

Gennaro pomohol Muldoonovi zdvihnúť Malcolm, s námahou kladúc jeho ruky okolo svojich pliec. Malcolm zakvílil a prerývane vyrazil zo seba: „Lex Lex... išla... Lex."

„Kto je Lex?" spýtal sa Muldoon.

„To dievčatko," odpovedal Gennaro.

Odniesli Malcolm k džípu a s veľkým úsilím ho uložili na zadné sedadlo. Gennaro mu utiahol turniket. Malcolm opäť zastonal. Muldoon mu vyhrnul nohavicu a zbadal rozmiažené mäso, z ktorého vyčnievali špinavobiele úlomky kosti.

„Musíme ho odviezť späť," povedal Muldoon.

„Chcete sa vrátiť bez detí?" spýtal sa Gennaro.

„Park má rozlohu päťdesiat kilometrov štvorcových," pokrútil hlavou Muldoon. „Môžeme ich nájsť jedine pomocou pohybových snímačov. Ak sú deti nažive a blúdia po parku, pohybové snímače ich zaregistrujú a potom sa vyberieme rovno za nimi a dovezieme ich späť. Ale ak doktora Malcolma neprevezieme, okamžite zomrie."

„Musíme sa teda vrátiť."

„Tiež si myslím."

Nastúpili do džípu. „Poviete Hammondovi, že deti sú nezvestné?" spýtal sa Gennaro.

„Nie," odpovedal Muldoon. „Vy mu to oznámite."

Dozorná Donald Gennaro uprene hľadel na Hammonda, sediaceho v opustenej jedálni. Starec si pokojne naberal lyžičkou zmrzlinu. „Takže Muldoon sa nazdáva, že deti sú niekde v parku?"

„Áno."

„Tak ich určite nájdeme."

„Dúfam," povedal Gennaro. Pozoroval starca, ako sa spokojne napcháva zmrzlinou a zamrazilo ho.

„Som si istý, že ich nájdeme. Napokon, každému to hovorím, tento park je určený pre deti."

„Len aby ste vedeli, že deti sú nezvestné, pane."

„Nezvestné?" vyštekol Hammond. „Pravdaže viem, že sú nezvestné. Nie som predsa senilný." Vzdychol si a opäť zmenil tón. „Pozrite, Donald, nezveličujme. Mali sme tu menšiu poruchu spôsobenú búrkou alebo čím, a tak došlo k tejto poľutovaniahodnej nešťastnej nehode. A to je všetko. Pracujeme na tom. Arnold dá do poriadku počítač. Muldoon nájde deti, a určite sa s nimi vráti, ešte kým dojeme zmrzlinu. Jednoducho teda počkáme a uvidíme, dobre?"

„Ako myslíte, pane," povedal Gennaro.

„Prečo?" spýtal sa Henry Wu, hľadiac na obrazovku počítača.

„Lebo si myslím, že Nedry čosi porobil s programom," odpovedal Arnold. „Preto ho kontrolujem."

„Dobre," súhlasil Wu. „Ale vyskúšal si všetky možnosti?"

„Aké napríklad?"

„Neviem. Vari nefungujú bezpečnostné systémy? Evidencia stlačených kláves? A všeličo iné?"

„Panebože," luskol prstami Arnold. „Určite fungujú. Dajú sa vypnúť iba z hlavného panelu."

„Tak potom, ak funguje evidencia stlačených kláves, môžeš vypátrať, čo vyviedol."

„Zaručene to aj urobím," povedal Arnold. Začal stláčať jednotlivé klávesy. Prečo mu to nenapadlo skôr? Taká samozrejmosť. Počítačový systém Parku dinosaurov obsahuje viacero bezpečnostných systémov rozličných úrovní. Jedným z nich bol aj program evidencie stlačených kláves, registrujúci všetky klávesy, ktoré stlačili operátori, čo mali prístup k systému. Pôvodne ho používali na vyhľadávanie chýb, no potom si ho ponechali pre jeho bezpečnostnú hodnotu.

O chvíľu sa pred nimi zjavil na obrazovke zoznam všetkých kláves, ktoré Nedry cez deň stlačil:

13, 42, 121, 32, 88, 77, 19, 13, 122, 13, 44, 52, 77, 90, 13, 99, 13, 100, 13, 109, 55, 103, 144, 13, 99, 87, 60, 13, 44, 12, 09, 13, 43, 63, 13, 46, 57, 89, 103, 122, 13, 44, 52, 88, 9, 31, 13, 21, 13, 57, 98, 100, 102, 103, 13, 112, 13, 146, 13, 13, 13, 77, 67, 88, 23, 13, 13
systém nedry goto command level nedry

040/#xy/67 & mr goodbytes security keycheck off safety off si off security white_rbt. obj.

„To je všetko?" začudoval sa Arnold. „Veď tu oxidoval celé hodiny."

„Možno len zabíjal čas," povedal Wu. „Až sa nakoniec rozhodol pustiť sa do vecí."

Počiatkové čísla predstavovali kódy kláves podľa ASCII, ktoré Nedry stláčal na svojom termináli. Podľa nich sa pohyboval na štandardnom užívateľskom rozhraní ako ktorýkoľvek bežný užívateľ počítača. Takže spočiatku sa Nedry iba rozhlíadal, čo by ste nečakali od programátora, ktorý navrhol celý systém.

„Možno kým vstúpil do systému, chcel sa presvedčiť, či nedošlo k nejakým zmenám," povedal Wu.

„Možno." Arnold si teraz prezeral zoznam príkazov; riadok po riadku mu umožňoval sledovať, ako Nedry v systéme postupoval. „Aspoň vidíme, čo vyvádzal."

Heslom systém chcel Nedry opustiť bežné užívateľské rozhranie a vstúpiť do systému. Počítač si vyžiadal jeho meno a on odpovedal: nedry. Toto meno malo právo na vstup do systému, tak ho počítač doň vpustil. Nedry požiadaval o prechod na riadiacu úroveň, najvyššiu úroveň riadenia počítača. Najvyššia úroveň bola zabezpečená zvlášť a počítač požiadaval Nedry ho, aby uviedol meno, prístupové číslo a heslo nedry

040/#xy/67& mr goodbytes Tieto vstupy umožňovali Nedrymu dostať sa na riadiacu úroveň. Odtiaľ sa chcel dostať na úroveň bezpečnosť. Počítač mu to umožnil. Nedry vyskúšal tri varianty: vypnúť evidenciu stlačených kláves vypnúť ochrany vypnúť si „Chcel vypnúť systémy ochrán tak, aby nikto nezbadal, čo chystá," povedal Wu.

„Presne tak," prisvedčil Arnold. „A podľa všetkého nevedel, že tieto systémy sa dajú vypnúť iba manuálne, vypínačmi na hlavnom paneli."

Po troch nesplnených príkazoch sa počítač automaticky začal zaujímať o Nedryho. Keďže mal príslušné práva na vstup do systému, počítač predpokladal, že Nedry zablúdil a chce urobiť niečo, čo sa z toho miesta nedá. Tak sa opätovne spýtal, kde chce byť, a Nedry odpovedal: bezpečnosť. A tak tam smel zostať.

„No konečne, tu je ten podraz," ukázal Wu na posledný príkaz, ktorý Nedry zadal: white - rbt. obj.

„Čo to je, došľaka?" spýtal sa Arnold. „Vari nejaký jeho žartík?"

„Označil ho ako objekt," povedal Wu. V počítačovej terminológii znamenal „objekt" blok programu, ktorý sa dal ľubovoľne premiestňovať a používať, akoby ste presúvali stoličku po miestnosti. Objekt mohol byť napríklad množinou príkazov na nakreslenie obrázku, alebo obnovovaním obrazu na obrazovke, alebo realizáciou určitého výpočtu.

„Pozrime sa, kde je to v programe," povedal Arnold. „Možno zistíme, čo má robiť." Prešiel k pomocným programom a napísal:

NÁJDI WHITE_RBT. OBJ Počítač vzápätí zablikal:

OBJEKT SA NENAŠIEL V KNIŽNICIACH „Neexistuje," povedal Arnold.

„Tak prehľadaj výpis obsahu programov," povedal Wu.

Arnold napísal:

NÁJDI VÝPISY: WHITE_RBT. OBJ Riadky programu sa rýchlo pohybovali nahor. Trvalo to asi minútu, potom odrazu zastali.

„Tuje to," povedal Wu. „Nejde o objekt, ale o príkaz."

Na obrazovke sa zjavila šípka, ukazujúca na jediný riadok programu: curV=GetHandl(ssm.dt) tempRgn {itm.dd2}. curH=GetHandl(ssd.itl) tempRgn2 itm.dd4}. on DrawMeter(lgN) set shp_val.obj to lim(Val{d})-Xval. if ValidMeter(mH) (**mH). MeterVis return, if Meterhandl(vGT) ((DrawBack(tY)) return. limitDat.4 = maxBits (%33) to (limit .04} set on. limitDat.5 = setzero, setfive, 0 (limit .2-var(szh)}. —> on white_rbt.obj call link.sst (security, perimeter} set to off. vertRange = (maxRange + setlim} tempVgn(fdn-&bb+\$404). horRange = (maxRange-setlim/2} tempHgn(fdn-&dd+\$105). void DrawMeter send-screen.obj print.

„Svinia," zavrčal Arnold.

Wu pokrútil hlavou. „Vôbec nejde o chybu v programe." „Veru nie," povedal Arnold. „Je to finta. Ten tučný sviniať ta vložil fingovaný odkaz na objekt, no v skutočnosti dal príkaz na prepojenie bezpečnostných a perimetrových systémov a vzápätí na ich vypnutie. Takto sa môže dostať na ľubovoľné miesto v parku." „Ale potom by sme ich mali viesť zasa zapnúť." „Áno, mali by sme." Arnold zachmúrene hľadel na obrazovku. „Musíme však nájsť patričný príkaz. Najprv spustím program, ktorý preskúma, ako sa uskutočnilo prepojenie. Uvidíme, kam nás to dovedie."

Wu sa zdvihol zo stoličky. „Medzitým niekto asi pred hodinou vošiel do mraziaceho boxu. Hádám si radšej pôjdem porátať embryá."

Ellie si vo svojej izbe práve chcela preobliecť mokré šaty, keď ktosi zaklopal na dvere.

„Alan?" spýtala sa. Otvorila, no pred dvermi stál Muldoon s a-kýmisi predmetom zabaleným do igelitovej plachty. Aj Muldoon bol do nitky premočený a šatstvo mal zablatené.

„Prepáčte, ale potrebujem vašu pomoc," vyhlásil rázne. „Asi pred hodinou nejaké zviera zaútočilo na elektromobily. Priviezli sme Mal-colma, je v šoku. Má ťažko zranenú nohu. Zatiaľ je v bezvedomí; uložil som ho na posteľ v jeho izbe. Harding už ide sem."

„Harding?" spýtala sa. „A kde sú ostatní?"

„Ešte sme ich nenašli, pani doktorka," odpovedal Muldoon. Hovoril pomaly.

„Preboha!"

„Nazdávame sa však, že doktor Grant a deti sú ešte nažive. Asi sa pustili cez park."

„Vošli do parku?"

„Tak to vyzerá. Ale Malcolm potrebuje pomoc. Zavolať som Hardinga."

„Nemali ste privolať lekára?"

„Na ostrove nieje lekár. Máme tu iba Hardinga."

„Tak ste mali nejakého zavolať telefonicky ..."

„Nešlo to," pokrútil Muldoon hlavou. „Telefónne linky sú v háji. Z ostrova sa nedá volať." Vsunul si balík pod pazuchu.

„Čo je to?"

„Nič," potriasol Muldoon hlavou. „Ak chcete, choďte do Mal-colmovej izby pomôcť Hardingovi."

A odišiel.

Šokovaná Ellie si sadla na posteľ. Nezvykla zbytočne podliehať panike a vedela, že Grant sa už neraz dostal z nebezpečných situácií. Raz sa na štyri dni stratil v pustatine, keď sa pod ním zosunul útes a spadol aj s nákladným autom do tridsaťmetrovej úžľabiny. Zlomil si nohu a bol bez vody. Ale vrátil sa aj na zlomenej nohe.

Na druhej strane zasa tie deti...

Potriasla hlavou, aby myšlienku zahнала. Deti budú akiste s doktorom Grantom. A v tom prípade... kto by ich bezpečnejšie dostal cez Park dinosaurov ako expert na dinosaury?

V parku „Som unavená," vyhlásila Lex. „Odneste ma, pán doktor Grant."

„Na nosenie si už priveľká," namietol Tim.

„Ale som unavená."

„Okej, Lex," zobral ju na ruky Grant. „Fiha, ale si ťažká."

Bolo takmer deväť hodín večer. Okrúhly mesiac chvíľami zastieral hmlistý opar; kráčali otvorenou planinou k tmavému lesu v pozadí, vrhajúci pred seba tieň. Grant sa usiloval odhadnúť, kde sa nachádzajú. Keďže prekročili plot, ktorý zvalil tyranosaurus, bolo zrejme, že sú niekde v ohrade tyranosaurův. A práve na takomto mieste nechcel byť. V duchu videl obrazovku počítača s revírom tyranosaurův, hustú spleť čiar, označujúcich ich pohyb na tomto malom území. A práve na tomto území sa teraz nachádza aj s deťmi.

Spomenul si aj, že tyranosaury boli izolované od všetkých ostatných zvierat, a teda ak prekročili bariéru - plot, vodnú priekopu, alebo obidvoje - v dozorní to hneď zistili.

Zatiaľ však nijaké bariéry nevidel.

Dievča si mu položilo hlavu na plece a obkrúcalo si vlasy okolo prsta. O chvíľu tuho zaspalo. Tim kráčal popri Grantovi.

„Ako si na tom, Tim?"

„Dobre. Ale možno sme na území tyranosaurův."

„Presne tak. Dúfam, že sa stadiaľto čo najskôr dostaneme."

„Chcete ísť cez les?“ spýtal sa Tim. Zblízka vyzeral les tmavý a zlovestný.
„Áno,“ prisvedčil Grant. „Hádam sa budeme môcť orientovať podľa čísiel na pohybových snímačoch.“
Pohybové snímače boli zelené skrinky, umiestnené asi poldruha metra nad zemou. Niektoré stáli na otvorenom priestranstve, väčšina bola rozmiestnená medzi stromami. Ani jeden z nich nefungoval, výpadok prúdu zrejme trvá. Každá skrinka mala v prostriedku šošovku, pod ňou namaľované číslo. Pred nimi, v mesačnom svetle prenikajúcom cez opar, zbadal Grant skrinku označenú číslom T/J/04.
Vošli do lesa. Všade navôkol sa týčili mohutné stromy. Pri ich koreňoch sa v mesačnom svetle kúdolila riedka hmla. Na pohľad pekné, ale zradné. Grant sledoval snímače. Zdalo sa, že ich poradové čísla klesajú. Prešli popri T/J/03 a T/J/02. Nakoniec sa ocitli pri T/J/O 1. Dievča mu už bolo ťažké a dúfal, že čo nevidieť prídu k ohrade, no dostali sa iba k ďalšej skrinke uprostred lesa. Nasledujúca mala označenie T/S/O 1, po nej T/S/02. Grant si uvedomil, že sú usporiadané podobne ako kompasová ružica, do kruhu okolo určitého bodu. Postupovali z juhu na sever, čiže čísla smerom k stredu klesali a opäť sa zvyšovali.
„Aspoň vieme, že ideme správne,“ poznamenal Tim.
„Máš pravdu,“ prisvedčil Grant.
Tim sa usmial, v hmle sa potkol o akési úponky a spadol. Rýchlo sa zdvihol a kráčali ďalej. „Moji rodičia sa rozvádzajú,“ ozval sa po chvíli.
„Mhm,“ zamrmľal Grant.
„Otec sa minulý mesiac odsťahoval. Teraz býva v Mill Valley.“
„Mhm.“
„A moju sestru už nenosieva. Ani ju nikdy nevezme na ruky.“
„A vraví, že máš hlavu plnú dinosaurov,“ poznamenal Grant.
„Áno,“ vzdychol si Tim.
„Chýba ti?“
„Ani nie. Občas. Jej chýba väčšmi.“
„Komu, tvojej matke?“
„Nie, Lex. Mama má priateľa. Poznajú sa z roboty.“
Chvíľu mlčky kráčali, prešli popri T/S/03 a T/S/04. „Už si sa s ním stretol?“
„Áno.“
„Aký je?“
„Celkom fajn. Mladší ako oco, ale plešivý.“
„Ako sa k tebe správa?“
„Neviem. Dobré. Zrejme si ma chce získať. Uvidíme, čo bude ďalej. Zavše mama vraví, že budeme musieť predať dom a odsťahovať sa. Zavše sa s mamou škriepia, neskoro v noci. Sedím vo svojej izbe a hrám sa s počítačom, ale počujem ich.“
„Mhm.“
„Ste rozvedený?“
„Nie,“ odpovedal Grant. „Manželka mi zomrela, už dávno.“
„A teraz žijete s doktorkou Sattlerovou?“
Grant sa usmial. „Nie. Je to moja študentka.“
„Chcete povedať, že ešte chodí do školy?“
„Áno, na vysokú.“ Grant zastal, preložil si Lex na druhé plece a kráčali ďalej, popri T/S/05 a T/S/06. V diaľke zadunel hrom. Búrka sa presunula na juh. V lese vládlo ticho, ozývalo sa len cvrlikanie cikád a tiché kŕkanie rosničiek.
„Máte deti?“ spýtal sa Tim.
„Nie.“
„Oženíte sa s doktorkou Sattlerovou?“
„Nie, niekedy na budúci rok sa vydá za istého príjemného lekára v Chicagu.“
„Ach.“ Zdalo sa, že to Tima prekvapilo. Chvíľu kráčali mlčky. „Tak s kým sa oženíte?“
„Asi sa už neožením.“
„Ani ja.“
„Pôjdeme takto celú noc?“ spýtal sa po chvíli Tim.
„Neviem, či budem vládnuť,“ povedal Grant. „Musíme si oddýchnuť, aspoň zopár hodín.“ Pozrel na hodinky. „Sme dobrí. Mali by sme sa vrátiť najneskôr do pätnástich hodín, kým loď dopláva k pevnine.“
„Kde zastaneme?“ spýtal sa Tim okamžite.
Aj Grant už nad tým uvažoval. Najprv mu zišlo na um, že by sa mohli vyškriabať na nejaký strom a prespať tam. Aby však boli v bezpečí, muselo by to byť veľmi vysoko, a Lex by mohla v spánku spadnúť. A konáre sú tvrdé, vôbec by si neoddýchli. Aspoň Grant nie.
Potrebujú nejaké ozaj bezpečné miesto. V duchu si vybavoval plány, ktoré si prezeral v lietadle. Spomenul si, že v každej sekcii bola vyznačená akási budova. Grant nevedel, ako budovy vyzerajú, výkresy priložené neboli. Nespomínal si presne ani na ich polohu, boli roztrúsené po celom parku. Možno nablízku nejaká bude.
Ale nájsť ju je ťažšie, ako jednoducho prekonať bariéru a dostať sa z ohrady tyranosaurov. Vyžaduje si to určitú stratégiu. A najlepšou stratégiou bude „Tim, podržal by si na chvíľu sestru? Vyleziem na strom a poobzerám sa.“
Vysoko v konároch mal dobrý výhľad na celý les, po obidvoch stranách sa týčili vrcholce stromov. Nachádzali sa prekvapivo blízko k okraju lesa - kúsok pred nimi už začínala čistina, ohraničená elektrinou nabitým plotom a bledou betónovou vodnou priekopou. Za nimi sa rozprestierala veľká otvorená planina; predpokladal, že ide o revír

sauropodov. V diaľke videl ďalšie stromy a hladinu oceánu, na ktorej sa matne trblietalo mesačné svetlo. Odkiaľsi z diaľky sa ozval rev dinosaura. Založil si Timove okuliare na nočné videnie a znova sa poobzeral. Pohľadom prešiel po sivom oblúku vodnej priekopy a potom zbadal, čo hľadal: tmavý pás obslužnej cesty, vedúci k plochej obdĺžnikovej streche, ktorá vyčnievala iba kúsok nad terénom. Nebola ďaleko. Takých štyristo metrov. Keď zliezol dolu, Lex pomrknávala.

„Čo sa stalo?"

„Počula som nejaké zviera."

„Neublíži nám. Už si sa prebrala? Tak poďme."

Viedol ich k plotu, vysokému tri a pol metra, navrchu so špirálami ostnatého drôtu. V mesačnom svite sa zdal veľmi vysoký. Hneď za ním sa tiahla vodná priekopa.

Lex si pochybovačne obzerala plot.

Podala mu baseballovú rukavicu a loptičku. „Jasné. Nijaký problém." Začala sa škriabať na plot. „Ale stavím sa, že Timmy to nezvládne."

„Ty čuš!" zvrhol sa k nej Tim zlostne.

„Timmy má strach z výšky!"

„Nemám."

Vyliezla vyššie. „A máš."

„Nemám."

„Tak poď a dohoň ma."

Grant sa obrátil k Timovi „Zvládneš ten plot, Tim?"

„Jasné."

„Mám ti trochu pomôcť?"

„Timmy je bojko," vykrikla Lex

„Sprostaňa," vybuchol Tim a začal sa škriabať na plot.

„Zmrznem," ozvala sa Lex. Stáli po pás v páchnucej vode na dne hlbkej betónovej priekopy. Plot preliezli bez nehody, iba Tim si na ostnatom drôte roztrhol košeľu. Potom sa všetci zošmykli do vodnej priekopy a Grant uvažoval, kade sa dostanú von.

„Aspoň že som vám pomohla, aby Timmy preliezol cez plot," povedala Lex. „Väčšinou je riadny bojko."

Chlapec nepohnute stál, tvár mal v temnote bledú.

„Vďaka za pomoc," povedal Tim posmešne. V mesačnom svite videl na hladine vody chuchvalce vodných rastlín.

Brodili sa pozdĺž priekopy a dívali sa na protiľahlú betónovú stenu. Bola celkom hladká; tade asi nevyšľú.

„Fuj," ukázala Lex na hladinu.

„Z toho sa ti nič nestane, Lex."

Nakoniec Grant našiel miesto, kde z praskliny v betóne vyrastala akási popínavá rastlina, siahajúca až k vode. Zachytil sa o výhonok -udržal ho. „Poďme, deti." Vďaka rastline sa vydriapali z priekopy.

Za niekoľko minút prešli cez planinu a dostali sa k násypu, vedúcemu k podúrovňovej obslužnej ceste a k budove s krmivom na pravej strane. Cestou prešli okolo dvoch pohybových snímačov a Grant si znepokojene všimol, že ešte vždy nefungujú, a nesvietia ani svetlá. Výpadok prúdu trval už vyše dvoch hodín a porucha nebola odstránená.

Kdesi v diaľke zaznel rev tyranosaura. „Je niekde blízko?" spýtala sa Lex.

„Nie," odpovedal Grant. „My sme teraz v inej časti parku." Zošuchli sa dolu trávnatým násypom a vykročili k betónovej budove. V prítomí pôsobila hrozivo ako bunker.

„Čo je to?" spýtala sa Lex.

„Tu budeme v bezpečí," odpovedal Grant a želal si, aby to bola pravda.

Vstupná brána z pevných mreží bola dostatočne široká, aby cez ňu prešlo nákladné auto. Cez mreže videli, že budova vo vnútri nie je nijako členená, hĺby trávy a baly sena boli uložené spolu s technologickým zariadením.

Na bráne visela ťažká zámka. Kým si ju Grant prezeral, Lex sa prepchala pomedzi mreže. „Poďte, chlapi."

Tim ju nasledoval. „Doktor Grant, myslím, že sa zmesťte aj vy."

Mal pravdu; ťažko, no nakoniec predsa sa aj Grant dostal pomedzi mreže do budovy. Len čo bol vnútri, zaplavila ho únava.

„Ktovie, či tu nemajú niečo na jedenie," povedala Lex.

„Iba seno." Grant roztrhol bal sena a roztrúsil ho po betóne. Seno bolo teplé. Lahli si naň a zohrievali sa. Lex sa schúlila vedľa Granta a zavrela oči. Tim ju objal jednou rukou. Z diaľky k nim doľahlo tiché trúbenie sauropodov.

Ani jedno z detí už neprehovorilo, takmer okamžite začali nahlas odľukovať. Grant sa chcel pozrieť na hodinky, no v temnote nič nevidel. Cítil pri sebe teplo detských tiel.

Zatvoril oči a zaspal.

Dozorná Muldoon s Gennarom vošli do dozorne práve vo chvíli, keď si Arnold uderil päťou do dlane a vyhlásil: „Mám ťa, ty sviniar."

„Čo je?" spýtal sa Gennaro.

Arnold ukázal na obrazovku:

```
Vgl = GetHandl {dat.dt} tempCall {itm.temp} Vg2 = GetHandl {dat.itl} tempCall {itm.temp} if Link (Vgl, Vg2) set Lim (Vgl, Vg2) return if Link (Vg2, Vgl) set Lim (Vg2, Vgl) return —> on white_rbt.obj link set security (Vgl), perimeter (Vg2) limitDat.1 = maxBits (% 22) to {limit .04} set on limitDat.2 = setzero, setfive, 0 {limit .2-var(dzh)} —> on fini.obj call linksst {security, perimeter} set to on —> on fini.obj set link.sst {security, perimeter} restone —> on fini.obj delete line rf white_rbt.obj. fini.obj Vgl = GetHandl {dat.dt} tempCall {itm.temp} Vg2 = GetHandl {dat.itl} tempCall {km.temp}
```

limitDat.4 = maxBits (% 33) to {limit .04} set on limitDat.5 = setzero, setfive, 0 {limit .2-var(szh)} „Tuje to," povedal Arnold natešene.

„O čo ide?" spýtal sa Gennaro, hľadiac na obrazovku.

„Konečne som objavil príkaz na obnovenie pôvodného programu. Príkaz ,fini. obj' uvedie do počiatočného stavu prepojené parametre, a síce ploty a elektrický prúd."

„Fajn," ozval sa Muldoon.

„Lenže urobí aj čosi iné," povedal Arnold. „Vymaže riadky programu, v ktorých sa príkaz uvádza. Zlikviduje dôkazy, že vôbec existuje. Riadne rafinované."

Gennaro pokrútil hlavou. „Počítačom sa veľmi nerozumiem." Rozumel im však natoľko, aby vedel, čo znamená, keď sa nejaká firma s najmodernejšou technológiou musí vrátiť k zdrojovému programu. Nastanú veľké, naozaj veľké problémy.

„Pozrite si toto," Arnold napísal príkaz:

FİNI. OBJ Obrazovka zablikala a v okamihu sa zmenila.

Vgl = GetHandl {dat.dt} tempCall {itm.temp} Vg2 = GetHandl {dat.itl} rempCall {itm.temp} if Link (Vgl, Vg2) set Lim (Vgl, Vg2) return if Link (Vg2, Vgl) set Lim (Vg2, Vgl) return limitDat.1 = maxBits (% 22) to (limit. 04) set on limitDat.2 = setzero, setfive, 0 (limit .2-var(dzh)} Vgl = GetHandl {dat.dt} tempCall {itm.temp} Vg2 = GetHandl {dat.itl} tempCall {itm.temp} limitDat.4 = maxBits (% 33) to (limit .04) set on limitDat.5 = setzero, setfive, 0 (limit .2-var(szh)} Muldoon ukázal smerom k oknám. „Pozrite!" Vonku sa v celom parku rozsviecovali silné kremíkové lampy. Prešli k oknám a hľadeli von.

„Došľaka," zammlal Arnold.

„Ploty sú teda opäť pod napätím?" spýtal sa Gennaro.

„Samozrejme," povedal Arnold. „Pár sekúnd potrvá, kým sa ploty v dĺžke osemdesiat kilometrov dostanú pod plné napätie a generátor musí nabiť aj všetky kondenzátory. Ale o pol minúty bude všetko fungovať." Arnold ukázal na vertikálnu sklenú mapu parku.

Na mape sa od elektrocentrály rozbehli jasnočervené čiary a postupovali cez park podľa toho, ako sa jednotlivé ploty nabíjali elektrinou.

„A čo pohybové snímače?" spýtal sa Gennaro.

„Aj tie. Počítač sa rozbehne o pár minút. Ale všetko už funguje," vysvetlil Arnold. „Pol desiatej a už sme celý ten blázinec zvládli."

Grant otvoril oči. Cez mreže brány vnikalo do budovy žiarivé modrasté svetlo. Kremíková lampa: opäť zapli prúd! Onámené pozrel na hodinky. Bolo len pol desiatej. Spal sotva niekoľko minút. Usúdil, že si ešte chvíľu zdriemne a potom sa vráti na planinu, postaví sa pred pohybové snímače a začne mávať, aby ho zaregistrovali. V dozorní ho spozorujú, pošlú poňho a po deti auto, povie Arnoldovi, aby privolať zásobovaciu loď, a všetci strávia zvyšok noci vo svojich posteliach v hoteli safari.

Hneď sa ta vyberie. Len ešte minútku. Zívola a opäť zavrel oči.

„Nie najhoršie," povedal Arnold, prezerajúc si v dozorní svetielkujúcu mapu. „V celom parku máme iba tri vyradené úseky. Čakal som, že to bude horšie."

„Vyradené úseky?" spýtal sa Gennaro.

„Sekcie plota, kde príde ku skratu, sa automaticky odstavia. Tuto, v dvanástom sektore, neďaleko hlavnej cesty, vidíte dlhší úsek."

„Tam zvalil plot rex," povedal Muldoon.

„Presne tak. A ďalšie odpojené úseky sú v jedenástom sektore. Neďaleko budovy, v ktorej je krmivo pre sauropody."

„A ten je prečo odpojený?" spýtal sa Gennaro.

„Bohvie, hádam ho poškodila búrka, alebo spadnutý strom. O chvíľu si to pozrieme na obrazovke. Tretí vyradený úsek je tamto pri rieke v džungli. Nevie, čo sa tam mohlo stať."

Gennaro si všimol, že na mape pribúdajú zelené body a rozličné čísla, čím sa stáva čoraz zložitejšia. „A toto čo znázorňuje?"

„Zvieratá. Pohybové snímače opäť pracujú a počítač začína vyhodnocovať, kde sa ktoré zviera v parku nachádza. A samozrejme aj ktokoľvek iný."

Gennaro uprene hľadel na mapu. „Máte na mysli Granta s deťmi..."

„Áno. Zadali sme vyše štyristo objektov na zisťovanie. Takže ak sa niekde v parku pohybujú, snímače ich zaregistrujú ako nové zvieratá." Skúmal mapu. „Ale zatiaľ nijaké nové zvieratá nevidím."

„Prečo to trvá tak dlho?" spýtal sa Gennaro.

„Uvedomte si, pán Gennaro, že v parku je ustavičný pohyb. Konáre sa kníšu vo vetre, vtáky poletujú, a všeličo iné. Počítač musí všetko toto pohybové pozadie eliminovať. Môže to trvať... aha. Okej. Rátanie sa skončilo."

„A deti nevidieť?" spýtal sa Gennaro.

Arnold sa obrátil v kresle a znova sa pozrel na mapu. „Nie, momentálne nám na mape nič nepribudlo. Všetky objekty boli vyhodnotené ako dinosaury. Možno sú na strome alebo niekde inde, kde ich nemôžeme vidieť. Zatiaľ by som sa neznepokojoval. Viaceré zvieratá sa ešte neukázali, napríklad veľký rex. Asi niekde spí a nepohybuje sa. Aj ľudia možno spia. Slovom, nevieme o nich nič."

Muldoon pokrútil hlavou. „Hádam by sme sa mali dať radšej do roboty. Treba opraviť ploty a dostať niektoré zvieratá späť do ich ohrád. Podľa počítača ide o päť kusov. Hneď zvolám ošetrovateľov."

Arnold sa obrátil ku Gennarovi. „Azda by ste sa mohli pozrieť, ako sa má doktor Malcolm. Povedzte doktorovi Hardingovi, že asi o hodinu by mali s Muldoonom dozrieť na zaháňame zvierat. A ja oznámim pánu Hammondovi, že

začínáme veci definitívne dávať do poriadku."

Gennaro prešiel cez železnú bránu a predným vchodom vstúpil do hotela Safari. Na chodbe zbadal Ellie Sattlerovú s uterákmi a panvicou vriacej vody. „Tamto na konci je kuchyňa," povedala. „Prevá-rame si tam vodu na obväzy."

„Ako mu je?"

„Na počudovanie dobre."

Gennaro nasledoval Ellie do Malcolmovej izby a prekvapilo ho, keď počul smiech. Matematik ležal na chrbte na posteli a Harding mu naprával hadičku s umelou výživou.

„A ten druhý chlapík vraví ‚Pravdu povediac, Bili, nepáči sa mi to. Radšej som sa vrátil k toaletnému papieru!'"

Harding sa zasmial.

„Dobré, však?" povedal Malcolm s úsmevom. „Aha, pán Gennaro. Prišli ste ma pozrieť? Teraz vidíte, ako môže človek doplatiť na podceňovanie situácie."

Gennaro neisto vstúpil.

„Má v sebe dosť morfia," vysvetlil Harding.

„Myslím si, že vôbec nie dosť," namietol Malcolm. „Bože, ale žgrlí tými drogami. Našli už aj ostatných?"

„Nie, ešte nie," odpovedal Gennaro. „Ale som rád, že sa cítite lepšie."

„Ako inak sa môžem cítiť s komplikovanou fraktúrou nohy, ktorá mi pravdepodobne zhnisá, a už teraz začína takpovediac zapáchať? Ale ako vždy vravím, ak si človek zachová zmysel pre humor..."

Gennaro sa usmial. „Pamätáte sa, čo sa stalo?" pravdaže sa pamätám," odpovedal Malcolm. „Myslíte si, že človeku len tak ľahko vyfučí z hlavy, že ho uhryzol Tyrannosaurus rex? Verte mi, zapamätám si to do smrti. V mojom prípade to možno ani nebude ktovieako dlho. Slovom - áno, pamätám sa."

Malcolm im opísal, ako sa v daždi rozbehol preč od elektromobilu a ako ho tyranosaurus dostihol. „Hlúpo som spanikáril, bol už príliš blízko. Napokon ma schmatol čelustami a zdvihol do výšky."

„Za čo vás schmatol?" spýtal sa Gennaro.

„Za trup," odpovedal Malcolm a vyhrnul si košeľu. Od pleca až k pupku sa mu oblúkovité ťahali nehlboké rany.

„Vyniesol ma v čelustiach do výšky, zúrivo mnou potriasol a odhodil. Kým ma nepustil, dalo sa to vydržať, hoci som bol, pravdaže, strašne vydesený. Pri dopade som si zlomil nohu. Uhryznutie zďaleka tak nebolelo." Vzdychol si.

„Pravda, relatívne."

„Väčšina veľkých mäsožravcov nemá veľmi silné čeluste," vysvetľoval Harding. „Skutočná sila sa ukrýva v svalstve krku. Čeluste jednoducho iba držia korisť a pohybmi krku ju trhajú. Malú korisť, akou bol doktor Malcolm, zvieria jednoducho iba potriaslo vo vzduchu a odhodilo."

„Asi máte pravdu," prisvedčil Malcolm. „Pochybujem, že by som bol vyviazol, keby sa do mňa naozaj pustil. Pravdu povediac, zdal sa mi príliš ťarbavý, aby vedel šikovne zaútočiť na niečo menšie ako auto alebo malý činziak."

„Myslíte, že mu o vás ani veľmi nešlo?"

„Úprimne povedané, nemal som pocit, že sa mi plne venuje. Pravdaže, ja jemu áno. Lenže on, na rozdiel odo mňa, váži osem ton."

Gennaro sa obrátil k Hardingovi. „Idú opravovať ploty. Arnold vraví, že Muldoon bude potrebovať vašu pomoc pri presune zvierat."

„Okej," súhlasil Harding.

„Pravda, ak mi tu necháte doktorku Sattlerovú a dostatok morfia," povedal Malcolm. „A pokiaľ sa tu neprejaví Malcolmov efekt."

„Čo je Malcolmov efekt?" spýtal sa Gennaro.

„Skromnosť mi bráni oboznámiť vás s podrobnosťami úkazu, ktorý pomenovali podľa mňa!" Malcolm si opäť vzdychol a zatvoril oči. Vzápätí zaspal.

Ellie vyšla s Gennarom na chodbu. „Nedajte sa oklamať," povedala. „Strašne sa premáha. Kedy tu bude vrtuľník?"

„Vrtuľník?"

„Tú nohu treba operovať. Postarajte sa, aby sem poslali vrtuľník, a dajte ho z ostrova odviezť."

Park Prenosný generátor zakašlal a s revom naštartoval; na koncoch teleskopických ramien zažiarili silné kremíkové lampy. O pár metrov ďalej na sever počul Muldoon mäkké žblnkanie rieky, pretekajúcej džungľou. Obrátil sa k nákladiaku údržbárskej čaty a zbadal, ako z neho jeden robotník vyberá veľkú motorovú pílu.

„Nie, nie," odmietol. „Laná postačia, Carlos. Nemusíme ho popíliť."

Obrátil sa a prezeral si plot. Najprv nemohli nájsť úsek, kde došlo ku skratu, lebo plot nevyzeral poškodený; bol naň zvalený nevelký palmovitý cykas. Vysadili tu zopár týchto stromov práve preto, aby ich vejárovité konáre maskovali plot.

Strom bol však fixovaný drôtmí a napínadlami. Drôty sa cez búrku pretrhli a kovové napínadlá narazili do plota a nastal skrat. Pravda, nemuselo k nemu dôjsť, keby boli v blízkosti plotov použili izolované drôty a keramické napínadlá. Ale už sa stalo.

Tak či onak, nebude to veľká robota. Stačilo odtiahnuť strom od plota, odstrániť z neho kovové napínadlá a označiť ho, aby to záhradníci dali ráno opäť do poriadku. Za dvadsať minút by mali byť hotoví. A to bolo dobre, lebo Muldoon vedel, že dilophosaury sa vždy držia blízko rieky. Hoci robotníkov oddeľoval od rieky plot, dilophosaury mohli cezeň pľuť svoj oslepujúci jed.

Prišiel jeden z robotníkov, Ramón. „Videli ste tie svetlá, señor Muldoon?"

„Aké svetlá?"

Ramón ukázal na východ. „Zbadal som ich, keď sme prichádzali. Tamtým smerom, ale sú veľmi slabé. Vidíte? Pôsobia ako reflektory, ale nehybu sa."

Muldoon sa ta zahľadel prižmúrenými očami. Možno nejaké pomocné svetlá. Napokon, prúd už bol zapnutý. „S tým si budeme lámať hlavu neskôr. Teraz musíme odtrhnúť strom od plotu.“

Arnold mal zhovorčivú náladu. Park bol znovu takmer pod kontrolou. Muldoon opravoval ploty. Hammond odišiel s Hardingom dozerať na presun zvierat. Arnold sa aj napriek únave cítil dobre, chcel dokonca vyhovieť aj advokátovi Gennarovi. „Malcolmov e-fekt?“ ozval sa. „Znepokojuje vás to?“

„Som len zvedavý,“ povedal Gennaro.

„Mám vám povedať, prečo sa laň Malcolm mýli?“

„Pravdaže.“

Arnold si zapálil ďalšiu cigaretu. „Ide o technický problém.“

„Skúste.“

„Okej. Teória chaosu opisuje nelineárne systémy. Získala široké uplatnenie. Používa sa pri skúmaní všetkého, od burzy cenných papierov cez masové nepokoje až po mozgové vlny pri epileptickom záchvate. Veľmi módna teória. Patrí sa ju aplikovať na akýkoľvek zložitý systém s prvkami nepredvídateľnosti. Okej?“

„Okej.“

„Laň Malcolm je matematik, špecialista na teóriu chaosu. Celkom zábavný a príjemný človek; okrem toho, že chodí v čiernom, sa v podstate zaoberá využitím počítačov na modelovanie správania sa zložitých systémov. A John Hammond si potrpí na vedecké hity, tak ho požiadal, aby vypracoval systémový model Parku dinosaurov. Malcolm to aj urobil. Všetky jeho modely sú fázovo-priestorové útvary na obrazovke počítača. Videli ste ich?“

„Nie.“

„No, vyzerajú ako nejaká čudesa pokrivená lodná skrutka. Malcolm prirovnáva správanie sa akéhokoľvek systému k povrchu lodnej skrutky. Chápete?“

„Nie celkom.“

Arnold zdvihol ruku pred seba. „Povedzme, že si na opak ruky kvapnem vodu. Kvapka mi stečie po ruke. Možno k zápästiu, možno k palcu, alebo pomedzi prsty. Neviem naisto, kade stečie, ale viem, že niekade po povrchu mojej ruky. Nevyhnutne.“

„Okej.“

„Teória chaosu vysvetľuje správanie celého systému ako pohyb kvapky vody po zložitom povrchu lodnej skrutky. Kvapka môže špirálovito skĺznuť nadol, alebo radiálne smerom k vonkajšej hrane. Variantov je mnoho. Vždy sa však bude pohybovať po povrchu skrutky.“

„Okej.“

„Malcolmove modely majú zvyčajne akýsi výčnelok, alebo strmý výstupok, na ktorom sa pohyb vodnej kvapky podstatne zrýchli. Toto zrýchlenie nazýva skromne Malcolmovým efektom. Celý systém sa môže odrazu zrútiť. A toto isté vyhlásil aj o Parku dinosaurov. Že je inherentne nestabilný.“

„Inherentne nestabilný,“ zopakoval Gennaro. „A čo ste urobili, keď ste dostali jeho správu?“

„Nesúhlasili sme s ňou, a prirodzene, ignorovali sme ju.“

„Myslíte, že ste postupovali správne?“

„Celkom evidentne. Napokon, máme do činenia so živým systémom. Toto je život, nie počítačové modely.“

V prudkom svetle kremíkových lúčov hypsilophodonovi ovisla hlava cez okraj popruhu, jazyk mal vyplazený, oči zakalené.

„Opatrne! Opatrne!“ skríkol Hammond, keď žeriav začal dvíhať bremeno.

Harding si čosi zahundral a uložil hlavu späť na kožené popruhy. Nechcel, aby sa zvieratú priškrtil prietok krvi cez krčnicu. Žeriav so sykotom zdvihol zviera do výšky a uložil ho na pripravené nákladné auto. Hypsilophodon patril k menším dryosaurov, bol dlhý vyše dvoch metrov a vážil asi dvestopäťdesiat kilogramov. Tmavozelenú kožu mu pokrývali hnedé škvrny. Dýchal spomalene, ale zdal sa byť v poriadku. Harding ho pred chvíľou zasiahol narkotizačnou strelou a podľa všetkého odhadol správnu dávku. Pri takýchto veľkých zvieratách to bol vždy problém. Pri nízkej dávke ušli niekam do lesa a klesli na mieste, kam ste sa za nimi nedostali. Pri predávkovaní mohlo dôjsť k zastaveniu srdca. Tento len raz vyskočil a prevrátil sa na bok. Perfektná dávka.

„Pozor! Opatrne!“ kričal Hammond na robotníkov.

„Pán Hammond, prosím vás,“ tíšil ho Harding.

„Nech dávajú pozor...“

„Veď dávajú.“ Harding vyliezol na plošinu nákladiaka, a keď hypsilophodona zložili, pripútal ho postrojom. Založil mu špeciálny obojek, ktorý sledoval pulz, potom vybral elektronický teplomer, dlhý ako kuchynská naberačka, a vopchal ho zvieratú do konečníka. Prístroj zapípal: 35,5 °C.

„Ako to znáša?“ spýtal sa Hammond nervózne.

„Všetko okej. Teplota mu klesla len o jeden a pol stupňa.“

„To je priveľa. Priveľa.“

„Nechcete predsa, aby sa prebral a vyskočil z auta?“ odsekol Harding.

Predtým ako nastúpil do parku, Harding bol šéfom veterinárnej medicíny v zoologickej záhrade v San Diegu. Popredný svetový expert v oblasti starostlivosti o vtáctvo precestoval celý svet ako konzultant zoo v Európe, Indii a Japonsku v otázkach opatery exotických vtákov. Keď sa uňho prvý raz objavil čudácky starček a ponúkol mu miesto v súkromnej zoo, spočiatku nemal záujem. Len čo sa však dozvedel, čo Hammond chystá, nemal silu odmietnuť. Harding inklinoval k vede, a vyhládka, že napíše prvú Učebnicu veterinárnej internej medicíny: choroby dinosaurov, bola priveľmi lákavá. Koncom dvadsiateho storočia sa veterinárna medicína rozvinula na vedeckých základoch a veterinárne kliniky v najlepších zoologických záhradách sa takmer nelíšili od bežných nemocníc. Nové učebnice vznikali iba prepracovaním

starých. Pre odborníka medzinárodného formátu už neexistovali nijaké nedobyté svety. Ale ošetrovať ako prvý celkom novú triedu zvierat, to by bolo čosi!

Harding svoje rozhodnutie neľutoval. Získal o týchto zvieratách pozoruhodné poznatky. A nemal teraz náladu na Hammondove reči.

Hypsilophodon zafučal a pohniezdil sa. Ešte vždy dýchal iba povrchné, očný reflex sa neprejavoval. Najvyšší čas, aby sa pohli. „Všetci na palubu,” skríkol Harding. „Odvezieme tohto krásavca späť do jeho ohrady.”

„Živé systémy,” pokračoval Arnold, „sa od mechanických líšia. Živé systémy nikdy nie sú v rovnovážnom stave. Sú inherentne nestabilné. Môžu pôsobiť ako stabilné, ale nie sú. Všetko sa pohybuje a mení. Svojím spôsobom je všetko na hranici kolapsu.”

Gennaro sa zamračil. „Ale veď plno vecí sa nemení - telesná teplota a rozličné ...”

„Telesná teplota sa mení ustavične,” oponoval Arnold. „Ustavične. Mení sa cyklicky v priebehu dvadsiatich štyroch hodín, ráno je najnižšia, odpoľudnia najvyššia. Ovplyvňuje ju nálada, choroba, tréning, vonkajšia teplota a jedlo. Ustavične stúpa a klesá. Drobné výchylky na grafe. Pretože v každom okamihu určité faktory pôsobia na jej zvyšovanie, iné zasa na znižovanie. Je inherentne nestabilná. A takéto sú aj všetky ostatné typické vlastnosti živého systému.”

„Takže vravíte...”

„Malcolm je jednoducho iba ďalší teoretik. Sedí si v kancelárii, vypracuje efektný matematický model a nikdy mu nenapadne, že to, čo pokladá za poruchy, je fakticky nevyhnutné. Pozrite, keď som ešte pracoval na raketách, stretávali sme sa tam s úkazom, ktorý sme volali ‚rezonujúca odchýlka’. Ak raketa z rampy odštartovala čo len minimálne nestabilne, bol koniec. Nevyhnutne sa vymkla spod kontroly a nedalo sa už nič napraviť. To je spoločný znak všetkých mechanických systémov. Malé zakolísanie sa čoraz viac zhoršuje, až kým sa celý systém nerozpadne. Ale pre živý systém je takéto drobné kolísanie nevyhnutné. Podľa toho je systém v poriadku a správne reaguje. Toto Malcolm nevie pochopiť.”

„Ste si istý, že to nechápe? Mne sa zdá, že rozdiel medzi živým a neživým mu je celkom jasný ...”

„Pozrite,” prerušil ho Arnold. „Dôkaz máme priamo tu.” Ukázal na obrazovky. „O necelú hodinu bude celý park opäť pod kontrolou. Už iba telefóny musím dať do poriadku. Z akejsi neznámej príčiny sú ešte vždy hluché. Ale všetko ostatné už funguje. A to nie je teória. To je fakt.”

Ihla sa zapichla hlboko do krku a Harding vstrekol omráčenému dryosaurovi, ležiacemu na boku na zemi, injekciu medrínu. Zviera sa vzápätí začalo preberať, fučalo a kopalo mocnými zadnými končatinami.

„Všetci odstúpte,” prikázal Harding a náhlivo cúval. „Všetci späť.”

Dinosaurius sa namáhavo postavil na nohy a opito sa knísal. Potriasol jašterou hlavou, pozrel na ľudí, stojacich obďaleč v svetle kremíkových lúčov, a zažmurkal.

„Ešte vždy mu tečú sliny,” ozval sa ustarostený Hammond.

„Iba dočasne,” povedal Harding. „To prejde.”

Dryosaurus zakašlal a potom sa pomaly pobral cez lúku, preč od svetiel.

„Prečo nebeží skokmi?”

„Potrvá asi hodinu, kým sa celkom spamätá. Ale je v poriadku,” vysvetlil Harding. Obrátil sa k autu. „Okej, chlapi, poďme na toho stegosaura.”

Muldoon sa díval, ako do zeme zatikajú posledné koly. Laná sa napli a palmovitý cykas sa vztýčil. Muldoon videl na striebrom plote čierne, spálené šmuhy na miestach, kde došlo ku skratu. Na spodku plota sa rozletelo niekoľko keramických izolátorov. Bude ich treba vymeniť. Ale predtým musí Arnold odstaviť všetky ploty. „Dozorná, tu Muldoon. Sme pripravení začať s opravou.” „Okej,” povedal Arnold. „Odstavím teraz váš úsek.” Muldoon pozrel na hodinky. Odkiaľsi z diaľky k nemu doľahlo tiché trúbenie. Znalo ako húkanie sovy, vedel však, že ho vydávajú dilophosauři. Zašiel za Ramónom. „Dokončíme to. Chceme sa dostať aj k ďalším úsekom plota.”

Prešla hodina. Donald Gennaro si v dozorní prezeral svetielkujúcu mapu s bodmi a číslami, ktoré ustavične blikali a menili sa. „Čo sa teraz robí?”

Arnold pracoval pri svojom termináli. „Usilujem sa oživiť telefóny, aby sme mohli Malcolmovi privolať pomoc.”

„Myslím vonku.”

Arnold pozrel na svetelnú mapu. „Zdá sa, že zvieratá už dostali do ohrád a sú opravené dva úseky plota. Ako som vám povedal, park máme opäť pod kontrolou. Bez akéhokoľvek katastrofického Mal-colmovho efektu. Zostáva vlastne iba tretí úsek plota ...”

„Arnold,” ozval sa Muldoonov hlas.

„Prosím?”

„Videl si už tento poondiaty plot?”

„Moment.”

Na jednej z obrazoviek zbadal Gennaro záber z výšky na trávnatú planinu vlniacu sa vo vetre. V diaľke sa nízko nad terénom dvíhala plochá betónová strecha. „Obslužná budova s krmivom pre sauropody,” vysvetľoval Arnold. „V týchto pomocných budovách skladujeme zariadenie, krmivo a podobne. Sú po celom parku, v každej ohrade.” Na obrazovke sa zjavil ďalší záber. „Namierime teraz kamerou na plot...”

Gennaro zbadal v svetle lúčov lesklú striebristú stenu plota. Jeden úsek bol demolovaný a ležal na zemi. Pri ňom stál Muldoonov džíp a údržbári.

„Hm, zdá sa, že rex sa dostal do ohrady sauropodov,” povedal Arnold.

„Dnes večer bude mať hostinu,” poznamenal Muldoon.

„Musíme ho odtiaľ nejakým spôsobom dostať,” usúdil Arnold.

„Ale ako?" spýtal sa Muldoon. „Nemáme so sebou nič, čo by sme proti nemu použili. Plot opravím, ale vyberiem sa ta až za denného svetla."

„Hammond s tým nebude spokojný."

„Pohovoríme si o tom, keď sa vrátim," uzavrel Muldoon.

„Koľko sauropodov nám rex zabije?" spýtal sa Hammond, chodiac hore-dolu po dozorní.

„Možno iba jedného," odpovedal Harding. „Sauropody sú veľké, jeden mu poskytne potravu na niekoľko dní."

„Musíme sa za ním vybrať a dostať ho ešte dnes v noci."

Muldoon pokrútil hlavou. „Pôjdem ta až za dňa."

Hammond sa začal pohoj dávať na špičkách nôh, ako mal vo zvyku, keď bol nazlostený. „Zabúdate, že pracujete pre mňa?"

„Nie, pán Hammond, nezabúdam. Ale tam vonku je dospelý tyra-nosaurus. Ako ho chcete dostať?"

„Máme narkotizačné pušky."

„Ale strely z nich obsahujú najviac dvadsať kubických centimetrov," oponoval Muldoon. „Na dvesto-dvestopäťdesiatkilové zviera celkom postačia. Tyranosaurus však váži osem ton. Ani by ich nepocítil."

„Objednali ste si aj silnejšiu zbraň."

„Objednal som tri silnejšie zbrane, lenže vy ste objednávku zredukovali, a tak sme dostali iba jednu. A tá je preč. Zobral ju so sebou Nedry."

„Vrchol stupídnosti. Kto je za to zodpovedný?"

„Nedry nieje môj problém, pán Hammond."

„Chcete povedať, že v tejto chvíli si nevieme s tyranosaurom nijako poradiť?"

„Presne to chcem povedať."

„Absurdné."

„To je váš park, pán Hammond. Báli ste sa, že by niekto zranil vaše vzácne dinosaury. No a teraz máte rexa medzi sauropodmi a nemôžete proti tomu nič urobiť." Muldoon vyšiel z miestnosti.

„Ešte moment." Hammond vybehol za ním.

Gennaro sledoval obrazovky a počúval hlasnú škriepku na chodbe. „Myslím, že ten park ešte nemáte celkom pod kontrolou," povedal Arnoldovi.

„Nežartujte." Arnold si zapálil ďalšiu cigaretu. „Park máme pod kontrolou. O pár hodín bude svitať. Možno prideme o niekoľkých dinosaurov, kým odtiaľ rexa dostaneme, ale verte mi, park máme pod kontrolou."

Svitanie Granta zobudil hlasný škripavý zvuk, po ktorom nasledovalo akési mechanické zacvndžanie. Otvoril oči a zbadal, ako transportný pás vyváža bal sena smerom k povale. Za ním nasledovali dva ďalšie. Potom cvndžanie ustalo tak náhle ako začalo, a betónová budova opäť stíchla.

Grant zívól. Ospanlivo sa povystieral, mykol sa od bolesti a sadol si.

Cez bočné obloky prenikalo slabé žltkavé svetlo. Je ráno: prespal celú noc! Rýchlo pozrel na hodinky: päť hodín. Ešte vždy zostáva takmer šesť hodín, aby stihli loď odvolať späť. Obrátil sa na chrbát a zastonal. V hlave mu pulzovalo a celé telo ho bolelo, akoby ho zmlátili. Spoza rohu počul akési pišťanie, ponášalo sa na škripanie hrdzavého rumpálu. A potom chichot Lex.

Grant pomaly vstal a poobzeral sa po budove. Teraz v dennom svetle rozlíšil, že sú v akejsi obslužnej budove s balmi sena a rozličným zariadením. Na stene zbadal sivú kovovú skrinku s nápisom podľa šablóny Obslužná budova sauropodov (04). Zrejme sú naozaj v ohrade sauropodov. Otvoril skrinku a našiel v nej telefón, no keď zdvihol slúchadlo, začul iba šum. Telefóny zrejme ešte nefungovali.

„Dobre to počuj," začul Lex. „Nebud' prasiatko, Ralph."

Grant prišiel k bráne a pri mrežiach našiel Lex, ako podáva plné hrste sena akémusi zvieraťu vonku. Podobalo sa na veľké ružové prasa a Grant začul jeho kvikanie. Mladý triceratops bol veľký asi ako poník. Mláďa ešte nemalo na hlave rohy, iba náznak kostného goliera, začínajúci hneď za veľkými krotkými očami. Prestrčilo papuľu pomedzi mreže a hľadelo na Lex, ktorá mu podávala seno.

„Tak sa mi páčiš," privrávala sa mu. „Sena je tu dosť, neboj sa." Potľapkala mláďa po hlave. „Chutí ti, však, Ralph?"

Lex sa obrátila a zbadala Granta.

„Toto je Ralph," oznámila mu. „Môj kamarát. Chutí mu seno."

Grant urobil krok dopredu, bolestivo sa zmraštil a zastal.

„Vyzeráte pekne zničený."

„Ved' aj som."

„Tim je na tom rovnako. Celý nos má spuchnutý."

„Kde je Tim?"

„Ciká. Nepomôžete mi nakŕmiť Ralpha?"

Mláďa triceratopsa si obzeralo Granta a prežúvalo. Z papule mu z obidvoch strán trčalo seno a padalo na zem.

„Je strašne neporiadny," povedala Lex. „A aj veľmi hladný."

Mláďa prestalo prežúvať a obľizlo sa. Otvorilo papuľu a čakalo ďalšiu dávku. Grant videl drobné ostré zuby a úzku hornú čeľusť, podobnú zobáku papagája.

„Okej, hneď ti dám." Lex pozhrabovala z betónovej dlážky ešte trochu sena. „Teda, Ralph, človek by povedal, že ťa mama vôbec nekŕmi."

„Prečo ho voláš Ralph?"

„Lebo vyzerá ako Ralph. Jeden chlapec z našej školy."

Grant pošliel bližšie a opatrne pohladel mláďa po krku.

„Pokoje ho hladkajte," povedala Lex. „Páči sa mu to, však, Ralph?"

Suchá, horúca a drapľavá koža pripomínala vzorku na futbalovej lopte. Grant ho poškrabkal a Ralph potichu zakvičal. Od radosti zavr-tel hrubým chvostom za mrežami.

„Je celkom krotký." Ralph prežúval a bez strachu sa díval raz na Granta, raz na Lex. Grant si spomenul, že dinosaury ľudí nepoznali. „Možno by som sa mohla na ňom pozoviť."

„Radšej nie."

„Určite by nemal nič proti tomu. Bola by to psina, jazdiť na dino-saurovi."

Grant sa pomedzi mreže pozerál na zviera a na otvorenú planinu revíru sauropodov. Rýchlo sa rozvidnievalo. Mal by ísť uviesť do činnosti jeden zo snímačov na hornej planine. Napokon, kým sa sem z dozorne dostanú, uplynie aj hodina. A nepáčilo sa mu, že telefóny ešte vždy nefungujú...

Začul hlboký chrapľavý zvuk, akoby zafíkal obrovský kôň, a mláďa odrazu znervóznelo. Pokúsilo sa vytiahnuť si hlavu spomedzi mreží, no zachytilo sa o ne okrajom kostného goliera a preľaknuté zakvičalo.

Zafíkanie sa ozvalo znovu, teraz už bližšie.

Ralph sa zaprel zadnými nohami a zúfalo sa usiloval vytiahnuť si hlavu. Mykal ňou hore-dolu a odieral si ju o mreže.

„Ralph, len pokojne," líšila ho Lex

„Pomôžme mu," navrhol Grant. Zaprel sa Ralphovi o hlavu a vytlačil mu ju von. Golier odrazu prekízol pomedzi mreže a mláďa stratilo rovnováhu a prekoprelo sa nabok. Odrazu naňho dopadol akýsi tieň a v zornom poli sa zjavila obrovská noha, hrubšia ako kmeň stromu. Končila piatimi pazúrmí, podobnými sloním paznechtom.

Ralph pozrel nahor a zakvičal. Sklonila sa k nemu dvojmetrová hlava; nad veľkými hnedými očami vyrastali dva biele rohy a menší na nose. Bol to dospelý triceratops. Obrovské zviera sa zahľadelo na Lex a Granta, pomaly zažmurkalo a obrátilo pozornosť na Alpha. Vyplazilo jazyk a začalo mláďa obľizovať. Ralph zakvíkal a šťastne sa šúchal o mohutnú nohu.

„To je jeho mama?" spýtala sa Lex.

„Zdá sa," prisvedčil Grant.

„Nakŕmime aj ju?"

Obrovský triceratops však už Alpha ňufákom odtláčal od mreží.

Mláďa sa obrátilo a vykročilo. Mohutná matka ho zavše šťuchla, aby ho zavrátila, a obaja sa vzdal'ovali smerom k planine.

„Ahoj, Ralph," mávala mu Lex. Zo šera budovy sa vynoril Tim.

„Viete čo?" začal Grant. „Ja teraz vyleziem hore úbočím a spustím pohybové snímače, aby po nás niekto prišiel. Vy dvaja tu na mňa počkajte."

„Nie," nesúhlasila Lex.

„Prečo nie? Zostaňte. Tu ste v bezpečí."

„Nemôžete nás tu nechať, však, Timmy?"

„Správne," potvrdil Tim.

„Okej," privolil Grant.

Prepchali sa pomedzi mreže a vykročili.

Začínalo svitať.

Vzdúch bol teplý a vlhký, obloha ružová do purpurová. Tesne pri zemi sa držala biela hmľa. V diaľke zbadali samicu triceratopsa s mláďaťom, ako sa blížila k čriede veľkých vtákovyskatých hadrosau-rov, obžierajúcich zeleň zo stromov na kraji lagúny.

Niektoré hadrosaury stáli po kolená vo vode, skláňali ploché hlavy a pili, dotýkajúc sa vlastného zrkadlového obrazu na pokojnej hladine. Potom hlavy opäť dvíhali a obzerali sa. Na brehu sa jedno z mláďat oddelilo od stáda, no o chvíľu zakvičalo a rýchlo sa vrátilo, sledované zhovievavými pohľadmi dospelých zvierat.

Ďalej na juhu spásala iná črieda hadrosaurov nižšiu vegetáciu. Zavše sa vzpriamili na zadných končatinách a prednými sa opreli o kmeň stromu, aby dočiahli listie na vyšších konároch. Celkom vzadu vyčnieval medzi stromami gigantický apatosaurus, drobná hlava na dlhom krku sa obracala naľavo-napravo. Celý výjav pôsobil tak pokoj amilovne, že Grant si takmer nevedel predstaviť nejaké nebezpečenstvo.

„Jaj!" skríkla Lex a prikrčila sa. S bzukotom preleteli nad nimi dve obrovské vážky s dvojmetrovým rozpätím krídel. „Čo to bolo?"

„Vážky," odpovedal Grant. „V období jury žil obrovský hmyz."

„Štípu?" spýtala sa Lex.

„Nemyslím."

Tim vystrel ruku. Jedna z vážok mu na ňu sadla. Cítil váhu velikánskeho hmyzu.

„Uštipne ťa," vystríhala ho Lex.

Vážka však iba pomaly mávala priesvitnými krídlami s červenými žilkami, a potom, keď Tim pohl rukou, opäť odletela.

„Kade pôjdeme?" spýtala sa Lex.

„Tadeto."

Pustili sa krížom cez planinu. Prišli k čiernej skrinke na masívnej kovovej trojnožke, prvému pohybovému snímaču.

Grant pred ním kýval rukami hore-dolu, ale márne. Ak telefóny boli ešte hluché, možno nefungovali ani snímače.

„Skúsime ďalší," ukázal Grant cez planinu. Z diaľky k nim doľahol rev akéhosi veľkého zvieraťa.

„Dočerta, ja na to asi neprídem." Arnold si odchlípol kávy a červenými očami hľadel na obrazovky. Všetky obrazovky videokruhu mal vypnuté. Skúmal program počítača. Bol vyčerpaný, pracoval dvanásť hodín bez prestávky. Obrátil sa k Wuovi, ktorý práve prišiel z laboratória.

„Na čo neprídeš?" spýtal sa Wu.

„Telefóny sú ešte vždy vyradené. Nemôžem ich oživiť. Nedry s nimi zrejme dačo porobil."

Wu zdvihol slúchadlo a počul iba šum. „Znie to ako modem"

„Lenže nejde o modem. Zišiel som totiž dolu do suterénu a všetky som odpojil. Toto je iba šum ako pri prenose dát modemom"

„Takže telefónne linky sú zablokované?"

„V podstate áno. Nedry ich vyradil úplne perfektne. Do programu vložil nejaký blokovací príkaz, ktorý nemôžem nájsť, lebo príkazom na návrat do počítačového stavu som vymazal časť výpisu programu. Ale príkaz na odstavenie telefónov ešte zrejme zostal v pamäti počítača."

Wu pokrčil plecami. „No a čo? Jednoducho celý systém odstav a tým vymažeš pamäť."

„Nemám s tým nijaké skúsenosti," povedal Arnold. „A trochu som na rozpakoch. Možno sa pri opätovnom nábehu zapoja všetky systémy automaticky, ale možno aj nie. Nie som expert na počítače, a ani ty nie. Aspoň nie ozajstný. A keď nemáme k dispozícii telefón, nemôžeme sa ani s nijakým expertom poradiť."

„Ak je príkaz uložený v RAM - pamäti s priamym výberom - v programe ho nenájdeš. Aj keď si celý obsah RAM vypíšeš a prezrieš, nebudeš vedieť, čo hľadáš. Myslím, že máš jediné riešenie, uviesť systém do pôvodného stavu." Do miestnosti vrazil Gennaro. „Ešte vždy nejdú telefóny."

„Pracujeme na tom"

„Už na tom pracujete od polnoci. A Malcolmovi je horšie. Potrebuje lekárske ošetrenie."

„Asi to budem musieť odstaviť," povedal Arnold. „Nie som si však istý, či mi všetky systémy znova nabehnú."

„Pozrite sa, v tej druhej budove leží zranený človek," naliehal Gennaro. „Potrebuje lekára, inak zomrie. Bez telefónu ho nemôžeme zavolať. Možno nám tu už zomreli štyria ďalší. Tak to odstavte, aby telefón začal fungovať!"

Arnold váhal.

„No?" vyštekol Gennaro.

„Len som si spomenul... ochranné systémy nedovoľujú vypnúť počítač, a..."

„Tak tie posraté ochranné systémy odstavte! Nechápate, že ak nepríde pomoc, Malcolm zomrie?"

„Okej."

Arnold vstal a prešiel k hlavnému ovládaciemu panelu. Otvoril dvere a z vypínačov ochrán sňal kovové kryty. Potom ich jeden po druhom vypol. „Čo ste chceli, to máte."

Vypol hlavný vypínač.

V dozorňi zavládla tma. Všetky obrazovky zhasli. Traja muži stáli a vyčkávali.

„Ako dlho musíme čakať?" spýtal sa Gennaro.

„Tridsať sekúnd," odpovedal Arnold.

„Fúúj!" zatiahla Lex, keď prechádzali cez planinu.

„Čo také?" spýtal sa Grant.

„Čosi tu strašne smrdí. Akoby hnili nejaké odpadky."

Grant sa zarazil. Hľadel cez planinu smerom k vzdialeným stromom, či nezaregistruje nejaký pohyb. Nevidel však nič.

Konáre sa v slabom vánku takmer nehýbali. Večasně ráno bolo tiché a pokojné. „To sa ti asi len zdalo."

„Nezdá..."

Vtom počul zatrubenie. Ozvalo sa z čriedy vtákovpyskatých had-rosaurov za nimi. Najprv sa ohlásilo jedno zviera, potom ďalšie a ďalšie, až nakoniec trúbila celá črieda. Hadrosaury znepokojene pobežovali hore-dolu, utekali z vody a obkolesovali mláďatá, aby ich chránili...

Aj zvieratá to zacítili, pomyslel si Grant.

Asi päťdesiat metrov od nich vyrazil spomedzi stromov pri lagúne so strašným revom tyranosaurus a obrovskými krokmi sa hnol cez planinu. Ignoroval ich a rútil sa k čriede hadrosaurov.

„Vravela som vám!" vykrikla Lex. „Nikto na mňa nedá!"

Hadrosaury v diaľke sa s trúbením dali na útek. Grant cítil, ako sa chveje zem pod nohami. „Rýchlo, deti!" Schmatol Lex, zdvihol ju do vzduchu a rozbehol sa s Timom cez vysokú trávu. Chvilami zazrel dolu pri lagúne tyranosaura útočiť na hadrosaury, ktoré sa bránili údermi svojich veľkých chvostov a neprestajne ohlušujúce trúbili.

Potom počul praskot porastu a krovia, a keď sa znovu obzrel, hadro-saury už uháňali plným tempom.

Arnold sa v prítmí dozorne pozrel na hodinky. Tridsať sekúnd uplynulo. Pamäť by už mala byť čistá. Zapol hlavný vypínač.

Nijaká reakcia.

Arnoldovi zovrelo žalúdok. Vypol vypínač, potom ho opäť zapol. Zasa nič. Na čelo mu vyrazil pot.

„V čom je problém?" spýtal sa Gennaro.

„Dočerta," zavrel Arnold. Potom si spomenul, že hlavný vypínač treba zapnúť až po vypínačoch ochrán. Zapol tri vypínače ochrán a nasadil na ne kryty. Potom so zatajeným dychom skrútol hlavný vypínač.

Svetlá v miestnosti sa zažali.

Počítač zapípal.

Obrazovky sa rozžiarili.

„Chvalabohu," vzdychol si Arnold. Náhlivo prešiel k hlavnej obrazovke. Zjavili sa na nej rady návští:

PARK DINOSAUROV - ŠTART SYSTÉMU Gennaro zdvihol slúchadlo, telefón bol však hluchý. Nijaký šum, jednoducho vôbec nič. „A toto čo znamená?"

„Vydržte chvíľku," povedal Arnold. „Po opätovnom zapojení počítača treba všetky systémové moduly pripojiť manuálne." Rýchlo sa pustil do roboty.

„Prečo manuálne?" spýtal sa Gennaro.

„Preboha, necháte ma už robiť?"

„Systém sa nemal vôbec odstavovať," povedal Wu. „Čiže, ak sa predsa len odstaví, niekde je problém. Preto treba všetko pripájať manuálne. Inak, keby bol niekde skrat, systém by nabehol, skrat by ho vyhodil, zasa by nabehol, skrat by ho znova vyhodil a tak stále donekonečna."

„Okej," povedal Arnold. „Už fungujú."

Gennaro zdvihol slúchadlo a začal vykrúcať číslo, no odrazu sa zarazil.

„Preboha, pozrite sa," ukázal na jednu z obrazoviek videookruhu.

Arnold ho však nepočúval. Uprane hľadel na mapu, kde sa svetelné body zoskupené pri lagúne dali do koordinovaného, pomerne rýchleho a akoby vírivého pohybu.

„Čo sa robí?" spýtal sa Gennaro.

„Hadrosaury," odvetil Arnold nevýrazne. „Splášili sa."

Hadrosaury sa hnali prekvapivo rýchlo, obrovské telá tesne zomknuté do jednoliatej masy trúbili a revali, mláďatá kvičali a usilovali sa vyhnúť dospelým z cesty. Za čriedou sa dvíhal veľký oblak žltého prachu. Grant tyranosaura ani nevidel.

Hadrosaury sa hnali rovno k nim.

Grant sa s Lex na rukách aj s Timom rozbehol ku skupine balvanov, pri ktorých rástli veľké ihličnaté stromy. Utekali zo všetkých síl, cítili, ako sa im zem pod nohami chveje. Blížiaci sa črieda vydávala ohlušujúci hluk, ako prúdové lietadlá na letisku. Zaznieval zo všetkých strán, trhal im uši. Lex čosi kričala, ale nerozumel jej, a len čo sa vyškríabali na balvany, črieda ich dostihla.

Grant zbadal obrovské končatiny prvých hadrosaurov, čo sa popri nich prehнали, každé zviera vážilo približne päť ton, a potom ich zahalil taký hustý oblak prachu, že nevidel vôbec nič. Iba nejasne vnímal obrovské telá, gigantické končatiny a bolestný rev, keď zvieratá prudko uhýbali a obiehali skaly. Jeden hadrosaurus narazil do balvanu, ktorý sa odkotúľal ďalej na planinu.

V hustom oblaku prachu nevideli okrem najbližších skál takmer nič. Tisli sa k balvanom a počúvali trúbenie, bučanie a zlovestný rev tyranosaura. Lex zarývala prsty do Grantovho pleca.

Ďalší hadrosaurus vrazil mohutným chvostom do skál a zanechal za sebou mláku horúcej krvi. Grant vyčkal, kým sa hluk nevzdialil doľava, a potom vyložil deti na spodné konáre najvyššieho stromu. Rýchlo liezli hore, pridŕžajúc sa jednotlivých konárov, a medzitým sa okolo nich v oblaku prachu valili ďalšie zvieratá. Vyliezli asi do šesťmetrovej výšky a potom sa Lex pritisla ku Grantovi a nechcela sa už ani hnúť. Aj Tim bol ustatý, a Grant nakoniec usúdil, že sú dosť vysoko. V prachu videli pod sebou široké chrbáty bučiacich a pobežujúcich zvierat. Grant sa oprel o drapľavú kôru kmeňa stromu, roz-kašlal sa od prachu, zavrel oči a čakal.

Stádo odbehlo a Arnold nastavil videokameru. Prach pomaly redol. Videl, že hadrosaury sa už rozptýlili a tyranosaurus prestal bežať, čo znamenalo jediné - svoju korisť už dostal. Teraz bol pri lagúne. Arnold pozrel na obrazovku:

„Najlepšie bude, ak si Muldoon na tvári miesta zistí situáciu."

„Pohľadám ho," povedal Gennaro a vyšiel z miestnosti.

Park Ozvalo sa slabé puknutie, pripomínajúce praskot ohňa. Granta po-šteklo čosi teplé a vlhké na členku. Otvoril oči a zbadal obrovskú hlavu bežovej farby. Zužovala sa do plochej papule, podobnej kačaciemu zobáku. Oči, vystupujúce nad zobákom, boli mierne a krotké ako kravské. Papuľa sa otvorila a začala obžierať vetvičky konára, na ktorom sedel Grant. Videl veľké hranaté zuby. Zviera prežúvalo a teplým pyskom sa mu zavše dotklo členka.

Vtákopyskatý hadrosaurus. Granta ohromilo, že ho má tak nablízku. Nebál sa, všetky rody vtákopyskatých dinosaurov patrili medzi bylinožravce, a tento sa správal presne ako krava. Aj keď bol obrovský, pôsobil tak pokojne a mierumilovne, že Grant sa necítil ohrozený. Nehybne sedel na konári a pozoroval, ako zviera žerie.

Ohrozený zostal najmä preto, lebo k tomuto zvieraťu pociťoval akýsi vlastnícky vzťah: bol to pravdepodobne maiasaura z obdobia neskorej kriedy v Montane. Grant s Johnom Homérom opísali tento rod prví. Zvláštny tvar pyskov dodával maiasaurom usmievavý výraz. Maiasaura v preklade znamená „dobrá dinosauria matka"; zvieratá chránili svoje vajíčka, kým sa z nich nevyľiahli mláďatá a kým sa nevedeli samy o seba postarať.

Grant počul akési nástojčivé čvirikánie a veľká hlava sa sklonila dolu. Trochu sa pohol, aby dovidel na mláďa hadrosaúra, motajúceho sa okolo matkiných nôh. Mláďa bolo tmavobéžové s tmavými škvrnami. Matka s hlavou až pri zemi nehybne vyčkávala; mláďa sa postavilo na zadné nohy, prednými sa oprelo o matkinu papuľu, z ktorej trčali konáriky, a začalo ich obžierať.

Matka trpezlivo počkala, kým mláďa všetko nepožralo a nespustilo sa opäť na všetky štyri nohy. Potom sa veľká hlava zdvihla hore ku Grantovi.

Hadrosaurus začal znova obžierať zeleň iba kúsok od neho. Grant si všimol dvojicu predĺžených nozdier na hornej časti zobákovitej papule. Dinosaurius ho podľa všetkého nezaňuchal. A hoci sa ľavým okom díval priamo naňho, z akýchsi príčin nereagoval.

Spomenul si, ako ho predošlej noci nezbadal ani tyranosaurus. Rozhodol sa pre malý experiment.

Zakašlal.

Hadrosaurus okamžite stuhol, veľká hlava znehybnela, čeľuste prestali žuť. Iba oko sa pohybovalo zboka-nabok a pátralo po pôvodcovi zvuku. Po chvíli, keď sa zdalo, že nijaké nebezpečenstvo nehrozí, zviera začalo opäť žuť.

Neuveriteľné, pomyslel si Grant.

Lex v jeho náručí odrazu otvorila oči a spýtala sa: „A toto je čo?"

Hadrosaurus vyľakane zatrúbil a hlasné dunivé zahúkame Lex tak vydesilo, že takmer spadla zo stromu. Hadrosaurus vyvrátil hlavu dozadu a znova zatrúbil.

„Nedráždi ho," ozval sa zhora Tim.

Hadrosaurus odstúpil od stromu a mláďa sa švitoriác motkalo o-kolo matkiných zadných nôh. Matka naklonila hlavu nabok a skúmavo pozerala na konár, kde sedeli Grant a Lex. So škriecami vyhrnutými pyskami vyzeral dinosaurus komicky.

„Ten je sprostý," povedala Lex.

„Ani nie," odpovedal Grant. „Len si ho prekvapila."

„A teraz nám dovoli zliezť, či čo?"

Hadrosaurus stál tri metre od stromu. Opäť zatrúbil. Grant sa nazdával, že ich chce takto odohnať. Mal však pocit, že dinosaurus je vlastne bezradný. Vyzeral zmätený a nesvoj. Mlčky vyčkávali a asi po minúte sa hadrosaurus znova hlavou priblížil k stromu, pohybujúc čelúšťami. Očividne sa chystal žrať.

„Tak to nie," vyhlásila Lex. „Ja tu nezostanem." Začala liezť dolu. Len čo sa pohla, dinosaurus vyľakane zatrúbil.

Grant bol ohromený. Naozaj nás nevidí, ak sa nehýbeme, pomyslel si. A po minútke zabudne, že sme tu. Celkom ako tyranosaurus -ďalší klasický príklad zrakového vnímania obojživelníkov. U žiab sa skúmaním ukázalo, že obojživelníky vnímajú iba pohybujúce sa objekty, napríklad hmyz. Doslova nevidia, ak sa niečo nehýbe. Zdalo sa, že to isté platí aj pre dinosaury.

Tak či onak, maiasaura podľa všetkého znervóznila tvory, zlieza-júce zo stromu. Naposledy zatrúbil, štuchol mláďa a ťažkopádne sa šinul preč. Raz sa zastavil, obzrel sa a potom postupoval ďalej.

Zliezli dolu. Lex sa oprášila. Obidve deti pokrývala jemná vrstva prachu. Tráva navôkol bola podupaná, miestami zasychali mláčky krvi. Vo vzduchu visel kyslý zápach.

Grant sa pozrel na hodinky. „Mali by sme už radšej ísť, deti."

„Ja veru nie," vyhlásila Lex. „Ja sa odtiaľto nepohnem."

„Musíme."

„Prečo?"

„Lebo ich potrebujeme upozorniť na tú loď," vysvetľoval Grant. „Zrejme nás nezaregistrovali na pohybových snímačoch, tak musíme celú spiatočnú cestu absolvovať po vlastných. Nedá sa nič robiť."

„A prečo si nevezmeme čln?" ozval sa Tim.

„Aký čln?"

Tim ukázal na nízku betónovú obslužnú budovu s mrežami, v ktorej strávili noc. Boli od nej iba dvadsať metrov. „Videl som tam čln."

Grant si okamžite uvedomil všetky výhody. Je sedem hodín ráno. Čaká ich najmenej trinásť kilometrov cesty. Člnom po rieke prídu oveľa rýchlejšie ako pešo. „Skúsme to," prisvedčil.

Arnold zapol režim vizuálneho prieskumu a díval sa na zábery kamier z parku, ktoré sa striedali každé dve sekundy.

Bolo to únavné, ale takto sa dal najrýchlejšie nájsť Nedryho džíp, ktorý Muldoon tvrdohlavo požadoval. Vybral sa s Gennarom k miestu, kde sa splašili hadrosaury, ale teraz za denného svetla chcel, aby mu našli auto. Potreboval zbrane. Šťukol interkom. „Pán Arnold, mohol by som si s vami pohovoriť?"

Ozval sa Hammond. Bol to hlas rozhnevaného božstva.

„Chcete prísť sem, pán Hammond?"

„Nie, pán Arnold. Príďte vy za mnou. Sme s doktorom Wuom v genetickom laboratóriu. Čakáme vás."

Arnold si vzdychol a odstúpil od obrazoviek.

Grant sa o čosi potkol v tmavom kúte budovy. Predieral sa pomedzi dvadsaťlitrové nádoby herbicídov, zariadenia na odvetvovanie stromov, rezervné pneumatiky džípu, baly pletiva, päťdesiatkilové vrecia umelého hnojiva, haldu hnedých keramických izolátorov, prázdne plechovice od motorového oleja, montážne svetlá a káble.

„Nijaký čln nevidím."

„Hľadáme ďalej."

Vrecia cementu, hŕby medených rúrok, zelená sieťovina... a dve plastové vesla zavesené na háčikoch na betónovej stene.

„Okej, ale kde je čln?"

„Niekde tu musí byť," povedal Tim.

„Videl si ho vôbec?"

„Nie, len som predpokladal, že je tu."

Grant medzi tým haraburdím nijaký čln nenašiel. V kovovej skrinke na stene však objavil zvinutý zväzok výkresov s plesnivými škvrnami od vlhkosti. Rozložil ich po dlážke a zmietol z nich veľkého pavúka. Dlho si ich prezeral.

„Som hladná..."

„Počkaj ..."

Boli to podrobné topografické výkresy hlavnej časti ostrova, kde sa práve nachádzali. Podľa nich sa lagúna zužovala do rieky, ktorú videli predtým a ktorá zabočovala na sever... prechádzala priamo cez voliéru... a ďalej asi osemsto metrov od návštevníckeho strediska.

Rýchlo sa prehŕňal vo výkresoch. Ako sa dostanú k lagúne? Podľa výkresov by táto budova mala mať aj zadný vchod. Poobzeral sa a zbadal ho vo výklenku betónovej steny. Brána bola dosť široká aj pre auto. Keď ju otvoril, mal pred sebou dláždenú cestu, vedúcu rovno dolu k lagúne. Cesta viedla pod úrovňou terénu, takže zhora ju nebolo vidieť. Zrejme ďalšia obslužná cesta. Viedla rovno k betónovej plošine na kraji lagúny. Na plošine bolo podľa šablóny napísané: SKLAD ČLNOV.

„Pozrite si toto," podal Tim akúsi kovovú skrinku Grantovi. Grant ju otvoril a našiel v nej vzduchovú pištoľ a plátenný opasok so šiestimi strelami, hrubými asi ako jeho prst a označenými nápisom MORO-709.

„Výborne, Tim." Grant si prevesil opasok cez plece a pištoľ vopchal za pás nohavíc.

„To sú narkotizačné strely?"

„Asi."

„Tak kde je ten čln?" spýtala sa Lex.

„Zrejme na plošine," odpovedal Grant. Vykročili dolu cestou. Grant niesol na pleci vesla. „Dúfam, že to bude veľký čln," povedala Lex, „lebo neviem plávať."

„Neboj sa," upokojoval ju Grant.

„Možno chyťme aj nejakú rybu," povedala.

Kráčali dolu cestou, po oboch stranách sa dvíhali strmé zrázy. Začuli hlboký rytmický zvuk, akoby chrápanie, no Grant nevedel, odkiaľ prichádza. „Ste si istý, že tam bude čln?" pokrčila nos Lex.

„Pravdepodobne," odvetil Grant.

Rytmické chrápanie postupne zosilnelo a pridalo sa k nemu akési rovnomerné bzučanie. Keď prišli na koniec cesty, na kraj betónovej plošiny, Grant zmeravel od zdesenia.

Ocitli sa rovno pri tyranosauromi.

Vzpriamene sedel v tóni stromu, zadné nohy mu trčali dopredu. Oči mal otvorené, no nehýbal sa, iba hlava sa mu pri každom zachrápaní zľahka nadvihla a opäť klesla. Bzučanie spôsobovalo mračno múch, ktoré ho obklopovalo, liezli mu po papuli, ovisnutej dolnej čeľusti a krvavých tesákoch, ako aj po obžranom stehne zabitého hadrosaura, obďaleč ležiaceho na boku.

Tyranosaurus bol od nich iba na šesť metrov. Grant nepochyboval, že ich zbadal, no obrovské zviera nereagovalo, len tam sedelo. Až po chvíli pochopil, že tyranosaurus spí. Posediačky spí.

Kývol Timovi a Lex, aby zostali na mieste. Pomaly vyšiel na plošinu, kde ho mal tyranosaurus ako na dlani. Zviera sa však nezobudilo a potichu chrápano.

Nedaleko okraja plošiny stála drevená kôlna natretá na zeleno, aby splývala s okolím. Grant potichu odsunul závoru a nazrel dnu. Na stene viselo pol tucta oranžových záchranných viest, na dlážke ležalo niekoľko balov pletiva, zvinuté lano a dve veľké gumové kocky, stiahnuté rovnými gumovými popruhmi. Člny.

Obzrel sa na Lex. Pohybom úst vyslovila: Čln?

Prikývol: Áno.

Tyranosaurus si prednou končatinou odohnal muchy, čo mu bzučali okolo papule. Inak sa však nehýbal. Grant vyviekol jednu z gumových kociek na plošinu. Bola prekvapivo ťažká. Uvoľnil popruhy, našiel valec so stlačeným vzduchom. Gumová kocka sa so syčaním začala nadúvať a potom sa s hlasným plesknutím rozložila na plošine. Zvuk im prichodil priam ohlušujúci.

Grant sa zvrtol a zahľadel na dinosaura.

Tyranosaurus zachrápal, zavrčal a pohl sa. Grant sa už chcel dať na útek, no zviera sa iba pohniezdlilo, opäť sa oprelo obrovským trupom o kmeň stromu a hlasno, vrčavo si odgrglo.

Lex sa zatvárla zhnusená a pokývala si rukou pred tvárou.

Granta od napätia zalieval pot. Privliekol gumový čln na okraj plošiny a s hlasným špláchnutím ho spustil na vodu.

Tyranosaurus ďalej spal.

Grant priviazal čln k plošine a vrátil sa do kôlny po dve záchranné vesty. Uložil ich do člna a potom deti kývnutím zavolať na plošinu.

Lex, biela od strachu, pokrútila hlavou: Nie.

Grant jej naznačil: Musíš.

Tyranosaurus ďalej spal.

Grant dôrazne pohrozil prstom. Lex potichu pribehla a on jej naznačil, aby vošla do člna; za ňou nasadol Tim a obaja si natiahli záchranné vesty. Nastúpil aj Grant a odrazil čln od plošiny. Potichu vyplávali na lagúnu. Grant zdvihol vesla a nasadil ich do závesov. Vzdľoovali sa od plošiny.

Lex si sadla a nahlas vzdychla od úľavy. Potom si s vydeseným výrazom pritisla dľaň na ústa, celé telo sa jej roztriaslo a začala vydávať pridusené zvuky: potláčala kašeľ.

Vždy musela kašľať v neprihodnom čase.

„Lex," zašepkal Tim zlostne, obzerajúc sa k brehu.

Nešťastne pokrútila hlavou a ukázala si na krk. Vedel, čo naznačuje: škriabe ju v hrdle. Potrebovala dúšok vody. Grant vesloval, a tak sa Tim naklonil nad okraj člna, načrel vodu do dlane a podával jej ju.

Lex nahlas, z plných pľúc zakašľala. Timovi sa zdalo, že zvuk sa nesie nad hladinou ako výstrel z brokovnice.

Tyranosaurus lenivo zívola a zadnou končatinou sa poškrabal za uchom ako pes. Opäť zívola. Po nedávnej hostine bol celkom omámený a preberal sa len pomaly.

Lex na člne vydávala klokotavé zvuky.

„Lex, čuší!" zasyčal Tim.

„Nemôžem za to," zašepkala a rozkašľala sa znova. Grant usilovne vesloval a čln sa rýchlo blížil do stredu lagúny.

Tyranosaurus na brehu sa ťarbavo postavil.

„Nemôžem za to, Timmy!" vykrikla Lex nešťastne. „Nemôžem zato!"

„Pssst!"

Grant vesloval zo všetkých síl.

„Napokon, čo na tom," povedala Lex. „Už sme dosť ďaleko. Veď nevie plávať, ty hlupaňa!" zreval na ňu Tim. Tyranosaurus na brehu zišiel z plošiny do vody. Rýchlo vyrazil cez lagúnu za nimi.

„Ako to mám vedieť?"

„Každému je jasné, že tyranosaurom vedeli plávať! Je to vo všetkých knihách. Napokon aj plazy vedeli plávať!“

„Hady nevedia.“

„Pravdaže vedia. Hlupaňa!“

„Sedíte a držte sa niečoho,“ napomenul ich Grant. Pozoroval tyranosaura, ako pláva. Tyranosaurus bol po hrud’ vo vode, ale veľkú hlavu držal vysoko nad hladinou. Grant si uvedomil, že zviera ešte nepláva, iba kráča, lebo o chvíľu mu z vody trčali len oči a nozdry. Takto sa veľmi ponášal na krokodíla, a aj plával ako krokodíl, švihajúc mohutným chvostom zboka nabok, víriac za sebou vodu. Zväčša sa nad hladinou zjavila aj časť chrbta a kostné výrastky pozdĺž chvosta.

Presne ako krokodíl, pomyslel si nešťastne. Najväčší krokodíl na svete.

„Prepáčte, doktor Grant!“ kričala Lex. „Nechcela som!“

Grant sa obzrel ponad plece. Lagúna tu nebola širšia ako sto metrov a už sa dostali takmer do prostriedka. Ak bude pokračovať rovnakým smerom, voda bude plytšia. Tyranosaurus bude môcť zasa kráčať, a v nízkej vode mu to pôjde rýchlejšie. Grant obrátil čln a začal veslovať na sever.

„Čo to robíte?“

Tyranosaurus bol od nich iba na pár metrov. Grant počul jeho ostré, chraptavo dychčanie. Pozrel na ľahké vesla z plastu vo svojich rukách a uvedomil si, že sú ako zbraň nepoužiteľné.

Tyranosaurus zaklonil hlavu, naširoko otvoril papuľu plnú zakrivených zubov a potom sa mocným švihom vrhol dopredu za člnom, obrovská hlava tesne minula okraj člna a s čľapotom sa ponorila. Vlna odhodila čln nabok.

Tyranosaurus sa potopil a nad hladinou sa urobili bubliny. Lagúna stíchla. Lex sa chytila držadiel na kraji člna a obzerala sa.

„Utopil sa?“

„Nie,“ odpovedal Grant. Zbadal ďalšie bubliny, potom sa k člnu začali približovať drobné vlny...

„Držte sa!“ skríkol. Pod člnom sa vynorila hlava a zdvihla ho do výšky, čln sa prehol, šialene sa zakrútil a opäť so šplachnutím dopadol na hladinu.

„Robte niečo!“ vrešťala Alexis. „Robte niečo!“

Grant vytiahol spoza opaska vzduchovú pištoľ. Vyzerala v jeho rukách smiešne malá, ale ak by zviera trafil do nejakého citlivého miesta, do oka, alebo nozdry...

Tyranosaurus sa zasa vynoril pri člne, otvoril papuľu a zareval. Grant namieril a vystrelil. Strela sa zaligotala v slnečnom svetle a zaryla sa zvieraťu do papule. Tyranosaurus potriasol hlavou a zareval.

Odrazu mu ponad vodnú hladinu odpovedal ďalší rev.

Grant sa obzrel a na brehu zazrel mladého tyranosaura, ako sa krčí pri zabitom sauropodovi a revom ho vyhlasuje za svoju korisť.

Mláďa zarylo pazúry do zdochliny, vysoko zdvihlo hlavu a zarevalo. Dospelý tyranosaurus okamžite zareagoval - obrátil sa, aby chránil svoj úlovok, a rýchlo plával k brehu.

„Ide preč!“ výskala a tleskala Lex. „Ide preč! Hurá! Hurá! Sprostý dinosaur!“

Mláďa na brehu vyzývavo zarevalo. Rozzúrený dospelý tyranosaurus vyrazil plnou rýchlosťou z lagúny, z obrovského tela sa mu len tak liala voda, a hnal sa popri betónovej plošine hore úbočím. Mláďa sklonilo hlavu a ušlo; z čeľustí mu ešte vždy trčali kusy mäsa.

Dospelý tyranosaurus ho prenasledoval, prebehol popri mŕtvom sauropodovi a zmizol za výškom. Počuli jeho posledné hrozivé zarevanie a potom čln zamieril na sever, prešiel záhybom lagúny a ocitol sa na rieke.

Grant, vyčerpaný od veslovania, sa zvalil na chrbát a hrud’ mu išlo roztrhnúť. Nemohol lapieť dych. Ležal na dne člna a dychčal.

„Ste v poriadku, doktor Grant?“ spýtala sa Lex.

„Odteraz budeš robiť, čo ti poviem.“

„Okej,“ vzdychla si, akoby ju práve požiadal o tú najhlúpejšiu vec na svete. Chvíľu si máčala ruku vo vode. „Prestali ste veslovať,“ povedala.

„Som unavený.“

„Tak ako to, že sa ešte pohybujeme?“

Grant si sadol. Mala pravdu. Čln sa pomaly kĺzal smerom na sever. „Istotne je tu nejaký prúd.“ Unášalo ich na sever, k hotelu. Pozrel na hodinky a ohromene zistil, že je iba štvrt’ na osem. Odkedy sa posledný raz pozrel na hodinky, uplynulo iba pätnásť minút. Pricho-dilo mu to ako dve hodiny.

Grant si opäť ľahol, oprel hlavu o gumový okraj člna, zatvoril oči a zaspal.

PIATA ITERACIA Teraz sa začnú vážne prejavovať chyby systému. IAN MALCOLM Pátranie Gennaro sedel v džipe, počúval bzučanie múch a díval sa, ako sa vzdialené palmy chvejú v horúcom vzduchu. Okolie ohromujúco pripomínalo bojisko: tráva v stometrovom okruhu vdupaná do zeme, jedna veľká palma vyvrátená aj s koreňmi. Na trávě i pri skaliskách vpravo od nich boli veľké mláky krvi.

Muldoon, sediaci vedľa neho, vyhlásil: „To je jasné, rex sa dostal medzi hadrosaurom.“ Znova si upil whisky a zavrel fľašu. „Poondiate muchy.“

Čakali a dívali sa.

Gennaro zabubnoval prstami na prístrojovú dosku. „Na čo čakáme?“

Muldoon odpovedal až po chvíli. „Rex sa tu niekde poneviera.“ Prižmúrenými očami si obzeral okolie zaliatým slnkom. „A my nemáme pri sebe nijaké zbrane, čo by stáli za reč.“

„Sme predsa v džipe.“

„Pán Gennaro, veď on džip dobehne,“ pokrútil Muldoon hlavou. „Len čo zídeme z tejto cesty a pustíme sa cez

otvorený terén, nevy-tiahneme pri náhone na všetky štyri kolesá viac ako štyridsaťpäť až šesťdesiat kilometrov. Takto by nás ľahko dohonil. Bez problémov." Muldoon si vzdychol. „Ale momentálne tam nijaký pohyb nevidím. Láka vás nebezpečenstvo?"

„Jasné," prisvedčil Gennaro.

Muldoon naštartoval auto a pri nečakanom zvuku vyskočili rovno pred nimi zo zväľanej trávy dve malé othnielie.

Muldoon zaradil rýchlosť. Širokým oblúkom obišiel udupané miesto a potom sa čoraz menšími oblúkmi blížil do stredu, až nakoniec prišiel na miesto, odkiaľ vyrušil mladé othnielie. Vystúpil a pustil sa po tráve preč od džípu. Odrazu zastal, keď sa pred ním zdvihli husté mračná mûch.

„Čo tam je?" zvolal Gennaro.

„Doneste vysielaciu." "

Gennaro vystúpil z džípu a náhlivo vykročil. Už z diaľky začítil sladkokyslý pach začínajúceho rozkladu. Zazrel v tráve akési tmavé obrysy so šikmo trčiacimi končatinami, pokryté zaschnutou krvou.

„Mladý hadrosaurus," povedal Muldoon, obzerajúc si zdochlinu. „Oddelil sa od stáda, keď sa dalo na útek, a T-rex ho zabil."

„Ako to viete?" spýtal sa Gennaro. Mrcina bola dotrháaná na mnohých miestach.

„Podľa výkalov," vysvetľoval Muldoon. „Vidíte tie kriedovo biele kúsky v tráve? To je trus hadrosaura, biely od kyseliny močovej. Ale tamto..." ukázal na ďalšiu kopu v tráve, vysokú asi po kolená, „je trus tyranosaura."

„Ako viete, že tyranosaurus sem prišiel až potom?"

„Podľa spôsobu uhryznutia. Vidíte tamtie drobné stopy?" Ukázal na brucho zvieraťa. „Sú od othnielií. Rany nekrvácali, zviera bolo vtedy už mŕtve. Othnielie sa živia aj zdochlinami. Hadrosaura však usmrtilo uhryznutie do krku - vidíte túto veľkú ranu nad lopatkami? Bez debaty to urobil T-rex."

Gennaro sa sklonil nad mrcinou a s pocitom čohosi neskutočného si prezeral nemotorne trčiace končatiny. Muldoon zapol vysielaciu. „Dozorná."

„Áno," ohlásil sa John Arnold.

„Našli sme ďalšiu zdochlinu hadrosaura. Mláďa." Muldoon sa za bzukotu mûch zohol a prezrel si chodilo pravej končatiny. Bolo na ňom vytetované „Exemplár číslo HD/09".

Vo vysielacke zapraskalo. „Mám pre vás čosi," povedal Arnold.

„Áno? A čo také?"

„Našiel som Nedryho."

Džíp sa predral stromoradiím palie, vrúbiacich východnú cestu, a dostal sa na užšiu obslužnú cestu, vedúcu k rieke. V tejto časti parku bolo horúco, obklopovala ich páchnuca džungľa. Muldoon sa babral s počítačovou obrazovkou v džípe, na ktorej bolo vidieť mapku celého rekreačného centra so súradnicovou sieťou. „Našli ho pomocou videokamery s diaľkovým ovládaním. Sektor 1104 je rovno pred nami."

O kus ďalej, na ceste, Gennaro zbadal betónovú bariéru a pri nej zaparkovaný džíp. „Určite niekde zle odbočil, podrazník jeden," poznamenal Muldoon.

„A čo všetko pobral?" spýtal sa Gennaro.

„Wu vraví, že pätnásť embryí. Viete, akú majú cenu?"

Gennaro pokrútil hlavou.

„Niečo medzi dvoma až desiatimi miliónmi dolárov," pokrútil Muldoon hlavou. „Vysoká hra."

Keď sa priblížili, Gennaro si všimol pri aute ležať ľudské telo. Malo zelenú farbu a nezreteľné obrysy, ale keď džíp zastal, rozpáchli sa odtiaľ akési zelené tvory.

„Kompíky," poznamenal Muldoon. „Kompíky ho našli."

Asi tucet procompsognathov, drobných dravcov, nie väčších ako kačka, zastal na okraji džungle a vzrušene švitoril, keď muži vystúpili z auta.

Dennis Nedry ležal na chrbte, buclatú chlapčenskú tvár mal červenú a spuchnutú. Okolo otvorených úst a vyplazeného zdureného jazyka mu bzučali muchy. Telo znetvorené, vnútornosti mu vyliezali z brucha, jedna noha celá obžraná. Gennaro sa rýchlo odvrátil a pozrel sa na malé kompíky, ktoré obďaleč čupeli na zadných nohách a zvedavo si ich obzerali. Všimol si, že malé dinosaury majú na predných končatinách päť prstov. Šúchali si nimi očká a papuľky, dodávalo im to akúsi čudne ľudskú črtu, ktorá . . .

„Doparoma, kompíky ho nezabili," vyhlásil Muldoon.

„Čože?"

Muldoon pokrútil hlavou. „Vidíte tie škvrny? Tuto na košeli a tvári? Cítite ten pach, ako staré, zaschnuté zvratky?"

Gennaro prevrátil oči. Zacítil ten pach.

„To sú sliny, pluvance dilophosaura. Vidíte, aké má červené rohovky. Zásah do očí je bolestivý, ale nie smrteľný. Musíte si ich do dvoch hodín vypláchnuť antisérom, pre každý prípad ho máme naporúdzí v celom parku. Pravda, tohto podrazníka sa to netýka. Oslepili ho a potom mu rozpárali brucho. Strašná smrť. Možno napokon predsa len jestvuje spravodlivosť."

Procompsognathy škriekali a poskakovali hore-dolu, keď Gennaro otvoril zadné dvere džípu a vybral odtiaľ sivé kovové rúry a skrinku z nehrdzavejúcej ocele. „Všetko tu zostalo." Podal dva tmavé valce Gennarovi.

„Čo je to?"

„Veď vidíte, rakety," povedal Muldoon. Keď Gennaro cúvol, Muldoon dodal: „Pozor, aby ste do niečoho nestúpili." Gennaro opatrne prekročil Nedryho telo. Muldoon preniesol rúry do ich džípu a uložil ich dozadu. Sadol si za volant.

„Ideme."

„A čo s ním?" ukázal Gennaro na telo.

„Čo s ním?" zopakoval Muldoon. „Máme inú robotu." Zaradil rýchlosť. Keď sa Gennaro obzrel, videl, ako kompíky pokračujú v hostine. Jeden z nich vyskočil Nedrymu na tvár, čupel mu na otvorených ústach a obhrýzal mu nos. Rieka sa zúžila. Obidva brehy sa čoraz väčšími približovali, až sa stromy a zeleň z obidvoch strán pospleťali a celkom zatienili slnko. Tim začul škriekanie vtákov a zbadal malé švitoriace dinosaury, ako preskakujú z konára na konár. Zväčša však vládlo ticho, vzduch pod klenbou stromov bol rozpálený a nehybný.

Grant pozrel na hodinky. Osem hodín.

Prúd ich pomaly unášal, slnečné lúče vytvárali miestami škvrnitú obrazcu. Akoby sa pohybovali o čosi rýchlejšie. Grant sa už prebral, ležal na chrbte a hľadel na konáre nad sebou. Vpredu zazrel Lex, ako sa za niečím načahuje.

„Čo tam robíš?" spýtal sa.

„Myslíte, že sa tieto bobule dajú jesť?" Ukázala na stromy. Niektoré oviesajúce konáre mali takmer na dosah. Tim na nich zbadal strapce j asnočervených bobúľ.

„Nie," povedal Grant.

„Prečo nie? Tamtie malé dinosaury ich jedia." Ukázala na malé zvieratá, skáčuce z konára na konár.

„Nemôžeš, Lex."

Vzdychla si, nespokojná s jeho rozhodnutím. „Keby tu tak bol ocko. Ten vždy vie, čo treba robiť."

„Čo táraš?" ozval sa Tim. „Ocko predsa nikdy nevie, čo treba robiť."

„A vie," vzdychla si, hľadiac na stromy, popri ktorých sa plavili, na mocné korene hadiace sa k vode. „Len zato, že nie si jeho miláčik..."

Tim sa mlčky odvrátil.

„Ale neboj sa, ocko má rád aj teba, i keď ťa bavia počítače, a nie šport."

„Otec je do športu celý preč," vysvetlil Tim Grantovi.

Grant prikývol. V konároch nad nimi preskakovali zo stromu na strom bledožlté, asi šesťdesiatcentimetrové dinosaury. Hlavy mali zakončené ako papagáje. „Vieš, ako sa nazývajú?" spýtal sa Tim. „Mikroceratopsy."

„Dajsamisvete," povedala Lex.

„Myslel som, že ťa to bude zaujímať."

„Len malí chlapci sa zaujímajú o dinosaury."

„Kto to povedal?"

„Ocko."

Tim čosi zakričal, ale Grant zdvihol ruku. „Ticho, deti."

„Prečo?" namietla Lex. „Môžem si robiť čo chcem, ak..." Zmĺkla, čosi začula aj ona. Odkiaľsi poníže nich sa k nim doniesol škrek, od ktorého tuhla krv v žilách.

„No dobre, ale kde je ten prekliaty rex?" spýtal sa Muldoon do vysielacky. „My ho tu totiž nevidíme." Vrátili sa do ohrady sauropo-dov a obzerali si planinu s dodlávenou trávou, kade utekali hadrosau-ry. Tyranosaury však nikde nespozorovali.

„Pohľadám ho," povedal Arnold a prerušil spojenie.

Muldoon sa obrátil ku Gennarovi. „Pohľadám ho," zopakoval sarkasticky. „Prečo ho, dočerta, nehľadal doteraz? Prečo ho ustavične nasledoval?"

„Neviem," odpovedal Gennaro.

„Neukazuje sa," ohlásil sa o chvíľu Arnold.

„Čo tým myslíte, neukazuje sa?"

„Nevidieť ho na obrazovkách. Pohybové snímky ho neregistrujú."

„Dočerta," zavrčal Muldoon. „Tie pohybové snímky nám teda pomohli. Vidíte Granta a deti?"

„Ani tých pohybové snímky nezaregistrovali." „A čo teraz?" spýtal sa Muldoon. „Treba čakať," odpovedal Arnold.

„Pozrite! Pozrite!"

Priamo pred nimi sa týčila do výšky mohutná kopula voliéry. Grant ju predtým videl len z diaľky; teraz si uvedomil, že je skutočne obrovská - priemer asi štyristo metrov, možno i viac. V opare sa matne ligotali oblúkovité rebrá konštrukcie, a Granta v prvej chvíli napadlo, že skla tu spotrebovali celé tony. Zbližša si však všimol, že sklo chýba a medzi nosníkmi visí iba sieť s veľkými okami.

„Ešte to nieje dokončené," povedala Lex.

„Myslím, že to má byť takéto otvorené," poznamenal Grant.

„Ale veď im uletia všetky vtáky."

„Naozaj veľké vtáky nevyletia," vysvetlil Grant.

Prúd ich zaniesol pod okraj kopuly. Zahľadeli sa nahor. Rieka ich unášala ďalej. O chvíľu v riedkej hmle na vysokú kopulu takmer nedovideli. „Tuším by tu mala byť aj nejaká chata," povedal Grant. O niekoľko minút zazrel severným smerom nad korunami stromov vyčnievať strechu budovy.

„Chcete zastat?" spýtal sa Tim.

„Možno tam bude telefón. Alebo pohybové snímky." Grant zamieril k brehu. „Potrebujeme sa spojiť s dozornou. Už je najvyšší čas."

S námahou sa vyškrabali hore klzkým, bahnitým brehom a Grant vyvliekol čln z vody. Priviazal ho lanom o strom a vykročili cez hustý palmový lesík.

Voliéra „Jednoducho tomu nerozumiem," povedal John Arnold do telefónu. „Nevidím rexa, a nikde nevidím ani Granta s deťmi."

Sedel pred terminálom a popíjal ďalšiu šálku kávy. Všade okolo neho boli v dozorní porozkladané papierové tácky s nedojedenými chlebíkmi. Arnolda sa zmocňovala vyčerpanosť. Bola sobota, osem hodín ráno. Za štrnásť hodín,

odkedy Nedry vyradil počítač, ktorý riadil celý Park dinosaurov, Arnold trpezlivo oživoval jeden systém za druhým. „Všetky systémy parku sú už v činnosti a fungujú správne. Funguje aj telefón. Zavolať som lekára.“ Malcolm na druhom konci linky zakašlal. Ležal vo svojej izbe. „Tuším, že s pohybovými snímačmi sú ešte problémy.“ „Nuž, zatiaľ som nenašiel, čo hľadám.“ „Rexa?“ „Vôbec neviem, kde by mohol byť. Asi pred dvadsiatimi minútami sa po okraji lagúny pustil na sever, ale potom sa mi stratil. Neviem prečo, iba ak by opäť zaspal.“ „A nemôžete nájsť ani Granta s deťmi?“ „Nie.“ „Myslím, že je to celkom jednoduché,“ povedal Malcolm. „Pohybové snímače nepokrývajú celú oblasť.“ „Nie celú?“ rozčúľil sa Arnold. „Veď deväťdesiatdva percent...“ „Deväťdesiatdva percent pozemnej plochy, ak sa dobre pamätám,“ povedal Malcolm. „Lenže keď si zvyšok znázorníte na tabuli, zistíte, že tých osem percent je topologicky prepojených, chcem povedať, že navzájom susedia. V podstate nezaregistrujete nijaké zvieratá, ktoré sa ľubovoľne pohybuje po parku, ak sa bude držať obslužnej cesty, alebo rieky v džungli, či pláže, alebo čojaviemčoho.“ „Aj keby to tak bolo, zvieratá sú prihlúpe na takéto uvažovanie.“ „Nie je jasné, do akej miery sú zvieratá hlúpe.“ „Myslíte, že práve tade sa pohybuje Grant s deťmi?“ „Určite nie.“ Malcolm opäť zakašlal. „Grant nieje hlupák. Istotne chce, aby ho zbadali. Akiste spolu s deťmi kývajú pred každým pohybovým snímačom, na ktorý natrafia. Možno však majú iné problémy, o ktorých nevieme. Alebo možno sú pri rieke.“ „Pochybujem, že by boli pri rieke. Sú tam veľmi neschodné brehy. Popri rieke sa nedá ísť.“ „A dostali by sa popri rieke až sem?“ „Áno, ale nie najbezpečnejšie, lebo rieka prechádza cez voliéru...“ „Prečo nebola do prehliadky zaradená aj voliéra?“ spýtal sa Malcolm. „Mali sme s tým problémy. Pôvodne sme tam chceli vysoko nad zemou vybudovať akúsi chatu, odkiaľ by návštevníci pozorovali pterodaktyly za letu. Teraz tam máme štyri daktyly - či skôr cearadakty-ly, veľké daktyly, žijúce sa rybami.“ „A čo je s nimi?“ „Nuž, ešte pred dokončením chaty sme do voliéry umiestnili daktyly, aby sa aklimatizovali. Urobili sme veľkú chybu. Ukázalo sa, že naši lovci rýb patria k teritoriálnemu druhu.“ „K teritoriálnemu?“ „Zúrívo si bránia svoje územie,“ vysvetľoval Arnold. „Bojujú aj medzi sebou, a zaútočia na každé zviera, ktoré vstúpi na ich územie.“ „Zaútočia?“ „Je to veľmi pôsobivé. Daktyly vyletia až k vrcholu voliéry, poskladajú si krídla a vrhnú sa strmhlav nadol. Pätnásťkilové zviera zrazí človeka na zem ako tona tehál. Keď zrazili robotníkov, zostali v bezvedomí, a ešte ich aj riadne dodriapali.“ „A daktylom sa nestalo nič?“ „Zatiaľ nie.“ „Takže, ak sú deti vo voliére ...“ „Nie sú,“ povedal Arnold. „Aspoň dúfam, že nie.“ „Toto je tá chata?“ spýtala sa Lex. „Hnusná buda.“ Pod klenbou voliéry, uprostred jedľového lesíka, stála na veľkých drevených stĺpoch vysoko nad zemou Chata pteratopsov. Budova však nebola dokončená, ani natretá, okná mala zatĺčené doskami. Stromy i budova boli postriekané širokými bielymi šmuhami. „Zrejme ju z nejakých príčin nedokončili,“ povedal Grant zakrývajúci sklamanie. Pozrel sa na hodinky. „Podľa naspäť k člnu.“ Keď sa vracali, vyšlo slnko a ráno bolo ešte pôvabnejšie. Grant hľadel na mrežový vzor, ktorý na zemi vytváral tieň kopuly. Všimol si, že pôda i zeleň je poprúkaná širokými, rovnako kriedobielymi šmuhami ako chata. V rannom vzduchu zreteľne cítili kyslastý pach. „Je tu smrad,“ vyhlásila Lex. „Od čoho sú tie biele škvrny?“ „Vyzerá to ako výkaly. Najskôr vtáčie.“ „Prečo nedokončili tú chatu?“ „Neviem.“ Vyšli na čistinu porastenú nízkou trávou s roztrúsenými divými kvetmi. Ozvalo sa dlhé, tiché hvizdnutie. Z druhej strany lesa mu odpovedalo ďalšie zahvizdnutie. „Čo to bolo?“ „Neviem.“ V tej chvíli zbadal Grant na lúke pred sebou tmavý tieň mračna. Pohyboval sa veľmi rýchlo, preletel ponad nimi. Zdvihol hlavu a zočil obrovského tmavého tvora, ktorý sa kízavo vznášal nad nimi, zaciľňajúc slnko. „Juj!“ vykrikla Lex. „To je pterodaktylus?“ „Áno,“ prisvedčil Tim. Grant mlčal. Očarene si obzeral obrovského lietajúceho tvora. Pterodaktylus vo výške znova potichu hvízdol, pôvabne

sa obrátil a zamieril k nim.

„Prečo ich nezaradili do programu prehliadky?“ spýtal sa Tim. Aj Grant sa tomu čudoval. Lietajúce dinosaury boli nádherné, vznášali sa vo vzduchu veľmi pôvabne. V tej chvíli zbadal vo výške druhého pterodaktyla, potom tretieho a štvrtého. „Možno preto, že nie je dokončená chata,“ povedala Lex. Grant usúdil, že na obyčajné ptero-daktyly sú priveľké. Zrejme ide o cearadaktyly, veľké lietajúce plazy z raného obdobia kriedy. Vo výške pripomínali malé lietadlá. Keď zlietli nižšie, videl ich štyri a polmetrové krídla, srstnaté telá a krokodílie hlavy. Spomenul si, že sa živili rybami. Južná Amerika a Mexiko.

Lex si zaclonila oči a zahľadela sa dohora. „Neublížia nám?“

„Nemyslím. Živia sa rybami.“

Jeden z daktylov špirálovito zamieril nadol a presvišťal tesne nad nimi ako tmavý tieň. Ovanul ich teplý vzduch a vtieravý kyslý pach.

„Fiha!“ zvolala Lex. „Tie sú riadne veľké!“ a dodala: „Ste si istý, že nám neublížia?“

„Celkom istý.“

Z výšky zlietol druhý pterodaktyl, oveľa rýchlejšie ako prvý. Odzadu im prefrčal nad hlavou. Grant na okamih zazrel srstnaté telo a ozubený zobák. Vyzerá ako obrovský netopier, pomyslel si. Prekvapila ho zdanlivá krehkosť zvierat. Obrovské krídla, jemné, takmer priehľadné ružové membrány - toto všetko len umocňovalo dojem krehkosti týchto tvorov.

„Au!“ vykrikla Lex a chytila sa za hlavu. „Uhryzol ma!“

„Čože?“ spýtal sa Grant.

„Uhryzol ma! Uhryzol ma!“ Keď odtiahla ruku od vlasov, zbadal jej na prstoch krv.

Hore vo výške si ďalšie dva pterodaktyly zložili krídla a rútili sa k zemi ako dva tmavé tieň, pričom zvláštne škriekali.

„Podme!“ Grant schmatol deti za ruky. Rozbehli sa cez čistinu, škriekanie sa približovalo, a potom sa v poslednej chvíli vrhol na zem a stiahol so sebou aj deti. Dva škriekajúce pterodaktyly plieskajúc krídlami prileteli tesne nad nich. Grant začítil, ako mu pazúry roztrhli košeľu na chrbte.

Opäť vyskočil, zdvihol Lex na nohy a spolu s Timom prebehli niekoľko metrov, kým sa na nich z výšky spustili ďalšie dva škriekajúce vtáky. V poslednej chvíli strhol deti na zem a veľké tieň s pleskotom krídel prefrnkli nad nimi.

„Fuj,“ utrúsila s odporom Lex. Grant zbadal, že je pofrkaná bielym trusom.

Rýchlo sa zdvihol. „Podme!“

Práve sa chcel rozbehnúť, keď Lex skríkla od hrôzy. Obrátil sa a zbadal, že jeden z vtákojašterov ju pazúrmí zadných končatín zdrapil za ramená. Okolo nej divo plieskali lietacie blany zvieratá, priesvitné v slnečnom jase. Vtákojašter chcel odletieť s Lex, bola mu však príťažká a kým s ňou zápasil, viac ráz ju dŕžol do hlavy dlhým končis-tým zobákom. Lex kričala a zúfalo sa oháňala rukami. Grant urobil jediné, čo mu v tej chvíli zišlo na um. Rozbehol sa, vyskočil a telom vrazil do vtákojaštera, ktorý sa prekoprcol na zem. Grant padol na jeho srstna-té telo. Zviera škriekalo a chcelo ho uhryznúť; Grant uhýbal hlavou pred zobákom a odtískal vtáka. Okolo neho plieskali veľikánske krídla, cítil sa ako v stane za prudkej víchrice. Nevidel, nepočul, existovalo iba plieskanie kožených blán a škrekot. Do prs sa mu zarývali pazúry zadných končatín. Lex kričala. Grantovi sa podarilo vstať, vtákojašter mával krídlami a usiloval sa prevrátiť na brucho, aby sa mohol vzpriamiť. Nakoniec si poskladal krídla ako netopier, prevrátil sa na brucho, vzpriamil sa, podopierajúc sa drobnými pazúrmí, čo má na krídlach, a náhlil sa preč. Ohromený Grant zmeravel.

Vtákojašter sa pri chôdzi opieral o krídla! Ledererova hypotéza je správna! Vtom už k nim zlietali ďalšie vtákojaštery a otrášenému Grantovi sa krútila hlava, zdesene hľadel, ako Lex beží preč a rukami sa chráni hlavu. . . Tim čosi kričal na plné hrdlo . . .

Keď prvé zviera zlietlo až k nim, Lex čosi vyhodila do vzduchu; Vtákojašter hvízdol a začal stúpať nahor. Ostatné zvieratá sa okamžite pustili za ním a začali ho nahaňat'. Štvrtý vtákojašter ťažkopádne vzlietol, aby sa k nim pripojil. Grant prižmúrenými očami hľadel hore, aby zistil, o čo ide. Tri vtákojaštery prenasledovali štvrtého a zlostne škriekali. Na čistine zostali sami. „Čo sa stalo?“ spýtal sa Grant.

„Majú moju rukavicu,“ odpovedala Lex. „Moju fantastickú baseballovú rukavicu.“

Opäť vykročili. Tim ju objal okolo pliec. „Si v poriadku?“

„Pravdaže, ty hlupák,“ odsekla a striasla jeho ruku. Pozrela nahor. „Dúfam, že sa ňou zadrhnú.“

„Aj ja,“ pridala sa Tim.

Pred sebou na pobreží zbadali čln. Grant pozrel na hodinky. Pol deviatej. Na návrat im zostáva dve a pol hodiny.

Keď ich prúd vyniesol spod striebritej kopuly voliéry, Lex natešene vykrikla. Brehy sa potom priblížili k sebe, koruny stromov nad ich hlavami sa zasa dotýkali. Tu bola rieka azda najužšia, miestami nemala viac ako tri metre a prúd bol veľmi silný. Lex sa chvíľami načahovala za konármi stromov, popri ktorých plávali.

Grant sedel vzadu a načúval žblnkaniu vody pod člnom. Plavili sa teraz rýchlejšie, aj konáre nad ich hlavami sa mihali rýchlejšie. V horúcom prehriatom tuneli pod ovisajúcimi vetvami ich príjemne osviežoval aspoň aký-taký vánok. A navyše, tým skôr budú spať.

Grant nevedel odhadnúť, aký kus cesty majú za sebou, ale od budovy v ohrade sauropodov, kde strávili noc, prešli niekoľko kilometrov. Takých šesť, sedem. Možno aj viac. Takže keď vystúpia z člna, do hotela im zostane už asi iba hodina chôdze. Po zážitku vo voliére sa však Grant nijako nenáhlil opustiť riek. Momentálne majú dobrý čas.

„Ktovie, kde je Ralph?“ povedala Lex. „Možno mŕtvy, alebo čo.“

„Som si istý, že je v najlepšom poriadku.“

„Ktovie, či by mi dovolil zajazdiť si na ňom.“ Ospanlivo si vzdychla. „Bola by to psina nosiť sa na Ralphovi.“

„Spomínate si na toho stegosaura? Zo včerajšej noci?“ spýtal sa Tim Grant. „Áno.“

„Prečo ste sa vypytovali na žabiú DNA?“

„Kvôli množeniu," odpovedal Grant. „Nevedia si vysvetliť, prečo sa dinosaury rozmnožujú, aj keď ich ožiarili a vypestovali výlučne samice."

„Správne."

„Nuž, o ožarovaní sa všeobecne vie, že je nespoľahlivé a zrejme nezaberá. Možno sa to tu definitívne potvrdí. Zostáva však väčší problém, že všetky dinosaury sú samice. Ako sa teda môžu rozmnožovať?"

„Správne."

„V zvieracej ríši prebieha sexuálna reprodukcia tými najpestrejšími spôsobmi."

„Tíma sex veľmi zaujíma," poznamenala Lex.

Ani jeden z nich nereagoval. „Napríklad veľa zvierat si zabezpečuje sexuálnu reprodukciu bez tzv. pohlavného styku.

Samec vypúšťa spermatický vak, obsahujúci spermie, a samica ho neskôr použije.

Takáto výmena si nevyžaduje fyzický rozdiel medzi samčom a samicou, aký zvyčajne predpokladáme. U niektorých zvierat sú si samce so samicami podobnejšie, ako je to u ľudských bytostí."

Tim prikývol. „Ale čo s tým majú spoločné žaby?"

Grant odrazu počul v korunách stromov nad nimi škrekot a mik-roceratopsy sa vydesene rozpáchli po rozhojdaných konároch. Cez zeleň zľava sa pretisla veľká hlava tyranosaura, čeluste chňapali po člne. Lex zvrieskla od hrôzy a Grant zavesloval k náprotivnému brehu, riečka však bola široká iba tri metre. Tyranosaurus uviazol v húštine stromov, reval, mykal a krútil hlavou. Napokon ju zasa vytiahol.

Cez stromy, vrúbiace breh riečky, sa črtali tmavé obrysy tyranosaura, ako kráča na sever a hľadá na brehu nejakú čistinu. Všetky mikroceratopsy prebehli na druhý breh, vrešťali, behali a skákali hore-dolu. Grant, Tim a Lex sa z člna bezmocnosti prizerali, ako sa tyranosaurus opäť usiluje prebiť k nim. Stromy na oboch brehoch rieky však rástli veľmi nahusto. Tyranosaurus pred nimi sa znova pustil po prúde a nanovo sa pokúsil prebiť k nim, zúrivo lomčujúc konármi. No nepodarilo sa mu to.

Potom sa opäť vydal ďalej po prúde.

Nenávidím ho" vyhlásila Lex.

Grant sedel v zadnej časti člna hlboko otrasený. Keby sa bol tyranosaurus predral cez konáre, nič by ich nezachránilo. Rieka bola len o čosi širšia ako čln. Akoby sa plavili cez nejaký tunel. Prúd ich rýchlo unášal a gumové okraje člna sa občas šuchli o blatistý breh.

Pozrel sa na hodinky. Takmer deväť. Čln sa ďalej kĺzal dolu prúdom.

„Počúvajte!" ozvala sa Lex.

Vrčanie prerušovalo opakované húkanie, ktoré sa ozývalo spoza ohybu rieky pred nimi. Zbystril pozornosť a znova začul zahúkame.

„Čo je to?" spýtala sa Lex.

„Neviem," odpovedal Grant. „Nebude to však iba jedno zviera." Zavesloval s člnom k opačnému brehu a chytil sa konára, aby čln zastavil. Znova k nim dolahlo vrčanie. Žatým húkanie.

„Tuším je tam celý kŕdel sov," poznamenal Tim.

Malcolm zastonal. „Ešte nieje čas na ďalšie morfium?" „Veru nie," odpovedala Ellie.

Malcolm si vzdychol. „Koľko vody tu máme?"

„Neviem. Ale z kohútika si možno napustiť hocikolko..."

„Myslím, aké máme zásoby. Nijaké?"

Ellie pokrčila plecami. „Nijaké."

„Chodte napustiť vodu do všetkých vaní na tomto poschodí."

Ellie sa zamračila.

„Ešte niečo. Máme prenosné vysilačky? Baterky? Zápalky? Piecky? A podobné veci?"

„Pozriem sa. Čakáte zemetrasenie?"

„Čosi také. Malcolmov efekt predpokladá katastrofálne zmeny."

„Arnold však vraví, že všetky systémy fungujú perfektne."

„Práve vtedy všetko zlyhá."

„Vy Arnolda ktovie ako neuznávate, však?" spýtala sa Ellie.

„Je celkom fajn. Inžinier. Wu takisto. Obaja sú technici. Chýba im inteligencia. Majú, ako ja vravím, 'kváziinteligenciu'. Nevidia si ďalej od nosa. Rozmýšľajú krátkozrako a vravia tomu 'sústrediť sa na problém'. Neuvedomujú si súvislosti. Neuvedomujú si dôsledky. A výsledkom kváziinteligentného myslenia je potom takýto ostrov. Nedá sa predsa vypestovať zviera a pritom neočakávať, že sa bude správať ako živé. Že bude nevypočítateľné. Že bude chcieť ujsť. Lenže oni to nechápu."

„Nemyslíte, že to patrí k ľudskej povahe?"

„Preboha, vôbec nie," odpovedal Malcolm. „Ako keby ste povedali, že k ľudskej povahe patrí dať si na raňajky praženicu so slaninou. Nič také. Výlučne to platí len o Západe a na väčšine ostatného sveta už len pri takomto pomyslení je ľudom nanič." Mykol sa od bolesti. „Akosi veľa filozofujem od toho morfia."

„Chcete trochu vody?"

„Nie. Poviem vám, v čom je problém s inžiniermi a vedcami. Vedci majú vždy naporúdzi komplikované výmysly, že sa usilujú hľadať pravdu v prírode. Je to tak, ale toto nie je hlavný dôvod. Abstraktné pojmy ako 'hľadanie pravdy' nikoho nemotivujú.

Vedcov v skutočnosti zaujíma hlavne úspech. Sústreďujú sa teda na otázku, či môžu niečo urobiť. Nikdy sa nezamyslia, či by mali niečo urobiť. Takéto úvahy z pohodlnosti označujú za bezpredmetné. Ak to neurobia oni, urobí to niekto iný. Veria, že objavy sú nevyhnutné. Tak sa každý jednoducho usiluje získať prvenstvo. O to vo vede ide.

Dokonca aj čistý vedecký objav je agresívnym činom s ďalekosiahlymi dôsledkami. Vyžaduje si zložité zariadenia a doslova zmení svet. Urýchľovače častíc poznamenávajú krajinu a plodia vedľajšie rádioaktívne produkty. Astronauti zanechávajú odpad na Mesiaci. Vedci všade zanechávajú dôkazy o svojich objavoch. Objav vždy znamená znásilnenie prírody. Vždy.

Vedcom to však vyhovuje. Do všetkého sa musia miešať. Musia po sebe zanechať stopu. Nemôžu sa len prizerať a hodnotiť. Nemôžu sa len prispôsobovať prírodnému poriadku. Musia dosiahnuť, aby sa stalo niečo neprírodné. Taká je úloha vedcov, a celé spoločenstvá sa teraz usilujú postupovať vedecky." Vzdychol si a klesol na vankúš.

„Nezdá sa vám, že prehánate?" spýtala sa Ellie.

„Ako vyzerá po roku miesto, kde robíte vykopávky?"

„Dost' zdevastovane," pripustila.

„Hlinu už nenavozíte späť, ani nevysadíte zeleň?"

„Veru nie."

„A prečo?"

Pokrčila plecami. „Zrejme už nezostanú peniaze..."

„Peniaze sú len na kopanie, a nie na uvedenie do pôvodného stavu?"

„Pracujeme iba v pustatine..."

„Iba pustatina," pokrútil hlavou Malcolm. „Iba odpad. Iba vedľajšie produkty. Iba vedľajšie účinky... Usilujem sa vysvetliť vám, že vedcom to vyhovuje. Vyhovujú im vedľajšie produkty a odpad a devastácia a vedľajšie účinky. Takto sa utvrdzujú vo svojom poslaní. Taká je podstata vedy a prejavuje sa čoraz ničivejšie."

„A aké je teda riešenie?"

„Zbaviť sa kváziinteligentných. Zbaviť ich moci."

„Potom by sme však prišli o všetky výdobytky..."

„Aké výdobytky?" spýtal sa Malcolm podráždene. „Napriek všetkým výdobytkom sa neznížil počet hodín, ktoré venujú ženy domácim prácam v porovnaní s rokom 1930. Nepomohli vysávače, automatické pračky, lisy na odpad, drviče kuchynských odpadkov, nekrčiacie látky... Prečo trvá upratanie domu rovnako dlho ako roku 1930?"

Ellie neodpovedala.

„Lebo sa nijaké výdobytky nedosiahli," pokračoval Malcolm. „Myslím ozajstné. Pred tridsaťtisíc rokmi ľudia, ktorí nakreslili obrázky v jaskyni v Lascaux, pracovali dvadsať hodín týždenne, aby si zaopatрили potravu, prístrešok nad hlavou a oblečenie. Zvyšok času sa mohli hrať, spať, alebo robiť, čo sa im zachce. A žili v prírodnom prostredí s čistou vodou, ovzduším, nádhernými stromami a západom slnka. Porozmýšľajte nad tým. Dvadsať hodín týždenne. Pred tridsaťtisíc rokmi."

„Chcete vrátiť čas naspäť?"

„Nie. Chceme, aby sa ľudia spamätali. Máme za sebou štyri storočia modernej vedy a mali by sme konečne vedieť, na čo je dobrá a na čo nie. Nadišiel čas na zmenu."

„Kým zničíme túto planétu?" spýtala sa.

Vzdychol a zavrel oči. „Panebože, to je posledné, čo ma trápi."

Grant sa chytil konárov a opatrne s člnom plával dopredu v tmavom tuneli džungle. Ešte vždy bolo počuť tie zvuky. A napokon zbadal dinosaury.

„To sú tie jedovaté?"

„Áno," prisvedčil Grant. „Jilophosaury"

Na brehu rieky stáli dva dilophosaury. Trojmetrové telá im pokrývali žlté a čierne škvrny. Bruchá mali svetlozelené, ako jaštery. Od očí až po nozdry sa im tiahli červené oblúkovité hrebene, vytvárajúce nad hlavou tvar písmena V.

Podobnosť s vtákmi zvýrazňovali ich pohyby, spôsob, akým sa predkláňali, pili vodu z rieky, a opäť sa vzpriamovali, vrčali a núkali.

„Nemali by sme vystúpiť a ísť pešo?" zašepkala Lex.

Grant odmietavo pokrútil hlavou. Dilophosaury boli menšie ako tyranosaurus, iste by sa vedeli predrať hustým porastom na brehoch rieky. Zdali sa byť aj rýchle, hoci teraz na seba len vrčali a húkali.

„Ale veď na člne popri nich neprejdeme," namietala Lex. „Sú jedovaté."

„Voľajako musíme," povedal Grant.

Dilophosaury ďalej pili a húkali, akoby sa v čudnom opakujúcom sa rituále navzájom napodobňovali. Zviera na ľavej strane sa sklonilo, napilo sa, vycerilo dlhé rady ostrých zubov a zahúkalo. Na pravej strane zahúkalo zviera v odpoved a potom sa sklonilo a napilo, presne napodobňujúc jeho pohyby. Potom sa celý rituál zopakoval.

Grant si všimol, že zviera na pravej strane je menšie, aj škvrny na chrbte má menšie a hrebeň trochu sýtejšie červený...

„Nech sa prepadnem, ak to nie je rituál párenia."

„Čo keby sme skúsili prejsť popri nich?" spýtal sa Tim.

„Dokiaľ sú blízko pri vode, tak nie." Grant vedel, že takéto rituály párenia trvajú aj niekoľko hodín. Zvieratá vtedy nežerú, ani ich nič inšie nezaujíma... Pozrel na hodinky. Deväť dvadsať.

„Čo urobíme?" spýtal sa Tim.

„Nemám potuchy," vzdychol si Grant.

Sadol si do člna a v tej chvíli začali dilophosaury podráždene trú-bit' a revať. Pozrel tým smerom. Obidve zvieratá stáli chrbtom k rieke.

„Čo je?" spýtala sa Lex.

Grant sa usmial. „Tuším nám konečne prišla pomoc." Odrasil čln od brehu. „Vy dvaja si ľahnite na dno. Prejdeme popri nich čo najrýchlejšie. Ale pamätajte si, nech sa robí čokoľvek, mlčte a nehybte sa. Jasné?"

Čln čoraz rýchlejšie unášalo k húkajúcim dilophosaurom. Lex ležala Grantovi pri nohách a hľadela naňho vydesenými očami. Blížili sa k zvieratám, ešte vždy obráteným chrbtom k rieke. Pre istotu vybral vzduchovú pištoľ a skontroloval, či je nabitá.

Keď boli blízko pri nich, zacítili zvláštny zápach, sladkastý a zároveň odporný, ako zaschnuté zvratky. Húkanie dilophosaurov znelo hlasnejšie. Napokon čln zabočil za ohyb rieky a Grant zatajil dych. Dilophosaury boli od nich len na pár krokov a húkali smerom k neďalekej skupinke stromov.

Ako Grant predpokladal, pozorovali tyranosaura. Usiloval sa predrať cez hustý porast a dilophosaury húkali a dupali v blate. Čln im prekízoval za chrbtami. Zápach bol na zvracanie. Tyranosaurus zareval, možno preto, že zazrel čln. V nasledujúcej chvíli...

Žuch.

Čln zastal. Narazili na plytčinu pri brehu, len pár metrov po prúde od dilophosaurov.

„Super“ zašepkala Lex.

Začuli, ako sa dno pomaly šúcha o bahno, potom sa čln znova pohol dolu riekou. Tyranosaurus naposledy zareval a odišiel, jeden z dilophosaurov s prekvapeným výrazom zahúkal. Druhý mu vzápätí odpovedal.

Čln unášalo dolu riekou.

Tyranosaurus Džíp nadsakoval v slnečnej páľave. Muldoon sedel za volantom, Gennaro pri ňom. Vzdďaľovali sa po otvorenej lúke od hustého porastu a paliem, ktoré lemovali koryto rieky asi sto metrov na východe. Na akejsi vyvýšenine Muldoon zastavil.

„Kriste, ale je horúco,“ vzdychol a utrel si čelo opakom ruky. Uchlipol si whisky z fľaše, čo držal medzi kolenami a ponúkol Gen-nara, ktorý pokrútil hlavou. Pozoroval, ako sa krajina chveje v dopoludňajšej páľave. Potom pozrel na počítač a obrazovku, namontovanú na prístrojovej doske. Na obrazovke sa striedali zábery parku z jednotlivých, diaľkovo ovládaných kamier. Po Grantovi a deťoch ešte vždy ani stopy. Ani po tyranosaurovi.

Vysielačka zapraskala. „Muldoon.“

Muldoon ju vzal do ruky. „Tu som.“

„Máte zapnutú obrazovku? Našiel som rexa. Je v štvorci 442. Smeruje k 443.“

„Moment.“ Muldoon si nastavil obrazovku. „Áno, už ho mám. Ide popri rieke.“ Zviera sa zakrádalo pozdĺž porastu pokrývajúceho riečne brehy a postupovalo na sever.

„Opatrne s ním. Len ho nejako ochrom.“

„Bez obáv,“ zažmuril Muldoon oči proti slnku. „Neublížim mu.“

„Nezabudni, že tyranosaurus je našou hlavnou turistickou atrakciou,“ zdôraznil Arnold.

Muldoon vypol vysielačku, v reproduktore zaprašťalo. „Chmuľo. Ešte vždy rozprávajú o turistoch.“ Naštartoval.

„Poďme sa pozrieť na rexa, vpálime mu dávku.“

Džíp nadsakoval na hrboľoch.

„Tuším sa na to tešíte,“ poznamenal Gennaro.

„Už dávnejšie som chcel tomu maml'asovi vraziť injekciu,“ povedal Muldoon. „Aha, tuje.“

Džíp s myknutím zastal. Gennaro cez predné sklo zbadal rovno pred nimi tyranosaura, ako sa pohybuje medzi palmami pri rieke.

Muldoon dopil fľašu whisky a hodil ju na zadné sedadlo. Siahol dozadu po kovovú rúru. Gennaro pozrel na obrazovku, kde sa ukázal ich džíp a tyranosaurus. Niekde na stromoch za nimi bola zrejme kamera uzavretého televízneho okruhu.

„Ak chcete pomôcť, nachystajte plechovice, čo máte pri nohách,“ požiadal ho Muldoon.

Gennaro sa načiahol a otvoril kufrík z nehrdzavejúcej ocele s polystyrénovou penovou výplňou. Boli v ňom uložené štyri valcovité nádoby, veľké asi ako litrová fľaša na mlieko. Všetky boli označené MORO-79. Vybral jednu von.

„Otvorte vrchnák a naskrutkujte doň ihlu,“ vysvetľoval Muldoon.

Gennaro našiel igelitové vrecúško s injekčnými ihlami, hrubými ako jeho prst. Naskrutkoval jednu na nádobu, ktorá mala okrúhle olovené dno.

„To je piest. Pri náraze kvapalinu vytlačí.“ Muldoon si pohodlnejšie sadol, na kolenách držal vzduchovú pušku. Sívá kovová rúra Gennarovi pripomínala bazuku alebo raketnicu.

„Čo je MORO-79?“

„Štandardné sedatívum pre zvieratá,“ vysvetľoval Muldoon. „Používajú ho zoologické záhrady po celom svete. Na začiatok skúsime tisíc kubíkov.“ Muldoon otvoril komoru zbrane, kam sa mu pohodlne vošla päť. Vložil do nej nádobu a zavrel ju.

„To by malo stačiť,“ povedal. „Bežný slon dostáva takých dvesto kubíkov, ale váži iba dve až tri tony. Tyrannosaurus rex váži osem ton a je oveľa zúri vej ši. Aj podľa toho sa určuje dávka.“

„Ako?“

„Veľkosť dávky závisí sčasti od telesnej váhy zvieraťa a sčasti od jeho povahy. Ak rovnakú dávku 709 vstrelíte slonovi, hrochovi a nosorožcovi, slon zostane ochromený stáť ako socha. Hrochovi sa chce spať, ale pomaly sa hýbe. A nosorožca iba rozzúríte. Na druhej strane, ak budete autom naháňať nosorožca dlhšie ako päť minút, padne mŕtvy od adrenalinového šoku. Čudesa kombinácia odolnosti a krehkosti.“

Muldoon pomaly zamieril s džípom k rieke, bližšie k tyranosau-rovi. „Títo však patria k cicavcom. O zaobchádzaní s cicavcami vieme veľa, pretože hlavné atrakcie v zoologických záhradách sú cicavce - levy, tigre, medvede a slony. O plazoch toho vieme oveľa menej. A o dinosauroch nevie nikto nič. Sú to pre nás nové zvieratá.“

„Pokladáte ich za plazy?“ spýtal sa Gennaro.

„Nie.“ Muldoon preradil rýchlosť. „Dinosaury nezapadajú do jestvujúcich kategórií.“ Strhol volant nabok, aby sa vyhol skale. „Zistili sme iba toľko, že dinosaury boli, rovnako ako dnes cicavce, rôznorodé. Niektoré dinosaury sú

krotké a milé, iné zasa zlostné a zákerné. Niektoré majú dobrý zrak, iné nie. Niektoré sú hlúpe, iné nadmieru inteligentné."

„Například raptory?" spýtal sa Gennaro.

Muldoon prikývol. „Raptory sú prefikané. Veľmi prefikané. Verte mi, keby sa raptory niekedy dostali zo svojej ohrady, všetky doterajšie problémy by sa nedali porovnať s tým, čo by sme zakúsili. A-ha. Myslím, že k nášmu rexovi už ani bližšie nemôžeme."

Tyranosaurus pred nimi pchal hlavu pomedzi konáre stromov a usiloval sa predať k rieke. Potom zišiel kúsok po prúde a skúšal to znova.

„Ktovie, čo tam vidí," poznamenal Gennaro.

„Ťažko povedať. Možno sa chce dostať k mikroceratopsom, čo tam poskakujú v korunách stromov, ale na ne je krátky."

Muldoon sa priblížil k tyranosurovi asi na päťdesiat metrov a obrátil džíp do protismeru. Motor nechal bežať. „Sadnite si za volant," nakázal Gennarovi. „A pripútajte sa." Vzal ďalšiu nádobu a zavesil si ju na košeľu. Potom vystúpil z voza. Gennaro si presadol za volant. „Robievate to často?"

Muldoon si odgrogol. „Nikdy. Pokúsím sa trafiť ho rovno za zvu-kovod. Uvidíme, či sa mi to odtiaľto podarí." Odišiel asi desať metrov za džíp a kľakol si na koleno do trávy. Oprel si veľkú zbraň o plece, vyklopil teleskopické mieridlá a zacieliť na tyranosaura, ktorý si ich ešte vždy nevšimol.

Vyrazil obláčik svetlého plynu a Gennaro zbadal bielu škvrnu, svištiacu vzduchom k tyranosurovi. Zdalo sa však, že sa nič nestalo.

Tyranosaurus sa pomaly obrátil a zvedavo sa na nich zahľadel. Potom hlavou pohl z jednej strany na druhú, akoby si ich chcel prezrieť každým okom zvlášť.

Muldoon sňal z pleca zbraň a nabíjal do nej druhú nádobu.

„Trafil ste ho?" zakričal Gennaro.

Muldoon pokrútil hlavou. „Netrafil. Prekliaty laserový zameriavač... Pozrite, či je v tom kufriku batéria."

„Čože?"

„Batéria. Veľká asi ako váš prst. So sivými pásikmi."

Gennaro sa naklonil nad otvorený kovový kufrik. Cítil, ako sa džíp chveje a motor beží. Nijakú batériu však nevidel.

Tyranosaurus zareval. Gennaro ešte nepočul taký desivý zvuk; vychádzal z mohutnej hrude zvieraťa a niesol sa doďaleka. Rýchlo sa narovnal, zovrel volant a položil ruku na radiacu páku. Vo vysielacke počul hlas: „Muldoon, tu Arnold. Vypadnite odtiaľ. Koniec."

„Viem, čo robím," zahundral Muldoon.

Tyranosaurus vyrazil k nim.

Muldoon necúvol ani o krok. Hoci sa zviera hnalo k nemu, pomaly a metodicky zdvihol zbraň, namieril a vystrelil.

Gennaro opäť zbadal, ako sa zadymilo a k zvieraťu letí svetlý pruh.

Nestalo sa nič. Tyranosaurus sa hnalo k nim.

Muldoon vyskočil na rovné nohy a rozbehol sa k autu, kričiac: „Podme! Podme!" Gennaro zaradil rýchlosť. Muldoon sa vrhol na bočné dvere a džíp vyrazil. Tyranosaurus sa rýchlo približoval, a Muldoon otvoril dvere a vliezol dnu.

„Podme, dočerta! Podme!"

Gennaro dupol na plyn. Džíp nebezpečne poskakoval, v istej chvíli predok vyletel tak vysoko, že cez predné sklo videli iba oblohu, vzápätí prudko narazil na zem a auto uháňalo ďalej. Gennaro mieril ku stromom na ľavej strane, no po chvíli zbadal v spätnom zrkadle tyranosaura, ako naposledy zareval a obrátil sa im chrbtom.

Gennaro spomalil. „Preboha."

Muldoon krútil hlavou. „Druhý raz som ho nabeton trafil."

„Ja by som povedal, že nie," poznamenal Gennaro.

„Ihla sa dozaista odlomila skôr, než piest zabral."

„Priznajte sa, že ste netrafili."

„Tak je," vzdychol Muldoon. „Netrafil som. V tom prekliatom laserovom zameriavači bola vybitá batéria. Moja chyba.

Celú noc bola vonku. Mal som ju skontrolovať. Vráťme sa po ďalšie plechovice."

Džíp zamieril na sever k hotelu. Muldoon chytil vysielacku. „Dozorná."

„Prosím," ohlásil sa Arnold.

„Vraciame sa na základňu."

Rieka bola teraz veľmi úzka a prúd rýchly. Čln unášalo čoraz rýchlejšie. Naozaj sa začínali cítiť ako na zábavnej vyhladkovej plavbe.

„Juchú!" vykrikla Lex, držiaca sa okraja člna. „Rýchlejšie, rýchlejšie!"

Grant sa s prižmúrenými očami zahľadel dopredu. Rieka bola naďalej úzka a tmavá, no o kus ďalej stromy končili a zalievalo ju slnečné svetlo. Začul vzdialený hukot. Rieka akoby bola odrazu čudne odrezaná a nepokračovala...

Čln sa hnalo dopredu čoraz rýchlejšie.

Grant schmatol vesla.

„Čo sa robí?"

„Je tam vodopád," odpovedal Grant.

Čln vyplával z hustej tône stromov do žiarivého dopoludňajšieho svetla a prúd ho rýchlo unášal k okraju vodopádu.

Hukot zosilnel. Grant vesloval zo všetkých síl, ale čln sa iba krútil dokola. Neodvratne sa blížili k vodopádu.

Lex sa naklonila ku Grantovi. „Ja neviem plávať!" Všimol si, že nemá zapnutú vestu, ale už sa nedalo nič robiť; s desivou rýchlosťou sa ocitli na kraji vodopádu a jeho hučanie akoby pohltilo celý svet. Grant vrazil veslo hlboko do

vody, zacítil, ako sa o čosi zachytilo rovno pri okraji vodopádu; prúd lomcoval gumovým člnom, ale zastali. Zúfalo sa zapieral do vesla a kútikom oka zbadal, že rieka padá rovno dolu do zvráteného jazierka, asi pätnásť metrov pod nimi. V spenenom jazierku čakal na nich tyranosaurus.

Lex vydesene vrieskala a vtom sa čln zvrtol, zadný koniec sa prevážil, vyklopilo ich do hučiacej vody a nasledoval závrtný pád. Grant kýval rukami vo vzduchu a svet okolo neho odrazu stíchol a všetko sa spomalilo.

Zdalo sa mu, že padá celú večnosť; stihol pozorovať Lex, ako si zvieria oranžovú záchrannú vestu a padá popri ňom; mal čas pozorovať Tima, ako hľadá na jazierko, mal čas pozorovať biely závoj vodopádu; mal čas pozorovať kypiace jazierko, do ktorého pomaly, potichu padal.

Potom sa s páľčivým plesnutím ponoril do studenej vody, obklopený bielymi bublinami. Prevrátil sa, zvrtol a zazrel nohu tyranosau-ra, prúd ho preniesol popri nej cez celé jazierko a ďalej do riečiska. Grant doplával ku brehu, chytil sa teplých skál, skízol naspäť, chytil sa konára a nakoniec sa mu podarilo dostať sa z dravého prúdu. Zadychčané sa po bruchu vytiahol na skaly a obzrel sa na riekku práve vo chvíli, keď okolo neho preplával hnedý gumový čln. Potom zazrel Tima, ako bojuje s prúdom, načiahol sa, a vytiahol ho, kašľajúceho a roztraseného, na breh.

Obzrel sa k vodopádu a zbadal, ako tyranosaurus prudko ponoril hlavu do vody pri svojich nohách. Potom sa veľká hlava vynorila, špliechajúc vodu na všetky strany. Čosi zvierala v zuboch.

Tyranosaurus opäť zdvihol hlavu.

Pomedzi čeluste mu visela Lexina oranžová záchranná vesta.

Takmer vzápätí sa Lex vynorila na hladinu za dlhým chvostom dinosaura. Ležala dolu tvárou vo vode, prúd rýchlo unášal jej drobné telo. Grant sa vrhol za ňou do dravých vln a o chvíľku ju už vytáhoval na skaly, ťažkú, bez života. Tvár mala sivú, z úst jej vytekala voda.

Grant sa sklonil, aby jej dal dýchanie z úst do úst, v tej chvíli však zakašľala. Vyvracala akúsi žltozelenú tekutinu a opäť sa rozkaš-lala. Očné viečka sa jej zachveli. „Ahojte,“ povedala s mdlým úsmevom. „Tak sme to zvládli.“

Tim sa rozplakal. Znova sa rozkašľala. „Prestaneš už? Prečo plačeš?“

„Lebo.“

„Robili sme si o teba starosti,“ povedal Grant. Dolu riečkou plávali akési biele kúsky. Tyranosaurus trhal záchrannú vestu. Ešte vždy stál chrbtom k nim a hľadel na vodopád. Ale každú sekundu sa môže obrátiť a zbadáť ich... „Podme, deti,“ povedal Grant.

„Kam ideme?“ spýtala sa Lex a znova sa rozkašľala.

„Tak podme.“ Grant hľadal nejaký úkryt. Dolu po prúde videl iba otvorenú trávnatú pláň, kde sa nedalo ukryť. Hore prúdom bol dinosaurus. Potom zbadal pri rieke akýsi chodník. Zdalo sa, že vedie k vodopádu.

Vhline postrehol zreteľný odtlačok mužskej topánky. Stopa smerovala hore chodníkom.

Tyranosaurus sa napokon obrátil a s vrčaním si prezeral trávnatú pláň. Akoby si uvedomil, že mu unikli. Díval sa aj po prúde riečky. Grant s deťmi sa prikrčili medzi veľké papradie, čo vrúbilo riečne brehy. Opatrne ich viedol proti prúdu.

„Kam ideme?“ spýtala sa Lex. „Veď sa vraciame.“

„Viem.“

Priblížili sa k vodopádu, hukot znel oveľa silnejšie. Skaly boli klzké, chodník blatistý. Vo vzduchu sa vznášal vodný opar, akoby kráčali v oblakoch. Zdalo sa, že chodník vedie rovno do vodopádu, ale keď prišli bližšie, zbadali, že sa stráca za vodnou stenou.

Tyranosaurus ešte vždy hľadel dolu prúdom, chrbtom k nim. Ponáhľali sa k vodopádu a vo chvíli, keď vstupovali za závoj padajúcej vody, Grant zazrel, ako sa tyranosaurus obrátil. Zašli za striebristú vodnú stenu a Grant už cez ňu nič nevidel.

Začudovane sa poobzeral. Nachádzali sa v akomsi výklenku, trochu väčšom ako skriňa, zapratanom strojným zariadením, bzučiacimi čerpadlami, veľkými filtrami a rozličným potrubím. Všetko bolo vlhké a studené.

„Zbadal nás?“ Lex prekrikovala hukot vody. „Kde sme? Čo je to za miesto? Zbadal nás?“

„Vydrž chvíľku.“ Grant si obzeral strojné zariadenie. Očividne patrilo k parku. Musí tu byť aj prívod elektriny, ktorá ho poháňa, takže azda je tu aj telefón. Hľadal medzi filtrami a rúrami.

„Čo robíte?“ zvolala Lex.

„Hľadám telefón.“ Bolo takmer desať hodín dopoludnia. Zostávalo čosi vyše hodiny, aby sa spojili s loďou, kým dosiahne pevninu.

Vzadu vo výklenku objavil kovové, pevne uzavreté dvere s nápisom ÚDRŽBA 04. Vedľa nich bola zámka so štrbinou na bezpečnostnú kartu. Pri dverách stál rad kovových skriniek. Otvoril ich jednu po druhej, obsahovali však iba prepínače a časové spínače. Telefón nikde. Ani nič, čím by sa otvárali dvere.

Skrinku na ľavej strane dverí si takmer nevšimol. Vnútri bola malá klávesnica s deviatimi tlačidlami pokrytá škvrnami zelenej plesne. Vyzerala, že by sa pomocou nej dali dvere otvoriť, a mal pocit, že za nimi bude aj telefón. Do kovových dvierok skrinky bolo vyškrabané 1023. Stlačil príslušné tlačidlá.

Dvere sa so sykotom otvorili. Za nimi zívala tma, betónové schody viedli kamsi dolu. Na bočnej stene zbadal šablónou napísané: VOZIDLO ÚDRŽBY 04/22 NABÍJANIE a šípku, ukazujúcu smer. Že by tu naozaj bolo nejaké vozidlo? „Podťe deti.“

„To neprichádza do úvahy,“ povedala Lex. „Ja tam veru nejdem.“

„No tak, Lex,“ ozval sa Tim.

„To neprichádza do úvahy,“ zopakovala Lex. „Nesvieti sa tam, a vôbec. Nejdem.“

„Dobre,“ súhlasil Grant. Na dohadovanie nebol čas. „Zostaňte tu, hneď sa vrátim.“

„Kam idete?“ vyplašila sa Lex.

Len čo Grant vošiel, ozvalo sa elektronické zapípame a dvere sa za ním zaplesli.

Granta obklopila nepreniknuteľná tma. Po prvom momente prekvapenia sa obrátil ku dverám a ohmatával ich vlhký povrch. Nijaká kľučka, ani závera. Začal ohmatávať stenu po obidvoch stranách dverí, hľadal nejaký vypínač, ovládaciú skrinku, čokoľvek...

Nenašiel nič.

Usiloval sa potlačiť paniku. Prstami narazil na akýsi studený kovový valec. Nahmatal čosi kužeľovitého tvaru zakončené rovnou plochou... baterka! Zažal ju, svietila prekvapivo silno. Znova si pozrel dvere, zistil však, že ich neotvorí. Musí počkať, kým ich otvoria deti. Medzitým...

Pustil sa dolu schodmi. Kráčal opatrne, lebo boli vlhké a šmykľavé od plesne. Asi v polovici cesty začul akési dychčanie a škrabot pazúrov na betóne. Nachystal si pištoľ na narkotizačné strely a opatrne schádzal dolu.

Schody zabočovali za roh, posvietil si tam, čosi sa čudne zaligotalo a vzápätí zbadal celkom zreteľne vozidlo!

Elektromobil, podobný golfovému vozíku, obrátený do dlhého tunela, ktorý akoby sa tiahol celé kilometre. Pri volante žiarilo j asnočervené svetlo, takže možno mal nabitú akumuláciu.

Grant opäť počul dychčanie, zvrhol sa a zbadal, ako sa naňho vrhá s otvorenou papuľou akési svetlé zviera, a bez rozmýšľania vystrelil. Zviera dopadlo na Granta, zrazilo ho na zem a vydesene sa odkotúľal nabok, zúfalo mávajúc baterkou. Zviera sa však už nezodvihlo, a keď sa mu bližšie prizrel, pripadal si trochu hlúpo.

Bol to velociraptor, ale veľmi mladý, nemal ani rok. Vysoký asi šesťdesiat centimetrov, ako priemerný pes. Ležal na dlážke, rýchlo dychčal a spod dolnej čeľuste mu trčala šípka. Na jeho váhu azda nadmerná dávka anestetika. Grant šípku rýchlo vytiahol. Velociraptor naňho upieral trochu sklený pohľad.

Grant si zreteľne uvedomoval, že ide o inteligentné zviera; vnímal aj akúsi krotkosť, ktorá bola v čudnom protiklade so zlobou, vyžarujúcou z dospelých jedincov v ohrade. Pohladal velociraptora po hlave, aby ho upokojil. Prezrel si aj telo, zachvievajúce sa pod účinkom narkotika. A vtom si všimol, že ide o samca.

Mláďa je samec. Pochybnosti sú vylúčené, vidí to na vlastné oči. Velociraptor bol splodený v prírode.

Vzrušený svojim objavom vybehol hore schodmi ku dverám. Baterkou si posvietil na rovný, nevýrazný povrch dverí i na okolité steny. Keď rukami ohmatával dvere, pomaly mu svietlo, že je vnútri zavretý a nedostane sa von, ak deti stratia hlavu neotvoria mu. Spoza dverí slabo doliehali detské hlasy.

„Doktor Grant!“ vykrikla Lex a zabúchala na dvere. „Doktor Grant!“

„Upokoj sa,“ povedal Tim. „Vráti sa.“

„Ale kam šiel?“

„Počuj, doktor Grant vie, čo robí. O chvíľu je naspäť.“

„Nech sa vráti hneď,“ vykrikla Lex. Oprela si zaťaté päste vbok a naširoko rozťahla lakte. Zlostne zadupala nohou.

Vtom s revom cez vodnú stenu prepchal papuľu tyranosaurus.

Tim zdesene hľadel na doširoka roztvorenú čeľuste. Lex zvrieskla a hodila sa na zem. Hlava sa obrátila doprava a doľava a zmizla. Tim však videl tieň zvieracej hlavy na stene padajúcej vody.

Vtiahol Lex hlbšie do výklenku a vtom čeľuste s revom opäť prenikli cez závoj rodu, hrubý jazyk sa rýchlo vystrkoval a schovával. Voda sa rozprskovala na všetky strany. Hlava opäť cúvla.

Lex sa roztrasene pritísila k Timovi. „Nenávidím ho,“ povedala. Utiahla sa čo najviac dozadu, ale výklenok mal iba čosi vyše metra a bol zaprataný strojným zariadením. Nikde sa tu nedalo ukryť.

Papuľa opäť prenikla cez vodnú stenu, teraz pomaly, a dolná čeľusť sa pristavila la zemi. Tyranosaurus vrčal a rozšírenými nozdrami vťahoval vzduch. Oči zvieraťa však naďalej zostávali za vodnou clonou.

Nevidí nás, pomyslel si Tim. Vie, že sme tu, ale cez vodu nás nevidí.

Tyranosaurus vetril.

„Čo robí?“ spýtala sa Lex.

„Psst.“

Ozvalo sa hlboké zavrčanie, papuľa sa roztvorila a vykízol z nej hrubý modrasto-čierny jazyk, na konci rozoklaný. Bol dlhý vyše metra a poľahky dočíahal k zadnej stene výklenku. So škrabotom skízol po filtračných nádobách. Tim a Lex sa pritísili dozadu k potrubiam.

Jazyk sa pomaly pohyboval doľava, potom doprava, mľaskavo kížuc po zariadení. Špička jazyka sa ovíjala okolo rúr a ventilov, akoby ich ohmatávala. Tim videl, že jazyk je svalnatý ako sloní chobot. Pomaly sa presúval po pravej strane výklenku, nakoniec sa dotkol Lexinej nohy.

„Fuj,“ povedala Lex.

Jazyk zastal. Skrútol sa a ako had sa začal plaziť nahor k jej bedrám...

„Nehýb sa,“ zašepkal Tim.

...popri jej tvári, potom skízol na Timovo plece a napokon sa mu obkrútil okolo hlavy. Tim pevne zažmúril oči, keď mu slizký svalnatý jazyk zakryl tvár. Bol horúci, vlhký a páchol ako moč.

Jazyk začal Tima veľmi pomaly ťahať k roztvorenej čeľustiam.

„Timmy...“

Tim nevydal ani hlások, ústa mu zakrýval plochý čierny jazyk. Videl, ale nemohol hovoriť. Lex mykala Tima za ruku.

„Bráň sa, Timmy!“

Jazyk ho ťahal k vrčiacej papuli. Na nohách cítil horúci dych zvieraťa. Lex ho ťahala na druhú stranu, nevyrovnala sa však sile, čo ho držala. Tim ju pustil a obidvoma rukami sa zaprel do jazyka, aby si vyslobodil hlavu. Nevládal ním však pohnúť. Podpätky zaryl do blatistej zeme, ale aj tak ho neúprosne vlieklo dopredu.

Lex ho obľapila okolo pása a ťahala dozadu, čosi kričala, ale Tim bol celkom bezmocný. Pred očami sa mu iskrilo.

Prenikol ním akýsi pocit pokoja, zmierenia sa s nevyhnutnosťou, ktorá ho vlečie dopredu.

„Timmy?“

A vtom jazyk odrazu ochabol a uvoľnil zovretie. Tim cítil, ako mu skízol z tváre. Celé telo mal pokryté odporným bielym speneným slizom. Jazyk bezvládne odkvácol. Čeluste sa prudko zovreli a zahryzli do jazyka. Vystrekla tmavá krv a miešala sa s blatom. Nozdry ešte vždy vrčivo a prerývane dychali.

„Čo robí?“ kričala Lex.

A potom papuľa pomaly, veľmi pomaly, začala kizať späť, von z výklenku, nechávajúc za sebou v blate dlhú stopu. Napokon celkom zmizla a deti videli iba striebřistý závoj padajúcej vody.

Dozorná „Okej,“ povedal Arnold v dozorní, „rex odpadol.“ Oprel sa v kresle dozadu, s úškrnom si zapálil poslednú cigaretu a skrkval prázdny baliček. To by teda mali: posledný krok, ktorým sa park opäť uviedol do poriadku. Teraz už len treba ísť premiestniť tyranosaura.

„Prašivec,“ zahundral Muldoon, hľadiac na obrazovku. „Tak som ho nakoniec trafil,“ Obrátil sa ku Gennarovi. „Ibaže trvalo celú hodinu, kým ho to zložilo.“

Henry Wu sa zamračene díval na obrazovku. „Ale v takejto polohe sa môže utopiť...“

„Neutopí sa,“ namietol Muldoon. „Ešte som sa nestretol so zvierat'om, ktoré by malo tuhší život.“

„Musíme sa vybrať za ním a premiestniť ho,“ povedal Arnold.

„Pravdaže,“ prisvedčil Muldoon nevelmi nadšene.

„Je to veľmi cenné zviera.“

„Viem, že je to cenné zviera.“

Arnold sa obrátil ku Gennarovi. Nevedel si odpustiť chvíľku triumfu. „Rád by som zdôraznil, že celý park je zasa v norme, nech si Malcolmov matematický model tvrdí, čo chce. Všetko máme opäť kompletne pod kontrolou.“

Gennaro ukázal na obrazovku za Arnoldovou hlavou a spýtal sa: „Čo je tamto?“

Arnold sa obrátil. V hornom rohu obrazovky bolo okienko na sledovanie stavu systému. Zvyčajne bolo prázdne. Prekvapilo ho, že v ňom blikal žltý nápis Ohrozenie pomocného zdroja. Chvíľu nechápal. Prečo by mal byť pomocný zdroj ohrozený? Bežia predsa na hlavný, a nie na pomocný zdroj. Pomyslel si, že azda ide iba o bežnú automatickú kontrolu pomocného zdroja, možno nízke hladiny v palivových nádržiach, alebo nedobité batérie ...

„Henry, pozri sa na to,“ oslovil Arnold Wu.

„Prečo ideme na pomocný zdroj?“ spýtal sa Wu.

„Nejdeme,“ odpovedal Arnold.

„Zdá sa, že áno.“

„Vylúčené!“

„Vytlač protokol o stave systému,“ povedal Wu. Protokol zaznamenával údaje o systéme za niekoľko posledných hodín.

Arnold stisol tlačidlo a tlačiareň v rohu sa rozbručala. Wu prešiel k nej.

Arnold uprene hľadel na obrazovku. Farba okienka sa z blikajúcej žltej zmenila na červenú a nápis znel: Výpadok pomocného zdroja. Zjavili sa číslice, odrátavajúce od dvadsiatky.

„Čo sa tu, dočerta, robí?“ spýtal sa Arnold.

Tim opatrne prešiel niekoľko metrov po blatistom chodníku a vyšiel na slnečné svetlo. Poobzeral sa okolo a zbadal tyranosaura, ako leží na boku na hladine jazierka poniže nich.

„Dúfam, že je po ňom,“ povedala Lex.

Tim však videl, že nie: dinosaurova hrud' sa ešte vždy pohybovala a křčovito mu mykalo prednou končatinou. Čosi s ním nebolo v poriadku. Potom Tim zazrel, že zvierat'u z hlavy pri ušnom otvore trčí čosi biele.

„Trafil ho narkotizačnou strelou,“ vysvetľoval Tim.

„Fajn,“ povedala Lex. „Veď nás takmer zožral“

Tim pozoroval, ako obrovské zviera namáhavo dýcha. Keď ho videl také pokorené, pocítil nečakanú ľútosť. Nechcel, aby zdochlo. „On za nič nemôže,“ povedal.

„No pravdaže,“ ohradila sa Lex. „Takmer nás zožral a za nič nemôže.“

„Veď je mäsožravec a podľa toho sa správal.“

„Keby si bol v jeho žalúdku, videl by si to inak,“ povedala Lex.

Zvuk vodopádu sa zrazu zmenil. Ohlušujúci hukot postupne zoslabol a stíchol. Zurčiacia vodná clona sa stenčila, zmenila sa na pramienok . .

A odrazu prestala tiecť.

„Timmy, vodopád netečie,“ povedala Lex.

Voda zhora iba kvapkala, ako z nedotiahnutého kohútika. Hladina dolného jazierka sa ani nepohla. Stáli pod vrcholom vodopádu vo výklenku ako jaskynka, zapratanom technickým zariadením, a hľadeli dolu.

„Vodopády z ničoho nič neprestávajú tiecť,“ povedala Lex.

Tim pokrútil hlavou. „Zrejme to súvisí s elektrickým prúdom. Nieкто ho vypol.“ Postupne prestávali pracovať jednotlivé čerpadlá a filtre, kontrolné svetielka zhasínali a zariadenie utíchlo. Potom sa ozvalo klepnutie uvoľneného solenoidu a dvere označené OBSLUHA 04 sa pomaly otvorili.

Grant vyšiel von, zažmurkal proti svetlu a vyhlásil: „Dobrá robota, deti. Predsa ste tie dvere otvorili.“

„Nerobili sme nič,“ odpovedala Lex.

„Vypadol prúd,“ vysvetľoval Tim.

„To je jedno. Poďte sa pozrieť, čo som objavil.“

Arnold sa vydesene obzeral.

Obrazovky tmavli jedna za druhou, potom zhasli svetlá a v dozorní zavládlo prítmie a zmätok. Všetci začali naraz vykrikovať. Muldoon vytiahol žalúzie a v miestnosti sa rozjasnilo. Wu doniesol výpis z protokolu.

„Pozri na toto," povedal Wu.
 Čas Udaloš' Stav systému Kód
 05:12:44 Ochrany 1 vypnuté
 05:12:45 Ochrany 2 vypnuté
 05:12:46 Ochrany 3 vypnuté
 05:12:51 Príkaz odstavenie
 05:13:48 Príkaz štart
 05:13:55 Ochrany 1 zapnuté
 05:13:57 Ochrany 2 zapnuté
 05:13:59 Ochrany 3 zapnuté
 05:14:08 Príkaz štart
 05:14:18 Monitor - Hláv. program
 05:14:19 Bezpečnosť - Hl. program
 05:14:22 Riadenie - Hl. program
 05:14:24 Laboratórium - Hl. program
 05:14:29 Telekom-VBB
 05:14:32 Schémy - Hláv. program
 05:14:37 Video
 05:14:44 Kontrola ovlád. stavu
 05:14:57 Výstraha: Stav plotov [NB]
 09:11:37 Výstraha: Pom. palivo (20 %)
 09:33:19 Výstraha: Pom. palivo (10 %)
 09:53:19 Výstraha: Pom. palivo (1 %)
 09:53:39 Výstraha: Pom. palivo (0 %) Prevádzka [AV12] Prevádzka [AV12] Prevádzka [AV12] Odstavenie
 [-AVO] Odstavenie [-AVO] Odstavenie [-AVO] Odstavenie [-AVO] Odstavenie [-AVO] Štart - pomocný
 zdroj [-AV1] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO4] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO5] Prevádzka - pomocný
 zdroj [AVO6] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO8] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO9] Prevádzka - pomocný
 zdroj [AVO9] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO9] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO9] Prevádzka - pomocný
 zdroj [AVO9] Prevádzka - pomocný zdroj [AVZZ] Prevádzka - pomocný zdroj [AVZ1] Prevádzka - pomocný
 zdroj [AVZ2] Odstavenie [-AVO] „Systém sa odstavil dnes ráno o päť trinásť, a keď ste ho znova spustili,
 nabehol s pomocným zdrojom."
 „Preboha," vzdychol Arnold. Podľa všetkého hlavný zdroj nepracoval od výpadku. Systém znova nabehol len s
 pomocným zdrojom. Arnolda to najprv zarazilo, no potom si uvedomil, že je to normálne. Práve s týmto sa rátalo. A
 malo to aj perfektnú logiku: najprv sa rozbehol pomocný generátor, ktorý umožnil rozbeh hlavného generátora, lebo
 jeho štart si vyžadoval veľa energie. Takto bol navrhnutý celý systém.
 Arnold však nikdy predtým hlavný zdroj neodstavil. A keď sa v dozorni opäť rozžiarili svetlá a obrazovky, ani na um
 mu nešlo, že hlavný zdroj nie je v prevádzke. A nebol ani po celý čas, kým hľadali rexa a robili kadečo inšie; celý park
 bol napájaný z pomocného zdroja. Neprijemná predstava. Až teraz si vlastne začal uvedomovať dôsledky...
 „Čo znamená tento riadok?" spýtal sa Muldoon, ukazujúc na protokol.
 05:14:57 Výstraha: Stav plotov [NB] Prevádzka - pomocný zdroj [AVO9] „To znamená, že na obrazovky v dozorni
 bola vyslaná výstraha o stave systému," odpovedal Arnold. „Týkala sa plotov."
 „Všimol si si to?"
 Arnold pokrútil hlavou. „Nevšimol. Istotne sme sa vtedy rozprávali vysielaczkou. V každom prípade som to nezbadal."
 „Čo vlastne znamená Výstraha: Stav plotov?"
 „Nuž, vtedy som ešte nevedel, že bežíme na pomocný zdroj," odpovedal Arnold. „A ten nevyrába dostatočný výkon
 na napájanie plotov, takže boli automaticky odpojené."
 Muldoon sa zachmúril. „Ploty neboli nabité elektrinou?"
 „Neboli."
 „Ani jeden? Od piatej rána? Posledných päť hodín?"
 „Tak je."
 „Ani ohrada velociraptorov?"
 „Ani tá," vzdychol si Arnold.
 „Ježišmária, päť hodín," zhrozil sa Muldoon. „Tie zvieratá sa mohli dostať von."
 V tej chvíli, odkiaľsi z diaľky zaznel výkrik. Muldoon začal rozprávať veľmi rýchlo. Obchádzal miestnosť a rozdával im
 prenosné vysielacky.
 „Pán Arnold pôjde do elektrocentrály a spustí hlavný zdroj. Doktor Wu zostane v dozorni. Okrem pána Arnolda, on
 jediný rozumie počítačom. Pán Hammond sa vráti do hotela Safari. A bez rečí. Chodte ihneď. Zamknite brány a zostaňte
 tam, kým sa vám neozvem. Pomôžem Arnoldovi zvládnuť raptory." Obrátil sa ku Gennaro-vi. „Ešte vždy vás láka
 nebezpečenstvo?"
 „Ani nie," odpovedal Gennaro. Bol veľmi bledý.
 „Fajn. Tak chodte s ostatnými do hotela." Muldoon sa odvrátil. „To by sme mali. A teraz všetci pohyb."
 „Čo chcete urobiť s mojimi zvieratami?" protestoval Hammond.
 „Tak otázka nestojí, pán Hammond," odpovedal Muldoon. „Ide skôr o to, čo urobia ony s nami?"
 Vyšiel na chodbu a náhlil sa do svojej kancelárie. Gennaro sa pridol k nemu. „Rozmysleli ste si to?" zavrčal Muldoon.

„Budete potrebovať pomoc," povedal Gennaro.

„Možno." Muldoon vošiel do miestnosti označenej STRÁŽCA ZVERI, zobral sivú raketnicu a odomkol skrinku v stene za svojím písacím stolom. Bolo v ňom šesť valcovitých striel a šesť hlavíc.

„Najhoršie na tom je, že majú distribuovanú nervovú sústavu," povedal Muldoon. „Ani po priamom zásahu do mozgu tak ľahko nezomrú. A majú veľmi odolnú konštrukciu a najmä rebrá, takže zásah do srdca je dosť neistý. Takisto im ťažko ochromíte zadné končatiny či stehná. Krvácajú pomaly a skapiňajú dlho." Otváral strely jednu za druhou a vkladal do nich hlavice. Hodil Gennarovi hrubý plátenný opasok. „Dajte si ho."

Gennaro si utiahol opasok a Muldoon mu podal strely. „Môžeme len dúfať, že ich to roztrhá na kusy. Škoda, že tu máme iba šesť striel. A v ohrade je až osem raptorov. Poďme. Strely máte vy, tak sa odo mňa nevzdávajúte."

Muldoon vyšiel z miestnosti a rozbehol sa po chodbe. Cez balkón videl na chodník, vedúci do elektrocentrály. Gennaro mu dychčal za päťami. Dostali sa na prízemie, vybehli sklenými dvermi a vtom Muldoon zastal.

Arnold bol obrátený chrbtom k elektrocentrále. Blížili sa k nemu tri raptory. Arnold držal akúsi palicu, hrozil im ňou a kričal. Keď sa raptory priblížili, jeden zostal v prostriedku, dva ďalšie sa rozostúpili. Koordinovane. Hladko. Gennaro sa zachvel.

Koordinovaný útok.

Muldoon už čupel a opieral si raketnicu o plece. „Nabíjajte," povedal. Gennaro zasunul strelu do zadnej časti hlavne.

Ozval sa praskot elektrických iskier, ale inak nič. „Preboha, strčili ste to tam naopak," povedal Muldoon a sklonil hlavu, takže strela vykĺzla Gennarovi do rúk. Gennaro ju znova nabil. Raptory s vrčaním obkolesili Arnolda, a vtom zviera na ľavej strane jednoducho explodovalo. Horná časť trupu sa mu roztrhla na kusy, krv sa rozstrekla na múre budovy ako rozpučená paradajka. Dolná časť trupu sa zrútila na zem, nohy kopali do vzduchu, chvost sa mykal.

„To ich preberie," povedal Muldoon.

Arnold sa rozbehol ku dverám elektrocentrály. Velociraptory sa obrátili a vyrazili k Muldoonovi a Gennarovi. Opäť sa rozostúpili. V diaľke, kdesi pri hoteli, sa ozvali výkriky.

„Toto môže skončiť katastrofálne," povedal Gennaro.

„Nabíjajte," prikázal Muldoon.

Henry Wu načúval výbuchom a díval sa na dvere dozorne. Obchádzal jednotlivé terminály a nakoniec zastal. Chcel ísť von, no vedel, že musí zostať v miestnosti. Ak sa Arnoldovi podarí znovu zapnúť prúd - čo len na minútku - Wu by mohol opäť naštartovať hlavný generátor.

Musí tu zostať.

Počul akýsi krik. Akoby volal Muldoon.

Muldoon zacítil v členku šklbavú bolesť, v plnom behu spadol a tvrdo narazil na zem. Obzrel sa dozadu a videl Gennara bežať opačným smerom, do lesa. Raptory si Gennara nevšímali a pustili sa za Muldoonom. Neboli od neho ani dvadsať metrov. Muldoon skríkol na plné hrdlo a rozbehol sa, hoci sám nevedel kam. Naisto ho o takých desať sekúnd dostanú.

Desať sekúnd.

Možno menej.

Ellie pomohla Malcolmovi na posteli obrátiť a Harding mu pichol morfium. Malcolm zavzdychal a zostal bezvládne ležať. Zdalo sa, že z minúty na minútu slabne. Z vysielacky sa plechovo ozývali výkriky a tlmené výbuchy pri návštevníckom stredisku.

„Ako sa má?" spýtal sa Hammond, ktorý práve vošiel.

„Drží sa," odpovedal Harding. „Trochu blúzni."

„Nič také," ozval sa Malcolm. „Som celkom pri zmysloch." Načúvali zvukom HZ vysielacky. „Akoby sa tam bojovalo."

„Raptory sa dostali z ohrady," povedal Hammond.

„Ale čo?" dychčal Malcolm. „Ako sa to mohlo stať?"

„Systém zahaproval. Arnoldovi nenapadlo, že bežíme na pomocný zdroj a ploty sa odpojili."

„Ale ba?"

„Chodíte do čerta, vy arogantný sviniar."

„Ak sa dobre pamätám, predpovedal som, že ploty zlyhajú."

Hammond si vzdychol a sťažka si sadol. „Aby to šľak trafil," pokrútil hlavou. „Istotne vám neuniklo, že my sa tu vlastne usilujeme realizovať neobyčajne jednoduchú myšlienku. Pred niekoľkými rokmi sme so spolupracovníkmi usúdili, že je možné klonovaním získať DNA vyhynutých zvierat a nanovo ich vypestovať. Pokladali sme to za nádhernú myšlienku, čosi ako cestovanie v čase - jediné svojho druhu na svete. Takpovediac oživiť ich. A keďže to bolo také vzrušujúce a realizovateľné, pustili sme sa do toho. Získali sme tento ostrov a dali sme sa do roboty. Všetko vlastne bolo veľmi jednoduché."

„Jednoduché?" zopakoval Malcolm, ktorý pozbieral všetky sily, aby sa na posteli posadil. „Jednoduché? Ste ešte väčší blázon, ako som si myslel. A pokladal som vás za riadneho blázna."

„Doktor Malcolm," ozvala sa Ellie a chcela, aby si ľahol. Malcolm však neposlúchol. Ukázal na vysielacku, z ktorej sa ozývali výkriky a volanie.

„Viete, čo sa tam robí?" spýtal sa. „To je výsledok vašej jednoduchej myšlienky. Jednoduchej. Vytvoríte nové formy života, o ktorých absolútne nič nevíete. Váš doktor Wu ani len nepozná mená zvierat, ktoré vytvára. Nemôže sa zdržovať detailmi, ako sa to zviera nazýva, a nie ešte, čo je to za zviera. Vypestujete ich mnoho vo veľmi krátkom čase, nič o nich nevíete, ale očakávate, že vás budú poslúchať, lebo ste ich vytvorili, a preto si ich privlastňujete; zabúdate, že ide o živé tvory s vlastnou inteligenciou a že vás nemusia poslúchať, zabúdate, ako málo o nich víete, ako málo sa vyznáte vo veciach, ktoré tak ľahkomyselne označujete za jednoduché. Bože môj ..."

Klesol na posteľ a rozkašlal sa.

„Viete, čo je najhoršie na vedeckých úspechoch?“ pokračoval Malcolm. „Ide o akési zdedené bohatstvo. A viete, akí hlúpi zvyknú byť boháči? Bez výnimky.“

„O čom to rozpráva?“ spýtal sa Hammond.

Harding gestom naznačil, že Malcolm blúzni. Malcolm sa pohý-davo pozrel na Hammonda.

„Poviem vám, o čom rozprávam. Väčšina úspechov si vyžaduje značné obete od tých, čo na nich pracujú. Vyžaduje si určité dlhoročné učňovské obdobie. Nech už ide o akýkoľvek úspech. Prezident firmy. Čierny pás v kárate. Duchovný vodca. Všetko, o čo sa usilujete, si vyžaduje čas, cvik a úsilie. Aby ste to dosiahli, musíte priniesť veľa obetí. Musíte to pokladať za veľmi dôležité. A keď napokon niečo dosiahnete, úspech je len váš. Nikto vám ho nevezme. Je doslova výsledkom vašej disciplinovanosti.“

Tento proces je zaujímavý tým, že kým sa napríklad niekto naučí zabíjať holými rukami, zároveň natoľko dozrie, že túto schopnosť nevyužíva bezhlavo. Takže tento úspech má v sebe zabudovanú poistku. Disciplinovanosť, ktorú ste potrebovali pri získaní úspechu, vás natoľko zmení, že ho nezneužijete.

Vedecké úspechy sú však ako zdedené bohatstvo: dosiahnuté bez disciplinovanosti. Prečítate si, čo dosiahli iní, a urobíte ďalší krok. Môže sa vám to podariť ako veľmi mladému. Môžete napredovať veľmi rýchlo. Nevyžaduje si to desaťročia disciplinovanosti. Ani určité majstrovstvo: starých vedcov ignorujú. Nejestvuje pokora pred prírodou. Existuje iba filozofia čo najrýchlejšie zbohatnúť a stať sa slávnym. Nezáleží na tom, či podvádzate, klamete, falšujete. Ani vám, ani vašim kolegom. Nikto vás nebude kritizovať. Nikto nemá nijaké zásady. Všetci sa usilujú o to isté: dosiahnuť čosi významné, a to čo najrýchlejšie.

A pretože stojíte na pleciah gigantov, môžete rýchlo niečo dosiahnuť. Ešte presne nevíete, čo ste vlastne urobili, a už to rozhlásite, patentujete a predáte. A kupujúci nemá ani toľko disciplinovanosti ako vy. Objav si jednoducho kúpi ako hociktorý iný tovar. Kupujúcemu možno ani nenapadne, že treba dodržiavať určitú disciplinovanosť.“

„Viete, o čom hovorí?“ spýtal sa Hammond.

Ellie prikývla.

„Ja teda nemám ani potuchy,“ priznal sa Hammond.

„Zjednoduším to,“ povedal Malcolm. „Majster v kárate nezabíja ľudí holými rukami. Nestratí nervy a nezabije vlastnú ženu. Zabíja práve človek, ktorý nemá nijakú vnútornú disciplinovanosť, nijaké sebaovládanie a svoje chůťky presadzuje kúpeným revolverom. A práve takýto prístup k problémom podporuje a umožňuje veda. A preto si aj myslíte, že vybudovať takýto park je jednoduché.“

„Bolo to jednoduché,“ stál na svojom Hammond.

„Tak prečo to zlyhalo?“

John Arnold, ktorému sa od napätia zakrútila hlava, rozrazil dvere na elektrocentrále a skočil dnu. Bože, aká je tu tma. Mal s tým rátať, že svetlá nebudú fungovať. Zacítil chladný vzduch ako v jaskyni. Budova mala pod zemou dve podlažia. Musí nájsť úzky železný mostík a dávať si pritom pozor, aby si nedolámal väzy.

Mostík.

Hmatkal okolo seba ako slepec, no napokon si uvedomil, že je to márne. Musí sem vpustiť trochu svetla. Vrátil sa ku dverám a odchyľil ich asi na desať centimetrov, aby sem prenikalo svetlo. Dvere sa však jednoducho privierali. Rýchlo si vyzul topánku a položil ju medzi dvere.

Vykročil k mostíku, videl naň dobre. Kráčal po železnej mriežke a jeho kroky zneli striedavo hlasno a ticho. Ale aspoň videl. Vpredu bolo schodisko, vedúce dolu ku generátorom. Ešte desať metrov.

Miestnosť potemnela.

Svetlo sem prestalo prúdiť.

Arnold sa obzrel ku dverám a zbadal velociraptora, ktorý svojím telom začlenil svetlo. Zviera sa skláňalo nad jeho topánkou a obozretne ju oňuchávalo.

Henry Wu chodil hore-dolu po dozorní. Prechádzal rukami po počítačových termináloch. Dotýkal sa obrazoviek.

Ustavične bol v pohybe. Od napätia div nezošalel.

Uvažoval, čo podnikne. Musí konať rýchlo. Len čo sa rozsvieti prvá obrazovka, stlačí...

„Wu!“ zasyčalo z vysielačky.

Schmatol ju do ruky. „Áno, tu som.“

„Čo ješ tou poondiatou šťavou?“ Bol to Muldoon. Hlas mu znel akosi čudne duto.

„Nič,“ odpovedal Wu. Usmial sa od radosti, že Muldoon je nažive.

„Myslím, že Arnold dobehol do elektrocentrály,“ pokračoval Muldoon. „Neviem, čo sa stalo ďalej.“

„Kde si?“

„V akomsi poondiatom potrubí. A momentálne je o mňa veľký záujem.“

Či skôr zakliesnený do potrubia, pomyslel si Muldoon. Za návštevníckym strediskom bola kopa drenážnych potrubí a on pospiatky štvornožky zaliezol do najbližšieho, ako nejaký zbabelec. Potrubie malo priemer asi meter a bolo v ňom tesno, ale aspoň sa sem za ním nedostanú.

Prinajmenšom nie hneď, lebo keď sa najzvedavší prašivec priblížil k potrubiu, Muldoon mu odstrelil nohu. Raptor so zavýjaním ušiel a ostatní sa teraz držali v úctivej vzdialenosti. Lutoval iba, že nevyčkal, kým sa na konci potrubia nezjaví zvieracia papuľa.

Možno sa mu ešte naskytne príležitosť, lebo navôkol vrčali a mrmľali ešte zo štyri ďalšie zvieratá.

„Áno, je o mňa veľký záujem,“ zopakoval do vysielačky.

„Má Arnold vysielačku?“ spýtal sa Wu.

„Nemyslím,“ odpovedal Muldoon. „Len tam pekne vydržte, kým všetko neprehrmí.“

Nedoviedel na druhý koniec potrubia - začúval doň príliš rýchlo -no nemohol sa obzrieť, lebo bolo pritesné. Dúfal iba, že na druhom konci nie je otvor. Preboha, už len to by chýbalo, keby sa mu niektorý z tých prašivcov zahryzol do zadku. Arnold cúval po mostíku. Velociraptor sa v prítmí zakrádal k nemu, vzdialený sotva tri metre. Arnold počul škrabot jeho smrtonosných pazúrov o kov.

Vzdialenosť medzi nimi sa však pomaly zväčšovala. Vedel, že zviera vidí dobre, ale mriežkovaný mostík a nezvyčajné pachy ho robia veľmi obozretným. Arnold si pomyslel, že táto obozretnosť je jeho jediná záchrana. Ak sa dostanem ku schodom a zbehnem po nich až dolu...

Bol si istý, že velociraptory nevedia chodiť po schodoch. A rozhodne nie po úzkych, strmých schodoch.

Obzrel sa ponad plece. Schodište bolo veľmi blízko. Už len pár krokov...

Dostal sa ta! Vystrel ruku dozadu, chytil sa zábradlia a náhlivo zbehol dolu takmer kolmými schodíkmi. Nohami sa dotkol betónovej dlážky. Raptor sklamané vrčal na mostíku, šesť metrov nad ním.

„Smola, kamoš," povedal Arnold a obrátil sa. Niekde tu by mal byť pomocný generátor. Ešte pár krokov a uvidí ho, aj v tomto prítmí. . .

Za chrptom mu zaznel tupý náraz.

Arnold sa zvrhol.

Za ním na betónovej dlážke stál raptor a vrčal.

Zoskočil dolu.

Chytrý sa obzrel po nejakej zbrani, no odrazu ho tvrdý úder prevrátil horeznačky na betón. Hrud' mu zavalila akási ťarcha, nevládal ani dýchať, a uvedomil si, že zviera na ňom stojí, zarývajú mu do hrude veľké pazúry; z blízkej sa papule ho ovanul smradľavý dych a vtedy Arnold začal kričať.

Ellie držala vysielaciu v rukách a načúvala. Do budovy prišli aj dvaja domorodí robotníci; akoby vedeli, že tu budú v bezpečí. No posledných pár minút sem už nikto neprišiel. A vonku bolo akosi tichšie. Muldoon sa vysielaciu spýtal:

„Ako dlho je preč?"

„Štyri, päť minút?" odpovedal Wu.

„Arnold by to mal už spustiť, ak sa niečo nestalo," povedal Muldoon. „Čo myslíte?"

„Neviem," povedal Wu.

„Gennaro sa neohlásil?"

Gennaro stlačil gombík. „Tu som."

„Kde, dočerta, trčíte?" spýtal sa Muldoon.

„Idem do elektrocentrály," povedal Gennaro. „Držte mi palce."

Gennaro sa krčil v kroví a načúval.

Priamo pred sebou zazrel chodník vedúci k návštevníckemu stredisku. Vedel, že elektrocentrála sa nachádza trochu východnejšie. V korunách stromov švitorili vtáky. Navôkol sa prevažovala riedka hmľa. Kdesi v diaľke sa ozval rev raptora, prichádzal z pravej strany. Gennaro vyrazil, nešiel po chodníku, predieral sa krovím.

Láka vás nebezpečenstvo?

Ani nie.

Hovoril pravdu, nelákalo ho. Nazdával sa však, že prišiel na riešenie, či aspoň nejakú možnosť. Ak sa bude držať na sever od hlavného komplexu budov, dostane sa k elektrocentrále odzadu. Všetky raptory budú zrejme južnejšie, pri ostatných budovách. Nemajú dôvod zdržiavať sa v džungli.

Aspoň dúfal.

Pohyboval sa čo možno najtichšie a namrzene si uvedomoval, že aj tak robí dosť veľký hluk. Donútil sa spomaliť krok, cítil, ako mu búši srdce. Porast tu bol veľmi hustý, nevidel ďalej ako na dva metre. Báľ sa, že elektrocentrálu vôbec nenájde. Potom však zbadal napravo nad palmami jej strechu.

Vykročil k nej a obišiel ju z boku. Otvoril dvere a vkĺzol dnu. Bola tam hustá tma. O čosi sa potkol.

Mužská topánka.

Gennaro sa zamračil. Roztvoril doširoka dvere, podoprel ich a vošiel do budovy. Pred sebou zbadal úzky železný mostík. Odrazu nevedel, kam má ísť. A vysielaciu kdesi stratil.

Dočerta!

Možno tu niekde bude vysielacia. Alebo skúsi rovno pohľadať generátor. Vie, ako taký generátor vyzerá. Najskôr bude niekde na dolnom podlaží. Zbadal schody, vedúce nadol.

Dolu v šere takmer nič nevidel. Hmatkajúc okolo seba kráčal pomedzi potrubia s vystretými rukami, aby si neudrel hlavu.

Začul zavrčať akési zviera a zmeravel. Načúval, ale zvuk sa už neopakoval. Opatrne vykročil. Čosi mu kvaplo na plece a obnažené rameno. Čosi vlažné ako voda. V tme sa dotkol kvapky.

Lepkavá. Ovoňal ju.

Krv.

Zdvihol hlavu. Raptor sa krčil na potrubí kúsok nad jeho hlavou. Z pazúrov mu kvapkala krv. Gennaro si celkom ľahostajne pomyslel, či zviera nie je ranené. A potom sa rozbehol preč, ale raptor mu skočil na chrbát a strhol ho na zem.

Gennaro bol mocný; s námahou sa nadvihol, odkopol zviera a odkotúľal sa po betóne nabok. Keď sa obzrel, zbadal, že raptor leží na boku a dychčí.

Áno, je zranený. Má zranenú nohu.

Zabi ho.

Gennaro sa sťažka postavil a hľadal nejakú zbraň. Raptor ešte vždy ležal na betóne a dychčal. Gennaro sa horúčkovito

obzeral po niečom - hocičom - čo by mu poslúžilo namiesto zbrane. Keď sa obrátil, raptora už nebolo.

Ozvalo sa vrčanie, v temnote sa rozliehala jeho ozvena.

Gennaro sa zvrtol a hmatkal vystretými rukami. Zrazu v pravej ruke pocítil ostrú bolesť.

Zuby.

Zviera ho hryzie.

Raptor mykol hlavou a strhol Donalda Gennara na zem.

Malcolm ležal v posteli celý spotený a počúval praskajúcu vysielaciu.

„Tak čo?“ spýtal sa Muldoon. „Je niečo nové?“

„Nik sa nehlási,“ povedal Wu.

„Dočerta,“ zavrčal Muldoon.

Nasledovala pauza.

Malcolm si vzdychol. „Neviem sa dočkať, aby som si vypočul jeho nový plán.“

„Ja by som najradšej dostal všetkých do hotela a preskupil sily. Iba neviem, ako na to,“ povedal Muldoon.

„Pred návštevnickým strediskom stojí džip,“ ozval sa Wu. „Stihol by si doň nastúpiť, keby som sa priviezol k vám?“

„Možno. Ale nemal by si opúšťať dozornú.“

„Aj tak tu nič neurobím.“

„Svätá pravda,“ prisvedčil Malcolm. „Dozorná bez elektriny nám veľmi nepomôže.“

„V poriadku,“ súhlasil Muldoon. „Tak to skúsme. Tu to nevyzerá najlepšie.“

„Nie, nevyzerá to najlepšie. Vyzerá to na katastrofu,“ povedal Malcolm z postele.

„Raptory nás budú prenasledovať,“ povedal Wu.

„Zatiaľ sme vo výhode. Poďme na vec,“ ozval sa Malcolm.

Vo vysielacke šťuklo. Malcolm zavrel oči a pomaly dýchal, aby pozbieral sily.

„Uvoľnite sa, len pokojne,“ chlácholila ho Ellie.

„Viete, o čom tu vlastne hovoríme,“ pokračoval Malcolm. „Všetko toto úsilie o ovládnutie... Hovoríme o západných postojoch, ktoré sú známe zo päťsto rokov. Pochádzajú z čias, keď najvýznamnejším mestom sveta bola Florencia v Taliansku. Základná myšlienka vedeckého poznania - že realitu treba posudzovať inak, objektívne, nezávisle na vierovyznaní či národnosti, racionálne - táto myšlienka bola vtedy nová a vzrušujúca. Prinášala prísľub a nádej do budúcnosti a zmietla starý stredoveký systém, pretrvávajúci celé stáročia. Veda rozvrátila stredoveký svet feudálov, náboženských dogiem a odpornej poverčivosti. Pravdou však je, že stredoveký svet už aj tak prestával fungovať. Nefungoval ekonomicky, nefungoval intelektuálne a nezodpovedal novému svetu, ktorý sa začínal rodiť.“

Malcolm si odkašlal a pokračoval.

„Dnes však práve veda tvorí náboženský systém, starý niekoľko storočí. A ako predtým stredoveký systém, ani veda už nezodpovedá dnešnému svetu. Veda získala takú moc, že sa zároveň ukázali aj jej praktické ohraničenia. Najmä vďaka vede sa na tomto malom svete tlačia a navzájom komunikujú miliardy ľudí. Veda však za nás nerozhodne, čo urobíme s týmto svetom, alebo ako budeme žiť. Veda nám pomáha vybudovať jadrový reaktor, ale neporadí nám, aby sme ho nebudovali. Veda pomáha vytvoriť pesticídy, ale neporadí nám, aby sme ich nepoužívali. A náš svet - vzduch, voda a pôda - začína byť znečistený fundamentálnym spôsobom, pretože nevieme spútať vedu.“ Vzdychol si. „Toto je každému zrejmé.“

Zavládlo ticho. Malcolm ležal so zavretými očami a sťažka dýchal. Nikto neprehovoril a Ellie sa zdalo, že Malcolm napokon zaspal. Zrazu si opäť sadol.

„Zároveň zmizol veľký intelektuálny impulz pre rozvoj vedy. Už od Newtona a Descarta nám veda jednoznačne predkladala víziu totálneho riadenia. Tvrdila, že bude napokon schopná riadiť všetko, ak pochopí prírodné zákony. Dvadsiate storočie však toto tvrdenie celkom vyvrátilo. Po prvé, Heisenbergov princíp neurčitosti stanovil hranice nášho poznania sveta častíc. V poriadku, vraveli sme si. Nikto z nás predsa nežije vo svete častíc. Naše osudy to predsa nijako prakticky neovplyvňuje. Potom Gödelova veta stanovila podobné hranice pre matematiku, formálny jazyk vedy. Matematici sa nazdávali, že ich jazyk sa vyznačuje akousi špeciálnou inherentnou exaktnosťou, odvodenou zo zákonov logiky. Teraz však vieme, že takzvané logické uvažovanie záleží iba na pravidlách hry. Nie je také špeciálne, za aké sme ho pokladali.“

A teraz nám teória chaosu dokazuje, že nepredvídateľnosť je neodmysliteľnou súčasťou nášho každodenného života. Patrí do nášho sveta ako búrka, ktorú nevieme predpovedať. A tak sa veľká stáročná vízia vedy - sen o absolútnom riadení - v našom storočí rozplynula. A s ňou aj väčšina impulzov a logických vysvetlení, prečo veda robí to, čo robí. A prečo by sme tomu mali venovať pozornosť. Veda vždy tvrdila, že možno zatiaľ nepozná na všetko odpoveď, ale nakoniec ju spozná. Teraz však vidíme, že to nie je pravda. Iba prázdne chvastúnstvo. Hlúpe a pomýlené, ako keď dieťa zoskočí z balkóna, lebo verí, že vie lietať.“

„Veľmi extrémne,“ pokrútil hlavou Hammond.

„Sme svedkami konca vedeckej éry. Veda, ako všetky zastarané systémy, ničí sama seba. Čím väčšiu moc získava, tým väčšmi dokazuje svoju neschopnosť ovládať ju. Všetko sa totiž odohráva veľmi rýchlo. Pred päťdesiatimi rokmi všetkých ohromila atómová bomba. To bola sila. Nikto si nevedel predstaviť nič mocnejšie. A predsa, len desať rokov po bombe sme začali dobýjať genetiku. Moc genetiky je oveľa účinnejšia ako atómová energia, a čoskoro bude v rukách každého. V súpravách pre domáчих majstrov. Dostanete ju na školské experimenty. V lacných laboratóriách pre teroristov a diktátorov. Napokon to všetkých donúti položiť si tú istú otázku: ako použiť svoju moc? A veda vraví, že práve na túto otázku nepozná odpoveď.“

„Takže čo sa stane?“ spýtala sa Ellie.

Malcolm pokrčil plecami. „Dôjde k zmene.“

„K akej zmene?"

„Všetky veľké zmeny sú ako smrť. Nedovíдите na druhú stranu, kým tam nie ste." Zavrel oči.

„Chudák," pokrútil hlavou Hammond.

Malcolm si vzdychol. „Uvedomujete si vôbec, akú nepatrnú nádej máme, že sa ktokoľvek z nás dostane z tohto ostrova živý?"

SIESTA ITERACIA Môže sa ukázať, že zotavenie systému je vylúčené. IAN MALCOLM Návrat Multicar s bzučaním uhaňal tmavým tunelom. Grant ho viedol, plynový pedál zošliapnutý na doraz. V tuneli vládlo šero, iba miestami cez ventilačné otvory, chránené proti dažďu, prúdilo sem trochu svetla. Na mnohých miestach si všimol stvrdnuté biele zvieracie výkaly. Zrejme sa tu zdržiavalo veľa zvierat.

Lex sedela pri Grantovi a posvietila baterkou dozadu, kde ležal velociraptor. „Prečo tak ťažko dýcha?" spýtala sa.

„Zasiahol som ho narkotizačnou strelou," odpovedal Grant.

„Zahynie?"

„Dúfam, že nie."

„Prečo ho vezieme so sebou?"

„Aby sme v tábore dokázali, že dinosaury sa naozaj rozmnožujú."

„Ako viete, že sa rozmnožujú?"

„Lebo tento je mladý a je samec."

„Naozaj?" Lex sa zahľadela dozadu.

„Áno. A teraz mi posvieť dopredu, dobre?" Podržal pred ňou ruku s hodinkami. „Koľko je?"

„... štvrt' na jedenáť."

„Okej."

„Máme teda len štyridsaťpäť minút, aby sme sa skontaktovali s loďou," ozval sa Tim.

„Už by sme nemali byť ďaleko," povedal Grant. „Možno niekde pri návštevníckom stredisku." Zdalo sa mu, že tunel smeruje mierne nahor a vedie na povrch a...

„Juchú!" vykrikol Tim.

Neobyčajne rýchlo vyleteli na denné svetlo. Riedka hmla čiastočne zahaľovala budovu, čo sa týčila rovno pred nimi.

Grant hneď spoznal, že je to návštevnícke stredisko. Prišli priamo pred garáž!

„Juchú!" vykrikla Lex a nadsakovala na sedadle. „Dokázali sme to! Juchú!" Grant zaparkoval multicar v garáži. Popri stene stál rad kliebok. Do jednej zavreli velociraptora a vložili mu tam misu s vodou. Potom vykročili hore schodmi na prízemie ku vchodu do návštevníckeho strediska.

„A teraz si dám hamburger! A hranolky! Čokoládový koktail! Dinosaurov mám po krk! Juchú!" Otvorili dvere do haly. A stíchli.

Sklené dvere v hale návštevníckeho strediska boli porozbíjané a v rozľahlej miestnosti sa prevaľoval studený sivý opar. Tabuľa s nápisom KEĎ DINOSAURY VLÁDLI NA ZEMI visela na pánce a škri-potavo sa hompálala v prievane. Veľký model tyranosaura ležal na dlážke, končatiny mu trčali do vzduchu a ukazoval kovové vnútornosti. Cez sklo videli v hmle nejasné obrisy paliem.

Tim a Lex sa schúlili pri kovovom stole strážcu. Grant vzal strážcovu vysielачku a postupne prepínal na všetky kanály.

„Haló, tu Grant. Je tam niekto? Haló, tu Grant!"

Lex hľadela na strážcovu telo, ležiace vpravo na dlážke. Videla z neho len nohy.

„Haló, tu Grant. Haló!"

Lex sa naklonila dopredu, aby nazrela za roh stola. Grant ju schmatol za rukáv. „Nedívaj sa ta, počuješ?"

„Je mŕtvy? To na dlážke je krv?"

„A prečo nie je červená?"

„Nebud' morbidna," ozval sa Tim.

„Čo je to morbidna? Ja nie som morbidna."

Vo vysielачke zapraskalo. „Preboha," zaznel akýsi hlas. „Grant? To ste vy?" A nato: „Alan? Alan?" ozvala sa Ellie.

„Tu som," odpovedal Grant.

„Chvalabohu. Si v poriadku?" spýtala sa Ellie.

„Áno, som v poriadku."

„A čo deti? Nevidel si ich?"

„Sú tu so mnou. Aj tie sú v poriadku."

„Chvalabohu."

Lex sa zakrádala k rohu stola. Grant ju plesol po nohe. „Už aj naspäť."

Vo vysielачke zapraskalo. „... kde ste?"

„Vo vestibule. Vo vestibule návštevníckeho strediska."

Vo vysielачke začul Wuov hlas: „Preboha, oni sú tu."

„Alan, počúvaj," povedala Ellie. „Raptory sa dostali na slobodu. Vedia si otvoriť dvere. Možno sú v tej istej budove ako vy."

„No fajn. Kde ste vy?"

„V hoteli Safari."

„A ostatní? Muldoon a všetci?" spýtal sa Grant.

„Niekoľkí prišli o život. Ostatní sme v hoteli."

„Už fungujú telefóny?"

„Nie. Celý systém je vyradený. Nefunguje nič."

„Ako ho opäť zapneme?"
„Pokúšame sa o to."
„Musíme ho znova oživiť, a to hneď. Inak sa raptory na pevninu dostanú o pol hodiny."
Začal im vysvetľovať, čo videl na lodi, no Muldoon ho prerušil. „Tuším ste nič nepochopili, doktor Grant. Nám tu už neostáva ani pol hodiny."
„Ako to myslíte?"
„Niektoré raptory sem prišli za nami. Dva sú práve na streche."
„No a čo? Budova je nedobytná."
Muldoon si odkašlal. „Ukazuje sa, že nie je. Nikdy sa nepredpokladalo, že zvieratá sa dostanú na strechu." Vo vysielacke zapraskalo. „... zrejme vysadili stromy veľmi blízko k plotu. Raptory sa dostali cez plot a na strechu. Mreže na svetlíkoch by mali byť nabité elektrinou, ale ešte sa nepodarilo zapojiť prúd. Prehrýzajú sa cez mreže svetlíka."
„Prehrýzajú sa cez mreže?" zamračil sa Grant a usiloval sa predstaviť si to. „Ako rýchlo?"
„V čelustiach majú strašnú silu," prisvedčil Muldoon. „Sú ako hyeny, prehryznú sa cez kov a ..." Spojenie sa na chvíľu prerušilo.
„Ako rýchlo?" zopakoval Grant.
„O takých desať, pätnásť minút prehryznú tyče a dostanú sa cez svetlík do budovy," povedal Muldoon. „A keď už raz budú tu ... Moment, doktor Grant."
Vysielacka so zapraskaním zmizla.
Raptory prehryzli prvú tyč vo svetlíku nad Malcolmovou posteľou. Jeden z nich chytil koniec tyče a mykal ňou, aby ju zohol. Mocnou zadnou končatinou sa oprel o svetlík a sklo sa rozsypalo, trblietavé črepiny dopadli Malcolmovi na posteľ. Ellie sa naťahovala a pozbierala z prikrývky najväčšie úlomky.
„Bože, ale sú hnusné!" povedal Malcolm, hľadiac nahor.
Cez rozbité sklo počuli vrčanie a ťkanie raptorov a škripanie ich zubov o kov, keď obhrýzali tyče. Zostávali na nich striebřité stopy po zuboch. Na prikrývku i nočný stolík ťkali spenené sliny.
„Ešte chvíľu potrvá, kým prehryznú ďalšiu tyč," povedala Ellie.
„Keby sa Grant nejako dostal do elektrocentrály..." ozval sa Wu.
„Čerta starého," Muldoon krivkal po izbe s vytknutým členkom. „Tak rýchlo sa tam nedostane. Tak rýchlo nespustí generátor. Týchto už nezastaví."
Malcolm si odkašlal. „Áno." Hlas mal tichý, takmer piskľavý.
„Čo vraví?" spýtal sa Muldoon.
„Áno," zopakoval Malcolm. „Môžete..."
„Čo môžeme?"
„Odlákať pozornosť..." Mykol sa.
„Odlákať?"
„Ísť... k plotu..."
„Áno? A čo mám urobiť?"
Malcolm sa ochabnuto uškrnul. „Prepchať... cezeň ruky."
„Preboha." Muldoon sa odvrátil.
„Moment," ozval sa Wu. „Má pravdu. Tu hore sú iba dva raptory, takže vonku sú najmenej štyri ďalšie. Mali by sme ich ísť nejako odlákať."
„A potom čo?"
„Potom by Grant mohol prebehnúť do elektrocentrály a spustiť generátor."
„A potom sa vrátiť do dozorne a zapojiť celý systém?"
„Presne tak."
„Už nieto času," povedal Muldoon. „Nieto času."
„Ale ak by sme sem prilákali raptory," ozval sa Wu, „alebo aj tie od svetlíka... Možno sa to podarí. Stojí to za pokus."
„Návnada," povedal Muldoon.
„Presne tak."
„Kto bude návnada? Ja nemôžem. Mám nanič členok."
„Ja pôjdem," prihlásil sa Wu.
„Nie," odmietol Muldoon. „Ty jediný sa aspoň trochu vyznáš v počítačoch. Pri spúšťaní budeš potrebovať aj Granta."
„Tak idem ja," ozval sa Harding.
„Nie," povedala Ellie. „Malcolm vás potrebuje. Pôjdem ja."
„Dočerta, radšej nie," namietol Muldoon. „Všade okolo vás bude plno raptorov a ďalšie na streche..."
Ellie sa však už zohla a zašnurovala si tenisky. „Len to nepovedzte Grantovi, bol by nervózny."
Vo vestibule vládlo ticho, prevažovala sa v ňom studená hmľa. Vysielacka už niekoľko minút mlčala. „Prečo nič nehovoríte?" spýtal sa Tim.
„Som hladná," povedala Lex.
„Vymýšľajú nejaký plán," odpovedal Grant.
Vo vysielacke zapraskalo. „Grant ste ... nry Wu. Ste tam?"
„Som tu," ozval sa Grant.
„Dávajte pozor. Dovidíte z vášho miesta za návštevnícke stredisko?"
Grant sa cez zadné sklené dvere zadíval na palmy zahalené v hmle.
„Áno."

„Priamo medzi palmami vedie chodník k elektrocentrále. Tam sú generátory a ostatné potrebné zariadenie. Dúfam, že ste si včera prezreli tú budovu?"

Trochu zmätený Grant prisvedčil. To včera nazrel do tej budovy? Akoby to bolo pred rokmi.

„Dávajte pozor," pokračoval Wu. „Pokúsime sa prilákať všetky raptory sem k hotelu, len nevieme, či sa nám to podarí. Takže buďte opatrní. Dajte nám päť minút."

„Okej," prisvedčil Grant.

„Deti nechajte v jedálni, tam by mali byť v bezpečí. Vysielačku si vezmite so sebou."

„Okej."

„Pred odchodom ju vypnite, aby vás zvieratá nezačuli. A keď sa dostanete do elektrocentrály, ozvite sa."

„Okej."

Grant vypol vysielačku. Lex sa priblížila k nemu. „Ideme do jedálne?"

„Áno," prisvedčil Grant. Zdvihli sa a vykročili cez vestibul zahalený hmlou.

„Chcem hamburger," povedala Lex.

„Nejde prúd, asi ho nebudeme môcť urobiť."

„Tak zmrzlinu."

„Tim, zostaň tu s ňou a dávaj na ňu pozor."

„Dobre."

„Musím na chvíľu odísť," povedal Grant.

„Ja viem."

Prišli k jedálni. Grant otvoril dvere a zbadal štvorcové stoly a stoličky, v pozadí lietacie dvere z nehrdzavejúcej ocele. Neďaleko nich bol stojan so žuvačkami a cukríkmi.

„Okej, deti. Aj keby sa čokoľvek robilo, nepohnite sa odtiaľto. Jasné?"

„Nechajte nám vysielačku," povedala Lex.

„Nemôžem, potrebujem ju. Čakajte ma tu. Zdržím sa asi päť minút. Dobre?"

„Dobre."

Grant zavrel dvere. V jedálni zostala úplná tma. Lex chytila Tima za ruku. „Zažni," povedala.

„Nemôžem," odpovedal Tim. „Nejde elektrina." Sklopil si na oči okuliare na nočné videnie.

„Tebe je ľahko. A čo ja?"

„Drž sa ma za ruku. Pohľadáme si nejaké jedlo." Viedol ju dopredu. Vo fosforeskujúcom svite videl stoly a stoličky. Vpravo zelenkavé žiarila pokladnica a stojan so žuvačkami a cukríkmi. Zobral si ich za hrst'.

„Vravím ti, že chcem zmrzlinu, a nie cukríky."

„Aj tak si vezmi."

„Zmrzlinu, Tim."

„Dobre, dobre."

Tim si vopchal cukríky do vrečka a viedol Lex ďalej do jedálne. Pomykala ho za ruku. „Nevidím ani na krok," povedala.

„Len pod' a pekne sa ma drž."

„Tak choď pomalšie."

Za stolmi a stoličkami boli dvojité lietacie dvere s malými okrúhlymi okienkami. Zrejme viedli do kuchyne. Potisol jednu stranu a naširoko otvorené dvere pridržal.

Ellie Sattlerová vyšla z hotela predným vchodom; tvár a nohy jej ovanula hmľa. Srdce jej búšilo, hoci vedela, že za plotom je v absolútnom bezpečí. Priamo pred ňou sa z hmly vynorili hrubé tyče plotu.

Ďalej zaň však už veľmi nevidela. Po ďalších dvadsiatich metroch sa všetko strácalo v mliečnej belobe. Po raptoroch ani stopy. Medzi kvetinovými záhonmi a stromami vládlo takmer strašidelné ticho. „Hej!" skríkla neisto do hmly.

„Pochybujem, že ich to priláka," ozval sa Muldoon, opierajúci sa o vchodové veraje. „Musíte narobiť väčší hluk."

Prikríval k nej so železnou rúrou, ktorú našiel kdesi vnútri budovy. Udrel ňou na tyče plotu, akoby gongom zvolával na večeru. „Poďte si pochutnať! Podáva sa večera!"

„Veľmi zábavné," poznamenala Ellie a nervózne sa pozrela na strechu. Raptory však nevidela.

„Anglicky síce nerozumejú, istotne však pochopia, o čo ide..." uškrňal sa Muldoon.

Ellie bola ešte vždy nervózna a jeho humor ju dráždil. Pozrela k návštevníckemu stredisku, zahalenému v hmle.

Muldoon začal znova trieskať na plot. Odrazu na samej hranici viditeľnosti, takmer stratené v hmle, sa ako príznak zjavilo svetlé zviera. Raptor.

„Prvý host'," poznamenal Muldoon.

Raptor zmizol ako biely tieň, potom sa vrátil, no nepriblížil sa, zdanlivo čudne ľahostajný k hluku, doliehajúcemu od plotu. Ellie sa začala znepokojovať. Ak sa jej nepodarí prilákať k hotelu aj ďalšie raptory, Grant sa dostane do nebezpečenstva.

„Robíte priveľký hluk," ozvala sa Ellie.

„Ba čerta," povedal Muldoon.

„Veru áno."

„Poznám tie zvieratá..."

„Ste opitý. Nechajte to na mňa."

„Ako to chcete urobiť?"

Neodpovedala. Podišla k bráne. „Raptory sú vraj inteligentné."

„To hej. Prinajmenšom rovnako inteligentné ako šimpanzy."

„A sluch majú dobrý?"

„Áno, vynikajúci.“

„Možno poznajú tento zvuk,“ Ellie otvorila bránu. Kovové pánty, zhrdzavené od večnej hmly, hlasno zaškrípali. Zavrela ju a so škripotom opäť otvorila. Nechala ju otvorenú.

„To by som nerobil,“ vystríhal ju Muldoon. „Ale ak si nedáte poradiť, donesiem si raketnicu.“

„Len si ju doneste.“

„Strely zostali u Gennara,“ s povzdychom si spomenul Muldoon. „Dobre teda. Dávajte pozor.“ Ellie prešla cez bránu von pred ohradu. Srdce sa jej tak rozbúšilo, že takmer necítila zem pod nohami. Vzdialila sa od ohrady, ktorá sa hrozivo rýchlo strácala v hmle. Čoskoro jej celkom zmizla z očí.

Presne ako čakala, podnapitý Muldoon začal za ňou rozrušené vykrikovať. „Dočerta, dievča, nerobte to!“

„Pre vás nie som nijaké dievča!“ zvolala, obrátiac sa dozadu.

„Došľaka, budem vás volať, ako sa mi zachce!“ kričal Muldoon.

Nepočúvala ho. Pomaly, v napätom očakávaní sa poobzerala na všetky strany. Bola najmenej dvadsať metrov od ohrady a videla na porast strácajúci sa v závoji hmly, ako v mrholení. Držala sa od neho bokom. Svet okolo nej hral rozličnými odtieňmi sivej farby. Svaly na nohách i pleciah ju boleli od napätia. Usilovala sa preniknúť pohľadom cez hmlu. „Počujete ma, došľaka?“ ručal Muldoon.

Aké rýchle sú tie zvieratá? uvažovala. Dosť rýchle, aby mi odrezali ústup? K ohrade nieje až tak ďaleko, naozaj... Zaútočili.

Nebolo počuť najmenší zvuk.

Prvé zviera vyrazilo z porastu pod stromom na ľavej strane. Vrhlo sa vpred a Ellie sa zvrtila na útek. Druhé zaútočilo z opačnej strany, očividne ju chcelo zraziť v behu, vyskočilo do výšky s vytrčenými pazúrami, Ellie však vyrazila ako šíp a zviera sa zrútilo na zem. Teraz už bežala zo všetkých síl, netrúfala si obzrieť sa, hlasno dych-čala, videla, ako sa z hmly vynárajú tyče ohrady, videla, ako Muldoon otvára bránu dokorán, videla, ako sa k nej naťahuje, čosi kričí, chytajú za ruku a myká tak silno, že sa neudržala na nohách a spadla na zem. Obzrela sa vo chvíli, keď do ohrady rýchlo po sebe narazili tri vrčiace zvieratá.

„Čistá robota,“ zakričal Muldoon. Dráždil zvieratá a vrčal do nich, až sa riadne rozzúrili. Vrhali sa na ohradu, vyskakovali na ňu, a jednému sa ju takmer podarilo preskočiť. „Kriste, teraz veľa nechýbalo! Tie beštie ale vedia skákať!“

Zdvihla sa, pozrela sa na škrabance a modriny, na krv, čo jej tiekla po nohe. Myslela iba na jedno: vonku sú tri zvieratá. A dve ďalšie na streche. Jedno zviera teda zostalo niekde inde.

„Podťe mi pomôcť,“ zvolal Muldoon. „Musíme ich nejako zaujať!“

Grant vyšiel z návštevnického strediska a rýchlo vyrazil do hmly. Vydal sa severným smerom po chodníku medzi palmami. Vpredu sa vynorila z hmly hranatá budova elektrocentrály.

Na jednej strane nevidel nijaké dvere. Zašiel za roh. Vzadu, za skupinkou stromov, zbadal betónovú nakladaciu rampu pre nákladné autá. Vyliezol na ňu a zastal pred hrdzavou železnou roletou. Bola zamknutá. Zoskočil dolu a ďalej obchádzal budovu. Napokon vpredu po pravej strane zbadal otvorené dvere, podoprené mužskou topánkou.

Grant vošiel dnu a prižmúrenými očami sa zahľadel do tmy. Načúval, no neozval sa nijaký zvuk. Vybral vysielачku a zapol ju.

„Tu Grant,“ ohlásil sa. „Som vnútri.“

Wu sa pozrel hore na svetlík. Dva raptory ešte vždy nakúkali do Malcolmovej izby, no zdalo sa, že hluk vonku ich čoraz väčšmi priťahuje. Podišiel k oknu. Vonku tri raptory neprestajne útočili na ohradu. Ellie, teraz už v bezpečí, pobehovala hore-dolu. Zdalo sa však, že raptory ani nemajú záujem dostať sa k nej. Skôr ako keby sa hrali, odbehli od plota, vztýčili sa na zadné končatiny a vrčali, potom sa spustili na všetky štyri nohy a pritisli k zemi, zasa pribehli k plotu a zaútočili. Z ich správania bolo zrejmé, že útoky skôr predstierajú.

„Podobne ako vtáky,“ povedal Muldoon. „Hrajú divadlo.“

Wu prikývol. „Sú inteligentné. Vidia, že sa k nej nedostanú. Ani nemajú ozajstný záujem.“

Vo vysielачke zapraskalo. „... tri.“

Wu schmatol vysielачku. „Zopakovali by ste to, doktor Grant?“

„Som vnútri,“ povedal Grant.

„V elektrocentrále, doktor Grant?“

„Áno,“ prisvedčil Grant. A dodal: „Azda by ste ma mohli volať Alan.“

„Jasné, Alan. Ak stojíte znútra pri východných dverách, mali by ste vidieť plno rozličných potrubí.“ Wu si so zavretými očami vedel vnútrajšok dobre predstaviť. „Rovno pred vami v strede budovy je veľká hala, ktorá siaha až do hĺbky druhého podlažia pod zemou. Po ľavej strane máte železný mostík so zábradlím.“

„Vidím ho.“

„Prejdite po ňom.“

„Už idem.“ Z vysielачky bolo slabo počuť zvonivý zvuk jeho krokov.

„Po takých šiestich až deviatich metroch zazriete ďalší mostík, vedúci doprava.“

„Vidím ho,“ povedal Grant.

„Kráčajte po ňom.“

„Okej.“

„Dostanete sa po ňom k rebríku na ľavej strane,“ pokračoval Wu. „Vedie na spodné podlažie.“

„Vidím ho.“

„Zíd'te po ňom dolu.“

Nastala dlhá pauza. Wu si rukou prehrabol spenené vlasy. Muldoon sa mračil od napätia.

„Okej, už som dolu," ohlásil sa Grant.
„Fajn," povedal Wu. „A teraz by rovno pred vami mali byť dve veľké žlté nádrže s nápisom Horľavina."" „Áno, súhlasí. A pod ním ešte čosi po španielsky."
„To sú ony," pokračoval Wu, „palivové nádrže pre dieselgenerátor. Z jednej sme už minuli všetko palivo, musíme zapojiť druhú. Zo spodku nádrží vychádza biele potrubie."
„Asi desať centimetrové, z PVC?"
„Áno, z PVC. Choďte popri ňom."
„Už idem...Au!"
„Čo sa stalo?"
„Nič. Udreľ som si hlavu."
Pauza.
„Ste v poriadku?"
„Všetko v poriadku. Len... som si udrel hlavu. Hlúpe."
„Choďte ďalej popri potrubí."
„Dobre, dobre," prisvedčil Grant podráždene. „Už to mám. Potrubie vchádza do veľkej hliníkovej skrine s otvormi po bokoch. Je na nej napísané Honda. Vyzerá ako dieselgenerátor."
„Áno, je to generátor," prisvedčil Wu. „Ak ho obídete, naboku uvidíte panel s dvoma gombíkmi."
„Vidím ich. Žltý a červený?"
„Správne. Najprv stlačte žltý, pridržte ho a potom červený."
„Dobre."
Nastala takmer minútová pauza. Wu s Muldoonom sa na seba pozreli.
„Alan?"
„Nejde to," oznámil Grant.
„Držali ste žltý stlačený a až potom ste stisli červený?" spýtal sa Wu.
„Pravdaže," odpovedal Grant podráždene, „presne ako ste mi kázali. Ozvalo sa bzučanie, potom akési šťuk, šťuk, šťuk, veľmi rýchlo za sebou, potom bzučanie stíchlo a ďalej už nič."
„Skúste to ešte raz."
„Už som skúšal. Nejde to."
„Okej, minútku." Wu sa zamračil. „Zdá sa, že generátor nemôže z nejakej príčiny naštartovať. Alan?"
„Tu som."
„Obíďte generátor až k miestu, kde doň zozadu vchádza plastové potrubie."
„Okej." Po chvíli sa Grant ozval: „Potrubie je pripojené na akýsi čierny valec ponášajúci sa na palivové čerpadlo."
„Správne," prisvedčil Wu. „Je to naozaj palivové čerpadlo. Nájdete na ňom malý ventil."
„Ventil?"
„Mal by vyčnievať niekde navrchu, s malou kovovou páčkou, ktorá sa dá otáčať."
„Našiel som to. Ale zboku, nie navrchu."
„Okej. Otvorte ho."
„Uniká z neho vzduch."
„Dobre. Počkajte, kým..."
„... teraz vyteká kvapalina. Zapácha ako nafta."
„Okej. Zavrite ventil." Wu sa obrátil k Muldoonovi a pokrútil hlavou. „Čerpadlo bolo zavzdušnené. Alan?"
„Prosím?"
„Stlačte znova tie gombíky."
O chvíľu neskôr začul Wu tlmený kašlavý a prerušovaný zvuk štartovania, hneď žatým pravidelné pufkanie motora.
„Naskočil," oznámil Grant.
„Výborne, Alan! Výborne!"
„Čo ďalej?" spýtal sa Grant. Jeho hlas znel bezvýrazne a monotónne. „Veď sa tu ani nezažali svetlá."
„Vráťte sa do dozorne, vysvetlím vám, ako ručne oživíte jednotlivé systémy."
„Čiže toto mám teraz urobiť?"
„Áno."
„Okej, zavolám, keď sa ta dostanem," povedal Grant.
Vo vysielateľke zasyčalo a nastalo ticho.
„Alan?"
Vysielateľka onemela.
Cez lietacie dvere na konci jedálne sa Tim dostal do kuchyne. V strede miestnosti stál dlhý antikorový stôl, na ľavej strane veľký sporák s množstvom horákov a za ním veľké mraziace boxy, do ktorých sa dalo vojsť. Tim ich začal otvárať, hľadal zmrzlinu. Ako ich postupne otváral, vo vlhkom vzduchu sa z nich šírila para.
„Ako to, že sporák je zapnutý?" spýtala sa Lex, a pustila mu ruku.
„Nieje."
„Ale veď vidím akési modré plamienky."
„To sú zapaľovacie plamienky."
„Čo to je, zapaľovacie plamienky?" Doma mali elektrický sporák.
„Čo tam po nich," odsekol Tim, otvárajúc ďalší mraziaci box. „Hlavná vec, že ti môžem niečo nachystať." V ďalšom boxe našiel všetko možné, kartóny mlieka, kopy zeleniny, kotlety, ryby - ale zmrzlina tam nebola.

„Ese stále chceš tú zmrzlinu?“

„Veď som ti to jasne povedala.“

Další mraziaci box bol priam obrovský, s veľikánskymi nehrdzavejúcimi dvermi a veľkou vodorovnou kľučkou. Potiahol za ňu, otvoril dvere a zistil, že je to vlastne mraznička, do ktorej sa dá vojsť, veľká ako celá miestnosť. Bola tu strašná zima.

„Timmy...“

„Vydrž,“ odvrkol podráždene. „Hľadám tú tvoju zmrzlinu.“

„Timmy... čosi je tu.“

Hovorila pošepky a tak posledné slová hneď nerozumel. Potom náhlivo vyšiel z mrazničky. Okolo okraja dverí sa kúdlolil akýsi zelenkavý fosforeskujúci dym. Lex stála pri kovovom kuchynskom stole. Hľadela na dvere do jedálne. Začul tichý syčivý zvuk, akoby sipel veľikánsky had. Zvuk najprv trochu zosilnel a potom ho už ledva počul. Mohol to byť aj vietor, ale Tim cítil, že to bude čosi inšie.

„Timmy,“ zašepkala Lex, „bojím sa ...“

Prikradol sa ku dverám do jedálne a nazrel dnu.

V tmavej jedálni sa črtali zelenkavé obrysy pravidelne usporiadaných stolov. A medzi nimi sa pružne a ticho ako duch pohyboval velociraptor, ktorého prezradil iba jeho syčivý dych.

V tmavej elektrocentrále sa Grant vracal k rebriku, hmatkajúc rukami po potrubiach. Potme kráčať nebolo jednoduché a hluk generátora akoby ho ešte väčšmi dezorientoval. Napokon prišiel k rebriku a chcel po ňom vyjsť hore, no vtom okrem generátora začul ešte iný zvuk.

Grant zastal a načúval.

Ktosi kričal.

Pripomínalo mu to Gennarov hlas. „Kde ste?“ skríkol Grant.

„Tu som,“ kričal Gennaro. „V multicare.“

Grant nijaký vozík nevidel. Prižmúrenými očami hľadel do tmy. Kútikom oka zbadal pohybujúce sa zelenkavé tiene.

Potom zbadal multicar a pohol sa k nemu.

Ticho naháňalo Timovi hrôzu.

Velociraptor bol takmer dva metre vysoký, mohutný, hoci mocné zadné končatiny a chvost zablňal stôl. Tim videl iba svalnatú hornú časť trupu a hompálajúce sa predné končatiny s pazúrmí, pritisnuté k telu. Malé škvrny na chrbte zvierat'a vytvárali akúsi dúhu. Velociraptor ostrážito postupoval dopredu a obzeral sa zboka nabok rýchlym myknutím hlavy, podobne ako vtáky. Pri chôdzi kýval hlavou hore-dolu a spustil dlhý rovný chvost, čím ešte väčšmi pripomínal vtáka.

Gigantického, tichého, dravého vtáka.

V jedálni bolo tma, ale raptor zrejme videl dosť dobre, aby postupoval bez zastavenia. Z času na čas sa sklonil a strčil hlavu pod stôl. Tim počul zrýchlené ňuchanie. Potom sa hlava opäť bleskovo zjavila a ostrážito sa obzerala rýchlymi vtáčimi pohybmi.

Tim čakal, kým nebolo jasné, že velociraptor mieri do kuchyne. Ide za ich pachom? Podľa literatúry mali dinosaury slabý čuch, ale tento ho mal zrejme v najlepšom poriadku. Napokon, čo tam po knihách. Pred ním je živé zviera.

A blíži sa k nemu.

Vkízol späť do kuchyne.

„Čo tam je?“ spýtala sa Lex.

Tim neodpovedal. Vopchal ju pod stôl v kúte, za veľkú nádobu na odpadky. Naklonil sa tesne k nej a dôrazne jej pošepkal: „Zostaň tu!“ A sám sa rozbehol k mraziacemu boxu.

Schmatol za hrst' kotliet a náhlil sa späť ku dverám kuchyne. Potichu položil na dlážku jednu kotletu, cúvol trochu dozadu a položil ďalšiu...

Cez okuliare videl, ako Lex vykúka spoza nádoby. Gestom jej naznačil, aby sa schovala. Položil na zem tretiu kotletu, potom štvrtú, ustupujúc hlbšie do kuchyne.

Sipľavý zvuk zosilnel, medzi lietacími dvermi sa zjavili pazúry prednej končatiny zvierat'a, a dovnútra obozretne nazrela veľká hlava.

Velociraptor sa zarazil pri kuchynských dverách.

Tim stál prikrčený pri vzdialenejšom konci kovového pracovného stola. Nestihol sa však ukryť, hlava a plecia mu ešte vždy prečnievali ponad stôl. Bol priamo v zornom uhle zvierat'a.

Tim začal pomaly krčiť nohy, aby sa celý schúlil pod stôl. . . Velociraptor prudko mykol hlavou a pozeral sa na Timu.

Tim stuhol. Hoci sa nestačil skrčiť pod stôl, pomyslel si: Ani sa nehni.

Velociraptor stál nehybne pri dverách.

A vetril.

Je tu ešte väčšia tma, pomyslel si Tim. Nevidí dobre. Preto je o-bozretnejší.

Zacítil stuchnutý pach veľkého plaza a cez okuliare zazrel, ako dinosaurus potichu zívól, zaklonil hlavu s predĺženou papuľou a ukázal ostré zuby. Potom sa znova zahľadel dopredu, mykajúc hlavou zboka nabok. Oči mu v hlbokých jamkách len tak behali.

Tim cítil, ako mu búši srdce. Ocitnúť sa s takýmto zvierat'om v uzavretom priestore je vari ešte horšie, ako ho stretnúť vo voľnej prírode. Tá mohutnosť, rýchle pohyby, prenikavý pach, sipľavý dych...

Obrovský a nesmierne silný, no nie ktovieaký bystrý, pôsobil zblízka oveľa hrozivejšie ako tyranosaurus. Velociraptor bol vysoký ako človek a očividne rýchly a inteligentný; Tim sa jeho pátravého pohľadu bál takmer rovnako ako ostrých zubov.

Velociraptor zavetril. Pohol sa dopredu - a priamo k Lex! Určite ju zaňuchal. Timoví sa rozbúchalo srdce.

Velociraptor zastal a pomaly sa sklonil.

Našiel tú kotletu.

Tim sa chcel zohnúť a pozrieť sa pod stôl, ale neodvážil sa ani pohnúť. Trochu prikrčený zmeravené stál, začul praskavý zvuk. Dinosaurus chrúmal kotletu aj s kosťou.

Raptor zdvihol podlhovastú hlavu, poobzeral sa a zavetril. Zbadal druhú kotletu. Rýchlo prišiel k nej a sklonil sa. Ticho.

Raptor sa do kotlety nepustil.

Hlava sa opäť vztýčila. Tima už začali bolieť prikrčené nohy, no bál sa pohnúť.

Prečo zviaza nezožralo druhú kotletu? Hlavou mu vírili rozličné možnosti - raptorovi nechutilo príliš studené mäso, radšej si pochutná na živom zvierati, zavetril pascu, zavetril Lex, zavetril Tima, zazrel Tima...

Velociraptor sa začal pohybovať veľmi rýchlo. Natrafil na tretiu kotletu, sklonil sa k nej, opäť vztýčil hlavu a vyrazil ďalej.

Tim zatajil dych. Dinosaurus bol blízko pri ňom. Tim videl, ako mu pošklbávajú svaly na slabinách. Videl zaschnutú krv na pazúroch predných končatín. Videl na koži zvieraťa jemné pásiky, ktoré vytvárali škvrnitý vzor, videl záhyby na krku pod papuľou zvieraťa.

Velociraptor opäť zavetril. Mykal hlavou a zahľadel sa rovno na Tima, ktorý od hrôzy takmer nedýchal. Telo mal stuhnuté a napäté. Videl, ako sa oko plaza pohybuje a obzerá po miestnosti. Nanovo zavetril.

Už ma má, pomyslel si Tim.

Hlava sa však s myknutím odvrátila a zviaza kráčalo ďalej, k piatej kotlete. Prosím ťa, Lex, nehýb sa, pomyslel si Tim, prosím ťa, nehýb sa, čokoľvek, len sa, prosím ťa, nehýb...

Velociraptor oňuchal kotletu a šiel ďalej. Zastal pri otvorených dverách mraziaceho boxu. Tim videl, ako sa z neho kúdlí para, roz-lieza sa po dlážke a zahaľuje nohy zvieraťa. Mocná zadná končatina vyzbrojená pazúrmí sa zdvihla, potom zasa potichu klesla. Dinosaurus váhal. Je tam veľká zima, pomyslel si Tim. Nevojde dnu, je tam veľká zima, nevojde dnu, nevojde dnu, nevojde dnu...

Dinosaurus vošiel dnu.

Najprv zmizla hlava, potom telo, nakoniec pevný chvost.

Tim vyrazil ako šíp, vrhol sa celou váhou na antikorové dvere boxu a pribuchol ich. Privreli však koniec chvosta!

Nedali sa celkom zavrieť! Velociraptor strašne zareval. Tim mimovoľne o krok cúvol -a chvost zmizol! Opäť dvere pribuchol a začul šŕuknutie zámky! Boli zavreté!

„Lex! Lex!“ skríkol. Začul, ako sa raptor vrhol dopredu a pocítil, ako sa kovové dvere zatriasli. Vedel, že znútra majú ploché kovové tlačidlo, a ak doň raptor vrazí, dvere sa otvoria. Musia ich zaistiť. „Lex!“

Lex už stála pri ňom. „Čo teraz?“

Tim sa celou váhou zapieral do veľkej kľučky a pridŕžoval ju v zavretej polohe. „Kolík! Ten malý kolík! Podaj mi ho!“

Velociraptor vnútri reval ako tur, zvuk tlmili hrubé železné dvere. Znovu sa proti nim vrhol celou váhou.

„Nič nevidím!“ kričala Lex.

Kolík sa hojdal pod kľučkou na krátkej kovovej retiazke. „Tuje!“

„Nič nevidím!“ kričala Lex a Tim si až vtedy uvedomil, že Lex nemá okuliare ako on.

„Nahmataj ho!“

Videl, ako dvíha drobnú rúčku, dotkla sa jeho ruky a hmatkala po kolíku; keď stála tesne pri ňom, všimol si, aká je vydesená, rýchlo vystrašene dychčala a hľadala kolík a Velociraptor opäť vrazil do dverí a tie sa otvorili - preboha, otvorili sa - zviaza s tým však nerátalo a už sa obrátilo, aby zasa zaútočilo a Tim dvere opäť pribuchol. Lex neisto odstúpila nabok a hmatkala v tme po kolíku.

„Mám ho!“ vykrikla, zovrela kolík v hrsti a odspodku ho zastrčila do otvoru. Kolík vzápätí vypadol.

„Zvrchu, zastrč ho zvrchu!“

Chytila ho a zvrchu ho zasunula do otvoru kľučky.

Zaistené.

Velociraptor opäť zareval. Tim a Lex odstúpili odo dverí vo chvíli, keď sa na ne zasa vrhol. Mohutné železné pánty pri každom náraze zaškripali, ale vydržali. Tim usúdil, že zviaza sa von asi nedostane.

Raptor bol uväznený.

Zhlboka si vydýchol. „Podme,“ povedal. Chytil Lex za ruku a rozbegli sa preč.

„Mali ste ich vidieť,“ povedal Gennaro, keď sa s Grantom vydali na spiatočnú cestu. „Bolo ich najmenej zo dvadsať. Kompíky. Musel som nasadnúť do multicaru, aby som im ušiel. Ešte aj na predné okno mi vyliezli. Len tam čupeli a čakali, ako krkavce. Ale keď ste prišli, utiekli.“

„Zdochlinožrúty,“ prikývol Grant. „Nezaútočia na silnejšieho, ani na nič, čo je v pohybe. Útočia len na skapínajúce, alebo mŕtve zvieratá. Na koristi, ktorá sa už nehýbe.“

Liezli teraz hore rebríkom, vedúcim ku vchodu do budovy. „Čo sa stalo s raptorom, ktorý na vás zaútočil?“ spýtal sa Grant.

„Neviem,“ odpovedal Grant.

„Odišiel?“

„Nevidel som. Bol zranený, len vďaka tomu som sa zachránil. Muldoon ho asi zasiahol do nohy a zviaza krvácalo. Potom... Neviem. Možno vyliezlo von. Možno tu zдохlo. Nevidel som ho.“

„A možno je ešte vždy tu, a živé,“ povedal Grant.

Wu sa pozeral z hotelového okna na raptory za ohradou. Ešte vždy akoby sa hrali a predstierali, že útočia na Ellie.

Správali sa takto už hodnú chvíľu a Wuovi sa zdalo, že to trvá prídlho. Vyzeralo to, že chcú upútať Ellinu pozornosť, rovnako ako ona zasa ich pozornosť.

Wu sa o správanie dinosaurov nikdy veľmi nezaujímal. A mal aj pravdu, správanie bolo sekundárnym výsledkom zloženia DNA, rovnako ako správna činnosť proteínov. Správanie v podstate nemôžete predpovedať, ani ho usmerňovať, iba ak veľmi primitívnym spôsobom, napríklad urobiť zvieru závislým na určitej zložke potravy, ak mu nevytvoríte určitý enzým. Všeobecne sa však problematika správania jednoducho vymykala akémukoľvek chápaniu. Nemôžete predsa podľa skladby DNA predpovedať správanie zvierat. To je vylúčené.

A tak Wu pracoval s DNA na čisto empirickým základe. Dosť fu-šerská robota, ako keby sa moderný hodinár dal na opravu starožitných hodín po starom otcovi. Máte do činenia s niečím z minulosti, skonštruovaným zo starodávnych materiálov a podľa starodávnych obyčají. Neviete, prečo vlastne pracujú tak, ako pracujú, a navyše za ten dlhý čas a pod vplyvom evolučného vývoja už boli veľa ráz opravované a modifikované. Takže rovnako ako hodinár, ktorý urobí nejakú úpravu a potom zistí, či hodiny idú lepšie, aj Wu robil určité úpravy a až potom zisťoval, či sa zvieratá správajú lepšie. A pritom sa usiloval korigovať iba najväčšie chyby v správaní: aby nevráždili hlavou do elektrinou nabitého plota, alebo si nešúchali kožu o kmene stromov až do krvi. Takéto správanie ho vždy prinútilo vrátiť sa k pracovnému stolu.

A tak jeho ohraničené vedecké poznanie spôsobilo, že dinosaury v parku posudzoval so zmiešanými pocitmi. Nebol si istý, vôbec si nebol istý, či sa zvieratá správajú presne tak, ako ich dávní predchodcovia. Naozaj sa tak správali aj v minulosti? Bola to otvorená otázka, na ktorú sa už v nijakom prípade nedalo odpovedať.

A hoci by si to Wu nikdy nepriznal, zistenie, že sa dinosaury rozmnožujú, bolo vlastne vynikajúcim ocenením kvality jeho práce. Zvieru schopnú rozmnožovania bolo tým naj názornejším dôkazom, že Wu zložil všetky kúsky skladačky správne. Znovu vytvoril presne také isté zvieratá, aké žilo na zemi pred miliónmi rokov, dokonca sa mohlo aj rozmnožovať.

Keď sa však teraz díval na raptory vonku, znepokojoval ho stereotyp ich správania. Raptory sú inteligentné zvieratá a ako také sa rýchlo začnú nudiť. Inteligentné zvieratá sú zároveň prešibané a ...

Harding zišiel z Malcolmovej izby do haly. „Kde je Ellie?“

„Ešte vždy je vonku.“

„Radšej ju zavolajte dnu. Raptory opustili svetlík.“

„Kedy?“ spýtal sa Wu a vybral sa ku vchodovým dverám.

„Pred chvíľou,“ odpovedal Harding.

Wu prudko otvoril dvere. „Ellie! Rýchlo dnu!“

Zarazene naňho pozrela. „Nemám nijaké problémy, všetko je pod kontrolou...“

„Okamžite!“

Pokrútila hlavou. „Viem, čo robím,“ povedala.

„Dočerta, Ellie, už aj!“

Muldoonovi sa nepáčilo, že Wu stojí pred otvorenými dvermi, a keď mu to chcel povedať, zhora dopadol akýsi tieň.

Ihneď pochopil, čo sa robí. Wua čosi odsotilo spreď vchodu a Muldoon začul Ellin krik. Pribehol ku dverám, vyzrel von a zbadal Wua ležať na chrbte, brucho rozpárané veľkým pazúrom, a raptor mykal hlavou a šklbal Wuove vnútornosti, hoci Wu ešte žil a bezmocne sa usiloval rukami odtisnúť veľkú hlavu; raptor ho žral zaživa. Vtom Ellie prestala kričať a pustila sa do behu a Muldoon pribuchol dvere. Od hrôzy mu prišlo zle. Odohralo sa to veľmi rýchlo!

„Skočil dolu zo strechy?“ spýtal sa Harding.

Muldoon prikývol. Podišiel k obloku, vyzrel von a videl, že tri raptory sa vonku za ohradou pustili do behu.

Neprenasledovali však Ellie.

Vracali sa k návštevníckemu stredisku.

Grant spoza rohu elektrocentrály opatrne vykukol do hmly. Akoby sa vrčanie raptorov približovalo. Zrazu si všimol, že sa prehnali neďaleko nich. Uháňali k návštevníckemu stredisku.

Obzrel sa na Gennara.

Gennaro odmietavo pokrútil hlavou.

Grant sa naklonil k nemu a zašepkal mu do ucha: „Nemáme na výber. Musíme spustiť počítač.“

Grant sa vydal do hmly.

Gennaro ho po chvíli nasledoval.

Ellie reagovala takmer automaticky. Keď raptory zoskočili zo strechy, aby napadli Wua, zvrtila sa a bežala, ako vládala, k vzdialenému koncu hotela. Ohradu od budovy delilo asi štyri a pol metra. Utekala a tak hlasno dychčala, že ani nepočula, či ju zvieratá prenasledujú. Zabočila za roh, pri budove rástol strom, vyskočila naň a zavesila sa na najnižší konár. Nepodľahla panike, cítila skôr akési rozjarenie, kopala nohami, kým sa jej podarilo prehodiť si ich cez konár, potom napála všetky sily a šplhala sa nahor.

Uľavilo sa jej, keď sa dostala do tri a polmetrovej výšky a zvieratá sa ešte neukázali. Zrazu zbadala pod stromom prvé zvieratá. Zo zakrvavených čeľustí mu viseli franforce mäsa. Rýchlo sa škriabala vyššie, pomáhajúc si rukami aj nohami, a čoskoro takmer dovidela na strechu hotela. Opäť pozrela dolu.

Dva raptory liezli po strome za ňou.

Ocitla sa už na úrovni strechy, videla jej štrkový povrch iba čosi vyše metra od nej, a sklené pyramídy svetlíkov, vynárajúce sa z hmly. Na streche boli aj dvere; mohla by sa nimi dostať dnu. Prudkým švihom preletela vzduchom a štvornožky dopadla na štrk. Oškrela si tvár, no rozjarenosť ju neopúšťala, akoby šlo len o akúsi hru, hru, ktorú chce vyhrať. Rozbehla sa ku dverám, vedúcim na schodište. Za chrbtom počula raptory, ako sa predierajú cez konáre stromu. Na strechu sa ešte nedostali.

Dobehla ku dverám a stisla kľučku.

Bolo zamknuté.

Chvíľku trvalo, kým si vo svojej rozjarenosti uvedomila, čo to znamená. Dvere sú zamknuté. Zo strechy sa nedostane dolu. Dvere sú zamknuté.

V zúfalstve na ne zabúchala a potom odbehla na druhý kraj strechy. Dúfala, že odtiaľ lepšie uvidí dolu, ale v kúdoloch hmly sa črtali iba zelené obrysy bazéna. Obklopovala ho hladká betónová plocha, široká asi tri, tri a pol metra. To určite nepreskočí. A nikde ďalšie stromy, po ktorých by sa dalo zliezť. Ani schodisko. Ani požiarny rebrík.

Nič.

Ellie sa obrátila a zbadala, že raptory ľahko vyskočili na strechu. Odbehla sa pozrieť na druhú stranu budovy, či tam nebudú ďalšie dvere, nenašla však nič.

Raptory sa pomaly zakrádali k nej, potichu kľúč medzi sklenými pyramídami. Pozrela dolu. Okraj bazéna bol od budovy asi na tri metre.

Príveľmi ďaleko.

Raptory sa k nej približovali, každý z jednej strany a Ellie si nelogicky pomyslela: Asi je to vždy tak. Nejaká chybička všetko zbabre. Ešte vždy mala pocit, že sa jej točí hlava, ešte vždy cítila rozjarenosť, nemohla uveriť, že ju tie zvieratá dostanú, že by sa mal takto skončiť jej život. Nechcela tomu veriť. Jej dobrá nálada ju chráni akousi au-rou.

Jednoducho neverila, že sa jej môže niečo stať.

Raptory zavrčali. Ellie cívila až na náprotivnú stranu strechy. Nadýchla sa a prudko sa rozbehla. Z okraja strechy videla dolu bazén a uvedomovala si, že je príliš ďaleko, no pomyslela si Čert to ber! a skočila do prázdna.

A padala.

Pocítila páľivý náraz a vzápätí ju obklopil chlad. Ocítila sa pod hladinou. Dokázala to! Vynorila sa spod vody, pozrela na strechu a zbadala raptory, ako sa na ňu zvrchu dívajú. Vedela, že ak sa to podarilo jej, raptory to poľahky urobia tiež. Plávala ku kraju a uvažovala: Vedia raptory plávať? Určite. Plávajú ako krokodíly.

Raptory sa odvrátili od okraja strechy. Začula Hardingovo volanie: „Sattlerová?“, a uvedomila si, že otvoril dvere na strechu. Raptory sa rozbehli k nemu.

Náhľivo vyliezla z bazéna a utekala do hotela.

Harding vybehol nahor, berúc schody po dvoch a bez rozmyšľania naširoko otvoril dvere. „Sattlerová!“ vykrikol.

Potom sa zarazil. Medzi sklenými pyramídami na streche sa prevažovala hmľa. Raptory nebolo vidieť.

„Sattlerová!“

Volanie ho natoľko zaujalo, že až po chvíli si uvedomil svoju chybu. Mal predsa tie zvieratá zbadat'. Vzápätí spoza dverí švihla predná končatina a dlhými pazúrami ho zasiahla do hrude. Pocítil prenikavú bolesť a len s vypätím všetkých síl sa vtiahol dnu a pribuchol prednú končatinu o zárubňu dverí a zdola počul kričať Muldoona: „Už je tu, už je vnútri.“

Spoza dverí zavrčal raptor, Harding opäť zatresol dvere a predná končatina s pazúrami sa stiahla. S kovovým zacvndžaním pribuchol dvere a klesol v záchvate kašľa na dlážku.

„Kam ideme?“ spýtala sa Lex. Boli na prvom poschodí návštevníckeho strediska. Po celej dĺžke budovy viedla chodba so sklenými stenami.

„Do dozorne,“ odpovedal Tim.

„Kde to je?“

„Vofakde tuná.“ Tim čítal nadpisy na jednotlivých dverách, popri ktorých prechádzali. Zrejme to boli kancelárie:

STRÁŽCA ZVERI... SLUŽBY PRE HOSTÍ... GENERÁLNY RIADITEĽ... ÚČTOVNÍK...

Prišli k sklenej prepážke s nápisom: NEZAMESTNANÝM VSTUP ZAKÁZANÝ Zámka mala štrbinu na bezpečnostnú kartu, no dvere sa otvorili, len čo ich Tim potisol.

„Ako to, že sa otvorili?“

„Nejde prúd,“ vysvetlil Tim.

„Načo ideme do dozorne?“ spýtala sa.

„Pohladať nejakú vysielaciu. Musíme sa s niekým spojiť.“

Za sklenými dvermi chodba pokračovala. Tim si spomínal, že pri prehliadke už tadeto šli. Lex cupkala popri ňom. Z diaľky k nim doľahlo vrčanie raptorov. Zvieratá sa zrejme blížili. Tim začul, ako vrážajú do sklených stien na prízemí.

„Sú tam dolu ...“ zašepkala Lex.

„Neboj sa.“

„Čo tam robia?“

„Nestaraj sa.“

VEDÚCI PARKU... PREVÁDZKA... DOZORNÁ...

„Sem,“ povedal Tim. Potlačil dvere a otvorili sa. V dozorni sa nič nezmenilo. Uprostred miestnosti bol terminál so štyrmi stoličkami a štyrmi počítačovými obrazovkami. Dnu vládla tma, len na obrazovkách žiarilo množstvo farebných obdĺžnikov.

„Kde je tá vysielacia?“ spýtala sa Lex.

Tim však už na vysielaciu celkom zabudol. Podišiel dopredu, uprene hľadiac na počítačové obrazovky. Svietili! To mohlo znamenať iba jedno. ...

„Asi už zapli prúd...“

„Fúúj,“ odskočila Lex nabok.

„Čo je?“

„Stála som na akomsi uchu.“

Keď vošli, Tim si nevšimol žiadnu mŕtvolu. Obzrel sa okolo seba a zbadal na dlážke ležať ľudské ucho.

„Fuj, aké odporné," povedala Lex

„To nič." Obrátil sa obrazovkám.

„Kde je telo?" spýtala sa.

„Teraz na tom nezáleží."

Uprene hľadel na obrazovku. Svetili na nej rady farebných návestí:

DINOSAUROV - ŠTART SYSTÉMU „Radšej s tým nebabri, Timmy," povedala Lex

„Neboj sa, nebudem"

Videl už zložitý počítač aj predtým, napríklad na pracovisku u otca. Tieto počítače riadili všetko, od výťahov a ochrany až po vykurovacie a chladiace systémy. V podstate vyzerali podobne - kopy farebných návestí - ale zvyčajne sa v nich dalo ľahšie vyznať. A takmer vždy mali aj návestie Pomoc, ak ste sa o systéme chceli niečo dozvedieť. Tu však nijaké návestie Pomoc nevidel. Pre istotu sa znova pozrel.

Vtom však zazrel čosi inšie: v ľavom hornom rohu obrazovky blikali akési číslice: 10:47:22. Tim si uvedomil, že ukazujú čas. Do pristátia lode zostávalo iba trinásť minút, ale väčšie starosti si robil o ľudí v hoteli.

Zapraskal akýsi reproduktor. Obrátil sa a zazrel Lex, ako na prenosnej vysielateľke krúti rozličnými gombíkmi. „Ako sa s tým narába?" spýtala sa. „Neviem ju zapnúť."

„Daj to sem!"

„Je moja! Ja som ju našla!"

„Daj to sem, Lex!"

„Najprv ja!"

„Lex!"

Odrazu vo vysielateľke znova zapraskalo. „Čo to má, dočerta, znamenať?" zaznel Muldoonov hlas.

Výstrašená Lex pustila vysielачku na dlážku.

Grant cúvol a prikrčil sa medzi palmy. Cez hmlu zazrel vpredu raptory, ako vyskakujú, vrčia a šťuchajú hlavami do sklenených stien návštevníckeho strediska.

Chvilkami však stíchli a naklonili hlavy nabok, akoby čomusi načúvali. A potom vyrážali tiché kňučivé zvuky.

„Čo tam robia?" spýtal sa Gennaro.

„Akoby sa chceli dostať do jedálne," povedal Grant.

„A čo je v jedálni?"

„Nechal som tam deti..." odpovedal Grant.

„Dostanú sa tam cez to sklo?"

„Nemyslím."

Grant ich ďalej pozoroval, odrazu počul vzdialený praskot vysielачky a raptory začali podráždenejšie poskakovať.

Jeden za druhým skákali čoraz vyššie a vyššie, až prvý z nich poľahky vyskočil na balkón na prvom poschodí a stadiaľ sa dostal dovnútra návštevníckeho strediska.

V dozorní na prvom poschodí Tim schmatol vysielачku, ktorá vypadla Lex z ruky. Stisol gombík. „Haló? Haló?"

„... ty, Tim?" ozval sa Muldoonov hlas.

„Áno, ja."

„Kde ste?"

„V dozorní. Prúd je opäť zapnutý!"

„To je výborné, Tim"

„Ak mi niekto povie, ako zapnúť počítač, urobím to."

Nastalo ticho.

„Haló?" ozval sa Tim. „Počujete ma?"

„Hm, to bude problém," odpovedal Muldoon. „Nikto z nás, hm, nevie, ako spustiť počítač."

„Vari žartujete? Nikto z vás to nevie?" spýtal sa neveriaco Tim

„Nie." Pauza. „Čosi sa mi marí s hlavnou sieťou. Bolo by treba zapojiť hlavnú sieť... Vyznáš sa trochu v počítačoch, Tim?"

Tim sa zahľadel na obrazovku. Lex doňho šťuchla. „Povedz že nie, Timmy," zašepkala.

„Áno, trochu. Čosi o nich viem," priznal sa Tim.

„Azda by si to mohol skúsiť," pokračoval Muldoon. „Nikto z nás nevie, ako na to. Ani Grant počítačom nerozumie."

„Okej," prisvedčil Tim. „Skúsím to." Vypol vysielачku a skúmavo sa zahľadel na obrazovku.

„Timmy," ozvala sa Lex, „veď sa v tom nevyznáš."

„Ale vyznám"

„Tak voľačo urob," povedala Lex

„Počkaj." Aby ničím začal, pritiahol si stoličku bližšie ku klávesnici a stlačil klávesy na ovládanie kurzora. Týmito klávesami sa ovládal pohyb kurzora na obrazovke. Nijaká reakcia.

Stisol ďalšie klávesy. Obrazovka zostala nezmenená.

„Tak čo?" spýtala sa Lex

„Voľačo tu nehrá," zamračil sa Tim. „Jednoducho tomu nerozumieš, Timmy."

Znova sa skúmavo zahľadel na počítač. Klávesnica mala navrchu rad funkčných kláves ako bežný osobný počítač a veľkú farebnú obrazovku. Jej kryt bol však trochu nezvyčajný. Na okrajoch obrazovky zbadal Tim množstvo drobných červených svetielok.

Červené svetielka všade pri okrajoch obrazovky. Čo to môže byť? Priblížil sa k svetielka prstom a zbadal na ňom červený odlesk.

Dotkol sa obrazovky a začul zapípame.

PARK DINOSAUROV - ŠTART SYSTÉMU Hl'prg Monitor — ? — Ovládanie : Hl píl | Eletóro
Hsprg Hydraulika Hl prg Riad prg Hipfg Zoo) í } r""~"
— .. --. OfW« j S Siete DNĽ Video VBB : Prístup i TNL Kúrenia© i
Chladenie] OvŕadaRie vrát Diétne Kritické iámky . :rrr""""i.....
l •f.f.f.f.f.f.f.f.Tf----- r r*" TJ TM,,j i Tí i_ l """" :;; _Lf_ ^ ;né
nie Stav Hi prg

ZÍSKALI STE PRÍSTUP VOĽTE Z HLAVNEJ OBRAZOVKY { j
Ovšádarsie prtectioetov ay Sezpefiftofsf Zdravie

l í požiar O chvíľu okienko so správou zmizlo a na obrazovke sa obnovili pôvodné návestia.

„Čo sa stalo?" spýtala sa Lex. „Čo si urobil? Niečoho si sa dotkol?"

Pravdaže, pomyslel si. Dotkol sa obrazovky. Je to dotyková obrazovka! Červené svetielka na jej okrajoch sú istotne infračervené senzory. Tim takúto obrazovku ešte nevidel, ale čítal o nich v časopisoch. Dotkol sa návestia

ZNOVUNASTAVENIE/VRÁTENIE.

Obrazovka sa v okamihu zmenila. Zjavila sa ďalšia správa:

POČÍTAČ JE NANOVO NASTAVENÝ VOĽTE Z HLAVNEJ OBRAZOVKY Z vysielacky bolo počuť vrčanie raptorov.

„Chcem sa pozrieť," povedala Lex. „Mal by si skúsiť VIDEO."

„Nie, Lex"

„Ale ja chcem VIDEO," odsekla. A kým jej stihol zachytiť ruku, dotkla sa návestia VIDEO. Obrazovka sa zmenila.

PODPROGRAMY ~ VIDEO ROZHRANIE VÍDEOOKRUHOV SLEDOVANIA OKOLIA DIALKOVÉ CIC VSPEOOKRUH
- N DIALKOV CLC OEOQKRUH ~ H „Fiha," začudovala sa.

„Lex, prestaneš už?"

„Pozri!" zvolala. „Funguje to! Aha!"

Na obrazovkách v celej miestnosti sa rýchlo začali striedať zábery z rozličných častí parku. Väčšina záberov bola sivá a nezreteľná pre hmlu vonku, ale na jednom zazreli hotel s raptorom na streche a na ďalšom sa zjavila prova lode, zaliata jasným slnkom.

„Čo to bolo?" Tim sa predklonil dopredu.

„Čože?"

„Ten záber!"

Obraz už vystriedali zábery host'ovských izieb, jedna za druhou, a napokon zbadali Malcolma v posteli...

„Zastav to!" skríkla Lex, „vidím ich!"

Tim sa dotkol obrazovky na viacerých miestach a získal submenu. Potom ďalšie submenu.

„Počkaj! Robíš v tom chaos ..." ozvala sa Lex.

„Čuš! Figu borová sa vyznáš v počítačoch!"

Na obrazovke sa mu zjavil zoznam diaľkovo ovládaných video-kamier. Jedna z nich mala označenie HOTEL SAFARI: V2-4. Ďalšia zasa LODNÁ PALUBA (VND). Niekoľko ráz sa dotkol obrazovky.

Na obrazovkách v miestnosti sa zjavili rozličné zábery. Prvý ukazoval čelo zásobovacej lode a oceán pred ňou. V diaľke Tim rozoznal pevninu, budovy na pobreží a prístav. Spoznal ho, lebo nad ním predošlého dňa letel. Bol to prístav v Puntarenas. Zdalo sa, že loď doň vpláva o niekoľko minút.

Jeho pozornosť však upútal druhý záber - strecha hotela Safari, zahalená v sivej hmle. Sklené pyramídy zväčša zablňali raptory, ich hlavy sa však zjavovali každú chvíľu, dvíhali sa a klesali. Na tretej obrazovke videli vnútrajšok hotelovej izby. Malcolm ležal na posteli a Ellie stála pri ňom. Obidvaja hľadeli nahor. V tej chvíli vošiel do izby Muldoon a s ustarosteným výrazom sa aj on pozerol hore.

„Vidia nás," povedala Lex.

„Pochybujem."

Vo vysielacke zapraskalo. Na obrazovke videli Muldoona, ako dvíha svoju vysielacku k ústam. „Haló, Tim?"

„Tu som," ohlásil sa Tim.

„Vieš, nemáme bohviekoľko času," skleslo sa ozval Muldoon. „Radšej rýchlo zapni ten prúd." A vtom Tim začul vrčanie raptorov a zbadal, ako sa jedna z podlhovastých hláv zrejme prepchala cez sklený svetlík a nakrátko sa ukázala v zábere, cvakajúc čeľuťami.

„Rýchlo, Timmy!" súrila ho Lex. „Zapni ten prúd!"

Sieť Tim sa usiloval vyvolať si späť hlavnú obrazovku, no odrazu zistil, že sa v zložitých zobrazeniach na jednotlivých obrazovkách vôbec nevyzná. Väčšina systémov mala samostatné tlačidlo alebo samostatný príkaz, ako sa vrátiť na predchádzajúcu obrazovku, alebo k hlavnému menu. Tento systém to však nemal - aspoň on o tom nevedel. Bol si istý, že systém má zabudovaný aj príkaz POMOC, nemohol ho však nájsť, a navyše ho znervózňovala Lex, ktorá pri ňom poskakovala a vrieskala mu do ucha.

Nakoniec sa mu podarilo vyvolať hlavnú obrazovku. Nevedel, čo vlastne urobil, ale vyvolal ju. Zaváhal, hľadal vhodný príkaz.

„Rob voľačo, Timmy!"

„Buď už ticho! Chcem nájsť príkaz POMOC." Dotkol sa návestia KONFIGURÁCIA-HLPRG. Obrazovku zaplnil zložitý diagram s pospájanými okienkami a šípkami. Nula bodov. Nula bodov.

Dotkol sa návestia SPOLOČNÉ ROZHRANIE. Obrazovka sa zmenila.

„A to má byť zasa čo?“ spýtala sa Lex. „Prečo nezapneš prúd, Timmy?“

Ignoroval ju. Možno POMOC v tomto systéme je označené ako INFO. Stlačil INFO.

Vyvinuté v iní-e-graí&d OoiTíptíter Systems, I fič, Carobrtlíp Mášš V&dád projektu: Dsri^sš Med ry f? Park dlnsosaufssv fe, Vietky p?áva vyl-

Í SPRAVA } 1 VOĽBY j

VANIE

_JLJ VY&SÄ-

ZAÍ4IE

„Tim-yy,“ mrnčala Lex, ale Tim už stlačil VYHLADANIE. Zjavilo sa ďalšie neúčinné okno. Stlačil NÁVRAT.

§ ÄDVZ vysielacky sa ozval Muldoonov hlas: „Ako ti to ide, Tim?“ Neunúval sa odpovedať. Horúčkovo stláčal tlačidlá jedno za druhým. Odrazu sa nečakane opäť zjavila hlavná obrazovka.

Prezeral si obrazovku. ELEKTRO HL PRGa SIETE DNL mohli mať niečo spoločné so sieťami. Aj

BEZPEČNOSTĚ/ZDRAVIE a KRITICKÉ ZÁMKY môžu byť dôležité. Začul vrčanie raptorov. Musí sa rozhodnúť. Dotkol sa návestia SIETE DNL a vzdychol si, keď pozrel na obrazovku:

SIETE DNL VOLITELNÉ PARAMETRE ŠTANDARDNÉ PARAMETRE SEKUNDÁR (H) ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE
A4 B4 C7 D4 E9

ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE C9 R5 D5 E3 G4

SEKUNDÁR (P) ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE A2 B3 C6 D11 E2

ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE C9 R5 D5 E3 G4

ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE A8 B1 C8 D8 E8

ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE P4 R8 P4 E5 L6

SEKUNDÁR (M) ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE A1 B1 C1 D2 E2

ÚROVEŇ HLAVNEJ SIETE C4 R4 D4 E5 G6

Nevedel, čo ďalej. Zvolil ŠTANDARDNÉ PARAMETRE: ŠTANDARDNÉ PARAMETRE SIETÍ Park B4-C6

Vonkajšie C2-D2

Zoo BB-07 Ohrady R4-R4

Hotel F4-D4 Obslužné E5-L6

Hlavné C4-G7 Senzory D5-G4

Pomocné AH-B5 Základné A1-C1

Integrita obvodov netestovaná Bezpečnostné siete fungujú automaticky Tim sklamane pokrútil hlavou. Až po chvíli si uvedomil, že sa práve dozvedel cennú informáciu. Teraz už poznal koordináty hotelovej siete! Stlačil SIETĚ F4.

NAPÁJANIE SIETE F4 (HOTEL SAFARI) PRÍKAZ NEMOŽNO VYKONAŤ. CHYBA-505 (VÝKON NEUMOŽŇUJE VYKONANIE PRÍKAZU. Ref. Príručka, str. s. 4.09-4.11) „Nefunguje to,“ povedala Lex.

„Viem!“ stisol ďalšie tlačidlo. Obrazovka sa znova rozžiarila. NAPÁJANIE SIETE D-4 (HOTEL SAFARI) PRÍKAZ NEMOŽNO VYKONAŤ. CHYBA-505 (VÝKON NEUMOŽŇUJE VYKONANIE PRÍKAZU. Ref. Príručka, s. 4.09-4.11)

Tim sa usiloval pokojne si všetko premyslieť. Vždy, keď sa pokúsil zapojiť tú sieť, dostal správu o chybe. Oznamovala, že výkon neumožňuje vykonanie príkazu. Ale čo to znamená? Prečo to výkon neumožňuje?

„Timmy...“ poľahala ho Lex za ruku.

„Teraz nie, Lex“

„Ale áno, teraz,“ povedala Lex a odtiahla ho od obrazovky a terminálu. Vtedy začul vrčanie raptorov. Ozývalo sa z chodby.

V svetlíku nad Malcolmovou posteľou raptory už takmer prehrýzli druhú železnú tyč. Teraz už pchali celé hlavy cez rozbité sklo a načahovali sa a vrčali na ľudí v izbe. Po chvíli sa vždy stiahli a znova začali hrýzť kovovú tyč.

„Už to dlho nepotrvá. Tri, štyri minúty,“ povedal Malcolm. Stisol gombík vysielacky: „Tim, si tam? Tim?“

Nedostal odpoveď.

Tim vykízel z dverí a celkom na opačnom konci chodby zbadal pri balkóne stáť velociraptora. Ohromene naň vytreštil oči. Ako sa dostal z mraziaceho boxu? V tej chvíli sa na balkóne zjavil druhý raptor a Timovi svietlo. Raptor sa sem nedostal z mrazičky. Prišiel zvonka. Vyskočil sem zdola. Druhý raptor potichu pristál na zábradlí, perfektne udržiavajúc rovnováhu. Tim nechcel veriť vlastným očiam. Veľké zviera vyskočilo do výšky troch metrov. Vyše troch metrov.

Musia mať neuveriteľne mocné nohy.

„Veď si vravel, že nevedia...“ zašepkala Lex.

„Pssst.“ Tim sa od hrôzy nemohol sústrediť, lebo sa fascinovane prizeral, ako na balkón vyskočil tretí raptor. Zvieratá sa chvíľu bezcieľne motali na jednom mieste, no potom sa v zástupe vydali po chodbe. Približovali sa k nemu a k Lex. Tim sa nehluchne oprel chrbtom o dvere, aby sa dostali do dozorne. Dvere sa však ani nepohli. Priláčil lepšie.

„Sme vymknutí,“ zašepkala Lex. „Pozri.“ Ukázala na štrbinu pre bezpečnostné karty. Žiarilo nad ňou jasnočervené svetielko. Bezpečnostné zámky sa akosi zaktivizovali. „Ty idiot, ty si nás vymkol!“

Tim sa pozrel na chodbu. Bolo tam viacero dverí, ale na každých žiarilo červené svetielko. Podľa toho sú všetky zamknuté. Nemajú kam ujsť.

Vtom na druhom konci chodby zbadal na dlážke obrisy bezvládneho tela. Mŕtvy strážca. Na opasku mal pripnutú bielu bezpečnostnú kartu.

„Pod“, zašepkal. Rozbehli sa k strážcovi. Tim mu odopol kartu a zvrtol sa. Raptory ich však, prirodzene, zbadali. S vrčaním im zablokovali cestu do dozorne. Rozostúpili sa, aby Tim a Lex obkľúčili. Rytmičky pokyvovali hlavami.

Chystali sa zaútočiť.

Timovi nezostávalo iné, ako otvoriť si kartou najbližšie dvere a vsotiť Lex dnu. Keď sa dvere za nimi pomaly zatvárali,

raptory zasyčali a zaútočili.

Hotel laň Malcolm už veľmi sťažka dýchal. Apatickými očami pozoroval raptory. Harding mu odmeral tlak, zamračil sa a ešte raz mu ho skontroloval. Ellie Sattlerová, zabalená do prikrývky, sa chvela od zimy. Muldoon sedel na zemi, chrbtom opretý o stenu. Hammond mlčky hľadel dohora. Všetci napínali uši, kedy sa ozve vysielaciačka.

„Ešte vždy nič?“ spýtal sa Hammond. „Čo sa stalo Timovi?“

„Neviem.“

„Sú odporné, však? Naozaj odporné," povedal Malcolm.

„Kto by si bol pomyslel, že sa veci vyvinú takto," pokrútil hlavou Hammond.

„Malcolmovi to zrejme napadlo," povedala Ellie.

„Mne to nenapadlo," namietol Malcolm. „Vyrátať som to.“

„Prestaňte s tým, prosím vás," vzdychol si Hammond. „Celé hodiny tu opakuje: ‚Ved' som vám to hovoril'. Nikto predsa nechcel, aby k niečomu takému došlo.“

„Nejde o to, či sme to chceli, alebo nie," povedal Malcolm so zavretými očami. Utlmený morfiom rozprával veľmi pomaly, „Ide o to, ako odhadnete svoje možnosti. Keď sa poľovník vyberie do dažďového lesa zaobstarať potravu pre svoju rodinu, očakáva vari, že si podrobí prírodu? Nie. Uvedomuje si, že proti prírode je bezmocný. Že ju nemôže pochopiť, ani si ju podrobiť. Možno sa modlí k prírode, k bohom lesa, aby mu poskytl obživu. Modlí sa, lebo vie, že sám šiju nemôže podrobiť. Vydaný je napospas prírode.“

Vy sa však nechcete vydať napospas prírode. Rozhodnete sa podrobiť si ju, a od tej chvíle máte vážne problémy, pretože sa vám to nepodarí. A predsa vytvoríte systémy, ktoré si to vyžadujú. A vám sa to nepodarí ani teraz, ani v budúcnosti. Nezamiňajte si pojmy. Môžete urobiť loď, ale nie oceán. Môžete urobiť lietadlo, ale nie vzduch. Vaše možnosti sú oveľa obmedzenejšie, než ako si nahovárate vo svojom fantazírovaní.“

„Nechápem, čo hovorí," vzdychol si Hammond. „Kam sa podel Tim? Ved' to je rozumný chlapec.“

„Určíte sa usiluje nejakú zvládnúť situáciu," povedal Malcolm. „Ako všetci ostatní.“

„A Grant takisto. Čo sa stalo s doktorom Grantom?“

Grant prišiel k zadnému vchodu do návštevníckeho strediska, k tomu istému, ktorým pred dvadsiatimi minútami vyšiel. Stlačil kľučku, zamknuté. Až potom si všimol červené svetielko. Bezpečnostné zámky sú opäť zapojené! Dočerta! Obehol budovu, cez rozbité sklené dvere predného vchodu vošiel do vestibulu a zastal pri strážcovom stolíku, kde už predtým bol. Počul šum jeho vysielacky. Prišiel do kuchyne a hľadal deti, no kuchynské dvere boli otvorené a deti preč.

Vyšiel na poschodie, no sklené dvere s označením NEZAMESTNANÝM VSTUP ZAKÁZANÝ našiel zamknuté. Bez bezpečnostnej karty ich neotvorí.

Grant sa ďalej nedostal.

Odkiaľsi z chodby doľahlo k nemu vzdialené vrčanie raptorov.

Tim zacítil na tvári drsnú šupinatú kožu plaza, do košeľ sa mu zaryli ostré pazúry, a Tim padol na chrbát, kričiac od hrôzy.

„Timmy!" zvierka Lex.

Tim sa namáhavo zdvihol na nohy. Na plece si mu sadlo mláďa velociraptora, ktoré vydesene švitorilo a škriekalo. Tim a Lex boli v ošetrovni zvierat. Na dlážke ležali hračky: žltá lopta, bábika a plastová hrkálka.

„Malý raptor," Lex ukázala na zviera, ktoré sa pevne držalo Ti-movho pleca.

Mláďa si pritislo hlavu k Timovmu krku. Chúďa, asi je vyhladnu-té, pomyslel si Tim.

Lex podišla bližšie a mláďa jej skočilo na plece a šúchalo si papuľku o jej krk. „Prečo to robí?" spýtala sa. „Bojí sa?"

„Neviem," odpovedal Tim.

Podala mláďa späť Timovi. Švitorilo, škriekalo a vzrušene sa mu hniezdilo na pleci. Ustavične sa obzeralo rýchlymi pohybmi hlavy. Chúďa, zrejme bolo rozrušené a ...

„Tim," zašepkala Lex.

Keď z chodby vbehli do ošetrovne, dvere sa za nimi dobre nezavreli. Vošli dnu dospelé velociraptory. Najprv jeden, za ním ďalší.

Mláďa, očividne vystrašené, švitorilo a nadsakovalo na Timovom pleci. Timovi bolo jasné, že musia preč. Možno mláďa na chvíľu upúta pozornosť zvierat. Napokon je to mláďa raptora. Zložil si ho z pleca a hodil krížom cez miestnosť. Mláďa sa prítmolilo k nohám dospelých zvierat. Prvý raptor sa k nemu sklonil a nedôverčivo ho oňuchával. Tim chytil Lex za ruku a vtiahol ju ďalej do miestnosti. Musí nájsť nejaké dvere, spôsob, ako sa odtiaľto dostať... Ozvalo sa tenké prenikavé zavrešťanie. Tim sa obzrel a zbadal mláďa v papuli dospelého zvierat'a. Priskočil aj druhý raptor, zaťal zuby do končatín mláďat'a a usiloval sa ho vytrhnúť prvému z papule. Raptory sa naťahovali o mláďa, ktoré ešte pišťalo. Na dlážke sa roz-strekli veľké kvapky krvi.

„Žerú ho," povedala Lex.

Raptory sa ruvali o zvyšky mláďat'a, trochu cúvli a zlostne do seba vrážali hlavami. Tim našiel nezamknuté dvere a vbehol do nich, ťahajúc za sebou Lex.

Ocitli sa v ďalšej miestnosti a podľa slabého zelenkastého osvetlenia pochopil, že sú v prázdnom laboratóriu na extrakcie DNA; rady mikroskopov s dvojitémi okulármi boli opustené, na obrazovkách s veľkou rozlišovacou schopnosťou znehybneli obrovské čierne-biele obrázky hmyzu. Muchy a komáre, čo pred miliónmi rokov štípali dinosaury a cicali z nich krv, ktorá sa teraz využívala na vypestovanie nových dinosaurov. Deti prebehli cez laboratórium a Tim čoraz zreteľnejšie počul frkanie a vrčanie raptorov; už boli na konci laboratória, odkiaľ vybehli cez akési dvere, zrejme napojené na poplašné zariadenie, lebo v úzkej chodbe sa prenikavo rozznelo prerušované zavýjanie sirény a svetlá nad ich hlavami sa striedavo zhasínali a zažínali. Tim bežal chvíľu v tme, potom sa svetlá opäť

zažali, a zasa zhasli. Do kvílenia sirény sa miešalo vrčanie raptorov, ktoré ich prenasledovali. Lex vzlykala a nariekala. Tim zočil pred sebou ďalšie dvere s modrým označením biologického rizika, zaprel sa do nich, vběhol dnu a odrazu narazil na čosi veľké a Lex zvrieskla od hrôzy.

„Len pokojne, deti," ozval sa hlas.

Tim neveriaco zažmurkal. Pred ním stál doktor Grant. A pri ňom pán Gennaro.

Grant si na chodbe až po chvíli uvedomil, že mŕtvy strážca vo vestibule zrejme bude mať pri sebe bezpečnostnú kartu. Vrátil sa dolu, vzal si ju, znova vyšiel hore a rozbehol sa po chodbe. Vydal sa za vrčaním raptorov a našiel ich ruvať sa v ošetrovni. Bol si istý, že deti odtiaľ unikli do susednej miestnosti, a tak vběhol rovno do laboratória, kde sa robili extrakcie.

A tu sa s deťmi stretol.

Raptory sa opäť približovali. Na okamih akoby ich zarazilo, že je tu viacej ľudí.

Grant potisol deti ku Gennarovi a povedal: „Odvedte ich niekam do bezpečia."

„Ale..."

„Tadiaľto," ukázal Grant ponad plece na vzdialené dvere. „Ak sa bude dať, vezmite ich do dozorne. Tam by ste mali byť všetci v bezpečí."

„Čo chcete urobiť?" spýtal sa Gennaro.

Raptory zastali pri dverách. Grant si všimol, že zvieratá vyčkali, kým sa všetky dali dokopy a potom sa naraz pohli.

Lovia v svorke. Zachvel sa.

„Mám určitý plán," povedal Grant. „A teraz už choďte."

Gennaro odviezol deti preč. Raptory sa pomaly vydali ku Gran-tovi, popri superpočítačoch a obrazovkách, na ktorých ešte vždy blikali nekonečné sekvencie rozlúšteného kódu. Raptory sa neodvratne približovali, zavše sklonili hlavy a oňuchávali dlážku.

Grant začul za sebou šŕuknutie dverí a obzrel sa ponad plece. Všetci ho pozorovali už spoza sklených dverí. Gennaro pokrútil hlavou.

Grant pochopil. Zo susednej miestnosti sa nedalo prejsť do dozorne. Gennaro s deťmi boli v pasci.

Teraz všetko záležalo len na ňom.

Grant začal pomaly ustupovať na druhú stranu laboratória, aby raptory odlákal od Gennara s deťmi. Bližšie pri vchode videl ďalšie dvere s nápisom LABORATÓRIUM. Dostal nápad a dúfal, že sa nemýli. Na dverách bola modrá značka biorizika. Raptory sa približovali. Grant sa zvrtoľ a vběhol do teplej miestnosti, kde vládlo hlboké ticho.

Poobzeral sa.

Áno.

Práve sem sa chcel dostať - do liahne. Pod infračervenými svetlami stáli dlhé stoly s radmi vajec, zahalené vlhkou hmlou. Mechanizmy na stoloch cvakali a s tichým bzučaním pomaly pohoj dávali doskami. Nad stolmi sa prevažovala hmľa, klesala k zemi, kde sa vyparovala a strácala.

Grant bežal rovno do zadnej časti liahne, do zaskleného laboratória s ultrafialovým svetlom. Jeho oblečenie hralo do modra. Poobzeral sa po sklených skúmavkách, nádobkách plných rozličných pipiet, sklených miskách a ostatnom krehkom laboratórnom vybavení.

Raptory vošli do miestnosti; spočiatku sa pohybovali veľmi obozretne, vŕahovali nozdrami vlhký vzduch, prezerali si dlhé, pohybujúce sa stolné dosky s vajcami. Prvé zviera si opakovane prednej končatiny utrelo zakrvavenú papuľu.

Potichu sa rozptýlili pomedzi stoly. Koordinovane sa pohybovali miestnosťou a zavše sa sklonili, aby nazreli pod stoly.

Hľadali ho.

Grant prikrčené prešiel do zadnej časti laboratória, poobzeral sa a zbadal kovový kryt označený lebkou so skríženými hnátmi a nápisom POZOR! BIOGÉNNE TOXÍNY. DODRŽUJTE PREDPISY A4. Grant si pamätal, ako Regis spomínal, že tu držia veľmi prudké jedy. Niekoľko molekúl okamžite zabíja ...

Osvetlený kryt stál na laboratórnom stole. Grant podeň nevedel vopchať ruku. Chcel ho otvoriť, no nevidel nijaké dvierka, ani kľučku, celkom nič... Pomaly sa vystrel a obzrel sa späť do liahne. Raptory sa pohybovali pomedzi stoly.

Obrátil sa ku krytu. Do stola bol zapustený okrúhly kovový predmet, vyzeral ako elektrická zásuvka s kovovým viečkom. Odklopil viečko, zbadal akýsi gombík a stlačil ho.

Kryt sa s tichým sykotom vysunul nahor.

Grant pred sebou zbadal sklené police s radmi fľaštičiek označených lebkou so skríženými hnátmi. Prezeral si nálepky: CCK-55... TETRA-ALFA SEKRETÍN... TYMOLEVÍN X-1612... Tekutiny v ultrafialovom svetle bledozeleno svetielkovali. Vedľa zbadal sklenú táčnu s drobnými injekčnými striekačkami. V každej bola malá dávka zelenkavo svetielkujúcej tekutiny. Grant sa prikrčil v modravom šere a načiahol sa za táčnou. Injekčné ihly mali plastikové ochranné kryty. Jeden zubami stiahol a pozrel na tenkú ihlu.

Vykročil dopredu. Proti raptorom.

Celý život zasvätil štúdiu dinosaurov. Teraz sa ukáže, koľko sa toho vlastne naučil. Velociraptory boli malé mäsožravé dinosaury, podobné oviraptorom a dromaeosaurum, ktoré už oddávna pokladali za zlodejov vajec. Grant vždy usudzoval, že rovnako ako niektoré dnešné vtáky žerú vajcia iných vtákov, aj velociraptory žrali vajcia iných dinosaurov, ak sa im naskytla príležitosť.

Prikradol sa k najbližšiemu stolu v liahni. Pomaly natiahol ruku a z pohybujúceho sa stola zahaleného hmlou zobral vajce. Bolo veľké takmer ako futbalová lopta, krémovej farby s bledoružovými škvrnami. Opatrne si ho pridržal, prepíchl ihlou škrupinu a vstrekol dnu obsah striekačky. Vajce začalo modrasto svetielkovať.

Grant sa opäť sklonil. Pod stolom pozoroval nohy raptorov a hmlu, padajúcu zo stolov. Zakotúľal svetielkujúce vajce

po dlážke smerom k raptorom. Zvieratá počuli slabé hrkotanie vajca a podozrievavo sa obzerali. Potom sa znova začali zakrádať po miestnosti.

Vajce zastalo niekoľko metrov pred najbližším raptorom.

Došľaka.

Grant to všetko zopakoval: potichu sa načiahol za ďalším vajcom, vpichol doň injekciu a znova ho zakotúľal smerom k raptorom. Tentoraz zastalo rovno pri zadnej nohe jedného z nich, zľahka sa kolísalo a klopalo o veľký pazúr zvierat'a. Raptor sa prekvapene pozrel dolu na nový darček. Sklonil hlavu, oňuchal svetielkujúce vajce a chvíľu ho papuľou pošťuchoval sem-tam po dlážke.

A prestal sa oň zaujímať.

Opäť sa vzpriamril a pomaly vykročil vpred.

Nevyšlo to.

Grant sa načiahol za tretím vajcom a vpichol doň ďalšiu dávku. Po chvíli svetielkujúce vajce zakotúľal k zvieratám.

Tentoraz však prudko, ako guľu v kolkárni. Vajce na dlážke hlasno hrkotalo.

Jedno zo zvierat začulo klopot, sklonilo sa, zbadalo vajce a inštinktívne rýchlo vyrazilo pomedzi stoly za kotúľajúcim sa vajcom, aby ho zachytilo. Veľké čeluste s pukotom prehrýzli škrupinu.

Raptor nehybne stál a z papule mu kvapkal bielo. Mľaskavé si oblizol pysky a zavrčal. Znovu do vajca zahryzol a potom ho začal lízať z dlážky. Nezdalo sa však, že by mu to čo len trochu uškodilo.

Opäť sa sklonil a oblizoval škrupinu. Grant sa zohol, aby videl, čo bude nasledovať...

Zviera v prostriedku miestnosti ho zbadalo. Dívalo sa priamo naňho.

Velociraptor zlovestne zavrčal a vyrazil ku Grantovi dlhými, neuveriteľne rýchlymi krokmi. Šokovaný Grant zmeravel od strachu, no zviera odrazu chrapľavo zachrčalo a veľké telo sa zrútilo na zem. Ťažký chvost krčovitú búchal do dlážky.

Raptor vydával priškrtené zvuky, prerušované hlasnými škrekmi. Z papule sa mu valila pena. Hlava sa kývala dopredu a dozadu, chvost trieskal o dlážku.

Jeden by už bol, pomyslel si Grant.

Zviera však ešte nezdochlo. Zdalo sa, že to trvá celú večnosť. Grant sa načiahol za ďalším vajcom a zbadal, že dva raptory v miestnosti akoby odrazu zmeraveli. Načúvali zvukom, ktoré vydávalo zdochýnajúce zviera. Najprv naklonil hlavu nabok jeden, potom druhý. Nato sa jedno zviera priblížilo k svojmu skapínajúcemu druhovi.

Raptor sa krčovitú zmietal na dlážke, celým telom mu mykalo, a vyrážal akési kvilivé zvuky. Z papule sa mu vyvalilo toľko peny, že mu pokrývala takmer celú hlavu. Nadskočil na dlážke a opäť zasku-viňal.

Druhý raptor sa sklonil nad ležiacim zvierat'om a skúmavo si ho prezeral. Akoby ho zmiatol jeho smrteľný zápas.

Obozretne si zblízka obzrel penou pokrytú hlavu, potom mykajúci sa krk, vzdúvajúc sa rebrá, zadné končatiny...

A zahryzol mu do zadnej nohy.

Zdochýnajúce zviera zavrčalo, odrazu zdvihlo hlavu, zvrtilo sa a zat'alo zuby do útočnickovho krku.

Aj druhý by bol, pomyslel si Grant.

Stojace zviera sa však vytrhlo. Z krku sa mu liala krv. Jediným švihnutím zadných nôh rozpáralo pazúrm brucho ležiaceho zvierat'a. Vyvalili sa črevá ako hrubé hady. Zavýjanie zdochýnajúceho raptora sa rozliehalo po miestnosti. Útočník sa odrazu odvrátil, akoby stratil záujem bojovať.

Prešiel cez miestnosť, sklonil hlavu a vynoril sa so svetielkujúcim vajcom v papuli. Grant sa díval, ako doň zahryzol a ako mu svetielkujúca masa steká po čelusti.

To už sú dvaja.

Druhý raptor bol mŕtvy takmer okamžite, vyrazil kašľavý zvuk a zvalil sa. Pri páde prevrátil stôl. Po dlážke sa rozkotúľali tucty vajec. Grant to zdrvené pozoroval.

Zostával tretí raptor.

Grant mal ešte jednu injekčnú striekačku. Po dlážke sa rozkotúľalo toľko vajec, že musel vymyslieť niečo inšie. Kým premýšľal, čo robiť, začul zlostné zavrčanie. Keď Grant zdvihol pohľad, zistil, že ho raptor zbadal.

Posledný raptor sa dlho nepohol z miesta, iba ho uprene pozoroval. A potom sa pomaly, potichu začal zakrádať ku Grantovi. Pokyvoval hlavou hore-dolu, najprv sa vždy pozrel pod stoly, potom ponad ne. Pohyboval sa uvážlivo a obozretne, nie tak rýchlo, ako keď boli vo svorke. Sám bol oveľa opatrnejší. A nespúšťal oči z Granta, ktorý sa náhlivo poobzeral. Nemal sa kde ukryť. Nevedel, čo urobiť...

Grant upieral pohľad na raptora, ktorý sa k nemu zboku pomaly blížil. Ani Grant nezostal stáť na mieste, usiloval sa, aby ho od približujúceho sa zvierat'a delilo či najviac stolov. Pomaly... pomaly... presunul sa doľava.

V červenom prítmí liahne sa raptor neodvratne blížil. Cez rozšírené nozdry syčivo dýchal.

Grant cítil, ako mu pod nohami praskajú vajcia a na podošvy topánok sa mu lepí žitok. Klukol si a vo vrecku mu čosi zavadzalo.

Vysielačka.

Vybral ju z vrecka a zapol.

„Haló, tu Grant.“

„Alan?“ ozval sa Ellin hlas. „Alan?“

„Počuj,“ povedal potichu, „len rozprávaj.“

„Alan, to si ty?“

„Rozprávaj,“ nabádal ju znova a potisol rádio po dlážke smerom k približujúcemu sa raptorovi.

Učupil sa za nohu stola a vyčkával.

„Alan, odpovedz mi, prosím.“

Ozval sa praskot a za ním ticho. Vysielačka zmizla. Raptor sa približoval. Tichý, syčivý dych.

Vysielačka ešte vždy mlčala.

Čo sa s ňou robí? Vari neporozumela? Raptor sa v prítmí nezadržateľne približoval.

„... Alan?”

Plechový hlas z vysielačky na chvíľu veľké zviera zastavil. Začalo vetriť, akoby v miestnosti zacítilo niekoho ďalšieho.

„Alan, to som ja. Nevieš, či ma počuješ.”

Raptor sa odvrátil od Granta a vykročil k vysielačke.

„Alan, prosím ťa...”

Prečo tú vysielačku nepotisol ďalej? Raptora síce odlákala, ale nie dosť ďaleko. Grant celkom zblízka videl veľkú zadnú nohu, drapľavú svetlozelenú kožu a zaschnutú krv na zahnutom pazúre. Cítil prenikavý pach plaza.

„Alan, počuješ ma? ... Alan?”

Raptor sklonil hlavu a papuľou opatrne štychol do vysielačky na dlážke. Bol chrbtom obrátený ku Grantovi, veľký chvost trčal nad jeho hlavou. Grant sa načiahol, vrazil mu injekčnú striekačku hlboko do mäsitého chvosta a vstrekol mu jed.

Velociraptor zavrčal a nadskočil. S desivou rýchlosťou sa zvrtol späť ku Grantovi, čeluste doširoka roztvorené.

Chňapol po ňom, čelusťami zovrel nohu stola, a mykol hlavou. Stôl odletel nabok a Grant sa zvalil na chrbát, teraz už celkom bezbranný. Raptor sa nad ním týčil v celej výške, hlavou vrazil do infračervených lúčov, ktoré sa bláznivo rozhojďali.

„Alan?”

Raptor cúval a zdvihol zadnú nohu s veľkým pazúrom, aby mu rozpáral brucho. Grant sa hodil nabok a noha ho tesne minula. Na lopatkách zacítil pálčivú ostrú bolesť a chrbát mu zaliala teplá krv. Rýchlo sa kotúľal po dlážke, dlávil pritom vajcia, tvár a ruky mal celé lepkavé. Raptor znova kopol končatinou a rozmliaždil vysielačku, z ktorej sa zaiskrilo. Zúriovo zavrčal, znova kopol nohou a Grant sa ocitol chrbtom pri stene, nemal už kam ujsť a zviera naposledy zdvihlo nohu.

A prevrátilo sa horeznačky.

Začalo hvízdať dychčať a z papule sa mu hrnula pena.

Gennaro s deťmi vošli do miestnosti. Grant im posunkom naznačil, aby sa nepribližovali. Dievča pozrelo na skapínajúce zviera a potichu povedalo: „Je-ho.”

Gennaro pomohol Grantovi vstať. Všetci sa obrátili a rozbehli do dozornej.

Dozorná Tim ohromene zbadal, že na obrazovke v dozorni sa striedavo zažínajú a zhasínajú niektoré návestia. „Čo sa stalo?” spýtala sa Lex.

PARK DINOSAUROV - ŠTART SYSTÉMU Tim zbadal, ako si doktor Grant prezerá obrazovku a nespomínať na ňu ruku ku klávesnici. „V počítačoch sa nevyznám,” pokrútil Grant hlavou.

Tim však už medzitým vkĺzol na stoličku. Rýchlo sa dotkol obrazovky. Na obrazovkách videookruhu videl loď, blížiacu sa k Punta-renas. Od prístavu ju delilo len zo dvesto metrov. Na druhej obrazovke videl hotelovú izbu a raptory, ako strkajú hlavy dolu cez svetlík. Vo vysielačke počul iba vrčanie.

„Rob niečo, Timmy,” povedala Lex.

Dotkol sa návestia SIETE DNL, aj keď blikalo.

Na obrazovke sa zjavila správa:

VÝSTRAHA: PRÍKAZ NEREALIZOVANÝ (NÍZKY POMOCNÝ VÝKON) „Čo to značí?” spýtal sa Tim.

Gennaro luskol prstami. „Už sme sa s tým stretli. Podľa toho má pomocný zdroj nízky výkon. Musíš naštartovať hlavný zdroj.” „Mám?” Dotkol sa návestia ELEKTRO HL PRG.

| Hlavné R!ADIACe MODULY ELEKTRO i Hlavný F^ VLD1AJŠ1

Tim zastonal.

„Čo si teraz urobil?” spýtal sa Grant. Celá obrazovka začala blikáť.

Tim sa dotkol návestia HLAVNÝ.

Nepomohlo. Obrazovka blikala ďalej.

Tim stlačil HLAVNÁ SIET P. Od strachu mu zovrel žalúdok.

HLAVNÁ SIET NEZAPOJENÁ / VPREVÁDZKE LEN POMOCNÝ ZDROJ Obrazovka ešte vždy blikala. Stlačil

HLAVNÝ ZDROJ 1. Hlavný zdroj spustený Všetky svetlá v miestnosti sa rozžiarili. Všetky obrazovky prestali blikáť. „Hurá! Výborne!”

Tim stlačil ZNOVUZAPOJENIE SIETÍ. Chvíľu sa nič nezmenilo. Pozrel na obrazovky videookruhu, potom späť na hlavnú obrazovku.

Ktoré sieť chcete ZÍIQVÍÍ xapof H?

Údržba Stio^Sfiôsf Hotel Grant povedal čosi, no Tim nepočul; vnímal iba napätie v jeho hlase. Grant ustarostené pozoroval Tima.

Tim cítil, ako mu srdce búši v hrudi. Lex čosi vrešťala. Nechcel sa už dívať na obrazovku videookruhu. Počul vrčanie raptorov v hotelovom svetlíku a škripot ohýbaných tyčí. Počul zastonať Malcolm: „Panebože ...” Dotkol sa návestia HOTEL.

ZADAJTE ČÍSLO SIETE Stuhnutý od strachu sa len po chvíli rozpamätal, a vypísal F4.

SIET HOTEL F4 ZAPOJENÁ.

Na obrazovke videookruhu zbadal spfšku iskier padajúcich zo svetlíka do hotelovej izby. Obrazovku zalial biely záblesk. „Čo si to urobil?” vykrikla Lex, no obraz takmer vzápätí naskočil znova a videli, ako sa raptory křčovito zmietajú medzi tyčami mreží, skuvíňajúc v záplave iskier, zatiaľ čo Muldoon s ostatnými jasajú. Ich hlasy sa plechovo ozývali z vysielačky.

„To je ono!” uderil Grant Tima po pleci. „To je ono! Dokázal si to!”

Všetci začali vyskakovať od radosti, keď zrazu Lex povedala: „A čo s tou loďou?“

„S čím?“

„S loďou,“ Lex ukázala na obrazovku.

Budovy pred provou lode vyzerali na obrazovke už oveľa väčšie a práve sa presúvali doprava, lebo loď zabočila doľava a chystala sa pristáť. Zbadal členov posádky, ako sa chystajú uviazať loď.

Tim sa opäť usadil na stoličku a zadíval sa na schému štartu systému.

Pozorne skúmal obrazovku. Telekom VBB i Telekom RSD by azda mohli súvisieť s telefónmi. Dotkol sa TELEKOM RSD.

MÁTE TU 23 ODKAZOV CHCETE SI ICH POZRIEŤ TERAZ?

Vypísal NIE.

„Možno sem volali aj z lode,“ povedala Lex. „Možno by si sa dozvedel aj ich telefónne číslo!“ Ignoroval ju.

UVEĎTE ČÍSLO, KTORÉ CHCETE VOLAŤ, ALEBO STLAČTE F7 TEL. ZOZNAM.

Stlačil F7 a zrazu sa obrazovka zaplnila menami a číslami ako objemný telefónny zoznam. Neboli usporiadané podľa abecedy a tak mu chvíľu trvalo, kým objavil, čo hľadal:

LOĎ ANNE B. (FREDDY) 708-3902

Teraz už musel iba zistiť, ako sa volí číslo. Dotkol sa radu návěstí na spodku obrazovky.

VOLAŤ HNEĎ, ALEBO NESKÔR? Dotkol sa VOLAŤ HNEĎ LUTUJEME, HOVOR SA NEDÁ SPOJIŤ. (Chyba-598) SKÚSTE PROSÍM ZNOVA Počul oznamovací tón, potom rýchle štukanie automaticky volených čísel.

„Je to ono?“ spýtal sa Grant.

„Výborne, Timmy,“ povedala Lex. „Lenže už sú skoro tam.“ Na obrazovke videli, ako sa prova lode blíži k puntarenaskému prístavu.

Začuli prenikavý vyzváňací tón, a vzápätí sa ozval hlas: „Haló, John, tu Freddy. Počujete ma?“

Tim zdvihol slúchadlo, čo ležalo na termináli, ale počul iba oznamovací tón.

„Haló, John, tu je Freddy!“

„Tak odpovedz,“ ozvala sa Lex.

Všetci dvíhali slúchadlá, ktoré mali na dosah, ale všade počuli iba oznamovací tón. Napokon Tim zbadal slúchadlo, zavesené zboku na termináli, pri ktorom blikalo svetielko.

„Haló, Dozorná. Tu je Freddy. Počujete ma?“

Tim schmatol slúchadlo. „Haló, tu Tim Murphy. Treba, aby ste...“

„Nerozumel som, John, povedz to ešte raz.“

„Nepristávajte s loďou! Počujete ma?“

Krátka odmlka. Potom akýsi zmätený hlas povedal: „Podľa hlasu je to nejaký poondiaty sopliak.“

„Nepristávajte s loďou!“ kričal Tim. „Vráťte sa na ostrov!“

Hlasy zneli vzdialene a škripavo. „Vravel, že... Murphy?“ A ďalší hlas: „Ne... som meno.“

Tim sa zúfalo poobzeral po ostatných. Gennaro sa načiahol po slúchadle. „Daj, ja to vybavím. Môžeš mi zistiť, ako sa volá?“

V slúchadle zapraskalo. „... si byť žart, alebo čo ... ľáky zasraný rádioamatér... čo.“

Tim usilovne ťukal na klávesnicu, určite sa bude dať zistiť, kto je Freddy...

„Počujete ma?“ ohlásil sa Gennaro do telefónu. „Ak ma počujete, odpovedzte.“

„Chlapče,“ odpovedal mu ťahavý hlas, „nevieme, kto doboha si, ale o také vtipy nestojíme, musíme pristáť a pustiť sa do roboty. A teraz sa identifikuj alebo zmizni z tohto kanála.“

Tim hľadel, ako sa na obrazovke zjavilo FARRELL, FREDERICK D. (KAP.) „Možno na identifikáciu postačí toto, kapitán Farrell,“ povedal Gennaro. „Ak sa s loďou okamžite neobrátime a nevrátite na ostrov, dopustíte sa porušenia článku 509 Jednotného námorného zákona, za čo môžete byť postihnutí odňatím licencie, pokutou do výšky päťdesiat tisíc dolárov a päťročným väzením. Počujete ma?“

Nastalo ticho.

„Rozumeli ste, kapitán Farrell?“

Nakoniec vzdialený hlas povedal: „Rozumel,“ a ďalší hlas prikázal: „Plnou parou vzad.“ Loď sa začala vzdäť od prístavu. Lex zajasala. Tim sa vyčerpané spustil na stoličku a utieral si pot z čela.

„Čo je zač ten Jednotný námorný zákon?“ spýtal sa Grant.

„Bohvie,“ odpovedal Gennaro.

Všetci s uspokojením hľadeli na obrazovku. Loď sa definitívne vzdäť od pobrežia.

„Myslím, že najťažšie máme za sebou,“ povedal Gennaro.

Grant pokrútil hlavou. „Najťažšie ešte len príde.“

SIEDMA ITERACIA Matematika si bude čoraz častejšie vyžadovať odvahu čeliť jej dôsledkom.

IAN MALCOLM Zničenie sveta Malcolm preniesli do inej hotelovej izby a uložili do čistej posteľe. Hammond znova ožil, vystrel sa a prekypoval aktivitou. „Nuž,“ vyhlásil, „ešteže sme tú katastrofu odvrátili.“

„Akú katastrofu máte na mysli?“ vzdychol si Malcolm.

„No, že by sa dinosaury dostali odtiaľto preč a ovládli svet,“ odpovedal Hammond.

Malcolm sa nadvihol na lakti. „Vari vás toto trápilo?“

„Veď práve takéto riziko hrozilo,“ odpovedal Hammond. „Tieto zvieratá mohli odtiaľto uniknúť a zničiť celú planétu, keďže nemajú prirodzených nepriateľov.“

„Vy ste jeden chorobne egocentrický idiot,“ začal Malcolm rozzúrene. „Viete vôbec, čo tárate? Myslíte si, že môžete zničiť túto planétu? Preboha, načisto ste sa dali opojiť vlastnou mocou.“ Malcolm opäť klesol na vankúš. „Túto

planétu predsa nemôžete zničiť. V nijakom prípade."

„Väčšina ľudí sa nazdáva," zareagoval Hammond upäto, „že tejto planéte hrozí nebezpečenstvo."

„To teda nehrozí," odpovedal Malcolm.

„Všetci experti sa zhodujú, že naša planéta má veľké problémy."

Malcolm si vzdychol. „Dovoľte, aby som vám o našej planéte čosi povedal. Je stará štyri a pol miliardy rokov. A

rovnako dlho sa na nej vyskytuje aj život. Tri celé, osem desiatin miliardy rokov. Najprv baktérie. Neskôr prvé viacbunkové živočíchy, potom prvé zložité tvory v mori a na súši. Ďalej éry jednotlivých zvierat - obojživelníkov, dinosaurov a cicavcov, pričom každé obdobie trvalo celé milióny rokov. Mohutné dynastie tvorov sa rodili, prekvitali a zanikali. A toto všetko sa odohrávalo na pozadí nepretržitých a prudkých geologických zmien, vyrastali a rozpadali sa horské masívy, do planéty narážali kométy, vybuchovali sopky, vznikali a zanikali oceány, celé kontinenty boli v pohybe... Nekonečné, ustavičné a búrlivé zmeny... Dokonca himalájsky masív, taký typický pre dnešnú planétu, vznikol po zrážke dvoch kontinentov pred miliónmi rokov. Táto planéta postupne prežila všetko. Určite prežije aj nás." Hammond sa zamračil. „To, že pretrvala tak dlho, ešte neznamená, že pretrvá naveky. Keby došlo k nejakej jadrovej katastrofe ..."

„Povedzme, že k nej príde," nadviazal Malcolm. „Povedzme, že príde k naozaj veľkej katastrofe a vyhynú všetky zvieratá a rastliny a celá zemeguľa bude zamorená rádioaktivitou na stotisíc rokov. Život sa však aj tak niekde uchová - niekde pod zemou, alebo azda zmrazený v arktických ľadovcoch. A po všetkých tých rokoch, keď planéta bude znova obývateľná, život sa na nej opäť rozšíri. Znovu sa začne evolučný proces. Možno potrvá niekoľko miliárd rokov, kým život nadobudne terajšiu rôznorodosť foriem. A prirodzene, bude veľmi odlišný od dnešného. Ale zem naše bláznovstvo prežije. Život naše bláznovstvo prežije... Len my si myslíme, že neprežije."

„Nuž, ale keď ozónová vrstva bude ďalej rednúť..." povedal Hammond.

„Tak bude na zemský povrch dopadať viac ultrafialového žiarenia. No a čo?"

„To predsa spôsobuje rakovinu kože."

Malcolm pokrútil hlavou. „Ultrafialové žiarenie prospieva životu. Je bohatým zdrojom energie. Podporuje mutácie a zmeny. Vyššie hladiny UV žiarenia prispievajú k rozkvetu mnohých foriem života."

„A veľa iných zasa vyhynie," povedal Hammond.

Malcolm si vzdychol. „Myslíte, že by to bolo po prvý raz? Čo viete o kyslíku?"

„Je nevyhnutný pre život."

„Iba teraz," povedal Malcolm. „V skutočnosti je kyslík metabolický jed. Je to koróznny plyn, ako fluór, ktorý sa používa na leptanie skla. A keď sa kyslík po prvý raz objavil ako odpadový produkt určitých rastlinných buniek - povedzme asi pred tromi miliardami rokov - spôsobil krízu ostatných foriem života na našej planéte. Rastlinné bunky znečisťovali ovzdušie smrtonosným jedom. Vydychovali smrtiaci plyn a ustavične zvyšovali jeho koncentráciu. Napríklad planéta Venuša má menej ako jedno percento kyslíka. Na zemi sa koncentrácia kyslíka prudko zvyšovala na päť, desať a napokon až na dvadsaťjeden percent! Vytvorila sa na nej atmosféra plná čistého jedu! Nežlučiteľná so životom!" Hammond vyzeral podráždený. „Ale čo vlastne chcete povedať? Že si poradíme aj s novodobými znečisťujúcimi látkami?"

„Nie," odpovedal Malcolm. „Chcem povedať, že zemeguľa sa vie o seba postarať. V ľudskom chápaní je sto rokov dlhá doba. Pred sto rokmi sme nemali autá a lietadlá a počítače a vakcíny... Bol to celkom iný svet. Lenže pre zemeguľu je sto rokov nič. Milión rokov je nič. Táto planéta žije a dýcha v oveľa dlhších časových dimenziách. Nevieme si ani predstaviť jej mocný a pomalý rytmus a nemáme ani dosť pokory, aby sme to skúsili. Žijeme tu iba okamih. Ak zajtra zanikneme, zemeguľa nebudeme chýbať."

„A zaniknúť môžeme veľmi ľahko," vyhlásil Hammond zlostne.

„Áno," prisvedčil Malcolm. „Môžeme."

„Takže, čo chcete vlastne povedať? Že sa netreba starať o životné prostredie?"

Malcolm si odkašlal a zahľadel sa do diaľky. „Povedzme si to otvorene. Planéte nehrozí nijaké nebezpečenstvo. Nám hrozí nebezpečenstvo. Nemáme dostatok síl zničiť túto planétu - ani ju zachrániť. Ale možno máme dosť síl zachrániť samých seba."

Pod kontrolou Uplynuli štyri hodiny. Popoludňajšie slnko klesalo k horizontu. V dozorní opäť fungovala klimatizácia a počítač pracoval ako treba. Odhadovali, že z dvadsiatich štyroch ľudí na ostrove je osem mŕtvych a ďalších šesť nezvestných. Návštevnícke stredisko i hotel Safari boli celkom bezpečné a zdalo sa, že v severnej časti ostrova sa teraz dinosaury nezdržujú. Požiadali o pomoc úrady v San José. Na cestu sa už vydala jednotka kostarickej Národnej gardy, ako aj vrtuľník, ktorý odvezie Malcolma do nemocnice. V telefóne sa však velitelia Národnej gardy vyjadrovali očividne veľmi opatrne; kým sa konečne rozhodli vyslať na ostrov pomoc, nepochybne sa medzi San Jose a Washingtonom horúčkovo telefonovalo. Zvečierovalo sa, a ak vrtuľníky čo nevidieť nepriletia, budú musieť vyčkať do rána.

Zatiaľ nemohli robiť nič, iba čakať. Loď sa vracala k ostrovu; posádka našla v jednom zo zadných skladov behať hore-dolu tri malé raptory a zabila ich. Aj na Isla Nublar to vyzeralo, že bezprostredné nebezpečenstvo pominulo; všetci sa zdržiavali buď v návštevníckom stredisku, alebo v hoteli. Tim sa už s počítačom celkom oboznámil a práve si na obrazovku vyvolal nové údaje. Celkový počet zvierat

Rod Predpoklad Zistené Verzia Tyrannosaurus 2 1 4.1

Maiasaura 22 20 ??

Stegosaurus 4 1 3.9

Triceratops 8 6 3.1

Procompsognathus 65 64 ??

Othnielia	23	15	3.1
Velociraptor	37	27	??
Apatosaurus	17	12	3.1
Hadrosaurus	11	5	3.1
Dilophosaurus	7	4	4.3
Pterosaurus	6	5	4.3
Hypsilophodon	34	14	??
Euoplocephalus	16	9	4.0
Styrococaurus	18	7	3.9
Callovosaurus	22	13	4.1
Celkove	292	203	

„Čo to má, dočerta, znamenať?“ spýtal sa Gennaro. „Vari máme teraz menej zvierat?“

Grant prikývol. „Zrejme.“

„Park dinosaurov sa konečne dostáva pod kontrolu,“ povedala El-lie.

„Čo tým myslíte?“

„Rovnováhu.“ Grant ukázal na obrazovku videookruhu. Na jednej z nich sa práve hypsilophodony pustili na útek, keď sa na planine od západu zjavila svorka velociraptorov.

„Ploty neboli pod prúdom celé hodiny,“ povedal Grant. „Zvieratá sa navzájom pomiešali. Ich počty sa dostávajú do rovnováhy - ozajstnej rovnováhy jurského obdobia.“

„Pochybujem, že sa s niečím takým ráta,“ povedal Gennaro. „S premiešaním zvierat sa nikdy nerátalo.“

„Nuž, stalo sa.“ Na ďalšej obrazovke zbadal Grant svorku veloci-raptorov ozlomkrky uháňať cez otvorenú planinu za štvortonovým hadrosaurom. Tento sa dal na útek, jeden raptor mu však vyskočil na chrbát a zahryzol mu do dlhého krku, kým ostatné krúžili okolo neho, hrýzli ho do nôh a skákali do výšky a zatínali mu do brucha mocné pazúry. O chvíľu šesť raptorov strhlo veľké zviera na zem.

Grant sa mlčky prizeral.

„Takto si si to predstavoval?“ spýtala sa Ellie.

„Neviem, čo som si predstavoval,“ povedal. Hľadel na obrazovku. „Nie, nie celkom takto.“

„Zdá sa, že všetky dospelé raptory sa dostali von zo svojej ohrady,“ povedal potichu Muldoon.

Grant mu spočiatku nevenoval pozornosť. Díval sa na obrazovky, ako sa k sebe správajú veľké zvieratá. V južnom sektore stegosaurus, švihajúc chvostom s kostenými ostňami, ostrážito obchádzal mladého tyranosaura, ktorý ho pobavene pozoroval a zavše sa vrhol dopredu a bezvýsledne zahryzol do ostňov. V západnom sektore medzi sebou zápasili dospelé triceratopsy, vrážali do seba hlavami a za-kliesňovali sa nohami. Jedno zviera už ležalo ranené na zemi a ska-pínalo.

„Doktor Grant, už len hodinu bude vidno, ak by ste chceli pohľadať to hniezdisko,“ povedal Muldoon.

„Správne, mám to v úmysle,“ prisvedčil Grant.

„Povedal by som,“ pokračoval Muldoon, „že keď sem prídu Kos-taričania, budú zrejme celý ostrov posudzovať ako vojenský problém. Niečo, čo treba urýchlene zničiť.“

„Máte stopercentnú pravdu,“ prisvedčil Gennaro.

„Zásypu ho bombami,“ pokračoval Muldoon. „Možno napalmom, možno aj nervovým plynom.“

„Dúfam, že to urobia,“ povedal Gennaro. „Tento ostrov je príliš nebezpečný. Každé zviera na ostrove treba zlikvidovať, čím skôr, tým lepšie.“

„To je slabá útecha,“ povedal Grant a vstal. „Podme.“

„Asi nerozumiete, Alan,“ povedal Gennaro. „Podľa môjho názoru je tento ostrov príliš nebezpečný. Musí byť zničený. Všetky zvieratá na ostrove musia byť zlikvidované a práve toto urobí kostarická garda. Myslím, že sú odborníci, nechajme to na nich. Chápete, čo chcem povedať?“

„Dokonale,“ odpovedal Grant.

„Tak prečo si robíte starosti?“ spýtal sa Gennaro. „Pôjde o vojenskú operáciu. Nechajme to na nich.“

Granta bolel chrbát na mieste, kde ho raptor zasiahol pazúrom. „Nie,“ namietol. „My sa musíme o to postarať.“

„Nechajte to na expertov,“ trval na svojom Gennaro.

Grant si spomenul, ako iba pred šiestimi hodinami našiel Gennara schúleného a vydeseného v kabíne multicar u elektrocentrále. Odrazu stratil nervy a pritisol advokáta o betónovú stenu. „Počúvajte, vy maml'as, vy ste zodpovedný za to, čo sa tu stalo, a je načase, aby ste si to uvedomili.“

„Veď si to aj uvedomujem,“ rozkašlal sa Gennaro.

„Neuvedomujete. Od samého začiatku sa vyhýbate zodpovednosti.“

„To teda...“

„Naviedli ste investorov na projekt, ktorému ste ani vy dobre nerozumeli. Vôbec ste sa nezachovali ako spolunajiteľ. Nekontrolovali ste činnosť muža, o ktorom ste vedeli, že je klamár, a dovolili ste mu fušovať do najnebezpečnejšej technológie v ľudských dejinách. Povedal by som, že ste sa vyhýbali zodpovednosti.“

Gennaro znova zakašlal. „Teraz sa už k nej hlásim.“

„Nie,“ povedal Grant. „Vy sa jej ešte vždy vyhýbate. Ale ďalej to už nepôjde.“ Pustil Gennara, ktorý sa predklonil a lapal dych. Grant sa obrátil k Muldoonovi. „Aké zbrane tu máme?“

„Zopár sietí a elektrošokových tyčí,“ odpovedal Muldoon.

„Sú tie tyče účinné?“ spýtal sa Grant.

„Sú podobné tyčiam proti žralokom. Na konci majú nabitý kondenzátor, ktorý pri dotyku spôsobí elektrický šok.“

Vysoké napätie, nízka intenzita prúdu. Neusmrcujú, zaručene však ochromujú."

„Tie nám nepomôžu," povedal Grant. „Aspoň nie všade v hniezdisku."

„V akom hniezdisku?" spýtal sa Gennaro zadychčané.

„V hniezdisku raptorov," povedala Ellie.

„V hniezdisku raptorov?"

„Máte tu nejaké vysielacky na obojkoch?" spýtal sa Grant.

„Určite," odpovedal Muldoon.

„Zožňte jednu. Máme tu ešte niečo iné na obranu?"

Muldoon pokrútil hlavou.

„Dobre, zožňte, čo sa dá."

Muldoon odišiel. Grant sa obrátil ku Gennarovi. „Váš ostrov sa dostal do maléru, pán Gennaro. Váš experiment sa skončil malérom. Treba to tu dať do poriadku. Ale až potom, keď zistíte, o aký malér ide. Treba teda nájsť všetky hniezdiská na ostrove. Najmä hniezdiská raptorov. Určite sú ukryté. Musíme ich nájsť, prezrieť a porátať vajcia. Musíme získať prehľad o všetkých zvieratách vyliahnutých na tomto ostrove. Potom to tu môžeme vypáliť. Ale najprv nás čaká robota."

Ellie si na sklenej mape prezerala sektory jednotlivých zvierat. Tim pracoval pri klávesnici. Ukázala na mapu. „Raptory sú sústredené v južnej časti, v oblastiach, kde unikajú vulkanické výpary. Možno im vyhovuje teplo."

„Majú sa tam kde skrýť?"

„Ukazuje sa, že áno," odpovedala. „Je tam rozsiahla betónová vodohospodárska stavba na zavlažovanie južných rovín. S veľkými podzemnými priestormi, kde je voda a šero."

Grant prikývol. „Tak budú tam."

„Myslím, že sa ta dá dostať z pobrežia," povedala Ellie. Obrátila sa k terminálu. „Tim, ukáž nám výkresy tej stavby." Tim ju nepočúval. „Tim?"

Hrbil sa nad klávesnicou. „Moment," povedal. „Čosi som objavil."

„Čo také?"

„Neoznačený sklad. Nevie, čo je v ňom."

„Možno zbrane," odpovedal Grant.

Všetci prešli za budovu elektrocentrály, odomkli železné padacie dvere, nadvihli ich a v slnečnom jase sa objavili betónové schody, vedúce do hĺbky. „Prekliaty Arnold," zahundral Muldoon, krivkajúc dolu schodmi. „Určite celý čas o tomto vedel."

„Možno nevedel," namietol Grant. „Nepokúsil sa sem dostať." „No dobre, tak Hammond vedel. Niektori určite vedel."

„Kde je teraz Hammond?"

„Ešte vždy v hoteli."

Zostúpili dolu schodmi a zbadali plynové masky v plastických obaloch, zavesené v radoch na stenách. Posvietili si baterkami hlbšie do miestnosti a zbadali asi šesťdesiat centimetrov vysoké nádoby z hrubého skla s kovovými vrchnákmi. Vo vnútri nádob Grant videl tmavé guľky. Akoby tu boli uskladnené nejaké gigantické ručné mlynčeky na korenie, pomyslel si.

Muldoon na jednej nádobe nadvihol vrchnák, siahol dnu a vytiahol guľku. Obracal ju v svetle baterky a mračil sa.

„Nech ma čert vezme."

„Čo je to?" spýtal sa Grant.

„MORO-12," odpovedal Muldoon. „Nervový plyn. Toto sú vlastne plynové granáty. Obrovské množstvo granátov."

„Tak už poďme," povedal Grant zachmúrene.

„Oblúbil si ma," vyhlásila Lex s úsmevom. Stáli v garáži návštevníckeho strediska pri mladom raptorovi, ktorého Grant chytil v tuneli. Hladkala zviera cez mreže klieťky. Raptor sa šúchal ojej ruku.

„Dal by som si pozor," upozornil ju Muldoon. „Vedia hnusne uhryznúť."

„Oblúbil si ma," zopakovala Lex. „Volá sa Clarence."

„Clarence?"

„Áno," prisvedčila Lex.

Muldoon držal kožený obojok, ku ktorému bola pripevnená malá kovová škatuľka. Grant v slúchadlách začul prenikavé tenké pískanie. „Bude problém založiť mu ten obojok?"

Lex pomedzi mreže klieťky ešte vždy hladkala raptora. „Stavím sa, že mi dovoľí, aby som mu ho založila" povedala.

„Neskúšal by som to," vystríhal Muldoon. „Sú nevyspytateľné."

„Stavím sa, že mi to dovoľí."

Muldoon teda podal obojok Lex, ktorá ho pridržala tak, aby ho raptor mohol oňuchať. Potom mu ho pomaly založila na krk. Keď ho zapla a zaistila sponu suchým zipsom, raptorova koža sa sfarbila do bledozelená. Potom sa zviera upokojilo a koža mu opäť zbledla.

„Nech ma čert vezme," ozval sa Muldoon.

„Je ako chameleón," povedala Lex.

„Ostatné raptory nemajú takú schopnosť," vyhlásil Muldoon zamračene. „Toto zviera je zrejme odlišné."

Mimochodom, obrátil sa ku Grantovi, „ak sa zo všetkých vyliahnú samice, ako sa vlastne rozmnožujú? Tú žabiú DNA ste nikdy nevysvetlili."

„Nejde o žabiú DNA," odpovedal Grant. „Ide o DNA obojživelníkov. Ale tento jav obzvlášť pozorujeme u žiab. Najmä u západoafrických žiab, ak sa dobre pamätám."

„Aký je to jav?"

„Transformácia pohlavia," odpovedal Grant. „Ide vlastne o zmenu pohlavia." Vysvetlil im, že mnoho rastlín i živočíchov má počas svojho života schopnosť zmeniť pohlavie - orchidey, niektoré ryby a garnáty a takisto aj žaby. Žaby, ktoré najprv kladli vajíčka, sa v priebehu niekoľkých mesiacov úplne zmenili na samce. Najprv si osvojili bojový postoj samcov, potom sa naučili kŕkať ako samce pri párení, vytvorili sa u nich patričné hormóny a pohlavné žľazy ako u samcov a nakoniec sa úspešne spáril so samicami.

„Žartujete," povedal Gennaro. „Ako je to možné?"

„Zmenu zrejme stimuluje prostredie, v ktorom sú všetky zvieratá rovnakého pohlavia. Za takýchto okolností niektoré oboživelníky začnú spontánne meniť pohlavie zo samičieho na samčie."

„A vy si myslíte, že to takto prebehlo aj u našich dinosaurov?"

„Kým nenájdeme lepšie vysvetlenie, verím, že to prebehlo takto," povedal Grant. „Pohládame teraz to hniezdisko?"

Nasadli do džípu a Lex vybrala raptora z kletky. Zviera v jej rukách vyzeralo celkom pokojné, takmer krotké. Napokon ho ešte raz potľapkala po hlave a pustila ho.

Zviera sa nehýbalo.

„Chod' už, heš!" zvolala Lex. „Bež domov!"

Raptor sa zvrhol a stratil sa v zeleni.

Grant držal prijímač a na hlave mal slúchadlá. Muldoon šoféroval. Auto nadskakovalo na hlavnej ceste, vedúcej na juh.

Gennaro sa obrátil ku Grantovi. „Ako také hniezdisko vyzerá?"

„To nikto nevie," odpovedal Grant.

„Nazdával som sa, že ste už nejaké vykopal."

„Vykopal som fosílné hniezdiská dinosaurov," povedal Grant. „Ale všetky fosílie sa za milióny rokov zmenili. Stanovili sme si zopár hypotéz a predpokladov, ale nikto v skutočnosti nevie, ako vyzerali."

Grant podľa pípania v slúchadlách naznačil Muldoonovi, aby zabočil trochu na západ. Čoraz väčšími sa zdalo, že Ellie mala pravdu: hniezdisko bude na južných vulkanických planinách.

Grant pokrútil hlavou. „O správaní pri hniezdení toho veľa nevieme," povedal. Odrazu len zistil, že im vysvetľuje správanie súčasných plazov, ako krokodílov a aligátorov. „Dokonca ani ich správanie pri hniezdení nie je celkom objasnené. Napríklad u amerického aligátora, ktorého vedci preskúmali naj dôkladnejšie, stráži hniezdo len samica, aj to len dovtedy, kým sa mláďatá nevyliahnú. Začiatkom jari samec v ruji preleží celé dni pri samici, púšťa jej na papuľu bubliny a preukazuje jej rozličné pozornosti, aby šiju získal, až napokon samica zdvihne chvost a dovolí mu, aby do nej vnikol. Keď si samica o dva mesiace neskôr vybuduje hniezdo, samec je už dávno preč. A hoci samica svoje asi meter vysoké kopcové hniezdo spočiatku zúrivo stráži, jej starostlivosť časom ochabuje, a keď sa mláďatá s piskotom vykľujú z vajíčok, zvyčajne ich opúšťa. V prírode je teda mláďa aligátora odkázané hneď od začiatku samo na seba, a preto sa v prvých dňoch živí žitkom, ktorý má ešte v žalúdku."

„Takže dospelé aligátory neochraňujú svoje mláďatá?"

„Nie tak, ako si to my predstavujeme," odpovedal Grant. „Obaja biologickí rodičia svoje potomstvo opustia. Existuje tu však akási skupinová ochrana. Mladé aligátory v nebezpečenstve veľmi zreteľne pištia, a každé dospelé zviera, ktoré to začuje - či už vlastná matka, alebo hocikto iný - príbehne mu na pomoc a hneď zúrivo zaútočí. Nijaké výstražné správanie, ale rovno zúrivý útok."

„Ach." Gennaro sa odmlčal.

„Toto je však pre správanie plazov typické," pokračoval Grant. „Napríklad u aligátorov je najväčším problémom udržať vajíčka v potrebnom chlade. Preto sú hniezda vždy niekde v tieni. Teplota vyššia ako tridsaťsedem stupňov aligátorie vajce usmrť, preto matka dbá najmä o to, aby sa neprehnala."

„A dinosaury nie sú plazy," povedal Muldoon lakonicky.

„Presne tak. Správanie dinosaurov pri hniezdení je skôr podobné správaniu vtákov."

„Takže chcete povedať, že neviete, ako ich hniezdisko vyzerá?" spýtal sa Gennaro podráždene.

„Veru nie," odpovedal Grant. „Neviem." „No prosím, pekní experti," zahundral Gennaro. Grant ho ignoroval. Zacítil zápach síry. A vpredu zarezal paru, dvíhajúcu sa nad vulkanickými planinami.

Zem je tu horúca, pomyslel si Gennaro pri chôdzi. Naozaj horúca. Miestami blato bublavo vysoko vyšplechovalo.

Páchnuce sírnaté výpary sa so sykotom dvíhali do výšky pliec, ako veľké chocholy. Cítil sa ako v pekle.

Pozrel na Granta, ktorý kráčal popri ňom so slúchadlami na ušiach. Grant vo svojich kovbojských čizmách, texaskách a havajskej košeli bol podľa všetkého veľmi pokojný. Gennaro nebol vôbec pokojný. Skôr celý vydesený, že sa dostal na takéto páchnuce, diabolské miesto, kde sa určite nablízku potulujú velociraptory. Nechápal, ako môže byť Grant taký pokojný.

Alebo tá ženská, Sattlerová. Vykračovala si s nimi a iba sa bezstarostne obzerala.

„Vy nie ste ani trochu znepokojení?" spýtal sa Gennaro. „Nemáte strach?"

„Treba to urobiť," odpovedal Grant a opäť sa odmlčal.

Kráčali vpred pomedzi bublajúce chocholy pary. Gennaro sa dotkol plynových granátov, čo si pripevnil na opasok.

Obrátil sa k Ellie. „Ako môže byť Grant taký pokojný?"

„Možno nie je vôbec pokojný," odpovedala Ellie. „Dinosaustom však zasvätil celý život."

Gennaro prikývol a usiloval sa vžiť do jeho pocitov. Existuje niečo, na čo čakal celý život? Napokon usúdil, že nič také neexistuje.

Grant prižmúril oči proti slnku. Pred sebou zbadal medzi závoji pary prikrčené zviera, ktoré ich pozorovalo. Potom odskakalo.

„Bol to ten náš raptor?" spýtala sa Ellie.

„Myslím. Alebo nejaký iný. V každom prípade mladý."

„Že by nám ukazoval cestu?" povedala.

„Možno." Ellie mu spomenula, ako raptory behali popri ohrade, aby upútali jej pozornosť, kým ďalšie boli na streche. Ak to naozaj tak bolo, takéto správanie by naznačovalo duševné schopnosti, prevyšujúce takmer všetky ostatné formy života na zemi. Schopnosť vymyslieť a realizovať nejaký plán sa už tradične pripisovala iba trom druhom tvorov: šimpanzom, gorilám a ľuďom. Teraz sa ukázala možnosť, že azda aj dinosaury boli schopné čohosi podobného. Raptor sa zjavil znova, bleskurýchle vybehol z oparu a potom so zakňučaním odskákal z dohľadu. Naozaj sa zdalo, akoby im ukazoval cestu.

Gennaro sa zachmúril. „Sú prefikané?" spýtal sa.

„Ak by sme ich brali ako vtáky," začal Grant, „ešte by sme sa nad tým museli zamyslieť. Niektoré novšie štúdie ukazujú, že papagáj sivý má asi toľko symbolickej inteligencie ako šimpanz. A šimpanzy určite vedia používať reč. Výskumníci teraz zistili, že papagáje emo-ciálne dosahujú úroveň asi trojročného dieťaťa, ale o ich inteligencii nemožno pochybovať. Papagájom rozhodne nieje cudzia symbolická logika."

„Nikdy som však nepočul, že by papagáje niekoho pripravili o život," hundral si Gennaro.

Z diaľky k nim doliehal hukot príboja na pobreží ostrova. Prešli okolo sopečných planín, ocitli sa na rovine plnej balvanov. Mladý raptor sa vyšplhal na jeden a potom odrazu zmizol.

„Kam sa podel?" spýtala sa Ellie.

Grant pozorne načúval zvukom v slúchadlách. Pípanie utíchlo. „Je preč."

Pridali do kroku a medzi skaliskami našli malú dieru, asi ako králičia nora. V priemere mala asi šesťdesiat centimetrov.

Znovu sa v nej zjavil mladý raptor, žmurkajúc očami proti svetlu. Potom od-skackal.

„Vylúčené," vyhlásil Gennaro. „Vylúčené, aby som ta vliezol."

Grant neodpovedal. Spolu s Ellie si začali chystať výstroj. Chvíľu mu trvalo, kým malú videokameru prepojil na prenosný monitor. Videokameru priviazal na lanko, zapol ju a spustil do otvoru.

„Aj tak tam nič nevidíte," povedal Gennaro.

„Počkajme, kým sa nastaví," povedal Grant. V hornej časti otvoru bol dostatok svetla, takže videli hladké hlinené steny tunela, ktorý sa odrazu prudko rozširoval. V mikrofóne začuli škriekavý zvuk. Za ním akési hlboké zatrúbenie. Potom iné zvuky, vydávané množstvom zvierat.

„Podľa zvukov to vyzerá na ozajstné hniezdisko," povedala Ellie.

„Veď nič nevidíte," zareagoval Gennaro a utrel si pot z čela.

„Nie," pripustil Grant. „Ale počujem." Ešte chvíľu načúval, potom kameru vytiahol hore a postavil ju na zem. „Podme." Priblížil sa k otvoru. Ellie šla po baterku a elektrošokovú tyč. Grant si na tvár založil plynovú masku a neisto si čupol k otvoru.

„Hádam len nechcete naozaj zliezť dolu?" spýtal sa Gennaro.

Grant prikývol. „Nie som tým ktovieako nadšený, ale ja pôjdem prvý, za mnou Ellie a nakoniec vy."

„Moment," vyľakal sa zrazu Gennaro. „A čo keby sme najprv nahádzali do otvoru granáty s nervovým plynom a až potom ta vliezli? Nebolo by to rozumnejšie?"

„Ellie, máš baterku?"

Podala baterku Grantovi.

„Čo vy na to?" spýtal sa Gennaro. „Čo vravíte?"

„Už len to by chýbalo," odpovedal Grant a kľaciačky cúval k otvoru. „Videli ste už nejaké zviera zdochýnať od otravného plynu?"

„Nie..."

„Zvyčajne to vyvoláva kŕče. Veľmi silné kŕče."

„Nuž, mrzí ma, že je to nepríjemné, ale..."

„Pozrite sa," povedal Grant. „Chceme sa dostať do hniezdiska, aby sme zistili, koľko zvierat sa vyliahlo. Ťažko by sme to však zisťovali, keby sme zvieratá najprv pozabíjali, pričom by niektoré v kŕčoch padli do hniezda. Takže to neurobíme."

„Ale..."

„Pán Gennaro, vy ste vypestovali tie zvieratá."

„Ja nie."

„Ale vaše peniaze a vaše úsilie áno. Vy ste ich pomohli vypestovať. Sú vašim výtvorom. A teraz ich nemôžete jednoducho pozabíjať len preto, že vás teraz trochu znervózňujú."

„Neznervózňujú," povedal Gennaro. „Som vydesený na..."

„Nasledujte ma," povedal Grant. Ellie mu podala elektrošokovú tyč. Spustil sa do otvoru, zaprel sa chrbtom o stenu a zahundral: „Je tu dosť tesno."

Potom sa nadýchol, vtiahol do otvoru aj ruky, ozval sa šuchot a vzápätí Grant zmizol.

Z otvoru sa na nich škerila čierna prázdnota.

„Čo sa s ním stalo?" spýtal sa Gennaro znepokojene.

Ellie sa naklonila nad okraj otvoru a načúvala. Potom zapla vysielaciu tyč a ticho sa spýtala: „Alan?"

Nasledovalo dlhé ticho. Potom sa slabo ozvalo: „Som tu."

„Všetko v poriadku, Alan?"

Znova dlhé ticho. Keď Grant napokon odpovedal, jeho hlas znel čudne, takmer vydesene. „Všetko v poriadku."

Takmer paradigma V hoteli chodil John Hammond hore-dolu po Malcolmovej izbe. Bol netrpezlivý a nesvoj. Malcolm po svojom poslednom výbuchu upadol do kómy a Hammond mal pocit, že možno naozaj zomrie. Prirodzene, vrtník je už na ceste, ale bohvie kedy príde. Myšlienka, že by Malcolm mohol medzitým zomrieť, napínala Hammonda úzkosťou

a strachom.

Hammond matematika neznášal a to všetko paradoxne pôsobilo naňho ešte horšie. Oveľa horšie, ako keby bol jeho priateľom. Hammond cítil, že Malcolmová smrť, ak k nej naozaj príde, zostane preňho večnou výčitkou, ktorú by len ťažko znášal.

V každom prípade bol zápach v izbe jednoducho príšerný. Pach hnijúceho ľudského mäsa.

„Všetko... parad..." zastonal Malcolm, zmietajúc sa na posteli.

„Preberá sa?" spýtal sa Hammond. Harding pokrútil hlavou.

„Čo to vravel? Čosi o paradoxe?"

„Nerozumel som," odpovedal Harding.

Hammond ešte chvíľu nervózne chodil po izbe. Otvoril okno trochu viac, aby do miestnosti prúdil čerstvý vzduch.

Napokon to už nevydržal a spýtal sa: „Dá sa už ísť von?"

„Myslím, že áno," odpovedal Harding. „Nazdávam sa, že tu v okolí je všetko okej."

„Dobre. Počujte, idem na chvíľu von."

„V poriadku," povedal Harding. Upravil intravenózne dávkovanie antibiotík.

„Čoskoro som spať."

„Dobre."

Hammond vyšiel na denné svetlo a uvažoval, prečo sa vlastne namáhal ospravedlňovať sa Hardingovi. Napokon, je to jeho zamestnanec. Nemusel sa mu ospravedlňovať.

Prešiel cez bránu ohrady a obzeral sa po parku. Bolo neskoré odpolednie, cez rednúcu hmlu chvíľami vykukalo slnko.

Aj teraz práve vyšlo a Hammond to pokladal za znamenie. Nech si hovoria čo chcú, on vie, že jeho park má budúcnosť.

A keby sa aj ten streštený somár Gennaro rozhodol vypáliť ho do tla, veľmi na tom nezáleží.

Hammond vedel, že v dvoch oddelených trezoroch na riaditeľstve InGenu v Palo Alto sú ešte tucty zmrazených embryí. Nebude problém vypestovať nové zvieratá na inom ostrove, v inej časti sveta. A nabudúce sa vyhnú terajším problémom. Tak sa predsa dosahuje pokrok. Riešením problémov.

Keď nad tým uvažoval, prišiel k záveru, že Wu vlastne nebol na takúto robotu ten pravý. Očividne pri tomto veľkom podujatí postupoval lajdácky a ľahkomyselne. A bol príliš posadnutý myšlienkou dinosaury zdokonaľovať, nielen vypestovať. Hammond si v kútiku duše myslel, že park vlastne preto aj skrachoval.

Zavinil to Wu.

A musí tiež priznať, že John Arnold sa na funkciu hlavného inžiniera nehodil. Arnold mal priaznivé odporúčania, ale v tomto štádiu profesionálnej dráhy už bol iba unavený a otravný pesimista. Pre nedôslednosť mu veľa vecí uniklo.

Dôležitých vecí.

Hammond usúdil, že vlastne Wuovi i Arnoldovi chýbala tá najdôležitejšia schopnosť. Schopnosť vízie. Veľkorysej, živej predstavivosti, ktorá by im evokovala zázračný park, kde sa deti tlačia pri ohradách a obdivujú nezvyčajné tvory, oživené z rozprávkových knížiek. Skutočnej vízie. Schopnosť vidieť do budúcnosti. Schopnosť zmobilizovať všetky zdroje tak, aby sa táto vízia budúcnosti stala realitou.

Nie, ani Wu, ani Arnold sa na túto úlohu nehodili.

Pravdu povediac, ani Ed Regis nebola najlepšia kúpa. Harding bol prinajlepšom priemerný. A Muldoon opilec...

Hammond pokrútil hlavou. Nabudúce si lepšie vyberie.

Zahíbený do úvah kráčal k svojmu bungalovu úzkym chodníkom, čo viedol na sever od návštevníckeho strediska.

Stretol robotníka, ktorý mu kývol hlavou na pozdrav. Hammond ho ignoroval. Všetci domorodí robotníci sa mu videli bezočiví. Popravde, nebolo najmúdrejšie vybrať si ostrov pri pobreží Kostariky. Druhý raz sa takýmto banálnym chybám vyhne...

Odrazu sa ozval rev dinosaura a Hammond mal pocit, že desivo zblízka. Zvrtol sa tak rýchlo, až spadol na chodník, a keď sa obzrel, zamarilo sa mu, že vidí tiež mladého T-rexa, ako sa cez porast popri vydláždenom chodníku blíži k nemu.

Čo tu robí T-rex? Ako sa dostal cez ohrady?

V Hammondovi vzbíkla zlosť a vtom zazrel domorodého robotníka, ako odušu uteká, a Hammond sa pozbieral a voslep vběhol do džungle na druhej strane chodníka. Odrazu sa ocitol v šere; na vlhkej zemi sa potkol a tvárou spadol do mokrého lístia. Znova tackavo vstal, pustil sa do behu, znova spadol a potom sa opäť rozbehol. Dostal sa však na strmé úbočie a stratil rovnováhu. Bezmocne sa zrútil, kotúľal a prevaľoval sa po mäkkej pôde, až sa nakoniec zastavil v akejsi rokline na úpätí pahorku. Tvárou pristál v plytkej vlačnej vode, čo žblnkala okolo neho a vnikala mu do nosa. Ležal dolu tvárou v akomsi potôčiku.

Spanikáril! Ako dajaký hlupák! Mal bežať k svojmu bungalovu! Hammond preklínal sám seba. Keď vstával, v pravom členku ucítil ostrú bolesť, až sa mu slzy tísli do očí. Opatrne sa pokúsil naň stúpiť: možno ho má zlomený. Škrípajúc zubami sa donútil preniesť naň celú váhu. Áno.

Určite ho má zlomený.

„Keby nás radšej boli vzali so sebou k hniezdisku," povedala v dozorní Lex Timovi.

„Pre nás by to bolo príliš nebezpečné, Lex," odpovedal Tim. „Musíme ostať tu. A teraz počúvaj." Stisol gombík a z reproduktorov v parku sa ozval rev tyranosaura, nahraný na páske.

„Super," povedala Lex. „Krajšie ako predtým."

„Aj ty si to môžeš pustiť," povedal Tim. „A ak stlačíš toto, máš to aj s ozvenou."

„Ukáž, skúsím." Lex stisla tlačidlo. Tyranosaurus znova zreval. „Nemohol by revať dlhšie?" spýtala sa.

„Čoby nie," odpovedal Tim. „Stačí pokrútiť týmto tu..."

Hammond ležal na úpätí pahorku a znova začul rev tyranosaura, otriasajúci džungľou.

Ježiš.

Hammond sa roztriasol. Desivý zvuk zaznel ako výkrik z iného sveta. Čakal, čo sa stane. Čo urobí tyranosaurus? Dostal už toho robotníka? Hammond vyčkával, ale počul iba cvrlikanie cikád; odrazu si uvedomil, že ani nedýcha, a zhlboka sa nadýchol.

S boľavým členkom sa hore úbočím nedostane. Bude musieť počkať na dne rokliny. Keď tyranosaurus odíde, privolá si pomoc. Tu mu medzitým nehrozí nijaké nebezpečenstvo.

Vtom začul hlas z akéhosi reproduktora: „No tak, Timmy, teraz si to skúsím ja. No tak, ja pustím ten rev.”

Deti!

Tyranosaurus zareval znova, no tentoraz zreteľne rozoznal, že ide o nahrávku aj s akousi ozvenou.

„Super,” povedalo dievča. „Pusti to ešte raz.”

Prekľajte decká!

Vôbec sem nemal brať tie decká. Od začiatku bola s nimi oštara. Nikto ich tu nechcel. Hammond si myslel, že keď ich sem privedie, azda odradí Gennara od likvidácie parku, ale mylil sa. A deti sa zrejme dostali do dozorne, jašia sa tam - a kto im to vlastne dovolil?

Cítil, ako mu srdce začalo búšiť a ťažko sa mu dýcha. Prinútil sa zachovať rozvahu. Nič hrozné sa nedeje. Hoci sa hore zrazom sám nevyškriabe, istotne nie je viac ako sto metrov od svojho bungalovu alebo návštevníckeho strediska.

Hammond sedel na vlhkej zemi a načúval zvukom džungle, ktorá ho obklopovala. Po chvíli začal kričať o pomoc.

Malcolmov hlas už prešiel do šepotu. „Na druhej strane... všetko... vyzerá inak,” povedal.

Harding sa naklonil k nemu. „Na druhej strane?” Myslel si, že Malcolm hovorí o smrti.

„Keď... sa... zmení,” šepkal Malcolm.

„Zmení?”

Malcolmove vysušené pery sa chvíľu mlčky pohybovali. „Paradigma,” povedal napokon.

„Zmení paradigma?” povedal Harding. O zmenách paradigmy už počul. V posledných dvoch desaťročiach sa takto módné označovali zmeny vo vede. „Paradigma” znamenala vlastne to isté, čo model, ale vo vedeckej terminológii malo toto slovo širší globálny význam. Predstavovalo komplexnejší pohľad na svet. K zmenám paradigmy dochádzalo vždy, keď nastala významná zmena vo vedeckom chápaní sveta. Takéto zmeny boli pomerne vzácne, dochádzalo k nim asi tak raz za sto rokov. Zmenu paradigmy si vynútila Darwinova teória evolúcie. Menšiu zmenu si vynútila kvantová mechanika.

„Nie,” povedal Malcolm. „Nie... paradigma... za...”

„Za paradigmou?” spýtal sa Harding.

„Nezáleží mi... čo... ešte väčšmi...”

Harding si vzdychol. Napriek všetkému úsiliu Malcolm rýchlo upadal do záverečného delíria. Horúčka mu stúpila a antibiotiká sa im už takmer minuli.

„Na čom vám nezáleží?”

„Na ničom,” odpovedal Malcolm. „Lebo... na druhej strane... všetko vyzerá inak.”

A usmial sa.

Zostup „Nemáte rozum,” povedal Gennaro Ellie Sattlerovej, keď spustila nohy do otvoru v zemi, podopierajúc sa rukami. „Nemáte rozum, keď sa na také niečo dávate!”

Usmiala sa. „Zrejme,” prisvedčila. Zapierala sa vystretými rukami a chrbtom o steny otvoru. A odrazu zmizla.

Čierny otvor sa na nich škeril.

Gennaro sa začal potiť. Obrátil sa k Muldoonovi, ktorý stál pri džipe. „Ja sa na to nedám,” vyhlásil.

„Ale dáte.”

„Nemôžem to urobiť. Nemôžem.”

„Čakajú na vás,” povedal Muldoon. „Musíte.”

„Len pánboh vie, čo je tam dolu,” povedal Gennaro. „Vravím vám, že nemôžem.”

„Musíte.”

Gennaro sa pozrel na otvor a späť na Muldoona. „Nemôžem. Nemôžete ma prinútiť.”

„Asi nie,” prisvedčil Muldoon. Zdvihol elektrošokovú tyč z nehrdzavejúcej ocele. „Už ste okúsili takéto šok?”

„Nie.”

„Ktovieako neuškodí,” vysvetľoval Muldoon. „Takmer nikdy neusmrtí. Obyčajne vás len omráči. Možno sa vám vyprázdnia aj črevá. Ale zvyčajne nespôsobuje nijaké trvalé následky. Aspoň nie u dinosaurov. Pravda, človek je oveľa menší.”

Gennaro sa zahľadel na tyč. „To by ste neurobili.”

„Asi bude lepšie, keď zleziete dolu a porátate tie zvieratá,” povedal Muldoon. „A radšej si švihnite.”

Gennaro sa pozrel na diery, na čierny otvor, pripomínajúci roz-d'avené ústa. Potom znova na urasteného Muldoona, ktorý stál nehybne pred ním.

Gennaro sa potil, hlava sa mu krútila. Vykročil k otvoru. Z diaľky vyzeral malý, no čím bol bližšie, tým sa zdal väčší.

„Správne,” povedal Muldoon.

Gennaro chcel spustiť nohy do otvoru, ale napokon mu v tom zabránil strach - predstava, že by sa mal spustiť dolu nohami do neznáma, ho vydesila - v poslednom okamihu sa zvrtol a do otvoru sa spúšťal dolu hlavou, zapierajúc sa rukami a nohami, aby aspoň uvidel, do čoho vlastne ide. Na tvár si natiahol plynovú masku.

A odrazu sa rútil nadol, kízal sa do tmy, hlinené steny sa pred ním strácali v temnote a potom sa otvor zúžil - ešte väčšmi - a nakoniec bol hrozivo úzky, až taký úzky, že ho od zovretia zaplavila bolesť, ktorá ustavične rástla, vyrážala mu dych a iba nejasne si uvedomoval, že tunel sa odrazu dvíha nahor a spomaľuje jeho pohyb; lapal dych, pred očami mu iskrilo a cítil neznesiteľnú bolesť.

Tunel sa odrazu znova sklonil nadol a rozšíril sa, a Gennaro ucítil drsnej ši povrch steny, betón a chladný vzduch. Jeho telo bolo voľné, nadsakovalo a narážalo na betón. A potom znova padal.

Hlasy v temnote. Dotýkali sa ho čiesi prsty, doliehal k nemu šepot hlasov. Vzduch bol studený ako v jaskyni. „...okej?“ „Áno, zdá sa byť v poriadku.“ „Dýcha...“ „Fajn.“

Po tvári mu prešla ženská ruka. Bola to Ellie. „Počujete ma?“ zašepkala.

„Prečo šepkáte?“ spýtal sa.

„Preto.“ Ukázala rukou.

Gennaro sa skrčil, prevrátil a pomaly sa pozbieral. Díval sa okolo seba, oči si navykali na tmú. Prvé, čo zazrel lesknúť sa v temnote, boli oči. Svetielkujúce, zelené oči.

Tucty očí. Všade naokolo.

Boli na akejsi betónovej rímse, či múre, čosi vyše dva metre nad dlážkou. Veľké kovové rozvodné skrine ich zaclňali pred zrakom dvoch dospelých velociraptorov, ktorí stáli ani nie poldruha metra od nich. Tmavozelené zvieratá s hnedastými tigrimi pruhmi stáli vzpriamené, udržiujúc si rovnováhu tuhými vystretými chvostami. Potichu a ostražito sa obzerali veľkými tmavými očami. Pri nohách dospelých zvierat sa motkali a švitorili mláďatá. O kúsok ďalej skackali a hrali sa mladé velociraptory, chvíľami vrčali a mmlali.

Gennaro zatajil dych.

Dva raptory!

Krčil sa na rímse iba pol metra nad hlavami dospelých zvierat. Raptory vyzerali podráždene, nervózne mykali hlavami hore-dolu. Z času na čas netrpezlivo zafrkali. Potom sa pohli a pridali sa k ostatným.

Keď si mu zrak privykol na tmú, Gennaro zistil, že sú v akejsi obrovskej podzemnej jaskyni, vytvorenej ľudskou rukou - miestami z vrstiev liateho betónu vyčnievali konce železných prútov. V tomto obrovskom priestore, kde sa rozliehala ozvena, sa zdržiavalo množstvo zvierat. Podľa Gennarovho odhadu tam bolo asi tridsať raptorov. Možno aj viacej.

„Celá kolónia," zašepkal Grant. „Päť či šesť dospelých zvierat. Zvyšok sú mladé raptory a mláďatá. Najmenej dve vyliahnuté várky. Jedna vlni a druhá tento rok. Mláďatá vyzerajú tak na štyri mesiace. Vyliahli sa asi v apríli.“

Jedno z mláďat zvedavo vyliezlo na rímsu a s pišťaním sa priblížilo k nim asi na tri metre.

„Preboha," vzdychol Gennaro. Okamžite sa však pohlo jedno z dospelých zvierat, zdvihlo hlavu do výšky a opatrne šťuchlo mláďa, aby sa vrátilo. Mláďa nesúhlasne zašvitorilo a potom skočilo dospelému zvieratú na papuľu. Raptor sa pomaly sklonil, aby mu mláďa mohlo po hlave a krku preliezť na chrbát. Na tomto bezpečnom mieste sa obrátilo a hlasno zapišťalo na troch votrelcov.

Dospelé raptory si ich podľa všetkého zatiaľ nevšimli.

„Nerozumiem," zašepkal Gennaro. „Prečo na nás nezaútočia?“

Grant pokrútil hlavou. „Istotne nás nevidia. A nateraz nestrážia nijaké vajcia... Sú teda pokojnejšie.“

„Pokojnejšie?" zopakoval Gennaro. „Ako dlho sa tu zdržíme?“

„Kým ich nezrátame," odpovedal Grant.

Pokiaľ Grant videl, boli tu tri hniezda, o ktoré sa starali tri rodičovské dvojice. Každé hniezdo malo okolo seba vymedzené určité teritórium, hoci mláďatá často behali aj na cudzie územie. Dospelé zvieratá boli blahosklonne k najmenším mláďatám a prísnejšie na odrastenej šie zvieratá; keď ich hra začala byť pritvrdá, chňapli po nich.

V tej chvíli prišiel k Ellie mladý raptor a pošúchal si hlavu o jej nohu. Pozrela dolu a zbadala kožený obojek s čiernou škatuľou. Na jednom mieste bol prevlhnutý a mladému raptorovi odieral kožu na krku.

Mladý raptor zaskuňľal.

Vo veľkej jaskyni pod nimi sa jedno z dospelých zvierat zvedavo obrátilo za zvukom.

„Myslíš, že mu to môžem dať dolu?" spýtala sa.

„Ale rýchlo.“

„Okej," povedala a čupla si ku zvieratú. Opäť zaskuňľalo.

Dospelé raptory zafrkali a pokývali hlavami.

Ellie mladého raptora potľapkala, aby sa upokojil a prestal skuví-ňať. Rukami prešla k obojku a uvoľnila suchý zips, ktorý nahlas zapraskal. Dospelé raptory mykli hlavami. Jeden sa vydal k nej.

„Doriti," zasyčal Gennaro.

„Nehýbte sa," zašepkal Grant. „Len pokojne.“

Raptor prešiel popri nich, dlhé zahnuté prsty na nohách mu klopkali na betóne. Zastal pred Ellie, ktorá sa krčila pri mladom raptorovi, skrytá za kovovým rozvádzačom. Mláďa bolo vidieť, a takisto aj Ellinu ruku na jeho obojku. Dospelý raptor mal veľkú hlavu celkom pri jej ruke, ale Ellie za rozvádzačom nevidel. Pátravo vystrčil jazyk.

Grant nahmatal plynový granát, strhol si ho z opaska a položil palec na poistku. Gennaro varovne zdvihol ruku, pokrútil hlavou a potom ňou kývol k Ellie.

Nemala na tvári masku.

Grant položil granát a načiahol sa za elektrošokovou tyčou. Dospelý raptor bol ešte vždy veľmi blízko Ellie.

Ellie rozopla kožený obojek. Kovová pracka cinkla o betón. Dospelý raptor opäť mykol hlavou a zvedavo ju naklonil nabok. Pohlol sa dopredu, aby zistil, čo sa robí, no vtom mladý raptor veselo zapišťal a odsackal. Dospelé zviera ešte chvíľu stálo pri Ellie, potom sa konečne obrátilo a vrátilo sa do prostriedka hniezdiska.

Gennaro si zhlboka vydýchol. „Panebože. Môžeme už ísť?“

„Nie," odpovedal Grant. „Myslím však, že sa už môžeme pustiť do roboty.“

Vo fosforeskujúcom zelenkavom svite okuliarov na nočné videnie sa Grant zahľadel zhora z rímsy na prvé hniezdo.

Vyzeralo ako nejaký plytký široký kôš, udlabčený zo zeme a slamy. Narátal v ňom zvyšky štrnástich vajec. Prirodzene, z tejto vzdialenosti ich nemohol porátať presne, pretože škupiny boli väčšinou roztrúsené po zemi; ale zrátal ich

odtlačky v zaschnutom blate. Raptory si zrejme hniezda stavali iba krátko predtým, ako zniesli vajcia. Podľa stôp usúdil, že najmenej jedno z nich bolo rozdlávené. Počet vyliahnutých zvierat odhadol na trinásť.

Druhé hniezdo sa rozpadlo na dve polovice. Grant však odhadol počet vajec na deväť. V treťom hniezde s pôvodne pätnástimi vajcami boli asi tri predčasne rozdlávené.

„Koľko ich je dokopy?“ spýtal sa Gennaro.

„Tridsaťštyri vyliahnutých,“ povedal Grant.

„A koľko ich tu vidíte?“

Grant pokrútil hlavou. Zvieratá behali v jaskyni hore-dolu, ustavične sa zjavovali a mizli z dohľadu.

„Ja ich pozorne sledujem,“ povedala Ellie, svietiac si baterkou na zápisník. „Keby sme chceli mať istotu, museli by sme ich fotografovať, ale mláďatá sa od seba líšia sfarbením na papuľkách. Narátala som ich tridsaťtri.“

„A mladých raptorov?“

„Dvadsaťdva. Ale, Alan, nevidia sa ti akési čudné?“

„Napríklad v čom?“ zašepkal Grant.

„V tom, ako sa rozostavajú po jaskyni. Akoby podľa nejakej schémy.“

Grant sa zamračil. „Je tu dosť tma ...“

„Počkaj. Pozri sa sám. Všimni si mláďatá. Keď sa hrajú, skáču a behajú kade-tade. Ale keď postoja, obrátia sa určitým smerom. Vždy hlavou k tejto alebo náprotivnej stene. Akoby sa zoraďovali.“

„Neviem, Ellie. Myslíš, že je to metaštruktúra kolónie? Ako u včiel?“

„Nie, nie celkom,“ odpovedala. „Ide o čosi subtilnejšie, iba o a-kýsi náznak.“

„A všimla si si to iba u mláďat?“

„Nie. U všetkých raptorov, aj u dospelých. Pozoruj ich. Vravím ti, že sa zoraďujú.“

Grant sa zamračil. Zdalo sa, že Ellie má pravdu. Zvieratá robili všetko možné, ale keď postáli a pozorovali okolie, alebo oddychovali, akoby sa určitým spôsobom zoraďovali podľa akýchsi imaginárnych čiar na dlážke.

„Nejde mi to do hlavy,“ povedal Grant. „Možno je tu prievan ...“

„Nijaký necítim, Alan.“

„Tak čo teda robia? Že by to rozostavenie nejako naznačovalo organizáciu skupiny?“

„Nedáva to zmysel,“ odpovedala. „Zapájajú sa predsa všetky zvieratá.“

Gennaro si odklopil hodinky na zápästí. „Vedel som, že sa mi táto vecička niekedy zide.“ Pod ciferníkom hodín mal kompas.

„V súdnej sieni ho často používate?“ spýtal sa Grant.

„Nie,“ pokrútil hlavou Gennaro. „Darovala mi ho na narodeniny manželka,“ vysvetľoval. Zadíval sa na kompas. „Nuž, podľa svetových strán sa asi nezoraďujú... Povedal by som, že sa zoraďujú na spojnici severovýchod-juhozápad, alebo tak.“

„Možno niečo začuli a obracajú hlavy, aby lepšie počuli,“ povedala Ellie. Grant sa zamračil.

„Alebo možno je to ich rituálne správanie,“ povedala Ellie, „príznačné pre tento rod, možno sa tak navzájom identifikujú. Ale možno to ani nijaký širší význam nemá.“ Vzdychna si. „Alebo sú možno trochu čudácke. Možno sú všetky dinosaury čudácke. Alebo možno je to iný spôsob komunikácie.“

Grant si myslel to isté. Včely tiež komunikujú pohybom v priestore, akýmsi dorozumievacím tancom. Možno aj dinosaury robia čosi podobné. Gennaro chvíľu pozoroval zvieratá a potom sa spýtal: „Prečo nejdú von?“

„Lebo sú to nočné zvieratá.“

„Veď hej, ale zdá sa, akoby sa skrývali.“

Grant pokrčil plecami. Vzápätí začali mláďatá pišťať a nervózne poskakovať. Dospelé jedince ich zvedavo pozorovali. A odrazu, s revom a pišťaním, ktoré sa ozývalo po tmavom jaskynnom priestore, sa všetky dinosaury zvrtili a rozbehli dolu betónovým tunelom do tmy.

Hammond John Hammond si sťažka sadol na vlhkú pôdu zrázu a lapal dych. Bože, aká horúčava, pomyslel si.

Horúčava a vlhko. Akoby dýchal cez nejakú špongiu.

Pozrel dolu na koryto potôčika, asi dvanásť metrov pod ním. Zdalo sa mu, že uplynuli celé hodiny od chvíle, čo sa od potôčika pustil hore zrázom. Členok mu spuchol a oľadnel. Vôbec nemohol stúpiť na nohu. Musel hore zrázom skakať len na druhej nohe, ktorá ho páčila a bolela od preťaženia.

A mal aj smäd. Kým sa vydal na cestu, napil sa z potôčika, aj keď vedel, že nerobí najmúdrejšie. Pocítil nevoľnosť a chvíľami sa všetko okolo neho zakrútilo. Len s námahou udržal rovnováhu. Vedel však, že musí vyliezť hore svahom a dostať sa späť na chodník. Za poslednú hodinu sa mu viac ráz zamarilo, že na chodníku počuje kroky, a zakaždým volal o pomoc. Ale zrejme tam jeho hlas nedoletel, nikto ho neprišiel zachrániť. A tak, keď sa popoludnie krátilo, uvedomil si, že bude musieť hore zrázom vyliezť sám, aj keď má zranenú nohu. A o to sa práve usiloval.

Prekľate decká.

Hammond potriasol hlavou, aby sa spamätal. Škriabe sa hore už vyše hodiny a zvládol iba tretinu cesty. A je ustatý a dychčí ako starý pes. V nohe mu šklbalo. Hlava sa mu krútila. Prirodzene, vedel, že mu tu nehrozí nijaké nebezpečenstvo - preboha, veď má takmer na dohľad svoj bungalov - musel však priznať, že je vyčerpaný. Sediace na úbočí odrazu zistil, že sa mu už nechce ani pohnúť.

A veď aj má byť prečo vyčerpaný. Má sedemdesiatšesť rokov. To už nie je veľmi na škriabanie sa po zrázoch. Aj keď je na svoj vek vo výbornej forme. Dúfa, že sa dožije stovky. Musí si iba dávať pozor na seba a brať veci, ako prídu.

Rozhodne má ešte prečo žiť. Budovať nové parky. Vytvárať nové zázraky...

Čosi zapišťalo, potom zašvitorilo. Akiste nejaké menšie vtáky, poskakujúce v nízkom poraste. Celé odpoľudnie počúval zvuky rozličného drobného zvieratstva. Bolo ho tu plno: potkany, vačice, hady.

Zapišťanie zaznelo hlasnejšie a dolu zrázom sa popri ňom skotúľali hrudky hlíny. Čosi sa približovalo. Zazrel, ako k nemu zhora skacká akési tmavozelené zviera - a za ním ďalšie a ďalšie.

Kompíky, pomyslel si zdesene. Zdochlinožravce.

Kompíky, veľké asi ako kurence, nevyzerali nebezpečne a aj sa pohybovali hore-dolu drobnými, rýchlymi pohybmi ako kurence. Vedel však, že sú jedovaté. Pri uhryznutí vypúšťali pomaly pôsobiaci jed, ktorým usmrcovali ochromené zvieratá.

Ochromené zvieratá, pomyslel si a zamračil sa.

Prvý kompík sa učupil na úbočí a uprene naňho hľadel. Držal sa mimo dosah, zo dva-tri metre od neho, a iba ho pozoroval. Čoskoro za ním prišli aj ďalšie, zastali si do radu a pozorovali ho. Poskakovali hore-dolu, švitorili a kývali drobnými prednými končatinami s pazúrikmi.

„Heš! Zmiznite!“ zakričal a hodil do nich kameň.

Kompíky cúvli, ale iba asi pol metra. Nebáli sa. Akoby vedeli, že im neublíži.

Hammond zlostne odlomil konár z akéhosi stromu a zahnal sa ním. Kompíky odskočili, chmátali po listoch a radostne pišťali. Zrejme to pokladali za hru.

Opäť mu napadlo, že sú jedovaté. Spomenul si, ako raz ošetrovateľa zvierat pohrýzol kompík v kletke. Hovoril, že jed pôsobil ako narkotikum - upokojujúco a uspávajúce. Bezbolestne.

Jednoducho sa vám chcelo len spať.

Čert aby to vzal, pomyslel si Hammond. Zdvihol kameň, pozorne namieril a trafil jedného kompíka rovno do prs. Drobné zviera vydesene zapišťalo a prekopcelo sa dozadu. Ostatné zvieratá okamžite cúvli. Pomohlo to.

Hammond sa obrátil a znovu sa pustil hore zrázom. S konárom v obidvoch rukách skackal na ľavej nohe, premáhajúc bolesť v stehne. Neprešiel ani tri metre, keď mu jeden z kompíkov skočil na chrbát. Hammond sa začal oháňať rukami, zrazil zviera na zem, stratil však rovnováhu a skotúľal sa dolu zrázom. Len čo sa zastavil, vrhol sa naňho ďalší kompík a drobnými zúbkami ho uhryzol do ruky. Hammond sa s hrôzou díval, ako mu na prsty steká krv. Obrátil sa a znova sa začal škriabať nahor.

Na plece mu vyskočil ďalší kompík a Hammond pocítil slabú bolesť, keď sa mu zviera zahryzlo zozadu do krku.

Zvrieskol a zrazil zviera na zem. Obrátil sa tvárou k ostatným, lapajúc dych. Obkolesili ho, skackali hore-dolu, nakláňali hlavy nabok a pozorovali ho. Cítil, ako sa mu z poraneného krku rozlieva teplo po pleciach a dolu chrbtom.

Ležiac horeznačky na úbočí, odrazu mal pocit zvláštneho uvoľnenia, akéhosi odosobnenia. Uvedomoval si však, že je všetko v poriadku. K nijakej chybe nedošlo. Malcolm sa vo svojej analýze celkom zmýlil. Hammond ležal veľmi pokojne, tak pokojne, ako dieťa v kolíske, a pociťoval záračnú pohodu. Keď sa k nemu priblížil ďalší kompík a zahryzol mu do členka, iba ľahostajne sa pokúsil odkopnúť ho. Malé zvieratá sa priblížili. O chvíľu už švitorili všade okolo neho ako vyplašené vtáky. Ďalší kompík, prekvapivo ľahké a útle zviera, mu vyskočil na hrud', a Hammond zdvihol hlavu.

Pocítil len slabú, veľmi slabú bolesť, keď sa kompík sklonil a začal mu hrýzť krk.

Pláž Grant, utekajúci za dinosaurami po kľukato sa zvažujúcom betóne, odrazu vybehol širokým otvorom na denné svetlo a ocitol sa na brehu Tichého oceánu. Po pláži behali mladé velociraptory, víriac za sebou piesok. Postupne sa však zvieratá jedno za druhým stiahli do tieňa paliem na kraji mangrovového močiara, kde zastali, zoradené podľa svojho čudného poriadku, a hľadeli na oceán. Upierali pohľad na juh.

„Nerozumím tomu,“ ozval sa Gennaro.

„Ani ja,“ povedal Grant. „Jedno je isté, že nemajú rady slnečné svetlo.“ Pritom na pláži nebolo veľmi slnečno; vietor prinášal riedku hmlu a nad oceánom sa vznášal opar. Ale prečo zvieratá tak odrazu opustili hniezdisko? Čo priviedlo celú kolóniu na pláž?

Gennaro si opäť odklopil ciferník hodín a skontroloval, ako sa zvieratá zoradili. „Spojnica severovýchod-juhozápad. Ako predtým.“

Za plážou, hlbšie v lesíku, sa ozývalo bzučanie elektrinou nabitého plota. „Aspoň vieme, ako sa dostávajú za plot,“ povedala Ellie.

Potom začuli hukot lodných motorov a na juhu v opare sa zjavila loď. Veľká nákladná loď sa pomaly pohybovala smerom na sever. „Preto teda vyšli von?“ spýtal sa Gennaro.

Grant prikývol. „Istotne ju začuli prichádzať.“

Zvieratá nehybne pozorovali plávajúcu loď, iba zavše sa ozvalo zašvitorenie či zapišťanie. Granta ohromilo ich koordinované správanie, pohybovali sa ako jednoliata skupina. Ale možno to nie je až taká záhada. V duchu si ešte raz premietol všetky udalosti, čo sa odohrali v jaskyni.

Najprv znervózneli mláďatá. Potom to postrehli aj dospelé zvieratá. A napokon všetky náhlivo vybehli na pláž. Táto postupnosť akoby naznačovala, že mladšie zvieratá s ostrejším sluchom zistili loď prvé. Dospelé zvieratá potom celú kolóniu vyviedli na breh. Grant videl, že aj teraz majú velenie dospelé raptory. Zvieratá sa na pláži očividne usadili podľa určitého systému, ktorý už nebol taký voľný a premenlivý, ako v jaskyni. Skôr pravidelný, takmer punktičkársky. Dospelé exempláre boli od seba asi na tri metre, každý obklopený krdľom mláďat. Mladé velociraptory stáli medzi dospelými, ale trochu pred nimi.

Grant však postrehol, že sa dospelé zvieratá od seba líšia. V prostriedku celej čriedy rozostavenej po pláži bola samica s výrazným pruhom na hlave. Táto istá stála aj uprostred hniezdiska. Grant usúdil, že raptory, podobne ako niektoré druhy opíc, sa združujú do čried s pevnou matriarchálnou hierarchiou, a že zviera s pruhom na hlave je vedúcou samičou celej kolónie. Všimol si, že samce zaujímajú obranný postoj na okrajoch čriedy.

Na rozdiel od opíc, ktorých črieda sa pohybuje voľne a flexibilne, dinosauri si podľa všetkého zvolili pevný poriadok, takmer vojenskú formáciu. Navyše ho mylilo zvláštne rozostavenie podľa spojnice severovýchod-juhozápad. Grantovi to nešlo do hlavy. No ani sa tomu veľmi nečudoval. Paleontológovia už vykopávali kosti tak dlho, až napokon celkom

zabudli, že z kostry možno získať iba málo informácií. Kostra vám môže prezradiť niečo o celkovom výzore zvieratá, jeho výške a hmotnosti. Môžete sa dozvedieť, ako boli na nej upnuté svaly, a teda aj niečo o približnom správaní sa živého zvieratá. Môžu sa na nich prejavovať stopy po niektorých chorobách, ktoré postihli kosti. Z kostry sa však dalo iba slabo vydedukovať celkové správanie sa organizmu.

Paleontológovia mali k dispozícii len kosti, a preto vychádzali z nich. Aj Grant, ako ostatní paleontológovia, sa stal ozajstným expertom na kosti. A postupne akoby zabudol, že existujú aj iné možnosti, ktoré sa nedajú dokázať - že dinosauři mohli byť celkom odlišné zvieratá, že ich správanie a život v číade mohli byť prispôsobené pravidlám, celkom nepochopiteľným pre ich neskorších potomkov, cicavce. A keďže dinosauři boli v podstate vtákmi...

„Panebože,“ vykázlo Grantovi. Hľadel na raptory, zoradené pozdĺž pláže v pevnej formácii, mlčky pozorujúce loď. A odrazu pochopil, čo vlastne vidí.

„Tieto zvieratá,“ pokrútil Gennaro hlavou, „sa istotne zúfalo usilujú odtiaľto uniknúť.“

„Nie,“ povedal Grant. „Vôbec sa neusilujú uniknúť.“

„Nie?“

„Nie. Chcú migrovať,“ povedal Grant.

Zotmenie „Migrovať!“ zopakovala Ellie. „To je fantastické!“

„Áno,“ prisvedčil Grant s úškrnom.

„Čo myslíš, kam sa chcú dostať?“ spýtala sa Ellie.

„Neviem,“ odpovedal Grant a vtom sa z hmly vynorili veľké vrtuľníky a s hukotom zakrúžili nad ostrovom, na spodkoch trupov navešaná výzbroj. Raptory sa vydesene rozprchlí, keď jeden vrtuľník opísal oblúk, vrátil sa popri brehu a pristál na pláži. Dvere na trupe sa rozleteli a vojaci v olivovozelených uniformách sa rozbehli k nim. Zaznel prívál španielskych slov a Grant videl Muldoona sa deťmi už na palube. Jeden z vojakov mu po anglicky povedal:

„Prosím, pôjdete s nami. Prosím, tu nemáme čas.“

Grant sa obzrel na pláž, kde predtým stáli raptory, ale boli už preč. Všetky zvieratá zmizli, akoby ani neexistovali. Vojaci ho poť-a-hovali za rukáv, a tak sa dal doviest pod hučiacie listy rotora a vliezol do veľkých dverí. Muldoon sa naklonil k nemu a skríkol mu do ucha: „Chcú nás odtiaľto okamžite odviezť! Chcú to spraviť už aj!“

Vojaci vtisli Granta, Ellie a Gennara do sedadiel a pomohli im zapnúť bezpečnostné pásy. Tim a Lex zakývali Grantovi, ktorý si odrazu všimol, že deti sú vyčerpané. Lex zívala a ukladala si hlavu na bratovo plece.

Ku Grantovi prišiel nejaký dôstojník a skríkol: „Señor, vy ste tu šéf?“

„Nie,“ odpovedal Grant. „Ja nie som šéf.“

„A kto je šéf, prosím?“

„Neviem.“

Dôstojník prešiel ku Gennarovi a položil mu tú istú otázku: „Vy ste šéf?“

„Nie,“ odpovedal Gennaro.

Dôstojník pozrel na Ellie, ale neoslovil ju. Dvere zostali otvorené, a keď sa vrtuľník vzniesol, Grant sa naklonil a usiloval sa na vzdalujúcej sa pláži ešte raz zozhliť raptory, ale stroj sa už ocitol nad palmami a zamieril ponad ostrov na sever.

Grant sa nahol k Muldoonovi a skríkol: „Čo je s ostatnými?“

„Hardinga a nejakých robotníkov už zobrali,“ kričal Muldoon. „Hammond mal nehodu. Našli ho pod zrázom neďaleko jeho bunga-lova. Zrejme spadol.“

„Je v poriadku?“ spýtal sa Grant.

„Nie. Dostali ho kompiky.“

„A čo Malcolm?“

Muldoon pokrútil hlavou.

Grant bol príliš unavený, aby sa ho to dotklo. Odvrátil sa a opäť sa zahľadel cez otvorené dvere. Stmievalo sa a v slabnúcim svetle ledva zbadal mladého rexa pri okraji lagúny, ktorý sa so zakrvavenou papuľou skláňal nad zabitým hadrosaurom, a keď nad ním preletel vrtuľník, zdvihol hlavu, pozrel naň a zareval.

Odkiaľsi zozadu začuli výbuchy a potom zbadali vpredu ďalší vrtuľník, krúžiaci v hmle nad návštevníckym strediskom a budova sa vzápätí zmenila na jasno-oranžovú ohnivú guľu a Lex sa rozplakala a Ellie ju objala okolo plic a chlácholila, nech sa nedíva.

Grant uprene hľadel dolu a naposledy zazrel hypsilophodony -skákali grációzne ako gazely, no o chvíľu sa pod nimi prenikavo zablysol ďalší výbuch. Vrtuľník nabral výšku a pustil sa východným smerom nad oceán.

Grant sa oprel na sedadle. Spomenul si na dinosauři zoradené na pláži a rozmýšľal, kam by asi migrovali, keby mohli. Uvedomil si, že sa to už nikdy nedozvie, a pocítil smútok, no zároveň úľavu.

Dôstojník sa vrátil a naklonil sa tesne k nemu. „Vy ste šéf?“

„Nie,“ odpovedal Grant.

„Prosím vás, señor, kto z vás je šéf?“

„Nikto.“

Vrtuľník letel čoraz rýchlejšie k pevnine. V kabíne bolo zima, a tak vojaci s námahou zatvorili dvere. Kým ich stihli pribuchnúť, Grant sa ešte posledný raz obzrel a zbadal ostrov na pozadí mora a tmavopurpurovej oblohy, zahalený hustou hmlou, ktorá tlmila biele záblesky výbuchov, zjavujúcich sa v rýchлом slede, až sa zdalo, že horí celý ostrov, zmenšujúci sa svetielkujúci bod v čoraz hustejšej tme.

EPILOG:

San José Dni plynuli. Vláda sa k nim správala zdvorilo a ubytovala ich v peknom hoteli v San José. Mohli sa voľne pohybovať a telefonovať, komu chceli. Nesmeli však opustiť krajinu. Každý deň ich prišiel navštíviť mladý muž z

amerického veľvyslanectva, spýtal sa, či niečo nepotrebujú, a vysvetlil im, že Washington sa všemožne usiluje u-rýchliť ich odchod. Faktom však zostávalo, že na kostarickom území zahynulo veľa ľudí. Faktom zostávalo, že sa len-len podarilo zabrániť ekologickej katastrofe. Kostarická vláda došla k záveru, že ju John Hammond svojimi plánmi na využitie ostrova podviedol a oklamal. Za týchto okolností sa vláda veľmi neponáhľala prepustiť zachránených. Nedovolili dokonca pochovať Hammonda ani lana Malcolma. Jednoducho vyčkávali.

Grantovi sa zdalo, že ho každý deň odvádzajú do inej a inej vládnej budovy, kde sa ho vypytuje zakaždým iný zdvorilý a inteligentný vládny úradník. Znovu a znovu im musel vykladať svoj príbeh. Ako sa zoznámil s Johnom Hammondom. Čo vie o celom projekte. Ako dostal ten fax z New Yorku. Prečo sa vybral na ostrov. Čo sa odohralo na ostrove.

Tie isté detaily, znova a znova, deň čo deň. Ten istý príbeh.

Grant mal už dlhšie pocit, že ho zrejme podozrievajú z klamstva a chcú z neho čosi vytiahnuť, no netušil čo. Zároveň mal čudný pocit, že na niečo čakajú.

Napokon, keď raz popoludní sedel pri hotelovom bazéne a díval sa, ako sa v ňom Tim a Lex čľapkajú, prišiel k nemu akýsi Američan v kaki obleku.

„My sa ešte nepoznáme," začal Američan. „Som Marty Guitierrez. Robím výskumníka na biologickej stanici v Carare."

„To vy ste objavili originálny exemplár Procompsognatha" povedal Grant.

„Správne." Guitierrez si prisadol k nemu. „Istotne by ste sa už najradšej vrátili domov."

„Veru áno," prisvedčil Grant. „Na kopanie mi zostáva už iba pár dní, čochvíľa príde zima. Viete, v Montane prvý sneh zvyčajne napadne už v auguste."

„Preto Hammondova nadácia podporovala archeologický výskum v severných oblastiach?" spýtal sa Guitierrez. „Lebo v severnej klíme sa dá ľahšie získať nedotknutý genetický materiál?"

„Nazdávam sa, že áno."

Guitierrez prikývol. „Pán Hammond bol bystrý človek."

Grant mlčal. Guitierrez sa v prútenom kresle oprel dozadu.

„Od úradov sa to nedozviete," povedal Guitierrez napokon. „Boja sa a možno vám aj zazlievajú, čo ste tu vyviedli. No v tunajších vidieckych oblastiach sa deje čosi veľmi čudné."

„Nejaké zvieratá hryzú dočatá?"

„Nie, chvalabohu, to už prestalo. Ale čosi iné. Túto jar na severe, v oblasti Ismaloya akési neznáme zvieratá požrali úrodu veľmi nezvyčajným spôsobom. Postupovali denne po čiare rovnej ako šíp od pobrežia k horám, do džungle."

Grant sa vzpriamril v kresle.

„Akoby migrovali," pokračoval Guitierrez. „Nemyslíte?"

„Aké plodiny?" spýtal sa Grant.

„Nuž, aj to bolo čudné. Žrali iba fazuľu a sóju, a zavše aj kurence."

„Plodiny bohaté na lyzín," povedal Grant. „A čo sa s tými zvieratami stalo?"

„Pravdepodobne sa dostali do džungle," odpovedal Guitierrez. „Rozhodne sa viac neobjavili. Prirodzene, v džungli by ich ťažko vypátrali. V pohorí Ismaloya by pátracia skupina ani za celé roky nič nezistila."

„A nás tu držia, lebo ..."

Guitierrez pokrčil plecami. „Vláda je znepokojená. Možno sa zjavia ďalšie zvieratá. Ďalšie problémy. Chcú postupovať opatrne."

„Myslíte, že existujú aj ďalšie zvieratá?" spýtal sa Grant.

„Neviem sa k tomu vyjadriť. Vy áno?"

„Nie," odpovedal Grant. „To nemôžem potvrdiť."

„Ale podozrenie máte?"

Grant prikývol. „Pravdepodobne existujú. Áno."

„Súhlasím"

Guitierrez sa zdvihol zo stoličky. Kývol Timovi a Lex, ktorí sa hrali v bazéne. „Deti zrejme pošlú domov," povedal.

„Nemá význam ich tu držať." Založil si tmavé okuliare. „Cíťte sa u nás ako doma, doktor Grant. Je tu krásna krajina."

„Chcete povedať, že nejde nikam?" spýtal sa Grant.

„Nikto z nás nejde nikam, doktor Grant," odpovedal Guitierrez s úsmevom. Potom sa obrátil a vykročil späť k hotelovému vchodu.

Podakovanie Pri príprave tohto románu som čerpal z prác mnohých významných paleontológov, najmä Róberta Bakkeru, Johna Hornera, Johna Ostroma a Gregoryho Paula. Použil som aj ilustrácie novej generácie výtvarníkov, vrátane Kennetha Carpentera, Margarét Colbertovej, Stephena a Sylvie Czerkasovcov, Johna Gurcha, Marka Halletta, Douglasa Hendersona a Williama Stouta, ktorých rekonštrukcie zachycujú aj nové predstavy o správaní dinosaurov. Určité myšlienky o paleo-DNA, genetickom materiáli vyhynutých živočíchov, uvedené v tejto knihe, prvý raz vyslovili George O. Poinar, Jr., a Róberta Hessová, ktorí v Berkeley založili skupinu na skúmanie DNA vyhynutých živočíchov. Niektoré úvahy o teórii chaosu čiastočne vychádzajú z článkov Ivara Ekelanda a Jamesa Gleicka. Počítačové programy Boba Grossa boli podkladom k niektorým schémam. Práca zosnulého Heinza Pagelsa inšpirovala lana Malcolma. Dej knihy je však celkom vymyslený, a publikované názory, takisto aj prípadné faktické nepresnosti v texte, sú moje.